

**2 NUMARALI SIVRIHISAR ŞER'İYYE SİCİLİ
(TRANSKRİPSİYON-TAHLİL)**

**Gökden GÖKER
(Yüksek Lisans Tezi)**

Eskişehir, 2015

**2 NUMARALI SİVRİHİSAR ŞER'İYYE SİCİLİ
(TRANSKRİPSİYON-TAHLİL)**

Gökden GÖKER

**T.C.
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü**

**Tarih Anabilim Dalı
Yakınçağ Tarihi Bilim Dalı
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**Eskişehir
2015**

T.C.
ESKİŞEHİR OSMANGAZI ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Gökden GÖKER tarafından hazırlanan 2 Numaralı Sivrihisar Şer'iyeye Sicili (Transkripsiyon-Tahlil) başlıklı bu çalışma 26/06/2015 tarihinde Eskişehir Osmangazi Sosyal Bilimler Enstitüsü Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliğinin ilgili maddesi uyarınca yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak, Jürimiz tarafından Tarih Anabilim Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Başkan Doç. Dr. Ayla EFE

Üye Doç. Dr. Muharrem DAYANÇ

Üye Doç. Dr. Mehmet TOPAL
(Danışman)

ONAY
.../ .../ 2015
(İmza)
Prof. Dr. Hasan Hüseyin ADALIOĞLU
Enstitü Müdürü

.../.../2015

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin/projenin Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi hükümlerine göre hazırlandığını; bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmanın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu aşamalarında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmanın Eskişehir Osmangazi Üniversitesi tarafından kullanılan bilimsel intihal tespit programıyla taranmasını kabul ettiğimi ve hiçbir şekilde intihal içermediğini beyan ederim. Yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması halinde ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara razı olduğumu bildiririm.

Gökden GÖKER

İmzası

ÖZET

2 NUMARALI SİVRİHİSAR KADI SİCİLİNİN (TRANSKRİPSİYON-TAHLİL)

GÖKER, Gökden

Yüksek Lisans-2015

Tarih Anabilim Dalı

Danışman: Doç. Dr. Mehmet Topal

Kadınların verdikleri i'âm ve hüccetlerle birlikte görevleri gereği tuttıkları çeşitli kayıtları ihtiva eden ve devlet merkezinden gelen fermân, emir ve tebliğlerin tutulduğu defterlere şer'iyye sicili denilmektedir.

Hazırladığımız bu tez, Sivrihisar'a ait 2 Numaralı Sivrihisar Kadı Sicili'nin çeviri-yazı ve tahlilini içermektedir. Sicilin çeviri-yazı işlemi tamamlandıktan sonra hüküm özetleri çıkarılmış, defterde yer alan ferman sureti, tereke kayıtları, i'âm ve hüccetler hakkında kısa bir değerlendirme yapılmıştır. Şer'iyye sicillerinin Osmanlı Tarihi'ndeki yeri ve Sivrihisar'a dair genel bir bilgi de çalışmanın başında verilmiştir. 54 varaktan oluşan 2 Numaralı Sivrihisar Kadı Sicili toplam 99 sayfadan ibarettir. Sicilde yer alan hükümler, fermân sureti, hüccet, buyruldu sureti, vakfiye sureti, mahzar, tereke kaydı, kadı tayini, borç-alacak ve mülk davaları gibi muhtelif türleri ihtiva etmektedir.

Sicilde Sivrihisar'ın hukuki meselelerine, sosyo-ekonomik ve kültürel hayatına dair kıymetli bilgiler olmakla birlikte ferman suretlerine bakıldığında Osmanlı Devleti'nin genel ahvali ve özellikle Tanzimat uygulamaları hakkında ipuçları göze çarpmaktadır. Bu bakımdan çeviri-yazısını ve kısa değerlendirmesini yaptığımız bu çalışma, yapılacak diğer çalışmalar için zemin oluşturacaktır.

ABSTRACT

TRANSCRIPTION AND ANALYSIS OF SEFERİHİSAR KADI REGISTER NUMBERED 2

GÖKER, Gökden

Master Degree-2015

Department of History

Field of Modern Age History

Adviser: Assoc. Prof. Dr. Mehmet Topal

The *defters* on which the decisions and *hujjats* given by *kadis* as well as *firmans*, orders, and statements coming from Sublime Porte and including various registers kept by them as a matter of course were recorded are called as *şer'iyye sicils*.

This thesis consists of translation and analysis of *Kadi Register* numbered 2 concerning Sivrihisar. After the translation of that record was completed the *hüküms* were summarized and a general evaluation regarding copies of firmans, heritage records, decisions and *hujjats* was carried out. The place of *Şer'iyye Sicils* in Ottoman history and an overall information about Sivrihisar were released by the beginning of the study. This *sicil* consisting of 54 leaves has 99 pages. The *hüküms* in the *sicil* involves various kinds such as copies of *firmans*, *hujjats*, copies of orders, *mahzar*, heritage records, and appointment of *kadis*.

In this *sicil* not only valuable information regarding juridical matters, socio-economic and cultural life in Sivrihisar but also general condition of Ottoman Empire and clues about Tanzimat practices attract the attention. In this respect this study that we translated and briefly analyzed can provide a basis for the future studies.

İÇİNDEKİLER

ÖZET.....	v
ABSTRACT.....	vi
İÇİNDEKİLER	vii
EKLER LİSTESİ	viii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	ix
ÖNSÖZ	x
GİRİŞ	1

1. BÖLÜM

OSMANLI HUKUKU VE SİVRİHİSAR'IN HUKUKİ, SOSYO-EKONOMİK VE KÜLTÜREL TARİHİ

1.1. Kadı Mahkemeleri ve Şer'iyye Sicilleri.....	4
1.2. Sivrihisar'ın Hukuki, Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Tarihi	22

2. BÖLÜM

2 NUMARALI SİVRİHİSAR ŞER'İYYE SİCİLİNİN TANITIMI

2.1. Defterdeki Hükümlerin Özeti.....	28
2.2. Defterdeki Hükümlerin Değerlendirilmesi	62
2.3. Sicilin Transkripsiyonu	70
SONUÇ	362
KAYNAKÇA	365
EKLER	368

EKLER LİSTESİ

Ek 1: 2 Numaralı Sivrihisar Kadı Sicili Sayfa 2-3.....	368
Ek 2: 2 Numaralı Sivrihisar Kadı Sicili Sayfa 72-73.....	369
Ek 3: 2 Numaralı Sivrihisar Kadı Sicili Sayfa 94-95.....	370

KISALTMALAR LİSTESİ

B.	: receb
C.	: cemaziyelahir
Ca.	: cemaziyelevvel
H.	: hicri
L.	: şevval
m.	: miladi
M.	: muharem
N.	: ramazan
R.	: rebiülahir
Ra.	: rebiülevvel
S.	: safer
Ş.	: şaban
vb.	: ve benzeri
Z.	: zilhicce
Za.	: zilkade

ÖNSÖZ

Şer'iyye sicilleri, Osmanlı Devleti'nin taşra teşkilatının en önemli görevlilerinden bir olan kadıların devlet merkezi ile yaptıkları resmi yazışmaları, halkın şikayet ve dilekçelerini, mahalli idarelere ait hukuki düzenlemeler olarak kabul edilen fermân ve hükümleri, en önemlisi de ait olduğu mahallin sosyo-ekonomik ve kültürel hayatını yansıtan mahkeme kararlarını ihtiva ettiği için Osmanlı tarihinin kaynakları arasında birinci derecede önem arz ettiğini söylemek mümkündür. Zira siciller hemen her konuda tarihe temel kaynak olacak birçok konuyu içerisinde barındırmaktadır. Önemli tarihi olaylardan tutun da, vakfiyeler, terekeler, cami, medrese, kilise gibi önemli yapıtların varlığı, çeşitli konularda yapılan akidler, tarihi şahsiyetler, mahalle adları, önemli tarihi müesseseler, Şeyhülislam, Kazasker ve Sadrazam gibi büyük devlet adamlarının hayat hikayeleri, kimin nereye tayin edildiği, hangi tarihte, hangi vasıfla, nasıl bir devlet hizmeti ifâ ettiğine kadar çok geniş bir yelpazede tarihi, pek çok konuyu aydınlatmamızda bizlere yardımcı olan önemli kaynaklardır.

Osmanlı Devleti'nin tarihsel gelişimine baktığımızda, 600 yıllık aşkın bir sürede muhtelif medeniyetler üzerinde hakimiyet kurduğunu, bünyesinde pek çok ulusu barındırmakla kalmayıp, bu ulusların yönetim ve idaresini de en iyi şekilde yapmaya çalıştığını görmekteyiz. Bu çabanın ve yönetim anlayışının kendine mahsus ilkelerinin zamanla şekillendiğini ve bir sisteme dönüştüğünü de şer'iyye sicillerinden anlayabilmekteyiz.

Hazırlamış olduğumuz tez 2 Numaralı Sivrihisar Kadı Sicili'nin çeviri-yazı ve tahlilini içermektedir. Birinci bölümde Kadı Mahkemeleri ve şer'iyye sicilleri ile Sivrihisar'ın hukuki, sosyo-ekonomik ve kültürel hayatı hakkında bilgi verilirken ikinci bölümde sicildeki hüküm özetleri ve hükümlerin değerlendirilmesi üzerinde durulmuştur. Devamında sicilin transkripsiyonu, sonuç, bibliyografya ve ekler yazılarak tez çalışmamız sonlandırılmıştır.

Sivrihisar'a yönelik yaptığım bu çalışmada konunun belirlenmesi ve ilerleyen safhalarda benden yardımlarını esirgemeyen danışmanım Sayın Doç. Dr. Mehmet TOPAL'a teşekkürü bir borç bilirim.

Gökden GÖKER

GİRİŞ

İki büyük imparatorluktan birisi olan ve 600 yılı aşkın bir süre dünyanın en önemli coğrafyasında hakimiyet kuran Osmanlı imparatorluğu, bu geniş coğrafya içerisinde 30'a yakın devleti ve bunların içinde pek çok ulusu bünyesinde barındırmıştır. Günümüzde bağımsızlığını kazanan bu ulusların kendi tarihlerini yazmaları, bir bakıma Osmanlı tarihinin aydınlatılmasına bağlıdır. Çünkü, bu uluslar kendi tarihlerini incelerken Osmanlı medeniyetini de incelemek durumundadırlar ve bu durum Osmanlı tarihi araştırmalarının hem popülerliğini hem de devamlılığını sağlamaktadır. Bu tarihi araştırmalar yapılırken en küçük belge dahi bugün bizler için büyük önem arz etmektedir. Olaylara bu çerçeveden bakıldığı zaman, Osmanlı Devleti'nin sistemli bir teşkilatlanmaya sahip olduğunu imparatorluk bakiyesi kabul edilen arşiv kayıtlarıyla takip edebilmekteyiz. Bu sistemli teşkilat yapısı sayesinde en küçük olaylardan en önemli olaylara kadar hemen hemen her şeyin kayıtlarının tutulduğu belge ve defter serileri dikkat çekmektedir. Bu belge ve defterler sayesinde bugün tarihimize dair malumatımızın daha kapsamlı olduğu şüphesizdir. Elbette Osmanlı Devleti'nin bırakmış olduğu bu belgeler sadece bizim değil içerisinde barındırdığı bütün unsurların tarihine de ışık tutmaktadır.

Osmanlı Devleti'nin önemini sadece, başka medeniyetlere ev sahipliği yapması açısından ele alırsak yaptığımız değerlendirmeler eksik kalacaktır. Çünkü, Osmanlı Devleti Anadolu coğrafyası açısından da büyük önem taşımaktadır. Osmanlı Devleti'nin kurulduğu topraklara yakın olan ve bulunduğu konum açısından Ankara, Eskişehir ve İzmir yollarının geçiş güzergahının kesişim yeri olan Sivrihisar tarihinin aydınlatılması bir bakıma bütünün önemli bir parçasının ikmal anlamına gelmektedir. Stratejik ehemmiyeti tartışılmaz olan Sivrihisar'ın tarihini aydınlatmaya katkı sağlayacağını ümit ettiğimiz bu çalışmanın detaylarına geçmeden önce sicil hakkında kısaca bilgi vermek faydalı olacaktır.

Doğu, batı ve güney yollarının kesiştiği bir kavşak noktasında olan Sivrihisar, öncelikle pek çok medeniyete ev sahipliği yapmış ve uzun yıllar boyunca da Osmanlı hakimiyeti altında yaşamıştır. Sivrihisar'a ait sicilin transkripsiyon ve tahliliyle birlikte özellikle Sivrihisar'ın XIX. yüzyıldaki hukuki, sosyo-ekonomik, kültürel

yapısı hakkında fikir sahibi olmak mümkün olacaktır. Bu tezde çalışılan 2 Numaralı Sivrihisar Kadı Sicili, H. 1249-1257 / M. 1833-34 ve 1841-42 yılları arasında kapsamaktadır. Sicilin kapsamakta olduğu zaman dilimine bakıldığında bu çalışmayla, Sivrihisar'la birlikte Osmanlı Devleti'nin genel ahvâli ve taşrada Tanzimat uygulamaları hakkında ip uçlarına da rast gelinmesi kaçınılmazdır. Talik yazıyla kaleme alınan sicilin transkripsiyonu sırasında harcama kalemlerinde sık sık hesap hatalarıyla karşılaşmış olmamız, dönemin katiplerinin dikkat eksikliği veya hesaplama konusunda zayıf oldukları düşüncesini akla getirmektedir. Zira yapılan harcamalar liste halinde yazılmış, her harcama teker teker toplanmış, ancak sıklıkla hesap hatası yapıldığı görülmüştür.

2 Numaralı Sivrihisar Kadı Sicili toplam 99 sayfa ve 54 varaktan oluşmaktadır. Sayfa numaralarının daha sonra kütüphane çalışanları tarafından verildiği anlaşılmaktadır. Sicildeki hükümlerin kronolojik bir tertip içinde olmadığı görülmektedir. Zira tarih sıralaması olarak 1251 ve 1252 yıllarının hükümleri verilirken bir sonraki hükümde 1242 senesine ait hükümle karşılaşmaktayız. Aynı zamanda sicilin 40. sayfasında, yapılan çeşitli harcamaların listesi verilmiş, listenin devamı 31. sayfada nakl-i yekûn başlığıyla karşımıza çıkmaktadır. Yani sıralamaya uyulacaksa 31. sayfanın aslında 40. sayfadan sonra gelmesi gerekiyordu. Ayrıca sicilin 9, 65, 67 ve 84. sayfaları boş olup 24 ve 25. sayfalar iki kez yazılmıştır. Bazı hükümler ise okunmayacak derecede tahribata uğramış olup, bazıları da yarımdır. Yine belli hükümlerde katipler bazı yerlerin üzerini karalamış ya da silmiştir. Bu durum hükmün anlam bütünlüğü açısından yer yer zorluklara sebebiyet vermiştir. Hükümlerin büyük bir kısmını fermânlar oluşturmaktadır. Fermânların yanı sıra tereke, hüccet, mahzar, vakfiye, i'lâm, buyruldu gibi belgeler de önemli bir yer tutmaktadır. Sicil mikrofilmden CD'ye aktarıldığı için defterin orijinal boyutlarıyla ilgili herhangi bir fikrimiz yoktur. Defterin transkripsiyonunda, Sivrihisar'dan sıklıkla "Seferihisar" olarak bahsedilmektedir. Defterin sayfa numaraları arşiv görevlileri tarafından verildiğinden çalışma da bu numara sırasına göre yapılmıştır. Sayfalardaki hükümler belirli bir düzen içinde olması ve kullanım kolaylığı düşünülerek her sayfada yer alan ferman, tereke, i'lâm ve hüccet gibi birimler 1. hüküm, 2. hüküm, 3. hüküm şeklinde numaralandırma yoluna gidilmiştir.

Sicil Latin harflerine çevrilirken basit transkripsiyon kurallarından yararlanılarak, hemze (’), ayn (‘), uzun sesli harfler (ˆ) işaretleri ile vurgulanmıştır. Okunmayan kelimeler “(...)” şeklinde, şüpheli kelimeler (?) işareti ile ifade edilmiştir. Bunun yanı sıra transkripsiyonda olması gereken ancak kâtibin yazmadığı ya da yanlış yazdığı kelimelerde “[ ]” işareti kullanılarak metin tamiri yoluna gidilmiştir. Arapça ve Farsça tamlamalar da Osmanlı Türkçesi tamlama kurallarına uygun biçimde yazılmaya çalışılmıştır.

Bu çalışma iki bölümden meydana gelmektedir. İlk bölümde kadı mahkemeleri ve şer’iyye sicilleri ve Sivrihisar’ın hukuki, sosyo-ekonomik ve kültürel tarihi hakkında bilgi verilirken, ikinci bölümde 2 Numaralı Sivrihisar Kadı Sicilinin hüküm özetleri ve hükümlerin değerlendirilmesi yapıldıktan sonra nihayet defterin transkripsiyonu yapılmıştır. Sonuç kısmından sonra çalışmada yararlanılan kaynaklar ve eklerde de defterdeki sayfalardan birkaç örnek sunulmuştur.

1. BÖLÜM

OSMANLI HUKUKU VE SİVRİHİSAR'IN HUKUKİ, SOSYO-EKONOMİK VE KÜLTÜREL TARİHİ

1.1. Kadı Mahkemeleri ve Şer'iyeye Sicilleri

Osmanlı Devleti gibi geniş coğrafyalara yayılmış ve pek çok devlet üzerinde hakimiyet kurmuş büyük imparatorluklar, var oldukları süre içerisinde bünyelerinde çok sayıda insan ve ulusları barındırmışlardır. Çok sayıda insanın ya da milletin bir bütün ve sükûnet içerisinde yaşamaları ise bu büyük devletler için gelişmiş bir hukuk sistemi ve siyasi teşkilatlanmayı kaçınılmaz kılmıştır. Osmanlı Devleti'ne baktığımız zaman kuruluşunun temelini adalet üzerine inşa ettiği görülmektedir. Belki de uzun yıllar ayakta kalmasının sebeplerinden biri de budur.

Osmanlı Devleti bir İslam devleti olduğu için ana hukuk kaynağını da İslam hukuku oluşturmaktadır. Ancak, Osmanlı Devleti'ndeki bu teokratik yapının, 1839 Tanzimat Fermanı'yla yavaş yavaş etkisini kaybetmeye başladığını görmekteyiz. Bu nedenle Şer'iyeye Mahkemelerini Tanzimat'tan önce ve sonra şeklinde ayırmak daha doğru olacaktır. Nitekim, Tanzimat'ın ilanından önce hukuk, ticaret, ceza ve diğer bütün konularla ilgili davalara şer'iyeye mahkemelerinde kadı huzurunda bakılıyordu (Şafak, 1999: 421). Osmanlı Devleti'nin kedisinden önceki İslam devletlerine göre daha gelişmiş bir mahkeme yapısına sahip olduğu görülmekle birlikte, bu klasik yapısını modernleşme zamanına kadar sürdürmüştür.

Klasik dönemde Osmanlı Devleti'nin hukuki yapısını irdeleyecek olursak: Osmanlı'da eski hukukun monarşiyle yönetilen devletlerin hepsinde olduğu gibi yasama, yürütme ve yargı fonksiyonlarının, adı ne olursa olsun (halife, sultan, emir, padişah vs.) devlet başkanlarının uhdesinde olduğu görülmektedir. Ancak, devlet başkanı bu fonksiyonlarını vekilleri vasıtasıyla kullanır; yargı fonksiyonunu da devlet başkanı adına onun tayin ettiği hakimler yerine getirirdi (Ekinci, 2004: 23).

Osmanlı Devleti'nde ilk olarak Osman Gazi tarafından kadılar tayin edilmiş; Sultan I. Murad zamanında da önceki İslam devletlerindeki kadiyü'l-kudatlığın benzeri

kazaskerlik kurumu ihdas edilmiş, kadıları artık bu makam tayin etmeye başlamıştır. Daha sonra bu makam Anadolu ve Rumeli olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Osmanlı ülkesi kaza adını taşıyan yargı çevrelerine taksim edilmişti. Bunların her birine medreselerin yüksek sınıflarından mezun olmuş üstün ahlak ve ilmi ehliyet sahibi kimselerden iki yıllığına kadılar tayin edilirdi. Mekke, Medine gibi mutena yerlerde bu süre bir yıldır. (Günümüzde noterlikte olduğu gibi) sırada bekleyen herkesin göreve tayin edilebilmesi ve kadıların gittikleri yerlerde halkla içli-dışlı olmalarına yol açmamak gibi maksatlarla tespit edilen bu bir ve ya iki yıllık süre sonunda kadılar merkeze gelerek yeni bir göreve atanmalarını beklerlerdi. Bu bekleme süresinde de medreselerde müderrislik yaparak nazari bilgilerini geliştirebilirlerdi. Kadıların önceleri buldukları bölgelere göre kazaskerler tayin ederlerken XVI. asırdan sonra giderek kazaskerliğin önüne geçerek ilmiye sınıfının başı durumuna gelen şeyhülislamlık makamı bir takım üst rütbeli kadıları tayin etme yetkisini kazanmıştır.

İşleri yoğun olan yerlerde kadılar kendilerine kadılık vasıflarını haiz kimselerden vekiller seçebilirlerdi. Bunlara naib denirdi. Kimi zaman uzak yerlere tayin edilen kadılar görev yerlerine gitmeyerek merkezde kalır ve yerlerine naib tayin ederlerdi. Önceki kadıların muayyen maaşları yoktu, vakıf veya mahkeme gelirleriyle geçinirler, yanlarındaki naib, katib, muhızır ve mübaşir gibi görevlilerin maaşlarını da kendileri karşılardı. O devirde muayyen mahkeme binaları yoktu. Kadılar ya evlerinde ya da camilerde dava dinlerlerdi. Kadılar rütbe ve gelir bakımından birbirlerinden ayrılırlardı. Bunun dışında aralarında bir hiyerarşi söz konusu değildi. Mülki amirlerinde kadılar üzerinden denetim yetkisi bulunmuyordu. Kadılar merkezden tayin edilir ve doğrudan merkezle yazışmalarını yürütürdü. Mahkemelerde İslam hukuku uygulanır ve verilen hükümler derhal kolluk görevlileri (merkezde çavuşbaşı, taşrada subaşı vs.) tarafından yerine getirilirdi. Verilen karara itirazı olan bunu başşehirde bulunan Divan-ı Hümayun'a götürebilirdi. Divan hükmü inceler, hukuka aykırılık görürse davayı yeniden görülmek üzere ya hükmü veren veya başka bir mahkemeye gönderir, yahud da davaya bizzat kendisi bakarak neticelendirirdi. Divan'ın kararına karşı da herkesin padişaha başvurma hakkı vardı. Bu devirde Osmanlı Devleti'nde her kaza çevresinde bulunan ve kadıların başkanlık ettiği şer'iyye mahkemeleri dışında merkezde bulunan Divan-ı Hümayun,

Veziriazam Divanları ile kazaskerlerin, ayrıca esnaf üzerinde lonca ve benzeri meslek teşekkülleri ile muhtesiblerin, mali konularda defterdarların, askerler üzerinde Yeniçeri Ağası ve Kaptan-ı Derya'nın, tarikat mensupları üzerinde şeyhlerin, Hazret-i Muhammed soyundan gelenler üzerinde nakibüleşrafların, öte yandan taşralarda beylerbeyi ve sancakbeyleri divanlarının da bir takım yargı yetkileri vardır. Gayrimüslim teba ahval-i şahsiyye denilen şahıs, aile ve miras hukukuyla ilgili davalarını kendi ruhani meclislerinde; ecnebler de kendi aralarındaki ihtilafları, konsolosluklarında çözdürürlerdi (Ekinci, 2004: 24).

“*Mahfil-i şer*” ve “*Meclis-i şer*” gibi farklı isimlerin de kullanıldığı Osmanlı Devleti mahkemelerinde kadıların önemli bir rol oynadığı yargı sisteminde hemen hemen İslam hukukunun tüm mezheplerine bağlı vatandaş bulunmasına rağmen, çoğunluk Hanefi mezhebinden olduğu için yargı faaliyeti de bu mezhebe göre yapılmaktaydı. Hanefi mezhebi dışında başka mezhebe bağlı vatandaşlar arasında meydana gelen davalarda, bazen taraflar o mezhebin âlimlerinden birisini hakem tayin edebiliyordu. Hakem tayin edilen kişi kendi mezhebine göre hüküm bildirip, bu hükmü mahkemede hâkime tasdik ettirebiliyordu (Bayındır, 2002: 69).

Kaza merkezinde görev yapan kadılar, ilmiye sınıfında önemli bir konumda bulunan baş-müftü denilen şeyhülislama bağlı durumdaydılar (Tanıdı, 2013: 4). Şeyhülislam kadı, müftü ve müderrislerin atanmaları, terfileri gibi işlerin yanı sıra dinî-siyasî nitelikli fetva ve Divan-ı Hümâyun'a bilgi verme gibi görevleri de üstleniyorlardı (Fedayi, 1999: 448). Zira Osmanlı Devleti'nde genel olarak önemli konularda şeyhülislamın fikrine danışılmadan karar verilmiyordu (Çağatay, 1987: 629). Devlet mekanizması içinde ulemânın başında bulunmasına rağmen şeyhülislamın yargı ve hüküm verme yetkileri bulunmuyordu (Üçok, Mumcu ve Bozkurt, 1996: 195).

Klasik dönemde Osmanlı mahkemesinin esas olarak tek hâkimli ve tek dereceli olduğu görülmekteydi. İslam hukuku içerisinde çok hâkimli hukuk yapısı uygun olmakla birlikte birkaç istisna dışında bu sistem Osmanlı hukuk yapısına ve uygulamasına yabancı kalıyordu. Öyle ki, Divan-ı Hümâyun yüksek mahkeme olarak bir yargılama faaliyetinde bulunduğunda, yargılama işlemi yalnızca Rumeli kazaskeri tarafından yapılmıyordu. Bu durumda Anadolu kazaskeri yargılama işine karışmıyordu (Aydın, 2003: 341-342, Tanıdı, 2013: 4-5).

Mahkemenin davaya bakabilmesi için, davacı kişinin dava açmış olması gerekiyordu. Dava, bir kişinin kadı huzurunda diğer kişiden hak talep etmesi idi. Hak talebinde bulunan şahısa davacı, karşı tarafa da davalı deniliyordu. Davanın dilekçe ile açılma şartı yoktu. Davacının kadıya bizzat başvurması ile de dava açılmış oluyordu (Bayındır, 2002: 69). Hatta bazen yolda giderken bile kadıya başvurup davasını arz edenler olur, hemen ayak üzeri dava görülüp karar verildiği olurdu.

Bir davanın geçerli olması için bazı şartlar aranmaktaydı. Bu şartlardan bazıları şunlardır:

1. Tarafların taraf ve dava ehliyetine sahip olmaları gerekiyordu.
2. Davalının şahsen bilinmesi gerekiyordu.
3. Yargılama sırasında davalı ve davacının mahkemede hazır bulunmaları
4. gerekiyordu.
5. Dava konusunun bilinmesi ve meydana gelebilecek muhtemel dava konularından olması şarttı.
6. Davaya şahitlerin de dinlenmesi ile hakim huzurunda bakılmıyordu.
7. Davada davacının kendi iddiasını geçersiz kılan bir beyanı bulunmamalıydı (Cin- Akgündüz, 1990: 404-405).
8. Şer'î mahkemede açılan dava karşısında davalının tutumu ise şu şekillerde olabilirdi:
  1. Davalı davayı inkar edebilir ve aksi deliller sunabilirdi.
  2. Davalı davacının talebini kabul edebilirdi.
  3. Davalı davacının talebini kısmen kabul ve kısmen inkar edebilirdi. Kabul edilen kısımda dava sona ererken, diğer kısımda ise dava devam ederdi (Cin- Akgündüz, 1990: 406).

Mahkemeye müracaat edildikten sonra, kadı davayı görmek isterdi. Kadı yargılama sırasında önce davacıyı sonra da davalıyı dinlerdi. Eğer davalı davacının iddiasını kabul ederse karar safhasına geçilir ve mesele açıklığa kavuşturulurdu. Eğer davalı iddiayı reddederse bu takdirde kadı davacıya iddiasını ispatlamasını söylerdi. Fakat davacı iddiasını ispat etmek için delil getiremez veya lehine şahitler bulamaz ise, onun talebi üzerine kadı davalıya yemin etmesini emrederdi. Eğer davalı yemin ederse dava düşerdi. Ancak, davalı yemin etmeyi reddederse o takdirde hüküm davacı lehine verilirdi (Ortaylı, 1994: 56-57).

Osmanlı mahkemesinde kadıların kararına doğrudan etki etmeseler bile şuhûdu'l-hâl olarak belgelere geçirilen şahitlerde önemli bir yer tutarlardı. Şahitler mahkemede yapılan yargılamanın gözlemcisi konumunda bulunarak kadıların adaletli karar vermelerini sağarlardı. Mahkeme sistemi içerisinde önemli bir konumda bulunmalarından dolayı şahitlerin seçilişi de gelişigüzel bir şekilde yapılmazdı. Çoğunlukla şahitler bölgenin ileri gelenlerinden seçilirdi. Saygın kişilerin ismi, kıymet ve hürmet ifade eden ünvanları ile birlikte mahkeme defterine kaydedilirdi. Sıradan kişilerin ise sadece isimleri, mahalleleri ve meslekleri yazılırdı (Erçin, 2014: 6).

Osmanlı mahkemelerinin işleyiş şekillerinde, diğer İslam devletlerinde olduğu gibi fetva kurumunun ve müftülerinde önemli bir yeri bulunmaktaydı. Müftüler bir taraftan bazı anlaşmazlıkların mahkemelere intikal etmeden barış yoluyla halledilmelerini sağlarken, diğer taraftan mahkemelerin uygulamalarını dolaylı bir şekilde etkileyerek, onlara belirli ölçüde yön veriyorlardı. Zira müftülerin verdikleri fetvalar kadıyı bağlamasa bile mahkemeye intikal eden anlaşmazlık ile verilen fetva birbiriyle uyumlu ise, kadının fetvaya aykırı karar alması yanlış karar vermiş olduğuna kuvvetli bir delil sayılabiliyordu. Bu sebepten dolayı kadıların genel olarak mahkemeye sunulan fetvalara uygun karar verdikleri görülüyordu (Erçin, 2014: 7).

Adalet sistemi içerisinde özellikle yargı alanında önemli görevler üstlenen ve şer'î mahkemelerin başında bulunan kadı, Osmanlı Devletinin halk ile olan ilişkilerinde de önemli bir köprü görevi görmekteydi (Tanıdı, 2013: 6). Arapça'da kazâ (kadâ) kökünden ism-i fail olan kadı, insanlar arasında çözüm bekleyen hukuki mesele ve davaları İslami hükümlere göre karara bağlamak üzere devletin yetkili makamları tarafından tayin edilen görevli kişiyi ifade etmektedir. Kadı kelimesi Kuran-ı Kerim'de (Tâhâ 20/72) “hükmünü, sözünü geçiren” anlamında kullanılırken, hakim kelimesinin çoğulu olan hükkam da yine Kuran-ı Kerim'de “uhdesinde yargı yetkisi bulunan yöneticiler” olarak ifade edilmiştir (Atar, 2001: 66).

Yargılama faaliyetinin yanında bulunduğu bölgenin yönetiminde de söz sahibi olması, kadılık kurumuna ayrı bir önem katıyordu. Bu bakımdan kadılık mesleğine tayinde devlet çok sıkı bir eleme usulüne başvuruyordu (Anıl, 1993: 58).

Bir kadının atanması için kadı da başlıca şu nitelikler aranıyordu;

1. Kadı reşid olmalı
2. Temyiz gücüne sahip birisi olmalı
3. Doğru, dürüst ve iman sahibi bir kişi olmalı
4. Hukuki ehliyet ve davranış kabiliyetine sahip olmalı
5. Tarafsız olmalı
6. İslam dinine mensup olmalı
7. Yeterli derecede hukuki bilgi sahibi olmalı
8. Erkek olmalıydı (Ortaylı, 1994: 9).

Devlet sistemi içerisinde kadınların gerek tayinlerinde, gerekse ücretlerinde sürekli bir düzenlemeye gidilmesi bile onların Osmanlı adalet mekanizmasında ne kadar önemli bir rol oynadıklarını bize göstermektedir. Asıl olarak kadınlara verilen önem ise İslami esaslardan kaynaklanmaktadır. Zira İslami esaslara göre kadılar kendilerini hem İslam peygamberinin şeriatının temsilcisi, hem de hükümdarın yardımcısı olarak görüyorlardı. Bu açıdan bakıldığında kadılar görev yaptıkları kaza bölgesinde devletin temsilcisi olarak halk üzerinde padişah adına velayet hakkını kullanıyorlardı. Kadının sahip olduğu bu velayete fıkıh'ta, “velâyet-i kazâ” yani yargılama hakkı adı veriliyordu (Erçin, 2014: 8).

İslamiyet kamu hayatında ve kişiler arası ilişkilerde temel olarak yalnızca şeriatı esas almaktaydı. Bunun yanında Osmanlı sisteminde örfi hukuk da kadıya yardımcı oluyordu. Üstün bir hukuk sistemi geliştiren Osmanlı Devleti'nde örf, hükümdarın kendi iradesine dayanarak şeriatın ilgi alanına girmeyen konularda devletin kanun koyma yetkisi olarak tanımlanmaktaydı (İnalçık, 2000: 27). Örf ve âdet kuralları, şer'î hukukun hükümlerini tamamlayan bir kanun makamında bulunuyordu. Buna rağmen kadı, sadece örf ve âdet kurallarına dayanarak hüküm veremezdi (Akgündüz, 1990: 48).

Kadıların görev ve yetkilerine genel olarak bakılacak olursak; kadılar, şeriatı tedvin etmekle mükellef, icthadlarında tamamen serbest birer devler memuru idiler. Hüküm ve kararlarında hiç kimseye danışmak mecburiyetinde olmadıkları gibi yanlış icthad ve kararlarından dolayı da hiçbir suretle eleştirilemezler, ancak vicdanen sorumlu olurlardı. Gerçi tereddüt ettiği bazı şer'î kararlar üzerinde kendilerini vicdani sorumluluktan kurtarmak için fetva isteyebilirlerdi. Fakat, aldıkları fetvalar

kendi ictheadlarına uygun değilse kanaatlerini istedikleri gibi açıklamaktan çelinmezlerdi.

Kadı ve naiblerin çeşitli görevlerinin aşağı yukarı şunlardan oluştuğu görülür:

- 1- Kadılar, her şeyden önce buldukları yerlerdeki toplumun hukuk ve ceza ile ilgili davalarına bakarlar, düşmanlıkları şeriat kaidelerine göre hall ve fasl ederlerdi.
- 2- Kaza (yargılama) göreviyle sorumlu olan bu memurlar, ayn zamanda velayet sıfatını da taşıdıklarından dolayı, her bakımdan güvenilir kimselerdi. Bu nedenle kamu hukukunun korunması kadılara düşen görevlerin başında gelirdi.
- 3- Bir merkezde oturan kadılar, o vilayete bağlı diğer kasabalara naibler tayin etmek yetkilerine de sahiptiler.
- 4- Bugün noterlerce düzenlenen kefalet, vekalet, mukavele, borçlanma gibi her nev'i akidler, vaktiyle kadılar ve naibler tarafından şer'iyeye mahkemelerinde yapılır ve tüm bu akidler zabıt tarzında sicillere kaydedilirdi.
- 5- Miras konusunda tek merci kadı veya naib idi. Ölmüş bir kimsenin mallarını, hiçbir haksızlığa meydan vermeden mirasçılar arasından bölüştürmek kadıların en önemli görevlerinden idi. Gerek ölenin borçları gerekse Resm-i Kısmet (terekenin bölüştürülmesi karşılığı alınan harç), diğer harçlar, tereke tutarından çıkarıldıktan sonra kalan miktar bizzat kadı ve naibi tarafından fera'iz usullerine göre hisselerine ayrılırdı.
- 6- Kadı ve naibler, aynı zamanda aile hukukunun da düzenleyicisi idiler. Evleneceklerin nikahlarını kadılar kıyardı.
- 7- Kadılar, buldukları vilayet veya sancakların tüm mukata'a (kiraya verme) işlerini kontrol etmekle de sorumlu idiler. Her hangi bir vakfa ait han, hamam, dükkan vesair akarlar şer'iyeye mahkemelerinde ve artırılma yolu ile icara verilir ve bu husustaki resmi işlemler olduğu gibi zabıt halinde sicile kaydolanurdu.
- 8- Kadılar, Beylerbeyi ve Sancakbeyinden sonra derece alan büyük bir devlet memuru idiler. Bu nedenle de merkezden gönderilen ve hatta her derecedeki makamlardan yazılan resmi yazıları sicillere işlerler, altlarında da çoğu kez kendilerine ulaştığı tarihi belirtirlerdi.

- 9- Sefer sırasında kadı ve naibler buldukları yerlerden ayrılmazlardı. Bununla birlikte sefer sırasında bunların görevleri hem ağır hem de çok mesuliyetli idi. Ordunun iaşesi için gerekli yiyecek maddeleriyle, barut vesair harp araç ve gereçlerin hazırlanması, sefere gitmeyenlerin haklarından gelinmesi gibi emirler çoğu kez doğrudan doğruya bu makama yazılırdı.
- 10- Yollarda ve şehirlerde güvenliğin korunması, hırsızların ve katillerin yakalanarak İstanbul'a gönderilmeleri veya oldukları yerlerde ibret için cezalandırılmaları gibi emirler, Beylerbeyi ve Sancakbeyi ile birlikte kadılara da yazılırdı.
- 11- Kadı ve naibler, kimi suiistimali görülen sancakbeyi veya diğer bir kadı ve yahut başka bir devler adamı hakkında tahkikata memur edilebilirlerdi.
- 12- Kadı ve naiblerin en önemli görevlerinden biri de buldukları şehir veya kasabaların belediye işlerine bakmaktı. Fiyatların düzenlenmesi ve bunların sık sık kontrolü, esnafın teftişi, ihtikarın ve istifçiliğin önlenmesi kadıların başlıca görevlerindendi.
- 13- Şimdiki tapu dairelerinden yapılan arazi ve emlak alım-satımları, vaktiyle ser'iyeye mahkemelerinde yapılırdı.
- 14- Vaktiyle kurulmuş olan esnaf teşekküllerinin (Loncaların) meslek ahlakını kökleştirmek hususunda çok büyük rol oynadıklarını biliyoruz. Her esnaf teşekkülünün başında kethüdalar (esnaf şeyhleri), yiğitbaşılar bulunurdu ki bunlar, o esnafın gösterecekleri istek üzerine ve yalnızca kadı ve naibler tarafından tayin ve icabında azl olurlardı (Atalar, 1980: 309-310-311)

XIX. yüzyıldan önce Osmanlı adalet teşkilatının önemli bir parçası olan kadıların yetkileri ve görevleri, XIX. yüzyılda II. Mahmut döneminden itibaren azalmaya başladı. 1837 yılında tüm kadılar şeyhülislama bağlandı ve kadıların idari yetkileri de kaldırıldı. Yine 1838 yılında kadıların yetkilerini kötüye kullanmalarını önlemek için "*Târik-i İlmiye Dâir Ceza Kanunnâme-i Hümayunu*" yürürlüğe konuldu (Cin-Akgündüz, 1990: 283). 1839 yılında ilan edilen Tanzimat Fermanı ise Osmanlı hukuk sisteminde büyük değişmelere yol açan süreci başlattı. Tanzimat dönemi öncesinde yargı teşkilatında İslam hukuku egemen olurken, Tanzimat dönemi ile birlikte İslam hukukunun yanında batı hukuku da devreye girdi.

XIX. yüzyılın başlarında Osmanlı Devleti asırlardır sürdürdüğü dışa kapalı hayat tarzını değiştirmek zorunda kalmıştı. Bozulduğu düşünülen müesseselerin ıslahı için her zaman bir ilham kaynağına ihtiyaç vardır. Burada umumiyetle daha üstün olduğu düşünülen bir sistem örnek alınır. Tanzimat reformları için de aynı durum söz konusu olmuştur. Avrupa daha iyi olduğu için değil, güçlü olduğu için örnek alınmıştır. Tanzimat ricalinin önünde örnek olarak Avrupa'nın en güçlü dört devleti vardı. İngiltere, Fransa, Avusturya ve Rusya. Bunlardan Fransa tercih edildi ve bundan sonra ardı arkası kesilmeyecek reformlarda, bu arada adli yeniliklerde bu ülke sistemi örnek alındı (Ekinci, 2004: 51-52).

İslam hukukunun yanında Tanzimat döneminde batı hukukunun da etkinlik kazanması kadı ve şer'î mahkemelerin durumlarında da önemli değişikliklere yol açtı. 1840 tarihindeki "Tâlimnâme-i Hükâm" talimatnamesi ile nâibler kadıların kontrolünden çıkarılarak, atamaları merkezileştirildi. Tanzimat Fermanı'ndan sonra eyalet ve sancaklarda oluşturulan meclislere de yargı yetkisinin verilmesi ile şer'î mahkemelerin yetkileri sınırlandırıldı. 1849 yılında ilan edilen "Eyalet Meclisleri Nizamnamesi" ile kişiyi ilgilendiren özel hukuk alanı şer'î mahkemelere bırakılarak, yetkileri dahilindeki konular kısıtlandı (Feyzioğlu, 2010: 104-105).

XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren şer'î mahkemelerin Osmanlı hukuk sistemi içerisinde oynadıkları rol daha da azalmaya başladı. 1870 tarihinde nizamiye mahkemeleri'nin kurulması ile özellikle ceza hukuku alanında bir hukuk ikilemi meydana geldi. Şer'î mahkemenin kaldırılmadan, batı hukukunun hakim olduğu nizamiye mahkemeleri'nin kurulması, bazen bir suçlunun her iki mahkemede de yargılanmasına yol açtı (Erçin, 2014: 12).

Nizamiye mahkemeleri ve şer'iyye mahkemeleri'nin görevlerinin belirlenmesinde karışıklıklar meydana gelince, devlet tarafından yeni düzenlemelere gidildi. Yapılan ilk düzenlemeye göre, şer'iyye mahkemeleri sadece vakıf mallarının aslına, vasiyete, vasi tayin ve azline, yetim mallarına, miras hukukuna ve diğer şer'î davalara bakabilecekti. Diğer konular ise nizamiye ahkemeleri'nin yetki alanına bırakılacaktı. 1913 tarihli "Kanun-ı Muvakkat" ile kadı mahkemelerinin yetkileri bir kez daha kısıtlanarak, sınırlı süreli kadılık düzeni kaldırıldı. Kanun-ı Muvakkat çok önemli değişiklikler getirmiştir. Yeni yönetim bir yandan şer'î mahkemelerin görev ve yetki alanını sınırlandırırken, diğer yandan da ulema sınıfının ülke içindeki

nüfuzunu azaltmak, hiç değilse bu sınıfı kendi iktidarlarını destekleyici duruma getirmeye çalışmıştır. Bir mukaddime ile altı fasıl ve bir lahika halinde yürürlüğe konulan bu kanuna göre şer'i mahkemelerde münferit hakim usulüne devam edilecek, müşavir olan mahkemelerde bu müşavirlerin kadılarca kendilerine havale olunan işlere bakmaları, müşaviri olmayan mahkemelerin de istinabe yoluna başvurmaları, ayrıca mahkemelerin resmi dairelerle doğrudan yazışabilmesi usulü sürecekti (Ekinci, 2004: 279-280). Kadılık için 25 yaşını doldurma şartı getirildi. 1916 yılında kazaskerlik ve evkaf mahkemeleri gibi, tüm şer'iyye mahkemeleri de adliye nezaretine bağlandı. Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasından sonra ise 1924 tarihli "Mehâkim-i Şer'iye'nin ilgasına ve Mehâkimin Teşkilatına ait Ahkâmı Muâdil Kanûn" ile şer'iyye mahkemelerinin görevine tamamen son verildi (Cin-Akgündüz, 1990: 285-286).

Şer'iyye mahkemelerinin kaldırılma nedenlerinden bahsedecek olursak: cumhurşyet hükümeti tarafından mahkeme teşkilatıyla ilgili yeni düzenlemelere gidiliş, bu arada şer'i mahkemelerin isminin Mısır'da olduğu gibi ahval-i şahsiyye mahkemesine dönüştürülmesi ve gayrimüslimlerin bu konudaki davalarına da bakması gündeme gelmiştir. Bunun da arkasında söz konusu mahkemelerinin kaldırılması niyetinin olduğunu düşünen kamuoyu derhal şiddetle karşı çıkmıştır. Gayrimüslimlerin ahval-i şahsiyye alanına gire davalarına şer'i mahkemelerin bakması Hukuk-ı Aile Kararnamesi ile gündeme gelmiş ve kısa bir süre gürültü patırtıyla uygulanmıştır. Buna Gayrimüslim vatandaşlar razı olmadığı gibi, Gayrimüslimlerin bu konuda kendi dinlerine tabi olduklarını, halbuki mahkemelerde İslam hukukundan başka bir hukukun uygulanamayacağını söyleyen hukukçu ve hakimler de karşı çıkmıştır. Bu sıralarda Ziya Gökalp ile Ahmet Agayef'in hazırladıkları Teşkilat-ı Esasiye kanunu projesine, daha önce millet meclisinin yetkileri arasında sayılan "ahkam-ı şer'iyyenin tenfizi", hakimiyetin kayıtsız şartsız milletin olduğunun prensibine aykırılık teşkil ettiği gerekçesiyle alınmayınca kamuoyunun endişeleri had safhaya varmıştır (Ekinci, 2004: 297-298)

Nihayet muhafazakar çevrenin korktuğu başına gelmiş ve yıllardır karşı çıktıkları reform gerçeklemiştir. İttihad ve Terakki hükümetince daha II. Meşrutiyet'in ilanı ile gündeme getirilen ve hukukun laikleştirilmesi için çok önemli bir hadise olarak gördükleri düşünülen şer'i mahkemelerde reform konusunda

oldukça radikal bir adım atılmıştır. Şer’iyye mahkemeleri bu defa büsbütün kaldırılarak 4 Ramazan 1342/ 1924 tarihli Mehakim-i Şer’iyyenin İlgasına ve Mehakim Teşkilatına Dair Ahkam-ı Muaddil Kanun ile şer’i mahkemeler ile Mahkeme-i Temyiz Şer’iyye Dairesi lağvedilmiştir. Böylece İttihad ve Terakki hükümeti, icraatıyla, cumhuriyet devri hukuk reformuna önemli ölçüde hizmet etmiş oluyordu. Nizamiye mahkemeleri artık bu adı taşımasına gerek olmaksızın devlerin tek genel mahkemeleri kimliğiyle varlığını sürdürmeye devam etmiştir (Ekinci, 1980: 298)

Osmanlı Devleti’nin en önemli yargı kurumu olan kadı mahkemelerinin faaliyette buldukları dönem içerisinde devletin dinî, hukukî, iktisadî, idarî ve askerî kurumları hakkında günümüze kadar ulaşan çok değerli tarihi belgeler de bıraktıkları görülmektedir. Şer’iyye sicilleri dediğimiz bu belgeler, Osmanlı topraklarında yaşayan tüm insanları ilgilendiren olayları, idarî düzenlemeleri ve mahkeme kararlarını içerisinde barındırmaktadır. Şer’iyye sicilleri ya da diğer adı ile kadı sicilleri, XV. yüzyılın ilk yarısından XX. yüzyılın ilk çeyreğine kadar geçen uzun zaman diliminde, Osmanlı halkının iktisadî, siyasî, sosyal ve hukukî hayatının aydınlatılmasında önemli bir kaynak vazifesi görmektedir (Akgündüz, 1988: 11, Tanıdı, 2013: 11). Siciller yalnızca yargı yetkisine değil, aynı zamanda bulunduğu bölgede idarî yetkiye de sahip olan kadıların verdikleri kararları, tuttıkları zabıtları, devletin yüksek makamları ile yaptıkları yazışmaları da içeren önemli birer tarihî belge konumundadırlar (Akgündüz, 1988: V , Tanıdı, 2013: 11).

Resmi statü taşıyan her türlü kayıtların toplanmış olduğu bu defterlere “Şer’iyye sicili, kadı defterleri, mahkeme defterleri, defâtir-i şer’iyye ve zabıt defteri” gibi isimler verilmiştir (Taş, 1998: 178). Şer’iyye sicillerinin yazıları genellikle ta’lik kırmacı olmakla birlikte, kağıtları çok sağlam ve parlaktır. Yazıda kullanılan mürekkepler günümüzde bile parlaklığını muhafaza edecek kadar kalitelidir. Defterlerin genel olarak eni dar, boyu uzundur. Buna göre 40 cm boyunda olan bir defterin eninin yaklaşık 16-17 cm olduğu görülmektedir. Kadıdan kadıya bırakılan bu defterlerin başında genellikle Arapça yazılmış olan dibace yani bir giriş kısmı bulunmaktadır. Bu kısımda Allah ve peygamberine saygı arz edilmekte, daha sonra sicili tutan kadının ismi ve ünvanı yazılmaktadır (Akgündüz, 1988: 18-19).

Şer'iyeye sicillerindeki kayıtlar belli bir usule göre deftere kaydedilmiş, bu sisteme de “Sakk-ı Şer’î” usulü adı verilmiştir. Sicillerdeki yazı dili ilk başta Arapça ve Türkçe karışık iken, XVII. yüzyılın sonlarından itibaren sakk kitaplarının telif edilmesiyle Türkçeleşmiştir. Bu şekilde şer'iyeye sicillerinde bir üslup birliği sağlanmıştır. Bunun yanında eski tarihli sicil defterlerinde vakıf tescili dışındaki tüm kayıtların genel olarak bir sayfanın yarısını geçmediği, hatta çoğunlukla bir sayfaya beş, altı, bazen yedi, sekiz hukukî işlemin kaydedildiği görülmüştür (Akgündüz, 1988: 18-19).

Sicil defterlerinde genel olarak belirli bir sistem, yazı stili ve üslup oluşturulmasına rağmen, eski siciller ile Tanzimat döneminden sonraki siciller arasında birtakım farklılıklar meydana gelmiştir. Buna göre eski defterler daha küçük ve dar iken, Tanzimat'tan sonra mahkemenin son kararında, şahitleri gizli ve açık olarak belirtenlerin isimleri, adresleri kaydedilmiş ve gerekçeler daha uzun tutulmuştur. Bu yüzden bu tür defterler eskilerinden daha büyük ve geniş olmuştur (Akgündüz, 1988: 19, Yurtışıği, 2009: 43).

Siyasî tarihin yanı sıra askerî kültürel, iktisadî ve sosyal yapı hakkında oldukça değerli bilgiler veren şer'iyeye sicilleri, belge çeşitliliği açısından da son derece zengin bir kaynak durumundadır. Kadı sicillerinin içeriğine ve içindeki belgelerle ilgili bilgi verecek olursak;

1. Her çeşit dava zabıtlarıyla mukavele, senet, satış, vakfiye, vekalet, kefalet, vesayet, borçlanma, tereke ve taksim vs. gibi Fıkıh ilminin başlıca konularını oluşturan şer'î işlemlere ait resmi kayıtlar, narhlar (fiyat)'larla esnaf kontrolüne ait notlar.
2. Başta hükümdarlar olmak üzere her derecedeki büyük ve küçük makamlardan beylerbeylerine, sancakbeylerine, kadınlara, müftülere, mütesellimlere, dizdarlara, defterdarlara, müderrislere, mütevellilere, voyvodalara, emirlere , altı bölük erlerine, ayan-ı vilayet ve iş erlerine hitaben yazılan ferman, berat, divan tezkeresi, mektub, rüus, tezkere vs. gibi resmi mahiyetteki emir ve yazı kopyaları (Atalar, 1980: 311)
3. Kadıların çeşitli konularda merkeze gönderdikleri i'lâmlar ile şehir yönetiminde kişi ya da çeşitli müesseseler arasında doğan anlaşmazlıkları çözüme kavuşturmak için verdikleri hüccetler,

4. Sancak ve şehir halkından alınan vergi miktarları, bu vergilerin toplanmasında yararlanılan avâriz hanesi ile ilgili listeler,
5. Altın ve para meseleleri ile farklı türden eşya fiyatlarını gösteren belgeler,
6. Şehrin mahalle listeleri, dinî ve sosyal yapıların inşası, bakım ve tamirlerinin yapılması, şehirde yapılan imar faaliyetleri, imar işlerinde kullanılan inşaat malzemelerinin çeşitleri ve fiyatları ile ilgili vesikalar,
7. Şehir nüfusunu, nüfusun dinî ve ırkî yönden ayrımını, bu nüfusun zaman zaman maruz kaldığı hastalık ile doğal afetleri anlatan belgeler,
8. Evlenme, boşanma, kız kaçırma, mehir bağlama, alım-satım, mukavele ve kefalet senetleri, kalpazanlık, hırsızlık, yaralama ve öldürme ile ilgili belge ve kayıtlar (Yılmazçelik, 1998: 160-162).

Adliye mahzenlerinden müzelere devrolunan şer'îye sicilleri, kültür tarihimiz üzerinde çalışanlar için şüphe yok ki incelemeye ve araştırılmaya değer birinci derecede önemli olan kaynaklardır. Şer'îye sicillerinin önemini sıralayacak olursak;

1. Şer'îye sicillerine suret olarak geçmiş bulunan çeşitli fermanlar, beratlar, mektuplar, divan tezkireleri ve diğer resmi kayıtlar eski nizamların iç yüzlerini ortaya koyan en müspet belgelerdir.
2. Şer'îye sicilinde birçok devlet adamı, müderris, alim, şair, sanatkar, mimar adları geçer. Her ne kadar insanların biyografisine dair bu kaynaklarda geniş açıklamalar bulunmuyorsa da, bunların özgeçmişlerini yazmak veya yazılmış bulunan kimi tanınmışlar hakkındaki bilgilerin doğruluk derecesini kontrol etmekte bu kayıtlar bizlere en sağlam ip uçlarını verebilirler.
3. Kadı sicilleri; vakfiye kayıtları, vakfa ait alacak davaları, vakıf mukataaları ve tamirler dolayısıyla isimleri geçen cami, medrese, muallimhane, imaret, türbe, zâviye, kale, kervansaray ve kilise adları gibi eski sanat eserlerinin varlığını ortaya koymaktadır. Hatta bu kayıtlardan kitablesiz âbidelerimizin inşa ve tamir tarihlerini tespit edebileceğimiz gibi tamiratta kullanılan malzemenin cins ve çeşidini öğrenmek de mümkündür. Bu bakımdan kadı defterlerinin mimarî tarihimiz bakımından da dikkate değer kaynaklardan biri olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır (Ongan, 1958: XII).

4. Eskiden oturlan ya da oturulmayan yerleri aydınlatmaları nedeniyle kasaba, köy, mahalle, semt, çiftlik, otlak, özellikle cemaat ve aşiret isimlerini içeren resmi kayıtlar yerleşme tarihimiz için paha biçilmez belgelerdir.
5. Askeri ve siyasal bakımlardan şer'iyeye sicillerinin önemi ön planda yer alır. Bu defterlerdeki kayıtlar, seferler hakkında tarihçilerce verilen kararları çoğu kez çürüttüğü gibi bazen de destekler. Bu nedenle harp tarihi bakımından bu belgelerin incelenmesi ihmal edilmemelidir.
6. Bu defterlerdeki narh (fiyat) kayıtları, esnaf teftişine ait kısa ama çok açık zabıtlar, vaktiyle kadıların belediye işlerine de baktıklarını kuvvetlendirmekte, o zamanki belediye tüzük ve yönetmeliklerini açıkça belirtmektedir.
7. Şer'iyeye sicillerinin en önemli yönü, yukarıda saydıklarımızla paralel olarak hukuk tarihimizi ilgilendiren kayıtlar içermesidir. Hukuk tarihimiz açısından sadece kanunnamelere bakarak Osmanlı hukuk uygulamaları hakkında değerlendirme yapmak doğru olmayacaktır. Osmanlı hukukunun kaynağını, İslam hukukunun ne derece uygulandığını, Kur'an ve Sünnet'in tam bir açıklama getirmediği alanlarda padişahların yasama yetkilerinin sınırlarını tüm açıklığı ile görebilmek ve sağlıklı bir neticeye varabilmek için mutlaka şer'iyeye sicillerine de başvurmamız yerinde olacaktır (Aslan, 1998: 189-190).
8. Kadı defterlerinde geçen Türkçe terimlerle imla özellikleri, anlatım ve üslup şekilleri, tereke zabıtlarında ve ra'ic listelerinde görülen eşya ve yiyecek maddelerinin isimleri dil ve folklor yönlerinden ayrı ayrı inceleme ve karşılaştırma konularıdır (Atalar, 1980: 312-313).
9. Siciller Osmanlı aile yaşantısına dair de önemli bilgiler içermektedir. Sicil kayıtlarından eski aile yapısını, nişanlanma, evlenme ve buna benzer kurumların nasıl işlediğini, erkeğe ait sanılan boşanma hakkının kadın tarafından nasıl kullanıldığını, şiddetli geçimsizliğin kadına evliliği sonlandırma hakkını verdiğini, karı-koca arasındaki mal ayrılığı durumunu, karı-kocanın çocuklar üzerindeki hak ve görevlerini, mehir

olarak nelerin verildiğini öğrenmek mümkündür (Akgündüz, 1988: 13, Tanıdı, 2013: 16).

Siciller iki grup belgeden oluşmaktadır. Birinci grupta defterin ait olduğu şehirde, kadının da katılmasıyla meydana gelen gelişmelerin kayıtlarının yer aldığı hüccet ve i'lâmlardan oluşan belgeler yer almaktadır. İkinci grupta ise devlet merkezi ile diğer makam ve görevlilerle kadı arasında yapılan yazışmalardan oluşan ferman, berat, mektup, buyruldu v.b. belgeler bulunmaktadır (Avcı, 1998: 196-197).

Siciller tutulma şekillerine göre ise üçe ayrılmaktadır. Bunlardan birincisi, tereke, vekalet, i'lâm ve hüccet gibi sadece bir konuya ait kayıtların bulunduğu defterler; ikincisi, bir tarafına evlenme-boşanma, cürm-cinayet v.b. mahalli olayların, diğer tarafına ise merkezden gelen ferman, berat, izinname v.b. belgelerin kaydedildiği defterler; üçüncüsü ise konu ve tarih sırasına önem verilmeden karışık olarak tutulan belgeleri içeren defterlerdir (Taş, 1998: 178).

Konumuzun en başından itibaren söylediğimiz gibi, siciller içerisinde çok önemli belgeler taşımaktadır. Bu nedenle sicillerdeki belge çeşitleri hakkında fikir sahibi olmak önem taşıyacaktır.

İslam hukukunda tereke, vefat eden kişinin geride bıraktığı ve mirasçılarına kalan şeylerdir. Hanefî mezhebine göre tereke ya mal, ya da mala bağlı haklardır. Buna göre aşağıda yer alan mal ve haklar terekenin kapsamına girmektedir;

- A- Taşınır ve taşınmaz olan, mislî, kıyemî tüm mallar.
- B- Ölünün alacakları ve lehine hüküm verilmiş tazminatlar.
- C- Borçlar ve eşya hukukunda söz konusu edilebilecek olan irtifak hakları ve hapis hakları (Karaman, 2010: 172- 173).

Bunlara mukabil menfaatler ile kişisel haklar terekeye dahil olamaz. Örneğin; kiracının kiraladığı eşya üzerindeki hakkı menfaat olduğu için, kiracı öldüğü zaman kira sözleşmesi de sona ermektedir (Karaman, 2010: 173).

Miras hukukuna uygun olarak terekenin yazımında takip edilen başlıca yöntemler şunlardır;

- A- Ölen kişinin mahalle ve köyü,
- B- Terekenin kimler arasında pay edileceği,
- C- Henüz reşit olmayanlar için vâsi nasb ve tayini,
- D- Miras sahipleri tarafından miras taksim isteği,

- E- Terekenin yazıldığı zamanı gösteren tarih,
- F- Terekedeki mal ve haklar,
- G- Techiz, tekfin, borçlar, vasiyetler, vergi borçları, resm-î kısmet gibi şeylerin yazılarak terekeden çıkarılması,
- H- Mirasçılar arasında bölüştürülmek üzere kalan para ve mallar (Polat, 2003: 23-24).

İslam hukukuna göre terekeden hak sahibi olanlar ise şunlardır;

- 1- Ashabu'l Ferâiz (Belli payları olan mirasçılar) : Bunlar Kur'an- ı Kerim, Sünnet veya icma ile hisseleri belirlenmiş olan kimselerdir.
- 2- Nesep yönünden asâbe durumunda olan mirasçılar: Bunlar farz sahibi mirasçılar hisselerini aldıktan sonra terekeden geriye kalanı, farz sahibi mirasçılar olmayıp, yalnız kaldıkları zaman da mirasın tümünü alan mirasçılardır.
- 3- Sebep yönünden asâbe: sahibi olduğu köleyi bedelli veya bedelsiz olarak azad etmiş kimselerdir.
- 4- Sıra ve derecelerine göre sebep yönünden asâbe olan kişilerin asâbe binefsihi grubunu meydana getiren mirasçıları,
- 5- Terekenin geri kalan kısmı, belirli olan payları dahilinde farz sahibi mirasçılara red yoluyla tevzi edilir.
- 6- Farz sahibi mirasçılara red yoluyla verilme durumu söz konusu olmadığında, yakın akrabalardan mirasçı olanlar,
- 7- Mukaveleli Varis: Bu iki kişinin birbirine mirasçı olma konusunda anlaşmalarıyla doğan hukuki münasebete denilmektedir.
- 8- Nesebi ikrar aracılığıyla başkasına nisbet edilen hısımlar,
- 9- Kendisine terekenin tümü vasiyet edilen kişiler,
- 10- Beytü'l- Mal: Terekeden hak sahibi olan kişilerden kimse mevcut değilse, kişinin terekesi devlet hazinesine teslim edilir (Akgündüz, 1986: 282-283).

Terekeden miras almaya hak kazanan pay sahipleri erkeklerden 12 kişidir. Bunların başlıcaları; Baba (eb), dede (cedd-i sahih), murisin babası, babasının babası. Anası bir olan erkek kardeşler (evlâdü'l-üm) ve koca (zevc). Kadınlardan ise hak sahipleri 8 kişidir; Bunlar zevce, kız (bint, sulbiye), ana baba bir olan kız kardeş (ahavât lehüma, şakikât), oğlun kızı, oğlun oğlunun

kızı. Oğlunun kızı (bintü'l- ibn, ibniyye), babası bir olan kızkardeşler (uhtü'l eb), anası bir olan kız kardeş (uht liüm), ana (üm) ve nine şeklindedir (Erçin, 2014: 20).

Tereke defterleri miras hukukunun yanı sıra ölenlerin kökenini, medeni hallerini, aile yapılarını gösterdiği gibi, vefat eden kişinin sahip olduğu tüm kılık-kıyafetlerini, ev eşyalarını, mobilyalarını, çiftlik veya hayvancılıkla ilgili malzemelerini, ev, bağ, bahçe, dükkan, değirmen, çiftlik gibi gayri menkulleri, bina çeşitlerini, hayvanların cins ve miktarlarını, sanat, ticaret ile ilgili malzemeleri ve bu malların tahmini veya fiili fiyatlarını ayrı ayrı görmemize imkan tanımaktadır. Bu defterlerin araştırılması ile bir devrin sosyal sınıflarını, bunların toplum içindeki durumlarını, kılık-kıyafet ve servetlerinin dağılımını, çeşitli malların o günkü cârî fiyatlarını, vefat eden kişinin arkasından yapılan dini nitelikli faaliyetleri tespit etmek mümkündür (Erçin, 2014: 20)

Terekeler dışında üzerinde durulması gereken bir diğer belge de hüccetlerdir. Hüccetler konularının özelliklerine göre kendi içerisinde çeşitlere ayrılmıştır. Bunlardan birincisi evlenme ile ilgili olan nikah hüccetleridir. Bu grup içerisinde küçüğün anası, babası veya kadı tarafından velâyeten evlendirilmesi, kadının vekil tarafından evlenme akdinin yapılması gibi konuları içeren hüccetler bulunmaktadır. İkincisi boşanma ile ilgili hüccetlerdir. Üçüncüsü ise evlenmenin feshine ilişkin hüccetlerdir. Bu grup içerisinde de mehir ve nafaka hüccetleri gibi hüccetler yer almaktadır. Bunların dışında sicillerde satım akdi hüccetleri, ikrar, havale, şahadet, kısas, diyet, sulh, ibre ve iflas gibi hüccetler ile, kethüda, subaşı ve benzeri görevlilerin tayini ile ilgili hüccetler de bulunmaktadır (Yurtışığı, 2009: 48).

Bir diğer tür olan i'lâmlar, kadının bir davada şeriata göre verdiği hükmü ile üzerinde imza ve mührünü taşıyan vesikaya i'lâm denilmektedir. İ'lâmlarda davacının mahallesi ve kimliği, davalının mahallesi ve kimliği, varsa vekilleri yazılmaktadır. Bu vesikalarda davacının iddiası ve davalının savunması açıklandıktan sonra, kadı kesin ve açık bir biçimde hükmünü belirtmektedir. İ'lâmın hüccetlerden farkı da kadının hükmünü bildirmiş olmasıdır. Eski tarihli i'lâmlarda kadının imza ve mührü belgenin üst kısmında yer alırken, son zamanlı i'lâmlarda kadı ve başkâtibin belgenin altına mühür bastıkları görülmektedir (Kurt, 1999: 174).

Şekil ve ifade açısından i'lâmlarla karıştırılan sicil belgelerinden birisi de ma'ruzlardır. Ma'ruz kelime olarak “arz edilen şey” anlamına gelmektedir. Kadı tarafından yazıldığı halde kadının kararını içermeyen ve hüccet gibi hukuki bir durumun tesbiti açısından yazılı delil olarak kabul görmeyen ve sadece kadının icra makamlarına idari bir durumu bildirdiği yazılı kayıtlara veya halkın icra makamına ya da kadıya hitaben yazdığı şikayet dilekçelerine ma'ruz denilmektedir. Kadı tarafından kaleme alınan ma'ruzların i'lâmlardan farkı kadının kararını içermemesidir (Erçin, 2014: 21).

Müraseleler ise Kazaskerlerin kadınlara ve kadıların nâiblere gönderdikleri tayin ve yetkilerini açıklayan yazılı belgelerdir (Kurt, 1999: 175-176).

Bu belgelerin başında padişahın gelen ferman ve emirler gelmektedir. Gönderilen bu belgelerde padişah, ya çelişkili olan bir şer'î olayda mevcut görüşlerden birini tercih ettiğini kadıya bildirir; ya da şer'î hükümlerin uygulanmasını te'yid etmek için yazılı emir gönderirdi (Akgündüz, 1988: 39-42).

Bir diğer önemli belge ise buyruklardır. Osmanlı diplomatiğinde sadrazam, vezir, defterdar, kazasker, kapdan paşa ve beylerbeyi gibi yüksek rütbeli görevlilerin kendilerinden aşağı mevkilerde bulunanlara gönderdikleri emirler anlamına gelmektedir (Kütükoğlu, 1994: 197).

Kadı sicillerinde yer alan ve başka makamlar tarafından gönderilen bir diğer belge çeşidi de tezkire ve temessüklerdir. Osmanlı diplomatiğinde genellikle üstten alta veya aynı seviyedeki makamlar arası yazılan ve resmi bir konuyu içeren belgelere tezkire adı verilmektedir. Temessük ise sözlükte “tutunma”, “yapışma”, “sarılma” anlamına gelmektedir. Diplomatik bakımdan temessük, bir borcun ödenmesinin kabul edilmesi, bir şeyin teslim alındığının gösterilmesi gibi konularda karşı tarafa yönelik verilen bir nevi senettir. XIX. yüzyılın ikinci yarısından itibaren “temessük” kelimesinin yerini zamanla “sened” in aldığı görülmektedir (Erçin, 2014: 22).

Şer'iyye sicilleri günümüzde Ankara Milli Kütüphanesi, İstanbul Müftülük Arşivi ve Bursa Milli Kütüphanesi gibi önemli merkezlerde araştırmacıların faydalanabilmesi için muhafaza altına alınmıştır. Osmanlı ve Türk tarihi için son derece önemli bilgiler içeren kadı sicillerine yönelik çalışmalar son yıllarda hız

kazanmıştır. Özellikle 2000’li yılların başından itibaren sicil çalışmalarının artarak devam ettiği görülmektedir (Tanıdı, 2013: 19)

Sonuç olarak şer’iye sicilleri sosyal, yönetsel, ekonomik, iktisadi, ticari, zirai, beledi (yerel), askeri ve siyasal bakımlardan tarihimizin bilinmeyen yönlerini ve geçmiş devirlerle bağlı bulunduğumuz yaşama koşullarını doğru olarak aydınlatmak ve belgelendirmek olanaklarını veren değerli hazinelerdir.

1.2. Sivrihisar’ın Hukuki, Sosyo-Ekonomik ve Kültürel Tarihi

Ankara-Eskişehir-İzmir yollarının kesişim noktasında olan Sivrihisar, İç Anadolu Bölgesi’nin kuzeybatısında yer alır. Eskişehir’in en büyük ilçesi olan Sivrihisar’ın doğusunda Günyüzü ve Ankara; batısında Mahmudiye, Çifteler; kuzeyinde Mihaliççik ilçesi; güneyinde Emirdağ ilçesi ve Çeltik ilçesi ile çevrilidir. İlçe merkezi Eskişehir’e 95 km uzaklıktadır (Keskin, 2001: 12).

İç Anadolu Bölgesinde yer alan Sivrihisar yüzey şekilleri açısından yükseltili bir araziye sahiptir. Eskişehir’in güneydoğusunda, Sakarya Çayının içerisinden başlayan Sivrihisar dağları, güneydoğu- kuzeybatı yönünde uzanıp, Türkmen dağları ile buluşmaktadır. Deniz seviyesinden yüksekliği 1070 metre olan Sivrihisar’ın en yüksek noktasını ise ilçe merkezinin doğusunda yer alan ve 1690 metre yükseklikte bulunan Çaldağı oluşturmaktadır. Bunun dışında Akyokuş (961 metre), Adatepe (1400 metre), Yumrukçalı Tepesi (1300 metre), Sarnıçlı Tepe (1321 metre), Hasanpaşa Tepesi (1525 metre), Yediler Tepesi (1531 metre), ve Çamlıkdağı (1525 metre), diğer önemli yükseltiler olarak dikkat çekmektedir (Erçin, 2014: 23-24).

Yükseltiler dışında Sivrihisar’ın coğrafi olarak en önemli varlıklardan birini de su kaynakları oluşturmaktadır (Becerik, 2002: 2). Sivrihisar’ın batısında çifteler civarından kaynaklanan beş kaynak Sakarya ırmağını meydana getirmektedir. Başlangıçta, güneyi takip eden Sakarya nehri, doğuya doğru ilerlerken, Kepen Çayı, Zorsu, Göksu ve Düden sularını alarak kuzeye dönmektedir. İlçe sınırlarına kuzeyden Biçer Köyü civarında giren Porsuk Nehri, Beylikköprü yakınlarında Sakarya ile birleşmek üzere doğuya ilerler. Karaburhan’dan çıkan Karaburhan suyu,

Zey, Dümrek, Memik, Elcik, Mesut çiftliği ve Babadat sularını içine alarak Hortu suyu ile birleşir ve Pürtek suyu adını alır. Mülk Köyünün batısından geçerek son olarak Demirci, Ortaklar güzergahı ile İlören yakınlarında bulunan Porsuk Nehrine dökülür (Keskin, 2001: 13).

Sivrihisar'ın tarihi çok eski zamanlara dayanmaktadır. İlk çağlarda Sivrihisar ve çevresinin; Trak asıllı bir kavim olduğu tarihi kaynaklarca ifade edilen, Frigyalılar'ın egemenliğinde olduğu bilinmektedir (Keskin, 2001: 14). Tarihte Sivrihisar ilçesinin en eski yerleşim yerlerinden biri olan Pessinus'tan bahsedecek olursak; Kuruluşu çok eski dönemlere uzanan Pessinus şehri dünyanın o zamanki en büyük ticaret merkezlerinden biri olmasının yanı sıra, ünlü Kybele tapınağının bulunduğu bir Frigya tapınak devleti olarak anılmıştır (Albek, 1991: 79).

Pessinus M.Ö. 204'teki parlak durumunu Ana Tanrıça Roma'ya taşındığı için kaybetmeye başlamıştır. M.Ö. '5'te Roma egemenliğine geçmiş ve Augustus zamanında şehir gelişerek kendi adına para basma imtiyazına sahip olmuştur. M.S. IV. asırda kasaba tamamen Hristiyanlaşmış, buna rağmen yerli dinin izleri devam etmiş ve milli karakterini korumuştur (Keskin, 2001: 15). Bizans İmparatoru Justinianus'un Justiniapolis'i Palia veya Splia (Spania) adlı eski beldeler üzerine inşa ettirdikten sonra Pessinus önemini daha da kaybetmiştir. I. Justinianus'un antik Palia şehrinin üzerine Justinianopolis adıyla bir kale yaptırmasıyla birlikte şehir Bizans askeri yolu üzerinde bulunduğundan hızla büyümeye devam etmiştir. Kısa süre içinde yakınında bulunan önemli şehirlerden Pessinus dan daha fazla önem kazanan Justinianopolis, dinî açıdan da gelişmesini sürdürmüştür. Hatta 700'lü yıllara doğru Pessinus başpiskoposu, Justinianopolis kalesinde yaşamaya başlamıştır (Sezgin, 2009: 289).

Pek çok uygarlığın hakimiyeti altında yaşayan Sivrihisar, 1071 yılında Alparslan'ın Malazgirt'te Romanos Diogenes ordusunu yenmesiyle Türklere Anadolu'nun kapıları açıldıktan sonra, fütuhat başlamış ve bu meyanda 1073 yılında I. Süleyman Şah başkumandanlığı altındaki Türk orduları, Sivrihisar'ı Ahmet Şah komutasında zapt etmesiyle Selçuklu hakimiyeti altına girmiş ve önemini bu dönemde de korumuştur (Keskin, 2001: 17). Türklerin Anadolu'ya girmelerinden

sonra Melikşah'ın emriyle 200 bin Türkmen ailesi, Doğrul Bey döneminde ise 300 bin aile birlikte Sivrihisar ve çevresine yerleşmişlerdir. Bu doğrultuda bölge Selçuklular döneminde Oğuz Türkmenleri'nin uğrak bir yeri olmuştur. Sivrihisar'a Oğuz boylarına mensup olan Karkın aşireti, Kınık aşireti, İğdır aşireti, Alaçat aşireti, İğdecik köyü bölgesine İmralı-İmur ve Yölemir aşireti, Beydilli, Yazır ve Buğdüz aşiretleri yerleşmiştir. Yine bu aşiretlerin kolları olan Afşar Kılıç, Karaca Ören, Kırgızlar, Köseler, Sazılar, Karaburun, Alayunt ve Gedik aşiretlerinin de bölgeye yerleştikleri görülmektedir (İşcan, 2000: 9). 1092 yılında Melikşah'ın ölümü üzerine bölge I. Kılıçarslan'ın idaresine geçmiştir. Anadolu Selçukluları zamanında uzun süre uç merkezi olarak kalan ve bu dönemde Anadolu'nun belli başlı şehirleri arasında yer alan Sivrihisar, mimari açıdan da gelişmeye devam etmiştir (Sezgin, 2009: 289).

II. Kılıçarslanı Anadolu Selçuklu Devleti'ni oğulları arasında 11 eyalete ayırmış, Ankara merkez olmak üzere Eskişehir, Çankırı ve Kastamonu Mesut'a verilmiştir. Merkeze bağlı fakat, bağımsız birer sultan oğulla arasında saltanat kavgası başlayınca, II. Kılıçarslan küçük oğlu I. Gıyaseddin Keyhüsrev'i tahta çıkarmıştır. Selçukluların son dönemlerinde çıkan karışıklıkların Sivrihisar'ı da etkisi altına almasıyla Moğolların Sivrihisar kalesini yıktıkları, bir müddet sonra Karamanoğullarına geçtiği ve Selçukluların güç kaybettiği görülür. Selçukluların gücünü kaybetmesiyle Osmanlılar ile Germiyanogulları arasında Eskişehir bölgesinin ele geçirilmesine yönelik mücadelelerin başladığı, 1299 yılına doğru bölge hakimiyetinin Osmanlılara geçtiği, Orhan Bey zamanında Sivrihisar ve Sivrihisar'ın doğusunda kalan alanların Moğol güdümünde yerel beyler tarafından idare edildiği bilinmektedir. Moğol komutanlarından 1327 tarihli Alemşah için Sivrihisar ilçe merkezinde inşa edilen Alemşah kümbeti bu döneme aittir (Parla, 2005: 5).

Osmanlı Devleti ile Karamanoğlu Beyliği Anadolu iktidarlığı için uzun yıllar çarpışmışlardır (Doğru, 1997: 10). Osman Gazi 1299'da Sivrihisar'ın yönetimini Gündüz Bey'e vermişti. Ancak, İlhanlı valisi Çobanoğlu Timurtaş ile Karamanoğulları'nın saldırıları sonucu devamlı el değiştirmiştir. Bundan dolayı Osmanlı idaresinden çıkan Sivrihisar'ı Orhan Gazi M. 1334 yılında Timurtaş'tan

satın alarak Osmanlı topraklarına katmıştır. Kısa bir süre sonra Karamanoğulları burayı işgal ettiyse de I. Murad (saltanatı 1362-1389) zamanında geri alınmıştır (Keskin, 1001: 20).

Orhan Bey'in vefat etmesinden sonra Ankara'da büyük etkinliği olan âhiler, Karamanoğullarından aldıkları destek ile Osmanlı Beyliği'nden ayrılmışlardır. I. Murad tahta geçer geçmez bu sorunu çözmek için Ankara üzerine yürümüş ve şehri âhilerden geri almıştır. Osmanlı Devleti'nde Orhan Bey ile başlayan genişleme politikası, Yıldırım Bayezid zamanında doruk noktasına ulaşmıştır. Anadolu'da toprak kaybına uğrayan beyler doğuda kurulmuş olan Timur devletinin hizmetine girerek kaybettikleri toprakları geri alma çabasına girmişlerdir. Yıldırım Bayezid Ankara Savaşı'nda Timur'a kaybedince Timur, Anadolu beylerine verdiği sözü yerine getirmek için hepsini kendi topraklarına göndermiştir. O sırada Bursa'da nezaret altında bulunan Karamanoğlu Alaeddin Bey'in oğulları Mehmed ve Ali Beyler'de beylik merkezine gönderilmişlerdir. Timur bu dönemde Alaeddin Bey'in oğullarına, babalarının topraklarından başka Beypazarı, Sivrihisar ve Akşehir'i de vermiştir (Erçin, 2014: 27). Sivrihisar 1415 yılından sonra kesin olarak Osmanlı Devleti'nin toprakları içerisinde yer almıştır. Bu tarihten sonra Sivrihisar, Osmanlı Devleti'nin içinde siyasi yapısı ile değil daha çok kültürel ve sosyal yapısıyla katkıda bulunarak, birçok ünlü insan yetiştirmiştir (Becerik, 2002: 7).

Sivrihisar'ın Osmanlı Devleti zamanındaki idari yapılanmasına bakıldığında Orhan Bey'in yaptırdığı yaya tahrirlerinde Sivrihisar'ın yayalık ve müsellemlik alanlarının Sultanönü Sancağı'na bağlı olduğu görülmektedir (Becerik, 2002: 8). Sivrihisar kazâsı bağcılık yapmaya uygun bir alan olduğu için yayalar arasında sipahi toprağında bağ tutan yaya sancağının bağcılık ile uğraşan üyeleri genellikle bu nahiyede yer almışlardır (Erçin, 2014: 28).

XV. ve XVI. yüzyıllar da nahiyede yer alan ve bugün hâlâ eski isimlerini koruyan köyler göz önüne alındığında, Sivrihisar'ın o zamanki sınırının günümüzdeki kazâ sınırından oldukça geniş olduğu görülmektedir. Güney ve güneydoğu sınırı Sakarya nehri ile doğal olarak sınırlanmış olmakla beraber bazı köyler bugünkü Polatlı köyleri arasında yer almıştır. Güneybatıda böyle doğal sınır

yoktur. Kuzeyde, Porsuk Çayı engel oluşturmamış, Mihalıççık bölgesinin yayalılık alanları dışında kalan köyler Sakarya nehrine kadar Sivrihisar nahiyesi içerisinde kendine yer bulmuştur. Batıda ise bu sınır daha esnektir. Sultanönü sancağının Karacaşehir nahiyesinin son bulduğu yerde Sivrihisar nahiyesi'nin başladığı görülmektedir (Doğru, 1997: 14).

Osmanlı yönetimi altında Sivrihisar'ın fiziki yapısı ile ilgili ilk bilgiler XV. yüzyılın ikinci çeyreğine aittir. 1486 yılında yirmi dördü Müslüman biri Ermeni olmak üzere yirmi beş mahallesi bulunan Sivrihisar'ın tahmini nüfusu 3100 kişi kadardır. Bu tarihlerde en kalabalık mahalle doksan bir hanesi bulunan Ermeni mahallesi olmuştur. Müslüman mahallelerinden en kalabalık nüfuslu mahalle olarak ise, otuz sekiz hane ile Çöpük Mahallesi yer almıştır. Çöpük Mahallesi sırası ile Kılınç ve Kethüda Mahalleleri takip etmiştir (Sezgin, 2009: 289).

Sivrihisar'ın köy ve mahalle sayıları ile nüfusunda dönem dönem artış ve azalmalar görülmesine rağmen Sivrihisar halkının XVIII. ve XIX. yüzyılda da refah seviyesi yüksek olmakla birlikte yine Sivrihisar'ın canlı bir ticaret hayatına sahip olduğu anlaşılmaktadır. Zira 1836 yılında Sivrihisar'da ekmekçiler, bakkallar, debbağlar (kösele yapmak amacı ile hayvan derilerini düzelterler), sarraclar (at takımlarını, araba koşumlarını, deri ve meşinden türlü eşyaları satan kişiler), nalbantlar, berberler, yemeniciler, sahtiyan (dericiler), kalaycılar, kasaplar, demirciler, bezciler, kuyumcular, kahveciler, boyacılar, enfiyeciler, niyetçiler, hamamcılar, mumcular, simitçiler ve dülgerler gibi esnaf dükkanlarının faaliyet gösterdikleri görülmektedir (Özkaya, 2001: 15).

Yukarıdaki kayıtlar dışında 1844-1845 yılları arasındaki Sivrihisar'a ait Temettuat defterleri de Sivrihisar ekonomisinin gelişim düzeyi hakkında önemli veriler sunmaktadır. Bu kayıtlara göre 1844-45 yıllarında Sivrihisar'da, çiftçilik, hayvancılık ve tüccarlığın ekonomi'de önemli bir yer tuttuğunu söylemek mümkündür. Yine aynı verilere bakılarak Sivrihisar'ın Osmanlı şehirlerinin klasik iş kolları olan dericilik ve dokumacılık alanında da gelişmiş olduğu anlaşılmaktadır (Adalıoğlu-Sakarya, 2010: 54).

Sivrihisar XIX. yüzyıla kadar Hüdavendigâr eyaletine bağlı bir nahiye olarak kalırken, XIX. yüzyılın ortalarına doğru Bilecik kaymakamlığına ve Eskişehir muhassıllığı'na bağlı olmuştur. 1856 Islahat Fermanından sonra yeni vilayet kanununa göre yapılan düzenleme ile Sivrihisar, Ankara vilayetinin merkez sancağına bağlı olan bir kazâ durumuna getirilmiştir (Becerik, 2002: 9).

Dahiliye Nezareti, Birinci Dünya Savaşı sırasında Eskişehir'in yönetim statüsünü değiştirmek için yeni bir çalışma başlatmış ve bağımsız bir sancak merkezine dönüştürülmesi planlanan Eskişehir'e, Ankara vilayeti sınırları içinde yer alan bir nahiye ve 65 köyü ile Mihaliççık ve yine iki nahiye 96 köyü ile Sivrihisar'ın bağlanması kararı verilmiştir. Ankara Vilayeti Meclis-i Umumi'si bu duruma itiraz etse de hükümet şikayetleri dikkate almayarak, Eskişehir'i 4 Nisan 1915'te bağımsız bir sancak merkezine dönüştürmüştür. Eskişehir'in sancak merkezine dönüşmesi ile Mihaliççık ve Sivrihisar kazâsı da kesin olarak Eskişehir'e bağlanmıştır (Erçin, 2014: 31).

2. BÖLÜM

2 NUMARALI SİVRİHİSAR ŞER'İYYE SİCİLİNİN TANITIMI

2.1. Defterdeki Hükümlerin Özeti

Sayfa No: 2

Hüküm No: 1

Osman Rifat Efendi'nin Sivrihisar Günyüzü kazasına kadı naibi olarak tayin edildiğini gösteren H. Za. Gurre 1249 tarihli bir ferman suretidir.

Hüküm No: 2

Sivrihisar Günyüzü kazasının muhtarı, uleması ve ileri gelenlerinin ortak kararı ile yeni kurulan asakir-i mansure-i muhammediye ordusunun masrafları için iki yüz bin guruş toplandığına dair padişahlık makamına gönderilen 1249 Za. tarihli bir mahzar suretidir.

Hüküm No: 3

Sivrihisar Günyüzü kazasına ait borçlar, Körbaşı çavuş Ahmed'in masrafları ve 1249 senesi Ruz-ı Hızır başlangıcından Mart'ı başlangıcına kadar adı geçen kazanın ihtiyaçları, mübaşiran hizmetleri ve kazaya yapılan masrafları gösteren listenin suretidir. (Gurre Ra. 1249)

Sayfa No: 3

Hüküm No: 1

Süvari askerlerine hayvan yetiştirilmek istenilen meralara halk tarafından yapılan müdahaleyi ifade eden bir mahzar suretidir. (22 L. 1250)

Hüküm No: 2

Çifteler Çiftliği'nin beyan edilen sınırında Sarısu kenarında Mantarlık, Kurtlar Viranı, Koşu Tacalı ve Dilbasan mahallerinde olub ihtisab konumunun elinden satış tarifesi beyan olunan eşyanın miktarını gösteren bir i'lam suretidir. (21 Ra. 1250)

Hüküm No: 3

Vergileri tahsil edilmesi gereken çeşitli zahire ve diğer eşyaların miktarlarını ve Bursa Usulözü'nde esnaf ve dükkanların yevmiyelerinin miktarlarını gösteren listenin suretidir. (1250)

Sayfa No: 4**Hüküm No: 1**

1251 senesinde gayrimüslim halktan alınan ve cizye ödeyenlerin miktarlarını gösteren listedir. Aynı zamanda liste o dönemki gayrimüslimlerin nüfuslarını ve ekonomik profillerini de ortaya koymaktadır. (21 Ra. 1250)

Hüküm No: 2

Taraklı, Torbalı, Karahisar Nallu, Nalluhan, Beypazarı, Kili Mihalıcı, Sivrihisar Günyüzü, Söğüt, Yarhisar, Pazarcık ve İnegöl kazalarına asker tayinine dair ferman suretidir. (21 R. 1250)

Hüküm No: 3

Sivrihisar kasabası mahallelerinin hane tutarlarını gösteren hüküm.

Sayfa No: 5**Hüküm No: 1**

Sivrihisar kasabalarının hane tutarlarını gösteren hüküm. (17 Z. 1250)

Sayfa No: 6**Hüküm No: 1**

1250 senesi Kasım ayının ilk gününden 1251 senesi Ruz-ı Hızır'ına kadar altı ay boyunca Sivrihisar'a gelip giden memur, asker ve diğer görevlilere masraf yapıldığını ihtiva eden hükümdür. (gurre M. 1251)

Hüküm No: 2

Sivrihisar kazası ahalilerinden Hancı-zade Ahmed Ağa'nın adı geçen kazada 1251 senesi Muharrem ayının yirmi beşinci gününden bir sonraki sene Muharrem ayının yirmi beşinci gününe kadar, tam bir yıl kira bargirlerini idare etmesi için tayin edildiğini ifade eden hükümdür. (25 M. 1251)

Sayfa No: 6**Hüküm No: 3**

1251 senesinde Kasım ayına kadar bazı ürünlerin (et, ciğer vs.) fiyatlarına karar verildiğini beyan eden bir i'lam suretidir. (S. 1251)

Sayfa No: 7**Hüküm No: 1**

Kastamonu sancağı mütesellimi Dede Mustafa Ağa'nın adı geçen kaza ve kasabalarının (Yenişehir, İnegöl, Yarhisar, Pazarcık, Söğüt, Lefke, Gölpazarı, Torbalı, Gümüşabat, Taraklı, Beypazarı, Karahisar Nallu, Nalluhan, Gelik Mihalıcı, Sivrihisar, Günyüzü, Domaniç, Gökçedağ, Harmancık ve Atranos) her bir mahalle ve köyüne ikişer muhtar tayin etmesini ihtiva eden bir ferman suretidir. (gurre Z. 1249)

Sayfa No: 7**Hüküm No: 2**

İnegöl, Yenişehir, Pazarcık, Yarhisar, Söğüt, Lefke, Gölpazarı, Torbalı, Taraklı, Nalluhan, Karahisar, Nallu, Gelik Mihalıcı, Sivrihisar, Günyüzü, Domaniç,

Gökçedağ, Harmancık ve Atranos kazalarına kaçak yollarla kolcu tayin edilmesini ifade eden bir ferman suretidir. (gurre Z. 1249)

Hüküm No: 3

Sivrihisar kazasına Osman Ağa'nın sandık emini olarak tayin edilmesini içeren bir ferman suretidir. (5 Z. 1249)

Sayfa No: 8

Hüküm No: 1

Sivrihisar kazasındaki köylerin listesidir.

Sayfa No: 9

Bu sayfa boştur.

Sayfa No: 10

Hüküm No: 1

Akdoğan Müslim mahallesinden Melek oğlu Hasan'ın dokuz yüz altmış guruş alacağından dolayı Serrac-zade Hacı Hasan damadı Ömer Osman'a açtığı davayı anlatan bir i'lam suretidir. (5 Ra. 1250)

Hüküm No: 2

1249 senesi Kasım ayının ilk gününden Ruz-ı Hızır'a kadar yapılan masrafların listesine dair hüküm. (1249)

Sayfa No: 11

Hüküm No: 1

Sivrihisar'da bulunan ve herkesçe bilinen Ermeni kilisesi olan Meryem Ana kilisesinin zaman içinde harab olmasıyla adı geçen kaza halkının, kilisenin tamir edilmesi konusunda istekte bulunmasını ihtiva eden bir mahzar suretidir.

Sayfa No. 12**Hüküm No: 1**

Hüdavendigâr sancağında bulunan vakıf arazilerinin, dükkanların ve mülklerin uzun zamandan beri yoklanmamış olması sebebiyle gelir ve giderlerinin, harap olanların tamirlerinin tespiti için yeniden bir yoklama yapılması gerektiğini gösterir bir ferman suretidir.

Sayfa No: 12 hüküm 2, Sayfa 13, sayfa 14

Bursa kazasına bağlı Sivrihisar Günyüzü kazasında, kasabanın içinde bulunan cami, mescid, medrese, vakıf, ev, han, dükkan gelirlerinin ve bu vakıf eserlerde görevli olanların ve bunların gelirlerinin gösterildiği defter suretidir.

Sayfa No: 15**Hüküm No: 1**

Hüdavendigâr sancağı kazalarına gelen ve giden yabancı ehl-i İslâmın hangi tarihte geldiği, hangi tarihte gittiği ve hangi kazalara yerleştikleri hususlarında tutulan yoklama defterlerinin bulunduğu ferman suretidir. (19 S. 1251)

Sayfa No: 16**Hüküm No: 1**

Osmanlı'da bulunan kaza ve sancaklarda oturan ahâlinin türlü şekillerde zarara uğratılıp, zulüm görmeleri sebebiyle bu kaza ve kasabalardaki halkın asayişlerinin temin edilmesi hususunu içeren bir ferman suretidir. (N. 1249)

Sayfa No: 17**Hüküm No: 1**

Anadolu ve Rumeli'de bulunan eyalet ve sancaklarda bir takım asker kuvveti tedarik edilmesi ve düzenlenmesi konusunu ihtiva eden bir ferman suretidir.

(29 Ca. 1252)

Sayfa No: 18**Hüküm No: 1**

Avrupa, Acem ve Hindistan ile yapılan ve yapılacak olan ticaretle ilgili istekler, yapılan ticaretin taht ile olan münasebetleri ve ithalat düzenlemeleri ile ilgili bilgileri içeren bir ferman suretidir. (Ca. 1250)

Hüküm No: 2

Avrupa, Acem ve Hindistan ile yapılan ticaretle, ticaretle ilgisi olan ecnebi tebası tercümanları ve hizmetkarlarının sahip oldukları imtiyazların ve bunların korunmalarının istisnasız bir şekilde yerine getirilmeleriyle ilgili Ebi Bogos'a verilen beratı ihtiva eden ferman suretidir. (21 R. 1250)

Sayfa No: 19**Hüküm No: 1**

Avrupa, Acem ve Hindistan ile yapılan ticaretle, ticaretle ilgisi olan ecnebi tebası tercümanları ve hizmetkarlarının sahip oldukları imtiyazların ve bunların korunmalarının istisnasız bir şekilde yerine getirilmeleriyle ilgili Eci Ohannes'e verilen beratı ihtiva eden ferman suretidir. (21 R. 1250)

Sayfa No: 20**Hüküm No: 1**

Sivrihisar Günyüzü kazasının, münasip eyalet ve sancak halklarından ordu teşkilatı için senede iki taksit şeklinde alınacak olan yardım paralarını konu eden bir ferman suretidir. (Ca. 1250)

Sayfa No: 21**Hüküm No: 1**

Salih Arif Efendi'ye Sivrihisar Günyüzü kazasının kadı naibliğinin verildiğine dair bir ferman suretidir. (gurre L. 1250)

Hüküm No: 2

Kazalardaki mübaşirlere, mübaşirlik görevlerini nasıl ifa edeceklerini hatırlatan bir ferman suretidir. (1250)

Hüküm No: 3

Osmanlı'da olan eyalet, sancak, kaza ve köylerde bulunan, Ermenilere ait kiliseler hakkında Osmanlı'nın aldığı kararların oralardaki halka anlatılması ve halkın tembih edilmesi için İstanbul patriği tarafından buralara papaz gönderilmesini ihtiva eden bir ferman suretidir. (15 L. 1250)

Sayfa No: 22**Hüküm No: 1**

Sivrihisar Günyüzü kasabasının Benli mahallesi sakinlerinden olan ve vefat eden Garabet veled-i Kasar adında Nasraninin mirasçılarına bıraktığı eşyaları ve borçları gösteren bir tereke kayıdır. (7 L. 1250)

Hüküm No: 2

Yoksul halkın emniyetinin sağlanması ve rahat ettirilmeleri konusunda, tecrübe edilmiş insanlardan birbirlerine kefil olmaları için ikişer muhtar tayin edilmesi hususunu konu alan bir ferman suretidir. (20 L. 1250)

Sayfa No: 23**Hüküm No: 1**

Vefat eden insanların varislerinin olmama durumunda terekelerinin (miraslarının) ne yapılacağı ile ilgili konu maddelerini içeren bir ferman suretidir. (C.1254)

Hüküm No: 2

Sivrihisar kazasının Kepen karyesinde bulunan Acıbaşı çiftliğinin arazi ve mezralarının Halepgir oğulları İsmail, Ali ve enişterleri Hacı İbrahim arasında paylaşılması hususunu konu alan bir hüccet suretidir.

Sayfa No: 24**Hüküm No: 1**

Hüdavendigâr sancağında bulunan Günyüzü, Sivrihisar Günyüzü, Karahisar Nallu, Kurupazarı, Beypazarı, Mihalıccık, Gölpazarı, Lefke, Yenice, Taraklı ve Göynük kazalarında bulunan ahali ve fukaranın ödedikleri vergi ve tevzi defterlerinde yapılan türlü hile ve fesatların ortaya çıkarılması ve düzenlemesiyle ilgili bilgi veren bir ferman suretidir. (Ca. 1254)

Sayfa No: 25**Hüküm No: 1**

Aydın, Saruhan, Suğla, Menteşe, Biga, Karesi, Hüdavendigâr, Karahisar-ı sahib, Kütahya, Teke, ve Hamid sancaklarında, gümrük vergilerinin tahsil edilmesi, tamamiyle alınması ve adı geçen kazalarda çok sayıda eşyanın (bal mumundan mazuya kadar) alınarak İzmir'e nakil edilmesi ya da alınan eşyaların azaltılması hususlarında bilgileri ihtiva eden bir ferman suretidir. (B. 1254)

Sayfa No: 26**Hüküm No: 1**

Taşradan der-saadete alış-veriş ya da çalışmak için gelmekte olan kişilerin kayıtlarının tutulması, gelenler içinde genç ve kuvvetli olanların askere alınması, askerliğe alınma şartları ve askerlik muaifyeti şartları konusunda bilgi içeren bir ferman suretidir. (21 Ra. 1252)

Hüküm No: 2

Tunus'ta ölen Mehmed bin Hüseyin'in Günyüzü nahiyesinde bulunan tımarının ve Kütahya sakinlerinden ve yine asker sınıfından Hasan bin Osman'a beratla verildiğini gösterir bir hüccet suretidir. (2 Z. 1254)

Hüküm No: 3

Günyüzü nahiyesinde Tacir ve Bedil karyelerinde beyan edilen mahsullerden alınan onda birlik ücretlerin ve mahsullerin miktarlarını gösteren listedir.

Sayfa No: 27**Hüküm No: 1**

Şamgül oğlu Hacı Süleyman yetimlerinin Kadı oğlu Ahmet'in şahitlerin de verildiği bir idane hüccetidir. (gurre C. 1254)

Hüküm No: 2

Şamgül oğlu Hacı Süleyman yetimlerinin Kadı oğlu Ahmet'in şahitlerin de verildiği bir idane hüccetidir. (C. 1254)

Hüküm No: 3

Sivrihisar mahallelerinden Orta mahalle sakini olan Artin veled-i Karabet'in varislerine bıraktığı eşyalar, eşyaların gurusu değerleri, yapılan masraflar ve bu masraflardan hangi varise ne kadar borç düştüğünü gösteren bir tereke suretidir.

Sayfa No: 28**Hüküm No: 1**

Sivrihisar mahallelerinden Orta mahalle sakinlerinden Artin veled-i Karabet'in çocukları olan Karabet, Sarkiz ve İstefan'a bırakmış olduğu terekedir. Ayrıca varislerin bu miras konusunda gereğinin uygun şekillerde yapılması gerektiği ifade edilmiş ve varislere vasi tayin edilmesi konularını ihtiva eden bir i'lamdır. (C.1254)

Hüküm No: 2

Karabet, Sarkiz ve İstefan'ın varisleri olan amcalarının çocukların nafaka, giysi ve diğer ihtiyaçları için harcama yapmaya yetkili kılındığı bir i'lam suretidir. (25. C. 1254)

Hüküm No: 3

Çocukların vasisi tayin edilen amcaları, çocuklara kalan mirastan Papaz Minas'ın oğlu Roner'e 4407 guruş verdiğini beyan eden bir hüccettir. (25 C. 1254)

Hüküm No: 4

İsmail Hakkı Efendi'nin Sivrihisar Günyüzü kazasına kadı naibi olarak tayin edileceğine dair ferman suretidir. (B. 1254)

Sayfa No: 29**Hüküm No: 1**

Sivrihisar mahallelerinden mahalle sakinlerinden Oka Mehmet'in, Kudbeddin mahallesi ahalisinden Sağır Hacı Ahmet'e açtığı davayı ihtiva eden i'lamdır. (13 C. 1254)

Hüküm No: 2

Tanzimatla beraber evkaf-ı hümayuna sonradan katılan tüm vakıflarla ilgili çıkartılan yeni tasarıları gösteren bir layiha suretidir.

Hüküm No: 3

Evkaf nezaretine bağlı olup denetimsiz kalan ev, dükkan, bağ, bahçe vs. vakıfların sahipsiz olanlarının değerince yeni sahiplerine verilmesi ve işlerinin yapılmasına dair i'lam suretidir.

Hüküm No: 4

Evkaf nezaretine bağılı olub devir işlemleri yapılan vakıflarda vakıf mülkü devredenin %3, devralanın %15 hesabıyla harc ödemelerine dair hüküm.

Sayfa No: 30**Hüküm No: 1**

Evkaf-ı hümayuna bağılı vakıf mülklerin el değıştirmesi sırasında kolaylık amacıyla evkaf nezaretine gönderilme ve imzalanma işlemlerinden kaçınılmasını gösteren i'lamdır.

Hüküm No: 2

Vakıfların gelirlerinin yönetici ve çalışanlara nasıl dağıtılacağı ve ne miktarının evkaf hazinense gönderileceğine dair i'lam.

Hüküm No: 3

Vakıfların gelirlerinin yönetici ve çalışanlara nasıl dağıtılacağı ve ne miktarının evkaf hazinense gönderileceğine dair i'lam.

Hüküm No: 4

Vakıf arazilerindeki hums (1/5), öşr (1/10) hasılatının muhasebelerinin nasıl görüleceğine dair i'lam.

Hüküm No: 5

Para vakıflarının gelir ve giderlerinin muhasebesine dair hüküm.

Hüküm No: 6

Tanzimat uygulamaları gereğince taşrada dükkanlara yeniden gedik senedi verilmesinin nasıl olacağını gösterir hüküm.

Hüküm No: 7

Vakıflara bağlı olup geçerli olmayan senet veya hüccetlerle, mülkiyet konumuna gelmiş olan arazilerin Tanzimat usulüne uygun hale getirilmelerini ihtiva eden hüküm.

Sayfa No: 31-32

1250 Kasım ayından Mayıs ayına kadar altı ayda meydana gelen çeşitli harcamaların listesidir. Bu hüküm 41. sayfanın devamıdır. (29 R. 1250)

Sayfa No: 33**Hüküm No: 1**

Sivrihisar mahallelerinden Yenice mahallesi ahalisinden Salih kızı Sultan'ın tereke kaydı ve terekelerinin listesidir. (5 C. 1251)

Hüküm No: 2

Osmanlı'nın devamlılığını ve memleketin imar edilmesini sağlamak için, Osmanlı'nın kazalarında yaşayan insanların bir kazadan diğer kazaya gidebilmeleri için tezkire almaları kuralı getirilmiştir. Bu işin düzenlemelerini yapmak için de memurların tayin edilmesi gerektiği hususlarını anlatan bir ferman suretidir. (gurre C. 1251)

Hüküm No: 3

Sivrihisar kazası vergi müdürü Keşfi Efendi'nin azl edilerek yerine İzzet Ağa'nın tayin edilmesini içeren bir ferman suretidir. (23 Ca. 1251)

Hüküm No: 4

Sivrihisar mahallelerinden Tatlar mahallesi ahalisinden Can oğlu Ali bin İbrahim'in tereke kaydı ve terekelerinin listesidir. (5 C. 1251)

Sayfa No: 34**Hüküm No: 1**

Süvari askerlerine hayvan yetiştirilmek istenen Çifteler çiftliğinin Karahisar-ı sahib, Sivrihisar, Eskişehir, Seydi Gazi ve Barçın kazalarında bulunan meralara yapılan müdahaleyi içeren ferman suretidir. (20 R. 1251)

Hüküm No: 2

Sivrihisar, Eskişehir, Seydi Gazi, Karahisar-ı sahib ve Çifteler çiftliği kazalarındaki arazilerin kayıt işlemleriyle ilgili defterlerin imzalanmasına dair ferman suretidir. (7 R. 1251)

Hüküm No: 3

Sivrihisar, Eskişehir, Seydi Gazi, Karahisar-ı sahib ve Çifteler çiftliği kazalarında, ziraat yapılmayan arazilerin mera olarak kullanılmasının faydalı olacağına dair i'lam.

Hüküm No: 4

Eskişehir, Seydi Gazi, Barçın ve Sivrihisar kazalarında olan meraların miktarları. (20 R. 1251)

Hüküm No: 5

Redif askerlerinin aylık maaşlarının dağıtılması ve ay ay düzenlemelerinin yapıldığını gösteren ferman suretidir. (27 Ca. 1251)

Sayfa No: 35**Hüküm No: 1**

Sivrihisar mahallelerinden Tatlar mahallesi sakinlerinden Hüseyin Efendi bin Ömer'in tereke kaydı ve terekelerinin listesidir.

Sayfa No: 36**Hüküm No: 1**

1250 senesi Şevval ayının hasılatı ve vergilerinin ihtisab kurumu aracılığıyla Bursa'ya takdimini gösteren i'lamdır. (9 Ra. 1251)

Sayfa No: 37**Hüküm No: 1**

Sivrihisar Günyüzü ve Şecer-i Kebir kazalarındaki tımar ve iltizam işlemlerinin Tanzimat uygulamalarına göre yeniden yapılandırılmasını içeren ferman suretidir. (Z. 1254)

Hüküm No: 2

Bahr-i Sefid'de görevlendirilen belli sayıdaki firar etmiş neferlerin yakalanmalarına dair ferman suretidir. (19 Ra. 1255)

Sayfa No: 38**Hüküm No: 1**

Hüdavendigâr sancağına bağlı kazalarda afyon ziraatıyla meşgul olan ahalinin refahının artırılması için vergi miktarlarının yeniden tanzimini içeren ferman suretidir. (Ra. 1255)

Hüküm No: 2

Kudbeddin mahallesinden mumcu Mehmet baş çavuşun, Mehmet Ağa ile arasında geçen su vakası ile ilgili mahkeme kayıdır. (20 B. 1267)

Hüküm No: 3

Taraklı mahallesi sakinlerinden Berber oğlu Yusuf kerimesi Fatma'nın yedi yaşındaki kızı Ümmü Gülsüm'ü kendi rızasıyla (...) zade Ahmet Ağa'ya verdiği mahkeme sicili kayıdır. (20 B. 1267)

Sayfa No: 39**Hüküm No: 1**

Osmanlı'da asayiş ve düzen temini maksadıyla bütün şehirlerdeki insanların sayımlarının yapılarak tezkiresiz olarak gidip gelmelerinin engellenmesiyle ilgili ferman suretidir. (6 M. 1251)

Hüküm No: 2

83 kıymet 14 denk tüfek nakliyesi. (25 M. 1251)

Sayfa No: 40-41

1250 Kasım ayından Mayıs ayına kadar altı ayda meydana gelen çeşitli harcamaların listesidir. (29 R. 1250)

Sayfa No: 42**Hüküm No: 1**

Osman Ağa'nın 1250 senesi Kasım ayından Mayıs ayına kadar Sivrihisar Günyüzü kazasına yapmış olduğu harcamaların listesi.

Sayfa No: 43**Hüküm No: 1**

Sarrafi Dimo'ya sandık emini tarafından, poliçelere vs borçlara ödenen defter suretidir.

Sayfa No: 44**Hüküm No: 1**

Mehmet Tahir Efendi'nin Sivrihisar Günyüzü kazasına kadı naibi tayin edilmesini içeren ferman suretidir. (gurre R. 1251)

Hüküm No: 2

1250 senesi Ruz-ı Hızır'dan 1251 senesi Kasım ayına kadar sandık emini Hafız Mustafa ve şehir kethüdası Ahmet Ağa tarafından Bursa sancağına yapılan masrafların listesidir. (21 B. 1251)

Sayfa No: 45

1250 senesi Ruz-ı Hızır'dan 1251 senesi Kasım ayına kadar sandık emini Hafız Mustafa ve şehir kethüdası Ahmet Ağa tarafından Bursa sancağına yapılan masrafların listesidir. (21 B. 1251)

Sayfa No: 46**Hüküm No: 1**

Sivrihisar kazasına bağlı kura, çiftlik ve mahallelerin avarız vergisi defteri suretidir.

Hüküm No: 2

Sivrihisar'da kesilen hayvanların kasap ve mumcu esnafına tebliğ edilen fiyatlarını gösteren narh defteridir. (R. 1251)

Sayfa No: 47**Hüküm No: 1**

Karahisar sancağında Barçın kazasına bağlı Pürnek karyesi ahalisinden, Çifteler çiftliği müdürü olan Musa Efendi ibn Halil bin Abdullah'ın terekesidir.

(B. 1251)

Hüküm No: 2

Mustafa Efendi ibn Halil bin Abdullah'ın kızı Saide, eşi Ümmühan ve erkek kardeşi Ali Molla'nın hisselerine düşen miktarların listesidir.

Hüküm No: 3

Bu hüküm bir tereke olmakla birlikte hükmün devamında Mustafa Efendi ibn Halil bin Abdullah'ın varislerine bıraktığı eşyalar ve bu eşyaların gurusu değerini gösteren liste vardır.

Sayfa No: 48

Mustafa Efendi ibn Halil bin Abdullah'ın varislerine bıraktığı eşyalar ve bu eşyaların gurusu değerini gösteren terekesidir.

Sayfa No: 49**Hüküm No: 1**

Karaçam toprağında ikamet eden Mikaili aşiretinden İbrahim'in babası Kemal oğlu Osman ile Cihanbeyli aşiretinden Mustafa bin Hüsnü arasındaki kamu davasını gösteren hükümdür. (16 B. 1251)

Hüküm No: 2

Sivrihisar mahallelerinden Elmalı mahallesi sakinlerinden Ayşe bint-i Abdullah'ın vefatından sonra varislerine bırakmış olduğu terekesi ile ilgili anlaşmazlıktan dolayı açılan davayı ifade eden hükümdür. (17 B. 1251)

Hüküm No: 3

Sivrihisar mahallelerinden Kubbeli mahallesi sakinlerinden Sekban oğlu Mehmet Ali bin İsa bin Abdullah'ın tereke kaydı ile bıraktığı eşyaların listesi ve gurusu değerlerini gösterir listedir. (C. 1251)

Hüküm No: 4

Hukuk sahibi bazı şahısların alacaklı olup, hisselerine düşen miktarların ve alacaklıların isimlerinin listesidir.

Sayfa No: 50**Hüküm No: 1**

Tersane-i amire için kesilen kerestelerin mahkeme ücretlerinin mahkeme siciline kayıt edilmesi konusunu ihtiva eden ferman suretidir. (9 B. 1251)

Sayfa No: 51**Hüküm No: 2**

Mahmudiye kalyonu tamiri için Ahu dağındaki kazalardan getirilen kereste nakliye ücretleri ve gerekli kerestenin teminine dair buyruldu suretidir.

Hüküm No: 3

Mahmudiye kalyonu için gerekli üç bin dokuz yüz altmış dört parça kerestenin her kazaya taksim edilerek temin edilmesini içeren ferman suretidir.

(24 C. 1251)

Sayfa No: 52**Hüküm No: 1**

Mahmudiye kalyonu için gerekli kerestenin cins ve fiyatlarını ve Gemlik'e sevkini gösterir ferman suretidir. (17 C. 1251)

Hüküm No: 2

Sivrihisar kazası kurasından Mülk karyesi ahalisinden İmam oğlu Mehmet bin Mustafa'nın terekesi ve bıraktığı eşyaların listesidir. (29 C. 1251)

Sayfa No: 53**Hüküm No: 1**

Bazı hilekarların, memduhiye altınına benzeyen, tenekeden altın imal edip piyasaya sürmesi nedeniyle, tayin edilen memurlar tarafından ticaretle uğraşanların uyarılmasına dair ferman suretidir. (22 Ş. 1251)

Sayfa No: 54**Hüküm No: 1**

Kudbeddin mahallesi sakinlerinden Hafız Mustafa Efendi'nin mahkeme kitabetine katip olarak tayin edilmesine dair ferman suretidir.

Sayfa No: 55**Hüküm No: 1**

Sivrihisar kazasına uygulanan haffaf hasılatı vergisinin, verginin uygulandığı tarihten yedi buçuk ay öncesinin haffaf hasılatlarının ödenmesi hususunu içeren ferman suretidir. (7 N. 1251)

Hüküm No: 2

1251 senesi Hızır'ından Kasım ayına gelene kadar Sivrihisar'da yapılan masrafların yazıldığı pusuladır. (13 N. 1251)

Hüküm No: 3

1248 senesinde Sivrihisar'da kereste bedeli olarak ödenmesi gereken meblağı gösterir bir i'lam türüdür. (13 N. 1251)

Sayfa No: 56**Hüküm No: 1**

Hafız Veliyüddin Efendi'nin Sivrihisar Günyüzü kazası kadı naibliğine tayin olduğunu gösterir ferman suretidir. (Ş. 1251)

Hüküm No: 2

Sivrihisar mahallelerinden Demirci mahallesi sakinlerinden olan Şaban-zade Hacı Mehmet Bey'in kassam defterine kaydı geçen terekesidir. (gurre Za. 1251)

Hüküm No: 3

Burada yazılan hüküm iptal edilmiş ve katip : “ iş bu kuyuda itibar olunmaya” diye not düşmüştür.

Sayfa No: 57**Hüküm No: 1**

İbrahim Bey'in Sivrihisar'a vergi memuru olarak tayin edilmesine dair ferman suretidir. (12 Z. 1251)

Hüküm No: 2

Asakir-i mansure-i muhammediye birinci alayının dördüncü taburunun birinci bölüğünde dördüncü çavuş Sivrihisarlı Ali'nin memleketine gitmesi için verilen izin belgesi. (4 Ra. 1252)

Sayfa No: 58**Hüküm No: 1**

Bu sayfanın ilk hükmü bir tevzi defteridir. 1251 senesi Kasım ayından 1252 senesi Mayıs ayına kadar yapılan mübaşiran hizmetleri vs. gibi masrafların ve alacakların listesidir. (11 M. 1252)

Sayfa No: 59**Hüküm No: 1**

Sivrihisar kazasında, Mustafa ve Süleyman isimli şahıslar Günyüzü Sivrihisar kazasına bağlı Keban karyesi toprağında bulunan tarlaları ortak işletmek için başvuru yaptıklarında adı geçen kazanın voyvodasının araziyi kanuna aykırı bir şekilde başka

birine bıraktığının açığa çıkması üzerine Mustafa ve Süleyman'ın kanuni yollara başvurmalarını anlatan bir ferman suretidir. (Z. 1251)

Hüküm No: 2

Sivrihisar mahallelerinden Elmalı mahallesi sakinlerinden Mustafa ve Süleyman adlı kişilere vefat eden babaları Abdurrahman'dan belli miktarda iki aded sulu tarla kalmış, fakat tarlaların tasarrufu başkalarında olduğu için ortada fuzuli bir müdahale olduğu düşüncesiyle açılan davayı konu alan bir ferman suretidir.

(S. 1252)

Sayfa No: 60

Hüküm No: 1

Sivrihisar Babadat karyesinde oturan Osman isimli şahsın ve kardeşi İbrahim'in mutasarrıfı oldukları iki parça tarlanın tapu hakkının Osman'ın müracaat etmesi üzerine düzenlenmesini konu alan bir ferman suretidir. (15 B. 1242

Hüküm No: 2

Sivrihisar Babadat karyesinde oturan Osman isimli şahsın ve kardeşi İbrahim'in mutasarrıfı oldukları iki parça tarladan dolayı kavga konusu olan tapu meselesinin halline dair ilam. (11 S. 1252)

Sayfa No: 61

Hüküm No: 1

Anadolu'da satılan ve satın alınan afyon üretimi ve vergilendirilmesi usulleriyle ilgili bilgi içeren bir emirnamedir.

Sayfa No: 62

Hüküm No: 1

Sivrihisar kazası voyvodası Mehmet Ağa, Sivrihisar kuralarından Memik karyesinde bulunan cami-i şerife kendinden sonra tayin olan tüm muhtarların kendil

ve mum için 100 guruş vermesi şartıyla kendisinin de 100 guruş vakfedeceğini ifade ettiği bir vakfiyedir. (28 C. 1252)

Hüküm No: 2

1252 senesinde Sivrihisar voyvodası Mehmet Ağa'nın kendi rızasıyla Sivrihisar kazasında bulunan Dutlu Mektep Arif isimli mahalle bir Kur'an-ı Kerim'i vakfettiğini ifade eden bir vakfiyedir. (15 B. 1250)

Sayfa No: 63

Hüküm No: 1

Mihalıccık kazası kuralarından Kayı karyesi sakinlerinden Sarı Mahmut Ağa, Sivrihisar mahallelerinden Faruklar mahallesinde bulunan bazı mülk eşyalarının satılarak konak yapılmasını gösterir hüccettir. (7 B. 1252)

Sayfa No: 64

Hüküm No: 1

Anadolu'nun orta kolunda bulunan kazaların mutasarrıflarının her yıl vergi muhasebelerini zamanında yapmaları gerektiği, zamanında yapılmayan işlemlerden dolayı vergi tahsilatı görevlerinin ellerinden alınacağını bildiren bir ferman suretidir. (13 S. 1252)

Sayfa No: 66

Hüküm No: 1

Anadolu'nun sağ kolunda bulunan kazaların mahalle ve kura muhtarlarının mühür almaları, mühürlerini kaybedenlerin yeni mühürlerini nasıl tedarik etmeleri gerektiği konusunu ihtiva eden bir ferman suretidir. (

Sayfa No: 67

Sicilin 67. sayfası boştur.

Sayfa No: 68**Hüküm no: 1**

Veliyüddin Efendi'nin Sivrihisar Günyüzü kazası kadı naibliğine tayinini gösteren ferman suretidir. (S. 1252)

Hüküm No: 2

1252 senesi Ruz-ı Hızır'dan Kasım'a kadar altı aylık zaman içerisinde vergi ve vesaire işlere yapılan masrafların listesidir.

Sayfa No: 69**Hüküm No: 1**

Penbe-zade Mehmet Esad Efendi'nin Sivrihisar Günyüzü kazasına kadı naibi olarak tayinini gösteren ferman suretidir. (Ş. 1252)

Hüküm No: 2

Yenişehir kolunda bulunan kazaların cizye muamelelerini gösterir yoklama defterlerinin düzenlenip zamanında gönderilmesine dair ferman suretidir.(5 Ş. 1252)

Hüküm No: 3

Bin iki yüz elli iki senesi Şaban ayının ilk haftasında Yenişehir ve kolunda bulunan kazaların esnafına verilen narh defteridir. (gurre Ş. 1252)

Sayfa No: 70**Hüküm No: 1**

Sivrihisar'da karyeler ahalisinden bazı kişilerin karyeleri topraklarında bulunan tarla ve çayırları ziraate açmak ve ot biçmek için kullanım hakkı istemeleriyle Saslar yürüğünden yabancı şahısların bu tarla ve çayırlara sahip çıkmalarıyla karyeler ahalisinin kanuni yollara başvurmalarını ihtiva eden ferman suretidir.(M. 1252)

Hüküm No: 2

Sivrihisar'ın Zeyl köyünden başta muhtar olmak üzere bir kısım ahalinin Murtaza isimli şahıs ve karısı hakkında ahlak dışı davranışlar yaptıklarına dair şikayetlerini gösterir bir arzuhaldir. (Za.1252)

Hüküm No: 3

Sivrihisar Koltan karyesi sakinlerinden Mahmut Hüseyin ve Mustafa ile Mehmet oğlu Ahmet arasında cereyan eden, adı geçen karyede bulunan tarlanın tasarruf hakkı için, her iki taraf da birbirlerinin haksız olduğunu düşünerek şikayette bulunmalarını gösteren arzuhaldir. (15 Za. 1252)

Hüküm No: 4

Bin iki yüz elli bir senesi Zilkade-i Şerif ayının ilk günleri itibariyle Sivrihisar'a sandık emini tayin edilmesi üzerine Ruz-ı Hızır'dan sonra sandık emininin eline teslim edilen meblağı gösterir liste.

Sayfa No: 71**Hüküm No: 1**

Hüdavendigâr sancağı kazalarından Lefke kazası ahalisinden Kel Ahmet ve Hüseyin'in memleket işlerini ihlal etmeleri ve ahaliyi tahrik etmeleri sebebiyle başka bir mahalleye sürülmelerini ifade eden ferman suretidir. (29 Za. 1252)

Hüküm No: 2

Dinin gereği olan farzların yerine getirilmesi ve yasaklardan uzak durulması ile ilgili uyarıları ihtiva eden ferman suretidir. (7 Z. 1252)

Hüküm No : 72**Hüküm No: 1**

Anadolu ve Rumeli'de zabıtan, askerler, hademeler ve tataranlar eşyalarıyla birlikte bir yerden bir yere giderken, onlara daha önce saat başına ücret karşılığı

hayvan tahsil edilirken, daha sonra ücret alınmamaya başlanmış ve bu durum ücretsiz olduktan sonra yolculukların tahmin edilenden daha uzun sürmesi ve hayvanların telef olması gibi sorunlara yol açmış. Bu durumu düzeltmek için bazı önlemlerin alınması gerektiğini ihtiva eden bir ferman suretidir. (7 R. 1252)

Sayfa No: 73

Hüküm No: 1

Kamilî Efendi'nin Bursa'nın havasına alışamadığını, oradakilerle kaynaşamadığını birkaç defa bildirmesi üzerine başka bir hizmete kaydırılması konusunu içeren bir buyruldu suretidir. (7 R. 1252)

Hüküm No: 2

Yenişehir kolundaki kazaların asayiş ve düzenlerini temin etmek adına alınması gereken tedbirleri gösteren ferman suretidir. (11 Ra. 1252)

Sayfa No: 74

Hüküm No: 1

Günyüzü kazası voyvodalığının sarraf taahhüdüyle iltizama verilmesini gösteren ferman suretidir. (15 L. 1252)

Hüküm No: 2

Sivrihisar Günyüzü kazasında Sarraf taahhüdüyle damga ve çeşitli eşyaların vergilerinin ödenme şekilleri ve düzenlemesinin Sivrihisar Günyüzü voyvodası Mustafa Ağa tarafından yapılmasını anlatan bir buyruldu suretidir. Ayrıca hükmün sonunda bin iki yüz elli iki senesinde Sivrihisar Günyüzü kazasına gelen hazine evrakının beyan edildiği liste de vardır. (5 L. 1252)

Hüküm No: 3

Yenişehir kolunda bulunan kazalardan ve hatta Hüdevendigar sancağından askerliğe uygun cesur kişilerin alınması, bu kişilerin redif askerlerine ilave olarak üç

tabura gönderilmesi, elbiselerinin nasıl alınacağı ve isim ve eşgallerinin kayıt edilmesi gibi konuları içeren bir ferman suretidir. (15 Z. 1252)

Sayfa No: 75

Hüküm No: 1

Yenişehir kolunda bulunan kazaların yoklama defterlerinin gereği gibi icra edilmesi için kazalar arası geçişin tezkire ile sağlanması, tezkiresi olmayanların tevkif ettirilmeyerek iade edilmesi ve yoklama defterlerinin İslam için farklı reaya için farklı olduğunu ihtiva eden bir ferman suretidir. (15 Z. 1252)

Hüküm No: 2

Yenişehir kolundaki kazalarda karışıklığı engellemek için kazalar arası geliş gidişlerin karara bağlanmasına dair ferman suretidir. (23 R. 1252)

Hüküm No: 3

Her bir kazaya defter mukayyidi tayin edilerek işlemlerin düzenli şekilde yapılmasına dair ferman suretidir. (23 R. 1252)

Hüküm No: 4

Hüdavendigâr sancağına bağlı kazalarda cizye yoklama defterlerinin gözden geçirilerek ölenlerin tespitinin yapılması ve cizye dilimlerinin yeniden belirlenmesine dair ferman suretidir. (23 Z. 1252)

Sayfa No: 76

Hüküm No: 1

Hüdavendigâr sancağına bağlı kazalarda geliş gidişlerin evraklı olarak yapılmasıyla asayiş ve nizamın sağlanmasına dair hüküm. (23 Z. 1252)

Hüküm No: 2

Hüdavendigâr sancağı kazalarından takdim edilen yoklama defterlerinden, ortaya çıkan bir hastalığın pek çok reayaya geçmesinden dolayı fazla sayıda reayanın bu yoklama defterlerinde eksik olduğu, Bursa sancağı kazasının toplamı beş altı yüz nefer olmasına rağmen yoklama defterlerinde bu sayının fazla gözüktüğü gibi nedenlerle, bu hataların düzeltilmesi, bu hataların tekrarlanmaması için alınacak tedbirleri ve yapılması gerekenleri ihtiva eden bir ferman suretidir. (23 Z. 1252)

Sayfa No: 77**Hüküm No: 1**

Sivrihisar Günyüzü naibi Penbe-zade Mehmet Esad Efendi'nin kadı naibliğine tayinini gösterir ferman suretidir. (gurru M. 1253)

Hüküm No: 2

Sivrihisar Günyüzü sakinlerinden Berber-zade Mustafa'nın Hoca Yakup mahallesinde bulunan toplam altı aded ağacını vakf ettiğini gösterir bir vakfiyedir.

(15 S. 1253)

Hüküm No: 3

Sivrihisar kazasına bağlı Mülk ve Oğlakçı karyelerinin ortasından geçen suyun Mülk ve Oğlakçı karyeleri arasında kullanım haklarını ve şartlarını gösteren bir mahkeme kayıdır. (15 S. 1253)

Sayfa No: 78-79

Hüdavendigâr sancağı kazasında tertip edilen mevcut askerlerin listesidir.

Sayfa No: 80

78 ve 79. sayfalarda olduğu gibi Sivrihisar kazasında tertip edilen askerlerin listesi verilmiştir. Ancak, bu liste onların devamı değil yeni tertipleri göstermektedir.

Sayfa No: 81**Hüküm No: 1**

Mirliva-i Haydarpaşa livasının birinci alayının üçüncü taburunun borazan çavuşlarından Sivrihisarlı Ömer oğlu Hüseyin'in, alayına katılacağı zamana kadar üç ay boyunca memleketinde kalabileceğini dair tezkire verildiğini gösterir hüküm. (24 S. 1253)

Hüküm No: 2

Sivrihisar kuralarından Ballı Hisar karyesine bağlı olan Sivrihisar sakinlerinden Hacı Bekir Ağa'nın gerçek mülkü olan Eğri Göz Karma oğlunun saliyanesini senelik olarak otuz beş guruş vereceğinin karara bağlandığını gösteren hüküm.

Sayfa No: 82**Hüküm No: 1**

Sivrihisar Günyüzü kazasında müftülük görevini yapan Cafer Efendi'nin vefatıyla yerine Yakup Efendi'nin tayin edildiğini gösteren ferman suretidir. (1253)

Hüküm No: 2

Redif askerilerinin eski usul alay tertibi olmadığı ve bununla ilgili kararın tehir edilmesi, miralay vs zabitanın maaşlarının miktarlarının açıkça söylenmemesi gibi durumların mevcut olduğu ve bu sorunların giderilmesi için yapılacak düzenlemeleri içeren ferman suretidir. (19 Ra. 1253)

Sayfa No: 83**Hüküm No: 1**

Sivrihisar mahallelerinden Tatlar mahallesi sakini olan Ömer oğlu bacacı Ali Ağa'nın sahip olduğu dükkanın senelik sekiz guruşunu mahalledeki Orta çeşmenin su yolları, kanal yapımı ve vs işler için vakf eylediği ve kendisi öldükten sonra

çocuklarının da aynı şekilde devam etmesi şartıyla vakf ettiğini gösteren bir vakfiyedir. (M. 1253)

Sayfa No: 84

Bu sayfa sicilde boştur.

Sayfa No: 85

Hüküm No: 1

Sivrihisar ahalisinden olan Ali bin Abdullah'ın tereke kaydıdır.

(21 Ra. 1251)

Sayfa No: 86

Hüküm No: 1

Sivrihisar mahallelerinden Benli mahallesi sakini olan Aydınlı oğlu Acı Kırkor'un tereke kaydıdır. (28 R. 1251)

Sayfa No: 87

Hüküm No: 1

Asakir-i mansure-i muhammediye alaylarının her birine bir mirliva tayin edilerek sevk esnasında sıkıntı yaşanmamasının teminine dair ferman suretidir.

(M. 1253)

Hüküm No: 2

Osmanlı ülkesinde intizam asayişin temin edilebilmesi için şehirlerde yaşayanların tespit edilerek yeni gelen ve ayrılanların bir düzen dahilinde işlemlerinin yürütülmesine dair ferman. (27 Ra. 1253)

Sayfa No: 88**Hüküm No: 1**

Bin iki yüz elli iki senesi Ruz-ı Kasım'dan bin iki yüz elli üç senesi Ruz-ı Hızır'ına kadar olan vergi ve masrafları gösterir liste.

Sayfa No: 89**Hüküm No: 1**

Yenişehir kolunda bulunan kazalardan kumaş ve çeşitli eşyaların İstanbul ve İzmir'e nakledilmesi ile İstanbul ve İzmir'den bu kazalara kahve, kumaş vs. eşyaların sorunsuz şekilde nakledilmesi ve başka kazalara mal kaçırılmaması için tarafların birbirlerine ücretsiz tezkire vermeleri ve vergi düzenlemeleri konularını ihtiva eden ferman suretidir. (29 Ra. 1253)

Hüküm No: 2

Hüdavendigâr sancağındaki kazaların vergi işlemlerinin nasıl olacağı ve hangi kalemlerden ne kadar vergi alınacağını gösterir ferman. (5 Z. 1252)

Hüküm No: 3

Hüdavendigâr, Karesi, Kocaeli, Bolu ve Eskişehir sancaklarında bulunan kazaların tabur ve alaylarında eksik olan askerleri tamamlamak için Anadolu ve Rumeli'de bulunan eyalet ve elviyelerden asker isteneceğini bildiren ferman suretidir. (23 R. 1253)

Sayfa No: 90**Hüküm No: 1**

Es-seyyid Ahmet efendi'nin Sivrihisar Günyüzü kadılık makamına tayinini belirten ferman suretidir.(Ca. 1253)

Hüküm No: 2

Eskişehir, Karesi, Hüdavendigâr, Suğla, Aydın ve Saruhan sancaklarında görev yapan kadı ve naiblerin ve yine bazı sancaklardaki mütesellimlerin voyvoda, ayan ve zabıtların devlet işlerini şer'î hükümlere ve yeni usullere uygun olarak görev atamalarında ehliyetli kişileri görevlendirerek suistimallerin engellenmesine ve ahalinin zarar görmemesine dair ferman.

Sayfa No: 91**Hüküm No: 1**

Kayserili Kirkor vefat ettikten sonra varisi olmadığından mirasının sayılarak beytü'l-mâl'e devrine dair tereke. (25 Ca. 1253)

Hüküm No: 2

Kayserili Kirkor vefat ettikten sonra varisi olmadığından mirasının sayılarak beytü'l-mâl'e devrine dair tereke kaydı ve terekesinin listesi. (15 Ra. 1253)

Sayfa No: 92**Hüküm No: 1**

Sivrihisar Günyüzü kazası sakinlerinden Mehmet Efendi bin Abdullah vefat ettikten sonra varisi olmadığından mirasının sayılarak beytü'l-mâl'e devrine dair tereke kaydı ve terekesinin listesidir. Ayrıca hükmün sonunda Mehmet Efendi bin Abdullah'a ait Mushâf-ı şerifi fakir bir talebeye vakfettiğini gösteren küçük bir vakfiye sureti de vardır. (B. 1253)

Hüküm No: 2

Sivrihisar mahallelerinden mahallesi sakinlerinden Zeybek İbrahim bin Hüseyin, ekmekçi İbiş bin Mehmet ve Dellal Mehmet bin Hacı Halil'in şahitliği ile ölümünün sabit olduğuna dair bir i'lamdır. (gurre Ş. 1253)

Hüküm No: 3

Sivrihisar Günyüzü mutasarrıfı es-seyyid Mehmet Tahir'in müftülük kalemine tayin edildiğini gösteren ferman suretidir.(C. 1253)

Hüküm No: 4

Sivrihisar Günyüzü kazası müftülük kalemine tayin edilen es-seyyid Mehmet Tahir'in yerine üç ay süreyle Hafız Ali bin Mehmet Salim'in görevlendirildiğini gösteren ferman. (Ca. 1253)

Hüküm No: 5

Sivrihisar Günyüzü kazasından es-seyyid Ahmet Efendi'nin kadı naibliğine atandığını gösteren ferman. (gurre N. 1253)

Sayfa No: 93**Hüküm No: 1**

Sivrihisar Elcik köyünde bulunan ve söylemez oğlu Hatice isimli kadına ait olan tarlanın satış ilemini gösteren hüccet.

Hüküm No: 2

Süvari asakir-i mansure humbaracı, lağımcı tımarlarının boş kalanlarının mansure hazinesi tarafından zabt olunmayarak bu boş tımarlara yeni sahipler atanmasına dair ferman suretidir. (Ş. 1253)

Hüküm No: 3

Sivrihisar müftüsü Süleyman Efendi Ramazan ayında Sultan Beyazıt-ı veli cami-i şerifinde ilm dersleri verdiği için yüz elli guruş aylık bağlandığına dair bir samî-i kayd suretidir.

Hüküm No: 4

Sivrihisar kazası kuralarından Elcik karyesinde bulunan Söylemez oğlu kızı Hatice Hatun'a ait tarlayı ağaçlarıyla birlikte damadı Hortulu Veli'ye sattığını gösterir bir hüccettir.

Sayfa No: 94**Hüküm No: 1**

Bin ki yüz elli üç senesi Ruz-ı Hızır'dan Ruz-ı Kasım'a kadar meydana gelen tekalif kurallarına uymayan (tekalif-i şakka) ve hususi çeşitli hakların gösterildiği tevzi defteri listesidir.

Sayfa No: 95**Hüküm No: 1**

Bin iki yüz elli üç senesi itibariyle Sivrihisar Günyüzü kazası ve Hüdavendigâr eyaletine bağlı bölgelerde redife askerinin masrafları için para toplanırken halk baskı ve haksızlık yapıldığına ve bundan böyle para toplanırken daha dikkatli olunmasına dair gönderilen ferman. (11 R. 1253)

Hüküm No: 2

Sivrihisar kazasının bin iki yüz elli dört senesi cizye vergisinin sadece görevlendirilen memurlar tarafından şer'i kurallara uygun olarak dikkatli bir şekilde ve cizye kağıdı hazırlanarak toplanmasına dair Sivrihisar naib ve voyvodasına gönderilen ferman. (29 Ş. 1253)

Sayfa No: 96**Hüküm No: 1**

Osmanlı'da bazı elviye ve kazalarda kavas, tüfekçi ve sekban istihdamıyla ilgili düzenlemeleri içeren ferman. (21 Z. 1253)

Hüküm No: 2

Bursa ve civarında olan bütün vakıfların gerekli maaşları ve muhasebe harçlarının tamamen tahsil edilip evkaf-ı hümayuna gönderilmesi, kaydı olmayan vakıfların da muhasebelerinin yapılmasına ilişkin konuları ihtiva eden ferman.

Sayfa No: 97**Hüküm No: 1**

Osmanlı'nın bazı mahallelerinde tertip edilen süvari ve piyade redif askerlerinin maaşlarının az olduğuna vurgu yapılan ve bu durumla ilgili çözümlerin ifade edildiği ferman suretidir. (C. 1255)

Hüküm No: 2

Bir takım meçhul kişilerin Anadolu ve Rumeli'den tezkireli ya da tezkiresiz Der-saâdete gitmeleri nedeniyle yaşanan rahatsızlıkların dile getirildiği ve bu durumun önüne imamlar, mahalle esnafları ve hancılar kethüdalrı neferatı yardımıyla geçilebileceğini ifade eden bir ferman suretidir.

Sayfa No: 98**Hüküm No: 1**

Sivrihisar Günyüzü kazasından Müfti-zade es-seyyid Ahmet Şakir Efendi'nin kadı naibliğine tayin edilmesini içeren ferman suretidir. (gurre Za. 1255)

Hüküm No: 2

Bursa mütesellimi Kani Mustafa Bey Efendi tarafından voyvoda ağalar eliyle çıkartılan buyruldu suretidir. (25 Ra. 1255)

Hüküm No: 3

Hüdavendigâr sancağında Sivrihisar nahiyesine bağlı Akça Döynük, Obruklu Kuyu, Pınarbaşı ve Müdam Şeyh mezrası mutasarrıfı Der-saâdet sakinlerinden Abdülkadir kızı ayşe Hatun'un mutasarrıf olduğu mezraya ve yine adı geçen

nahiyede bulunan Babadat karyesinin yarı eşkincülü mülk tımar hissesine mutasarrıf Ebubebik oğlu Hüseyin'i gereksiz dahil ettiği düşüncesiyle mahkemeye başvurulmasına dar ferman. (21 R. 1255)

Sayfa No: 99

Hüküm No: 1

Kayıp olan bazı şahısların bıraktıkları mallar hakkında çıkartılan emirname suretidir. (25 Ra. 1257)

2.2. Defterdeki Hükümlerin Değerlendirilmesi

2 Numaralı Sivrihisar Kadı Sicili 98 sayfadan oluşmaktadır. Bu 98 sayfanın içinde yaklaşık 184 adet hüküm bulunmaktadır ve bu hükümlerin 82 adedini fermanlar oluşturmaktadır. Sicilin çok büyük bölümünü fermalar oluşturduğu için değerlendirmeye öncelikle fermanlardan başlamak yerinde olacaktır.

Fermanlar, Osmanlı Devleti'nin genel durumuyla ilgili bilgi edinmemizi sağlayan oldukça önemli belgelerdir. Merkezden Sivrihisar'a ve çevre bölgelere gönderilen kimi zaman genel kimi zaman özel nitelik taşıyan konuları ihtiva eden ve değerlendirilmesi oldukça önemli olan bir belge türüdür. Zira sicil içindeki fermanlar Osmanlı Devleti'nin o dönemiyle ilgili aslında bizlere çok önemli bilgiler sunmaktadır. Sicilimiz H. 1249-1257 / M. 1833-1841 yılları arasını kapsamaktadır. Bu tarihler Osmanlı Devleti'nde Tanzimat reformlarının yapıldığı, Batı'dan alınan birçok yeniliğin Osmanlı'ya uygulanmaya çalışıldığı döneme denk gelmektedir. Elbette bu fermanlarla Osmanlı'nın sosyal, siyasal, kültürel, askeri ve idari durumlarıyla ilgili tam bir bilgi edinmemiz şüphesiz çok zor. Ancak, bu fermanlar bize oldukça önemli ipuçları vermektedir. Örneğin o dönemde Sivrihisar'da çok büyük emniyet ya da asayiş sorunları olmasa da Osmanlı Devleti'nin bazı kazalarında bu tür asayiş sorunlarının yaşandığı bazı ferman suretlerinden anlaşılmaktadır. Örneğin 22. sayfanın 2. hükmünde, 20 L. 1250 tarihli fermanında, yoksul halkın emniyeti ve rahat ettirilmesi, bunu sağlamak için de her kazaya,

birbirine kefil olmaları açısından ikişer muhtar tayin edilmesi, 39. sayfanın 1. hükmünde, 6 M. 1251 tarihli fermanda, Osmanlı Devleti'nde asayiş ve düzenin temini maksadıyla bütün şehirlerdeki insanların sayımlarının yapılarak tezkiresiz olarak kazalar arası geçişin engellenmesi, 73. sayfanın 2. hükmünde, 11 Ra. 1252 tarihli fermanda, Yenişehir kolundaki kazaların asayiş ve düzenlerinin temini adına alınması gereken tedbirler, 33. sayfanın 2. hükmünde, gurre C. 1251 tarihli fermanda, yine kazalar arası geçişte insanların tezkire alması gerektiği, tezkiresiz olanlara izin verilmemesi ve bu işin düzenlenmesi için de memur tayin edildiği, 16. Sayfanın 1. Hükmünde, R. 1249 tarihli fermanda, Osmanlı Devleti'nde yaşayan halkın türlü şekillerde zarara uğratılıp zulüm gördüğü nedeniyle Osmalı'daki kaza ve kasabalardaki halkın asayiş ve düzeninin sağlanması gerektiği anlatılmaktadır ve bu beş hüküm yukarıdaki tezimizi destekleyen pek çok ferman suretinden sadece birkaçıdır. Bazı ferman suretlerinden Der-saâdet'te de durumun aynı olduğunu anlamaktayız. Zira 97. sayfanın 2. hükmünde, bir takım kimliği belirsiz kişilerin Anadolu ve Rumeli'den tezkireli ya da tezkiresiz Der-saâdete gittiklerini, bu insanların orada huzursuzluk çıkardıklarını ve yaşanan bu huzursuzluğun önüne geçmek için de imam, mahalle esnafı ve hancılar kethüdalarından yardım istendiğini, anlatan ferman Der-saâdet'te de sükunetin zaman zaman bozulduğunu bize ispat etmektedir.

Yine bu fermanların pek çoğunda askerlikle ilgili düzenlemelerin yapıldığını görüyoruz. Çoğu Anadolu ve Rumeli'de bulunan eyalet ve sancaklarda asker kuvveti tedarik edilmesiyle ya da asker eksiği olan alaylara ilave asker gönderilmesi gerektiğiyle ilgili ferman suretleri mevcuttur. Çalışmamızın pek çok yerinde Sivrihisar'ın refah düzeyinin yüksek olduğu vurgusunu yapmıştık. Ancak, aynı şeyi Osmanlı Devleti için söylemek biraz zor olacak. Zira bu dönemde ekonomisinin çok da iyi olmadığı bilinmekle birlikte, bazı ferman suretleri bu konuda bize ipuçları vermektedir. Nitekim ordu teşkilatının iyileştirilmesi ve yeni düzenlemeler yapmak için bu dönemde haktan yardım parası alınması bu düşüncemizi destekler mahiyettedir. Örneğin, Sicilin 20. sayfasının 1. hükmünde, Ca. 1250 tarihli fermanda, Sivrihisar Günyüzü kazasının münasip eyalet ve sancak halklarından ordu teşkilatı için senede iki taksit şeklinde alınacak olan yardım paralarından bahsedilmektedir.

20. sayfanın 1. hükmündeki ferman suretiyle bağlantılı olarak, 95. Sayfanın 1. Hükmünde 11 Ra. 1253 tarihli fermanda, Sivrihisar Günyüzü kazası ve Hüdavendigâr eyaletine bağlı bölgelerde redif askerlerinin masrafları için para toplanırken halka baskı ve haksızlık yapıldığı ve bundan böyle daha dikkatli olunması gerektiğiyle ilgili ferman çıkartılmıştır. Bu iki fermanın yıllarına bakacak olursak, toplanan yardım paralarının uzun süre devam ettiği sonucunu çıkarmak mümkündür. Aynı zamanda 11 Ra. 1253 tarihli ferman bizlere, bu tür uygulamalarda denetim eksikliğinin de var olduğunu kanıtlamaktadır. 82. sayfanın 2. hükmü, 87. sayfanın 1. Hükmü, 89. sayfanın 3. hükmü vb pek çok ferman suretinde asker teşkilatı ile ilgili yeni düzenlemeri ya da yaşanan sıkıntıları görmek mümkündür.

Sicilimizin Tanzimat dönemini kapsadığını daha önce de söylemiştik. Örneğin, 37. Sayfanın 1. Hükmünde, Z. 1254 tarihli fermana bakacak olursak, Sivrihisar Günyüzü ve Şecer-i Kebir kazalarındaki tımar ve iltizam işlemlerinin Tanzimat uygulamalarına göre yeniden yapılandırılması ile ilgili çıkarılan bir ferman görmekteyiz. Yani Tanzimat reformlarının Osmanlı Devleti'nde hangi alanlarda ve ne şekilde yapıldığını yine bu sicil içerisindeki ferman suretlerinden çıkarmak mümkün olacaktır.

Tanzimatın yansımalarının görüldüğü bir diğer alan da Osmanlı Devleti'nin aldığı çeşitli vergilerdir. 89. sayfanın 2. hükmü buna bir örnek oluşturmaktadır. 5 Z. 1252 tarihli bu fermanda yeni yapılan düzenlemelerle Hüdavendigâr sancağındaki vergi işlemlerinin nasıl olacağı ve hangi kalemden ne kadar vergi alınacağı gibi konuların yeniden yapılandırıldığını görmekteyiz. Yine pek çok fermanda vergilerin tahsilatıyla ilgili sıkıntıların yaşandığı sonucuna ulaşılmaktadır. 64. sayfanın 1. hükmünde, 13 S. 1252 tarihli fermanda, Anadolu'nun orta kolunda bulunan kazaların mutasarrıflarının her yıl vergi muhasebelerini zamanında yapmaları ve zamanında yapılmayan işlemlerden dolayı vergi tahsilatı görevlerinin ellerinden alınacağı yazmaktadır. Buradan vergi işlemleri ve vergilerin tahsilatıyla ilgili zaman zaman sorunların yaşandığı anlaşılmaktadır. Yine 18. Sayfanın 1. Hükmü, 24. Sayfanın 1. Hükmü ve 89. sayfanın 1. hükümlerinde vergi düzenlemeleriyle ilgili bilgiler bulmak mümkündür. Sadece Müslimlerin değil Gayrimüslimlerin ödedikleri vergiler

üzerinde de bazı değişikliklere ve düzenlemelere gidildiği anlaşılmaktadır. 4. sayfanın 1. hükmünde ve daha birçok hükümde Gayrimüslim halktan alınan ve cizye ödenyenlerin miktarlarını gösteren listeler mevcuttur. O dönemde Sivrihisar'da çok sayıda Gayrimüslimin yaşadığı sicildeki kimi hükümlerden anlaşılmaktadır. Örneğini verdiğimiz cizye evraklarını gösteren bazı hükümler sayesinde Sivrihisar'daki Gayrimüslimlerin nüfusunu öğrenmek ve hatta ödedikleri vergilerin miktarına göre gelir seviyelerinin tablosunu çıkartmak da mümkündür.

Sicilde hepsi birbirinden değerli çok sayıda belge türü mevcuttur ve bunların her birinin bize farklı açılardan bilgi sunacağı muhakkaktır. Ancak, sadece verdiğimiz birkaç ferman örneğiyle bile Osmanlı Devleti'nin ve araştırmamızın asıl konusu olan Sivrihisar'ın sosyal düzeni, askeri ve ekonomik teşkilatlanması hakkında çıkarımlarda bulunmak kaçınılmaz gözükmektedir.

Sicilimizde yer alan ve oldukça önemli bir yer taşıyan belgelerden birisi de i'lam ve hüccetlerdir. Bu iki belge türü Sivrihisar'daki halkın mahkemeye yansıyan davalarını bizlere göstermektedir. Bu çalışmamızda toplam 16 adet i'lam ve 8 adet hüccet bulunmaktadır. Bu belgeler konularına göre elbette farklılık göstermektedir.

Karşımıza çıkan i'lamların çoğu borç, mülk ve menzil alım satımı ile ilgilidir. Sicildeki i'lamlar incelendiği zaman çoğunun alacağın isbatına ya da alacağın garanti altına alınmasına ilişkin olduğu görülmektedir. Hüccetler ise alacağın isbatından ziyade satım akdi ile ilgilidir. Tabiki satım akdi dışında başka hüccet çeşitleri de vardır. Bir şahıs kendine ait mülk veya eşyalarını satarak memlekete hayır işleri için verdiğinde şahsın kendisine hüccet verildiği görülmektedir. Örneğin, 63. sayfanın 1. hükmünde, 7 B. 1252 tarihinde, Mihalıccık kazası kuralarından Kayı karyesi sakinlerinden Sarı Mahmud Ağa, Sivrihisar mahallelerinden Faruklar mahallesinde bulunan bazı mülk ve eşyalarının satılarak memlekette konak yapılması için verdiğini ifade ettiği bu hüccet sureti buna bir örnek teşkil etmektedir. 23. sayfanın 1. hükmünde Sivrihisar kazasının Kepen karyesinde bulunan Acıbaşı çiftliğinin arazi ve mezralarının Halepgir oğulları İsmail, Ali ve enişterleri Hacı İbrahim arasında paylaşıldığı hususunu konu alan bir hüccet görmekteyiz. 27. sayfanın gurre C. 1254 tarihli 1. hükmünde ve aynı sayfanın 2. hükmünde ise Sivrihisar mahallelerinden biri

olan Hacı Veyis mahallesi sakini ve dülger esnafı olan kadı oğlu Ahmed ibn İsmail'in vefat etmesi üzerine varislerine kalan borçları gösteren bir idane hücceti görmekteyiz. 94. sayfanın 4. hükmünde yine Sivrihisar kazası kuralarından Elcik karyesinde bulunan Söylemez oğlu kızı Hatice Hatun'a ait olan tarlayı ağaçlarıyla birlikte damadı Hortulu Veli'ye sattığını gösteren bir hüccet görmekteyiz.

Sicildeki i'lamlara göz atacak olursak, i'lamların ağırlıklı olarak vakıflarla ilgili olduğu göze çarpmaktadır. Fermanlarda olduğu gibi i'lamlarda da Tanzimat'ın yansımaları görülmektedir. 29 sayfanın 2. hükmünde, Tanzimatla beraber evkaf-ı hümayuna sonradan katılan tüm vakıflarla ilgili çıkartılan yeni tasarıları gösteren bir lahiya suretiyle beraber, yine aynı sayfanın 3. hükmünde, evkaf nezaretine bağlı olup denetimsiz kalan ev, dükkan, bağ, bahçe vs vakıfların sahipsiz olanlarının değerince yeni sahiplerine verilmesi ve işlemlerinin yapılmasına dair ve devamında 4. hükümde , yine evkaf nezaretine bağlı olup devir işlemleri yapılan vakıflarda vakıf mülkü devreden yüzde üç, devralanın yüzde on beş hesabıyla harç ödemelerine dair i'lamlar yer almaktadır. 30. sayfanın 1. hükmünde yine evkafa bağlı vakıfların devir işlemlerinin çabuk gerçekleşmesi için, işlemlerle ilgili prosedürlerin azaltılmasıyla ilgili düzenlemelerin yapıldığı, aynı sayfanın 2. hükmünde vakıfların gelirlerinin çalışanlar ve yöneticiler arasında nasıl pay edileceği ve ne kadarının hazineye aktarılacağı ile ilgili düzenlemelerin olduğu ve yine aynı sayfanın 4. hükmünde vakıf arazilerdeki hums ve öşr hasılatlarının muhasebelerinin nasıl yapılacağı ile ilgili düzenlemelerin yapıldığı i'lamları görmekteyiz.

Çalıştığımız sicilde çoğunluğu oluşturan belgelerden biri de terekelerdir. Tereke kayıtları, kadının miras hukukunu nasıl uyguladığını göstermesi bakımından oldukça önemlidir.

Miras kelimesi hukukta vefat eden kimsenin geride bıraktığı mal ve haklara belli sıra, usul ve ölçülere göre belli kişi ve gurupların hak sahibi olmasını ifade eden bir kelimedir. Bunu konu edinen ilim dalına da miras hukuku adı verilmektedir. Miras hukukuna İslam literatüründe ise “ Ferâ'iz İlmi” denilmektedir (Aydın, 1999: 246).

Çalışmamız içerisinde tereke kayıtları incelendiğinde, Osmanlı Devleti'nin görevlendirdiği kadıların, tamamen İslam dinine uygun bir şekilde hükümleri ifâ ettikleri anlaşılmaktadır. Bundan dolayı kadılar tereke kayıtlarını tutarken, mirasçılarının hisselerini İslam miras hukukunun belirlemiş olduğu ölçü ve sıraya göre, erkek ve bayan mirasçılar arasında taksim etmişlerdir. Osmanlı Devleti'nde var olan hukuk sistemi tam anlamıyla işlenmiş hatta düzene önem verilmiştir. Gerekli olduğunda sadece halka değil zaman zaman kadıya da uyarılar verilmiştir. İncelediğimiz kayıtlar miras hukukunun nasıl uygulandığına yönelik önemli ipuçları vermekle birlikte, aile hukukunun uygulanış şekline yönelik de önemli bilgiler sunmaktadır.

2 Numaralı Sivrihisar şer'iyye sicili içindeki terekeler incelendiğinde, Sivrihisar halkının sosyo-ekonomik durumu hakkında önemli verilere ulaşılmaktadır. Bu tereke kayıtlarına bakıldığında Sivrihisar halkının ekonomik durumunun oldukça iyi olduğunu söylemek mümkündür. Sicilde bu veriyi destekleyen çok sayıda tereke örneği vardır. Örneğin sayfa 47'nin 2 numaralı hükmünde, Pürnek karyesi ahalisinden Çifteler çiftliği müdürü Musa Efendi'nin bıraktığı toplam nakid 46.148 guruşdur. Bunun yanı sıra kısrak, öküz, sığır gibi değerli hayvanları ve değerli ev eşyaları da vardır. 49. sayfanın 3. hükmünde Sivrihisar mahallelerinden Kubbeli mahallesinden Sekban oğlu Mehmed Ali bin İsa bin Abdullah'ın nakid ve eşyalarının tutarı 9755.5 guruşdur. 52. sayfanın 2. hükmünde ise, Sivrihisar kazası kurasından Mülk karyesi ahalisinden İmam oğlu Mehmed bin Mustafa'nın bıraktığı terekenin miktarı 12748 guruşdur. Bunların yanında inek, dana, merkep, camus, kısrak, tay, ağnam (koyun), toklu, keçi ve oğlak gibi değeri yüksek olan hayvanlar da vardır. Yine 56. Sayfanın 2. Hükmüne baktığımızda, Sivrihisar mahallelerinden Demirci mahallesi sakinlerinden Şaban-zade Hacı Mehmed Bey'in varislerine bıraktığı nakid tutara bakıldığında, rakamların oldukça yüksek olduğu görülmektedir. İncelediğimiz kayıtlara göre örnekleri çoğaltmak mümkündür ve bu örneklerin çoğu, Sivrihisar halkının refah seviyesinin yüksek oluşuna dair düşüncemizi destekler durumdadır.

Sicilde sıkça karşımıza çıkan Gayrimüslim halk da genellikle alım satım işleri yani hüccetlerde ve terekelerde karşımıza çıkmaktadır. Miras hukuku açısından

değerlendirmeye alırsak Gayrimüslimlerle Müslüman halk arasında hiçbir fark yoktur. Osmanlı Devleti eşitlik ilkesi üzerinde çok fazla durduğu için kanunlarda da Gayrimüslim halka eşit davranıldığı hem davalardan hem de tereke kayıtları ile miras davalarından açıkça görülebilmektedir. Belki üslup ile ilgili çok az miktarda bir farklılık bulmak söz konusu olabilir. Örneğin, bütün tereke kayıtlarında Müslimlerden “vefat iden” diye bahsedilirken Gayrimüslimlerden “helak olan” diye bahsedilmektedir. Merkezden, halkın asayiş ve eminiyeti için gönderilen, kazalar arası geçişin tezkire ile sağlanması gerektiği ve bu tezkire verilirken prosedürlerin İslam için başka reaya için başka şekilde olduğunu vurgulayan fermanlar da Gayrimüslimler ile Müslimler arasında az da olsa farklılık olduğunu bizlere göstermektedir.

Gayrimüslimlerin dahil olduğu hükümleri değerlendirmeye devam edecek olursak, nasıl ki hüccetlerde Müslimler kendilerine ait mülkeri satıp memleketlerinde hayır işlerine harcanması için hibe ediyorlarsa, Gayrimüslimlerde de durum aynı. Onların da yaşadıkları kasaba ve köylerdeki kiliselerin tamiri gibi işlerde kullanılmak için mallarını hibe ettikleri görülmektedir. Yine sicilimizde Ermeni kiliseleri için, çok sık olmasa da fermanlar çıkartıldığı bazı hükümlerden görülmektedir.

Tüm bu bilgilerin yanı sıra üzerinde durulması gereken iki hüküm daha vardır ki bunlar, 31. ve 32. sayfadaki hükümlerdir. 31. sayfadaki hükümde Mekke-i mükerreme şerifinin Sivrihisar’a geldiği belirtilmektedir. Ayrıca 32. sayfada da sadrazam Hamid Efendi’nin Çifteler çiftliği hududu konusu için görevlendirilip Sivrihisar’a geldiği yazmaktadır. Bu hükümlerden, zaman zaman hem Osmanlı ülkesi dışından hem de Osmanlı Devleti’nden çok önemli devlet adamlarının görev nedeniyle de olsa Sivrihisar’a gelmesi değerlendirmeye değer başka bir konudur.

Tüm bu belgelerin yanı sıra sicilde emirname, arzuhal, narh defterleri, pusula, sicil kaydı, mahzar ve layiha sureti gibi çok sayıda belge türü mevcuttur. İşte bu belgelerin her biri birbirinden farklı olmak üzere Sivrihisar’la ilgili öğrenmek istediğimiz çok geniş çapta bilgiyi bizlere sunmaktadır.

Daha önce söylediğimiz gibi 2 Numaralı Sivrihisar Şer'iyye sicili, Sivrihisar halkının sosyo-ekonomik ve kültürel durumu hakkında çok önemli bilgileri bize sunmaktadır. Sicilde yaklaşık 184 hüküm vardır. Burada bu hükümlerin tamamını değerlendirmek elbette mümkün olmamıştır, ancak gerek yaptığımız hüküm özetleri gerekse değerlendirme kısmında verdiğimiz örnekler hem Sivrihisar hem de Osmanlı Devleti'nin o dönemdeki durumuyla ilgili bilgi edinmemize ve çıkarımlarda bulunmamıza büyük ölçüde yardım etmiştir.

2.3. Sicilin Transkripsiyonu

Sayfa No: 2

Hüküm No:1

Ya Allah Ya Hadî Ya Rezzak Ya Fettâh Ya Rahîm Ya Settâr Ya Ekramel Ekramîn

Bismillâhirrahmânirrahîm ve hüvel mu'în

Elhamdülillahillezi şer'-i kütübü's-sukûk ve's-sicillât tahrîren an ziyâ'il-müslimîn ve'l-müslimât ve's-salatü ve's-selâmü alâ nebiyyihî Muhammed eftalü'l-enbiyâ fi'l-hidayât-i ve alâ alihî ve eshâbihî ve evzahü'l-hacci ve'n-niyât ve ba'de ferhunde-i ceride-i cedîde ve harita-i cedîdetü'l-hadese be-kütübü's-sukûk ve's-sicillât ve zabtü'd-de'avıyyü's-şer'ıyyetü ve'l-mürselât Allahümme salli alâ Muhammedin ve alihî ve ezvacü't-tâhirât ve sahibihî ecma'în

İzzet-me'âb şerîat-nikâb eşraf-ı kuzât-ı kirâmdan Mevlana el-hâc Osman Rifat Efendi kâm-yâb

Ba'de't-tahıyyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki ber-vech-i mansıb mutasarrıf olduğum Seferihisar Günyüzü kazasının umûr-ı ahkâm-ı şer'ıyyesi iş bu sene tis'a ve erbaîn ve mi'eteyn ve elf.

Zilkadetü's-şerife guresinden zabt etmek üzere tarafımızdan (...) ihâle ve tefvîz olunmuştur. Gerekir ki kaza-i merkûmun gurre-i mezbûrdan bi'n-niyabe zabt edüb beyne'l-ahâlî icrâ-yı şer'-i âli ve cadde-i şerîat-ı garrâdan inhirâfa cevaz göstermeyesin ve's-selâm.

El-fakîr es-seyyid

Hafız Ömer Tahir

El-mutasarrıf be-kaza-yı

El-mezbûr

Günyüzü kazası ahâlisinin rikâb-ı hümayûna (...) kat' olunarak fakire eyledikleri mahzarlarının suretidir ki buraya kayd şod

Sayfa No:2

Hüküm No: 2

Atebe-i aliyye-i hüsevâne ve sıdk-ı seniyye-i tacidârâne turâbına Günyüzü kazasında sakinûn bi'l-cümle ulema sulehâ ve e'imme-i hatib ve vücûh ve muhtarı kurâve bi'l-umûm fukarâ-i zu'afâ kullarının be-tarikil mahzar arzuhal-i ma-fi'l-bâlleridir ki iş bu kırk dokuz senesi ba-emr-i âli kazâmız voyvodalığı uhdelerine ihâle kılınan atufetlü Es-Seyyid Osman Ağa kulları kazâmıza duhûl ve fukarâ-i zu'afâyı himâyet ve siyânet ve ber-vech-i hakkaniyet kazâmızın tesviye-i umûrunu bezl-i makderet idüp vürûd iden evâmir-i aliyyenin infâz ve tenfizine umûr-ı meham-ı seniyyenin ve matlubât-ı aliyyenin tanzîm ve tedârîki hususlarında kemâl-i ihtimam ve dikkat idüb da'ima üzerlerimize farîza-i zimmetlerimiz olan padişah-ı âlem-penâh efendimiz hazretlerine isticlâb-ı da'vât-ı hayriyyelerine müdâvemet ve istihsâl-i esbâb-ı istirahatlerimize sa'y u gayret etmekten sâye-i inâyet-vâye-i mülûkânede cümlemiz emin ve istirahatte olup ma'azan billahi te'âlâ kazâmız derûnundan hilâf-ı şer'-i âli ve mugâyir-i rızâ-yı âli hareket vukû'a gelir ise ve daire-i ita'atden her kim hurûc ider ise bi'l-ittifâk ve'l-ittihâd isim ve şöhretleriyle der-bâr-ı adalet-karâra vukû'u üzre ifâde ve inhâ kılınacağı ve hafazanallâhi te'âlâ iğmâz-ı ayn olarak ol makulelere ittibâ' etmek lazım gelse amellerimize mucâzâttan başka asâkir-i mansûre muhammediye masârifi için mukâta'at hazine te'diye etmek için iki yüz bin guruş nezrimiz olup bu vech üzre cümle ahd-i mîsâk ve kavlı ittifâk eylediklerimiz mübeyyin rikâb-ı mülûkâneye be-tarikı'l-mahzar arzuhâl takdîmine ictisâr kılındı. Baki emr ü fermân hazret-i men-lehü'l-emirdir. Hurine fi'l-yevmi's-salis işrîn min şehri zilkadetü's-şerife sene tis'a ve erbain ve mi'eteyn ve elf.

İş bu mahzar Günyüzü mutasarrıfi tarafımızdan ve Günyüzü naibi efendi tarafından rikâb-ı mülûkâneye i'lâm olunmuşdur.

El-kitab (...) (...)

Sayfa No: 2

Hüküm No: 3

Bâis-i nemikadır ki

Voyvoda-i esbâk Salih Ağa ve voyvoda-i sâbık Mustafa Ağanın matlûbâtından bekaya bi't-tahvîl ahâlî-i kazanın düyûnları ve Körbaşı çavuş Ahmet'in masârifâtı ve kırk dokuz senesi Ruz-ı Hızır ibtidâsından sene-i mezbûre Martı ibtidâsına kadar kaza-i mezbûrda be-emr-i-âli ve buyuruldu-i samî tevarüd iden matlûbât ve mübaşirân hizmetleri ve kaza-i mezbûrda vukû' bulan masârifât-ı mütenevvi'a ve saire cümle marifetleri vukûf-ı şer'i ve bi'l-umûm muhtarlar marifetleriyle yegân yegân ru'iyet-i muhasebe olunarak yalnız iki yük otuz sekiz [bin] yüz otuz bir guruşa lede'l-iblağ-ı mezbûrda mu'tâd-ı kadim üzere kuraların beher hane başına dokuzar yüz elli altışar guruş isabet etmekle ber-vech-i-bâlâ karyeniz sehmine ez-gayr-i teslimat isabet iden mebalîğ tahsîl ve mahâline te'diye olunmak için kaza-i mezbûr ahâlileri üzerlerine tarh ve tahmîl olunan defter müfredatıdır ki ber-vech-i-âti zikr olunur.

Fi Gurre-i Rebiü'l-Evvel

1249

Guruş	
92121	Voyvoda-i esbâk sâbık Salih Ağa'nın voyvoda-i sâbık Mustafa matlûbâtından bakî mebalîğ
10100	Ehl-i islamdan alınan zî'l-kudret
10600	Ehl-i zimmet reayalarından alınan zî'l-kudret
06782	Hacı ağalar Burusa'ya gitdikden sonra şehir kethüdâsının kabz eylediği zî'l-kudret
29221	Rûz-ı Kasım tevzî'inden kura ve şehirden voyvoda Mustafa Ağa'nın makbûzâtı

146824	Yekûn
03850	Kadı kıran masârifinden kuralara iâne olunan on beş bin bu kadar guruşdan bakaya kalmış olunacak mebalîğ
01550	Konyalı oğlu önce İstanbul'a gitdikde ve nce Bursa'ya giden iki nefere verilen harcirah
03232	Ruz-ı Kasım tevzî'inden ba-defter-i müfredât şehir kethüdâsının dört bin beş guruşdan ez-gayr-ı te'diye bakî kalmış olan
01238	Ruz-ı Kasım tevzî'inde deftere dahil olunan koak yevmiyeleri
18000	Hesap ru'iyetinde Bursa mahkemesine verilen resm-i âdî
174739	Yekûn
05102	Ruz-ı Kasım'dan kırk dokuz senesi Mart'ına kadar vukû' bulan konak yevmiyeleri
00350	Hacı ağalar Bursa'ya gitdikde verilen bedel-i re's bargir kirası
00128	Mürûr ve ubûr idenlere verilen kahve ve dûhan bahası
03500	Sâbık voyvoda ağanın alacağından dolayı ba-havale Hacı Muzaf Mehmed Ağa'ya ve Hacı Ali Ağa'ya
04223	Ba-pusula ve buyuruldu sancak masârifi
188042	Yekûn
00170	Şehir kethüdâsının ücretinden geri kalmış
02100	Ba-buyuruldu ve pusula Domaniç kazasının şa'îr iânesi
01500	Voyvoda Salih Ağa ve Mustafa Ağa'nın bakayasını tahsîle me'mûr

	Mehmed Bey'e hizmet
01000	Mûmâ-ileyhe esb-baha
01000	Asker matlûbuna me'mûr ve hizmet-i mübaşiriyye
00300	Mehmed Bey'in uşağına hizmet
194013	Yekûn
07879	Mustafa Ağa ve Salih Ağa bakayası ta'ahhüdiyyesi için der-aliyyede sadaka verilen ta'ahhüdiyye
02000	Hakim Efendi'ye harc-ı imzâ
01750	Kıracı başıya kalan düyûn
23083	Körbaşı çavuşluk bedeliyle tevzî'inde kura ve şehirden kabz olunan
230831	Yekûn

Yalnız iki yük otuz ['bin'] sekiz yüz otuz bir guruş

Gök Kurna üstünde vali elli beş sıra bağ davasında hatunun zimmetinin kırk kuruş üzerine akd-i müsâlaha olunur. Kara Mahmud oğlu mesfûrenin amme-i da'vâdan zimmetini ibrâ ve iskât.

Sayfa No: 3

Hüküm No: 1

Gayretnameden Ağa

Evkaf-ı hümayûn hazinesinden mazbut olup süvari asâkir yevmiyesinin irkâbı için hayvanat yetiştirilmek kazıyyesine mebni beher sene bedel-iltizâmi malûm-ı mansûr hazinesinden evkâf-ı hümayûn hazinesine i'tâ olunmak üzere mansûr hazinesi tarafından devâ'ir olunmakta olan Çifteler Çiftliği'nin meraları Karahisar

sahip ve Seferihisar ve Eskişehir ve Seyit Gazi topraklarında olduğundan bahisle müdehale-i vâkı'anın men' ve def' olunması çiftlik-i mezkûrun müdiri Hacı Feyzullah Ağa tarafından inhâ olunmuş olup Karahisar-ı sahip sancağında Barçınlı kazasında vâkı' Çifteler ve sair malûmu'l-esâmi dört kıt'a çiftlikât ikinci rençber kadın mahlûlünden iki yüz kırk tarihinde vakf-ı celilü's-şâniye ilhâk olunmuş ise de zikr olunan Çifteler çiftliğinin defterhane-i âmirede sarâhaten tahrîri mahalli bulunmamış ve bu suretle çiftlik-i mezkûr meralarının mahallerinde bi't-tahrîr badehû icâbının icrâsı lazım gelmiş olduğundan çiftlik-i mezbûr meralarının mahallerinde marifet-i şer'i şerîf ve müdiri mûmâ-ileyh ve sair erbâb-ı vukûf ve cümle ittifâk ve marifetiyle mu'ayene ve tahrîr olunarak icâbına bakılmak üzere mûmzî defterlerinin celbiyle keyfiyetin istiş'ârı icâb-ı maslahattan idüğü mansur hazinesi defterdârı izzetlü efendü ba-takrir ifade etmiş ve keyfiyet tarafımızdan atufetlü Karahisar-ı sahip mutasarrıfı hazretlerine Eskişehir mütesellimine yazılmış olmağla ber-minvâl-i meşrûh zikr olunan meraların mu'âyene ve tahrîriyle defterlerinin irsâline ve keyfiyetin imzası ve iş'ârına mübâderet eylemek için kâ'ime tahrîr ve irsâl olunmuştur. İnşallahü Te'âlâ vüsûlünde ber-vech-i muharrer harekete mübâderet eyleyesiz deyû

Fi 22 Şevval 1250

Hususi mezbûr bugün i'lâm ve mûmzî defteri pâye-i serîr-i âlâya bugün cümle ihtiyarân marifetiyle arz ve i'lâm olunmuştur.

Fi 21 Şevval 1250

Çifteler çiftliğinin hududu beyânında Sarısu kenârında Mantarlık ve Kurtlar Viranı ve Koşu Tacalı ve Dilbasan nam mahallerden arz olunmuştur.

İhtisâbın yedindeki tarifesi beyân olunur.

Hîn-i bey'de bayî'i tarafından gurus başında bir pâre damga olunması icâb iden eşyanın mikdârı.

(...)

Fi 21 Rebiü'l-Evvel 1250

- Mal-ı katon ta‘bîr olunur emvâl-i efrenciyenin damga kabul edenlere vaz-ı damga ve etmişlere ashâb-ı yedine memhûr ihtisâb tezkîresi verilerek damga rûsûm-ı zebh ve kayd üzre ahz olunacak.
- Kezâlik Burusa ve Diyarbekir ve mahall-i sair kumaşları verilerek envâ‘ı ve boya ve şeker ve kahve ve çivit ve (...) ve ilah cüher ve zeytun ve palamut ve buna mümâsil kâffe-i emti‘ânın rûsûmat damgası ahz olunacağı
- Def‘a hinta ve şa‘îr ve emsali hubûbatdan bayî‘i tarafından olarak harc-ı hamal olmak üzere guruşdan bir pâre ahz olunacağı
- Kasabların zebh eylediği ağnamdan ma‘adâ olarak ağnam ve hayvanat-ı sair fûrûhtundan bayî‘i tarafından guruşda bir pâre resm-i ihtisab ahz olunacağı
- Yörük civarından ve sair nev’inden ve çuval ve kilim ve (...) ve yün ve yapağı ve tiftik ve buna mümâsil eşya fûrûht olundukça ve bayî‘i tarafından kıymetine göre guruşda bir pâre resm-i damga alınması
- Serayiste-i mütenevvi‘ânın hîn-i fûrûhtunda bayî‘i tarafından guruşda bir pâre resm-i ihtisab olunacağı
- Haffâfân fûrûht eylediği ayak kabına vaz‘-ı damgalarıyla kaleminden guruşda bir pâre resm-i damga ahz olunacağı
- Debbağ Han’da imâl olunan göneden (...) meşin kıymetten guruşda bir pâre resm-i damga ahz olunacağı
- Bezzâzân esnâfından ve sairenin cedîd mübdî eylediği elbiseye vaz‘-ı damga ile kıymetinden guruşda bir pâre resm-i damga ahz olunacağı
- Camus ve kara sığır ve ağnam ve keçi derileri fûrûht olundukda eshab-ı yedinden guruş başına resm-i ihtisâb bir pâre ahz olunacağı

Resm-i bâc tahsil olunması iktizâ iden zehâyir-i mütenevvi'â ve eşya-yı sairenin mikdârı

Saman yükünün beherinden resm-i ihtisab olarak pâre 4	Fürûht olunan hatabda pâre 12 araba yükünden 6 bargir 3 merkeb yükü
---	---

Kömürden pâre 14 araba yükünden 7 bargir yükünden 3 merkeb yükünden	Vürûd iden yaş üzümünden pâre 12 araba yükünden 6 bargir yükünden 3 merkeb yükünden
---	---

Meyve-i mütenevvi'âdan pâre 20 araba yükünden 10 bargir yükünden 5 merkep yükünden	Kestaneden pâre 20 beher yükünden
--	---

Pekmezden pâre 20 beher küfeden	Zeyt yağı ve revgan-ı sade ve sabun pâre 20 beher yükünden
---	--

Siyah üzüm ve incir guruş 2 beher yükünden	Benair be'inden pâre 20 beherinden
---	---------------------------------------

Bostandan pâre 16 araba yükünden 8 bargir yükünden 5 merkeb yükünden	Zeytun ve piriñç pâre 20 yükünden
---	--------------------------------------

Palamut ve yaprak ve çam kabuğu pâre 40 yükünden	Tuzdan pâre 3 beher kilesinden
--	-----------------------------------

Hamrın fûrûhtu guruş 2 beher yükünden	Kasabların zebh eylediği hayvanatdan pâre 2 beher zephinden
--	---

Bursa Usulözü esnafât ve dekakin yevmiyelerinin mikdârı

Esnaf-1 dekâkîn-i Habbâzân aded (?) 8 Yevmiye Pâre 3	Esnaf-1 dekâkîn-i Bakkâlân aded beher yevmiye 30 pâre 2
---	---

Esnaf-1 dekâkîn Keçeci aded beher yevmiye 20 pâre 2	Esnaf-1 dekâkîn-i Duhancı aded beher yevmiye 16 pâre 3
---	--

Esnaŕ-ı deŕâkîn Sarracân	Esnaŕ-ı deŕâkîn-i Nalbandân
aded beher yevmiye	aded beher yevmiye
4 pâre 2	5 pâre 3

Esnaŕ-ı deŕâkîn-i Berbarân	Esnaŕ-ı deŕâkîn-i (...)
aded beher yevmiye	aded beher yevmiye
11 pâre 2	55 pâre 2

Esnaŕ-ı deŕâkîn-i Kassâbân	Esnaŕ-ı deŕâkîn-i Kalaycıyân
aded beher yevmiye	aded beher yevmiye
5 pâre 3	10 pâre 2

Esnaŕ-ı deŕâkîn-i Demirciyân	Esnaŕ-ı deŕâkîn-i Satihyancıyân
aded beher yevmiye	aded beher yevmiye
24 pâre 2	39 pâre 2

Esnaŕ-ı deŕâkîn-i Kuyumcuyân	Esnaŕ-ı deŕâkîn-i Bezzâzân
aded beher yevmiye	aded beher yevmiye
6 pâre 3	34 pâre 4

Esnaŕ-ı deŕâkîn-i Attârân	Esnaŕ-ı deŕâkîn-i Boyacıyân
aded beher yevmiye	aded beher yevmiye
18 pâre 2	3 pâre 2

Esnaf-1 dekâkîn-i Kahveciyân		Esnaf-1 dekâkîn-i Habatâr	
aded	beher yevmiye	aded	beher yevmiye
6	pâre 3	33	pâre 2

Esnaf-1 dekâkîn-i (...)		Esnaf-1 dekâkîn-i Mumcu	
aded	beher yevmiye	aded	beher yevmiye
1	pâre 2	1	pâre 3

Sunûf-1 Hamamcıyân		Esnaf-1 dekâkîn-i Tahmisciyân	
aded	beher yevmiye	aded	beher yevmiye
3	pâre 3	1	pâre 2

Esnaf-1 dekâkîn-i Sabuncuyân		Taife-i Hancıyân	
aded	beher yevmiye	aded	beher yevmiye
2	pâre 4	2	pâre 4

Handa liecli't-ticâre vurûd iden	Sunûf-1 Dülger	
tüccardan	aded	beher yevmiye
aded	beher yevmiye	19 pâre 3
10	pâre	

Rençber	
aded	beher yevmiye
10	pâre 2

Sene 1250

Sayfa No: 4

Hüküm No: 1

İş bu bin iki yüz elli bir senesi cizyesi evrâk-ı adedi beyân

Fi 4 Rebiü'l-Evvel 1250

Ber-mu'tâd hakim efendiye iki evsâd evrak

	aded
âlâ	066
evsâd	608
ednâ	<u>153</u>
	827

Şerâyi'-şi'âr Taraklı ve Torbalı ve Karahisar Nallu ve Nalluhan ve Beypazarı ve Kili Mihalici ve Seferihisar Günyüzü ve Söğüt ve Yarhisar ma'a Pazarcık ve İnegöl kazalarının naibleri faziletlü efendiler zide fazlühüm ve mefahir-i emacîd ve'l-âyan voyvodaları saâdetlü ağalar zide mecdühüm ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân ve vücûh-ı ahâlî zide kadrühüm inhâ olunur ki bi-tevfikillâhi te'âlâ sâye-i şevket-vâye-i hazreti mülûkânede Hüdavendigâr sancağından tertîb ve tahrîr olunan bir tabur redîf asâkir-i mansûr-ı şâhânenin talim ve ta'allümlerine tahsîl eyledikleri fûnûn-i harbiye ve sanayi-i cihediyeleri re'yü'l-ayn müşâhede olunarak iktizâ iden

zabitânın nasbı ve ta'yîni irâde-i seniyye iktizâsından olduğuna bina'en muktezâ-yı me'muriyet-i bi'n-nefs gidilmesi lazım iden iş bu livâ-i mezbûr kazalarının ekserisi mesafe-i ba'idede bulunmak ve defterinin sür'at-i tanzîm ve takdîmi irâde buyurulmuş olmağla bi'n-nefs cümlesine gidilmesi mesâlihın ta'vikine mucib ve hâk-pâ-yı humâyûn-u şâhâneye takdîm olacak defterin uzamasına müstevcib olacağından bazı münasib olan kazalara tarafımızdan muktedir ve usûl-i nizâma muvâfık ve irâde-i seniyyeye mutabık vechile asâkir-i mezkûrun tanzîmine birinin bi'l-intihâb tarafımızdan vekalet me'mûr ve ta'yîn olunması lazım gelmiş olmaktan naşi kazalarınızdan müretteb olan neferât re'yü'l-ayn müşâhade ve iktizâsının icrâsı zımında dârende-i buyuruldu dâ'ire-i mütelayyizânından rifatlü Ebubekir Efendi zide mecdühüye bir nefer mu'allim terfik olunarak tarafımızdan bi'l-vekâle me'mûr ve ta'yîn kılınmış idüğü malûmunuz oldukda kazalarımızdan müretteb olan neferin münâsibini talîmgâha cem' ederek efendi-i mûmâ-ileyh ira'e ve re'yü'l-ayn lede'l-müşâhede iktizâsının icrâsına mu'âvenet ve infâz-ı irâde-i hüsrevâniye dikkat ve sen ki me'mûr-ı mûmâ-ileyhsin sen dahi muktezâ-yı dirayet müretteb ve me'mûriyetinin üzre asâkir-i mezkûreyi re'yü'l-ayn müşâhede ve zabitânını intihâb ederek nasb ve iktizâsının icrâsına mübâderet ve lazım gelen defâtiri bil-isti'câb tarafımıza takdime müşâberet eylemeniz için me'mûriyetinizi havî iş bu buyuruldu. Tahrîr ve yedine i'tâ olunmuşdur. Bi-mennihi te'âlâ vusûlünde gerekdir ki ber-muceb-i buyuruldu amel ve hareket ve hilâfindan mübâ'aded eyleyesiz ve's-selam.

Fi 21 Rebiü'l-Ahir 1250

Sayfa No: 4

Hüküm No: 2

Kasaba Seferihisar mahallâtlarının hane semenleridir

Mahalle Yenice Semen 30	Mahalle Gedik Semen 8.5	Mahalle Karabaşlı Semen 8
-----------------------------------	-----------------------------------	-------------------------------------

Mahalle Hacı Eskici Semen 7.5	Mahalle Hacı Hasan Semen 4	Mahalle Kılıç Semen 14
---	--------------------------------------	----------------------------------

Mahalle Müslim Akdoğan Semen 7	Mahalle-i Zımmi Akdoğan Semen 23.5	Mahalle Kubbeli Semen 10.5
--	--	--------------------------------------

Mahalle Cebaklı Semen 4	Mahalle Araklı Semen 3	Mahalle Elmalı Semen 10.5
-----------------------------------	----------------------------------	-------------------------------------

Mahalle Çubuk Semen 9	Mahalle Demirci Semen 11.5	Mahalle Şeyh Semen 7
---------------------------------	--------------------------------------	--------------------------------

Mahalle-i El-hac Veysi Semen 6.5	Mahalle Faruklar Semen 3	Mahalle Kethüdâ Semen 9
--	------------------------------------	-----------------------------------

Mahalle Camî-i Kebir Semen 3.5	Mahalle Gazi Sinan Semen 3	Mahalle Hacı Ashâb Semen 2
--	--------------------------------------	--------------------------------------

Mahalle Tatlar Semen 3	Mahalle Kutbeddin Semen 7	Mahalle Hazinedar Semen 3
----------------------------------	-------------------------------------	-------------------------------------

Mahalle Hisar Ardı Semen 1.5	Mahalle Cam Hanı Semen 0.5
--	--------------------------------------

Yalnız iki yüz semen olduğu şerh

semen-i mahallât yekûn 200 guruş

Sayfa No: 5

Hüküm No: 1

Madine-i Seferihisar kurâlarının hane semenlerinin defteridir ki zikr-i âti

fi 17 Zilhicce 1250

Karye-i Eblik Viran Semen 2	Karye-i Karacaahmed Semen 1.5	Karye-i Kocaş Semen 6	Dinek Kurası Semen 5
---	---	------------------------------------	-----------------------------------

Ahiler kurası Semen 1	Tatar Kurası Semen 1	Hatuncuk Kurası Semen 3.5	İsrail Bağı Kurası Semen 3
------------------------------------	-----------------------------------	--	---

Memik Kurası Semen 2.5	Sadık bağı Semen 1.5	Karkın Semen 2	Karye Karacaviran Semen 1.5
-------------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------	--

Çaykoz Kurası Semen 1.5	Doğray Kurası Semen 3	Erten Kurası Semen 1	İlyas Paşa Kuryesi Semen 1
--------------------------------------	------------------------------------	-----------------------------------	---

Kurt Şeyh Kuryesi Semen 1.5	Hortu Kuryesi Semen 12	Ballı Hisar Kuryesi Semen 2	Dümrek Kuryesi Semen 8
--	-------------------------------------	--	-------------------------------------

Kavak Kuryesi Semen 2	Oğlakçı Kuryesi Semen 3	Demirci Kuryesi Semen 3.5	Böğürtlen Kuryesi Semen 1.5
------------------------------------	--------------------------------------	--	--

Elcik Kuryesi Semen 3.5	Karacakaya Kuryesi Semen 2.5	İdecik Kuryesi Semen 2.5	Güğüm Kuryesi Semen 0.5
--------------------------------------	--	---------------------------------------	--------------------------------------

Kapulu kuryesi Semen 19.5	Ortaklar Kuryesi Semen 2	Bâbadat Kuryesi Semen 7.5	Koltan Kuryesi Semen 1.5
--	---------------------------------------	--	---------------------------------------

Karye Bâbullu Semen 1	Sek Kuryesi Semen 5.5	Mülk Kuryesi Semen 5.5	Karaburhan Kuryesi Semen 3.5
------------------------------------	------------------------------------	-------------------------------------	--

Karadat Kuryesi Semen 3.5	İbik Seydi Kuryesi Semen 2	Karkidi Kuryesi Semen —	Emekler Kuryesi Semen —
--	---	-------------------------------	-------------------------------

Kızılca Viran Kuryesi Semen 1	Halil Bağı Kuryesi Semen 3.5	Kaymas Kuryesi Semen 4	Okcu Kuryesi Semen 1
---	---	-------------------------------------	-----------------------------------

Keban Kuryesi Semen 4	Kızılca Mişe Kuryesi Semen 0.5	Arslanlı Kuryesi Semen —	Tekke Viran Kuryesi Semen —
------------------------------------	--	--------------------------------	--------------------------------------

Bahşiyân Kuryesi Semen —	Ağaç Köy Kuryesi Semen 0.5	Akbaş Kuryesi Semen 0.5	Kızılca köy Semen 0.5
--------------------------------	---	--------------------------------------	------------------------------------

Azrak Köy Semen 0.5	Söğütönü Kuryesi Semen —	Cağlayık Kuryesi Semen —	Acı Pınar Kuryesi Semen —
----------------------------------	--------------------------------	--------------------------------	---------------------------------

Bozlar Kuryesi Semen —	Mamutlar Kuryesi Semen —	Burhanlar Kuryesi Semen —	Candar Bükü Semen —
------------------------------	--------------------------------	---------------------------------	---------------------------

Gıranlı Kuryesi Semen —	Çiftlik Karaca Viran Kuryesi Semen —	Ak Viran Kuryesi Semen —	Yeni Kertek Kuryesi Semen —
-------------------------------	---	--------------------------------	--------------------------------------

Eski Kertek Kuryesi Semen —	Yeni Bağçecik Kuryesi Semen —	Satır Ekiz Kuryesi Semen —	Devlet Şah Kuryesi Semen —
--------------------------------------	--	----------------------------------	----------------------------------

Kınık Kuryesi Semen —	Karınçalı Kuryesi Semen —	(Alalı) Kuryesi Semen —	Dumluca Kuryesi Semen 1.5
-----------------------------	---------------------------------	-------------------------------	--

Bostanlar Kuryesi Semen —	Küçük Dumluca Kuryesi Semen —	Muttalib Kuryesi Semen —	Karye-i Adahisar Kuryesi Semen 0.5
---------------------------------	--	--------------------------------	--

Ruz-ı Hızır tevzî'inden beher semene isabet iden

Yalnız yüz elli dokuz(...)

Sayfa No: 6

Hüküm No: 1

İş bu bin iki yüz elli senesi Ruz-ı Kasım'dan elli bir senesi Ruz-ı Hızır'a kadar altı mahda mürûr-ı ubûr iden mibaşirâna verilen ve mâl-ı mukata'a ve semere ve Konak masârifi ve şehir kethüdâsı marifetiyle asâkir ve sair olan el masârifi ve menzîl bargirleri cümle ahâli ve kurâ etbarları ve Süleyman Efendi ve sandık emini ve marifet-i şer' tevzî ve taksim olunan tevzî'i defterleridir ki ber-vech-i âti zikr olunur.

Fi Gurre Muharrem 1251

Sayfa No: 6

Hüküm No: 2

İş bu bin iki yüz elli bir senesi Muharremü'l-Haram'ın yirmi beşinci günü tarihiyle müverrah Medine Seferihisar'a bi-emr'i-âli buyruldu-i sâmi tevarüd iden mübaşirânın mahd-i me'mûrelerine irkâblarına muktezi kira bargirlerinin idâresine cümle marifetleri ve marifet-i şer'le derûn-ı kaza ahâlilerinden kiracı başı nasb ve ta'yîn olunan hancı-zade Ahmed Ağa meclis-i şer'de vücûh-ı belde müvâcehelerinde ikrâr-ı tâm idüp kaza-yı mezbûrenin kiracı başılık umûrunu sene-i mezbûre mâh-ı mezbûrun yirmi beşinci gününden sene-i âtiye Muharremü'l-Haram'ın yirmi beşinci gününe kadar bir sene kâmilen idare etmek üzere ve ahâli tarafından i'âne menzîli olarak yalnız on yedi bin beş yüz guruş yedime teslim olunarak bendeniz otuz re's bargir hazır ve âmade ve mevcut umûrun ol vechile bir sene idâresine ta'ahhüd

eyledim deyu cümle müvâcehelerinde ikrâr ve ta‘ahhüd idecek hıfzun-li’l-makâl iş bu mahalle kayd ve tescil olundu.

Fi 25 Muharrem 1251

Sayfa No: 6

Hüküm No: 3

El-hâc İbrahim Ağa ve Ali Ağa ve İsmail ve Mustafa ve Hüseyin kasab esnafından huzûr-ı şer‘ide Ruz-ı Kasım’a kadar cümle ihtiyarânlar marifetiyle ve marifet-i şer‘le karar verilen şer‘iyye beyân olunur.

Fi Safer 1251

Lahm-ı Ganem kıyye 66	Lahm-ı Bakar kıyye 34	(...) kıyye 120	(...) kıyye 100
------------------------------------	------------------------------------	------------------------------	------------------------------

Baş re’s 1/20	Ciğer aded 1/10
-------------------------	------------------------------

Sayfa No: 7

Hüküm No: 1

Şerâyî‘-şi‘âr Yenişehir Ve İnegöl ve Yarhisar Ve Pazarcık ve Söğüt ve Lefke ve Gölpazarı ve Torbalı ve Gümüşabat ve Taraklı ve Beypazarı ve Kara Hisar Nallu ve Nalluhan ve Gelik Mihalıcı ve Seferihisar ve Günyüzü ve Domaniç ve Gökçedağ ve Harmancık ve Atranos kazalarının kuzât ve nüvvâb faziletli efendiler zide fazlühüm ve mefahirü’l-emaçid ve’l-ayân voyvodaları saâdetli ağalar ve zikr-i âti hususa tarafımızda mahsus mübaşir ta‘yîn kılınan dairemiz bünyesinden marifetli Ebubekir Efendi zide mecdihüm ve vücuh-ı ahâli ve bi’l cümle (...) zide kadrühüm

inhâ olunur ki Kastamonu sancağı mütesellimi dergâh-ı âli kapucubaşlarından atufetlü Dede Mustafa Ağa Hazretleri'nin Asitâne-i kabz-âşiyanda karargîr olan nizâm-ı âliye tatbîkan livâ-i mezkûrun kâffe-i kaza ve kasabatında her bir mahalle ve kuraya müreccübü'l-etvâr kimesnelerden bi'l-intihâb muhtar-ı evvel ve sâni namıyla ikişer muhtar nasb ve ta'yîn ile muhtarları ahâli-i mahalleye ve imamlarını muhtarân ve ahâliye vücûh-ı vilayet biri birilerine kefil olarak Kastamonu sancağı taht-ı nizâm ve rabıtaya idhâl eylediğinizden ahâli ve reayaya asayiş namıyla husuliyile cümle müteşekkir bulunmuş olduğu beyânıyla Der-saâdet nizâm-ı mucibince gönderdiği defteri nâtik olduğu üzere muhtarlar ve imamlara verilmek üzere birer aded mührün hakk ve isrâsı hususunu istid'â ve inhâ ve sâye-i şâhânedeki ahâlinin istihsâl-i asayişlerine mucib icrâ olunan nizâm-ı mezkûrede kemâl-i mahzuziyyet ve teşekkürünü havî mahzarlarını ba's ve isrâ kılınmış ve ağa-yı mûmâ-ileyh Hazretlerinin bu vechile vakı' olan ikdam ve gayret ve ahâlinin izhâr-ı teşekkürleri mucib tahsil-i âli olduğundan ve iş bu nizâm-ı muhakeme encâm sair mahallelerde dahi icrâ olunduğu halde cümle ahâli ve ra'ıyyet-i zafer halil-i şevket delil-i şâhânedeki asûde-i nişân-i emniyet olacaklarına berâhin-i karîn olduğundan bu usûl-i muhakeme şimdilik sair kasabat, kaza ve kurada dahi sırasıyla bi'l-icrâ te'sîs ve tahkimi hususu emir ve fermân-ı şâhâne buyrulmuş olduğundan bahisle hüdavendigâr sancağının havî olduğu mahallelerde dahi ol-vechile icrâsı bâbında bu def'a mahsûsan bir kıt'a emirnâme-i terakki hazreti sadaret-penâhi şeref-sudûruna mebni mahsûsa-i Burusa'da ahâlilerin hakkında şevket me'ab-ı veliyyü'n-nimet-i âlimiz efendimiz hazretlerinin semere-i ihsân yumni irtizâ-yı mülûkâne-i tahsil-i vacibe-i zimmet bulunmuş idüğünden bi't-teşekkür bi-tevfikîllahi te'âlâ mahrûsa-i mezkûrda nizâm-ı hayr-encâma mübâderet kılındığından livâ-i mezkûrun âhar kazalarında dahi bi'l-icrâ tahsil-i rızâ-yı şâhâneye dikkat olunmak lazımeden idüğü sizler ki muhatabûn-u mûmâ-ileyhimsiz. Zir-i irâdenizde olan kazanın kasabası ve kurası her kaç ise sebt-ü kayd-i defter idüb her bir mahallede mütehayyiz ve mer'ıyyü'l-hatırlarını celb ile içlerinden birini muhtar-ı evvel birini dahi muhtar-ı sâni nasb ve ta'yîn ve imamları asıl ise fiha vekil ise muktedir olmak şartıyla imamlarını dahi tanzîm ve mahallesi yahud karyesi ahâlisine muhtar ve imamlarını reaya mahallesine ve karyesine muhtar ve papazlarını kefil olub ve vücûh-ı kaza dahi muhtarân ve imamlara kefil olarak irsâl olunan tezkîre mucibince iktizâ iden defterini sebt ve terkîm ve kaza her kaç

mahalle ve kuradan ibaret olub evvel ve sâni muhtarlarına kaç mühür lazım gelir ise ve imamlara ne mikdâr icâb ider ise aded-i tasrîhiyle ve defter mukayyidine dahi bir kıt'a mühür başkaca cânib-i darphane-i âmirede hakk buyurulacak mühürleriyle istid'a ve istirhamını şamil iktizâ iden i'lâm ve defter-i serian tarafımıza irsâle müsâra'at eylediğiniz icâb me'mûruna ve iş bu husus nizâm-ı müstahsine-i her bir mahallede ve kurada her ne kadar nüfus zükür var ise muhtar olanlar ve imamlar ahâlisine kefil olacağından ez-cümle asâkir-i mansûrede gerek yerli ve gerek yabancı makulesi tebdil-i came ederek bir takrîb ile karyesine gelmiş yahud âharın bâbında bekar olmuş ve karyesine suret-i âhar ile na-ehil bulunmuş olduğu halde ve'l-hasıl karyesinin muhtarı ve mahallesinin muhtarı ne su'al idüğünden muhtar-ı evvel ve sani olanlardan zümre-i acezeden yahud kendüyi bilmez makuleden olmayarak yedlerine taraf-ı devlet-i aliyyeden mühür verilmekle layık ve hall-i akde muktedir ve kuranın mütehayyizi mer'iyü'l-hatır olması lazım iden ve bu makule hususat nizâm-ı mülkiyyeden olmağla ve bu takdirce baştan savmadan idüğünü bilmeyerek suret verilmesi ve na-ehil makulesinden muhtar olması ve kefalet maddesi resmi olarak hemen i'lâma derciyle iktifası gayr-i caiz olacağından usûl ve nizâmına layıken ka'ide-i mer'iyyesine tatbikan vech-i meşruh üzere ilâ maşallahü te'âlâ kıyâm ve devamını bi'l-mûlahâza ol-vechile tanzîm ve icrâ ile Kastamonu sancağında tahsîl olunan tahsi-i âlinin ilânıyla istihsâli hususunu gayret ile hemen tarafımızdan me'mûr olan mübaşir mûmâ-ileyh marifetiyle icrâsına mübaşeret ve hitamında defter ve i'lâmını isbâle dikkat eylemeniz için ber-mantuk-ı fermânname-i sâni iş bu buyuruldu tahrîr ve mübaşir-i mûmâ-ileyh ile tesyîr olunmuşdur. Bi-mennihi te'âlâ vüsûlünde gerekdir ki ber-muceb buyuruldu amel ve hareket eyleyesiz ve's-selam

Fi Gurre-i Zilhicce 1249

Sayfa No: 7

Hüküm No: 2

Şerâyî‘ şî‘âr İnegöl ve Yenişehir ve Pazarcık ve Yarhisar ve Söğüt ve Lefke ve Gölpazarı ve Torbalı ve Taraklı ve Nalluhan ve Karahisar ve Nallu ve Gelik Mihalicı ve Seferihisar ve Günyüzü ve Domaniç ve Gökçedağ ve Harmancık ve Atranos kazalarının kuzât ve nüvvâb faziletlü efendiler zide fazlühüm ve mefahirü’l- emacîd ve’l-âyan voyvodaları saâdetlü ağalar ve zikr-i âti hususlar tarafımızdan mahsus mübaşir ta‘yîn olunan dairemiz bünyesinden marifetlü Ebubekir Efendi zide mecdühüm ve vücûh-ı ahâli ve (...) ve zide kadrühüm inhâ olunur ki nizâm-ı tahrîrin kemâl-i istihkâm ve mürûr-ı mârrinin hayriyyesinden her bir mahalde derece-i gayette ihtimam olunması irâde-i kâtibe-i mülûkâne iktizâsından olduğundan defter-i nâzır-ı mevâli-i fihâmdan Hüsnü Efendinin iş bu müzekkeresi mucibince bundan akdemce livâ-yı mezkûre müstakil olarak emr-i âli sâdır olub ve taraf-ı devlet-i âliyeden mübaşir-i mahsusası livâ-yı mezkûr kazalarında ifâ-yı me’mûriyet etmekte iken te‘akûben ekîdü’l-mazmûn bir kıt‘a emr-i âli şeref-sünûh etmiş ve her bir mahalde nizâm-ı mezkûre ihtimam olunarak ve kaçamak yolarına mürûr kolcular ta‘yîn kılınarak bila-tezkîre olanları geriye iade etmek üzere dikkat-i tâmme olunması emr-i fermân buyurulmuş olduğundan bundan sonra rehavet vukû‘u gayr-i ca‘iz ve bayağıca gadab-ı padişahîyi davet ve mahrusa-i Burusa’ya bila-tezkîre gelenler kangı kazaya uğramış ve nereden geçmiş ise bakılmadığı mütebeyyin olarak ifâde ve inhâsı icâb-ı me’mûriyet olmağla inşaallahu te‘âlâ bundan sonra husus-ı mezkûre kemâliyle dikkat ve her bir kazada muhtar mahallerde derbent var ise de kaçamak mahallerde dahi vech-i meşrûh üzere mürûr kolcuları ta‘yîn kılınarak kâffe-i mütedâbir ve yine tarafımızdan dahi irsâl olunan mübaşîrine varınca mürûr-ı tezkîresi su‘âliyle yedinde tezkîresi var ise fiha olmadığı halde girüye irsâliyle kâmilen müteneffizen emr-i irâde-i şâhâneye re’yi gayret ve yoklama defterlerini nazır-ı mûmâ-ileyh tarafına seri‘an tesyîr ve ba-husus asâkir-i mansûre firarilerini tahârri tertibat-ı sâbıkada kazalarınızdan kalan bakâyâ neferât hemen tedarik ve irsâliyle iş bu emr-i mutenânın kemâliyle icrâsına mübâderet eyleyesiz.

Fi Gurre-i Zilhicce 1249

Sayfa No: 7

Hüküm No: 3

Sandık emini buyuruldu suresidir

İftiharü'l-emâsil ve'l-akrân Seferihisar voyvodası kazası saâdetlü Osman Ağa zide kadrühüm ve şeri'at me'âb kaza-i mezbûr naibi faziletlü efendi zide ilmihü ve bi'l-cümle ahâli memleket ve muhtarân mahallât ve kurâ inhâ olunur ki diğerk buyurduğumuzda tafsîl ve beyân olunduğu üzere voyvoda-i sâbık Mustafa Ağa ile rû'yet-i muhasebe olunduğu şamil ve vesâyâ ve tembihat-ı müştemil muktezâ-yı iş'ârımız malûmunuz olmuş ise de kaza-yı mezbûrda müstakil sandık emini olmadığından tevzi'ât bu hikmete mebni olduğu anlaşılmamış ve ahâliden emin ve mutemet sandık emini nasb ve ta'yîn olunduğu halde asla suretle tesviyesine ve fukarâ-yı zu'âfâya mahz-ı hayr olacağına cezm gelmiş olduğundan marifet-i şer'î ve voyvoda-i mûmâ-ileyh marifetiyle tasvibinizde ahâli olan her kim münasib ise ve mutemed ise cümle marifetler ile sandık emini nasb olunub isim ve şöhretiyle beyân olunarak i'lâm ve inhâsını tarafımıza irsâle gayret ve bundan böyle Ma'azallâhü-Te'âlâ kaza-yı mezkûrda cüzice fesat vukû'a gelir ise yahud umûr-ı mehâm-ı seniyyenin ru'yeti mu'attal olur ve evvelki harekâtın biri zuhura gelir ise kâffe-i hususat bu def'a bu tarafa gelen evvela müftü-i kaza Cafer Efendi ve seniyyen Karaca zade el-hâc Hasan Ağa ve Hacı Derviş zade el-hac Mehmed Ağa ve el-hâc Emir Mehmed Ağa ve defter mukayyidi Mustafa Efendi ile ol tarafda bulunan ve Debbağlar Şeyhi Büyük Hacı Mehmed Ağa Şaban zade Küçük Hacı Mehmed Ağa Mezzak zade el-hâc Mehmed ve Olduran oğlu el-hâc Halil ve Hacı Yusuf oğlu el-hâc Hüseyin Peyman zade el-hâc Ali Ağa'dan bilinip ibtida-yı emirde bunların haklarında fena olacağından başka erbâb-ı fesâdın hakkından gelineceğinden umûr-ı kazayı layıkınca rû'yet ve mesâlih-i fukarâ tesviye olunmak üzere bâlâda esamileri beyân olunan kimesneler kaza-yı mezkûre vücûh-ı ta'yîn olunmakla voyvoda-i mûmâ-ileyhin emrine mütâba'at ile umûr-ı mehâm-ı seniyyenin tanzîmine ve nizâm-ı tahrîrin istihkâmına ve erbâb-ı tahârrinin ilkâ-i fesâdı def'ine voyvoda-i mûmâ-ileyh ile bi'l-ma'yyet gayret eylemeniz iş bu buyuruldu. Tahrîr ve mübaşir-i mîr-i mûmâ-ileyh ile tesyîr olunmuşdur. Bimennihi Te'âlâ vüsûlünde ber-muceb-i buyuruldu amel ve hareket ve hilâfindan hazer ve mücâbed eyleyesiz ve's-selam.

Fi 5 Zilhicce 1249

Temme'l-kelâm bi-avni'l-meliki'l-allâm be-müfti-i mûmâ-ileyh el-hâc
Osman el-mevlâ be-kazâ-yı Seferihisar Günyüzü Rif'at gafera-lehû

Sayfa No: 8

Hüküm No: 1

Bismillahirrahmanirrahim

Ya Fettah Ya Rezzak Ya Kerim Ya Rahim Ya Allah Ya müfettihü'l-ebvâb
iftah-lenâ hayrû'l-bâb El-kadı Cafer el-mevlâ be-kaza-i Seferihisar Günyüzü Halil
Ussâki

Kuyulu Karyesi	Mülk Karyesi	Hargın Karyesi
İbik Karyesi	Oğlakçı Karyesi	Kurt Şeyh Karyesi
Hartı Karyesi	Koltan Karyesi	Bâbadat Karyesi
Kocaş Karyesi	(...) Karyesi	Tatar Karyesi
Kargın Karyesi	Kamdat Karyesi	Tuzgırı Karyesi
(...) Karyesi	Karaca Viran Karyesi	Dürmek Karyesi
Hatuncuk Karyesi	Burhan Karyesi	Elcik Karyesi
Zey Karyesi	Dinek karyesi	Halil Karyesi
İbrail / Ballı Hisar Karyesi	Karaca Ahmet Karyesi	Sarı Kovan Karyesi

Sayfa No: 10**Hüküm No: 1**

Medine-i Seferihisar mahallâtından Akdoğan Müslim mahallâtından Melek oğlu Hasan nam kimesne yine Medine-i mezbûrda vakî' el-hâc Hasan mahallesi sükkânından Serrac zade el-hâc Hasan damadı Ömer Osman nam kimesne müvâcehesinde dokuz yüz altmış gurusu alacağım var diye dava ve davasını musaddık beyyine talep olundukda eytâm-ı beyyineden aciz ve merkûmda (...) olundukta selef ve seleflerinin zamanında kerrâren ve merrâren ve adâ' ve nizâ ile şer'a gelmedi deyu kelimat-ı meşrûhasını havî fi'l-vakî' aded-i müslümeden mes'ûl olundukda merkûm Hasan'ın davası da'va-i (...) olduğu cümlemizin ilm-i lâhık olub ve bir daha dava ve nizâ ider ise makbul ve mesmû olmasın deyu iş bu mahalle şerhiyle işaret olundu.

Fi 5 Rebiü'l-Evvel 1250

Sayfa No: 10**Hüküm No: 2**

Bin iki yüz kırk dokuz senesi Ruz-ı Kasım'ından Ruz-ı Hızır'a kadar masârif

Guruş	
1225	Bu kaleme emr ile vürûd iden mübaşire ve muhtar nasbine Burusa'dan gelen Ebubekir Efendi'ye hizmete
1700	Üç def'a Kör Oğlan için Vürûd iden tatarlara hizmete
1100	Tatar ağası Ali Ağa'ya devriyesinden için uşağıyla maan ve i'lân-ı reşâ'at buyuruldu getiren
1000	Voyvoda-i esbak Salih Ağa ve sâbık Mustafa Ağa bakâyâları

	isti'câline vurûd iden iki aded tatarlara
3220	Koca Arap gittiğinde kendine ve uşaklarına
8245	Yekûn
0600	Hacı Molla der-aliyyeye rahi olduğunda harcirahı
1710	Evvela asker rahi olduğundan kendi yedlerine harçlık ve ma'iyyetlerinde ve me'kûlât için
0663	Koca Arap Ağa'ya esb-baha ve entari baha ve uşaklarına yemeni baha
1450	İkinci def'a râhi olan askere kema-fi's-sâbık
12668	Yekûn
00150	Enfâs-ı zükûr defteriyle Burusa'ya rahi olan ağanın uşağı İbrahim
00200	Koca Arap ile tüfenkçi uşağına verilen kilim 3
01740	Üçüncü def'a asker rahi oldukda kema-fi's-sâbık
01000	Asâkir maddesi için ba-fermân-ı âli zuhûr iden cebehaneci başı Hasan Ağa'ya
00142	Merkûm Hasan Ağa rahi oldukda Eskişehir'e bargirlerine ve Burusa'ya hazine gittiğinde kiracı başı kirası

15900	Yekûn
01500	Atufetlü Mehmed Bey Burusa'ya râhi oldukda harcirah
00380	Dördüncü def'a rahi olan asker ile Ma'an Ağa'nın etbâ'ı Hasan
01240	Asker itmamında ayakkabılarına ve (...)
00150	Mukayyid Efendinin salıyanesine ve mevtaların kefen ve gassaliyesi
19170	Yekûn
00840	Şehir kethüdâsı marifetiyle ba-defter-i müfredat aşağı konak tamirine Matbah ve hırdavat
00609	Rûz-ı Mart'a kadar vukû' bulan konak yevmiyeleri
00861	Voyvoda Ağa ve Koca Arap geldiklerinde sarraç zade Hüseyin Ağa marifetiyle masrufat
00373	Voyvoda Ağa ve Mehmed Bey ve Koca Arap için kasaplara tahım bahası
21753	Yekûn
00452	Voyvoda Ağa ve Koca Arap için ahz olan sair baha
03144	Kıracı başı Osman Ağa'ya ücret-i menzil

01200	Reyalardan talem olan üç aded bargir
10000	Mehmed Bey Burusa'ya gittikde Müslim Ağa'ya
35549	Yekûn
00500	Mîr-i mûmâ-ileyh konağı için zaim zadelere
00250	Koca Arap konağı için İbrahim Bey'e
00400	Şehir kethüdâsı ücreti
00300	Mukayyid Mustafa Efendi ücreti
36999	Yekûn
00500	Hafiz Mustafa'ya kâtibiyye ücreti
00030	Tezkere yoklayân ağanın etbâ'ına râhiyye
02742	Mart'tan Rûz-ı Hızır tevzî-ine gelinceye kadar vukû' bulan konak yevmiyeleri
03026	Tahsili mümkün olmayıp (...) kalan Rûz-ı Kasım tevzi'-i kesr
43297	Yekûn
00515.5	Devletlû Ağa Efendimizin geldiğinde kömür, pirinç yağı, kahve, tömbeki
00350	Ağa efendimizin kâtibine ikramiye

110500	Ağa Efendimizin ez-gayr-ı Günyüzü semere-i mukâta‘a
000250	Hakim Efendi'nin mahzariyye
004750	Hakim Efendi'ye harc-ı imza
155562.5	Yekûn

Yalnız bir yük elli beş bin beş yüz altmış iki buçuk guruşdur.

Hurrire hüve'd-defterü'l-müferrîkî'ş-şerh ve
marifetü'l-vücûh ve'l-ahâli be-medine-i Seferihisar
Günyüzü (...) el-kadı (...) celil-i asâkir-i (...)

Sayfa No: 11

Hüküm No: 1

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'în Seferihisar Günyüzü naibi Mevlana zide ilmühû ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvoda ve vücûh zide kadrühûm tevkî'-i refî-i hümayûn vâsıl olacak malûm ola ki Seferihisar Günyüzü hakimisin sen ki Meryem Ana Kilisesi dimekle ma‘ruf bir bâb Ermeni Kilisesi mürûr-ı zaman ile ekseri zaman münhedim olduğuna binaen tamiri hususuna kasaba-i merkûm reayası tarafından niyaz ve istirham olunmuş marifet-i şer‘ ile lede'l-mu‘âyene harâbatı ve tahakkuk ile keşf ve (...) olundukda tûlü kırk altı buçuk ve arzı otuz iki zirâ‘ kilise terbi‘asının dört yüz seksen sekiz zirâ‘ olduğundan tebeyyün etmiş olduğundan bahisle vaz‘-ı kadim ve hey‘et-i asliyesi üzere tamir ve termimi ve ruhsatı havî emr-i şerifim sudûru bu def‘a hakim-i şer‘ şerif ba-i‘lâm rica ve istid‘a kılınmış muktezâ-i şer‘iyyesi bi'l-fiil şeyhülislam ve ve'l-müftil enâm Mekki zade A‘lemü'l-alem ve efdalü'l-fudalâ-i mütebahhirîn Mevlana Mustafa Asım edâmallâhü Te‘âlâ lede'l-istifda bir belde vâki‘ kilise kadim harab oldukda erbâb-ı hey‘et-i asliyesine nisbet etmek sizin vaz-ı kadimi üzere şer‘ tamirine kadir olurlar mı? El-cevap olurlar deyu

bir kıt'a fetvaya ruhsat verilmiş mesa'i-i şer'-i şerîf olduğu üzere verilen fetva üzere amel olunmak istirhamım iş bu emr-i şerîfîm ısdâr ve iş'âr olunmuştur. İmdi kilise-i mezbûrun vaz'-ı kadimi ve hey'et-i asliyesini bir karış ve bir parmak tecavüz etmemek şartıyla ber-vech-i mesa'i-i şer'î tamirine müsâde-i aliyyem erzân kılındı. Vaz'-ı kadîminden ziyade ruhsat yoktur. Alamet-i şerîfime i'timat kılın.

Sayfa No: 12

Hüküm No: 1

Aksâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülatü'l-muvâhhidîn iftiharü'l-emâcîd ve'l-ekârîm camiü'l-mehâmid ve'l-mekânü'l-muhtassı bi-mezîdi'l-meliki-'l-e'imme dergâh-ı mu'allâm kapucu başlarından Hüdavendigâr sancağı mütesellimi Hafız Mehmed dâme-mecdühü mefahirü'l-nüvvâbi'l-müteşerri'în Burusa'da evkâf-ı hümayûn müfettiş-i vekili ve zikr-i âtî mülhâkât evfâkının mu'accelât nâzırını müderrisîn-i kirâmdan memiş ve evkâf-ı mezkûrenin bulunduğu kazaların naibleri zide ilmühû ve mefahirü'l-emâcîd ve'l-ayân ve voyvodagân zide mecdihûm tevkî'-i refî'-i hümayûna vâsıl olacak malûm ola ki nezaret-i evkâf-ı hümayûnuma mülhâk mahrusa-i mezbûrede ve havalisinde vakî' bi'l-cümle evkâfın vukû' bulan ferağ ve intikâl ve beytü'l-mâl ve mahlûlât ve mu'accelât ahza ve evkâfın müberrâtı tamiratına iktizâ ettikce sarf olunmak üzere mu'accelât nazırını mûmâ-ileyh yediyle cânib-i hazine-i evkâf-ı hümayûnuma teslim kılınmak vechile bundan akdem ısdâr ve tesyâr olunan emr-i şerîfîm mucibince tanzîm ve icrâ kılınmakda ise de evkâf-ı mezbûrenin musakkafât ve mustekılâtından hane ve dekâkîn ve menâzil ve besâtin ve mukâta'a-i zemin ile bağ ve bahçe ashâbının yedlerinde olan temessükât-ı müddet-i vâfineden berü yoklanmamış olduğundan mürûr-ı ezmine ile mütevellileri yedlerinde bulunan defterleri muhtel ve müşevveş olup ol-vechile beytü'l-mâl mahlûlâtının zahire ihrâcı emr-i âli olmağla sıyânet-i vakf-ı şerîfe vacibesi üzere evkâf-ı mezkûrun bi'l-icaneteyn tasarruf oluna gelen musakkafâtı ve mukâta'a-i zemin ile olan bağ ve bahçe ve besâtin-i saire bi'l-cümle evkâf-ı mezbûre-i arazinin hududun marifet-i şer' ve müteveli ve kâtib ve cabî ve mu'accelât nâzırını mûmâ-ileyh marifetiyle mahallerinde bi'l-mu'ayene müceddeden tahrîr ve eshâb-ı yedlerinde olan temessükât ru'yet-i birle isim ve şöreti ve hududu ve sınıрыyla her biri (...) ve defter

olunub yedinde temessükü olmayânlara kadîm-i tasarrufu vechile taraf-ı vakfından ber-muceb-i şürût kâtib-i vakıf kalemi ile temessük tahrîr ve yedlerine i'tâ ve ol-vechile müceddeden defter tanzîm olunmak ve kâffe-i mahlûlât nazırî mu'accelât marifetiyle değer-i bahasına iblağıyla fûrûht olunarak husule gelen esmânî nazırî mûmâ-ileyh tarafından ahz ve mûmzî defteriyle evkâf-ı hümayûn-ı mülûkâneye takdîm ve teslîm ve haremeyn-i şerifeyn nezâreti usulüne tatbikan ve şürût-ı evkâf-ı hümayûna tevfikân tahrîr olunmak bâbında bir kıt'a emr-i şerîfim ısdâr ve irsâli hususuna müsâ'ade-i seniyyem erzân kılınmasını mu'accelât nazırî mûmâ-ileyh bu def'a Der-saâdete vârid olan sukkasının tahrîr ve istid'a eylediği ecilden kuyud-ı lazimesi ba'de'l-ihrac iktizâsı müteberân (...) devlet-i âliyeden hala evkâf-ı hümayûn nâzırî iftiharü'l-ümera ve'l-ekâbir es-seyyid Mehmed Said dâme ilmühûden lede'l-isti'lâm sâbıkü'l-beyân Burusa ve havalisinden nezaret-i evkâf-ı hümayûnuma mülhâk mu'accelât nezaret-i muharrer mûmâ-ileyh uhdesine ihâle olunduğuna havî şürût ve nizâma derciyle ahdi karînde ber-tahsîl emr-i şerîfim verilmiş idüğü kuyuddan nümayân olmağla bu surette me'ali ve istid'a ve kuyuda nazaran evkâf-ı mezbûre arazisi dahilinde olan bi'l-cümle dekâkîn ve besâtin ve tarla ve han ve mukâta'a-i zemin ile bağ ve bahçeler ashâbının temessükleri marifet-i şer' ve mütevellî ve kâtib ve câbileri ve mu'accelât marifetiyle yoklanarak ber-muceb-i nizâm-ı müstahsine vakıfları taraflarından temessükleri tahrîr ve i'tâ kılınmak ve tecdîd-i temessük zımında ve mutasarrıflarından harc-ı temessük mutâlebe olunmak üzere siz ki mütesellim ve müfettiş-i vekil ve nüvvâb ve voyvodagân-ı mûmâ-ileyhimsiz size ve nazır mûmâ-ileyhe hitaben emr-i şerîfim ısdâr ve mülhâkâf defterleriyle ilm u haber i i'tâsıyla tesviyesi menût-ı re'y-i âli-şânım idüğünü i'lâm eylediği ba-takrîr lede'l-arz mucibince tanzîmi hususuna irâde-i seniyyem ta'alluk idüb ol-vechile ilm u haberleri verilmiş olmağla ber-minvâl-i muharrer amel ve harekete mübâderet ve mezîd-i sa'y ü gayret eylemeniz fermânım olmağın hâssaten iş bu emr-i âli-şânım ve ısdâr ve irsâl olmuşdur. İmdi vüsûlünde keyfiyet irâde-i aliyyem mantuk-ı emr-i şerîfimdendir malûmunuz oldukda fermânım olduğu ve alâde bast-ı beyân kılındı vechile evkâf-ı mezbûre arazisi dahilinde olan bi'l-cümle dekâkîn ve besâtin ve han ve mukâta'a-i zemin ile bağ ve bahçeler ashâbının temessükleri marifet-i şer' ile ve marifetiniz ve mütevellî ve kâtib ve câbileri ve mu'accelât nâzırî mûmâ-ileyh marifetleriyle yoklanarak ber-muceb-i nizâm vakıfları

tarafından temessükleri tahrîr ve i'tâ kılınması ve tecdîd-i temessük zımında mutasarrıflarından harc-ı temessük mutâlebe olunmaması hususuna ziyade sa'y ü gayret eyleyesiz ve sen ki mu'accelât nâzırı mûmâ-ileyhsin sen dahi mucceb-i ber-muktezâ-yı emr-i şerîfim amel ve harekete mübâderet ve mezîd-i sa'y ü gayret eylemek bâbında fermân-ı âli-şânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki hükm-ü şerîfim vardıkda bu bâbda vech-i meşûh üzere şeref-yafte-i sûdûr olan iş bu emr-i şerif-i âli-şan-ı vacibü'l-ittiba'-ı ve lazı mü'l-ımtisâli mazmûn-ı mûnîf-i birle âmil olasın. Şöyle bilesin alamet-i şerifime tahrîren fi'l-yevm.

Sayfa No: 12

Hüküm No: 2

Mahrûsa-i Burusa kazasına tabî Seferihisar Günyüzü kazasında nefsi-i kasabada kâin cevâmi ve mesâcid ve medâris ve vakf-ı şerîflerinin müsakkafât ve irâd ve mürtezikalari defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur. Hurrîre fi'l-yevmi's-sâlis min-şehri Rebiü'l-Ahir sene hamsîn ve mi'eteyn ve elf.

Kasaba-i mezkûrede kâin Eminü'd-dîn mikail nam sahibü'l-hayrın bina eylediği cami-i şerifin irâd ve mürtezikaları.

Orta karye ve Cam karye ve Kargı karye Ve Kapulu karyelerinde mezra hasılatları ve yine mukâta'alı hasılatı	Cami-i mezkûr ittisâlinde kâin altı bâb dükkan icâresi beheri otuz guruşdan
guruş erzak	guruş
1000 1500	180

Debbâğ hanede kâin bir bâb debbâğ dükkanı icâresi
guruş
12

Cami-i mezkûrun hademe ve mürtezikaları	
İbrahim İbn Hacı Mehmed Bi'l-meşrût mütevelli yevm-i mu'ayyene	(...) ve aşır-hânlık yevm-i mu'ayyene
Fi 11 Ramazan sene 44	Fi 8 Muharrem 39

Mehmed Halife İbn Mustafa ser- müezzın ve nısfü'l-yevm hân	Ve müezzın ve temcîd hân ve îdinde aşır-hân
yevm	yevm
2	4
	Fi 13 Rebiü'l-Ahir sene 30

<p>Ömer ve Mehmed halifeler kandilci yevm 3</p>	<p>Mezbûr Ömer fevt oğulları Hüseyin ve İbrahim ve Hasan Mezbûr Mehmed fevt oğulları İsmail ve Ali (...) Halil İbrahim ve Osman ve Halil İbrahim tevcîh olunmamış olduğu</p>
--	--

<p>Mahmud ve İsmail ve Mehmed Cabi Müezzin yevm yevm 6 6 Mezbûr Mehmed fevt oğlu Ahmed'e tevcîh olunmakda olduğu</p>	<p>Seyyid Mehmed Halife İbn İbrahim Nısf müderris nısf vâiz yevm yevm 5 6</p>
---	--

<p>Hüseyin İbn İbrahim cüz-hân yevm 2 Yakup Halife İbn Ahmed Vâiz yevm şeyhlik yevm 3 3 Fi 4 Muharrem 1250</p>	<p>Süleyman Halife İbn Hüseyin Nısf hitâbet nâzır mü'ezzin yevm yevm yevm 6 6 3</p>
--	--

Seyyid Mustafa Halife İbn İbrahim			Mehmed İbn Halil Halife		
nısf vâ'iz	nısf ders-i âm	cüz-hân	İmam	yevm-i mu'ayyene	iki kıt'a
yevm	yevm	yevm	berâtlı		
5	5	1.5			

Hafız İbrahim İbn Hasan	
nısf ser-mahfil	
yevm	
2	

Şeyh Mehmed Halife İbn Ebubekir		
Kâtib yevm-i	yevm-i cümlede aşır-hân	na'at hân ve mu'arrif
mu'ayyene	yevm	yevm
	1.5	2
ve cüz-hân	ve suver-hân	ve nısf hitabet
yevm	yevm	yevm-i mu'ayyene
2	2	

Sayfa No: 13

Hüküm No: 1

Cafer Halife İbn Mehmed	
cüz-hân	minberiyye
yevm	yevm
1.5	2

Hasan İbn Mehmed Halife		
cüz-hân	imam-hân	nısf hisse mü'ezzin başı
yevm	yevm	yevm
1.5	3	1
nısf hisse mü'ezzin	nısf hisse-i temcid	nısf aşı-hân
yevm	yevm	yevm
2	1	1

İvaz ve İbrahim Halifeler İbn Hasan ham ve şem'adarlık	yevm	Mehmed ve Hüseyin İbn Mehmed
	12	yevm
		4
Mezbûran fevt oğulları Hüseyin ve Mehmed ve İsa'ya tevcih olunmuş olduğu		mezbûr Mehmed fevt oğlu Hüseyin mezbûr Hüseyin fevt mahlûl

Hüseyin Bin Süleyman saatçi yevm 3	Revgan ve mum kıyye 200 baha 5 guruş 1000	Tamir ve masârif-ı lazıme guruş 150
--	---	---

Masârifat-ı şürekâdan bade'l-ihrac bin beş yüz hisse üzeri akçe başına mürtezikalara beynlerinde tevzi ile geldikleridir.

Kasaba-i mezkûrede kâin hazinedar cami-i şerîfin musakkafâtı

Bir bâb demirci dükkanında rub' hisse guruş senevî icâre-i mü'eccele 4	Yeni handan guruş 12
--	-----------------------------------

Nukûd ve murâbaladan guruş 30	Îrâd yekûn guruş 46
--	----------------------------------

Vazife-i imam guruş 12	Kandil ve mum ve revgan guruş 34
-------------------------------------	---

Yekûn masârifi guruş 46

Yenice mahallede sahibü'l-hayrattan Hacı Mehmed nam kimesnenin bina eylediği cami-i şerifin musakkafâtı

Üç bâb birbirine muttasıl keçeci dükkanı senevî icâre-i mü'eccele guruş 60	Kahve tahtında bir bâb keçeci dükkanı kezâlik guruş 20	
Bir bâb diğer keçeci dükkanı kezâlik guruş 6	Hatib hanında bir bâb mağaza kezâlik guruş 5	
Bir bâb harab mağaza	Camî ittisâlinde hâsıllık tarla icâresi guruş 10 yekûn 101	
İsmail Halife imam yevm 7	Molla İsmail İbn Mehmed Ali hatib yevm 4	
Mezbûr Molla İsmail mütevellî ba-mürasele guruş 20	Revgan ve şem'a ve masârif-i saire guruş 48	Yekûn masârif guruş 101

Mahle-i mezbûrede mescid-i şerif vakfı

Bir bâb nısf debbağ dükkânı senevî icâre-i mü'eccelesi guruş 15	Hacı Murtaza oğlu hanesinde iki bâb mağaza icâresi guruş 16
---	---

Bir bâb demirci dükkânı icâresi guruş 8	Kefere mahallesinde etmekçi (...) dükkânı mesdûd nükûd (...) yekûn 39 <u>100</u> 139
--	--

İmam vazifesi guruş yevm 30 2	Dam kürümesi guruş 10	Mütevelli Yakup ba-mürasele guruş 30
--	------------------------------------	--

Yekûn masârif guruş 110

Kasaba-i mezkûrede Hacı Ali Efendi'nin hoş kadem cami-i şerîfe muttasıl medrese vakıf

Sûk-ı mezkûrda on bâb dükkan icâresi senevî 162	Süleyman İbn Ahmed ba-berat müderris guruş yevm 36 12	Musa oğlu Hasan firaş ve ham mum Yevm guruş 0.5 12
---	---	--

Mütevelli-i mezbûr asan ba-mürasele guruş yevm 36 12	Medrese-i mezkûr derûnunda olan guruş 54	Yekûn masârif guruş 163
--	--	--------------------------------------

Kasaba-i mezkûrede demirci mahlesinde ashâb-ı hayratdan Hacı Ahmed'in bina eylediği cami-i şerîf

Kasaba-i mezbûr sûkunda sekiz bâb dükkan icâresi guruş 126	Seyyid Mustafa İbn Ali mütevelli guruş yevm 60 12	Hacı Ahmed Bin Mehmed hatib guruş yevm 9 3 Mezkûr fevt oğlu Mehmed'e tevcîh olunmadığı
---	---	---

Es-Seyyid Ali İbn Mustafa müezzîn guruş yevm 6 2 Mezbûr fevt oğlu Mustafa'ya tevcîh olunmamış olduğu	Dam tamirine guruş 40	İkâd kanâdîl guruş 40
---	------------------------------------	------------------------------------

Revgan-ı zeyt ve mum cami-i mezbûr guruş 120	Yekûn masârif guruş 126
---	--------------------------------------

Kaza-i mezkûrede Hacı Ashâb mahlesinde kâin ashâb-ı hayratdan eyvence oğlu Hacı İbrahim nam kimesnenin bina eylediği cami-i şerîf-i vakf

Kasaba-i mezbûr derûnunda beş bâb dükkan icâresi guruş yekûn 63	Vakfin oğlu Abdullah ba- berat müteveli yevm guruş 3 9	Vazife-i imam guruş 32
--	--	-------------------------------------

(...) masârif (...) guruş 22	Tamir ve masârif-i saire guruş 22	Yekûn masârif guruş 63
---	--	-------------------------------------

Kasaba-i mezkûrda kâin Kâffe-i Mehmed Efendi'nin bina eylediği cami-i şerîf-i vakf

Vakf-ı mezbûrun kervansaray han fevkâni tahtâni otuz üç bâb oda kirası senevî guruş 106	Sûk-ı mezkûrda sekiz bab dükkan icâresi senevi guruş 140	Hatib hanında iki bâb mağaza mukatâsı guruş 11
---	--	--

Yekûn guruş 282

Mustafa İbn Ahmed Halife imam ve hatib yevm guruş 6 33	Süleyman İbn Ahmed nisf müezzin yevm guruş 5 37.5	Nısf cüz-hân yevm guruş 12 28
--	---	--

Nısf devir-hân yevm 12	Mehmud İbn İbrahim Şeyhü'l-kurâ(...) Yevm guruş 20 60
------------------------------	---

Sayfa No: 14

Şeyh Mehmed İbn Ebubekir nisf hisse tadrîz Guruş yevm 30 10	Hasan İbn Mehmed cüz-hân ser-mahfil yevm yevm 3 2 guruş 15	Hüseyn Bin Ömer Nısf müezzin nisf kayyım Yevm yevm 5 1.5
--	--	---

şem'î asel guruş 18.5	Nısf kayyım devir-hân 12 12 (...) beratı gelecek imiş	Revgan-ı camii guruş 142
------------------------------------	---	---------------------------------------

Kanâdîl nazır yevm 4 guruş 30	Tamir guruş 20	Yekûn guruş 282
--	-----------------------------	------------------------------

Kasaba-i mezkûre Karabaşlı cami-i şerîfinin

Kasaba-i mezkûrda sekiz bâb dükkan icâresi senevî guruş 118	Hacı Mut vakfında mukâta'a guruş 5	Yekûn guruş 123
--	--	------------------------------

İmam Mehmed İbn Süleyman mezbûr fevt olup oğlu Süleyman dahi fevt olup oğlu Ali'ye tevcîh olunmamış	Hatib yevm 3	kezâlık guruş 6
---	---------------------------	------------------------------

Sayfa No: 15

Hüküm No: 1

Aksâ kuzâtü'l-Müslimîn ilah Hüdavendigâr sancağının kazalarına tevarüd iden yabancı ehl-i İslam'ın sinn ve eşkâli ve reaya (...) bulunan cizye kağıdı ve gidenlerin dahi tarihleri ve gittiği mahalleri işaret olunmak nizâmından iken vürüd iden yoklama defterlerinin ekseri yerlü makulesinin vuku'âtı ifâdesinden ibâret ve bu hususla müsâmaha etmekte oldukları karîn-i yed-i emanet olduğundan bundan böyle her vechile yoklama nizâmına ve hususuyla yoklama tezkîresi maddesine kemâliyle ri'âyet-i birle bir müddet ikâmet üzere gelenlerin yedlerinde olan mürûr tezkîresi kayd ve gidenlerin dahi terkîn olunarak yoklama vaktinde mevcûd olan ehl-i İslam ve reaya yoklama defterine idhâl ve gidenlerin kaydı terkîn ve gideceklerin mahalli ve müddet-i ikâmetleri gösterilerek defter nazırı ve mukayyidi tarafından ilm u haber verilmedikçe hükkâm tarafından mürûr-ı tezkîresi verilmemek mürûr tezkîresi olmayarak gelenlerin keyfiyeti defter nâzırı mûmâ-ileyh tarafına ihbâr ile Der-saâdetime iş'âr olunmadıkça mürûruna ruhsat verilmemek üzere iki yüz kırk dokuz senesi Evâhir-i Şevval'inde başka ve Der-saâdetde câri olan mahallât nizâmına tatbikan Anadolu ve Rumeli câniblerinde kâin elviye ve kaza mahallâta ve kurası e'imme muhtarânıyla reayânın Kocabaşı ve rü'esâsına dahi cânib-i darphâne-i âmireden mühürler hakk ve i'tâ olunmak ve muhtarların yedlerinde dahilinde bulunduğu defter nazırı tarafından nizâm ve usulüne tatbikan kenbihât-ı mukteziyyeyi havî tezkîre i'tâ olunmak ba-irâde-i seniyyem karargâr olan nizâm usulünden bulunmuş ve ol-vechile livâ-i mezbûr kazaları e'imme ve muhtarânı için bundan akdem livâ-yı mezbûr tarafından vürüd iden defter mucibince başka başka mühürler hakk salifü'z-zikr defter nazırı tarafından verilecek defter [nazırı tarafından verilecek] tezkîre sureti beraber irsâl kılınmış olup ancak muhtarların fevt olan hasebü'l-îcâb tebdil kılınanların defter nâzırı mûmâ-ileyh tarafına inhâ ve tahkîk

tezkîresi dahi girüye red ve i'tâ olunup muhtar-ı lâhık için müceddeden diğerk tezkîre verilmek ve kayıdları dahi ol-vechile tashîh kılınmak babında iki yüz elli senesi Evahir-i Şevval'inde başka yerdeki muhatabûn-ı mûmâ-ileyhimsiz. Elhaletü hâzihî livâ-i mezkûr dahilinde kâin bazı kazalarda nizâm-ı mezkûre ri'ayet olunmayıp muhtarların mühür tezkîresi i'tâ olunanlar tebeddülâtı haber verilmediğinden mahallât-ı tashîh olunmayıp haliyle kalmış ve iş bu nizâm-ı müstahsenesinin halelden vikayesi yalnız mukayitlerin vazife-i halinden olmayıp voyvodagân ve hükkâmın dahi muktezâ-yı me'mûriyetinden bulunmuş olduğundan bahisle nizâm-ı mezkûra ri'ayet ve yoklama defterlerini vakti zamanıyla irsâle müsâra'at olunmak babında şürût-ı nizâm dercîyle te'kîd havî emr-i şerîfim ısdâr olunup rical-i devlet-i aliyyemden halen ceride nazırı iftiharü'l-emâcid ve'l-ekârîm Süleyman Faik dâme ulûlvühû ba-takrîr inhâ etmekle mucibince emr-i şerîfim ısdârı hususuna irâde-i aliyyem ta'alluk idüp ol-vechile amel ve hareket olunmak fermânım olmağın te'kîdi havî iş bu emr-i âli-şânım ısdâr ve tesyâr olunmuşdur ilah

Fi 19 Safer 1251

Sayfa No: 16

Hüküm No: 1

Düstrûn-ı mükerremûn müşîrûn-ı mufahhamûn nizâmü'l-alem müdebbirü'l-umûrû'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıp mülemmimü'l-rehamü'l-enâm bi'r-re'yi's-sâib mümehhidû bünyanü'd-devle ve'l-ikbal müşeyyidü'l-erkanü's-saâde ve'l-iclali'l-muhaffehûn bi-sunûfi avatufü'l-meliki'l-âla Anadolu'nun orta kolu yemîr yesârıyla nihayetine varınca vâki' vüzera-i izâm mîr-i mirân ve mütesellim ve voyvodagân ve aksâ kuzatü'l-Müslimîn evlâ vülatü'l-muvahhidîn rafiu'l-âlamü's-şerife veddîn varisü'l-ulûmü'l-embîya-i ve'l-mürselîn bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevâli-i fihâm zide fezalühüm ve vücûh-ı memleket ve iş erleri zide kadrihûm tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olacak malûm ola ki memalik-i mahrûsa-i el-mesalik-i padişâhânemde kâin elviye ve kaza-i ahâli ve sekenesi zât-ı sâhib-i padişâhâneme vedia-i cenâb-ı kibriya olan hemîşe-i akdem efkâr-ı merâhim âsâr-ı mülûkânem cümlesinin refah-ı hâl ve herâmîş-i bâlleri ve sa'îlinin istihsân-ı mâ'tûf olmaktan naşı bunların tekalîf-i sahîha-i memlekettten başka gûnâ-gûn medâd-ı zulmüyye ile ızrâr

ve iz'âc oldukları mukaddema tahkîk-gerde-i şâhânem olmak hasebiyle kendüleri o makule zulmüyyede kurtarılarak esbâb-ı refah ve asayişleri istihsâl kılınmak irâde-i hayriyyesiyle masârif-i sahihalarının Ruz-ı Kasım ve Ruz-ı Hızır i'tibarıyla altı ayda bir def'a mümza defterleri li-ecli't-tetkîk Der-saâdetime celb olunmak üzere usûl rabt olunmuş ise de bir müddetten berü bazı gava'il haylûletiyile layıkıyla tekayyüd ve dikkat olunamayarak el-haletü-hazîhi takdîm olunan defterlerde hadd-i imtidâdından efzûn hizmet-i mübâşiriyye ve tatarân harcirahları ve sair zâ'id ve fahiş şeyleri ve bazı voyvodada ve mütesellimler hâl-i mukâta'adan ve semere-i mukâta'adan başka daire masârifî ve kethüdâ ve hüddâmiye seyyahîn ve Durubaşan fukarâsına ve sair şuna buna kendü gibilerinden ve yerlü lazım gelen mebalîğ dahi ilave itmekde oldukları ve her kazanın vâki' olan masârif-i sahihasından hakîm-i şer'-i şerîf olanlar dahi emir namıyla mahsus olan guruşda bir pâreden ma'adâ umûr-ı vilayet ve yahud mehâm-ı devlet-i aliyyem için verilen i'lâmlardan başka harç alınmamak nizâmından iken ekser defterlerde harc-ı i'lâm ve hademe-i mahkeme ücreti namıyla akçeler idhâl olunmak ve vüzerâ ve mir-i mirân ve mütesellim ve voyvoda ve mübaşirân ve bi'l-umûm mürûr-ı ubûr idenlere kazalar ahâlisi taraflarından bir sudan başka yem ve yiyecek verilmeyüb herkes malzemelerini kendü akçeleriyle alub fukarâ-i memlekete bir akça zarar ve hasar vukû'a getirilmemesi bi'd-defât evâmir-i aliyyemle tavsiye ve te'kîd kılınmış iken Aralık'ta idhâl-i defter eylediklerinden bu def'a gayet etraflu ve dikkatlü tutularak balâda bayân ve ta'yîn olanlarından memleket-i hükkâm ve zabıtânından zecren tahsîl ve fukarâyâ redd ve teslim olunacağından başka kendilerine eşedd-i ukûbed haklarından gelinmek üzere irâde-i seniyyem ve padişah-ı mülûkânem olmağın tanzîm ve te'lîfine ricâl-i devlet-i aliyyemden şikk-ı sânilik inzimâmıyla halen haremeyn muhasebesinde olan iftiharü'l-ekâbir ve'l-ekârîm Ali Raif zide ilmühû intihab ve ta'yîn kılınmış olmağla siz ki vüzerâ ve mir-i mirân ve mütesellim ve voyvodagân ve zabıtân ve hakimsiz. Tafsil-i balâ üzere amel ve hareket eylemeniz için sarfâd-ı âli-şânım ısdâr ve tesyîr kılınmıştır. Hükm-ü şerifimle amel olan tahrîren fi Evâhir-i Şehr-i Ramazan sene tis'a ve erba'în ve mi'eteyn ve elf 1249

Sayfa No: 17**Hüküm No: 1**

İftiharü'l-emacîd ve'l-ekârîm camiü'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtassu bi-mezîd-i inayeti'l-meliki'd-dâim dergâh-ı mu'allâm kapucu başlarından mîr-ahûr-ı şehiryâranem pâyesiyle Hüdavendigâr sancağı mütesellimi Halil Kamil dâme mecdühü mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma'denü'l-fezai'l ve'l-keâm Hüdavendigâr sancağında vâki' kazaların kuzât ve nüvvâbı zide fazlühüm ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân ayân ve voyvodagân vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zide kadrihüm tevfi'k'-i refik'-i hümayûn vâsıl olacak malûm ola ki diğerk sahîfe pîrâ-yı sudûr olan fermân-ı celilü'l-unvân-ı padişâhânemde tafsîl ve beyân olunduğı vechile bi-lutfihi sübhânehû ve te'âlâ ve hüsn-ü tevfi'k-i ittifâk-ı ârâ-yı ezdikâ-yı saltanat ve ittihâd-ı himmet (...) zât-ı zıllîyyet âyât-ı me'âli-menkabetimle memalik-i Anadolu ve Rumeli'de kâin eyâlât ve elviyeden redif-i asâkir-i mansûre ta'bîr-i zafer semirle müstakil bir takım cünûd-u kuvvetnühûd dahi tedarik ve tanzîmine muvaffakiyet-i mülûkânem mü'eyyed min-indillâh olan devlet-i âliye-i kavîyy-i şevketimiz hakkında varibü'd-teşekkür başkaca bir lutf-i yemmim ve kâffe-i muvahhîdîne bâ'is-i iftihâr-ı azîm olduğı erbab-ı basiret indlerinde beyânında müşfik ve tıbk-ı irâde-i ilhâm-âde-i padişâhânem üzere bi'l-cümle me'mûrîn ve vücûh-ı [a]hâli sadakat rehînin sa'y ve (...) ve asâkir mertebe-i mezkûrînin kemal-i şevk ve hâhişlerin mahallerinde te'allüm ve telîme tahsil-i fûnûn-ı celile-i harbiye-i ikdam ve ihtimam olunmakta idüğü bedihî ise de Anadolu tarafı redif-i mansûre neferâtının mevkîleri icâbınca matlub üzere kesb-i mûmârese ve mahâret eylemeleri bazı teshilâta mevkûf görünerek husus-ı mezkûr sûr-ı hümayûn-ı meyamen makrûn-ı mülûkânem münasebetiyle (...) darü'l-bilafetü'l-aliyyemde bulunan vüzerâ-yı ızâm ve sair bendegân sadakat-i tâm ve vükelâ-yı fihâm-ı devlet-i aliyye ebed kıyâmım beyninde def'ât ile bi'l-müzakere münâvebe usulüne karar verildikten sonra zikr olunan zabıtân ve neferâtın tanzîm olunan nizâm-name mantukunca münâvebe mahallerinde buldukları müddetde aylıklarının zamayibi ve nan-ı azîz ve katîk-baha ve sair masârif-i mukteziyyeleri hesa[b] etdirildikde senevî on bir kîse akçeyi tecavüz iderek mablağ-ı mezbûrun tedarik ve tesviyesi maddesinin dahi hüsn-ü suret ve semt-i suhûleti müşâr-ı mûmâ-ileyhim beyânında bi't-te'emü'l el-hâletü-hâzihî redif-i

asâkir-i mansûre taburları için müretteb olan i'âne-i cihadiyye asker-i merkûminin mahiye ve masârifât-ı icâbiyyelerine bile vâfi ve asâkir-i mansûre hazine-i celilesinin ise bunca sunûf-ı asâkir-i muvazzafa-i şâhânemin derkâr olan masârifât-ı la-yuhsasına kâfi değil gibi iken bu münâvebe masârifinin dahi hazine-i merkûmdan îfâsı mümkün olamayacağı mustakîmi beyân ve diğer harta gelen mütâla'atın her birinde bir gûne usret ve mağduriyyet ve yalnız münâvebesi icrâ olacak Anadolu tarafı sancaklarına idare etdirilmesi takdirinde dahi ahâli ve fukarâya (...) ve kazıyye suretleri nûmayân olduğundan ve çünkü zikr olunan redîf-i mansûre taburlarının mahallerinde vukû' bulacak masârifâtın idâresi zımında beher tabur için senede iki def'a onar bin guruşdan tevzî' ve tahsîl olunmakta olan senevî yirmi beş bin guruş idâre-i merâhimâde-i şehriyârânem üzre ahâliye terk olunarak bâde-ezîn asâkir-i merkûmenin mahallelerinde olacak kâffe-i masârifât-ı mukteziyyeleri fukarâdan çıkmayarak cümlesi mansûre hazine-i celilesinden ru'yet ve idâre olacağı cihetiyle masârifât-ı memlekete hıffet geleceğinden salifü'z-zikr Anadolu ve Rumeli'den müretteb i'âne-i cihâdiyyenin üzerine nısf-ı mikdârı ilave ile iş bu elli iki senesinde hulûl idecek elli bir senesi Ruz-ı Kasım'ından her bir livâ ve kazanın kemâgân hâl ve tahammülüne göre tadîl ve tesviye usulünce senede iki taksit ile tavzî' ve taksîm olunmak ve kifâyet itmeyecek olduğu takdirce üst tarafı merhameten hazine-i merkûmeden uyuşdurulması çaresine bakılmak üzere tesviyesi cümle tarafından tensîb ve tasvîb olduğuna mebni ol-vechile tanzîm ve icrâsı hususuna irâde-i seniyye-i mülûkânem ta'allukuyla ol bâbda hatt-ı hümayûn şevket makrûn-ı şâhânem sahife-i pîrâ-yı sudûr olarak meblağ-ı mezbûrdan Hüdavendigâr sancağı kazalarına üç yüz yetmiş beş kîse isabet eylemiş olmağla siz ki mütesellim kapucu başı ve kaza ve nüvvâb ve sair mûmâ-ileyhimsiz vüsûl-ı emr-i şerîfimde keyfiyeti lazım gelenlere ifade ve inbâ'da ve madem ki tertîb-i emr-i şerîfimde tavsiye olunduğu vechile bu bâbda havas ve evkâf ve haffâf ve gayr-ı mu'af cemî' mahaller sibâk tutulmak ve nizâm-ı vechile kazalar masârifî tevzî'i defâtir-i vâridesi bi't-teftih ruhsat-ı havî yazılan evâmir-i şerifem için alınmamakta olan fermân harcı iş bu i'âne-i cihâdiyye hisselerinden ahz olunmayacak misüllü mahallerde dahi bundan harc-ı imza ve tahsildâriyye nam ve nam-ı âhar ile bir akçe ahz ve tahsil olunmamak ve'l-hasıl i'âne-yi cihâdiyyenin tevzî' ve tahsil ve bu tarafda mansûre-i hazineye teslim ve tevsîl hakkında evvelki yazılan takayyüdât ve vesayâ müeddâsı ne ise iş bu zamime

dahi öylece ânınla beraber ibkâ ve istîfa kılınmak icâb ideceği keyfiyetini dahi etrafiyla tevhîm ve beyân-ı birle zikr olunan kazalar hisse-i cerîmesi olan yedi yüz elli kîse ile beraber cem'an bin yüz yirmi beş kîse akçenin nisf-i bahsine (...) iş bu hulûl idecek Ruz-ı Kasım'da ve nisf-i diğeri Ruz-ı Hızır'da tadil ve tesviye şürûtuna tatbikan tevzî'i ve tahsîl ve bundan böyle beher sene böylece iki taksit ile kezâlik bir (...) cem' tahsiliyle hazine-i merkûmeye irsâl ve tavsîli husûlüne bi'l-ittifak mezîd-i i'tina ve dikkat eylemek fermânım divân-ı hümayûnumdan mahsusan iş bu emr-i celilü'l-kadrim ısdâr ve öyle tesyâr olunmuştur. İmdi keyfiyet malûmun olundukda ber-vech-i meşrûh amel ve hareketle icrâ-yı emr-i irâde-i şâhânem bi'l-ittihâd ikdam ve mübâderet ve bu vesile ile mablağ-ı mezbûru hesabına tevzî' ve tahsilinde harc-ı imza ve tahsildâriyye namı ve nam-ı âhar ile ahâlî-i fukarâdan bir akçe ve bir habbe alınmak lazım gelir ise mütecâsir olanların haklarından gelineceği muhakkaktır.

Fi 29 Cemaziye'l-Evvel 1252

Sayfa No: 18

Hüküm No: 1

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'în Seferihisar naibi Mevlana zide ilmühû tevk'-î refî'-i hümayûn vâsıl olacak malûm ola ki Avrupa ve Acem ve Hindistan ticaretiyle me'lûf olan ve bundan böyle izhâr-ı hâhiş ve arzu iden devlet-i aliyyem reayası ticaretlerinin taht-ı revâbit ve nizâm-ı idhalleri hususuna irâde-i aliyyem ta'alluk eylediği cihetden müste'men tercümanları ve hizmetkârlarının naibi oldukları imtiyazât ve emniyet ve müsâde ve himâyet tamamen bunların haklarında bila-istisnâ icrâ kılınması rüsûm-ı ra'ıyyet-i perverîden olduğu ecilden o makule Avrupa ve Acem ve Hindistan tacirleri ve hizmetkârları yedlerine başka başka berâvât ve evamir i'tâsı hususu ba-hatt-ı hümayûn verilen şürût-ı nizâmdan olduğuna ve defterlü tüccarda Ankara sancağında Seferihisar kazasında mütemekkin Serube veled-i Ebi Bogos nam tacir yedine şürût-ı nizâm üzre mufassal ve meşrûh ticaret berât-ı i'tâ kılındığına binaen devlet-i aliyyem reayasından olmak üzre mersûmun iki nefer hizmetkârlarından Ebi Bogos veled-i Ebi Bogos nam bir nefer hizmetkârı şürût-ı berât-ı mucibince himâyet ve sıyânet olunmak bâbında emr-i şerifim sudûruna tüccar vekilleri memhûr arzuhaller ile istid'a eylediklerin tüccar-ı mersûmun nazırı

olan halen beylikçi divân-ı hümayûnum iftiharü'l-emâcid ve'l-ekârîm Mehmed Nuri dâme mecdühü ba-taksîr ifâde etmekle divân-ı hümayûnumda mahfûz nişan kaydına mürâca'at olundukda tacir-i mersûm Avrupa ve Acem ve Hindistan tüccarından olmak üzere iş bu sene-i mübareke Evâil-i Cemaziye'l-Evvel'i evâilinde yedine berât-ı şerifim i'tâ olunmuş olduğu mestûr ve mukayyed olup müste'minânın beratlı tercümanları ve hizmetkârları misüllü Avrupa ve Acem ve Hindistan tüccarı olanlar ve oğulları ve başka başka yedlerine evamir-i şerife verilen iki nefer hizmetkârları ancak avarîz ve kıbtiyân akçesi ve sair rüsûm ve tekâlif-i örfiyye teklifi ile te'addî ve rencîde olunmamaları taciri mersûmun berâtında mûnderir idüğü kuyuddan müstebân olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi tacir-i mersûmun iki nefer hizmetkârlarından mesfûr Ebi Bogos veled-i Ebi Bogos tacir-i mersûmun hizmetinde olup şürût-ı nizâmları mucibince evsâd itibarı ile fermânlu hizmetkârların vere geldikleri cizyeli otuz iki ve kırk ve kırk üç seneleri zamîmesinden başka iki yüz elli senesi Muharrem'inden i'tibaren umûm-ı vâki' olan zamm-ı cedîd ile ma'an beher sene nazırı marifetleriyle Asitâne cizyedârına teslim eyledikçe cizyeler ve kolcuları taraflarında kağıd i'tâsı vesilesi ve mutâlebât-ı mezkûre ile te'addî ve rencîde ettirilmeyip ber-mucib-i şürût himâyet ve siyânet olunmak bâbında fermân-ı âli-şânım sadîr olunmuşdur. Buyurdum ki vusul buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı vacibü'l-ittibâ' ve lazîmü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrunuyla amel ve hareket eylesin ve bilesin alamet-i şerîfe i'timât kılasın. Tahrîren fi Evâil-i Cemaziye'l-ülâ sene hamsîn ve mi'eteyn ve elf.

Sayfa No: 18

Hüküm No: 2

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müşerri'în Seferihisar naibi olan Mevlana zide ilmühû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olacak malûm ola ki Avrupa ve Acem ve Hindistan tüccarlar me'lûf olan bundan akdem izhâr-ı hâhişler arzu iden devlet-i aliyem reayası tüccarlarının taht-ı rabt ve nizâm-ı idhalleri hususuna irâde-i aliyem ta'alluk iden cihetden müste'men tercümanları ve hizmetkârlarının nail oldukları imtiyazdan müsâde ve himâyet tamamen bunların haklarında bila-istisna ve icrâ kılınması resm-i ra'iyet ider olduğu ecilden o makule Avrupa ve Acem ve Hindistan tacirleri ve

hizmetkârları yedlerine başka başka âli-şân i'tâsı husûlü ba-hatt-ı hümayûn verilen şürût üzre (...) olduğuna ticaretten Ankara sancağında ve Seferihisar kazasında mütemekkin Hacı Osni oğlu mersûm nam taciri yedine şürût-ı nizâm üzre mufassal emr-i meşrûh ticaret berât i'tâ olundu. (...) mersûm bir nefer hizmetkârı şürût-ı berât-ı âli mucibince olan tüccar-ı mersûm iki nefer hizmetkârı Mevlana Ebi (...) veled-i Agob memhûr arzuhalinde istid'a iderek tüccar-ı mersûmenin tüccarı olan Agob halen beylikçi efendi hazretleri divân-ı hümayûna iftiharü'l-emacîdve'l-ekârîm Mehmed Nuri Efendi dâme ulüvvühû ba-takrîr ifade eyleyesiz. Divân-ı hümayûnum mahfûz nişan kaydıyla müzeyyel olan yedine berât-ı âli-şân i'tâ olunmuş olduğu mestûr olan ve mukayyed olub başkaca yedlerine emr-i şerîfim ısdâr olundu. İki nefer ra'iyet-i mersûm olan (...) reaya oğlu Agob riayet idüp usulü üzre hareket idüp idecek olan bundan böyle bir nesne mezkûra te'addî ve rencîde eylemeyüb mübarek beher sene nazırı tarafından ber-muceb-i emr-i âli amel ve hareket idesün, şöyle bilesin alâmet-i şerife î'timad kılasın.

Fi 21 Rebiü'l-Ahir 1250

Sayfa No: 19

Hüküm No: 1

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'in Seferihisar naibi Mevlana zide ilmühû tevkî-i refî-i hümayûn vâsıl olacak malûm ola ki Avrupa ve Acem ve Hindistan ticaretiyle me'lûf olan ve bundan böyle izhâr-ı hâhiş ve arzu iden devlet-i aliyyem reayası ticaretlerinin taht-ı revâbit ve nizâm-ı idhalleri hususuna irâde-i aliyyem ta'alluk eylediği cihetden müs'temen tercümanları ve hizmetkârlarının nail oldukları imtiyazât ve emniyet ve müsâde ve himayet tamamen bunların hakkında bila-istisna icrâ kılınması rüsûm-ı ra'iyet-i perverîden olduğu ecilden o makule Avrupa ve Acem ve Hindistan tacirleri ve hizmetkârları yedlerine başka başka beravât evâmir i'tâsı hususu ba-hatt-ı hümayûn verilen şürût-ı nizâmdan olduğuna ve defterlü tüccardan Ankara sancağında Seferihisar kazası mütemekkin Agob veled-i Eci Ohannes nam tacir yedine şürût-ı nizâm üzre mufassal ve mesrûh ticaret berât-ı i'tâ kılındığına binaen devlet-i aliyyem reayasından olmak üzere mersûmun iki nefer hizmetkârlarından Agob veled-i Eci Ohannes nam bir nefer hizmetkârı şürût-ı berât-ı

mucibince himâyet ve siyânet olunmak bâbında emr-i şerifim sudûrunu tüccar vekilleri memhûr arzuhalleriyle istid'a eyledikleri tüccar ve mersûmun nâzırı olan halen beylikçi-i divân-ı hümayûnum iftiharü'l-emâcid ve'l-ekârîm Mehmed Nuri dâme mecdühû ba-takrîr ifâde etmekliği divân-ı hümayûnumda mahfûz nişan kaydına müracât olunmakda tacir-i mersûm Avrupa ve Acem ve Hindistan tüccarından olmak üzere iş bu sene-i mübareke avâ'il-i Cemaziye'l-Evvel'in evâ'ilinde yedine berât-ı şerifim i'tâ olunmuş olduğu mestûr ve mukayyed olub müste'minânın berâtlü tercümanları ve hizmetkârları misüllü Avrupa ve Acem ve Hindistan tüccarı olanlar ve oğulları ve başka başka yedlerine evâmir-i şerîfim verilen iki nefer hizmetkârları ancak avâriz ve kalpâkıyye akçesi ve sair rüsûm ve takâlif-i örfiyye teklifiyle te'addî ve rencide olunmamaları tacir-i mersûmun berâtına münderic idüğü kuyuddan müstebân olmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi tacir-i mersûmun iki nefer hizmetkârlarından mesfûr Agob veled-i Eci Ohannes tacir- mersûmun hizmetinde olub şürût-ı nizâmları mucibince evsâd itibâr ile fermânlu hizmetkârların vere geldikleri cizyeli otuz iki ve kırk üç seneleri zamimesinden başka iki yüz elli senesi Muharrem'inden itibaren umum-ı vâki' olan zamm-ı cedîd ile ma'an beher sene nâzır-ı marifetiyle Asitane cizyedârına teslîm eyledikçe cizyedâr ve kolcuları taraflarından kağıt i'tâsı vesilesiyle mutalebât-ı mezkûre ile te'addî ve rencide etdirilmeyüb ber-muceb-i şürût-ı hıyânet ve siyânet olunmak babında fermân-ı âli-şânım sadîr olunmuşdur. Buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı vacibü'l-ittibâ' ve lazımu'l-intisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla amel ve hareket eylesin. Şöyle bilesin alamet-i şerîfe itimat kılasın. Tahrîren fi Evâ'il-i Cemaziye'l-ülâ sene hamsîn ve mi'eteyn ve elf.

Fi 21 Rebiü'l-Ahir 1250

Sayfa No: 20

Hüküm No: 1

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'în Seferihisar Günyüzü kazası naibi Mevlana zide ilmühû ve kıdvetü'n-emâcid ve'l-ayân kaza-i mezbûr voyvodası zide kadrühûm tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olacak malûm ola ki ve mukaddemce sahife pîrâ-yı

sudûr buyurulan emr-i celilü'l-kadrimle tafsîl ve beyân kılındığı vechile bi-lutfihî te'âlâ memalik-i mahrûsa-i şâhânemde münasib eyalât ve elviyeden tahrîr ve tanzîm kılınmakda olan redife asâkir-i mansûre-i Muhammediye taburları masârifine fi'l-cümle medâr olmak ve iş bu Ruz-ı Kasım'dan bed'e ile taksit-i evveli Ruz-ı Kasım ve sânisî Ruz-ı Hızır itibar olunarak senede iki taksit ile te'diye ve teslim olunmak üzere müretteb olan i'âne ihâle akçesinden Hüdavendigâr sancağı hissesine yedi yüz elli kîse akçe isabet etmiş olduğuna ve livâ-i mezbûr kazaları mansûre hazinesi tarafına yedi vahit usûlünce başka başka voyvodalarına ihâle-birle edâ etdirilmekte olduğuna mebni mebâliğ-i mezkûrdan hisseleri voyvodaların bu tarafda olan sarrâflarından tahsil kılınmak sureti dahi suhûlet-i maslahat ve hem de fukarânın tahsildâriyye ve sair bu misüllü masârifden vikayetini müstelzim olacağı ecilden meblağ-ı mezkûrun mahallinde marifet-i şer' ile ve cümle marifetiyle bi't-tanzîm celb olunmuş olan mûmzî defter mantukunca usûl-i meşrûha üzre tahsil-i irâde-i seniyyeme muvâfık olduğu halde divân-ı hümayûnum kalemine kayıd ile icâb ile evamir-i aliyyem ısdâr ve hazine-i merkûmeye ilm u haberi i'tâsıyla tesviyesine itidâr olunmak lazım geleceği halde asâkir-i mansûre hazinesine ve defterdârı iftiharü'l-emâcid ve'l-ekabir es-seyyid Abdurrahman Nafîz dâme ulüvvühû tarafından be-takrîr ifade ve inha olunmuş ve vâkı'a bu usûl yolunda olduğuna binaen ber-vech-i meşrûh icrâ-i iktizâsına mübâderet olunması hususuna irâde-i seniyye-i mülûkânem ta'alluk eder ki ol bâbda şerefrîz-i sahîfe sudûr olan hatt-ı hümayûn-u şevket makrûn-ı padişâhânem mucibince livâ-i mezbûrun diğer havî olduğu kazalar hisseleri için voyvodalarına başka başka evâmir-i aliyyem gönderilüb zikr olunan mebâliğ müvezzi'adan ber-mantuk-ı defter Seferihisar Günyüzü kazası hissesi olan altı bin iki yüz yirmi iki gurus bi-mennihî te'âlâ vakt-i taksitleri hulûlünde sen ki voyvoda mûmâ-ileyhsin sarrâflar cânibinden tahsil olunmak üzere mansûre hazinesine ilm u haberi verilmiş olmağla sen dahi muktezâ-i gayret ve sadakat üzre mabâliğ-i merkûmun hulûl-ü vakt-i taksitlerinde yerli yerinden ve icâb ve iktizâ edenlerden tamamen ve kamilen tahsile mübâderet ve bu vesileyle ta'ahhüdiyye ve güzeşte nam ve nam ahâr ile bir akçe ahz ve mütâlebesiyle ve vedi'atullah olan ahâli ve fukarâya bir güne renc ve te'addî vukû'ndan tevakkî ve mübâdet eylemeniz fermânım olmağın adât ve tembihât (...) mahsûsan iş bu emr-i şerifim ısdâr ve tesyâr olunmuşdur. İmdi keyfiyet malûmun oldukda ber-minvâl-i

muharrer amel ve hareketiyle îfâ-yı muktezâ-yı kâr-güzârı ve sadakat-i mezîd-i sa'y ü gayret ve hilâfindan tebâşi ve mücânebet eyleyesin ve sen ki naibi mûmâ-ileyhsin mazmûn-ı emr-i şerîfim senin dahi meczûmun olarak mucib ve muktezâsının icrâsı hususuna dikkat mugâyir-i vaz'-ı tecvîzden te'afi ve mübâdet eylemeniz bâbında fermân-ı âli-şân ısdâr olunmuşdur. Buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı vacibü'l-ittibâ' ve lazımlü'l-ımtisâlimden mazmun-ı ita'at makrûnuyla amil olasız. Şöyle bilesiz alamet-i şerife i'timat kılasız. Tahrîren evâhir-i şehr-i Cemaziye'l-ûlâ sene hamsîn ve mi'eteyn ve elf.

Sayfa No: 21

Hüküm No: 1

Düstûr

Bismillahirrahmanirrahîm

İzzet-me'âb şeri'at-nisâb kuzât-ı kiramdan Mevlana Salih Afif Efendi kam-yâb-ı ba'det-tahiyyatü'l-vâfiyye inhâ olunur ki ber-vech-i mansıp mutasarrıf olduğum Seferihisar Günyüzü kazasının umûr-ı ahkam-ı şer'iyyesi iş bu sene hamsîn ve mi'eteyn ve elf Şevvalü'l-Mükerrem'in guresinden zabt etmek üzere tarafımızdan bi'n-niyâbe cenâb-ı şerifinize ihâle ve tevfiz olunmuşdur. Gerekdir ki kaza-i merkûme gurre-i şehr-i mezbûrdan niyâbeten zabt idüp beyne'l-ahâli icrâ-yı şer' âli ve vâkî' olan muhallefât-ı mevtâ-yı askeriyye tahrîr olunanları tahrîr-i alâ mafarazullah-i tedâ bi'l-farizattü's-şer'î beyne'l-verese tevzî' ve taksîm eyleyüb cadde-i şeri'at-i muhammediyeden serimo'l-hirâfe cevaz göstermeyesin ve's-selam.

Sayfa No: 21

Hüküm No: 2

Mübaşirân hakkında mübaşirîne hususu içün emr-i âli

Düstürün-ı mekrûmun-ı mesdûrûn-ı mefhûmun nîzâmü'l-âlem müdebbîr-i (...) umûr ve cumhûr bi'l-fikr-i sâkıp mûmehhid-i imhamü'l-enâm bir-re'yi-sâ'ib mûmehhid ve'l-bünyanü'd-devle ve'l-ikbâl müşeyyid ve'l-erkanü's-saâdetü ve'l-iclâl el-mahfûf-ı bi-sunûf-i atıfû'l-melikü'l-âlâ Anadolunun sağ kolu yemîn ve yesârıyla

nihayetine varınca vâkı‘ olan vüzâ-yı izâm edâmallahü te‘âlâ iclâlehûm ve e‘âzimü’l-ümera-yı ve’l-kirâm (...) el-fihâm zülkadri ve’l-ihtirâm eshabü’l-iz ve’l-ihüşâm el-mutahsûn bi-mezîd-i inâyeti’l-meliki’l-âlâ mîr-i mirân-ı kirâm dâme ikbâlühüm ve akza kuzâtü’l-müslimîn-evlâ vülatü’l-muvâhhidîn me‘adinü’l-feza’îl ve’l-yakîn refî‘ vâl‘i elamü’ş-şeri‘atü valideyn varisü’l-ulûmü’l-enbiya ve’l-mürselîn el-mutahsûn-ı bi-mezîd-i inayeti’l-meliki’l-mu‘în mevalî-i ifhâm zide fezalühüm ve mefahirü’l-kuzât ve’l-hükkâm ve madenü’l-fezâ’îl ve’l-keâm kuzât ve nüvvâb zide fazlühüm ve mefahirü’l-emasil ve’l-akrân mütesellimîn ve voyvodagân ve ayân-ı vücûh-ı memleket ve bi’l-cümle iş erleri zide kadrihüm tevkî‘-i refî‘-i hümayûn vâsıl olacak malûm ola ki memalik-i mahrûsatü’l-mesâlik-i şâhânemde kâin mahaller ahâli ve sekenesinin zimmet-i himmet-i padişâhânem münhatim olduğu vechile hemîşe-i sâye-i merahim-vâye-i mülûkânemde isti‘mâl-i esbâb-ı asayiş ve istirahat ve âsâr-ı (...) ve te‘addiden vikayileri nezd-i merâhim ve kadd-i cihanvâranımın begâyet ehem ve mültezim ve taşralarda zuhur iden de‘avînin muktezâ-yı şer‘ şerîfe ve kanun-ı münîfe üzre fasl ve hasmı zımnında sahafet pirâ-yı sudûr olan evâmîr-i şerîfem bazen icâbına göre kavas ve saire mübaşeretiyile göndererek ihkâk maddesine dikkat olunmakta olduğu müstağnî-i kayd ve rakam ise de bunlardan bazı mürtekim makuleleri vardıkları yerlerde hadd-i nisabdan ziyade hizmet mütâlebesiyle ashâb-ı ve avâm-ı tazyik ve ızrâra icbâr itmekde oldukları istima‘ olunub hatta bu def‘a bir husûf davası zımnında Edremit cânibine mübaşir tayin olunmuş olan bab-ı âli kavaslarından yirmi bin guruşdan mütecâviz hizmet aldığı haber alınarak bu suret bi-tevfikillahî-te‘âlâ mikdâr-ı hayret-i itiyâd-ı padişâhânem olan adalet ne nıfsa mütebakî ve mi’n-küllî’l-vücûh rıza-yı meyamin iktizâ-yı mülûkânemin hilâfı bir keyfiyet olmakdan naşi derhal mablağ-ı mezbûru merkûmdan ahz ve mahâline irsâl ve kendisü dahi liecli’t-te‘atüb nefy ve ihlal kılınmış olmak hasebiyle fimâbâd o misüllü evâmîr-i şerîfemle gönderilen mübaşire maslahat-ı me’mûriyyetin tahammülüne ve kendüsünün kadr-i haysiyetine göre derece-i itidalde hizmet verile. Eğer içlerinden adem-i kana‘at ve hadd-i nisâbundan ziyade akçe talebe ücrette ider olur ise o makuleleri bi’t-tevfik te’dibât-ı layıkaları icrâsı için keyfiyet-i dersâdetime inha ve işaret olunmak üzere bu husus için zabıtaya idhale irâde-i aliyye olmakla.

Sayfa No: 21**Hüküm No: 3**

Ermeni papazlarına müte'allik fermân-ı şerîf sureti görülmüştür.

Aksâ kuzâtü'l-müslimîn-evlâ vülatü'l-muvâhhidîn mâdenü'l-fazl ve'l-yakîn rafî'-i ilamü'ş-şeri'ati validîn varisü ulûmü'l-enbiya ve'l-mürselîn el-muhtassu bi-mezîd-i inayeti'l-meliki'l-mu'în Mevlana kadısı zide't-fezâ'ilühü ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm madenü'l-fazl ve'l-keâm Mevlana kadısı zide fazlühü ve mefahirü'l-emasil ve'l-akrân, ayân ve zabîtan iş erleri zide kadrihüm tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsil olacak malûm ola ki memalik-i mahrusa-i şâhânemde vâki' eyalât ve elviye ve kaza ve kurada bulunan Ermeni milletine mahsus kiliselerde devlet-i aliyye ebedi kararımın emr ve tenbîhini milletlerine tefahhûm ve tenbîh eylemek için İstanbul patriği tarafından birer ve ikişer ve bazen de üçer papaz gönderildiğinden ve mersûmun dahi kendilerine kâfi ve vâfi akavât-ı yevmiyelerine tasarruf ile tedarik edegeldiklerinden o makule papazlara memleketlerine varide olan tekalifden hisse, tarh ve tevdî olunmaması öteden beri beyinlerinde meriyyü'l-icrâ ise de bu esnada mersûmun memleketlerinden hisse-i tekalif ve tarh ve tahmil olduğuna ve bu takrib mersûmun dahi zikr olunan mahallerde ikamete rağbet etmeyüb bi'l-icâb emr-ü irâde-i seniyyemi ve tersîyle ve milletine dair mesalih ve tenbihât-ı lazıme ru'yet ve tevhibe kimesne bulunmadığına binaen o makule kiliselerde bulunan papazların varidi olan tekalifden hisseleri her ne ise ol mahalde milletçe edâ olunub bağ ve bahçe ve tarla ve evlaları vardır diyerek iz'âc ve teftîş olunmamak bâbında emr-i şerifim i'tâsı hususunu İstanbul Ermeni patriği mukaddemâ divan-ı hümayûnuma arzuhal tekdimiyle inha ve istid'a ve o makulelerin yedlerinde âharın hane ve avârıza bağlı tekalif olunmak icâb ider emlak ve arazileri olmadığı ve kendüleri tasarruf ile ta'îş ider makuleden oldukları halde tekâlif-i varide ve matlubât-ı sairesine mükesser ve noksan gelmemek üzre hisseleri her ne ise de oldukları mahallerde milletleri taraflarından edâ oldukdan sonra memleket tarafından tekalif mütâlebesiyle te'addî olunmamak bâbında sene-i sabıka evâsıt-ı Zilhicce'sinde emr-i şerifim tasdîr ve i'tâ olunmuş olduğu kuyuddan müstebân olunub el-halitü-hâzîhi patrik-i mersûmun takdim eylediği arzuhal mealinde ber-muceb-i emr-i şerîf mezbûr amel ve hareket-i lazımeden ise de mersûmun tekaliflerinin milletçe edâ olunması hususu bazı

mahallerde serişte olunarak millet fukarâsına bir nev kadr vukû'a gelmekte olduğu beyânıyla varide olan tekalife kesr ve noksan gelmemek üzere zikr olunan kiliselerde mevcut o makule ruhban ve papazlara tarla ve bağ ve bahçe ve veyahud papazân-ı mersûmun yetişmiş evladı vardır diyerek tekalif-i varideden hisse tarh ve tahmil olunmamak bâbında te'kîdi havî emr-i şerîfim hususunu istid'a ederek ol vechile emr-i şerîfim ısdârı hususuna irâde-i aliyem ta'alluk etmekle ber-minvâl-i muharrer amel ve hareket olunmak fermânım olmağın hassaten iş bu emr-i celilü'l-kadrim ısdâr ve irsâl olunmuştur. İmdi vusûlünde siz ki Mevlana ve kadı ve ayân ve zabıtân-ı mûmâ-ileyhim ve sair iş erlerisiz. Keyfiyet irâde-i seniyyem mantuk-u emr-i şerîfden malumunuz oldukda fermânım olduğu ve mukaddem ve bu def'a sâdır olan evâmîr-i şerîfim mucibleri üzere varide olan tekalife kesr ve noksan gelmemek üzere memalik-i mahrusa-i şâhânemde bulunan o makule ruhban ve papazlara tarla ve bağ ve bahçe ve yahud papazân-ı mersûmun yetişmiş olan evladı vardır diyerek tekâlîf-i varideden hisse tarh ve tahmili ile te'addî ve iz'âc olunmamaları hususuna mübâderet ve hilâfî emrim te'addî ve gûne hareketi tecvîz ile mesûl ve mu'attek olmakdan hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âli-şânım sâdır olunmuştur. Buyurdum ki hükm-ü şerîfimle bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan iş bu emr-i şerîf-i âli-şân-ı vacibü'l-ittibâ' ve lazımu'l-ımtisâlimin mazmûn-ı münîfî üzere amil olasız, alamet-i şerife i'timât kalasız.

Fi 15 Şevval 1250

Sayfa No: 22

Hüküm No: 1

Medine Seferihisar Günyüzü mahallâtından Benli mahlesi mütemekkinlerinden bundan akdem hâlik olan Garabet veled-i Kasar nam Nasranînin veraseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Hursim nam Nasraniyye ile li-beveyn er karındaşı oğulları Kirkor ve Garabete münhasır ve tashih-i senet-i müberrâları yirmi dört sehinden olub siham-ı mezbûrdan altı sehm-i zevce-i mersûme Hursim ve sekizer sehm kız karındaşları mersûmândan her birine ve birer sehm yine karındaşları oğulları mersûmânın her birine isabet ve bade't-tahakkuk-ı şer'î verese-i mersûmların taleb ve iltimaslarıyla müverrûleri hâlik-i mersûmun bi'l-

cümle metrûkât ve enval eşyası marifet-i şer‘ ve verese marifetleriyle tahrîr ve takvîm ve beyn-el-verese âlâ ma-farazullahî te‘âlâ tevzî ve taksîm olunan eşyanın defter-i müfredâtı ber-vech-i âti zikr olunur.

Fi 7 Şevval 1250

Tüfenk aded 9 guruş 720	Ağnam aded 40 guruş 920	Tüfenk postu guruş 40	Evâni nühas aded 18 guruş 180
---	---	------------------------------------	---

Havan ve terazi guruş 7.5	Köhne yorgan guruş 15	Köhne minder guruş 5	Köhne kürk guruş 25
--	------------------------------------	-----------------------------------	----------------------------------

Köhne meşlah guruş 5	Çuval (...) guruş 15	Harar (...) guruş 15	Def‘a köhne çuval aded 3 guruş 15
-----------------------------------	-----------------------------------	-----------------------------------	---

Köhne kilim aded 5 guruş 15	Müstâmel kilim aded 2 guruş 25	Def‘a kilim aded 1 guruş 20	Minder aded 2 guruş 12
---	--	---	--

Köhne yasdık aded 2 guruş 12	Bargir re’s guruş 100	Merkeb re’s guruş 150	Berenli nam mahalde malumü’l- hudûd bir kıt‘a bağ guruş 80
--	------------------------------------	------------------------------------	--

Hırdavat-ı menzil guruş 100	Dakik ve (...) ve milh guruş 100
--	---

Mahalle-i mezbûrda malumü'l-hudûd ve'l- (...) on bâb büyût-ı adîd ve havlî şamil bir bâb menzil guruş 2500
--

Cem'an yekûn guruş 5292

Türâba ilhâkında olan masârif guruş 187	Zımmi Sebâh oğlu (...) deyn-i müsbet guruş 415
--	---

Hacı Hamza oğlu Ali'ye deyn-i müsbet guruş 220	Kuyruk oğlu Hacı Ali'ye deyn-i müsbet guruş 281
---	--

Zımmi kasab Seco'ya deyn-i müsbet guruş 110	Ali Kanlı el-hâc Hasan'a deyn-i müsbet guruş 165
--	---

Ba-vasîyyet Medine-i mezbûr kenisesine guruş 100	(...) akrabasına verilen guruş 100
SâbıkHakim Efendiye verilen resm guruş 200	Resm-i kısmet guruş pâre 132 17
(...) 15	Deyn-i müsbet guruş 53
Mine'l-âhar guruş 3315	El-müsellem 24
Sahhü'l-bakî	Taksim-i verese
Hisse-i zevc-i mersûme guruş yed 828 15	Hisse-i ahdü'l-mezbûre guruş 1105.5

Hisse-i uhdü'l-mezbûre guruş 1105.5	Hisse-i ahî veled-i mezbûr guruş yed 130 22
--	--

Hisse-i veled-i ahî le-hûmâ mezbûr

Sayfa No: 22

Hüküm No: 2

Aksâ kuzâtü'l-Müslimîn olan evlâtiyü'l-muvahhidîn mâdeniyyü'l-fazl ve'l-yakîn râfî-i iyelamüş-şeriat ve'd-dîn varisi-yi ulûmü'l-enbiya ve'l-mürselîn el-muhtassân-ı bi-mezîd-i inayeti'l-meliki'l-muîn Mevlana Burusa kadısı ve müvelli-i (...) Hüdavendigâr sancağı defter nazırı Hüseyin Hüsnü zide't-fezâ'ilühûme iftiharü'l-emâcid ve'l-ekârîm camîü'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtassu bi-mezîd-i inayeti'l-meliki'd-dâim dergâh-ı mu'allâm kapucu başlarından Hüdavendigâr sancağı mütesellimi Hafız Mehmed dâme mecdühû ve mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fezâ'il ve'l-keâm Hüdavendigâr sancağında vâki' kazaların kadıları ve naibleri zide fazlühüm ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân ayân ve zabıtân ve mukayyidân-ı vücûh-ı memleket ve iş erleri zide kadrihüm tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olacak malûm ola ki yaverî-i tevfikî ni'amü'r-refik cenâb-ı perverdegârı ile mahz-ı mülûkânemde memalik-i mahrûsatü'l-mesâlik-i şâhânemde mutavattın mevcut olan kâffe-i ahâli-i bilâd ve hâ-yı gedâ-yı abâ ile emniyet ve asayiş ve istirahatleri iksâ-yı amâl-i hayriyyet iştîmâl-i padişâhânem iktizâsından olduğuna mebni zilli zalîl-i şevket-vekil-i şâhânemde fukarâ-yı acezenin emniyyet ve istirahatnameleri usûlü için her bir mahallât ve kuraya mücerrebü'l-etvâr kimesnelerden evvel ve sani itibarıyla ikişer muhtar nasb ve tayiniyle muhtarân-ı mahalliye ahâlisine ve imamları ahâli ve muhtârâna vücûh-ı vilayet yek digere kefil olarak Der-saâdetimde karargâr olan nûzzârân-ı müstehsinenin her bir eyalât ve elviye-i kasabât-ı kurada dahi icrâsı hususuna müteallik olan irâde-i seniyye-i

şâhânem iktizâ-i münîfi üzre mukaddemce sadrîzâm tarafından sen ki mütesellim mûmâ-ileyhsin tarafına gönderilen tahrîrat mucibince suret-i irâde-i seniyyem livâ-i mezkûrun havî olduğu mahallere bi'l-ilân nefsi-i Burusa kazası ve Deyne nahiyesinde nizâm-ı mezkûr icrâ kılınarak e'imme ve nash olunan muhtarlarının ve me'murîn-i saire ve reaya kocabaşlarının alel esâmi tanzîm olunan defteri takdim kılındığından bahisle cânib-i darphane-i âmirenden hakk olunarak mühürlerin irsâli hususunu ba-i'lâm inhâ olunmaktan naşı iktizâsını i'lâm eylemek üzere ricâl-i devlet-i aliyyemden halen ceride nazırı iftiharü'l-emacid ve'l-ekârîm Mehmed Seyyid dâme mecdihû lede'l-havale Anadolu ve Rumeli câniblerinde kain kasabâtda vâki' mahallâtın ve kurânın ahâlilerinden biri birine ve muhtarları mahalle ve kurâ ahâlilerine ve imamları dahi topuna kefil olarak ahâlden bilâd-ı saireye azimet ve yahud âhar mahalle ve karyeye nakil murâd iden olur ise imam ve muhtarları mücerreden hakk ve irsâl olunan mahalle mührüyle temhîr iderek yedine pusula vermedikçe defter nazırı tarafından inha ve mahkeme tarafından mürûr tezkîresi i'tâ olunmamak ve vardığı mahalle ve karyede iskân ettirilmemek ve müceddeden bir mahalleye girmek murâd iden olur ise ibtida muhtarlar kefil ahzıyla mahalle defterine kayd iderek yedine kefaletname i'tâsıyla nüfus defterine dahi kayd etdirilip badehû iskân olunmak ve kasabalarda vâki' olan tüccar ve sair bîkar hancılar ve hancıların topuna hancılar kethüdâsı kefil olup içlerinden biri taşra gitmek murâd ettikde sakın olduğu han hancısı kefaletiyle hancılar kethüdâsı defterinden ismini terkîn ederek pusula i'tâ ve nüfus defterine badel-kayd üzerine kayd olunmuşdur deyu işaret ve nezaret mührüyle temhîr olunmadığı hanlarda iskan olunmamak ve esnaf kalfaları bikârlarına ustaları topuna ahi bahaları ve yahud kethüdâları kefil olarak onlar dahi re'fet vahit vukû'nda ahi baba ve kethüdâ defterlerinden terkîn ve yahud kayd olunarak memhûr pusula virmedikçe mürûr tezkîresi verilmemek ve bir mahalde iskana müsaade kılınmamak ve kahve ve dekâkînde beytûtet iden bîkarlar dahi küfelaya rabt ile topuna pasban başı ve yahud ahâr bir münasibi kefil olup gitmek murâd idenlerin yedinde mahfûz defterinden kaydı terkîn ve gelenleri kaydıyla memhûr pusula i'tâ iderek defter nazırı tarafından temhîr olunmaktıkça mürûr tezkîresi verilmemek ve dekâkînde iskan olunmamak ve medreselerde mücerred olarak sakın olan talebe bir mahale gitmek ve yahud müceddeden medreseye girmek murâd eylediklerinde kefaletini havî müderrisleri tarafından

memhûr pusula i'tâ olunarak ibtida mahkemede mehfûz müderris nezareti defterinden ve sonra nüfus defterinden terkîn ve yahud kayd olarak pusula-i mezkûre iki tarafından temhîr olunmadıkça mürûr tezkîresi verilmemek ve bir medresede iskan olunmamak ve reaya kocabaşları dahi kezâlik mühr-i mahsuslarıyla memhûr pusula vererek defter-i nüfusa kayd ve yahud terkîn kılınmadıkça amed varakaları tecvîz olunmamak ve muhtarları ve hancılar ve esnaf kethüdâları ve kocabaşları ve gelen ve giden ve doğan ve olanları re's-i sancak olan kazanın nefsi-i kasaba kurasında defter nazırına (...) kaza ve kurada kaza mukayyidlerine ihbar etmek ve matrut takımından olanların Der-saâdetime gelmesine ruhsat verilmeyib li-ecli'l-maslaha gelüb gidecek olanların dahi müddet tayin ederek ehil ile mürûr tezkîresi verilmek için keyfiyetini haber vermek ve muhtarlar nafizü'l-kelm ve mer'ıyyü'l-hatr ve müstakim kimesneler olmak ve verilecek mürûr tezkîresini nazır-ı defter ve muhtarlar temhîr etmek ve muhtarlar dahi me'mûrînini bulub ona göre amel etmek için defter nazırından nezaret mührüyle memhûr muhtarân yedlerine tezkîre vermek üzere nîzâma rabt ve tevsîk olunub nîzâmât-ı mezkûre sicil-i mehakime ve defter nazır-ı ceridesine alet-tafsîl kayd ile taraf-ı cerideden gönderilecek suretine tatbikan nazır-ı defter tarafından muhtarân yedlerine tezkîre verilmek ve mukabelesinde akçe ve sair nesne mütâlebe olunmamak ve muhtarlar dahi nîzâm-ı mezkûr üzre amel ve hareket eylemek tembihât-ı âhar emri-i âli-şânımla cümleye bildirmek ba-hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn-ı şâhâneme verilen nîzâmından idüğü kuyuddan müstebân olduğuna binaen ber-muceb nîzâm-ı emri-i şerîfim ısdârıyla taraf-ı cerideden tezkîre sureti tahrîr ve tesyîri lazım geleceğini memhûren i'lâm etmekle mucebince emri-i şerîfim ısdârı hususuna idare-i seniyyem ta'alluk iderek ber-minvâl-i muharrer muhtarân yedlerine verilecek tezkîrenin bir kıt'a sureti tahrîr derûn-ı emri-i şerîfime mevzû'an tesyîr olunmuş ve e'imme ve muhtarân ve kocabaşlarına verilmek üzere ber-muceb-i defter-i darphane-i âmiremde müceddeden mühürler hakk ettirilerek gönderilmiş olmağla ber-minvâl-i muharrer amel ve harekete ihtimam ve dikkat eylemek fermânım olmağın ifhâmen ve i'lâmen iş bu emri-i âli-şânım ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde keyfiyet-i nîzâmât mantuk-ı emri-i şerîfimden malumun oldukda fermûde-i şâhânem ve bâlada bast ü beyân olduğu üzere iş bu emri-i şerîfim Burusa ve livâ-i mezkûrun havî olduğu sair kazaların mehakimine ve livâ-i mezbûr defter nazır-ı mûmâ-ileyh ceride-i senenin ve

kayd ile nîzâmât-ı mezkûrenin ale'd-devam icrâ ve istikrarı ve gönderilen tezkîre sureti defter nazırı mûmâ-ileyhe i'tâ ile gerek nefis-i Burusa mahallâtı muhtarları ve gerek livâ-i mezbûrun havî olduğu sair kasabat ve kura muhtarları yedlerine nezaret mührüyle memhûr nazır mûmâ-ileyh tarafından tezkîre verilmek ve mukâbelesinde akçe bir nesne-i saire mütâlebe olunmamak hususlarımı nazır mûmâ-ileyh ve cümleye ifade ve nîzâmât-ı mezkûrenin kamilen icrâsına hilâf-ı hareket vukû' bulur ise bir vecihle cevaba kâdir olmayub gerek nazır ve gerek e'imme ve muhtarân te'dîb olunacakları ve sen dahi mesûl ve mu'âteb olacağın emr-i muhakkak olmağla ona göre mutabassırâne amel ve hareket olunmasını lazım gelenlere tembih ve tefhîme ihtimam ve dikkat eylesin. Ve sen ki defter nazırı mûmâ-ileyhsin keyfiyet-i nîzâm ve irâde-i seniyyem senin dahi malûmun olarak iş bu emr-i âli-şânımı ceridene sebt ve kayd ve gönderilen sureti tarafında hıfz ile ona tatbikan gerek Burusa mahallâtı ve gerek livâ-i mezbûrun havî olduğu sair kasabat ve kura mahallât-ı muhtarlarına nezaret mührüyle memhûr tezkîre i'tâsında bir kaç ve sair nesne mütâlebe etmemek ve nezaret-i mezkûrenin icrâsına dikkat ve hilâfından begayet hazer ve mücânebet eylesin ve siz ki mevlana ve kuzât ve nüvvâb ve mugayyidân ve zabıtân ve vucûh-ı memalik ve iş erleri mûmâ-ileyhimsiz siz dahi muceb emr-i şerîfimle amel ve hareket birle hilâf-ı mugayyinini tacvîzden mücânebet eylemeniz babında fermân-ı âli-şânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki hükm-ü şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yafte-i sudûr olan iş bu emr-i şerif-i celilü's-şân-ı vacibü'l-ittibâ' ve lazımu'l-imfisâlin mazmûn-ı münifi üzre amel olasız, şöyle bilesiz alamet-i şerifeme itimad kilasız. Tahrîren fi'l-yevmî'l-hamis aşer Muharremü'l-Haram sene hamsîn ve mi'eteyn ve elf.

Fi 20 Şevval 1250

Sayfa No: 23

Hüküm No: 1

İş bu emr-i âli-şânım mucibince afu ü ihsân hümayûnumuz olmuşdur. İftiharü'l-emâcid ve'l-ekârim camiü'l-mehâmîd ve'l-mekârim el-muhtassı bi-mezîdi'l-meliki'l-ümem dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Hüdavendigâr sancağı mütesellimi el-hâc Mustafa dâme mecdühû ve mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm

me'adinü'l-fezâ'il ve'l-kelâm livâ-yı mezbûrda kâin kazaların kuzât ve nüvvâb zide fazlühüm ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodagân ve ayân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zide kadrihüm tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olacak malûm ola ki cenâb-ı malikü'l-mülk ve'l-berayâ me'âli şanühünün meşîyyet ve eltaf-ı sübhaniyyesi ile zât-ı şevket simât-ı şâhânem gevher-i vâlâ-yı hilafet-i kübra ve feyz-i celil-i muttasafât ve mecd-i livâ-i ulyâ-i bâra-i bi-hemtâsıyla mümtaz ve müstesna olarak derdest-i mâdelet-i bî-vest-i mülûkâneme mevdû' (...) kalbur-rahman olan bi'l-cümle memalik ve'l-buldan-ı zaman mağbutü'l-aksân-ı padişâhânemde kemâl-i asayiş ve me'mûriyet ve ahâli ve sekenesinin mezîd-i huzûr ve istirahatı e'izzi ma'arif-i mülûkânem olmak hasebiyle leyl ü nehâr katıbe-i efkâr-ı kutsîyye âsâr-ı cihandârânem bu emînenin istihsâl-i esbâb-ı hüsn-i istikmâline masrûf ve mûnhasır bi-hamdihi be gerek livâ-i memalik-i mahrûsa-i şâhânemin nîzâmât-ı mülkiyye ve tensilât-ı mukteziyyesi hüsn-i usûl ve zabıta tahtına idhâl ve a'lâ ve ednâ kâffe-i zîr-i destînin sitâre-i zılliyyet vâye-i şehinşâhânemde ezher cihet himayet ve siyânet ve âsâr-ı ber-tahş ve te'addiden vikayetleri ve saiti istikmâl kılınmakta idüğü bedihî ve bahir olub ez-cümle memalik-i mahrûsamda ma-tekaddemden câri olan zabt-ı muhallefât maddesi iki yüz kırk bir senesi vukû' bulan vaka-i hayriyye esnasında taraf-ı eşref-i şâhanemde ref' ve ilgâ olunmuş ise de bazı vesail ve esbaba mebni bu bâbda sunûh ve sudûr olan irâde-i seniyye-i şâhânemin hakk ve layıkı ile hükm-ü karargîr olmayub elhaletü hazîhî memalik-i mahrusa-i mülûkânemde mutavattın bi'l-cümle fukarâ ve reayâ haklarında müceddeden icrâsı derdest olan ashâr-ı mâdelet ve merhamet-i cihandârânem iktizâsınca bundan böyle memalik-i mahrûsa-i şâhanemde bila-varis vefat edenlerden ma'adâ gerek vüzerâ ve rical ve hademe-i saltanat-ı seniyyemden ve gerek taşralarda bulunan mütesellimin voyvoda ve ayân ve vücûh ve tüccar ve vesaireden ve her kim olur ise olsun ve zuhûr iden emvâl ve eşyasını azıcuk bulunsun hiç ferdin muhallefâtına cânib-i mirîden ve taraf-ı âhardan kıt'a dahil ve ta'arruz vukû' bulmaması ve vefat iden kimesnenin zimmetinde duyûn-ı mirî bulunduğu halde ne mikdâr ise guremâya idhal olunmaksızın evvel be-evvel terekesinden bi'l-istifâ ma'adâsının duyûn-ı sairesi var ise ber-nehc-i şer'î te'diye olunmak üzere terk ve i'tâ kılınmak hususu bu def'a meclis-i vâlâ-i ahkâm-ı adliyyede bi't-tensîb ol-vechile icrâsına irâde-i katı'a-i mülûkânem te'alik ile ol bâbda hatt-ı hümayûn-ı isabet makrûn-ı şeref-i şehriyârânem şeref esfa-i sahife sudûr olmuş ve

hatta bendegân-ı saltanat-ı seniyyemden ve ashâb-ı samân ve servetten olarak bu esnada vefat etmiş olan (...) voyvodası el-hâc Bilal ve Çemişgezek hanedanından Karafut Bey oğlu Ahmed Bey Ahi Çelebi voyvodası Salihin muhalefet-i mevcudelerine asla dokunulmayub cümlesi vereselerine terk ve ihsan olmuş öteden beri kâffe-i abâ ve haklarında meşhût ve derkâr olan âsârım rahm ve eşvak-ı tâcidârâneme ilave ve eltâf-ı celile kabilinde olan iş bu nîzâm-ı mehâsin ittisâm-ı memalik-i mahrûsa-i şâhânem ahâlisinin cümle-i malumları olmak ve ilâ mâşâllahû te'âlâ her bir mahalde düstûrû'l-amel tutulmak üzre Anadolu ve Rumeli'de kâin müşîrân-ı îzâm vülât ve ferikân-ı kirâm ve sair lazım gelenlere icâb-ı vechile başka başka evâmîr-i aliyem tasdîr ve bâlaları hatt-ı hümayûn-ı übbühet nemûn-ı şehriyârânem ile tevşîh ve tezyîn olunarak zât-ı zilliyet simât şâhâneme vedia-i canab-ı kibriya olan ahâli ve fukarâya hizmet mübâşiriyye masârifine düçâr olmamak için mahallin müşîrân ve valilerinin kapu kethüdâlarına ve müşîrlik dahilinde olmayân ve valisi olmayân mahallerin voyvodalarının müdir-i umûrlarını teslimen irsâl ve tesyîr müşîr ve ferik ve valiler ve sairler dahi mahallerinde iş bu emr-i celile-i mülûkânemi kaza be-kaza i'lân zımnında taraflarından ta'yîn edecekleri ademlerin masâriflerini kendü bedenlerinden ru'yet ederek bu vesile ile ahâli ve fukarânın bir akçe ve bir habbe alınmamasına itina ve dikkat eylemeleri tembihât-ı derc ve teskîr kılınmış olmağın iş bu fermân-ı celilü'l-ünvânım dahi ısdâr ve balâ-yı me'âlî iltimas-ı hatt-ı şerif-i şevket redif-i şâhânem ile bi't-tevşîh sen ki mütesellim mûmâ-ileyhsin müdir-i umûruna teslimen istisyâr olunmuşdur. Vusûl-i fermân me'âlî ünvan-ı tâcidârânemde keyfiyeti livâ-i mazbûrda kâin kazalar ahâlisine ifade ve tevhîm ve mâdelet mazmûn-ı meşhûnunu sicilât-ı muhakemeye kayd ve terkin birle daima ve müstemiren muktezâ-i münîfinin icrâsına iktam ve gayret ve büyük ve küçük herkes iş bu merhamet ve şevket-i seniyye-i şehriyârânemin bir kat' dahi şükrûnû bilerek ve bundan böyle sa'iyye-i hûmâvâye-i şehin şâhânemde bu misüllü nice nice âsâr-ı lütf ve inayet-i padişâhâneme mashâr olacaklarını cezm ve (...) ederek gece ve gündüz tezayüd-ü ömr ve şevket-i padişâhânem ed'iyye-i hayriyyesine kıyâm ile herkes tabakât-ı insaniyye iktizâsınca had ve hududunu ve hukuk-u şer'iyye-i gözedüb ve küçük büyüğünü bilib kendü arz ve edep ve kâr ü kisb ve ticaret ve ziraat ile meşgul olarak gün be-gün memalik-i mahrûsa-i şâhânemde tezayüd-ü abâdânı ve me'mûriyyetini müstelzim olur halâtın istihsâline ihtimam ve dikkat ve bu husus

zımında balâda beyân olduğu vechile hizmet-i mübâşiriyye nam ve nam-ı âhar ile ahâli ve fukarâdan zinhar ve zinhar bir akçe ve bir habbe alınmak misüllü vaz‘ ve halât vukû‘a gelmemesine hark ve say ve takat eylesin. Siz ki kuzât ve nüvvâb ve sair mûmâ-ileyhimsiz mazmûn emr ve fermân-ı mülûkânem sizin dahi meczûmunuz olarak mucib-i muktezâsı ile amel ve hareket ve hilâfindan gayetü’l-gaye tevakkî ve mübaadet eylemenzi babında fermân-ı âli-şânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki hükm-ü şerifim vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzre şeref-yafte-i şeref-yafte-i sūdûr olan fermân-ı vacibü’l-ittibâ ve lazımu’l-ımtisâl mazmûn itaat makrûn ile amel ve hareket eylesiniz. Şöyle bilesiz alamet-i şerife i‘timad kılasız. Takriren fi evâ’il-i Cemaziye’l-Ahir sene erba‘a ve hamsîn ve mi’eteyn ve elf.

Sayfa No: 23

Hüküm No: 2

Medine-i Seferihisar kazası şümûlünde vaki‘ Kepen nam karyede kâin Acıbaşı çiftliği dimekle ma‘rûf bir bâb çiftliğin havî olduğu arazi ve mezra ve mezranın malumü’l-hudud ve çiftliğe mutasarrıf olan nefsi-i Seferihisar sakinlerinden el-hâc fevt olub tasarrufunda olan çiftliğin mezkûr Halebgir oğulları iş bu ba‘isü’t temessük İsmail ve Ali’ye bade’l-inhisar çiftlik mezkûr üç hisse itibarı ile bi-hisselerini mezbûrân İsmail ve Ali hâzır-ı bi’l-meclis enişmeleri el-hâc İbrahim bundan akdem bedel-i malume mukabilinde bey‘ tefvîz ve sümününe tamamen kabz eylediklerini bi’l-muvâcehe huzur-ı şer‘de takrîr ve itiraf etmeleri ile mezbûr el-hâc İbrahim dahi kabz eyledikleri meclis-i şer‘de bade’t-takrîr madem ki ba-temessük mutasarrıf olan İsmail ve Ali ve enişmeleri merkûm al-hâc İbrahim a‘şâr-ı şer’iyyesini edâ etdikde kimesne müdahale etmemesine meclis-i şer‘de ve bi’l-cümle vücûh-ı belde masharlarında karar verilmesi bu mahalle şerh verilmiştir.

Sayfa No: 24

Hüküm No: 1

İftiharü’l-emacid ve’l-ekârim camiü’l-mehamîd ve’l-mekârim el-muhtassîn-i bi-mezîd-i inayeti’l-melikü’d-dâim bu def‘a taraf-ı eşref-i saltanat-ı seniyyemden Hüdavendigâr sancağında kâin Günyüzü ve Seferihisar-ı Günyüzü ve Karahisar

Nallu ve Kurupazar'ı ve Beypazar'ı ve Mihalıccık ve Gölpaazarı, ma'a Lefke ve Yenice, Taraklı ve Göynük kazalarına mahsus muharrir ta'yîn kılınan Gelibolu muhassılı sâbık İbrahim Ali Efendi ve dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Hüdavendigâr sancağı mütesellimi el-hâc Mustafa dâme mecdühû ve mefahirü'l-ulemai'l-muhakîkin zikr olunan kazarlının kuzât nüvvâbıyla müftü ve ulema ve e'imme ve hutbe ve nakîbü'l-eşrâf kaymakamları zide ilmühû ve mefahirü'l-emasilü'l-emasil ve'l-akrân voyvodagân ve ayân ve vücûh-ı memleket zide kadrihûm tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olacak malûm ola ki hazreti halîk-ı kevn ve mekânın meşiyet-i ilahiyye ve tecelliyât-ı rabbâniyyesi ile zât-ı kutsiyyet ayân-ı şâhânem halife-i ru-yi zemîn ve vekil-i celil-i rabbü'l-alemîn olub bu mülk-ü millet ve ahâli ve gaybet ber-müeyyet şâhâne ve isabet-i nısfıyyet bi-veste padişâhâneme min kabli's-rahman tevdî ve emanet kılındığı ruzi hayr ve zidîn ve ba'is-i selâmet dareynimiz olan şeriat-ı mutahhâreye mütevevssilen ve hak celle ve âlânın imdat ve i'âne-i samedâniyyesi ve sahib-i şeriat-ı aliyye efdalü't-tahiyye Efendimizin âsâr-ı füyûzât-ı ruhaniyyesine mütevekkilen zîr-i sâye-i zillet-vâye-i mülûkânemde kâin kâffe-i bilât ve ıyâlin refâh-ı hal ve asayîşi bâlleri kazıyye-i hayriyyesinin isti'mâl-i emr-i ehemmine leyl ü nehar himem ve'l-inhâm-ı padişâhânem masrûf ve derkâr olarak hamd-i ism-i hamd-i emcer ve yaveri tevfik-i cenâb-ı bari ile gün be-gün asayîş-i memalik ve emniyet turuk ve mesalik-i kazıyyesi ru-nûmâ ve herkesde âsâr-ı huzur ve rahat-ı hüveydâsı olmuş ise de ahâli ve fukarânın vergileri maddesi kesbü'l-itidal idememiş ve bu madde zımnında şimdiye kadar nice kere evâmir-i aliyyem teşeddüdüyle tenbihât-ı ekbere ve tevbihât-ı şedide icrâ ve hatta el-yevm cari olduğu vechile her bir kazanın tevzî' defâtiri getirilmeyerek bu tarafda tetkîk ve tenkîh suretlerine itina olunmuş iken yine defâtir-i mezkûreye mahallerinde dürlü dürlü hile ve fesat karıştırılarak celb-i defatir maddesinin hiç semeresi müşâhadesi [oluna] olunamadığından başka hîn-i tevzî' ve tahsilinde dahi asla tadil ve tesviye şürûtu gözetilmeyüb mesela bir kazada mukaddema beş yüz hane olarak mürûr-ı zaman ile nısf-ı deriâsına inmiş ve bazı mahallerin haneleri dahi sonradan artıb iki katı mesabesine varmış iken hisse-i tekalifleri yine eski buldukları hane hesabıyla tevzî' ve tahsil ve ekser kaza ve kasabalarda bulunan voyvoda ve ayân ve vücûh ve bunların mensubat ve müte'allikât-ı tekâlifden hisse verilmeyüb cümlesi aceze gürûhuna tahmil olunmak gibi hilâf-ı rıza-i şâhânem vaz' ve hâlet vukû' bulmakda

olduğu haber alınmış ve bu keyfiyet geçen sene bi'l-zât ıstıtlâ'-ı ahvâli fukara ve istiknâh ve keyfiyet-i memalik ve ilhaniyyet-i hayriyyesiyle Rumeli cânibine azimet-i hümayûn-ı mülûkânemde gayet hafî olarak yani nezd-i me'âlf-yi vefr-i padişâhanemde bulunan havas-ı kurenâ-yı şehriyârânemin bile haberleri olmayarak ahâli-i memleketden mensûk ve mutemad kimesneler celb ile bi'l-etrâf tahlûkgerde-i şâhanem olmuş olup bi-lûtfihi keremîh-i te'âlâ zaman-ı müceddediyyet-i ûnvân-ı şâhanemde tertib-i nizamât-ı askeriyye ve tensîk-ı umûr-ı mülkiyye an-bean hüsn-i suret-i kesb eylediği misüllü zât-ı übbehet simât-ı şehriyârâneme emanet-i ilahi olan â'lâ ve ednâ kâffe-i ahâli ve fukarâ üzerlerinden dahi bâde-ezîn şu mezâlîm ve te'addiyât küllîyen ref' ve imha ve her bir mahalde tadil ve tesviye şürûtu layıkıyla icrâ olunmak üzere fakat asâkir-i beriyye ve bahriye ve mühimmât-ı harbiyye ve tophane ve tersane-i âmire ve sair mühimmât-ı saltanat-ı seniyyem masârif-i tabiyye-i zaruresinin irâde-i kafiyesi herkesin hal ve tahmili gözetilerek bir hüsn-i suret ve zabıta tahtına idhâl ve saye-i hûmâ-vâye mülûkânemde cümlenin refah-ı hâl ve ferâğ-ı halleri vesail-i istikamâl kılınması akdem efkâr-ı hayriyyet âsâr-ı cihandârânem olmakdan naşı bu def'a muktezâ-yı irâde-i seniyye mülûkânem üzere husus-ı mezkûr dâr-ı şûrâ-yı bâb-ı âlide vüzerâ-yı ızâm ve vükelâ-yı fihâm saltanat-ı seniyye ebed ittisâmım beyninde bi'd-defât mülâhâza ve tezekkür ve cihet-i şer'iyye ve mülkiyesi gözedilerek zîr ü bâlâsı bi'l-etrâf mütâla'a ve tefekkür-birle ittifâk-ı ârâ ile verilen karar iktizâsınca Anadolu ve Rumeli'de kâin her bir kaza ahâlisinin gerek hazâ'in-i âmire ve mürettebâtına ve gerek vülât ve mutasarrıfın ve mütesellimîn ve voyvodalara ve mübaşir ve sair mürûr-ı ubûr idenlere ve mevadd-ı saire bir sene zarfında virmekde oldukları mebalîğın ve tersâne ve tophane ve baruthane-i âmireme tel ve kendir ve gühercile ve kereste ve mîr-i rayic zehâ'ir-i saire ve mürettebât-ı saire nakil ve irsâha merbût kazalar ahâlisinin mürettebât-ı mezkûre te'âtından ve gerek bila-ücret-i angarya suretiyle kullanılan amele ve hayvanat ve aralıkda vukû' gelen telefattan ve hükkâm ve zabıtân için defatir-i tevzîa konulan şeylerden dolayı duçâr oldukları masârifin mikdâr ve kemiyyeti ve ahâlinin taht-ı tasarruflarında olan emlak ve arazi ve hayvanat ve bi'l-muayene kıymet-i hakikiyyeler ve bu misüllü emlaka mutasarrıf olmayarak cihet-i âharla ta'îş edenlerin temettû'ları ve her bir mahalde kadîmden itibar olunan haneler ile şimdiki heyetleri keyfiyeti evvel emirde â'lâ vech-i sıhhat tahrîr ve tenmîk ve herkesin kudret ve tahammülüne göre ber-

vech-i maktû tahsil-i tasavvu olunan vergilerini mikdâr-ı mutedil vaz' ve takdir ve bu tarafda hazâil-i amirenin şimdiki varidâtı mukayyide ve kezâlik irâd hükmünden bulunan mürettebât-ı mu'ayyenesi kuyudât-ı dahi ihrâc ile cümlesi ortaya konularak muvâzene ve tatbik olunub asıl hazâin-i âmire-i şâhâneme ait emvâl-i zarûriyyeden ma'ada iş bu kâbûk mü'ekkel suretiyle memleketlerden çıkmakta olan akçeler bade'l-beyân tezyîl ve fukarâya dokunmayacak bazı rusumatdan başka kâffe-i muhaddesât ve hizmet-i mübaşiriyye ve tahsildâriyye ve cerâ'im ve mezâlime ve müte'allik cüz-i ve küllî bi'l-cümle itisâfât küllîyen mahv ve iptal kılınmak ve iş bu tadilden sonra tevzî'i ve tahsîli iktizâ idecek matlubât-ı sahiha-i saltanat-ı seniyyem hususunda mu'af ve gayr-ı muaf ehl-i İslam ve reaya ve vücûh ve erkân-ı memleket ve hatta müşirân-ı ızâm ve ferik ve livâ bulunanlar ve sair me'mûrîn ve hükkâm ve kâffe-i mensûbât ve müte'allikâtlara seyyân tutularak taht-ı tasarruflarında olan emlak ve arazi ve ticaret ve temettularına göre vakt-i hâzıra mahsus olmak şartıyla binde hesabıyla herkesin hisseleri ber-vech-i hakkaniyyet mahallerinde marifet-i şer'î şerîf ve lazım gelenler marifetiyle tefrîk ve tevzî olarak re's-i sene Mart itibarı ile sicillât-ı mehakime kayd ve imla ve her bir şahıs yedine bir senede hisse-i tekâlif namıyla vereceği akçenin mikdârına mübayyin mîr-i münrûyle memhûr sened i'tâ ve senede iki taksit ile tahsil ve istifâ olunub yedine verilecek senede muharrer mikdârdan ziyade hiç ferde hafî ve celî bir akçe ve bir habbe vermemek ve hiç kimesne bila-ücret angarya suretiyle gerek hıdemât-ı saltanat-ı seniyyemde ve gerek me'mûrîni saire hizmetlerinde ve âyan ve vech-i vücûhdan bulunanların imece tekliflerinde istihdam olunmamak ve'l-hâsıl usûl ü meşrûha üzre senevi iki taksit ile verilecek vergiden ma'ada kimse kimsesneye bila-mucib ve bi-vech bir akçe ve bir habbe vermeyib herkes mal üç menâl ve huzûr-ı bâliyle emîre ve müsterih üzre memalik-i mahrûsa-i şâhânemde kâin mahallere taraf taraf muharrirler ta'yîniyle iş bu husus-ı hayriyyet mensusûnun inşallahû te'âlâ vefk-i dilhâhı feyz-ihtirâh-ı şehriyârânem vechile her bir mahalde kamilen icrâsına ibtidar kılınacağı derkâr ise de beyândan müstağni olduğu üzre bu madde mesâlih-i saireye bir vechile kıyas kabul etmeyüb vedia-i cenâb-ı kibriyâ olan ahâli ve fukarânın istikmâli vesail-i hüsn-i himâyet ve siyanat ve asayiş-i hâl ve istirahatleri kaziyye-i hayriyyesine dair umûr-ı cesime-i nizamât-ı mülkiyeden ve emr-i ehemmin muhavves-i lâyıkında gayet etraflı ve dikkatli tutulması farizadan olarak evvel emrde muhassenât-ı cümlelerin malûmu

olmak için tiz elden numune suretiyle Anadolu ve Rumeli taraflarından birer münasib sancaklardan bed' ile onlar matlûb-ı mesadet-i mahsub-ı şâhânem üzere hüsn-i usûle konulub keyfiyeti layıkıyla anlaşıldıktan sonra sair mahaller dahi aralara tatbikan tahrîr ve termîk ile bâlâda beyân olunan nizâm-ı müstahsîneleri icrâ ve şimdilik civariyet münasebetiyle Anadolu tarafından hüdavendigâr ve Rumeli'de Gelibolu sancaklarından şer' ve şürûh' ve ibtidâ' münasib olacağından livâ'ini mazkûruna taraf-ı eşref-i saltanat-ı seniyyemden ehl ve erbab olarak lüzumu mikdârı muharrirler intihab ve ta'yîn ve ma'iyetlerine iktizâsına göre ketebe tevfiik olunarak zikr olunan muharrirler ve gerek maiyetlerinde bulunacak ketebe hitâm-ı me'mûriyet ve avdetlerine kadar cânib memleketden bir akçelik nesneye muhtac olmamak ve hafî ve celfî ahâli ve fukarâdan bir akçe ve bir habbe olmamak şartıyla cümlesine saye-i şevket-vâye-i cihandârânemden hazine-i emîremden başka başka mutevhâ harcirah ve maaş-ı mahîleri i'tâ ve tahsis kılınmak sureti cümle tarafından tensîb ve cânib-i mezclis-i vâlayı ahkâm-ı adliyeden dahi istihsân ve tasvîb olunmuş ve ol-vechile icrâsına irâde-i seniyye-i mülûkânem ta'allukuyla ol bâbda şufeyyâs-ı sahife-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı mâ'delet makrûn-ı şehriyârânem muktezâ-yı mânifî üzere zikr olunan hüdavendigâr sancağının diğer kazaları ile Gelibolu sancağına usûl-ı meşrûha üzere cânib-i seniyyü'l-cevanib-i şâhânemden diğer muharrirler gönderilerek mûmâ-ileyh dahi bi'l-intihâb hüdavendigâr sancağında kâin Günyüzü ve Seferihisar, Günyüzü ve Karahisar, Nallu ve Kurupazarı ve Beypazarı ve Mihalıccık ve Gölparazı ma'a Lefke ve Yenice, Taraklı ve Göynük kazalarına me'mûr ve ta'yîn ve ma'iyetine mahsus kâtibler tevfiik ile iktizâ iden harcirah ve mahiyeleri müstevfâ olmak üzere taraf-ı devlet-i aliyyemden i'tâ ve tahsis kılınmış olmağla siz ki mütesellim ve kuzât ve nüvvâb ve sair mûmâ-ileyhimsiz. Vusûl-ı fermân-ı celilü'l-ûnvânında keyfiyete lazım gelenlere ifade be beyân ve fukarâ hakkında bu vechile derkâr ve sezârâr olan âsâr-ı merhamet ve şevkat-i mülûkânem cümleye etrafıyla tavhîm ve i'lân-ı birle zikr olunan kazalardan bir sene zarfında gerek hazâin-i âmire ve tersane ve tophane ve baruthane-i me'mûrem.(Sayfa No: 25) mürettebâtına ve gerek mütesellim ve voyvodalara ve mübaşir ve mürûr-ı ubûr edenlere ve sair cüz-i küllî hususata verilmekte olan mebalîğın mikdâr ve kemiyeti ve zikr olunan kazalarda sakın ve mütemekkin olan kâffe-i nüfûs-ı ehli İslam ve reaya ile zikr-i tasarruflarında olan bi'l-cümle emlak ve arazi ve hayvanâtın bi'l-mu'ayene kıymet-i

hakikiyeleri ve mine'l-kadim itibar olan haneleri ile şimdiki buldukları hey'etleri keyfiyet-i marifetiniz ve muharir-i mûmâ-ileyh marifetiyle usul-i meşruhiyye ve muharir-i mûmâ-ileyhe i'tâ kılınan talimat mü'eddâsına tatbikan ve kaide-i re'sini ve hakkaniyete tevfikân yegân yegân tahrîr ve terkîm ile badehu bâlâda muharrer nizamât-ı hayriyyeleri icrâ olunmak üzere evvel emirde defatir-i mahza Der-saâdete irsâl ve takdimi istihsâline ve bâlâda beyân olunan şeylerde başta hazâin-i amire-i şâhânem tarafından ve sair mahallerden mütesellim ve voyvodalara ihale ve ilzâm olunmakta olan mukataat ve iltizamât-ı saireden dolayı mahallerinde tevzi' defterlerinde semerât ve zarar-ı iltizamât namıyla akçeler idhaliyle ahâli ve fukarâya gadr ve te'addî vukû' bulmakta olduğu tahkîk kılınmış olmağla bu hususun dahi kühn ve hakikati anlaşılıp ahâli ve fukarânın bu yüzden dahi âsâr-ı tâdîd-i vikayeleri esbabının istihsâli zımında zikr olunan kazalarda ne kadarı mukataa ve ze'âmet ve tımar var ise her birisinin aşâr-ı şer'iyye ve rûsûmat ve hasılat-ı sahiyhası ne mikdârdır ve bunlar için defatir tevzi'âtına konulan semerât ve saire nedir cümlesinin layığıyla zahire ihrâc ile bu tarafda olan bedel-i mukayyidleri tatbik olunmak üzere defterlerinin kezâlik kezâlik bu tarafa isbâle bi'l-ittifâk ihtimam ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın mahsusan iş bu emr-i celil'l-kadrim ısdâr ve muharrir-i mûmâ-ileyh ile tisyâr olunmuştur. İmdi bâlâda beyân olunan vech ve tenbihât-ı şâhânem üzere iş bu maddenin hâlisâne ve sadıkane el birliğiyle tutularak hüsn-i tanzîm ve icrâsı cümlelizden matlub-u mülûkânem idüğü ve bu babda terâhî ve betâ'et ve menâfi-i usûl-i hakkaniyet vaz' ve hâlete mütecasir olanlar dünya ve ahirette mazhâr-ı lanet ve mesuliyet olacağı misüllü efrâd-ı ahâli dahi iş bu merhamet ve şevkat-i şehriyârânemde bir kat' dahi şükrünü bilerek gece gündüz tezayüd-ü ömr ve şevket-i şâhânem ed'iyye-i hayriyyesine kıyâm ile herkes tabakat-i insaniyye iktizâsınca had ve hududunu ve hukuk-u şer'iyyeyi gözedüb ve küçük büyüğünü bilüb kendü arz ve edebiyile ve kân-ı kesb ve ticaret ve ziraat ve hırsatleri ile iştilgal eylemeleri lazım gelerek eğer hasebü'l-beşeriyye hilâf-ı rıza harekâtda bulunan ve vazifesinden haric işe karışan olur ise o makuleler dahi duçâr-ı eşedd-i te'dîb ve nedamet olacaklarında şüphe olmadığı malumunuz olmağla ona göre mazmûn emr-ü fermân mülûkânemi cümleye i'lâm ve ifhâm ve muktezâ-yı münîfini hüsn-i tenfîz ve icrâyâ akdem ile ifâ-i lazîme-i kâr-güzârı ve sadakate bi'l-ittihâd mezîd-i ihtimam ve gayret ve muharrir-i mûmâ-ileyhin ve gerek ma'iyetine terfîk olunan kâtiblerin

bâlâda zikr olunduğu üzere harcirah ve mahiyeleri taraf-ı saltanat-ı seniyyemden i'tâ ve tahsis kılınmış olduğundan bu madde zımında hizmet ve ikramiye ve masârif namı ve nam- ahâr ile ahâli ve fukarâdan bir akçe ve bir habbe ahz ve tahsil kılınmak misüllü haberi rıza-yı şâ[hâ]nem vaz' ve hâlet vukû' haberi alınır ise gerek alan ve gerek veren her kim olur ise olsun bila-emân haklarından gelineceği muhakkak ve muharrer olmağla ona göre davranulub her halde icrâ-yı lazıme-i rastkâri ve hakkaniyet-i kemaliyle itina ve dikkat ve hilâfı vaz'ını tecvizden hazer ve mücânebet eylesiz ve sen ki muharrir-i mûmâ-ileyhsin sen dahi muktezâ-yı me'mûriyetin üzere ol cânibe varub zikr olunan kazaların ber-vech-i muharrer bir sene zarfında vukû' bulmakta olan kâffe-i masârifatıyla ol makule haneler keyfiyyetin ve bi'l-cümle nufûs-ı ehl-i islam ve reaya ile ve zîr-i tasarruflarında bulunan emlak ve arazi ve hayvanatın ve bunların kıymet hakikiyyelerinin hiç birisi geriye kalmayarak ve sabikatü'z-zikr emlak ve arazi ve hayvanatdan bazı himaye ve iltimasa mebni bir nesne münsî ve mekmûn bırakılmayarak ve bu hususda hiç bir fert hakkında gadr ve himaye suretleri bir vechile tecvîz olunmayarak cümlesini usûl-ü meşrûhâya ve verilen talimat mü'edâsına tatbikan güzelce tatbikan ve layıkıyla tahârrî ve tetkîk ederek yegân yegân tahrîr ve terkîm ve minvâl-i muharrer üzere nizamât-ı hayriyyeleri icrâ olunmak için defâtir-i mümzîyesinin ve bâlâda muharrer a'sâr ve hasılât-ı iltizâmat maddesinin dahi kezâlik zahgire ihrâcıyla iktizâ iden defterlerini bir an akdem der-bâr-ı şevketkarân takdimi ile icrâ-yı muktezâ-yı me'mûriyet ve isbat-ı müdde'â-yı kâr-şinasi ve istikamet-i bezl-i vus' ve kudret ve mugâyir-i hareketden tevakkî ve mübaadet vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı vacibü'l-iltibâ' ve lazımu'l-ımtisâl mazmûn-ı ita'at makrûn ile amel ve hareket eylesiz. Şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timad kılasız tahrîren min evâsıt-ı Cemaziye'l-Evvel sene erba'a ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf

Sayfa No: 25

Hüküm No: 1

İftihrü'l-emâcid ve'l-ekârim camiü'l-mahâmid ve'l-ekârim el-muhtassu bi-mezîd-i inayeti'l-melikü'd-dâim dergâh-ı mu'allâm kapucu başlarından Hüdavendigâr sancağı mütesellimi el-hâc Mustafa dâme mecdühü ve mefahirü'l-

kuzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fezâ'il ve'l-keâm Hüdavendigâr sancağında vaki' kazaların kuzât ve nüvvâbı zide fazlühüm ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodagân ve ayân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zide kadrühüm tevkî-i refî-i hümayûn vâsıl olacak malûm ola ki Aydın ve Saruhan ve Suğla ve Menteşe ve Biga ve Karesi ve Küdavendigâr ve Karahisar-ı sâhib ve Kütahya ve Teke ve Hamid sancaklarında kâin olub rüsûmât-ı ihtisâbiyyeleri İzmir ihtisâb nezaretine merbût olan kazalara ona öteden beri İzmir ihtisâb nâzırı bulunanlar tarafından me'mûrlar ta'yîniyle rüsûmât-ı mukteziyyeleri tahsil ve istîfâ olunmakta ve zikr olunan kazalarda husule gelen bila-ma'dûd şem-i asel ve sülek ve mazu ve yapağı ve sair bu misüllü eşyayı malûme beratlu hayriyye ve Avrupa tüccarı yedlerine ber-muceb-i nizâm tezkîreleri i'tâsıyla onlara mubâyâ etdirilmek İzmir'e nakil ve tenzil kılınmakta olduğu vaz'ıhatdan ve tüccar-ı merkûmenin dahi yedlerinde bulunan evamir-i şerifim mü'eddâsı üzre hüsn-i himayet ve vikayetleri hususuna mahallerinin mutasarrıf ve mütesellimleri tarafından i'tina ve dikkat olunmak lazım eden olub ancak geçenlerde takvim-i vakayi nüshasına derc ile her tarafa neşr ve i'lân olunduğu vechile darü'l-saltanatü'l-seniyyem ahâlisinin istikmal-i hüsn-i refah ve asayişleri zımında bazı etraftan vürûd itmekde olan sebze ve meyve ve bu misüllü cüziyyât makulesi evrak ve eşyadan der-saâdetim ihtisabı tarafından alına gelen rüsûmâtın afvı hususuna müsaade-i seniyye-i mülûkânem şâyan kılınmış olmak hasebiyle bi'l-ahz mezkûr kazalar ahâlisi bu sureti layıkıyla idrak ve tefehhüm etmeyerek güya teklif-i memleketin afvı ve iş bu eşyayı cüziyyeden ma'adâ şeylerden alınacak rüsûmâtın bütün bütün terk ve lağvı tarafına sayılıb eşya-i saireden te'diyesi lazım gelen rüsûmâtın i'tâsının muhalefet ve eşya-i mezkûrenin dahi tüccar-ı merkûme cânibinden mübâyê'a ve iştirâsına muhalefet misüllü hâl ve hareket vukû'na ibtidar üzre olduklarını tahkîk ve istihbâr olunarak keyfiyet ıstabl-ı amirem müdirliği payesiyle halen İzmir voyvodası ve ihtisab nazırı iftiharü'l-ekâbir ve'l-ekârim Hüseyin Bey zide ulüvvühû tarafından ifade ve inha olunub bu suret İzmir ihtisâbının rüsûmât-ı mukteziyyesine sekte irâsıyla saltanat-ı seniyyemin merâmın çeşm-i iftiharı olan asâkir-i muntazama şâhânem masârifine ma-hassas olan kesr ve tertibini mucib bir keyfiyet ve bi'l-vücûh-ı rıza-yı hümayûn-ı şehriyârâneme mugayir ve menafî idüğü rehin-i hayr-ı bedâhet olmakdan naşi fimâ-bâd zikr olunan kazalarda bâlâda muharrer cüziyyât makulesi şeylerden yani sebze ve meyve-i (...) ve

sair misüllü eşyanın dahi ihtisab-ı mezkûr tarafından yedlerine tezkîre i'tâ olunarak beratlu hayriyye ve Avrupa tüccarı tarafından mübâye'â ve iştirâ ile gerek tüccar-ı merkûmun ve gerek Müslim ve reaya tüccar sairenin her halde himayet ve siyânet ve haklarında lazım gelen mu'avenet ve müzaheret-i(Sayfa No: 26) kâmilinin icrâsı emr-i ehemminin istikamline irâde-i aliyyem taalluk ederek keyfiyyet-i diğerk iktizâ idenlere başka başka evamîr-i şerifem tasdiriyile tembîh kılınmış olmağla siz ki mütesellim mûmâ-ileyhsiz. Siz dahi vusûl-ı emr-i şerifimde keyfiyyet-i zîr-i hükümet ve irâdenizde kâin kazalar ahâlisine ve ihtisab me'mûrlarına ifâde ve ifhâm ve bundan böyle bu emr-i mûtenâyâ arafınızdn kemâliyle takayyüd ve ihtimam olunarak bâlâda beyân olunan vesaya ve tembihâtım hafr be-harf icrâsıyla varidât-ı mazkûrenin kesr tetkîkden ve nizâmat mukarrere-i meşrûhânın tetarruk-u halelden vikayası ve hilâf-ı emr-i fermân şâhânem kimesne tarafından bu bâbda bir gûnâ mûmâne'at vukû'a gelmemesi esbabının istihsâline bi'l-ittifak ziyade ihtimam ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın tembiha ve ihtimama divan-ı hümayunumdan mahsusan iş bu emr-i celilü'l-kadrim ısdâr ve tisyâr olunmuşdur. İmdi keyfiyyet-i malûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer amel be hareketle infâzı emr ve fermânım cümleniz bi'l-ittihat kemâl-i sa'y ü gayret ve hilâfı ve vaz' ve hâlet vukû'nu tecvizden tevakkı ve mübâ'adet eylemeniz bâbında fermân-ı âli-şânım sâdir olmuşdur. Buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda ve vech-i meşrûh üzre şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı vacibü'l-ittibâ' ve lazımu'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at makrûnu ile amel ve hareket eyleyesiz. Şöyle bilesiz alâmet-i şerife i'timad kılarsız. Tahrîren fi evâ'il-i şehri Recebü'l-Ferdin li-sene erba'a ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf.

Sayfa No: 26

Hüküm No:1

Şerâ-yı'-şi'âr Yenişehir kolunda vaki' kazaların nüvvâbı faziletlü efendiler zide fazlihüm ve mefahirü'l-emâcid ve'l-âyan voyvodalar saâdetlü ağalar zide mecdühüm ve mefhirü'l-emâsil ve'l-akrân vücûh-ı ahâli ve iş erleri ve defter mukayyidleri zide kadrühüm inhâ olunur ki memalik-i vesikatü'l-mesalik-i şâhânede ve bi'l-husus darü'l-hilâfetü'l-aliyyenin inzibât-ı ahvâliyle irâde-i hayriyyet adesiyle bir müddetden beri mürûr-ı nizâm-ı mehâsîn-i ittisâmı icrâ olunmakda ve şürût-ı

hasenesine tatbikan ifâ kılınmakda ise de birer bahane ile her tezkîre isteyen taşralarda müsaade gösterilerek Der-saâdetde nüfûsumda serseri makulesi tekessür itmekde olduğundan bu hususa umûr-ı mûtenâdan olarak taht-ı zâbitaya idhali lazım eden bulunmuş olduğundan keyfiyyet mecalis-i aliyyeye lede'l-havale taşradan der-saâdete gelmekde olan eşhasdan bazısı alış veriş ve bazısı hamallık ve kayıkçılık ve rençberlik misüllü işlerde icrâatıyla ta'îş etmek için gelmekde olanların tezkrelerine sinn ve şöhret ve eşgalleri kayd ve tahrîr olunması bazı genç ve tüvânâ olanları askeriyyeye alınmamak garazıyla (...) birer bahane ederek Der-saâdete gönderib ve götürmekde olduklarına mebni o makuleler eğer askeriyyeye alınmak nizâmına mutabık ise Der-saâdete gelmelerine memleketlerinden tezkîre verilmeyib şöyle ki mesela bir kimesnenin bir ve yahud iki nefer karındaşı askeri silkinde bulunarak ânın dahi pederi ve maderinin ve yahud evlat ve ıyâlinin idareleri ol kimesnenin Der-saâdete gelib alış veriş ve bi kâr ve kisbe geri girmesine mütevellî bulunduğu takdirce o makuleler askerlikde alıvereceği kabilden olsalar bile şayân-ı müsaade olunacağından bu misüllüler fark ve temyiz olunarak her halde gönderilib müstesna olunması ve ahvali ticaret bey' ve şirâsıyla me'lûf olan tüccar-ı islamiyyenin der-saâdete çok gelib gitmeleri menâfi-i mülkiyyeden bulunduğundan bu misüllü asıl tüccar tائفesi ve o askerliğe el verir kabulden ahâli dahi madem ki sahîh tüccar olub da ticaret maksadı ile tezkîre istediği takdirce kezâlik istisna kılınması tensib buyurulmuş ve ol vechile iktizâsının icrâsına irâdei hazret-i mülûkâne tâ'lik ile ol babda levha-i arâ-yı sudûr buyurulmuş olan hatt-ı şerif-i kerâmet redif-i cenâb-ı padişâhi mucibince bu def'â şeref-sâdır ve varid olan bir kıt'a fermânname-i samî-i hazret-i ser-vekalet-perâhileri mûmzî sureti taraflarından gönderilmiş olmağla tafsîl-i keyfiyyet mantuk-ı münîfinden dahi malumlarınız oldukda harf be-harf infâz ve icrâsı hususuna mezîd-i i'tina ve dikkat zinhâr ve zinhâr hilâfi vaz' ve hâlât vukû'yla mes'ûl ve mu'attab olmakda begayet tevakkî ve mubâ'adet eylemeniz babında ber-muceb-i fermân-ı name-i samî livâ-i Hüdavendigâr ve cânib-i mütesellimden iş bu buyuruldu. Isdâr ve (...) Osman Ağa ile tesyâr olunmuşdur. Bimennihi te'âlâ vusûlünde gerekdir ki ber-mantuk emirname-i samî ve mücib-i buyuruldu amel ve harekete dikkat eyleyesiz.

Sayfa No: 26**Hüküm No: 2**

Hüdavendigâr sancağına tabî Seferihisar kazası sakinlerinden ve süvari asâkir-i mansurdan birinci livânın ikinci alay ikinci bölümünde üçüncü on başı el-hâc Mehmed Bin Hüseyin bundan akdem bi'l-me'mûriyet mahrusa-i Tunus'da fevt olub müteveffâ-i mezbûrun kaza-i merkûma muzâfe Günyüzü nahiyesinde vaki' ba-berat-ı âli-şân mutasarrıf olduğu ma'aş tabir olunub tımarı muhalledfâtı olan ancak Tacir ve Bedil karyeleri bin iki yüz elli üç senesi Recebül-Müreccebe'nin tarihiyle derbâr-ı adâlet arardan medine-i Kütahya sakinlerinden ve asâkir-i mansûre Kütahya sakinlerinden ve asâkir-i mansûreden borazan kaydıyla mukayyed olan Hasan Bin Osman uhdesine ba-berât-ı âli tevcîh ve ihsan buyurulmak ile marû'z-zikr tasarrufundan olan tımar-ı mülhâk-ı mezkûr yedinde olan berâtı mantukunca sene-i mezkûr hasadı ta'şîrine müstehak olduğu tahakkukda naşî merkûmun pederi Kütahyavi Osman nam kimesne zuhûr idüb sene-i mezkûra mahsûben tımar-ı mezbûr ile sene-i merkûmede hasıl ve bi't-tahârri nümâyân ve zâhir olduğu kıbe'l-i şer' de takrîr ve itirâf etmekle cenâb-ı şer'-i enverden yedine i'tâ olan ta'şîrât-ı mezkûrun mûmzî defteridir ki ber-vech-i âti ale'l-esâmî zikr ve beyân olunur.

Fi 2 Zilhicce 1254

Sayfa No: 26**Hüküm No: 3**

Salifü'l-beyân Günyüzü nahiyesinde vakî Tacir karyesi a'şârıdır ki zikr olunur

Be-vezn-i keyl Seferihisar hasıl olan hinta keyl 11	Karye-i mezkûr sınırında (...) on beş aded (...) ber-mû'tâd ahz olan revgân-ı sade kıyye 15
--	--

Marü'z-zikr nahiye-i mezkûrede vakî' Bedil karyesi a'şârıdır ki ber-vech-i âti zikr olunur.

Be-vezn-i keyl Seferihisar hasıl olan hınta keyl 7	Be-vezn-i hasıl olan şaîr keyl 1
--	---

İcmâl-i cem'an yekün a'şâr ber vech-i bâlâ hınta 18	Ber-vech-i bâlâ mû'tâdiye revgân-ı sâde kıyye 15
---	---

Ber-vech-i bâlâ şa'îr keyl 1

Marü'z-zikr ve ber-vech-i bâlâ tımar-ı mülhâkât-ı mezkûr ta'şîratdan sene-i mezkûra mahsuben on sekiz buçuk keyl hınta ve on beş kıyye revgân-ı sâde ve bir keyl şaîr hasıl olduğu hinde's-şer'il enver nümâyân olmağla iş bu mahalle şer' verilip mikdârı beyân olundu.

Sayfa No: 27**Hüküm No: 1**

Medine-i Seferihisar mahallâtında el-hâc Veyis mahallesi sakinlerinden dülger esnafından Kahı oğlu Ahmed İbn İsmail meclis-i şer' şerif-i enverde Kubbeli mahlesinde sakin iken bundan akdem vefat iden el-hâc Süleyman İbn İsmail sulb-i sagîr oğlu Abdullah ve sulbiyye-i sagîre kızı Hatice'nin emmileri ve tesviye-i umûrlarına ba-hüccet vasî-i mansubları Hüseyin İbn İsmail mahzarında ikrar ve takrîr-i kelâm idüb markûm Hüseyin Ağa'nın vasîleri olduğu sagîrân-ı mezbûrânın mallarından bin beş yüz guruş idâne ve teslim eylediğinden ben dahi bunlardan istid'âne ve kabz idüb mebalîğ-i merkûm ile beni iş bu tarihi kitabdan iki sene tamamına değin mü'eccel-i mevûduna sagîrân-ı mezbûrânın mallarından vasî-i mezbûr yedinden iştirâ' ve kabz eylediğim bir cilt Ali Efendi fetevâsı semeninden dahi yüz elli guruş ki cem'an altı yüz elli guruş zimmetinde sagîrân-ı mezbûrâna vacibü'l-edâ deynimdir. Gıdbe't-tasdîk Yenice mahallesi sakinlerinden Osman Ağa İbn Mustafa ve Kubbeli mahlesi sakinlerinden el-hâc İsmail İbn Abdullah meclis-i şer'-i şerîfe-i enverde vasî-i merkûm Hüseyin Ağa mahzarından ikrar ve takrîr-i kelâm ederler ki mukırr-ı mezbûr Ahmed ustanın zimmetinde sagîrân-ı mezbûrâna edâsı vacib-i deyn olan meblağ-ı mecmû' merkûm altı yüz elli guruşa tarafından bi'l-emr el-kabul kefalet-i mutlaka-i sahihâ-i şer'iyye ile bizler dahi her birimiz müte'akimen kefil-i bi'l-mâl ve zâminleriz dediklerinde gıdbe't-tasdîk-i şer'-i alâmâ hüve'l-vakî' bi't-taleb ketb olundu.

Fi gurre-i Cemaziye'l-Ahir 1254

Şuhûd

Müderri el-hâc Hasan Efendi İbn Süleyman

Mutafcı zade Hasan Efendi İbn Süleyman

Hacı Kalyoncu ve Sarı Beşe zade Hafız Mehmed

Yazıcı zade Hüseyin Bey

Şamgöl oğlu Hacı Süleyman yetimlerinin kadı oğlu Ahmed'in idâne hüccetidir.

Sayfa No: 27

Hüküm No: 2

Medine-i Seferihisar mahallâtından Kubbeli mahallesi sakinlerinden İsmail İbn el-hâc Süleyman meclis-i şer' şerif-i enverde mahle-i mezbûrda sakin iken bundan akdem vefât iden el-hâc Süleyman İbn İsmail'in sulb-i sagîr oğlu Abdullah ve sagîre kızı Hativce'nin emmileri Hüseyin İbn ve tesviye-i umûrlarına ba-hüceet vasî-i mensubları Hüseyin Ağa İbn İsmail mahzarında ikrar ve takrî-i kelâm idüb merkûm Hüseyin Ağa'nın ve ahileri olduğu ve vasîleri olduğu sagîrân-ı mezbûrânın mallarından bana yedi yüz otuz guruş idare ve teslim eylediğinde ben dahi ellerinden istid'âne ve kabz ve kabul edüb meblağ-ı merkûm ile semeni iş bu tarihi kitabdan iki sene tamamına değin mü'eccel-i mev'ûduna sagîrân-ı mezbûrânın mallarından vasî-i mezbûr yedinden iştirâ' ve kabz eylediğim bir cilt Ali Efendi fetevâsı ve bir cilt debbâğ zade (...) semenlerinden dahi iki yüz on dokuz guruş ki cem'an dokuz yüz kırk dokuz guruş zimmetimde sagîrân-ı mezbûrâna vacibü'l-edâ deynimdir. Gıbbe't-tasdîk mahle-i mezbûre sakinlerinden müderrisîn-i kirâmdan el-hâc Hasan Efendi İbn Süleyman meclis-i şer' şerîfe-i enverde vasî-i merkûm Hüseyin Ağa mahzarında ikrar ve takrî-i kelâm ederler ki mukırr-ı mezbûr İsmail'in zimmetinde sagîrân-ı mezbûrâna edâsı vacib-i deyn olan meblağ-ı mecmû'-ı merkûm dokuz yüz kırk dokuz guruş tarafeynden bi'l-emr ve'l-kabul kefalet-i mutlaka-i sahha-i şer'iyye ile bizler dahi her birimiz müte'akiben kefil-i bi'l-mâl ve zâmimleriz dediklerinde gıbbe't-tasdîk-i şer'-i alâmâ hüve'l-vakî' bi't-taleb ketb olundu.

Fi gurre-i Cemaziye'l-Ahir 1254

Şuhûd

Hasan Efendi İbn Süleyman

Yazıcı zade Hüseyin Bey

Osman Ağa İbn Mustafa

Kalyoncu el-hâc İbrahim

Sarı Beşe zade Hafız Mehmed

Şamgöl oğlu Hacı Süleyman yetimlerinin İsmail'in idâne hüccetidir.

Sayfa No: 27**Hüküm No: 3**

Medine-i Seferihisar mahallâtından Orta mahalle sakinlerden iken bundan akdem medine-i İzmir’de (...) olan Artin veledi Karabet’in veraseti zevce-i metrûkesi Mara bint-i Manaho ile sulb-i sagîr oğulları Karabet ve Sarkiz ve İstefan ile zevce-i metrûkesinin batnında mütebeyyin hamele münhasıra olduğu zahir ve mütehakkık olduktan sonra kıbel-i şer‘den sagîrân mersûmânın nasb ve ta‘yin olunan vasîleri marifet ve marifet-i şer‘ ile tahrîr ve bade’l-müzâyede âhara bey‘ olunan halik-i mersûmdan terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olundu. Tahrîren fî’l-yevmi’l-hâmis ve’l-ısrîn min şehr-i Cemaziyye’l-Ahir sene erba‘a ve hamsîn ve mi’eteyn ve elf.

Döşek 1 guruş 22	Yasdık 2 guruş 12.5	Köhne minder 1 guruş 6	Def‘a minder 1 guruş 10
---	--	---	--

Cedîd bâle 1 guruş 30	Beyaz bâle 1 guruş 20	Kırmızı köhne kilim 1 guruş 26	Def‘a kırmızı köhne bâle 1 guruş 25
--	--	---	---

Beyaz bâle kilim 1 guruş 18	Kırmızı harâr 1 guruş 5	Ateş küreği guruş 1	Evan nühas 16 guruş 228
--	--	----------------------------------	--

Hırdavat-ı menzîl guruş 200	Köhne gömlek asdarı guruş 10	Mahalle-i mezbûrda menzîl guruş 3000	Kırmızı alaca manisa 13 top 260 guruş
--	--	--	---

Deli oğlan işi alaca 17 top 340 guruş	Hilâl-i alaca 30 top 480 guruş	Beyaz alaca 20 top 320 guruş	Elvan alaca 15 top 225 guruş
--	--	--	--

Ba-defter-i kassâm İzmir'den gelen nakit guruş 1724
--

Cem'an yekûn altı bin dokuz yüz altmış üç

Guruş: **6963.5**

El-ihracât

Mühür guruş 18	Resm-i âdi guruş 174	Dellâliye guruş 14	Kaydiye guruş 11
-----------------------------	-----------------------------------	---------------------------------	-------------------------------

El-ihrcât cem'an 217	Li't-taksim mine'l-verese 6745.5
--------------------------------	--

Sahih

Hisse-i zevce Guruş pâre 843 3	Hisse-i ibn Guruş pâre 1475 23	Hisse-i ibn Guruş pâre 1475 23
---	---	---

Hisse-i ibn Guruş pâre 1475 23	Hisse-i hamel Guruş pâre 1475 23
---	---

Derûn-ı defterde mezkûr sagîrûn-ı mersûmunun hisse-i irsiyyeleri olan dört bin dört yüz yedi guruş ba-kefil âhara idâne olunup hamel-i mezfûrun hissesi cümle marifetiyle vasî yedinden yevkîf olunduğu iş bu mahalle şerh verildi.

Sayfa No:28

Hüküm No:1

Medine-i Seferihisar mahallâtından Orta mahle mütemekkinlerinden iken bundan akdem medine-i İzmir'de halik olan Artin veledi Karabet'in sagîr oğulları Karabet ve Sarkiz ve İstefanların babalarından müntakil mallarını hıfza ve tesviye-i umurlarına kibel-i şer'eden bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak ehem ve elzem olduğu ecilden sagîrûn-u mesfûrûnun emmileri olub her vechile umûr-ı vesâyete kâdir idüğü

zeyl-i vesikada muharrerü'l-esâmi kimesneler ihbarı ile mütehakkık olan Kirakos veled-i Karabet zımmi hakîm-i mevkî-i kitâb tuli leh ve Hüsn-i me'âb Efendi dahi sagîrûn-ı mesfûrunun vakt-i rüşî ve sedâtlarına deĝin babaları hâlik-i mesfûrdan mûntakina mallarını hıfza ve tesviye-i umûrlarına vasî, nasb ve ta'yîn buyurdukta ol dahi vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hizmet-i lazimesini kemâ-yenbaĝî edâya ta'ahhüt itmekde ĝibbe't-tasdîk-i şer'-i âlâ ma-hüve'l-vakî' bi't-taleb kebt olundu. Hurre fi yevmi'l-hâmîs ve'l-ışrîn min-şehr-i Cemaziye'l-Ahir sene erba'a ve hamsîn ve ecma'în.

Şuhûdü'l-hâl

Batbor'un Hacı Maydoros
Becmak oĝlu Ohannes
Cendereci Hacı Agop
Babası Minas
Seyyah oĝlu Hacı Artin

Sayfa No: 28

Hüküm No:2

Medine-i Seferihisar mahallâtından Orta mahalle mütemekkinlerinden iken bundan akdem Medine-i İzmir'de hâlik olan Artin veled-i Karabet nam nasrâniyyenin sulb-i sagîr oĝulları Karabet ve Sarkiz ve İstefan mezfûrların li-ebeveyn emmileri olub tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'den mensub vasîleri olan iş bu ba'is Karakos veled-i Artin meclis-i şer' şerîf-i enverde takrir-i kelâm ve tâ'bîr-i ani'l-merâm idüb sagîr-i mezfûrların nafaka ve kisve baha ve sair havayic-i zarûriyyeleri için kıbel-i şer'den kader-i kifaye meblaĝ farz ve takdir olunmak bi'l-vesayet matlûbundur dedikde hakim-i mevveŝŝih-i sadrû'l-vesika (...) aklâmü'l-anife Efendi dahi sagîrûn-u mesfûrunlar için mâl-ı mevrûslarından her birine tarihi kitabdan beher mah evvel beşer guruşdan kırk beş guruş farz ve takdir idüb meblaĝin-i mefrûzîn-i mezkûrin sagîr-i mezfûrlara harc ve sarf ve lede'l-iktizâ istidaneye ve inde'z-zafer mal-ı mevrûslarına rucû'a mesfûr Kirakos izin verilmeyüb ma-vaka'a bi't-taleb ketb olundu. Hurre

Fi 25 Cemaziye'l-Ahir 1254

Şuhûd

Hacı Maydoros

Becmak oğlu Ohannes

Cendereci Hacı Agob

Babası Minas

Seyyah oğlu Hacı Artin

ve gayrihûm

Sayfa No: 28

Hüküm No: 3

Medine-i Seferihisar mahallâtından Orta mahalle mütemekkinlerinden papaz Minas veled-i Roner meclis-i şer' şerîf-i enverde mahalle-i mezbûrda mütemekkin iken bundan akdem Medine-i İzmir'de hâlik olan Artin veled-i Karabet nam nasrâninin sulb-i sagîr oğulları Karabet ve Sarkiz ve İstefan emmileri ve tesviye-i umûrlarına ba-hüccet vasî-i mensubları Kirakos veled-i Karabet mahzarında ikrar-ı tâm ve tâ'bîr-i ani'l-merâm idüb mesfûr Kirakos'un vasîleri olduğu sagîr-i mezbûrların mallarından bana dört bin dört yüz yedi guruş idâne ve teslim eylediğinde ben dahi yedinden istidâne ve kabz idüb meblağ-ı merkûm ile semene iş bu tarihten bir sene tamamına değîn mü'ecel-i mev'ûduna sagîr-i mesfûrların mallarından dahi mezfûr yedinden iştir'â ve kabz eylediğim altı miskal incü olarak altı yüz altmış bir buçuk guruş ki cem'an beş bin altmış sekiz guruş zimmetimin sagîr-i mesfûrlara vacibü'l-edâ deynimdir dedikde gibbe't-tasdîk mahalle-i mezbûr mütemekkinlerinden Hacı Maydoros ve Becmak oğlu Ohannes ve Cendereci Hacı Agob veled-i Roner meclis-i şer' şerîf-i enverde vasî-i mesfûr Kirakos mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm iderler ki mukırr-ı mesfûr papaz Minas'ın zimmetinde sagîr-i mesfûrûna edâsı vacib-ü deyn olan meblağ-ı mecmû' beş bin altmış sekiz buçuk guruşa tarafeynden bi'l-emr ve'l-kabûl kefalete mutlaka-i sahiha-i şer'iyye ile bizler her birimiz müte'akıben kefil-i bi'l-mâl ve zamimleriz dediklerinde gibbe't-tasdîk-i şer'-i alâ mâ hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu.

Fi 25 Cemaziye'l-Ahir 1251
 Şuhudü'l-hâl
 Bâli
 ve Seyyah oğlu Hacı Artin
 ve ocak-ı bezirgân oğlu Yanos
 ve Hacı Minas
 ve gayrihûm

hatemü'l-keâm
 fi hüde'l-makâm
 gafera lehü es-seyyid Ahmed
 el-mevkâ hilâfet-i be-kaza-i Seferihisar
 sahife-i el-kadı ileyh-i anhû

Sayfa No: 28

Hüküm No: 4

Ya müfettihü'l-ebvâb iftahlenâ hayrû'l-bâb bismihî ve bi-hamdihî izzet-me'âb şeri'ât-nisâb mevlana İsmail Hakkı Efendi kâm-yâb.

Bade't-tahiyyeti'l-vâfiyete inhâ olunur ki ber-vech-i mansıb mutasarrıf olduğumuz Seferihisar Günyüzü kazasının umûr-ı niyâbet-i ahkâm-ı şer'ıyyesi iş bu sene erba'a ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf Recebü'l-ferdi'nin guresinden tarafımızdan cenâb-ı şerifinize ihale ve tefvîz olunmuşdur ki gerek kaza-i merkûma varub gurre-i mezbûrdan bi'n-niyâbe zabt eyleyüb beyn-el ahâli icrâ-yı ahkâm-ı şer'ıyyede sa'y-e-cemîl ve vaki'a olan mevtâ-yı askeriyyesi muhalefâtının dahi tahrîr ve terkîm ve beyn-el verese bi'l-farizâti's-şer'ıyye tevzî' ve taksim eyleyüb cadde-i şer' şerifden serimo inhırâfa cevaz göstermeyesiz ves's-selam.

El-fakîr Mehmed Aziz
 El-kadı be-kaza-i
 Mezbûr

Sayfa No: 29

Hüküm No: 1

Medine-i Seferihisar mahallâtından mahalle sakinlerinden Oka Mehmed nam kimesne yine Medine-i mezbûr mahallâtından Kudbeddin mahallesi ahâlilerinden Sağır el-hâc Ahmed nam kimesne üzerine şöyle dava ider ki: yedimde mülk ve hakkım olub askı tabîr olunur. Miskali na malum bir aded askı incüsü merkûm el-hâc Ahmed'in yedine edâ ve teslim ve Burusa'da fûrûht etmek ve her ne mikdâr mebalig olur ise akçesini yedine i'tâ eylesine emrim olub hâl bu ki incü-yi mezkûr askının yedi miskalini altmışar guruş za'im-zade Hüseyin Bey'in zevcesi hatuna ve üç miskal Hacı Derviş Ağa zevcesine kırkar guruşa ve iki miskal iki çekirdeğin Burusa'da otuz guruşa cem'an on iki miskal iki çekirdek incüyü fûrûht idüb kıymetlerini nıksan virüb gadr-i küllî itmekle su'âl olunub ihkâk-ı hak matlûbumdur dedikde gibbe's-su'âl ber-vech-i tahrîr el-hâc Ahmed mezkûr askıyı ber-vech-i mâfih aldığım ikrâr ve askı-i mezkûrdan bir buçuk miskal merkûm Süleyman Bey zevcesine üç miskal Hacı Derviş zevcesi hatuna ve iki miskal iki çekirdeğin Burusa'da beher miskalin kırkar guruşa ve Burusa'da fûrûht eylediği otuzar guruşa cem'an altı buçuk miskal iki çekirdek fûrûht eylediğini bi-tav'ihî ikrâr idüb müdde'-i merkûmun idde'âsını ve fûrûht eylediğinden ziyadesini inkar eylediğinde ve altı buçuk miskal bu kadarın ber-vech-i muharrer meblağını tamamen te'diye eylediğini bi'l-muvâcehe takrîr ve müdde'-i-i merkûm ol mikdâr miskal incünün kıymetin ahz eylediğini ikrâr eylediğinde merkûm Hacı Ahmed nam kimedneden ikrârından ziyade kasb eylediği ve ehl-i me'âdine fûrûht eylediğini müdde'-i-i merkûmeden beyyine taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb müdde'â-yı aleyh-i merkûma ikrâr-ı meşruhâsından ziyadesi olmadığına yemin teklif olundukda hâsif-i billâhi'l-alihi'l-azm itmeyin ve ızrâr için olduğu hinde's-şer' olmağın müdde'â-yı merkûm bi-vech mu'ârazadan men'-i birle iş bu mahalle kayd ve şerh verildi.

(...)

Fi 13 Cemaziye'l-Ahir 1254

Sayfa No: 29**Hüküm No: 2**

Evkâf-ı hümayûn mülûkâneye mülhâk bulunan bi'l-cümle evkâfların hakkında vürûd den lâyiha-i cedîdenin suretidir.

Memalik-i mahrusatü'l-mesalik-i şahânedeki vaki' nezaret-i evkâf-ı hümayûn ve haremeyn-i muhteremeyn dahilinde bulunan bi'l-cümle evkâf-ı şerif ile bila-nezâret olunub nazaret-i evkâf-ı hümayûn ilhâk-ı nizamından olan evkâf-ı şerif müsakkafât ve müstekillâtından vukû' bulan mahlûlat ve mu'accelât ve ferâğ ve intikâlat temessükât harcları ve mihâsebât ve fazla evkâf ve ma'aş-ı muharrer namıyla hazine-i evkâf-ı celileye aid mürettebatın el-hâsıl hususât-ı evkâf-ı celilenin tanzîmat-ı hayriyye usul-ı mehâsîn-i meşmûle tatbikan nüvvâb-ı belde nezâretiyle meclisce rû'yet ve irâdesi zımında cânib-i evkâf-ı hümayûndan bi'-terkîm takdîm kılınan lâyiha meclis-i valâ-yı ahkâm-ı adliyede bi'l-kıra'et suret-i tesviye ve icrâsı müzâkere ve tensîb olunarak karar verildikten sonra keyfiyet hâk-pâ-yı hümayûn-ı hazreti şahânedeki ledel istizân ol babda müte'allik buyurulan irâde-i kâtî'a-i mülûkâne mucibince müceddeden tanzîm olunan talimnamenin suretidir.

Sayfa No: 29**Hüküm No: 3**

Nezareteyn-i mezkûreteyn mülhâk ve bila-nezâret evkâf dahilinde olan menazîl ve dekâkîn ve bağ ve bahçe ve saire gûna musakkafât ve müstekillât mutasarrıflarından müselleme ve reayadan bila-veled fevt ve hâlik olanların ba-temessük uhdelelerinde bulunan musakkafât ve müstekillât vakfına aid olup bu makule mahlulât mahâlinde hakim-i belde ve meclis marifetiyle bi'l-müzâyede değeri bahasıyla fûrûht olunarak mu'accesini mesela bin guruşda karar buldukda bermuceb-i nizam-ı rûsûmat-ı adî olmak üzere mu'accesini mezbûrdan elli guruş mütevellî ve kâtib ve cabî misüllü hademe-i evkâfa ve elli guruş dahi harc-ı istifa namıyla bi'l-ifrâd bakî kalan dokuz yüz guruşun hazine-i mezkûreye irsâl ve icrâsı ve eğer evkâfın kâtib ve cabisi ve belki mütevellî ve kaim-makamı dahi mahâlinde mevcut olmayub Der-saadetde olduklarından bu makulelerinden (...) beyân

olunduğu vechile iktizâsına bakılmak üzere bu misüllü rüsûmat dahi mu‘accelât merkûme ile ma‘an hazine-i evkâf-ı hümayûna tesbîl kılınması mevcut oldukları halde hademe-i merkûmenin yani mütevellî ve kâtib ve cabi-i vakfın hisse-i müfrezatları olan elli guruşun i‘tâsı ve ber-minvâl-i muharrer harc-ı istifa namıyla müfrez elli guruş dahi hakim-i belde bulunanın aid olmak üzere nizamından ise de şevket vâye-i hazret-i şahânedede ol makule hükkâm müstevfa maaşlar tahsis buyurulmuş olduğuna ve bade-ezîn evkâf-ı mezbûre hükkâm-ı nezaret ve marifetiyle idare ve ru‘yet olunacağı cihetiyle maiyetinde bir nefer kâtib istihdamı lazım geleceğine binaen resm-i mezbûrun hükkâm i‘tâsından sarf-ı nazarla istihdam olunacak kâtibe ber-vech-i ma‘aş i‘tâsı ve vukû‘ bulan mahlulâtın vakıfları tasrihîyle aralık aralık be-defter-i mümzî mu‘accelât-ı müctemi‘âsının hazine-i evkâf-ı hümayûna irsâl kılınması lazımeden olmağla el-vechile icrâsı.

Sayfa No: 29

Hüküm No: 4

Bend-i evvelde beyân olduğu üzere nezareteyn-i mezkûreteyne mülhâk ve bila-nezâret evkâf dahilinde olan menâzil ve dekâkîn ve bağ ve bahçe ve sair gûna musakkafât ve müstekillât mutasarrıflarının ferâğ ve intikâl vukû‘nda her kaç guruşa alınır ve satılır ise fimâ-bâd ziyade ve noksan kabul etmeyüb ganî ve fakir her kim olur ise olsun ferâğdan yüzde üç ve intikalden yüzde bir buçuk guruş hesabıyla harc-ı ahz olunarak kaç kalem vukû‘ bulur ve her neye bâliğ olur ise nısf-ı mütevellî ve kâtib ve cabi taraflarına ve nısf-ı diğere cânib-i hazineye aid olacağından ol-vechile mahâlinde mütevellî ve kaim-makamı ve kâtib ve cabisi mevcut ise nısf hisseleri bi'l-ifrâz kendüsü de i‘tâ ile bakisi değil ise cümlesi hisse-i hazine ile beraber defter-i mümzî bu tarafa isbâl kılınub şu kadar ki iş bu bendde ve bend-i evvelde gösterildiği üzere mahallerinde mütevellî ve kaim-makamları ve kâtib ve cabileri mevcut olmayân vakfın ferâğ ve intikalât harclarının ve mahlulât rüsûmatından hisse-i müfrez ve fazlaları ne mikdâra bâliğ ve kangı vakfın hademesine aid olur ise başka ve hademe-i merkûme mahallerinde mevcut olub da hisse-i müfrezeleri kendülerine verildiği halde ol makulelerin dahi kezâlik başka vakıfları beyânıyla mümzi defter-i müfredatı hazine-i hümayûna ba‘s tavsîl olunması.

Sayfa No: 30**Hüküm No: 1**

Nezâret-i evkâf-ı hümayûn-ı mülûkâneye mülhâk ve bila-nezâret bulunub nezaret-i mezbûreye ilhâkı nizamından bulunan haremeyn-i muhteremeyn nezâreti dahilinde olub taşrada vakî‘ olan bi’l-cümle evkâf-ı şerifin musakkafât ve müstekillât ve arazisinde ferâğ ve intikalât ve mahlulât vukû‘nda temessükleri ve mahâlinde mütevelliler ve yahud kaim-makamları mevcut oldukları halde taraflarından bedet-temhîr cânib-i nezâret-i evkâf-ı hümayûnu irsâl ile sahh keşide olunması mer’iyyü’l-icrâ olan nizâmından ise de mücedded ashâbına yesr ve suhûlet olmak üzere temessükât-ı mezkûrenin ber-minvâl-i muharrer müteveli ve kaim-makamları mahallinde mevcut bulunur ise cânib-i nezâret-i evkâf-ı hümayûn irsâlinde sarf-ı nazarla onlar taraflarından temhîr ve hükkâm cânibinden dahi nezâret mührüne bedel olarak sahh keşide kalınmak ve müteveli ve kaim-makamları mahallinde mevcut olmadığı halde bu tarafda ihâle ve icâb-ı icrâ ve yine mahalline iade ve isrâ olunmak üzere fakat üzerine geçecek adamın ismi iş‘âr ve me’hûz olan harcıyla ma‘an temessükü cânib-i nezâret-i evkâf-ı hümayûna tisyâr olunmak ve hazineteyn-i merkûmeteynden makbûzan hüsn-ü idare olunmakda bulunan bi’l-cümle selatin-i izâm evkâf-ı celilesi musakkafât ve arazisi bütün bütün müstesna olunmasıyla senedât-ı lazımenin bi-eyyi hâl-i cânib-i nezâretten temhîr olunmak kaide-i mer’iyyeden bulunmuş olduğundan o makule arazinin temessükâtı me’hûz olan harclar ile ma‘an hazineteyn-i merkûmeteyn taraflarına gönderilmek ve henüz tahrîr icrâ olunmamış arazinin müstakillen tahrîri icâb etmeyüb Tanzîmat-ı hayriyye iktizâsınca tahrîr-i emlak ve arazi (...) tabi‘atıyla bir keyfiyet hâsıl olacağına binaen ol makule arazi ashâbının yedlerinde bulunan hücec-i şer’iyye ve senedât-ı saireleri ahz-ı birle nizâmına tatbikân tebdilen ve mücedded icâb iden temessükleri kezâlik mahallerinde müteveli ve kaim-makamları mevcut evkâfin zikr olunduğu vechile mahallinde icrâ olunmadığı halde temessükleri cânib nezâretten i‘tâ olunmak üzere mümzî defterlerinin ve bi’t-tahkîk zuhur iden mahlulâtın dahi değer-i bahasıyla fûrûht ile hazine-i evkâf-ı hümayûna irsâl kılınmak üzere tesviyesi

Sayfa No:30**Hüküm No: 2**

fazlaları mütevellî ve evlâda meşrûr olan bi'l-cümle evkâf-ı şerifenin muhasebeleri mahallinde marifet-i şer' ve ehl-i mürtezika vakf-ı hazır oldukları halde şürûr-ı vakıflarına ta'attül-ü kadimine tatbikan bir ru'ye varidât-ı mu'ayyenelerinden mu'tâd ve zuhûrât masârifî ferr ve nihâde ve mahsûb olunduktan sonra bâki mütevellî ve evâdiyyetlerinde taksîm olunacak fazladan ber-muceb-i nizâm binde iki yüz guruş tertib-i ma'aş-ı hazine ve binde elli guruş harc muhasebesi hazine-i evkâf-ı hümayûna îsal olunmak ve her bir suret-i muhasebede yalnız yirmi guruş naib-i belde cânibden ta'yîn kılınacak kâtibe ma'aş olarak âid üzere rû'yet olunan muhasebeye masraf kayd ile hazine-i merkûmeye âid olan mebalîğın mûmzî muhasebeleri ile ma'an bu tarafa irsâl ve vukû' bulan mû'tâd ve zuhûrât masârifât-ı evvel emirde marifet-i şer'le bi't-tahkîk masârifât-ı mû'tâde ve zuhûrâtı ol vechile mahsûb olunduktan sonra bâki fazla-i vakfın ber-muceb-i şürûr ve vâkıf-ı meşrutilerinin taksimi ve vukû' bulan mahlûlât mu'accelâtı vakfının zuhûrâtı varidâtı demek olduğundan ânın dahi mahallinde vakfından irâd kayd ile muhasebesine idhal kılınması

Sayfa No: 30**Hüküm No: 3**

fazlaları mütevellî evlâda meşrûr olmayub hayrâtının imârı ve akara tebdili meşrûr olan bi'l-cümle evkâfın mahallinde marifet-i şer'le ve mütevellî ve ehl-i mürtezika-i vakıf hazır oldukları halde muhasebeleri bir ru'ye varidât-ı mu'ayyeneleri her neye balîğ olur ise binde elli guruş tertib-i ma'aş-ı hazineye ve binde on guruş harc muhasebesi hazine-i evkâf-ı hümayûna tesyîr kılınmak ve her bir suret-i muhasebede yalnız beş guruş ma'aş namıyla bend-i evvel ve râbide gösterilen kâtib evkâfa âid olmak üzere masraf kayd ile irâdından tenzîl ve bi'z-zat fazlası mütevellisi yedinde telef olmayacağı meczûm ve muhakkak olduğu halde hayrâtının imarî ve akara tebdili zımında ve yahud ister bâc alınmak üzere meclisce kefile rabtıyla mütevellî yedinde telef-i ibkâ ve telef olacağı anlaşılmalr hazine-i âid ile mûmzî muhasebe defteriyle ma'an hazine-i evkâf-ı hümayûna irsâl olunması

Sayfa No: 30**Hüküm No: 4**

Mütevellilerin yedlerinde bulunan vakfiyye ma‘mulün bihalarında ve yahud beratlarında münderic hums veya öşr hasılatı müteveliyye âid olan vakıfların mahallinde bi’t-tahkîk lazım gelen muhasebeleri marifet-i şer‘le bir ru‘ye varidât-ı mu‘ayyeneleri her neye baliğ olur ise gayr-i ez hums ve öşr mahsul varidâtıyla masârif-i lede‘l-muvâzene bâki fazla-i vakfın bend-i hâmisde muharrer suret vechile iktizâsının icrâsı

Sayfa No: 30**Hüküm No: 5**

Mütevelli ve bazı kesân zimmetlerinde marifet-i şer‘le ister bâc alınmakta olan bi‘l-cümle nükûd-ı vakıfların senesi hitâmında husûle gelen nemâları vakıflarının ru‘yet olunacak muhasebelerinde bir akçe bakaya bırakılmayub tamamen irâd kayd olunarak mu‘tâd ve zuhûrât masârifatıyla irâd ve masraf olunmak ve ber-muceb-i muhasebe zuhûr iden fazlaları sene-i âtiyye muhasebesinin irâdına zamm kılınmak ve deyn-vakıf zuhûr ider ise ilerisinde zuhûr idecek nemâda intikal-i deyn olunub ber-muceb-i şürût-ı vakf nukûd-ı mevkûfine asla hâlel gelmemek ve bir akçesi zayi ve telef olmamak mer‘iyyü‘l-icrâ olan nizâmdan olduğuna binaen [binaen] bu makulelerin dahi muhasebeleri ber-muceb-i nizâm marifet-i şer‘le bir ru‘ye bunlardan hazine içün mürettebât namıyla akçe alınmayub fakat harc-ı muhasebe ahz olunarak muhasebesinin ol vechile tesviyesi

Sayfa No: 30**Hüküm No: 6**

Tanzîmat-ı hayriyye usûl-ü ma‘delet-şümûl icâbınca bundan böyle taşra dekâkîni hakkında bi‘l-umûm müceddeden gedik senedât verilmek icâb etmiyeceği derkâr ise de şimdiye kadar bi‘l-icrâ temessükâtları verilmiş olan gedikhâtın fesh ve imhâsı evkâf-ı hümayûn hazinesine mûris (...) ve (...) ve ashâbına dahi müstelzim-i gadr olacağından fakat bu makulelerin kemağân ibkâsıyla ferağ ve intikalleri vukû‘unda mu‘accelesi ne mikdâr ise guruşda bir pâre harc ile icrâ olunmak ve

ashâbında bila-veled fevt ve hâlik olanların gedikleri evkâf-ı hümayûna ve haremeyn-i muhteremeyn hazinelerine mahlûlen âid olunacağından me'mûrlar marifetiyle mahallinde bi'l-müzâyede mu'accelât layıkâsıyla taliblerine ve icar kılınarak temessükâtı bi't-tahrîr i'tâ olunmak üzere mu'accelât akçesiyle temessükât-ı âtikalarının ve ism-i şöhretlerinin defter-i sıhhat eseriyle başka ve zikr olunan ferâğ ve intikalât harclarıyla icarat-ı seneviyyeleri sâl be-sâl müste'cirlerinden bi't-tahsil hazineteyn-i merkûmeteyn câniblerini irâd kayd olunmak üzere başka mûmzî ve memhûr defteriyle ma'an tisyâr olunması

Sayfa No: 30

Hüküm No: 7

Bi'l-cümle evkâf dahilinde bulunan bağlar hücec-i şer'iyye ve senedât-ı gayr-i mu'tebere ile mülkiyet hükmüne girmiş ise de Tanzîmat-ı hayriyye usulünce arazi tahrîrinde vakıfların arazisi bi't-tab' meydana çıkacağından hududlarında olan tarla gibi bağ olmuş yerler arazisine vakfiyyet üzere temessük verilüb gerûmları evvelki gibi mülk olarak kalmak ve bağların mahlûlleri bulduğu halde gerûmu mülkiyet üzere vereseye terk olunub arazisine sair yerler gibi mu'amele olunmak ve bağ iken tarla ve tarla iken bağ yapılan yerlerin defterleri gönderilmek üzere tesviye

Sayfa No: 31

Hüküm No: 1

Guruş	
031224	Nakl-i yekûn
000160	Tatar ağası Ali ağa'ya Eskişehir'den geldiği bargir kiralari
000030	Molla Ağa tarafından gelen uşaga verilen hizmet
000105	Mekke-i mükerreme şerifi hazretlerinin birâderine olunan ikram
000150	Kör İbrahim Paşa'nın uşagina verilen
000100	Asâkir istimâline gelen tatarla verilen hizmet
031779	Yekûn
001000	Çifteler hususu için gelen İzzet Mehmed Paşa'nın hazine kâtibi Hamid Efendi'ye verilen hizmet

000025	Uşağına verilen
000100	Defter-i nüfûs için gelen Kavas Ağa'ya verilen mübâşiriyye
000050	(...) hatuna verilen ikramiye
000250	Yemenicilerin hesabından baki kalan altun atık fermânıyla gelen mübaşire verilen hizmet
033454	Yekûn
008060	Bâlâda muharrer Rûz-ı Kasım defterinden baki kalan
007500	Mütesellim ağaya verilen halen
001000	Divan efendisine verilen
000085	Kavaslarına ve çavuşlarına verilen
001183	Harc-ı buyuruldu
051282.5?	Yekûn
000445	Def'a menzil taksit-i evvelisi
005142.5	Ba-pusula-i şer'iyye sancak masârifi
003422.5	Zeytun bedeli
001836	Muhtarân mühürleri esmânı
062099.5	Yekûn
006222	Asâkir-i redife masârifi için ba-irâde iki taksit ile matlûb buyurulan
004247	Şehir kethüdâsı marifetiyle ba-defter-i müfredât sarf olunan
004140	Altı mâh mürûrundan vukû' bulan konak masârifi
003855	Altı mâhda mürûr-ı ubûr iden mübaşirana verilen bâr kirası kiracı başına
080564	Yekûn
001344	Ba-tahvil kaza umûruna sarf olmak üzere elli altı bin guruşun güz senesi için ağaya ikramiye
002400	Rûz-ı Kasım sah keşidesine verilen
000400	Mukayyid efendinin mahiyesi
000450	Şehir kethüdâsına mahiye
000300	Sandık eminine mahiye

085454	Yekûn
004674	Asâkir-i redife alınan aba ve lahm-ı ganem
000500	Mansûr asâkirlerinin ayakkabıları
007500	Menzîl için bargir almağa Burusa'ya irsâl olunan
000450	Merkûm Hacı Mustafa'ya verilen harcirah
000100	Uşağına verilen
098646	Yekûn
000968	Sarrâf marifetiyle ba-defter sarf olunmuş olan
005137	Sarf olunan akçenin güz senesi
001400	Akdem İzzet Mehmed Paşa'ya verilen esb baha
106183	Yekûn
10000	Bahçe baha der-aliyyeye verilen
003000	Kapu çukadârına verilen
005000	Tomruk ağasına
005000	Ceyb-i hümayûna
129183	Yekûn
019000	Mal-ı mukâta'a
060800	Semere-i mukâta'a
003300	Secer-i Kebîr mukâta'ası
008000	Sarrâf ta'ahhüdiyyesi
220283	Yekûn
008000	Koca akçe güz senesi
005000	Def'a bahçe baha
004000	Tahsildâriyye
008000	İkramiye
245283	Yekûn
000500	mu'allim el-hâc Ahmed Ağa'ya verilen
000250	Ağanın kahyasına
246033	Yekûn
040000	Günyüzü kazasının mâl mukâta'ası ve semere-i sairesi ihrâc

206033	Yekûn
1550	Kaza akçesinden Günyüzü'nden (...) akçe-i esham şehir kethüdâsı
104483	Yekûn
000950	Şehir kethüdâsı zimmetinde
203533	Yekûn
001000	Ber-mu'tâd-ı kadim hakim efendiye
005080	Ba-fermân-ı âli hakim efendiler gurusu başında birer pâre
000387	Hüddâmiyye ve muhızıriyye ve kâtibiyye
210000	Yekûn

Karyelere isabet iden ber-mu'tâd-ı Nefs-i kasaba hissesine isabet iden
kadim gurusu
gurusu **70000**
140000

Sayfa No: 32

Hüküm No: 1

Gurusu	
00500	Burusa'da fesh imâl olunmak için ba-buyuruldu yapağı matlubuna gelen tatarla hizmet
00130	Firari asâkirine gelen kavas Mehmed Ağa'ya hizmet
00130	Asâkir-i mansûrenin ikmâli istihbârına gelen kavas Hasan Ağa'ya hizmet
00025	Ankara mütesellimi Salih Ağa'nın uşâğı maslahat ile geldikte verilen hizmet
01000	Burusa mütesellimi Arif Ağa'nın i'lâniyye buyuruldusuyla gelen Emin Ağa'ya hizmet
01785	Yekûn
00157	Ber-mu'tâd-ı kadim Kütahya'nın taksit-i evvel-i sânisini

00060	Hizmet-i mübaşıyyesi
00070	Serçin ve perçin ve tamga-yı celûd irâdları mâl-ı ihtisaba dahil olmayarak ayrıca tahsil olunmak emriyle gelen mübaşire
00100	İzzet Mehmed Paşa efendimiz Ankara'dan Karahisar'a teşriflerinde iki nefer mihmandâra
00100	İhtisab hususu için yedinde emriyle gelen tatarla hizmet
02272	Yekûn
00320	Asâkir-i redîf masraflarına iâne olarak der-aliyyede iki taksit ile verilecek mebalîğın emrini getüren tatarla
00600	mütesellim-i sâbık Hafız Ağa'nın maslahatan der-aliyyeden gelen tatarına hizmet
00750	Der-aliyyeye irsâl olunan Konya ihmali için bargir kirası ve getüren âdeme harcirah
00010	Ber-mû'tâd-ı kadim Kütahya çavuşlarına verilen
00100	Hizmet-i mübâşiriyye
04052	Yekûn
01750	Ba-fermân-ı âli matlub buyurulub Balıkesir'e naklolunan iki bin kıyye yükün kirası ve (Ergani ?) hamaliyesi
00500	Def'a ihtisab tüfenk için ba-emr-i âli ta'dâd iden mübaşire
01000	Balıkesir'e yük nakli için irsâl olunan âdeme harcirah
00750	Def'a Burusa'dan fes imali için sonradan matlub olunan yapağı mübaşirine hizmet
00190	Def'a asâkir-i redif ikmalî istihbârına gelen mübaşire
08242	Yekûn
00100	Takvim-i vekayi ücretini tahsile gelen tatarla
03000	Konya cânibinde olan mühimmat naklinde ber-emr-i âli Seydi Gazi kazasına iâne olarak verilen
00350	Mübaşirine verilen hizmet
00200	Haydar Paşa hazretleri tarafından firari asker için gelen kavasa
11892	Yekûn
00250	Asker-i mansûreden fevt olub ve malûlen çıkan altı neferin yerlerine

	gönderilen neferlerin masraf ve harcirah
00150	Terkif olunan cebellü harcirahı
00200	Burusa'dan ta'yîn olunan mübaşiri tüfenkçi uşağına
00025	Dürmek karyesinden irsâl olunan bir neferin esna-yı rah harçlığı
12517	Yekûn
00300	Def'a Haydar Paşa tarafından me'mûriyet ile gelen kol ağasına hizmet
00250	İzzet Mehmed Paşa efendimizin tarafından me'mûriyet ile gelen kavasa
00200	Konya tarafından firari askeri için gelen kol ağasına
00350	Asâkir-i mansûre ikmalî için kazamızdan matlub buyurulan elli beş neferin buyurulduyuyla gelen mütesellim ağanın teba'asına
00250	Asker-i redif defterini takdim için Burusa'ya irsâl olunan âdeme harcirah
13867	Yekûn
00750	Asâkir-i hisse için irsâl olunan otuz neferin ayakkabıları ve esna-yı rah masrafları
00300	ma'iyetlerinde giden altı nefer cebellü harcirahı
00300	Def'a asâkir-i mansûre için Burusa'ya irsâl olunan on üç neferin kezâlik ayakkabıları ve masrafları
00600	ma'iyetlerinde giden üç nefere cebellü harcirahı
00350	Asâkir-i redifenin tüfenklerini getüren ağaya hizmet
16667	Yekûn
00850	Sancak masârifi için gelen mübaşir Süleyman Ağa'ya
00300	isti'câline gelen tatara hizmet
00350	Necip Paşa neferlerinden sılada bulunanlar celbine me'mûra
00250	Müşarün-ileyhin me'mûriyetiyle gelen kol ağasına
00600	Zeytun bedeli tahsiline gelen İsmail Ağa'ya
19017	Yekûn
01200	Burusa cânibinden muhtar mühürlerini getüren Muhiddin Efendi'ye
00500	Zeytun bedeli isti'câline vürûd iden mübaşire

00750	Asâkir-i mansûreden irsâl olunan dört neferin masrafları ve cebelü harcirahı
00600	Def'a muhtarân mühürlerini ta'rife zımnında ba-buyuruldu gelen mübaşire
22067	Yekûn
00200	Karahisar mütesellimi Molla-zade tarafından gelen tatar hizmet
00350	Asker-i hisse ikmali için irsâl olunacak askerin isti'câline gelen Hacı Şakir Ağa'ya
01000	Asker-i redife neferâtının nezâretine gelen tatar ağası Ali Ağa'ya
00150	Mûmâ-ileyhin uşağına
00200	Mekke şerifinin karındaşı kazadan mürûrunda verilen
23967	Yekûn
00250	Kör İbrahim Paşa'nın sakallı ağasına verilen
00300	Asker isti'câline gelen odabaşı Mehmed Ağa'ya
01200	Çifteler çiftliği hududu için ba-mektub-u sâmi gelen Hamid Efendi'ye
00150	Uşağına
00200	Üç mahda bir kere defter-i nüfûs takdime gelen mübaşire
26067	Yekûn
00300	Sikke-i atık mübayâsı emriyle gelen mübaşire
05143	Ba-pusula-i şer'-i ma'a buyuruldu matlub buyurulan sancak masârifi
01415	Ba-emr-i âli matlub buyurulan ref'-i menzîl
02422	Ba-pusula matlub olunan zeytun bedeli
01836	Muhtar mühürleri esmânı
37183	Yekûn
06222	Asker-i redif masraflarına verilen iki taksit ile iâne
08000	Sandık emini ve şehir kethüdâsı marifetleriyle mürûr-ı ubûra sarf olunan
06000	Kiracı başıya kazadan verilen i'âne
01600	İzzet Mehmed Paşa efendimiz Ankara'dan Karahisar'a teşriflerinde telef olan dört re's bargir kirası
58905	Yekûn

01400	Rûz-ı Kasım tevzî'inde sahh keşide harcı ve getüren âdeme verilen
00600	Mukayyid efendinin altı mahda ücreti
00800	Sandık emini ücreti
04500	Asker-i redife alınan ayakkabı ve aba ve sair masrafları
01000	Asâkir-i redif mu'allimi Hacı Ahmed Ağa'ya altı mahiye
67805	Yekûn
02000	Kuralardan müretteb asker-i redif neferlerinin talim eylemeleri için kasabada cem'iyetlerinde olan me'külat masârifi
02300	Rûz-ı Kasım tevzî'inde tahsili imkanı olmayub pesmânde kalan
10000	Menzil için temur baş olarak mübayâ olunan on dokuz re's bargir bahası
00450	Üç def'a der-aliyyeye gönderilen mesa'i ücreti
82555	Yekûn
19000	Ber-mû'tâd virülü gelen mukâtâ'a
40000	Sâbık-ı vechile semere-i mukâtâ'a harc-ı bâb ez-gayr-ı hisse Günyüzü
03300	Şecer-i kebîr semeresi
03500	Bahçe baha
08000	Ber-mû'tâd verilen i'âne
156355	Yekûn
004000	Ber-mû'tâd virülü gelen tahsildâriye
005000	Voyvoda Ağa'nın masrûfunu iâne
008000	Balıkesir'e irsâl olunan iki bin kıyye yükün ez-gayr-ı fiy'ât-ı mirî icâb iden esmânı
173355	Yekûn

Sayfa No: 33

Hüküm No: 1

Medine-i Seferihisar mahallâtından Yenice mahallesi ahâlisinden olub üç ay mukaddem fevt olan Sultan bint-i Salih nam avretin karındaşı li-ebeveyn er karındaşı Hasan ile diğ er li-ebeveyn er karındaşı olub yirmi seneden berü gaybet-i munkatı'a

ile gaib ve mefkûd olan Osman nam kimesneye ve li-ebeveyn kız karındaşı Alime'ye münhasır olduktan sonra gaib-i mezbûrun hali mütebeyyin olunca vekil-i naibi ve hisse-i irsiyyesini ahz u kabz ve hıfza kibel-i şer' den vasî nasb olunan kız karındaşı merkûm Hasan ve mezbûre Alime'nin taleb ve marifetleri ve marifet-i şer' le tahrîr ve terkîm ve takdîm olunan terekesinden müteveffât-ı mezbûre defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur.

Fi 5 Cemaziye'l-Ahir 1251

Evani-i nühasiye kıyye guruş 12 187	Köhne evani-i nühasiye kıyye guruş 1 12	Seccade guruş 16	Pâlâs 1 guruş 25
---	--	-------------------------------	---

Def'a pâlâs 1 guruş 20	Def'a sarılı pâlâs 1 guruş 12	Def'a cedid pâlâs 1 guruş 30	Def'a pâlâs guruş 40
---	--	---	-----------------------------------

Çuval guruş 7	Müstâ'mel çuval 1 guruş 16	Kilit çift 1 guruş 6	Yorgan 1 guruş 25
----------------------------	---	---	--

Döşek guruş 20	Köhne seccade guruş 2	İhram guruş 15	Havlu 2 guruş 15
-----------------------------	------------------------------------	-----------------------------	---

Gömlek 1 guruş 5	Peştamal guruş 5	Çarşeb 1 guruş 8	(...) 1 guruş 15
---	-------------------------------	---	---

(...) 1 guruş 15	Havlu 2 guruş 5	Hırdavat guruş 20	İblik kıyye guruş 0.5 5
---	--	--------------------------------	--

Mikras kilit 1 guruş 10	Nukûd guruş 16	Bir bâb samanlık kıymeti guruş 120	Sim halı çift 1 guruş 97
--	-----------------------------	--	---

Derme sim hal hal 1 guruş 60	Derme 24	Kilim derme 4 guruş 20	Yoz tosun 1 guruş 200
---	--------------------	---	--

Çakır tosun re's guruş 100	Çakır inek ma'a dana 2 guruş 150	Derdest Hüseyin guruş 100	Der-hizmet-i Hasan guruş 25
---	--	--	---

Dakik ma'a çuval guruş 40	Hırdavat guruş 20
--	--------------------------------

Yekûn 1698 guruş	Resm-i kıymet-i âdî 42
-------------------------------	-------------------------------------

Mahtemiyye-i eşya ve kaydiye ve kalemiyye ve ihzâriyye ve hüddâmiyye ve masârifât-ı saire

guruş
25

Hissetü'l-aht lehüma Hasan guruş 652	pâre 8
---	------------------

1630

Hiisetü'l-aht lehüma Osmanü'l-ga'ib guruş 652	pâre 8	Hissetü'l-üht lehüma Alime Guruş 326	pâre 4
--	------------------	---	------------------

Bâlâda muharrer ga'ib-i mezbûr Osman'ın hisse-i irsiyyesiyle diğêr mâl-ı mevrûsundan elli guruş ki cem'an yedi yüz iki guruş sekiz pârenin eşya ve nakdi vas'î-i merkûm Hasan bi'l-vesaye kabz eylediğinden huzur-ı şer'de ihtâr ve itiraf eylediğı iş bu mahalle şerh verildi.

Sayfa No: 33

Hüküm No: 2

Şerâyı' şî'âr Hüdavendigâr sancağının Yenişehir kolunda vakı' kazaların kuzât ve nüvvâbı zide fazlühüm ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodaları saâdetlü ağalar ve vücûh-ı memleket ve sair iş erleri zide't-mekâdirühüm inhâ olunur ki Hüdavendigâr sancağı defter-i nüfûs nazırı mevâli-i fihâmdan atufetlü Hüseyin Bey Efendi'nin bu def'a tarafımıza ibrâz etmiş olduğı bir kıt'a müzekkiresi me'âlinden müstebân olduğı üzre devlet-i aliyye-i ebediyyü'd-devâmın imârı bilâd ve istirahat-ı sekene-i ivâd niyet-i hayriyyet intimâsıyla kâffe-i bilâd-ı islamiyyeye me'mûrlar ta'yîn-i birle tahrîr ve kürsî-i livâ ve her bir kazaya defter nazırı ta'yîn eylemek ve kura ve mahallâta dahi ikişer muhtar nasb ile nizamât-ı hasene etmekden murâd-ı kerâmet-itiyat-ı şâhâne ancak bir mahalden mahall-i âhara bila-tezkîre bir kimesnenin gitmemesine dikkat ve devr (...) dahi tezkîresi su'âl olunarak me'mûrlar bade'n-nazâr yolunda olmadığı halde ol kazanın hükkâm ve zabıtânına bi'l-ihbâr irâde-i seniyye vechile icrâsına dikkat olunmaktan ibaret olduğına binaen mu'ahharân bu nizâmat-ı hasenenin kemâl-i te'kîd ve temhîri için jurnal kâtibleri ilave olunmuş ve bi'l-ittifâk husus-u mezbûrun bir vefk-i emr-i âli icrâsına ikdamât-ı lazıme sarf-ı makderet olunmak bâbında müte'addid evâmîr-i aliyye şeref-rîz-i sahîfe-i sudûr-ı birle kayd ve tescil kılınmış ise de husus-ı hayriyyet nusûsu hükkâm ve zabıtân bi-lüzûm mesafesine bırakmış oldukları bu esnada bu tarafa bila-tezkîre gelen kesadan ve kazalara tarafımızdan me'mûr mibaşîrâna tezkîresi su'âl olunarak defter-i jurnale kayd olunmadıklarından nümâyân olduğına ve ma'azallahû te'âlâ hükkâm ve zabıtân ve me'mûrların bu vechile (...) ve dikkat ve ihtimamları derbâr-ı adle münakis olduğı suretde cümle hakkında mucib-i vehamet olacağı vazihâtdan idüğüne mebni fîmâ-bâd iş bu mutenâ mesalih-i seniyyeden olan nizamât-ı

meriyyeye ber-muktezâ-yı irâde-i aliyye dikkat ve ihtimam-ı birle şahs-ı vâhidîn bila-tezkîre bir mahalden bir mahale gitmemesine ve her bir mürûr-ı ubûrun tezkîresi su'âli birle jurnal kâtibleri ve mukayyidler tezkîrelerini görüb tezkîresine tatbikân kayd ve ifade ve vukû'atı hakikatiyle beyâna dikkat ve muhtarân-ı mahallât ve kura dahi emr ve me'mûriyetlerinde ber-vech-i dikkat ve ikdam iderek tezkîresi olanların tezkîresini ira'e ve avdetinde dahi terkîn ve kıbel-i şer' den temhîrine ve tezkîreleri olmayânları ol mahallin hükkâm ve zabıtânına onlar dahi tarafımıza irsâllerine mübâderet ve jurnal me'mûrları dahi tanzîmine dikkat ve yoklamaları vaktiyle bu tarafa irsâline ve muhtarların fevtinde ve hasebü'l-icâb tebdillerinde sâbıkının atık tezkîresin fiyatıyla velâhık için cedid muhtarlık tezkîresi istid'âsına mübaşeret ve'l-hasil iş bu emr-i mühime-i mutenâ-bihâyı bi-lüzum zannından feragâtle ber-mantûk irâde-i seniyye ifâ ve icrâsına ittifâk-ı arâ ile bezl-i ma-hassıl-ı miknet ve hilâfet-i irâde-i seniyye hakât-ı vukû'uyla mes'ûl ve mu'atab olmakdan be-gâyet tevakkî ve mucânebed eylemniz için ihtâr ve inhâ

Fi Gurre-i Cemaziye'l-Ahir 1251

İki yüz elli senesi zeytun bedeliyesi için her bir kıt'a buyuruldu vürûd etmiştir. Ber-muceb-i pusula guruş 3275

Fi Gurre-i Cemaziye'l-Ahir 1251

Sayfa No: 33

Hüküm No: 3

Şeri'at şî'âr Seferihisar kazası naibi efendi zide fazluhû ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası saâdetlü ağa zide mecdühû ve bu def'a kaza-i mezkûr ihtisâbı irâdesine me'mûr izzetlü İzzet Ağa ve vücuh-ı ahâli ve iş erleri zide kadrühûm inhâ olunur ki kaza-i mezbûr ihtisâb müdiri bulunan Keşfi Efendi'nin hasebü'l-icâb azliyle maslahât-ı âhara ta'yîni lazım gelmiş olduğuna mebni bu def'a azl ile yerine mûmâ-ileyh İzzet Ağa me'mûr ve irsâl kılınmış olmağla cümleye tarifden müstağni olduğu üzre umûr-ı ihtisâb maddesi asâkir-i muntazama-i şâhâneye mahsus varidât-ı cesimeden olduğu cihetle devlet-i aliyyenin umûr-ı mu'tena bihâsından olarak bu bâbda kâffe-i me'mûrîn ve vücuh-ı saire taraflarından i'âne-i kâmilenin icrâsı ve

vacibe-i zimmet olmakdan naşı husus-u mezbûra dair me'mûr-u mûmâ-ileyhe i'âne-i lazımenin bi'l-ittifâk icrâsına mübâderet ve zerre-i ma-hilâfet gûne hareketin âdem-i vukû'na bezl-i dikkat ve sen ki me'mûr mûmâ-ileyhsin sen dahi hâsılat-ı mezkûrenin bir akçesi geriye kalmayarak ve hiçbir mahalde ketm ve ihfâ olunmayarak bermuceb-i tarife tamamen ve kâmilen tahsîline ve haric-i ez-tarife fukarâya rencide misüllü keyfiyet vukû'a gelmemesine ve cümleden cânib-i cenâb-i hüsrevâneye isticlâb ve da'avât-ı hayriyyeye bezl-i ma-hassıl-ı mukadderet eylemek için me'mûriyetini hâvi iş bu buyuruldu. Tahrîr ve yedine i'tâ'en tesyîr olunmuşdur. Bimennihî te'âlâ gerekdir ki bermuceb-i buyuruldu amel ve hareket eylesiz.

Fi 23 Cemaziye'l-Evvel 1251

Sayfa No: 33

Hüküm No: 4

Medine-i Seferihisar mahallâtından Tatlar mahallesi ahâlisinden olub fevt olan Can oğlu Ali bin İbrahim'in veraseti zevce-i menhükâsı Zeynep bint-i Mehmed ile sulb-i sagîr oğlu İbrahim bade'l-inhisâr sagîr mezbûrun vakt-i rüş ve sedâdına ve kefil-i mâl-ı mevrûsunu ahz ve kabz ve hıfza ve tesviye-i emrine kıbel-i şer' den vasî nasb olan zevce-i mezbûre Zeynep Hatun'un tarafından vekaleti Hüseyin bin Mehmed ve Mehmed bin İbrahim şahadetleri ile sabit olan el-hâc Ali bin Mustafa'nın bi'l-vekâle taleb ve marifet-i şer'le terkîm ve takvîm ve taksîm ve zevce-i mezbûreye talîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûr defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur.

Fi 5 Cemaziye'l-Ahir 1251

Tüylü ağnam re's 12 * 35 guruş 420	Ağnam re's 4 guruş 60	Merkeb re's 2 guruş 120	Sığır re's 4 guruş 450
--	---	---	--

Müşterek kıymeti	sığır	Bakır ma'a kâkûm
		haft
		2
		guruş
		800

Mütevveffa-i mezbûrun arıcılık ücretinden Hüseyin nam kimesneden kabz olunan
guruş
130

Nühas evâni kıyye	kilim	Minder	Hınta kile
12	4	3	50
guruş	guruş	guruş	guruş
156	60	30	500

Sair kile	Elbise ve hırdavat
50	guruş
guruş	100
250	

Yekûn
3226

Masârifü'l-ihracât	Mehr-i mü'eccel-i Zeynep	Resm-i kısmet-i âdî
Techîz ve tekfîn	Zevce-i mezbûre	guruş
guruş	guruş	80
100	25	

Mahmiyye-i hüddâmiyye ihzâriyye kayd ve kalemiyye guruş 44

İcmâl	2977
-------	-------------

Hisse-i zevce guruş 2725	Hissetü'l-(...) guruş pâre 2604 25
---------------------------------------	---

Sayfa No: 34

Hüküm No: 1

Düstûr-ı mükerrerem-i mu‘azzâm ve müşîr-i mufahham muhterem nizemü'l-âlem müdebbirü'l-umûrû'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıp mütemmimü'l-mehamlü'l-enâm bi'r-re'yîs-sâ'ib mümehhidü bünyanü'd-devle ve'l-ikbal müşeyyid-i erkanü's-sa'ade ve'l-iclalü'l-mahfûf bi-sunûfi avatufü'l-melikü'l-âlâ Ankara ve Kengırı ve Karahisar-ı sahib sancakları mutasarrıfı sadr-ı esbâk vezirim İzzet Mehmed Paşa edamâllahü te'âlâ iclalehü ve mefahirü'l-nüvvâbü'l-müteşerri'în Karahisar-ı sahib ve Seferihisar ve Eskişehir ve Seydi Gazi ve Barçın kazaları naibleri zide ilmühûm tevkî'-i refî'ü's-şân hümayûnum vâsıl olacak malûm ola ki evkâf-ı hümayûnum hazinesinden mazbût olub süvari asâkir-i hassa-i şâhânem erkânı için hayvanat yetiştirilmek kazıyye-i seniyyesi beher sene bedel-i iltizâm-ı malûmesi mansûrem hazine-i celilesinden evkâf-ı hümayûnum hazinesine i'tâ olunmak üzere mansûrem hazinesi tarafından idâne olunmakda olan Çifteler Çiftliği'nin Karahisar-ı sahib ve Seferihisar ve Eskişehir ve Seydi Gazi ve Barçın kazaları taraflarında vakî' meralarda icâbından

müdehale olduğundan ve mezkûr meraların defterhane-i âmiremnden sarâhaten kaydı mahalli bulunmadığından marifet-i şer‘-i şerif ve çiftlik-i mezkûr müdiri ve erbâb-ı vukûf marifetleriyle mahallerinde bi‘l-mu‘ayene tahrîriyle iktizâ iden i‘lâmat ve defatir-i mümzâsının irsâli bâbında sen ki vezir-i müşarûn-ileyhsin akdemce sana sadrazam tarafından gönderilmiş olan tahrîrat mucibince tarafından lazım gelenlere mü‘ekked tahrîr ve mahsûs me‘mûr tesyîr olunarak elviye ve kazaya ve mezkûr mütesellim ve voyvoda ve nüvvâbı ile çiftlik-i mezkûr müdiri Hacı Feyzullah zide kadrihû ve taraf-ı müşîrânından giden me‘mûr âdemin marifetiyle mahallerinde erbâb-ı vukûfdan başka başka ba-tetkîk tahkîk kılınarak marü‘z-zikr meralar mu‘ayene birle erbâb-ı vukûf ihbarı ile tebeyyün iden hududların nişanlar vaz‘ ve tahdîd etdirilerek kat‘ olunan hududları mübeyyin tevârüd iden defatir-i mümzâ ve i‘lâmat-ı şer‘iyye gönderilmiş olduğum Der-saâdetime ba-tahrîrât tahrîr ve iş‘âr eylediğin ecilden ve tahrîrât-ı mezbûr kaydı bâde‘l-ihrac defter-i mümzî ve i‘lâmat-ı şer‘iyye-i varide baş muhasebede bi‘l-hulâsa hasilât-ı mezkûrun bu def‘a tahdîd olunan meralarının zahire ihrâc ile kemiyeti anlaşılmiş olmakla bu suretde ber-muceb-i i‘lâmat ve defatir-i marü‘z-zikr mahdûd olan meraların keyfiyet ve mikdârı ma‘a berâtihâ baş muhasebeye kayd olunarak aynıyla defterhane-i âmirem kalemine ve mansûrem zimmet defterlerine ilm u haberleri i‘tâ ve zikr olunan meraların çiftlik-i mezkûr müdiri mûmâ-ileyh tarafından zabt ve idâresine kimesne tarafından müdahale olunmak üzere suret-i defter ile emr-i şerifim ısdârı hususu bi‘l-fiil asâkir-i mansûrem hazinesi defterdârı iftiharü‘l-ümerâ ve‘l-ekâbir es-seyyid Abdurrahman Nafîz dâme ulüvvühû tarafından ba-takrîr ledel arz mucibince tanzîmi hususuna irâde-i aliyyem ta‘alluk idüb ol vechile ber-muceb-i defter ve i‘lâmat marü‘z-zikr mahdûd olan meraların keyfiyet ve mikdârı ma‘a berâtihâ kalem-i mezbûra kayd etdirilerek mahal-i merkûmeye ilm u haberleri tahrîr ve i‘tâ olunmuş olmakla ber-vech-i meşrûh amel ve harekete bezl-i cân-ı himmet eylemek fermânım olmağın ihrâc olunan memhûre ve mümzî suret-i defter ile iş bu emr-i âli-şânım ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde keyfiyet irâde-i seniyyem mantûk-u emr-i şerifimden malumun oldukda fermânım olduğu ve suret-i defterde (...) kılındığı vechile zikr olunan meraların çiftlik-i mezkûr müdiri mûmâ-ileyh tarafından zabt ve idaresine kimesne tarafından müdehale olunmaması hususuna sarf-ı küllî miknet eyleyesin ve siz ki nüvvâb mûmâ-ileyhsiz siz dahi mucib-i emr-i şerifimle amel ve harekete i‘tinâ

ve dikkat ve hilâfetden hazer ve mucânebed eylemeniz bâbında fermân-ı âli-şânım sâdır olmuştur.

Fi 20 Rebiü'l-Ahir 1251

Sayfa No: 34

Hüküm No: 2

Suret-i defter kat'-ı hudûd ber-merâ-yı çiftlik-i Çifteler der-livâ-i Karahisar-i sahib ve Seferihisar ve Eskişehir ve Seydi Gazi ve Barçın ber-mazbût-ı hazine-i mansûre-i marifet-i hazret-i vezirim mükerrer Mehmed İzzet Paşa mutasarrıf-ı Ankara ve Kengırı ve Karahisar-i sahib ve marifet-i şer' şerif hudûd-u merâ-yı çiftlik-i mezkûr tahdîd ve zahire ihrâc ve defter-i şod ba-takdîm-i kayd şod irâde-i aliyye ta'alluk gerde ve suret-i defter-i memhûr be-muceb-i meşrûha-i defatir ve meşrûha-i mümzî ve i'lâmat-ı şer'iyye ve tahrîrât-ı müşarûnileyh der-kenâr ve hulâsa ve takrîr-i hazret-i defterdâr ve hazine-i asâkir-i mansûre ve fermân-ı âli.

Fi 7 Rebiü'l-Ahir

1251

Sayfa No: 34

Hüküm No: 3

Kaza-i mezkûrda olan meştûrû'l-esâmi meralardan ahâleden bir ferdin intifâ'ı olmayub zira'atden hâli ise de çiftlik-i mezkûrda olan hayvanata mera olunması müstebân ve şayân ve çiftlik-i mezkûra küllî vüs'at geleceği zahir ve nümâyân olacağı kaza-i mezbûr hakimi efendi tarafından vürûd iden mümzî defterde muharrer olmağla şerh verildi.

Sayfa No: 34

Hüküm No: 4

Eskişehir kazasında olan meraların mikdârı

Seydi Suyu üzerinde taşlı geçid	İsmaili çayırının şark cânibi yani Sarı Su demek olunur
---------------------------------	---

Andan Mihaliççık'a giden Gülyolu'ndan Yusuf Şeyh'e	Andan Camili Viran'a varınca olan cisrin Kible cânibine ve Camili Viran'a
--	---

Andan Kuş Doğan viranesine	Andan hüdavendigâr sancağından Seferihisar kazasının hudûduna varınca müntehîdir
----------------------------	--

Seydi Gazi kazasında olan meraların mikdârı

Top Ardıç andan Kafilecik Höyüğü	Ve andan Herenki Burnu
----------------------------------	------------------------

Ve andan Nemekcek ? virana	Ve andan Gülüflü
----------------------------	------------------

Ve andan Kürtü Kale'si	Ve andan beş dam karındaş
------------------------	---------------------------

Seydi Suyu üzerinde Taşlı geçidine müntehîdir

Barçın kazasında olan meraların mikdârı

Kara Tepe	Üç Çanak Çalı	Bülbül Pınarı	Ulu Yören
-----------	---------------	---------------	-----------

Seferihisar Günyüzü kazasında olan meraların mikdârı

Sınır Sarı Su kenârından Mantarlık ve Kudretler virana	Kuş Adacalı çalı ve dalbasan
--	------------------------------

Fi 20 Rebiü'l-Ahir 1251

Sayfa No: 34**Hüküm No: 5**

Saâdetlü meveddet-şi'ârım ağa-yı muhterem hazretleri

Marifet-i saâdetleriyle tahrîr ve tanzîm olunmuş olan redif asâkir-i mansûre taburunun zabitan ve neferâtına ihsan-ı hümayûn-u şâhane buyurulan ma'aş mahiyelerinin tevzî'ini mübeyyin ve vukû'atlu olarak mah be-mah tanzîm olunan yoklama defteri mansûre hazine-i celilesine takdîm olunacağından tabur-u mezkûrun vukû'atı bilinmek ve bâb-ı ser-askerîde mahfûz olan esas defteri ol vechile düzeltmek için zikr olunan yoklama defterlerinden başka tabur-u mezkûrdan vefat iden ve müceddeden tahrîr olunan ile ihrâcı icâb iden neferâtın esâmi ve şöhretlerini mübeyyin bir kıt'a pusulasını bu tarafa irsâl ile kuyûdâtın ihtilalden vikayesi hususuna ihtimam ve dikkat olunmak ve bir de ihrâc olunanların cümlesine rû-yı (...) gösterildiği halde muhtel kuyudu müstelzim olacak bedihiyyâtdan ve badehû ileride ihrâcın önü kestirilemeyerek ve ma'azallahû te'âlâ bunca tekellûf ile husule gelen mevadd çarçabuk halel-pezîr olacağı vaz'ihatdan bulunduğundan tabur-u mezkûrda bir neferin ihrâcı icâb eylediği takdirinde ne sebebe mebni çıkarılacaktır ve illeti nedir evvel-emirde cânib-i mecidden istizân olunarak ol vechile ihrâcı iş'âr olunur ise ol nefer kangı onbaşının neferi ise yerine tahrîr olunacak onbaşının neferâtı

zeyline tahrîr olunmak lazım geleceğinden bi-mennihî te'âlâ bu vechile icrâsı hususuna mazîd-i i'tinâ ve himmetle icrâsı lazıme-i kâr-dâni ce sadakate bezl-i hamiiyet eylemeniz için şukka-i mücellâ tahrîr ve tesyîr kılınmıştır.

Fi 27 cemaziye'l-evvel 1251

İş bu emirnâme-i sâmileşi derciyle asâkir-i mezkûrenin Şehr-i Rebiü'l-Ahir mahiyeleri irsâl olduğunuz natık Ali Bey'in yediyle bir kıt'a sancak buyuruldusu dahi gelmiştir.

Sayfa No: 35

Hüküm No: 1

Medine-i Seferihisar mahallâtında Tatlar mahallesinde bi-emrillâh fevt olan Hüseyin Efendi bin Ömer müteveffânın verâseti zevce-i metrûkesi Zeynep bint-i Ateş Mehmed ebi Ömer ve cümle-i mevkûfu Ömer ismiyle müsemmâ olan sulb-i sagîr için mezbûre Zeynep'in er karındaşı Hüseyin vasî nasb ve ta'yîn olunarak vâris-i hâzır babası dava ve zevcesi talebiyle müteveffâ-i mazbûrun kâffe-i muhallefâtı vasî marifetiyle tahrîr olunursa bi'l-marifet-i şer'iyye tevzî' ve taksîm defteridir ki ber-vech-i âti zikr ve beyân olunur. Hurrîre fî yevmi'l-hâmis ve'l-ışrîn şehr-i Cemaziye'l-Evvel sene tis'a ve sittîn ve mi'eteyn ve elf.

Kahve kıyye guruş 25 2623.5	Altı aded sahan 6 guruş 151	Saat (...) 1 guruş 640	Kelâm-ı kadim hediyesi 1 guruş 400
---	--	---	--

Trablus şal 1 guruş 126	Kürk müstâmel 1 guruş 20	Yağmurluk müstâmel 1 guruş 40
--	---	---

Sako müstâmel 1 guruş 50	def‘a yağmurluk cedîd 1 guruş 37	Nargile şişe marpuç 1 guruş 20	Minder 1 guruş 15.5
---	--	--	--

Çuka yelek 1 guruş 20	Fes müstâmel guruş 12.5	en‘âm-ı şerif 1 guruş 15	Şamdan guruş 15.5
--	--------------------------------------	---	--------------------------------

Yorgan müstâ‘mel 1 guruş 35	def‘a yorgan müstâmel 1 guruş 36	Şilte müstâmel 1 guruş 13	Çarşeb 1 guruş 5
--	--	--	---

Kilim müstâ‘mel 2 guruş 100	Köhne kilim 2 guruş 14	Minder cedîd 1 guruş 50	Kahve değirmi guruş 10
--	---	--	-------------------------------------

(...) (...) 100	Hüseyin karz-ı şer‘-i cihet guruş 1000	cem‘an yekûn guruş 6248
------------------------	---	--------------------------------------

Masrafü'l-ihracat ve serrişt-i masârif-ı meyyit

Masârif-ı meyyit techîz-i takfîn guruş 200	Mühürle zevci guruş 50	Kurban re's 2 guruş 80	Hacı Hasan Ağa guruş 40
--	-------------------------------------	---	--------------------------------------

Hacı Hasan Efendi guruş 30	Resm-i âdî guruş 156	Hüddâmiye kayd guruş guruş 10 15	Mahzâriyye guruş 12
--	-----------------------------------	---	----------------------------------

Müteferrika guruş 40	Hisse-i zevce guruş 699	Mehr-i zam guruş 50	Hisse-i ebi Ömer guruş 932
-----------------------------------	--------------------------------------	----------------------------------	---

Hisse-i cümle-i merkûf guruş 3966
--

Sayfa No: 36

Hüküm No: 1

İki yüz elli senesi mah-ı Şevvâl-i Şerîfim hasılâtı marifet-i ihtisab ile
Bursa'ya takdîm olan

Fi 9 Rebiü'l-Evvel 1251

Guruş	
63357	Rüsûmat-ı ihtisab
22110	Yevmiye dekâkîn
09270	Rüsûmat-ı bâc-ı bir ay
94737	Yekûn
02479	Tamga harc
97212	Yekûn
30000	İhtisab masârifî matbah ve mahiye ihrâc
67212	Yekûn
16523	Mah-ı mezbûr tamga-yı cedîd rüsûmat

Fî 9 Rebiü'l-Evvel

1251

853	Mah-ı mezbûr resm-i serçîn ve perçîn
------------	--------------------------------------

Sayfa No: 37**Hüküm No: 1**

Mefahirü'n-nüvvâbü'l-müteşerri'în Seferihisar Günyüzü ve Şecer-i Kebîr kazaları naibleri zide ilmühûm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân kazahâ-i merkûme voyvodası Nuri zide mecdühû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olacak malûm ola ki mansûre hazine-i celilemde mazbût mahallerden derûn emr-i şerife mevzû'an irsâl olunan memhûr ve mûmzî bir kıt'a suret-i defterde muharrer ve murakkâm olduğu üzere Hüdavendigâr sancağında kâin ma'a merbûtân Seferihisar Günyüzü ve Şecer-i Kebîr kazaları voyvodalıklarımla beraber çend parça iltizâmatdan zaman-ı zabtları itibar ile iki yüz elli dört Mart'ı ve elli beş Muharrem'i senelerine mahsûben zabt ve irâde olunmak üzere cem'an iki yük yetmiş bir bin dört yüz kırk sekiz guruş semerât ve menafî ve bedelât mukayyidi ve sarrâf ta'ahhüdüyle sen ki voyvoda-i mûmâ-ileyhsin uhdene ibkâ ihalesi hususuna irâde-i seniyye-i mülûkânem ta'alluk etmiş ve ol vechile tarafından dahi bi'l-kabûl mebaliğ-i semarât ve menâfi ve bedelât-ı mezbûre evkâf-ı mu'ayyenesinde mansûre-i hazine-i celileme ve mebaliğ-i

mezbûrdan başka kazahâ-i merkûm dahillerinde olub ber-vech-i âti süvarî ve humbaracı dahi ve lağımcı asâkiri tımarâtından ve gerek hazine-i saire-i şâhânemde mazbût ve gerek ashâb-ı uhdelerinde bulunan iltizâmatdan mansûre-i hazine-i celileme defter-i iltizâmatında mukayyed olan iltizâmat bedelâtı dahi hazine-i merkûmenin memhûr senedâtıyla bila-cevr ve ezâ ve vakt-i zamanıyla mahal ve ashâbına te'diye ve ifâ olunmak üzere ta'ahhüd'ü-şâmil sarrâf kibelinden memhûr deyn temessükü verilmiş olmağla ma'a merbûtât-ı voyvodalık ve iltizâmat-ı saire-i mezkûre öteden beri teveccühle zabt ve irâde oluna gelmiş ise yine ol vechile ve bunlardan tahmîs usûl ve nizâm-ı mu'tâdesi ve İstanbul tahmishanesi usûlü üzere ma'a tamga ihtisabında dahi usûl e nizâmına te'amül-ü cariyeye-i kadîmesine ve mahallinde mukayyed ve müseccel olan tarifelerine tatbikan mu'tâd-ı vechile zaman-ı zabtları olan marû'z-zıkr iki yüz elli dört Mart ve elli beş Muharrem'i ibtidâlarından seneleri gayetine değin sene-i kamile tarafından zabt ve idare ve vakî' olan mahsûlât ve rüsûmat ve âidleri ve tayyrât-ı mu'tâdları ve olageldiği vechile ahz u kabz olunması ve ihtisab nizâm-ı vechile der-saâdetime İzmir'e gelecek ve gidecek eşyadan ve sair mahaller dahi ihtisab-ı tezkîre-i müteberesiyle yed-i âhara tedavül itmeyerek resm-i ihtisab ve tamgası edâ olunmuş emti'adan ve tarifeden haric ve fazla resm-i ihtisab alınmayub ve biladlarda ihdas dahi olunmaması ve bâlâda ima olduğu üzere salifü'z-zıkr süvarî mansûre ve humbara ve lağımcı asâkiri tımarâtından ashâbı taraflarında zabt ve ta'sîri elli dört senesi ta'vîk olunmuş ise de derdest olan Tanzîmat-ı hayriyye usûlüne nazaran tımarât-ı merkûmenin ashâbı taraflarında zabt ve irâdesi uyamayacağından kemâfi's-sâbık mahalleri me'mûrları taraflarından zabt ve ta'sîr olunarak bedelât ve hasılâtlarından vakit ve zamanıyla ashâbına te'diye etdirilmesi hususuna bu def'a irâde-i seniyye-i şâhanem ta'alluk etmiş olduğuna ve bunlardan vech-i muharrer üzere mansûre-i hazine-i celilem defterinde mukayyed olanların bedelâtı der-aliyyemde sarrâf tarafından ashâbına i'tâ olunacağına binaen keyfiyet malumun olarak tımarât-ı merkûmeden mahallerinde olan iltizâmat defterinde mukayyed olanı ve ashâbından dahi orada bulunan olur ise ol makulelerin bedelât-ı mukayyedesini teshîlen li'l-maslaha ba-senedât makbûz mahallinde tarafından ashâbına i'tâ ve ber-vech-i meşrûh mahallinde olan iltizâmat defterlerinde mukayyed olub ashâbı ol tarafda olmayanların bedelâtı kezâlik der-aliyyemde sarrâf cânibinden ba-senedât ashâbına verimlik üzere bu makulelerin dahi

timar ve tasarruflarının esâmisi ve verilecek bedellerin kemiyetini ale'l-infirâd beyân olunarak mûmzî defter-i mansûre-i hazine-i celileme (...) İngiltere tüccarı hakkında mûn'akid olan mu'âhede mucibince Mart'tan itibâren lazım gelen mu'amele bundan böyle tarife-i cedidenin tanzîminde müstekilen neşr ve i'lân olunacağı ecilden ol vakit tüccar-ı merkûme hakkında mu'amele-i lazîme ol vechile ve kazahâ-i merkûmenin umûr-ı maliyesi mansûre hazine-i celîlem tarafından bi'n-nezaret rû'yet olunacağı misüllü umûr-ı askeriyyesi kemağân taraf-ı ser askerîden bi'n-nezâret tesviye olunacağından bu babda dahi harekât-ı merbûbe-i icâbiyyenin icrâ kılınması hususlarına sa'y ve fevz-i gayret eylemek fermânım olmağın zabtını havi ba-ilm u haber iş bu emr-i âli-şanım ısdâr ve tisyâr kılınmıştır. İmdi vusûlünde keyfiyet irâde-i seniyye-i mülûkânem mantûk-ı emr-i münîfimden malumun oldukça ber-minvâl muharrer amel ve hareket ve taraf-ı vâzih-ı eşraf-ı cenâb-ı padişâhânem için ahâli ve fukarâdan isticlâb-ı da'avât-ı hayriyye ile her halde infâz-ı emr-i âli-şanıma sa'y-ı bi-şümâr-ı garet ve dikkat eyleyesin ve siz ki naibler mûmâ-ileyhimsiz. Siz dahi mucib emr-i şerîfimle amel ve hareket ve hilâfından hazer ve mucânebed eylemeniz bâbında fermân-ı âli-şânım sâdir olmuşdur. Buyurdum ki hükm-ü şerifimle vardıkda bu babda vech-i meşrûh üzre şeref-yafte-i sudûr olan iş bu emr-i şerif-i celilü's-şân-ı vacibü'l-ittibâ' ve lazîmü'l-imtisâl mazmûn-ı münîfi birle amil olasız. Şöyle bilesiz ; alâmet-i şerifime itimat kılasız. Tahrîren fî yevmi's-sâdîs min-şehr-i Zilhicce sene erba'a ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf.

Sayfa No: 37

Hüküm No: 2

Saâdetlü mekremetlü meveddet-şi'ârım Ağa-yı muhterem hazretleri

Hüdavendigâr sancağından müretteb redif hassa-i şâhâne alayının bundan akdem Bahr-i Sefid me'mûr buyurulmuş olan birinci taburundan beş on başı ile otuz beş nefer ki cem'an kırk nefer firar etmiş olduklarını boğaz-ı mezkûr muhafızı atufetlü el-hâc Ali Paşa hazretleri tarafından iş'âra ve salifü'z-zikr firarilerin ahz u girift olunmaları için tahârrî ve ikdam olunarak bi-mennihî te'âlâ ele getirülecekleri derkâr ise de firari merkûmlar cümlesi silahlarıyla buldukları ve bunları çevirmek da'iyesinde olan bin başlarına suret-i muhalefet üzre olduklarına nazaran bu def'a

dahi ahz u giriftlerine me'mûr kılınacak adamlara karşı koyub teşhîr-i silah kaziyyesine mütecasir oldukları halde me'mûrîn taraflarından ne vechile mu'amele olunmak lazım geleceği ifadesine dair vârid olan şukka-i şerîfeleri me'âli malûm-u mahalli olmuş ve keyfiyet dâr-ı şûrâ-yı askeriyeye lede'l-havale bundan böyle asakir-i redifenin küçük zabıtân ve neferâtından firar idenler ahz u girift olunub alay cânibine lede'l-i'ade cezaname-i hümayûna tatbikan te'dîbi bade'l-icrâ adâb-ı talim ve ta'allüm ve usûl-ü nizâm-ı askeriyeye tahsîl-i vukûf etmek için silk-i redifden bi'l-ihrâc asker-i muntazama-i muvazzafa silkine idhâl ve idrâc ve yerine memleketden başka mübtedî redife tahrîr ve idhâl olunmak ve iş bu hüdavendigâr alayı firarilerini ahz u girift etmek için me'mûrîn taraflarından dahi misliyle mukabele etmek lazım geleceği bi't-tensîb karar verilmiş ve ol babda dâr-ı şûrâdan tanzîm olunan mazbatanın bir sureti dahi leffen irsâl kılınmış olmağla ber-minvâl muharrer icâbının icrâsı hususuna himmet eylemeleri için şukka-i muhâlasa tahrîr ve tesyîr kılındı.

Fi 19 Rebiü'l-Evvel 1255

Sayfa No: 38

Hüküm No: 1

İftiharü'l-emâcid ve'l-ekârim camiü'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtassu bi-mezîd-i inayeti'l-meliki'd-dâim dergâh-ı mu'allâm kapucu başlılarından Hüdavendigâr sancağı mütesellimi el-hâc Mustafa dâme mecdühû mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm madenü'l-fezâ'il ve'l-keâm Hüdavendigâr sancağında afyon husule gelen kazaların kuzât ve nüvvâbı zide fazlühûm ve mefahirü'l-emasil ve'l-akrân voyvodagân ve ayân vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zide kadriühûm tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olacak malûm ola ki (...) memalik-i mahrûsa-i şâhânemde husule gelen afyon yed ve ihdâ usûlü üzre cânib-i darphane-i âmiremden mübayâ olunmakda ise de zât-ı hilâfet simât-ı şâhânem mevhibe-i ilâhiye olan şime-i fahime-i ra'yyet perveri ve şevkat iktizâsınca afyon zira'atiyle me'lûf olan ahâli ve fukarânın sâye-i mekârim vâye-i mülûkânemde tezâyüd-ü refah ve ta'îşi niyyet-i hayriyyesiyle zikr olunan yed ve ihdâ usûlünün bâde-ezîn terk ve ilgâsı emr ve irâde-i seniyye-i mülûkânem muktezâ-yı münîfinden olub ancak (...) beher kilesinden şimdiye kadar istihsâl kılınmakda olan otuz guruşdan mütecâviz (...) ashâb-ı zira'ate terk olunacak

olduğundan memalik-i mahrûsa-i şâhânemde husule gelen sair mevrû'âtdan onda bir ve ekseri mahallerde sekizde ve belki beşde bir gurusu alınageldiği misüllü iş bu afyon mahsûlâtından dahi aynen olmak üzere sekizde bir alınarak ma'âdasını ashâbı diledikleri mahalle sattıkları halde hem kendülerine menâfi-i kesîre husulü derkâr ve hem de darphane-i âmirem cânibine usûl-ü mezkûrenin terkinden dolayı terettüb idecek zarar ve ziyân bir nevi medâr olacağı bedidâr olmak hasebiyle husus-u mezkûrun ol vechile icrâsı ve fi'l-kadim ashâb-ı mukâta'ât taraflarına afyon zer' olunan mahallerde tahsîl olunmakta olan resm-i dönüm haşhaşın dahi maslahatta çatallık olmamak için cânib-i darphane-i âmiremden zabtıyla bâlâda beyân olunduğu vechile afyonda sekizde bir olarak aynen alınacak öşürden ma'âda ve hâsıl olan haşhaş tohumundan dahi kanun ve emsali vechile kezâlik aynen olarak sekizde bir öşr-ü şer'inin tahsili ve salifü'z-zikr resm-i dönüm haşhaş mukâta'âsında senevi mukayyed olan malûmü'l-mikdâr bedelât ve mâl ve kalemiye ve semere-i kadîmesinin elli dört senesine mahsûben istihsâli hususu mansûre hazinesi tarafından mahallerinde müşîr ve ferik ve mütesellimlerine deruhde ile ahd-i karîbde zabt evâmîr-i tasdîr ve i'tâ olunmuş idüğü kuyuddan müstebân olduğundan salifü'z-zikr elli dört senesi Mart'ından itibâren afyon mahsûlüyle haşhaş tohumundan başka başka tahsîl olunacak sekizde bir öşürlerinin darphane-i âmireden te'diye ve i'tâ olunmak üzere salifü'l-beyân zabt evâmîri şerîfemde ahz ve kaydlarının terkîni olunması hususları bi't-tensîb ol babada icâbının icrâsı hususu halen darphane-i âmirem müşîri destûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müşeyyid-i sadakat semîrim es-seyyid Mehmed Hasib Paşa edamallahü te'âlâ iclâlehu tarafından ba-takrîr ifade ve inbâ olunmuş ve ol vechile tesviyesi hususuna irâde-i seniyye-i mülûkânem tâ'lıkıyla ol babda şeref-efzâ-yı sahife-i sunûh ve sudûr olan emr-i hümayûn-ı şevket makrûn-ı bâm-ı şâhânem muktezâ-yı münîfi üzre keyfiyet me'âdin-i hümayûnum defterlerine kayd ile icâb iden mahallere ilm u haberleri i'tâ ve ol babda darphane-i âmirem tarafından vürûd iden ilm u haber muvâcehesine divân-ı hümayûnumdan afyon husulse gelen diğer mahaller için ifade-i hâli mutazammın başka başka evâmîrim tasdîr ve isrâ' kılınmış olmağla biz ki mütesellim ve kuzât ve nüvvâb ve sair mûmâ-ileyhimsiz siz dahi ifade-i hal zımında iş bu emr-i celilü'l-kadrim ısdâr ve tisyâr olunmuşdur. İmdi vusûl-ü fermân-ü celilü'l-unvân mülûkânemde ber-vech-i bâlâ erzân kılınan âsâr-ı merâhim ve eşfâk-ı seniyye-i bâm-

ı şâhâneme zîr-i hükümet ve idârende kâin mahallerde afyon zer'iyile me'lûf olan ahâli-i fukarâyâ i'lân ve işâ'at-ı birle taraf-ı müstecmi'û'l-mecid ve'sş-şeref-i şehin şâhânem için cümlesinden isticlâb-ı da'avât-ı hayriyyeye mübâderet ve ashâb-ı mevrû'at dahi huzûrunda tesvîg kılınan iş bu müsa'adâtın kadr ve şükrünü bilerek bundan böyle beher sene hâsıl eyledikleri afyon mahsûlüyle haşhaş tohumundan başka başka olarak sekizde bir hesabıyla darphane-i âmireme tahsîs olunan öşürlerini vakit ve zamanıyla aynen ve tamamen kabzına me'mûre edâ ve ondan sonra ma'adâsını diledikleri mahalle bey' ve fûrûht ile her halde öşr-ü mezkûrun telefden muhafazası emrine dikkat ve i'tinâ eylemeleri esbâbının istihsâline bi'l-ittifâk mezîd-i ihtimam ve gayret ve hilâfından hazer ve mücânebet eylemeniz babında fermân-ı âli-şânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki vusûl buldukda bu babda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sūdûr olan fermân-ı vacibü'l-ittibâ' ve lazımu'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla amel ve hareket eyleyesiz. Şöyle bilesiz alamet-i şerife itimad kılasız. Tahrîren fî evâhir-i şehri Rebiü'l-Evvel sene hamse ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf.

Sayfa No: 38

Hüküm No: 2

Suret-i Hücet-i Hüküm

Kudbeddin mahallesinden mumcu Mehmed nam kimesne baş çavuşun Mehmed Ağa ile su murâfa'aları kaydı merkûman selefimiz efendi huzurlarında murâfa'a olub beyyine taleb olundu ise ızhâr-ı aczinden Mehmed Ağa'ya yemîn teklif olunub yemin-i (...) ale'l-âlâ etmeyin mucibnce şehir önünde uyuz suyu Mehmed Ağa'nın tarlası içinde havuz ile mahguz olub meyânelerine mükırreren nizâ vukû'yla keşf ve mu'ayene olundukda yine sâbıkı misüllü kadîmi mumcu Mehmed Bey tarlasının sulandığını beyyine taleb olunub ızhâr-ı acziyle elli beş senesi sulandı deyu getirdiği şahitler baş çavuş Mehmed rızâsıyla galesi müşterek olmak üzere vermiş olduğu bade's-subût ve'l-hüküm kademine şahit bulunmadığından mumcu Mehmed fuzuli su mu'ârazasından def' ve men' olunduğu tescil olundu.

Sayfa No: 38**Hüküm No: 3**

Zât-ı marifetü'ş-şer'î Taraklı mahallesi sakinelerinden zât-ı marifetü'ş-şer'î berber oğlu Yusuf kerimesi Fatma Hatice bint-i Yusuf nam hatun sagîre yedi yaşında olan sulbiye-i sagîre kızı Ümmü Gülsüm'ü senede on guruş icâre ile icâre-i mukadderetin yine sagîre-i mezbûrenin kisvesine sarf ve istihlâk etmek üzere (...) zade Ahmed Ağa'ya (...) bi'r-rıza verdiği sicill-i mahkemeye kayd olundu.

Fi 20 Recep 1267

Sayfa No: 39**Hüküm No: 1**

Suret

(...) Ağa

Beyândan müstağni olduğu üzre şevket-me'âb keramet nisâb veliyyü'n-nimet âlem-i veliyyü'n-nimetimiz efendimiz mecd-ü intizâmât-ı seniyye olarak binayetillahi te'âlâ şimdiye kadar icrâsına muvaffak oldukları me'âsir-i celîle-i şâhânelerine ve ez-cümle tahrîr-i nüfûs ve men'-i mürûr maddeleri nizâmâtı cümle ahâli ve fukarâ haklarında mahz-ı hayr ve menfa'at olduğuna ve bu husus-u hayriyyet-nusûsdan murâd-ı ali gerek Asitâne-i saâdet-âşiyâna ve gerek memalik-i mahrusa-i şâhânedede mutavattın olan bi'l-cümle ibâdullâhın mikdâr ve kemiyetini ve isim ve şöhreti malum olmak ve bila-tezkîre serseri makuleleri ve ferdâ ferîdenin bu tarafa gelüb gidememeleri istihsâl kılınmak kazıyye-i seniyyesinden ibaret bulunduğu binaen iş bu nizam-ı müstahsinin ale'd-devâm icrâsıyla tatarruk-u halelden vikayesi elhâletü hazîhî Der-saâdetde câri olduğu vechile her bir mahallât imam ve muhtarları mahallelerinde ve tevellüt ve vefât idenlerin isim ve şöhretlerini bâb-ı hazret-i ser-askerîde bulunan mahallât baş kitâbetine götürüp kayd ettirmek ve ol vechile tahrîr defteri beher mâh (...) ve isbât olunmak üzere nizam-ı merbût olan öylece câri ve mer'î olduğu misüllü sair memalik-i mahrusa dahi bu usûlün layıkıyla icrâsı kemal takayyüd ve ihtimamdan lâbüt olacağı derkâr ise de yalnız bu kadarla matlûb-u hakikatin istihsâl ve her bir kazaya küll-î yevm mürûr-ı ubûr iden kimesnelerin keyfiyeti bilinmesinin istikmâli mümkün olamayacağından şu husus-u

hayriyyet mahsûsun kemâ-yembağî icrâsı için bir hüsn-i zabıtaya rabtı lazım gelmiş olub şöyle ki her bir sancağının vali ve mutasarrıfı ve mütesellimi beher hâl ol sancağın kürsüsü olan kazada ikamet edeceğinden ve ol kazada mevcut olan nüfusun mikdârıyla kaza-i mezkûr beher yevm mürûr-ı ubûr iden eşhâsın kemiyet ve keyfiyetini bilmek ol kazada bulunan vali ve mütesellim ve voyvodanın vacibe-i zimmeti olduğundan ve ol kazada beher hal mahallât muhtarları ve esnaf ve hancılar kethüdâları ve kiracı başları bulunduğundan iş bu muhtar kethüdâ ve kiracı başları beher yevm ol kazaya gelüb gidenlerin ve cüz'î ve küllî vukû'ât-ı memleketin yevmiye jurnalini zabıt-i memlekete getürüb teslim etmek ve dahili sancakda bulunan sair kazalar ise kürsî-i livâya mesafe olarak oralarda beher gün jurnal takdimi mümkün olamayacağından mesela o makule sair kaza ve kasabanın mahallât muhtarları ve esnaf ve hancılar kethüdâları dahi kendü kaza ve karyelerine yevmiye gelüb gidenleri kezâlik jurnal iderek haftada bir kere müdür-i kaza marifetiyle jurnal-i mezkûru kürsî-i livâ bulunan vali ve mütesellim tarafına gönderilmek ve vali ve mütesellim dahi her tarafda bir kere sancağının umûm kaza jurnallerini Asitane-i Saâdete takdim eylemek üzere nizâma rabt olunması tensîb olunmuş ve bu takdirce kürsî-i livâ olan mahalde bir ve yahud iki nefer jurnal kâtibinin vücûd-u elzem olub eğer ki jurnal kitâbetinin kazalarda olan nüfûs defatiri nazırı ve kâtiblerine havalesi hatıra gelir ise de ve sair icâb iden ahâli-i memleketden iş bu (...) uhdesinden gelmeye muktedir ve münasibleri intihâb ve jurnal kâtibi ta'yîn ve nüfûs kâtibleri misüllü iktizâ iden kifâyet mikdârı mahiyeleri cânib-i vilayetden uydurulmak sureti münasib görülmüş ve bu cihetle nizâm-ı mezkûr bi-mennihi te'âlâ bundan böyle her bir mahalde icrâ ve istikmâl olunmak üzere evvel emirde her bir mahalde müntehâb ta'yîn olunacak jurnal kâtiblerinin isim ve şöhetlerini ve hallerine göre cânib-i vilayetden i'tâsı iktizâ iden mahiyelerinin mikdârını mübeyyin her bir mahalde defter ve cevapları celb ve iktizâ iden aklâm ve bâb-ı hazret-i ser-askeriye kayd olunarak badehû ona göre her birinin me'mûriyetlerini müşîr evâmîr-i ısdâr olunmak üzere nizama rabtı hususuna irâde-i seniyye-i şâhâne ta'allukuyla ol babda hatt-ı hümayûn-u hazret-i şâhâne sahife-i pirâ-yı sudûr buyrulmuş ve Hüdavendigâr sancağı kazalarında dahi nizâm-ı mezkûrun icrâsı irâde-i hazret-i şâhâne iktizâ-yı münîfinden olarak nizâm-ı mezkûrun suret-i icrâsını mübeyyin kaleme alınan ta'allûnmenin sureti dahi leffen tarafına gönderilmiş olmağla muktezâ-yı dirâyet ve fetânetin üzere

nizâm-ı mezkûrun zikr olunan ta'allûmnameye tatbikan ber-vech-i meşrûh icrâsına ve ta'yîn olacak jurnal kâtiblerinin esami ve şöhret ve mahiyelerinin mikdâr ve kemiyetini mübeyyin iktizâ iden defterin bi't-tanzîm ve takdîm ve isrâsına mübâderet eylemek için ka'ime tahrîr ve tesyîr kılınmıştır. İnşallahü te'âlâ vusûlünde ber-vech-i muharrer harekete mübâderet eyleyesiz ve's-selam

Fi 6 Muharrem 1251

Sayfa No: 39

Hüküm No: 2

83 kıymet 14 denk tüfenk hayriyye tüccarından Hacı Bogos fi 25 Muharrem 1251 nakl-i İzmir

286 kıymet 53 denk Ankara mütemekkinlerinden Taşçı oğlu Hoca İlya Badrik İzmir tarafına irsâl guruş 715 fi gurre-i Safer 1251

445 kıymet tüfenk 8 Ayaş'lı Molla Hasan'ın der-saâdetde efrenc fi 19 Safer 1251 111 guruş 10 pâre

Sayfa No: 40

Hüküm No: 1

Bâ'is-i Defter Oldur Ki

İş bu bin iki yüz elli senesi Ruz-ı Kasım'ından elli bir senesi Ruz-ı Hızır'ına gelince altı mahda vukû' bulan masârifi ve mübaşirân konak masârifi ve mübaşirâna verilen hizmet-i mübaşiriyye ve semere-i mukâta'â ve sancak masârifi ve menzîl-i ücret ve alınan menzîl bargirleri ve şehir kethüdâsı marifetiyle sarf olan masârifâtı saire cümle ahâli ve kura ihtiyarları ve cümle marifetiyle ve marifet-i şer' ile tevzî'i ve taksîm olunan masârifin ber-vech-i âti defteri zikr olunur.

Fi 29 Rebiü'l-Ahir 1250

Guruş	
00500	Mehmed Bey'in ihzârına gelen tatara verilen hizmet

02500	Hakim Efendi cûr-ı voyvoda ağa marifetiyle uşağı efendiye verilen
00960	Diğer uşağı efendiye mahiye (...) Burusa'lı hoca İbrahim'den
00800	Asâkir-i redife emriyle akdemce vürûd iden Mehmed Ağa'ya hizmet
00800	Civelek tatarla hizmet
02500	Mütesellim Hacı Ahmed Ağa'ya Cambaz oğlu Ali yediyle irsâl olunan esb baha
08060	Yekûn

Defter-i masârif

Guruş	
00500	Yapağı matlûbuna gelen kürt ve oğlu tatarla verilen hizmet
00130	Firari asâkiri için gelen kavasa verilen hizmet
00130	Asâkir-i redife için gelen kavasa verilen hizmet
00050	Mu'allim Hacı Ahmed'e verilen
00025	Ankara'ya giden Salih Ağa'nın uşağına verilen harçlık
00835	Yekûn
00950	Mütesellim Ağa'nın i'lâniyye buyuruldusu ile gelen Emin Ağa'ya verilen hizmet
00050	Mûmâ-ileyhe verilen seccade
00157	Günciyenin ber-mû'tâd verilen taksit-i evvel ve sâni
00060	Hizmet mübaşiriyesi
00070	Serçîn ve perçîn ve tamga-yı (...) ihtisâb alınması için gelen mübaşiriyye
00100	Mehmed İzzet Paşa efendimizin Mülk karyesine vürûdunda zebh etdikleri ganem bahası
00100	def'a ihtisâb hususu için gelen tatarla verilen hizmet
02322	Yekûn

00320	Asâkir-i redife masâriflerine i'âne kılmak iki taksit verilmek üzere gelen mübaşire verilen hizmet
00600	Sâbık mütesellim ağanın der-aliyyeden gelen tatara verilen harcirah
00450	Der-aliyyeye sarrâf darbına götürmekte esnâ-yı râhda (...) kirası ve masârif-i saire
00300	Mersûme harcirah
03992	Yekûn
00010	Ber-mû'tâd günciye başlarına verilen
00100	Hizmet mübaşiriye
01168	Balıkesir'e nakil olunan iki bin vukiyye yünün kirası
00210	Arap hatunu getüren tüfenkciye verilen hizmet
00150	def'a ihtisâb irâdına bâc-ı Pazar ahz için gelen ba-buyuruldu mübaşire verilen
05630	Yekûn
00320	Kara Mahmud oğluna alınan kuyud baha
01000	Hacı Derviş Ağa'ya Balıkesir'e yün naklinde verilen harcirah
00750	Sonradan matlûb buyurulan yapağı için gelen mübaşire verilen hizmet
00100	Asâkir-i redif mu'allimi Hacı ahmed'e verilen
07800	Yekûn
00010	Kıran harmanı için Ankara'ya arzuhal getüren kavasa verilen hizmet
00190	Asâkir-i redifin itmâmı hususu için vürûd iden mübaşire verilen
00100	Takvim-i vekâyi ücretine gelen tatara verilen hizmet
00600	Cambaz oğlu Ali Ağa'ya verilen asb baha
08750	Yekûn
00400	Amâ şeyh araba verilen esb bahası
01000	Arap viranlı Mehmed Ağa marifetiyle Seydi Gazi'ye irsâl olan araba kirası mîr için
00250	Bursa'da ihtisâb efendiye verilen kilim bahası
00080	Arap viranlı Mehmed Ağa'ya verilen koton baha

10480	Yekûn
00025	Ba-buyuruldu vürûd iden Şeyh Efendi'nin müridine verilen
01718	Asâkir-i redife iki mahda şehr kethüdâsı marifetiyle me'kûlât ve meşrubâtına sarf olunan
00710	Konak tamiri ve araba alınan (...)
00150	Asitâne'ye irsâl olan saate verilen ücret
00300	Haydar Paşa tarafından firari asâkir için gelen çavuşa verilen hizmet
13380	Yekûn
00200	Fevt olanların yerine gönderilen altı neferin Eskişehir'e kadar bargir kirası
00250	Mukayyid için gelen hancı başı Mustafa Ağa'ya
00100	me'kûlât masârifleri
00300	Mübaşir tüfenkçi uşağına
14183	Yekûn
00010	Dümrekli sıla için giden (...) harçlık
01250	Seydi Gazi kazasına araba îanesi için onbaşı oğlu Halil Ağa marifetiyle irsâl olunan
00050	Demirci ve Oğlakçı karyelerinde Yörükân kazasında olan veledin nakli için Dizdar Ağa'ya verilen hizmet
00330	Voyvoda ağanın haremi geldikde menzîl tamiri
15823	Yekûn
00200	Tüfenkden ve yapağıdan bir mahalde bey' olunmayub İzmir tarafından gelen (...) bey'i için ba-buyuruldu gelen mübaşire verilen hizmet
00080	Onbaşı oğlu Halil Ağa'ya verilen bir top koton baha
00300	Ankara'dan gelen İzzet Mehmed Paşa'nın kavasa verilen hizmet
(...)	Burusa'dan gelen yapağının (...) kirası
00225	Ankara tarafından giden kol ağasına ve çavuşlara verilen
16675	Yekûn
00200	Kör İbrahim Paşa etbâ'sına verilen

00320	Asâkir-i hassa ikmali için matlûb buyurulan ba-buyuruldu elli beş nefer için gelen mübaşire verilen hizmet
00270	Voyvoda ağanın marifetiyle mütesellim ağanın kethüdâsına verilen kilimler aded 2
00020	Asâkir-i redif defteri getüren sürücüye verilen hizmet
17485	Yekûn
00200	Yine asâkir-i redif mu'allimi Hacı Ahmed'e ağanın verdiği
00185	Hacı Derviş Ağa'nın Balıkesir'e getirdüğü yük hamaliyesi
03000	Burusa'ya asakir götüren yedi nefer cebelülerin harcirahı ve esnâ-yı râhda olan masârifleri
00180	Der-aliyyeye giden sâ'i Kayış oğluna verilen ücret
21050	Yekûn
00085	Asâkir-i redifeden bahrec Burusa'ya irsâl olan altı nefere alınan elbise
00250	Sancak masârifinden hazie-i veliyyü'n-ni'amiye hizmet
00300	Sancak masârifî için gelen tatarla verilen hizmet
00320	Asâkir-i redife tüfeng getüren mübaşire verilen hizmet
22010	Yekûn
00030	Soytarı Hasan Eskişehir'e bayram cebîri için geldikte verilen hizmet
00040	Burusa'ya irsâl olunan asakir berâsında bir nefer getüren adama verilen hizmet
00030	Bolvadin'den ba-buyuruldu gelen şeyhe verilen harçlık
00200	Necip Paşa alaylarından sılada bulunanların celbine ta'yîn olunan mübaşire verilen hizmet
22310	Yekûn
00030	Ramazân-ı şerifde tüfeng atan Ömer'e verilen
00400	Asâkir-i mansûre için irsâl olunan altı neferin esnâ-yı râhda olan masârifî
00200	Kör İbrahim Paşa'nın sakallı ağasına verilen
00150	Necip Paşa'nın kol ağasına verilen
23157	Yekûn

00380	Zeytun bedeline gelen İsmail Ağa'ya verilen hizmet
01300	Hakim sâbık İsâfi Efendi'ye verilen harc-ı i'lâm
02000	Zımmi Hamer Botan oğluna verilen hizmet
00142	Mahkeme tamiri ve masârifât-ı sairesi
26979	Yekûn
01150	Muhtarân mühürlerini getiren Muhibbi Efendi'ye verilen hizmet-i mübaşiriyye
00150	Haydar Paşa'nın kol ağasına verilen
00850	Zeytun bedeliyesi isticâline gelen Süleyman Ağa'ya verilen hizmet
00150	Uşağına verilen
00320	Asâkir-i mansûre için irsâl olunan dört neferin masârifi Burusa'ya
00275	Muhtar hususu için ba-buyuruldu gelen uşağına verilen hizmet
29874	Yekûn
00050	Molla zade tarafından Çifteler Çiftliği için gelen uşağına verilen hizmet
00300	Asâkir-i masûreye ilhâk olunacak asâkirin isti'câline gelen Hacı Şakir'e verilen hizmet
01000	Asâkir-i redife nezâreti için gelen tatar ağası Ali Ağa'ya verilen hizmet
31224	Yekûn

Sayfa No: 41

Hüküm No: 1

Guruş	
173355	Yekûn
003400	Asâkir-i mansûre mürûrlarında rükublarına verilen bargir kiralari
006400	Kiracı başına iâne için verilen sekiz yüz kile şa'ir semâni beher kilesi sekizer gurusdan
002400	Cendir ve Kaymas nam mahallerde olan bekçilere mahiye
003000	Tarîk-i cadde bulunan Mülk ve Kaymas kuralarina i'âne
188555	Yekûn

000500	Def'a elli nefer asâkir-i redife alınan ayakkabılar bahası
005000	İmdâd-ı mukâta'a
010000	Altı mâhda sarf olunan mebalîğ güzeştesi
000300	Mürûr-ı ubûr tezkîresi yoklayıcı Ömer Ağa'ya mahiye
204355	Yekûn
005100	Ber mû'tâd guruşda birer pâreden harc-ı imza
000545	Kâtibiyye, hüddâmiyye, mahzâriyye
210000	Yekûn
10140	Tenzîlât
199860	Yekûn
001936	Harc-ı fermân

Balıkesir'de imâl olunmak üzere kaza-i mezbûrdan matlûb buyurulan üç yük beş yüz vukiyye ağustos kırkının yününden gayr-ı Günyüzü hissesi ihrâc iki bin üç yüz otuz dört kıyyesi ta'ahhüd i'lâmı verilmiştir.

Fî 28 Rebiü'l-Evvel 1251

Sayfa No: 42

Hüküm No: 1

Seferihisar Günyüzü voyvodası sâbık es-seyyid Osman Ağa'nın elli senesi Ruz-ı Kasım'ından elli bir senesi Ruz-ı Hızır'ına gelinceye kadar kaza'îyn-i mezkûrîn umûrlarına ba-defter-i müfredat sarf etmiş olduğu mebalîğ-i mezbûru ve elli senesi kaza'îyn-i mezkûrînün semere-i mukâta'a ve mâl-i mukâta'a ve Şecer-i Kebîr semeresi ceb-i hümayûn ve ba-emr-i âli kaza'îyn-i mezkûrelerden matlûb buyurulan tekâlîf-i şâkka sarf ve harc etmiş olduğu matlûbâtının defter-i müfredâtıdır.

Guruş	
60800	Semere-i mukâta'a
19000	Mâl-ı mukâta'a
03300	Şecer-i Kebîr semeresi

05000	Ceb-i hümayûn
98100	Yekûn
08000	ta'ahhüdiyye
04000	Tahsildâriyye
08000	İkramiye
08000	Akçe güzeştesi
04000	Tomruk ağasına
130100	Yekûn
000969	Sarrâf Dimo yediyle umûr-ı kazaya sarf olunmuş olan
000415	Kırk dokuz senesi ref'-i menzîlinin taksit-i sânisî
006222	Ba-emr-i âli asakir-i redife îaneler için der-aliyyede sarrâf yediyle te'diye olan taksit-i evvel ve sâni
002400	Kırk dokuz senesi Ruz-ı Kasım defterinin sahh-i âli keşidesi harcı
001500	Menzilciye verilen şehir bahası kile 200
141606	Yekûn
008369.5	Sarrâf Dimo'dan şehir kethüdâsının ahz idüb mürûr-ı ubûra sarf eylediği
008050	Seferihisar kazası kiracı başı Selçuk'a Burusa'dan Hacı Mustafa'nın yediyel mübâyâ olunan bargir on üç re's bargirin esmânı
043500	Ba-tahvîl iç bin kile zahire tohumundan kazada matlûbu
057000	Umûr-ı kazaya sarf olunarak ba-tahvîl ahâli-i kazada matlûbu
258524.5	Yekûn
40000	Mâl-ı mukâta'a ve semere-i mukâta'a ve ceb-i hümayûn Günyüzü kazasına tarh olunan
218524.5	Yekûn
000500	Elli senesinin harc-ı fermânı
006250	Elli senesine mahsûben emr-i âli matlûb buyurulan kalyoncu bedeli taksit-i sânisî
000198	Elli bir senesine mahsûben matlûb buyurulan imdâdiyye-i hızırıyye
001936	Elli bir senesi Ruz-ı Hızır tezî'i harc-ı fermânı
227408.5	Yekûn

165106	Teslimat ifrâz
001500	Teslimat ifrâz
060802.5	Yekûn
000486.5	Harc-ı imzaya verilen ifrâz
060314	Yekûn

Elli senesine mahsûben mukâta'aya dair Seferihisar ve Günyüzü'nden atufetlü Süleyman Şükrü Ağa'nın matlûbatı yekûn

Guruş	
60800	Semere-i mukâta'a
19000	Mâl-ı mukâta'a
03300	Şecer-i Kebîr semeresi
05000	Ceb-i hümayûn
08000	Ta'ahhüdiyye
04000	Tahsildâriyye
08000	Güzeşte
08000	İkramiye
116100	Yekûn

Sayfa No: 43

Hüküm No: 1

Ağa-yı mûmâ-ileyhin sarrâf Dimo'ya sandık emini marifetiyle hasbeten be-hasbeten olan poliçelere ve duyûn-u sairesine te'diye olunan defteridir ki zikr olunur.

Guruş	
48550	Dimo'ya teslimat
50000	Taşçı oğlu İlya'nın poliçesine te'diye olunan
25000	Seferihisar reayalarının poliçesine te'diye olunan
06607	Kâtib Mustafa Efendi yediyle bedel-i timârât için verilen
00300	Tatar ağası Ali Ağa'nın ikramı

130457	Yekûn
003000	Sarrâf Anaştaş yedine teslim olunan
03000	Ağa-yı mûmâ-ileyh sure emini istakbâline gitdikde istikrâzan aldığı
001572	Hacı ağalardan ahz eylediği revgân ve panayır bahaları
002059	Reyalardan ahz eylediği koton kumaş bahaları için verilen
000500	Def'a sarrâf Anaştaş yedine
140588	Yekûn
008369	Sarrâf Dimo'nun şehir kethüdâsına virüb girüye aldığı
008050	Menzîl bargiri için verilen meblağ Dimo'nun girüye aldığı
003000	Ahâli Seferihisar'a Günyüzü'nden havale eylediği on dokuz bin guruşdan pesmânde kalan
005098	Tatar ağası Ali Ağa yediyle Canbaz oğlu Ali Ağa'ya giden paraya vaz' eyledikleri
165106	Yekûn
001500	Menzîlciye verilen iki yüz kile şa'îr bahası teslim
166606	Yekûn
000486.5	Harc-ı imzâya verilen
167092.5	Yekûn

Mûmâ-ileyh Osman Ağa'nın Günyüzü kazasından matlûbâtı

Guruş	
36500	Semere-i mukâta'a ve mâl-ı mukata'adan
00735	Kırk dokuz senesi Rûz-ı Kasım defterinin sahh keşide akçesi
01250	Burusa'ya irsâl olan on bir neferin harcirah ve cebelü harcirahı
02912	Asâkir-i redife îânesinin taksit-i sânisî
00984	ref'i manzîlin taksit-i sânisî
42381	Yekûn
04474	Salih Ağa bakayasından tarafımıza gelecek mebalîğden umûr-ı kazaya masraflarından matlûb
03500	Akçe güzeştesi

03517	Bade't-tevzî'i Bekir Efendi geldikde kârzen aldıkları
03750	Bade't-tevzî'i kalyoncu bedelinin taksit-i sânisine
00762	Elli bir senesi Ruz-ı Hızır tevzî'inin harc-ı fermânı
58384	Yekûn
00250	i'lâna buyuruldu ile gelen tatar Durmuş yediyle verilen
00100	Harc-ı bâb için molla Ağa'nın aldığı
00150	Molla Ağa'ya iksâ olunan kaput bahası
00400	Kiracı başı için aldıkları şa'ir bahası
59284	Yekûn
03000	Zi'l-kudret idüb İbrahim Ağa'ya verdikleri ihrâc
56284	Yekûn
00500	İş bu zi'l-kudret parasından sehven kalan ihrâc
55783	Yekûn

Sâbık voyvoda Osman Ağa'nın bâlâda mestûr Seferihisar'dan matlûb

Guruş	
60802.5	cem'an yekûn Seferihisar'dan
56284	Günyüzü'nden matlûbu bâlâda mestûr cem'an yekûn
117086.5	Yekûn
116100	Sâbık voyvoda Osman Ağa'dan halen kaza'îyn-i mezkûrîn voyvodası Şükrü Ağa'ya havalesi ihrâc
000986.5	Yekûn
000500	Def'a teslim Günyüzü zil-kudret için ihrâc
000486.5	Yekûn
000486.5	Harc-ı mümzîden için ihrâc
000	

Temme'l-keâm bi-avnillâhi'l-meliki'l-allâm es-seyyid el-kadı (...)
Seferihisar be-medine el-mevlâ-yı hallâk Salih Afif gafera-lehü

Ben ki ceyb-i hırkaya çektim sırrı şimden giru

Başına çalsın felek zıll-i hümâ-yı devletin.

Sayfa No: 44

Hüküm No: 1

Bismillahirrahmanirrahim ve bihî neste'în

İzzet me'ab şeri'at nisâb mevâli-i fihâmdan mevlana es-seyyid Mehmet Tahir Efendi kâm-yâb

Bade't-tahiyyatü'l-vâfiyye inhâ olunur ki iş bu sene ihdâ ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf şehir-i Rebiü'l-Ahir guresinden ber-vech-i mansıb mutasarrıf olduğum Seferihisar Günyüzü kazasının umûr-ı ahkâm-ı şer'iyyesi tarafımızdan bi'n-niyâbe cenâbınıza ihâle ve tefvîz olunmuştur. Gerekdir ki kaza-i mezbûru gurre-i merkûmeden bi'n-niyâbe zabt eyleyüb beyn-el-ahâli icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyyede sa'ye-i cemîl vukû' bulan muhalledfât-ı mevtâ askeriyeyi tahrîr ve terkîm ve beyn-el-verese bi'l-farziyyetü'ş-şer'iyye tevzî'i ve taksîm eyleyüb cadde-i şer'î nebevîden serimo inhırâfa tevzî'i ve taksîm eyleyüb cadde-i şer'î nevîden cevaz göstermeyesiz ve'l-keâm.

El-kadı es-seyyid Mehmed

Mutasarrıf-ı kaza-yı mezbûr

Sayfa No: 44

Hüküm No: 2

Bâ'is-i terkîm-i defter oldur ki

Bin iki yüz elli senesi Ruz-ı Hızır'ından elli bir senesi Ruz-ı Kasım'ına gelince ba-emr-i âli ve buyuruldu-i sâmi ve Burusa sancak tarafından ba-pusula tevarüd iden matlûbat ve mübaşirân hizmetleri ve umûr-ı mütenevvi'âya sandık emini Hafız Mustafa ve şehir kethüdâsı Ahmed Ağa yedleriyle ve cümle vücûh ve ahâli marifetleriyle sarf olunmuş olan mebalîğ yegân yegân marifet-i şer'î ve cümle ahâli marifetleriyle rû'yet hesab olunub ber-muceb-i şürût bâlâsına sahh keşide olunarak Ruz-ı Kasım tevzî'inin suret-i ayn-ı iş bu mahlle kayd ve tescil olundu.

Fî 21 Recep 1251

Guruş	
00435	Devletlu İzzet Paşa hazretlerinin teşriflerinde sarrâf Dimo'dan ahz olunan şa'ir bahası
00600	Sarrâf-ı mersûm der-aliyyede hazine götürdükde verilen harcirah
00250	Mersûm ma'iyetinde giden kürd oğlu Ahmed'e harcirah
00850	Sarrâf mersûme verilen ücret-i menzîl ve meşiyet
00150	Der-aliyyeye maslahatla giden sâ'î Halil'e ücret
02285	Yekûn
00175	Yedi nefer asâkir Burusa'[ya] gitdiklerinde masârifleri
00070	Asâkir merkûmların ayakkabılarına verilen
00300	Cebelü hizmetleri
00300	Yapağı maddesi için Burusa' [ya] giden Kemahlı Mustafa'ya harcirah
03130	Yekûn
00050	Tokatlı Osman Ağa'nın birâderi Burusa'ya gitdikde ma'iyetinde giden adama ücret
00700	Tatar ağası Ali Ağa'ya ikramiye namıyla verilen
00075	İzzet Paşa hazretlerinin teşriflerinde Günyüzü'ne gelen şa'irin kirası
00300	Kürdoğlu Ahmed muhzır ile der-eliyyeye gitdikde verilen harcirah
00150	Tüfengci başı etbâlarından yapağı isticaline gelen uşağa hizmet
04405	Yekûn
00278	Tokadî Osman Ağa'nın ihzârına gelen tatarla hizmet
00040	Yün ve yapağı kablari getüren yürüğe verilen kira
00032.5	Kuyulu karyesinden iki nefer nizâmye harçlık ve hazine bağına keçe
00055	Ağa konağının matbah kapı tamirine masârif
00027.5	Menzil bargirleri voyvoda ağa yedinde iken verilen nakil bahası
04838	Yekûn
00010	Seyyahinden bir dervişe verilen
00116	Ramazan-ı şerifde i'lân-ı vakt-i imsak için Ömer'e verilen ot bahası
00076	Asâkir-i redife ateş nakli için alınan barut

00330	Konak ve mahalle kiralari
00120	Kereste bedeliyesi için gelen Kamer Ağa'ya ve uşığına
05490	Yekûn
00080	Hizmet-i maddesiyle ba-emr-i âli vürûd iden tatar
00200	Kuzu matlûbuyla gelen Ahmed Ağa'ya hizmet
00060	İhtisab nev kalemiyyesi emrini getüren tatar hizmet
00280	Sancak masârifi matlûbuna gelen tatar ve hazineye hizmetleri
00036	Mühür esmânı sancak masârifi ve zeytun bedeliyesi edâları için tezkîre hizmeti
00792	Konak tamirine sarf olunan
06938	Yekûn
00800	Ağa mûmâ-ileyh ma'iyetinde gelen tatar ağası Ali Ağa'ya ve uşığına
02232	Kereste bedeli edâsı için mûmâ-ileyhe verilen
00075	(...) kabulünden irsâl olunan iki neferin me'kûlât masârifleri ve harçlık
00177	Ağa geldikde vekil harcı verilen masârif
00015	Hacı Mehmed'e gönderilen adama hizmet
10237	Yekûn
00100	mu'allim-i asâkire verilen
00230	Yük matlûbuyla vürûd iden Osman Ağa'ya ve uşığına
00255	Rebiü'l-Evvel'i guresinden nihayetine kadar dört nefer, iki çavuş ve iki on başı
00125	Def'a mu'allime bir elbise
10947	Yekûn
00490	Def'a kırk neferin ayakkabıları
00100	(...) berâtı getüren tatar
00025	Kâtib odası matlûbuna
00050	Mürûr maddesi için gelen tatar
00030	Üç araba ilhâkı için
00154	Ba-emr-i âli (...) ağnam
11796	Yekûn

00150	li-maslahatihi der-aliyyeye giden Osman Samihaya ücret
00075	Redif asâkirin Burusa'ya celb için gelen âdeme hizmet
00015	Def'a hizmet
00017	Günyüzü asâkiri için alınan nâm-ı azîz masârifi
00059	Mahkeme ve konak tamirleri
11192	Yekûn
00130	Hakim efendinin üç gece beytütetlerinde konak masârifi
00026	Ahz olunan tahta
00200	Asâkir-i redif zabıtânından 4 neferin Burusa'ya gitdikleride harcirah
00076	Avârız-ı kûsûriyye
00010	(...) aşçıya verilen bahşiş
00094	Mûmâ-ileyhin esbleri için alınan şa'îr
00080	Bolu tarafından gelüb Konya canibine giden asâkir ma'iyetinde giden cebelülere
00025	Hüddâmiyye mahkeme tamir
12655	Yekûn

Sayfa No: 45

Guruş	
12655	Yekûn
00171	Asakir-i redif zabıtânı Burusa'ya gidüb geldikde mezîl kiralari için verilen
00210	Def'a mu'allim Ahmed Ağa'ya Rabiü'l-Ahir mahiyesi
00025	Def'a merkûme ikramiye
00275	Asâkir-i redifin Rabiü'l-Ahir mahiyeleri
00250	Takvim-i vekâyi getüren tatar ve Kütahya çavuşunun eminine
13586	Yekûn
00300	Takvîm ve asâkir matlûbatıyla gelen çalık tatar
00332	Tatar merkûm ile irsâl olunan 4 neferin ayakkabıları ve ve harçlık ve cebelü

00030	Tezkîre yoklayan muhızır Ömer'e Cemaziye'l-Ahir'e nihâyetinde verilen şehriye
00100	Def'a jurnal kâtibi Mustafa Efendi'ye ale'l-hesab verilen
00050	Def'a mukayyid Mustafa Efendi'ye ale'l-hesab
00060	Nüfus defterinin takdîmi için ba-buyuruldu gelen tatar
14458	Yekûn
00295	Cemaziye'l-Evvel'in guresinden gâyetine kadar asâkir-i redife verilen mahiye
00250	Asakir-i mezkûrenin elbiselerini getüren Hasan kavasa hizmet
00250	Zeytun bedeliyesi için ba-pusula gelen tatar ber-muceb tezkire-i divân hizmet
00060	Jurnal ve mukayyid tezkîrelerinin vakti için ba-buyuruldu gelen tatar hizmet
05687	Bade't-tevzî'i sancak masârifi için Keşfi Efendi marifetiyle verilen
21000	Yekûn
04100	Ebubekir Efendi'ye hafız ile şehir kethüdâsının verdiği
00050	Mektûb-ı sâmi ile gelen dervişe verilen
00020	Kuyulu karyesinden askere gönderilen iki nefere harçlık
00120	Bekir Efendi gitdikde Bilecik'e kadar giden mih[m]andâra
25290	Yekûn
00125	Ağnam ve zeytun bedeli isti'câline gelen tatar
00050	İzzet Paşa ve Bekir Efendi için alınan şeker
00350	Jurnal emri getüren Osman Efendi'ye ve uşağına
00600	Tatar ağası Ali Ağa'ya devriyesine
26415	Yekûn
00600	Kenîse hususu için ba-buyuruldu gelen Arapgirî tatar
00386	Tersane mübaşirine kat'iyeye ve mimariyeye mübaşiriyye
00217	Ber-mû'tâd Kütahya'nın imdâd-ı hazeriyye taksit-i ûlâ ve sânisini ve hizmet-i mübaşiriyyesi
00055	Jurnal mübaşiri Osman Efendi'ye ve sadrazam tatarı Eskişehir'e

	girdiklerinde bargir kirası ve cebelü
27673	Yekûn
00050	Eflak tüccarının nizamına dair emr-i âli ile gelen tatarla
00825	Ebubekir Efendi'nin ma'iyetinde gelen mütesellim ağanın uşaklarına verilen
00250	İzzet Paşa geldiklerinde dairelerine verilen bahşiş
00500	Çifteler Çiftliği kat'-ı hudûduna dair emr-i âli ile gelen müşarü'n-ileyhin ser-kilârieleri ağaya
29298	Yekûn
00020	Nüfus defterini götüren Hüseyin Bey'in uşağına
00166	Paşa-yı müşarü'n-ileyhin teşriflerinde matbaha alınan sebze ve saire
10000	Kiracı başıya iâne
00015	Masârif-i menzîl
39499	Yekûn
00750	Sandık emininin ücreti
06250	Voyvoda-i sâbık Osman Ağa'nın matlûbatından dolayı voyvoda-i lâhika ihale olunan kalyoncu bedelinin taksit-i sânisini
00198	Kezâlik havale olunan imdâd-ı hazırıyye
01936	Kezâlik havale olunan Rûz-ı Hızır defterinin harc-ı fermânı
48613	Yekûn
00125	Tersane tarafından gelen Abdül Halim Ağa'ya hizmet
00040	Bacacı Mehmed'e dîdebânlık mahiyesi
00295	Asâkir-i redife Cemaziye'l-Ahir'e mahiyesi
00030	Dîdeban muhızır Ömer'e
49103	Yekûn
00045	Jurnal Mehmed Efendi'ye verilen
00565	Asâkir-i redif için alınan ayakkabıları 50 çift
12500	Kalyoncu neferâtı bedeliyesi ba-emr-i âli taksit-i evvel ve sâni
01000	Hizmet mübaşiriyyesi
63213	Yekûn
03111	Ba-emr-i âli asakir-i redif için matlûbat

03275	Burusa mahkemesi pusulası mucibince zeytun bedeli
01005	Gemlik tersanesine kat'iyeye ve mimariyye
05997	Konak yevmiyeleri
76601	Yekûn
03232	Ba-defter-i müfredât şehir kethüdâsı masârif müteferrikası
00150	Konak kirası
00450	Mukayyid efendinin mahiyeleri
03850	Kiracı başının verdiği bargir ücretleri
84283	Yekûn
15000	Balıkesir için müretteb yün ez-gayr-ı fiyat-ı mîr
00300	Şerif Abdullah için verilen hediye baha
00500	Şehir kethüdâsının ücreti
00350	Hafız Mustafa'nın ücreti
100433	Yekûn
000245	Asker mahiyesi getüren Ali Bey'e hizmet
000025	Sandık bahası herâ-yı konak
000030	Karahisar'ına giden Miran Bey bargirler yedekcisine
001000	Vâsıf Hakkı Efendi'ye
101723	Yekûn
004000	Voyvoda ağa hazretlerine tahsildâriyye
005000	Mûmâ-ileyhe ikramiye
008000	Güzeşte
000120	Dîdebânlara bâbında bakaya dört aylık
000044	Mustafa Efendi'ye bakıyye mahiye
000045	Mehmed Efendi'ye
119328	Yekûn
000750	Voyvoda ağanın kâtibe
000300	Mahkeme tamirine
000550	Konak tamirine
120928	Yekûn

003013	Harc-ı defter ve imzâ
001200	İkramiye
000300	Mahzâriyye ve hüddâmiyye
125141	Yekûn

Sayfa No: 46

Hüküm No: 1

Medine-i Seferihisar kazasına tâbi⁶ kuraların ve çiftlikât ve mahallât avânzları defteridir ki ber-vech-i âti zıkr olunur. Fi'l-yevmi'l-hâdi ve'l-ışrîn min şehri-i Rebiü'l-Ahir li-sene ihdâ ve hamsîn ve mieteyn ve elf.

Karye-i Karkın	Karye-i Arık	Karye-i sâdık bağı	Karye-i İbik Seydi
hane	hane	hane	hane
Nısf	0.5	0.5	0.5
guruş	guruş	guruş	guruş
6	6	6	6

Karye-i Hortu	Karye-i Sarı	Karye-i Yenice	Karye-i Kızılca
hane	Kavak	rub ⁶	Meşe
4	hane	1	hane
guruş	0.5	guruş	0.5
48	guruş	3	guruş
	6		6

Karye-i Ağaç	Karye-i Dinek	Karye-i (...)	Karye-i Ballıhisar
hane	hane	rub ⁶	hane 0.5
0.5	1	1	rub ⁶
guruş	guruş	guruş	1
6	12	3	guruş
			9

Karye-i Hatuncuk hane 1 guruş 12	Karye-i Karacaviran hane 1 guruş 12	Karye-i İsrail Bağı hane 0.5 rub´ 1 guruş 9	Karye-i Oğlakcı hane 1 rub´ 1 guruş 15
--	--	---	--

Karye-i Koltan hane 0.5 guruş 6	Karye-i Karaca Ahmed Tekyesi hane 1 guruş 12	Karye-i İmikler hane 0.5 guruş 6	Karye-i Babulu rub´ 1 guruş 3
Karye-i devletşah rub´ 1 guruş 3	Böğürtlen rub´ 1 guruş 3	(...) rub´ 1 guruş 3	Kaye-i Kızılca rub´ 1 guruş 3

Karye-i Kepen hane 0.5 rub´ 1 guruş 9	Karye-i Babadat hane 1 guruş 12	Karye-i Çaykoz hane 0.5 guruş 6	Çiftlik-i Karaca Viran rub´ 1 guruş 3
---	---	---	--

Karye-i Okçu hane 0.5 guruş 6	Karye-i Azmak rub´ 1 guruş 3	Karye-i Koçaş hane 1.5 guruş 18	Karye-i İdecik hane 1 guruş 12
---	--	---	--

Karye-i Kapulu guruş 103	Karye-i Çağlayık rub´ 1 guruş 3	Karye-i İlyas Paşa rub´ 1 guruş 3	Karye-i Dümrek hane 2 guruş 24
---------------------------------------	---	---	--

Karye-i Otaklar hane 0.5 guruş 6	Karye-i Karıncalı rub´ 1 guruş 3	Karye-i Tekke Viran rub´ 1 guruş 3	Karye-i (...) hane 0.5 guruş 6
--	--	--	--

Karye-i Kaymas hane 1 guruş 12	Karye-i Mülk hane 1 guruş 12	Karye-i Söğütönü rub´ 1 guruş 3	Karye-i İlik Viran hane 0.5 guruş 6
--	--	---	---

Karye-i Karaca Kaya hane 0.5 guruş 6	Karye-i Kızılca Viran hane 0.5 guruş 6	Karye-i Kınık rub´ 0.5 guruş 1.5	Karye-i Bağçecik rub´ 0.5 guruş 1.5
---	---	--	---

Karye-i Demirci hane 0.5 rub´ 1 guruş 9	Karye-i Dinek hane 1.5 guruş 18	Karye-i (...) rub´ 1 guruş 3	Karye-i Ak Viran rub´ 1 guruş 3
---	---	--	---

Karye-i Kara Burhan hane 1 rub' 1 guruş 15	Karye-i Karkidi rub' 1 guruş 3	Karye-i Akdaş rub' 1 guruş 3	Karye-i Memik hane 0.5 guruş 6
---	--	--	--

Karye-i Burhanlar rub' 1 guruş 3	Karye-i Halil Bağı hane 0.5 rub' 1 guruş 9	Karye-i Ahiler rub' 1 guruş 3	Karye-i Mematlar rub' 1 guruş 3
--	--	---	---

Karye-i Eski Kertek rub' 1 guruş 3	Yeni Kertek rub' 1 guruş 3	Karye-i Buzlar rub' 1 guruş 3	Karye-i Bostanlar rub' 1 guruş 3
---	--	---	--

Karye-i Tatar hane 0.5 guruş 6	Karye-i Acı Pınar rub' 1 guruş 3	Küçük Dumluca rub' 1 guruş 3	Büyük Dumluca hane Nısf guruş 6
--	--	--	--

Muttalib hane 0.5 guruş 6	Güranlı guruş 3
---	------------------------------

Cem'an yekûn kurâ ve çiftlikât

584

guruş

Elli iki senesi mütesellim tarafından gelen **200** mahalle-i İslam avâızları (...) başına birer guruşdur.

Pusula mucibince bedel-i avâız ve nüzûl **140** reaya ahâli zimmet avâızları Hanelerin bu mahalle şerhiyle terkîm olundu **924**

003

yalnız dokuz yüz yirmi dört guruşdur.

1295 avâız ve nüzûl bedeliyyeleri iki fermân verilen

Bu def'a cümle marifeti ve marifet-i şer'le kat' olunan fiyât-ı erzak

lahm-ı ganem kıyye 1 pâre 60	Lahm kıyye 1 pâre 30	Kuyruk kıyye 1 pâre 120	İç yağı kıyye 1 pâre 90
--	--	---	---

Mum kıyye 1 pâre 180	Baş kıyye 1 pâre 20	ciğer kıyye 1 pâre 10
--	---	---

vech-i meşrûh üzre ibâdullâha bey' ve şirâyâ kasab ve mumcu esnafına tenbîh anlar Ruz-ı Ksaim'a kadar ber-minvâl muharrer bey'e ta'ahhüd eyledikleri iş bu mahalle şerh verildi.

Fi 25 Rebiü'l-Ahir 1251

Sayfa No: 47

Hüküm No: 1

Karahisar sahib sancağında nevahî-i Barçın kazasına tâbi' Pürnek karyesi ahâlisinden Çifteler Çiftliği müdiri olup mahrûsa-i Burusa'da sakine iken 248 senesi Rebiü'l-Ahir evâ'ilinde fevt olan Musa Efendi İbn Halil Bin Abdullah'ın (...) zevce-i menkûhası Ümmühan hanım ibnetü ile zevce-i mezbûr dahi mütevellidi sulb-i sagîr oğlu Ali Molla ve sulbiye-i sagîre kızı Saide ve zevce-i (...) müteveffât bu def'a (...) sulb-i kebîr oğlu Ahmed Bey ve sulbiye-i kebîre kızları Fatma ve Hatice'ye münhasıra olduktan sonra müteveffâ-yı mezbûrun hîn-i vefâtında yanında mevcut terekesi ol tarihte mahrûsa-i mezbûr naibi bulunan müderrisîn-i kirâmdan faziletlü Ali Eşref Efendi marifetiyle tahrîr ve bey' olunarak ber-muceb-i defter kadîm sahhü'l-bakî dört bin beş yüz altmış dört buçuk guruş beş pâre marifet-i şer'le verese-i mezbûre beynlerinde taksîm olundukda zevce-i mezbûrenin hissesine 570.5 guruş 3 pâre ve mezbûran Ahmed Bey ve Ali Molla'nın beherinin hisselerine 1141 guruş 6 pâre ve benât-ı merkûmanın beherinin hisselerine 570.5 guruş 3 pâre isabet idüb badehû sagîre-i mezbûre Saide dahi fevt olup veraseti validesi mezbûre Ümmühan ile li-ebeveyn er karındaşı sagîr merkûm Ali Molla münhasıra ve ol vechile mes'ele-i mirasları bi'l-hükmü'l-ferâ'iz 48 sehinden olup sihâm-ı mezbûrdan yedi sehmi zevce-i mezbûre Ümmühan Hatuna ve on iki sehmi mûmâ-ileyh Ahmed Bey'e ve ve on yedi sehmi mezbûr Ali Molla'ya ve altışar sehinden on iki sehmi merkûmetân Fatma ve Hatice'ye isabet-i tahakkukdan sonra müteveffâ-yı evvel-i mezbûrun vech-i meşrûh mukaddemâ tahrîr olunan terekesinden ma'ada mu'ahharan zevce-i mezbûr ve mûmâ-ileyh Ahmed Bey yedlerinde ber-vech-i âti zuhur iden muhallelât dahi bu def'a zevce-i mezbûre ile sagîr mezbûr Ali Molla'nın ba-hüccet-i şer'iyye kıbel-i şer'den mensub vasîsi sandık emini Hafız Mustafa Efendi İbn Ali ve merkûmetân Fatma ve Hatice dahi diyâr-ı âharda olmaları hisse-i irsiyyelerini kabz ve hıfza kıbel-i şer'den vasî nasb olunan mûmâ-ileyh Ahmed Bey'in taleb ve marifetleri ve marifet-i şer' ile tahrir ve terkîm ve bey' ve bi'l-hükmü'l-münâsaha veres-i merkûme beynlerinde taksîm olunmakla ol vechile tereke-i cedîde-i müteveffâ-yı mûmâ-ileyh ve tereke-i müteveffât-ı saniyenin defteridir ki ber-vech-i âti zikr olunur.

Sayfa No: 47

Hüküm No: 2

Evvelem müteveffât-ı mezbûre-i sagîre Saide'nin ber-muceb-i defter Kassâm-ı babası müteveffâ-yı mezbûrdan müntakil hissesi olan meblağ-ı mezbûr 570.5 guruş 3 pâre verese-i münhasırası olan validesi mezbûre Ümmühan ile li-ebeveyn er karındaşı sagîr merkûm Ali Molla deynlerinde taksîm olunmakla iş bu mahalde beyân olunur.

Hisse-i müteveffât-ı sagîre Saide		Hisse-i ümmü mezbûre Ümmühan		
	Guruş	akçe	pâre	guruş
Resm-i kısmet-i âdî	570.5	1	2	94
	<u>006</u>			
	564.5			

Hisse-i ahi li-ebeveyn merkûm Ali		
akçe	pâre	guruş
2	16	470

Sâniyen mu'ahharan zuhur idüb bu def'a marifet-i şer'le tahrîr ve bi'l-hüküm'l-münâsaha verese-i mezkûr beynlerinde taksim oluna muhallelât müteveffâ-yı evvel-i mûmâ-ileyhdir ki ber-vech-i âti beyân olunur.

Evâni-i nühâsiyye	Cedîd kilim	Simli tüfenk	Gâşiye
100 kıyye	10	1	1
akçe pâre guruş	guruş	guruş	guruş
1 2 94	500	150	100

Sim zarf ma'a fincan 10 guruş 100	Kara sığır öküzü çift 2 guruş 300	Camus öküzü çift 2 guruş 350	Kısrak re's guruş 250
---	---	---	------------------------------------

Sim kuşak 1 guruş 200	Bir re's bargir guruş 100	Bir mikdâr zahire guruş 50	Hırdavat menzîl guruş 250
--	--	---	--

Hımar re's 5 guruş 150	Zincir gulâm abide guruş 400	Zincir gulâm Saide guruş 400	Keçi re's 4 guruş 50
---	---	---	---

Nakid 40	Mûmâ-ileyh Ahmed Bey zimmetinde guruş 300
--------------------	--

Müteveffâ-yı mûmâ-ileyhin Sıvacı oğlu Kirkor zimmetinde alacağı olub zevce-i mezbûre ile mûmâ-ileyh Ahmed Bey'in kabz eyledikleri guruş 500
Kezâlik müteveffâ-yı mûmâ-ileyhin Kuru oğlu zimmetince alacağı olub mezbûrânın kabz eyledikleri guruş 1000
Kezâlik müteveffâ-yı mûmâ-ileyhin Yağcı oğlu (...) zimmetinde alacağı olub merkûmânın kabz eyledikleri guruş 4400

Müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden mezbûran yedlerinde zuhûr iden nakid guruş 23712
def'a müteveffâ-yı mezbûrun terekesinden mezbûran yedlerinde zuhûr iden nakid guruş 6796
cem'an yekûn guruş 46148

Masârifü'l-ihracat

Resm-i kısmet-i âdî guruş [pâre] 1153.5 18	Dellâliyye, kaydiye, ihzâriyye ve masârif-i saire Pâre guruş 2 332
---	--

cem'an yekûnü'l-ihracat guruş 1486

Sayfa No: 48

Sahhü'l-beyân guruş 4466.5

Hisse-i zevce			Hissetü'l-İbn Ahmed		Hissetü'l-İbn Ali		
akçe	pâre	guruş	pâre	guruş	akçe	pâre	guruş
7	6	6513	20	11165	17	26	15817

Hissetü'l-bint-i Fatma			Hissetü'l-bint-i Hatice		
akçe	pâre	guruş	akçe	pâre	guruş
6	28	5582	6	28	5582

Sayfa No: 48

Bâlâda muharrer zevce-i mezbûrenin hissesine isabet iden 6513 guruş 6 pâre bedel akçesi zevce-i mezbûre bi'l-verâse kabz eylediğini huzûr-u şer' de bade'l-ikrâr mûmâ-ileyh Ahmed Bey dahi kendi hissesine isabet iden 11165 guruş 16 pâre 12 akçesi bi'l-verâse ve kız karındaşları gâ'ibetân-ı mezbûretân Fatma ve Hatice'nin hisselerine isabet iden kezâlik 11165 guruş 16 pâre 12 akçeyi dahi bi'l-verâseye kabz eylediğini huzûr-u şer' de ikrâr etdikden sonra sagîr-i merkûm Ali Molla'nın bermuceb-i defter-i kassâm sâbık babası malından müntakil hisse-i irsiyyesi olan 1141 guruş 6 pâre ve kız karındaşı müteveffât mezbûreden hissesi olan 470 guruş 16 pâre 2 akçe ve bu def'a zuhur iden tereke dahi vech-i bâlâ hissesine isabet iden 15817 guruş 26 pâre 17 akçe ve sagîr-i mezbûrun (...) (...) evvel hasılâtından validesi mezbûrenin zimmetinde nüstemî' olub bu def'a tahsîl olunan 1913 guruş ki mim haysü'l-mecmu' 19342 guruş 17 pâre 2 akçenin 1140 guruşu validesi mezbûre Neriman vesâyetinde sagîr-i mezbûrun müddet-i malûmede ba-hüccet nafaka-yı mukaddere ve hıtâniyyesine bi'l-verâseye sarf idüb ve 1130 guruşa sagîr-i mezbûre lazım ve şirâsı nâfi' olarak mukaddemâ terekede sagîr-i mezbûr için iştirâ olunan yirmi iki vukiyye evâni-i nühâsiyye ve bir simli beş yüz ve bir simli pala ve bir simli hançer ve bir tek beştük ve bir karaboğa ve diğere simli bir tek beştük semenleri olub ol vechile bade't-tenzîl eşya-yı mezkûr dahi vasi-i merkûm marifetiyle emanete validesi mezbûre yedinde olmağla bâkisi olan on yedi bin yetmiş iki guruş on yedi pâre iki akçenin 7963 guruş dahi ba-kefil sagîr-i mezbûrun dayısı Salih Ağa İbn-i Yusuf'a altı yüz dokuz guruş evvelki babası Hafız Abdullah Ağa'ya idâne olunub bâki kalan 8500 guruş 17 pâre 12 akçe âhara idâne etmek üzere vasi-i mezbûr Hafız Mustafa Efendi bi'l-vesâye kabz eylediğini huzûr-u şer' de ikrâr ve itiraf eylediği ve sagîr-i mezbûrun biraderi mûmâ-ileyh Ahmed Bey zimmetinde bedel-i sulhden ve iki senelik nisf hisse-i asiyab ücretinden cem'an iki bin sekiz yüz otuz guruş alacağı

olmağla ber vech-i muharrer sagîr-i mezbûra deyni olduğunu mûmâ-ileyh Ahmed Bey dahi huzûr-u şer‘de itiraf eylediği iş bu mahalle şerh verildi.

İş bu defterde sehiv olmağla darp olunub aşağıda kayd olunmuşdur.

Sayfa No: 49

Hüküm No: 1

Karaçam toprağında mukîm Mikaili aşiretinden akdemce cerîhan fevt olan İbrahim nam sagîrin babası Kemal oğlu Osman nam kimesne katil olmak üzere huzûr-u şer‘a ihzâr olunan Cihanbeyli aşiretinden Mustafa Bin Hüsni maktul mezbûrun mucib şer‘isi olan kısâsından afv ile dem ve deynine müte‘allika amme-i da‘vâdan merkûm Mustafa’yı ibrâ ile yedlerine bir kıt‘a hüccet-i şer‘iyye i‘tâ olunmuşdur.

Fi 16 Recep 1251

Baş çavuş Süleyman Ağa	Şeyh Bezenli Hacı Hasan
------------------------	-------------------------

Muhzır Eyüb	Mustafa Bin Mehmed
-------------	--------------------

Sayfa No: 49

Hüküm No: 2

Medine-i Seferihisar mahallâtından Elmalı mahallesi sakinelerinden olub bundan akdem fevt olan Ayşe bint-i Abdullah’ın veraseti zevc-i metrûku Hacı Süleyman ile li-ebeveyn er karındaşları Hüseyin ve Ali ve li-ebeveyn kız karındaşları Emine ve Şerife’ye bade’l-inhisâr verâset-i merkûmede merkûm Hüseyin meclis-i şer‘i münîrde ba‘isü’l-kitâb merkûmûn Süleyman ve Emine ve Şerife mahzarlarına üzerlerine davâ ve takrîr-i kelâm idüb kız karındaşım müteveffâ-yı mezbûrenin

terekesinden yirmi yedi aded zer-i mahbûk altunıyla Mehmed (...) Bey'in üç yüz guruş kıymetli bir sim ön kuşağı ve beş miskâl incü ve yüz dirhem bir sim hama'ili ve bir çift altun küpe ve bir sarı çuka cebe ve bir koton anteri ve iki sim saç bağı ve bir alınlık ve bir tâkıyye ve otuz altı aded sim yemeni merkûmun bi'l-mû'îd ahz ve ketm ve ihfâ etmeleriyle nakd-i mezkûr ile eşya-yı mezbûreden hisse-i irsiyyemi bi'l-verâse mezbûrundan taleb ederim deyu bade'd-davâ ve'l-inkâr müdde'i-i merkûm Hüseyin ber-vech-i muharrer müdde'âsına ikamet-i beyyine idemeyüb ve mezbûr Hacı Süleyman'ı tahrîfe dahi talib olmayub ancak merkûmetân Emine ve Şerife'ye bi'l-müvâcehe ber-nech-i şer'î başka başka yemin verilmeyin mucibince müdde'i-i mezbûr Hüseyin nakd-i mezkûr ile eşya-yı mezbûreden hisse-i irsiye davâsıyla zevce-i mezbûr Hacı Süleyman ve merkûmetân Emine ve Şerife'ye bila-beyyine mu'ârazadan men'olunmağın ma vaka'a bi't-taleb ketb olundu.

Fi 17 Recep 1251

Hacı Emir Ağa	Muhzur Eyüb Çelebi	Hacı Mustafa Ağa
---------------	--------------------	------------------

İbrahim Ağa	Ali Efendi
-------------	------------

Sayfa No: 49

Hüküm No: 3

Medine-i Seferihisar mahallâtından Kubbeli mahallesi ahalisinden olub bundan akdem fevt olan Sekbân oğlu Mehmed Ali Bin İsa Bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûha-i metrûkesi Esmâ bint-i Mehmed ile sulb-i kebîr oğulları İsa ve Ömer ve sulb-i sagîr oğulları Hasan Hüseyin ve sulbiye-i sagîre kızı Amine'ye münhasıra olub lakin müteveffâ-yı mezbûrun düyûn-u terekesinden ezîd olduğundan veresi terekeden keffiyet etmeleriyle ol vechile müteveffâ-yı mezbûrun tereke-i kâsırâsın kabz ve düyûn-ı müsbitisini edâya kıbel-i şer'îden vasî ve kayyim nasb olunan sandık emini Hafız Mustafa Efendi ibnân-ı merkûman İsa ve Ömer ve ashâb-ı

hukûk taleb ve marifetleri ve marifet-i şer'le tahrîr olmak misilleriyle bey' ve beyn-el-guremâ alâ vechi'l-gıremâ tevzî' ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âti zikr olunur. Evâhir-i Cemaziye'l-Ahir 1251

Sayfa No: 49

İki araba mikdârı hatab guruş 20	Hinta kile 2	şa'îr kile 2	burçak kile 1	Bir araba saman guruş 10	Tunç havan guruş 35
		guruş 35			

Şamdan 2 guruş 30	Köhne şamdan 2 guruş 10	Ba-defter-i müfredât evâni-i nühasiyye-i malûme kıyye 58 guruş 1160	Köhne çuval 1 ve seccâde 1 guruş 20
--	--	--	---

Kebîr nühas leğen 1 Nühas mangal 1 kıyye 10.5 guruş 354	Maşa ve ayakça 1 1 guruş 25	Sac 1 guruş 30	Balta , keser 1 1 guruş 20
--	---	---------------------------------------	---

Demir sac ayağı 1 guruş 10	Kahve takımı 1 guruş 40	Fener 1 guruş 10.5	Kilid 1 guruş 16
---	--	---	---

Pirinç devât 1 guruş 5	Terazi 1 guruş 30	Meksûr tüfenk ma'a tabanca 1 guruş 35	Kantar 1 guruş 12
---	--	---	--

Köhne palas 1 guruş 23	def'a köhne palas 1 guruş 40	def'a köhne palas 1 guruş 31	Köhne zili 1 guruş 22
---	---	---	--

Köhne seccâde 1 guruş 10	Köhne halı seccâde 1 guruş 13.5	Köhne seccâde 1 guruş 15.5	müstâ'mel kilim 1 guruş 61
---	--	---	---

Köhne palas 1 guruş 22.5	müstâ'mel anteri 1 guruş 36	Köhne minder 1 guruş 31	def'a minder 1 guruş 25
---	--	--	--

Cedid minder 1 guruş 40	def'a cedîd minder 1 guruş 26	Köhne yasdık 3 guruş 22.5	Bir mikdâr peynir guruş 22.5
--	--	--	---

Kısrak re's 1 guruş 700	Evrakları perişan kütüb guruş 20	Sandık 1 guruş 8	Hırdavat guruş 6.5
--	--	---	---------------------------------

Değirmen 1 guruş 12	Vezne 1 guruş 2	Tekne 1 guruş 3	Kefgîr 1 guruş 2
--	--	--	---

Saban demir 1 guruş 20	Bakır re's 1 guruş 300	Ağnam ve keçi re's 50 guruş 1336	Kara sığır ineği re's 2 guruş 260
---	---	---	---

Hımar re's 1 guruş 10	Bir mikdâr saman ve ot guruş 170	Burhanlı karyesinde vakî' malûmü'l-hudûd bir bâb menzîl semeni guruş 120	Kayış ve araba guruş 80
--	--	---	--------------------------------------

Nısf kara sığır ineği guruş 80	def'a araba 1 guruş 51	Köhne palas 1 guruş 25	Öküz çift 1 guruş 341
--	---	---	--

Koz eskisi nam mahalde vakî' malûmü'l-hudûd bir kıt'a bağ âhara bey' olunmakla semeni guruş 500			
---	--	--	--

Meskenet kolunda vakî‘ malûmü’l-hudûd üç bölük bağlar âhara bey‘le semeni

guruş

1000

Mahalle-i mezbûrede vakî‘ malûmü’l-hudûd ve’l-müştemilât bir bâb manzîl Sûk-u Sultanîde lede’l-müzâyede âhara bey‘ olunmakla semeni

guruş

2200

Nakid

guruş

458

cem‘an yekûn

guruş

9755.5

Minhâ’l-ihrâcat

Dellâliyye guruş 62	Harc-ı defter guruş 243	Kaydiye, kalemiyye, hüddâmiyye, ihzâriyye guruş 150
----------------------------------	--------------------------------------	---

Yekûn

guruş

455

Sahhü’l-beyân

guruş

9300

Sayfa No: 49

Hüküm No: 4

Deyn-i müsbet Tabak oğlu Hacı İbrahim min ciheti'l-karz be-şehâde kara habbenin Hacı Hasan Ağa ve Hacı Emir Ağa Tahlîf Asl meblağ mine'l-guremâ guruş guruş 3000 2100	Deyn-i müsbet Kuyruk oğlu Hacı İsmail be-şehâde Mustafa Bin Süleyman ve Emin Bin Hasan min ciheti'l-karz ba-temessük ba-tahlîf asl meblağ mine'l-guremâ guruş guruş 1500 1050
---	--

Deyn-i müsbet vakf-ı nükûd-ı mahalle-i Gedik be-şehâde Hüseyin Bin Mahmud ve Ebubekir Bin Ebi Bekir ba-tahlîf asl meblağ mine'l-guremâ guruş guruş 200 140	Deyn-i müsbet Mevlüd oğlu Mustafa min ciheti'l-karz be-şehâde Mehmed Bin Süleyman ve Mehmed Bin Mahmud ba-tahlîf asl meblağ mine'l-guremâ guruş guruş 400 280
--	---

Deyn-i müsbet merkûm Mevlüd oğlu Mustafa min ciheti'l-karz be-şehâde Osman merkûman İsa ve Ömer Ağa ibnü'l-müteveffâ ba-tahlîf asl meblağ mine'l-guremâ guruş guruş 1500 1050	Deyn-i müsbet Horos oğlu Hüseyin min ciheti'l-karz be-şehâde Melek oğlu Hasan ve tüfenkci Ali usta ve ba-tahlîf asl meblağ mine'l-guremâ guruş guruş 200 140
---	--

Deyn-i müsbet Keser oğlu kızı İsmihan min ciheti'l-karz be-şehâde Mehmed Bin İsmail Hakkı Bin Hüseyin Efendi ve ba-tahlîf		Deyn-i müsbet vakf-ı nükûd-ı karye-i Elcik ba-temessük be-şehâde Mehmed Bin Emir oğlu Süleyman ve berber oğlu Süleyman ve ba-tahlîf	
asl meblağ	mine'l-guremâ	asl meblağ	mine'l-guremâ
guruş	guruş	guruş	guruş
300	210	500	350

Deyn-i müsbet Mustafa Bin Musa min semeni tiftik be-şehâde Ahmed dayı Bin Mustafa ve Süleyman Bin İbrahim ve ba-tahlîf		Deyn-i müsbet Dölek oğlu Hacı Halil min ciheti'l-karz ba-temessük be-şehâde Arap oğlu Mustafa ve Hacı Halife oğlu İbrahim ba-tahlîf	
asl meblağ	mine'l-guremâ	Asl meblağ	mine'l-guremâ
guruş	guruş	guruş	guruş
185	129.5	470	329

Deyn-i müsbet Hacı Mücevvir Mustafa Ağa min ciheti'l-karz be-şehâde Hüseyin ibnân-ı merkûma Bin İsa ve Ömer ve ba-tahlîf		Deyn-i müsbet Hamza oğlu Hacı Ali min ciheti'l-karz be-şehâde Hacı Salih Efendi ve Hüseyin Bin Ali ba-temessük ve bade't-tahlîf	
asl meblağ	mine'l-guremâ	asl meblağ	mine'l-guremâ
guruş	guruş	guruş	guruş
1000	700	1000	700

Deyn-i müsbet Molla oğlu İbrahim Bin Abdullah min semeni tiftik be-şehâde-i merkûm Tombak oğlu Hacı İbrahim ve İbn-i mezbûr İsa		Deyn-i müsbet Ömer Bin Osman min karye-i Hisar Ardı min ciheti'l-karz be-şehâde merkûman İsa ve Ömer	
ba-tahlîf		ba-tahlîf	
asl meblağ	mine'l-guremâ	asl meblağ	mine'l-guremâ
guruş	guruş	guruş	guruş
172	120	100	70

Deyn-i müsbet Dümrekli Hüseyin Bin Murad oğlu min semeni tiftik be-şehâde Tekya-Nişin oğlu Mustafa ve Mehmed Bin bakkal Fazlı Beşe		Deyn-i müsbet Ballıhisarı Yakup oğlu Mehmed be-şehâde Habeş Hafız Mehmed Efendi ve boyacı Mustafa	
ba-tahlîf		ba-tahlîf	
asl meblağ	mine'l-guremâ	asl meblağ	mine'l-guremâ
guruş	guruş	guruş	guruş
150	105	500	350

Deyn-i müsbet verese-i muhzır oğlu Mehmed be-şehâde Mustafa İbn-i Hüseyin		Deyn-i müsbet Karaoğlan oğlu Mehmed be-şehâde boyacı Mustafa Bin boyacı oğlu	
ve ba-tahlîf		ve ba-tahlîf	
asl meblağ	mine'l-guremâ	asl meblağ	mien'l-guremâ
guruş	guruş	guruş	guruş
25	17	100	70

Deyn-i müsbet vakf-ı nükûd (...) Beşe be-şehâdetü'l-merkûm Hüseyin Habeş Hafız Mehmed Efendi ve İzzet oğlu Mustafa ve ba-tahlîf asl meblağ		mine'l-guremâ		Mehr-i mü'eccel-i müsbet li'z-zevceti'l- mezbûre be-şehâdet-i ve ba-karâr-ı ashâbü'l-hukûk ba-tahlîf asl meblağ		mine'l-guremâ	
guruş		guruş		guruş		guruş	
100		70		50		27.5	

Deyn-i müsbet ivrâ Rodos veled-i Artin be- şehâdet-i Keser oğlu İsmail ve Cebel oğlu ba-tahlîf asl meblağ		mine'l-guremâ	
guruş		guruş	
1834		1283	

Bâlâda muharrerü'l-esâmi ashâb-ı hukûk vech-i meşrûh üzre gurâmete hisselerine isabet iden mebâliğ-i mezkûreyi her biri kabz eylediklerin huzuûr-u şer' de ikrâr ve itiraf eyledikleri iş bu mahalle şerh verildi.

Sayfa No: 50

Hüküm No: 1

İftiharü'l-emâcid ve'l-akrân dergâh-ı mu'allâm kapucu başlarından Burusa mütesellimi sâbık el-hâc Ahmed Arif dâme mecdühü ve Burusa naibi ve bi'l-cümle kereste keser kazaların kadıları ve naibleri zide fazlihüm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân Gemlik kereste nazırı Hasan zide mecdihü ve sair iş erleri malum ola ki tersane-i âmirem için Ahu cibâlınden kat' ve nakli müretteb olan kereste mahallerinin bû'duna nazaran nakliye-i kadîm ise dûn olduğundan kadîm olan ücretin üzerine bir nisf zammıyla tevzî'i ve ma'a zamm-ı ücret nakliyyeleri nazırı tarafından i'tâ ve kereste müretteb olan kazalardan karşılık tabîr olunan iş bu ücret-i nakliyye Burusa

mahkemesinden memhûr ve mûmzâ defter-i tanzîmiyle her bir kazanın mahkemesi siciline kayd ile mikdârı bilinmek üzere tesviyesi husûsu Burusa mütesellimi sâbık dergâh-ı mu'allâm kapucu başlarından Ali Mehmed Arif dâme mecdihü ile nazır mûmâ-ileyh taraflarından lede'l-ifrâz tersane-i âmirem için lüzûmu olan kereste tertib ve matlûh olundukda aynen kereste nakil idecek ve mahllinde marifet-i şer'le bi't-tevzî karşılık namıyla bedel verecek kazalar kereste hususlarını aynen ve bedelen te'diyesine muhâlefet sureti gösterir ise der-saâdete bi'l-inha icabına bakılmak iktizâyı halden ise de inha olunduğu üzere karşılık zam maddesine bu taraftan hüküm icâb eder şey olmadığına binaen kereste keser kazaların dahilinde olduğu sancak mütesellimi ve kereste nazırı bulunanlar birbirleriyle müzâkere ve kazalar ahâlisine söyleşip mesela cesâmetine göre bir ağaç dağdan kesilip gerek kesen ve gerek saireyi dereye nakli ne mikdâr masârif ile olacağı sıhhat-i levâzımdan (...) ona tatbika bedel virüb bir kaza hissesinin karşılığı ne kadara bâliğ olur ise usûl-ü kadîmesi üzere marifet-i şer'le tevzî'i ve taksîm olunarak ol vechile tanzîmine bakılması ve müretteb olan keresteden kaza ve kura ahâlisine tarh olunan kerestenin mikdârı ahâli-i merkûmenin mâlumları olub ona göre hisseleri hazine mahalinde şer'le ru'yet olunacak mevâddan olduğuna binaen ber-minvâl-i muharrer kereste-i mezbûrenin sūr'at-i kat' ve nakli istihsâline mübâderet olunmak bâbında sadrazam tarafından tastîr ve tesyîr kılınan tahrîrât ol tarafa bi'l-vusûl cümle müvâcehesinde feth ve kıra'at olundukda merasim-i mutâva'âtı bade'l-edâ fukara ve zu'afâyı ızrâr ve hasardan vikâye ve husûs-u mezbûrun muhavver-i layıkına ifrâğı lede'l-mutâla'a salifü'z-zikr Ahu cibâlınden Gemlik ve Gönen cibâlınden Sazlıdere sahalarına müretteb kereste için kadîm verile gelen on bir guruş ücret-i kat'iyeye ve mimariyeye dahi dûn olduğundan baltacı ta'ifesinin istid'a ve istirhamlarını ve ashâb-ı vukûfun ihbârlarına mebni iş bu ücret-i kat'iyeye ve mimariyeye dahi dörder guruş ilave olunarak tevzî'i ve ma'a zam ücret-i nakliyye ve kat'iyeye ve mimariyyesi nazır mûmâ-ileyh tarafından an-nakid ashâbına i'tâ olunduğu halde usûl-ü beldeye mutâbakat iderek merkez-i layıkına iblâğ ile teshîl-i maslahat mucib olacağından ol vechile tansîb ve cümle bi'l-ittifak karar verilerek bir kıt'a defteri tanzîm ve takdîm olunmuş olduğundan karar verildiği üzere iktizâsının icrâsı hususu mütesellim-i sâbık ve nazır-ı mûmâ-ileyh tarafından ba-arz ve i'lâm derbâr-ı atûfet-medâra tahrîr ve inha olunmakdan naşi tahrîrât-ı mezkûre kaydı ve bade'l-ihrâz tersane-i âmirem

müdiri tarafından lede'l-istflam inha olunduğu üzre tesviyesine irade-i aliyem tevakkûf eylediği halde zikr olunan arz ve i'lâm me'alleriyle defter-i mezkûr bi-ibâretihâ mevkûfâta kayd olunub mahaline ifade-i hâli mutazammın emr-i şerîfim ısdârı ve keyfiyet malum olduğu için müfredât-ı vechile tersâne-i âmirem tarafına ilm u haberi i'tâsıyla nakli hususunu i'lâm eylediği ba-takrîr lede'l-arz mucibince irade-i aliyem ta'alluk idüb ol vechile zikr olunan arz ve i'lâm me'alleriyle defter-i mezkûr bi-ibâretihâ kalem-i mansûreye kayd etdirilerek tersane-i âmirem tarafına ilm u haberi tahrîr ve i'tâ etdirilmiş olmağla ber-vech-i muharrer amel ve harekete itina ve dikkat olunmak fermânım olmağın ifade-i hâli müşîr iş bu emr-i âlişânım dahi ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi vusûlünde siz ki kuzât voyvoda ve ayân ve zabıtân ve sair mûmâ-ileyhimsiz. Ber-minvâl-i merşûh keyfiyet irade-i seniyyem mantûk-ı emr-i şerîfîmden malûmun oldukda mucib ve muktezâ-yı emr-i şerîfime imtisâl ve mutâba'at-ı birle zikr olunan arıza ve i'lâm-ı şer'-i ve defter-i mucibleri üzerine Ahu cibâlınden Gemlik ve Gönen cibâlınden Sazlıdere sahalarına müretteb kereste için kadîm verile gelen ücret-i nakliyenin üzerine bir nısf zam kılınarak ve ücret-i kat'ıyye ve mimariyye kadîmi dahi dörder guruş ilave olunarak tevzî'i olunması ve ma'a zamm-ı ücret-i nakliyye ve kat'ıyye ve mimariyyenin nazır-ı mûmâ-ileyh tarafından an-nakis ashâbına i'tâsıyla kereste kat' ve nakli hususunda bir vechile tekâsül ve rehâvet vukû'a getirülmemesi hususlarına kemâliyle itina ve dikkat eylesiz deyu iş bu emr-i âlişânım mucibince Burusa'dan buyuruldu dahi vâriddir.

Fi 9 Recep 1251

Sayfa No: 51

Hüküm No: 1

Berâ-yı tertip kat'ıyye ve nakliyye karşılık kerestehâ-i mütenevvi'a ber-kazahâ der-cibâl-i Gönen ve Ahu defter-i fiyat der-meclis-i ba-marifet Ahmet Ağa ser bevvâbın dergâh-ı âli mütesellim-i Burusa sâbık ve Hasan Ağa nâzır-ı kereste Gemlik ve me'mur sair ve ba-marifet-i şer'-i şerîf karâra şod ber-muceb-i defter-i mûmzî ba-arz ve i'lam Lebib Efendi müdiri tersane-i amire suret ve emr-i şerîf ba-takrîr fermân-ı âli

Fi Muharrem 1251

(...)

Sayfa No: 51

Hüküm No: 2

Süfün-ı donanma-yı hümayûndan üç ambarlı mahmûdiyye nam kalyon-ı hümayûnum tamiri için Ahu cibâli kazalarından müretteb üç bin üç yüz kıt'a ecnâs-ı keresteden cibâl-i mezkûr kazalarına isabet iden kerestenin ücret-i nakliyye ve kat'ıyye ve mimariyyeleri mavkûfatdan mahrec iş bu suret-i defterde mestûr olduğu vechile fiyât-ı hesâb olunarak iktizâ iden karşılık akçesi ve kat'ıyye ve mimariyyesi Gemlik kereste nazırı saadetlü el-hâc Hasan Ağa tarafından i'tâsı lazım geldiği iş bu mahalle kayd şod

Sayfa No: 51

Hüküm No: 3

Seferihisar naibine voyvodası Şükrü Ağa'ya ve Gemlik kereste nazırı Hasan Ağa ve sair hükkâm malûm ola ki süfün-ı donanma-yı hümayûn-ı şâhânemden mahmûdiyye nam üç ambarlı kalyon-ı hümayûnumun tamiri için Kocaeli ve Bolu ve Kastamonu ve Viran Şehir sancakları kazalarından müretteb olan malûmü'l-mikdâr keresteden ma'adâ Gönen ve ahu cibâllerinde vakî' iş bu kereste keser kazaların hisselerine isabet iderek sen ki nazır-ı mûmâ-ileyhsin marifetinle kat' ve nakli fermânım olan 3964 kıt'a ecnâs-ı kerestenin her kazanın câbi ve muhassıllarına tevzî'i ve taksîm olunmuş ve tevzî'âtını mübeyyin iki kıt'a defteri bu def'a tarafından ba-i'lâm ve arıza der-saâdetime vürûd etmiş ve defter-i mezkûr mahzen-i (...) defterlerine bade'l-kayd câbileri tasrîhiyle takdîm olunmuş olduğu beyânıyla bermuceb-i defter her kazanın hisseleri olan kerestenin marifetinle çap ve endâzesine muvâfık ve mutâbık olarak kat' ve tanzîm ve iskeleye nakil ve menzîl ve çekelevelere tahmîlen peyder pey tersane-i âmireme irsâl ve teslîm olunmuş olan kazahâ-i merkûmenin hisseleri ve fiyât-ı mîriyeleri tasrîh olunarak suver-i defâtiriyle başka başka evâmir-i şerîfem ısdârı husûsunu bi'l-fiil kapudân-ı deryâ hazretleri ba-

takrîr ifâde ve ifhâm idüb mucibince tesviyesi husûsuna irade-i seniyyem müte'allik olarak ol babda kazahâ ve saire için suver-i defâtir ile lazımu'l-südûr olan evâmir-i şerîfim tasdîr ve tesyîr kılınmış olmağla derûn-ı emr-i şerifime mevdû'an isrâl olunan memhûr ve mûmzî suret-i defter nâtik olduğu üzere Seferihisar kazası hissesine isabet iden 67 kıt'a kerestenin ber-vech-i muharrer kat' ve nakli zımnında iş bu emr-i celilü'l-kadrîm dahi ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi vusûl buldukda keyfiyet irâde-i seniyyem mantuk-ı emr-i münîfîmden malûmun oldukda fermânım olduğu ve bâlâda bast ü beyân ve suret-i defterde ayân kılındığı vechile kaza-i mezbûrun hisse-i musîbesi olan mezkûrun el-kıta'ât kerestenin voyvoda-i mûmâ-ileyh marifeti ve marifet-i şer' ve marifetin ve cümle marifet ve ilhâdıyla tamamen ve kâmilen çap ve endâzesine muvâfık defter-i mezbûre mutâbık olarak iskeleye nakil ve (...) çekelevelere tahmîlen peyder pey Der-saâdete irsâl ve teslîm olunması husûsunu dikkat ve i'tina olunsun deyu emr-i âli-şân

Fi 24 Cemaziye'l-Ahir 1251

Sayfa No: 52

Hüküm No: 1

Defter-i tertib acnâsı kerestehâ-i mütenevvi'a ber-fiyât-ı mezkûr lazıme-i kalyon-ı hümayûn üç ambarlı der-saha-i tersane-i âmire el-vakî' 1251 marifet-i Hacı Hasan Ağa nazırı kereste Gemlik kat' ve mimariyye ber-muceb-i takrîr hazret-i vezir-i mükerrerem Mehmed Tahir Paşa kapudân-ı deryâ suet-dâde ve ba-muceb-i fermân-ı şerif.

Fi 17 Cemaziye'l-Ahir 1251

Sayfa No: 52

Hüküm No: 2

Medine-i Seferihisar kazası kurasından Mülk karyesi ahâlisinden olub iş bu sene-i mübâreke şehr-i Recebü'l-Ferd'in yirmi sekizinci günü fevt olan İmam oğlu Mehmed Bin Mustafa'nın verâset-i zevce-i menkûha-i metrûkeleri Fatma ve Kezban ile sulb-i sagîr oğlu Mehmed Emin ve sulbiye-i kebîre kızları KEzban ve Fatma ve Ayşe ve sulbiye-i sagîre kızları Ümmühâni ve Zeynep ve Fatma'ya bade'l-inhisâr

sıgar-ı mezbûrunun valideleri ve tesviye-i emirlerine kıbe-i şer' den ba-hüccet-i mansûbe vasîleri merkûme Kezban ile zevce-i mezbûre Fatma ve benât-ı kebîrât-ı merkûmât Kezban ve Fatma ve Ayşe'nin taleb ve marifetleri ve marifet-i şer' ile tahrîr ve tekîm ve takvîm-i sahîh ile takdîm ve beyn-el-verese tevzî'i ve taksîm olunan tereke-i müteveffâ-yı mezbûrdur ki ber-vech-i âti zıkr olunur.

Fi 29 Recep 1251

Köhne palas yasdık 2 guruş 10	Köhne keçe 3 guruş 40	Seccâde 1 guruş 15	def'a palas 1 guruş 20
--	--	---	---

Köhne minder 3 guruş 40	Köhne yasdık 1 guruş 15	Tüfenk 1 guruş 50	Şalvar 1 guruş 80
--	--	--	--

Anteri 1 guruş 50	Bıçak 1 guruş 50	Köhne anteri 1 guruş 25	Kahve takımı 1 guruş 35
--	---	--	--

Yorgan kıyye 5 guruş 80	Köhen şilte 1 guruş 55	Köhne yasdık 1 guruş 15	Köhne mendil guruş 10
---	---	--	------------------------------------

Palas 2 guruş 40	Minder 1 guruş 15	Kara sığır çift 1 guruş 200	Kaput guruş 150
---	--	--	------------------------------

Sade yağı kıyye 25 guruş 125	Karye-i mezbûrda vakî‘ malûmü’l- hudûd bir bâb oda ma‘a ahır guruş 400	Hırdavat menzîl guruş 150	Araba ma‘a takımı guruş 200
--	--	--	--

Leğen ma‘a ibrik 1 guruş 20	Köhne palas 1 guruş 25	Çuval 5 guruş 75	Pişto çift 1 guruş 50
--	---	---	--

İnek re’s 2 guruş 360	Dana re’s 3 guruş 130	Merkeb re’s 1 guruş 130	Camus düvesi re’s 1 guruş 300
--	--	--	--

Esb re’s 1 guruş 700	Kısrak re’s 1 guruş 350	(...) re’s 1 guruş 200	Tay re’s 1 guruş 100
---	--	---	---

Dombay çift 1 guruş 1000	Kara sığır re’s 3 guruş 600	Ağnam re’s 40 guruş 1400	Toklu re’s 30 guruş 780
---	--	---	--

Keçi re's 20 guruş 800	Oğlak re's 3 guruş 60	Kovan kıyye 20 guruş 400	Hınta kile 100 guruş 1200
---	--	--	---

şa'îr kile 100 guruş 500	evânî'-i nühâsiye kıyye 58 guruş 928	Karye-i mezbûrda vakî' malûmü'l- hudûd ve'l-müştemilât bir bâb mülk menzîl semeni guruş 800
--	--	--

Yekûn
guruş
12748

Minhâ'l-ihrâcat

Tacvîz ve tekfîm guruş 140	Mîhr-i mü'eccel-i müsbet li'z-zevceteyn el-merkûmeteyn guruş 100 Her birinin ellîşer guruşdur.
---	---

Resm-i kısmet-i âdî guruş 318	Kalemiyye, kaydiyye, hüddâmiyye, ihzâriyye (...) eşya guruş 181
--	---

Yekûn guruş 740	Sahhü'l-beyân guruş 12008
------------------------------	--

Hissetü'z-zevcetü'l-mezbûre Fatma guruş 750	Hissetü'z-zevcetü'l-merkûme Kezban guruş 750
--	---

Hissetü'l-ibnü'l-merkûm Emin guruş 2626	pâre 20	Hissetü'l-binti'l-mezbûre Ümmühâni guruş 1313	pâre 15
--	-------------------	--	-------------------

Hissetü'l-binti'l-merkûme Zeynep guruş 1313	pâre 15	Hissetü'l-binti'l-mezbûre Fatma guruş 1313	pâre 15
--	-------------------	---	-------------------

Hissetü'l-binti'l-merkûme Kezban guruş 1313	pâre 15	Hissetü'l-binti'l-mezbûre Fatma guruş 1313	pâre 15
--	-------------------	---	-------------------

Hissetü'l-binti'l-merkûme ayşe guruş 1313	pâre 15
--	-------------------

sagîr mezbûr Mehmed Emin ile sagîrân-ı merkûmân Ümmühâni ve Zeynep ve Fatma'nın ber vech-i bâlâ hisse-i irsiyyeleri valideleri ve ba-hüccet vasî-i mansûbeleri mezbûre Kezban Hatun yedinde olduğu iş bu mahalle şerh verildi.

(...) es-seyyid Mehmed Tahir

El- (...) be-medine-i Seferihisar (...)

El-kadı es-seyyid gafera lahû

Mehmed Tahir

Sayfa No: 53**Hüküm No: 1**

Düstürün-ı mükerremün mişirün-ı mufahhamün Anadolu'nun orta kolu yemîn ve yesârıyla nihayetine varınca vakî' vüzerâ-i izâm ve mîr-i mirân-ı kirâm ve mevâli-i fihâm ve mütesellimîn ve voyvodagân ve ayân ve vüch-ı memleket ve bi'l-cümle iş erlerine hitâben hüküm-ü darb emrimde kat' ve darb olunmakda olan meskûkât-ı hasene-i şâhânemden memdûhiyye altunun tam ve nısfı ve ru'yyesine şebîh olarak bazı hilekârlar tenekeden kalp şilt-i imâliyle ahz ve âtada hâlis altun arasına sokuşdurarak Abdullah'a ızrâra cür'etleri bundan akdem bi't-tahkîk darb-ı âmirem canibinden hafice me'mûrlar ta'yîniyle iş bu kâr-ı mekrûhiyyeyi der-saâdetimden külliyyen men' esbâb-ı istihsâl ve ol makule hıyanetkârları iş bu kâr-ı mekrûhaları bu tarafda iptâl kılınmış olduğundan şimdi yaptıkları kalp şeyleri burada süremeyüb bir bir takrîb-i Anadolu ve Rymeli câniblerine neşr etmekte ve tüccar-ı ahâleden bazıları bilmeyerek hâlis altun zannıyla alub virüb bu cihetle mu'âmelât-ı nâsı ifsâd etmekte oldukları bu def'a istihbâr olunmuş olduğundan bahisle ol babda tenbihât-ı mukteziyyeyi hâvi Anadolu ve Rumeli'nin üçer kollarına evâmir-i aliyem ıstitârı husûsu ricâl-i devlet-i aliyemden hâlâ darphane-i aliyem nazırı iftiharü'l-ekâbir bi'l-ekârim es-seyyid Ali Rıza zide ulüvvühü tarafından ba-takrîr ifâde olunub ma'a-hâzâ ol makule tenekeden masû' kalp şeyleri onu vaktiyle fark etmek ve bi'l-farz anlamayanlar dahi memalik- mahrûsa-i şâhanemin mevkî-i ticaret olan her bir mahalinde darphane-i âmirem canibinden me'mûr mübayâ'a (...) olarak onları tembîh etdirmek mümkün iken züyûf-u mezkûrenin ol vechile alınub virülmesine dikkat olunmaması nev' demek olacağından bu suret rıza-yı hazret-i bârînin hilâfı ve min külli'l-vücûh ol vücûh-ı irâde-i seniyyeme mugâyir ve menâfi bir keyfiyet olmakdan naşi siz ki vüzerâ-yı müşâr ve mîr-i mirân ve mevâli ve kuzât ve nüvvâb ve sair mûmâ-ileyhimsiz vüsûl-ü fermân-ı celilü'l-unvân tâcidarânemde keyfiyeti zîr-i hükümet ve idârenizde kâin mahallede lazım gelenlere ifade ve tefhîm-i birle bâde-azîn herkes ahz ve atâlarında yedlerine geçen salifü'l-beyân memdûhiyye altunun tam ve nısfı ve ru'yyesine güzelce dikkat iderek fark idemeyenler mahallesinde bulunan mübayâ me'mûrlarına gösterilerek sahihü'l-ayâr ise ahz idüb kalp olduğu

halde her kimin bunda [payı var] ise o kimesne bulunduğu mahalın zabıtânı marifetiyle celb olunarak gerek kendüsünün ve gerek ona i'tâ iden kimesnenin (...) keyfiyeti gereği gib bi't-taharrî

Sayfa No: 54

Kalpazan gürûhundan oldukları lede't-tahkîk her kim olur ise olsun derhal habs ve tevkîf-i birle te'dibât-ı layıkları icrâsı için isim ve şöretleri Der-saâdetime i'lâm olunması esbâbını istihsâle bi'l-ittifâk mezîd, i'tinâ ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın tenbihen ve ihtimamen divân-ı hümayûnumdan mahsûsa iş bu emr-i celilü'l-kadrîm ısdâr ve sadrazamın tatarlarından Osman tatar ile irsâl olunmuştur. İmdi suret-i emr-i âli-şânım sicillât-ı mehakime kayd ve sevt olunarak ale'd-devâm tenfîz ve icrâsı ve mesâlik-i istikmâli irade-i aliyem muktezâsından idüğü ve bu babda iğmâz ve gaflet ve tesâmüh ve rehâvetle bundan böyle dahi bir mahallede olmadıkları kalp şeylerin ahz ve ata olunduğu haberü'l-vakûr ise mütecâsir olan ve ruhsat verenlerin te'dibât-ı layıkları icrâ olunacağı ve (...) meşrû'a Şamil Anadolu'nun diğer kollarıyla Rumeli'nin üç koluna başka başka evamir-i aliyem tasdîr kılındığı malumunuz oldukda ona göre amel ve hareketle ibkâ-i lazım-ı kârşinâsı ve sadakate bi'l-itthad ziyade-i ihtimam ve gayret ve mugâyir ve vaz'-ı mütehayyizesi gâyet-ül-gâye tehaşi ve mücanebet ve bu madde için ve her kazadan yirmi beşer guruş hizmet verilüb bir akçe ziyade i'tâsında mübâ'adet eylemeniz babında fermân-ı âli-şânım sâdir olmuştur. Tahriren fi evâhir-i şehri Rebiü'l-Ahir sene ihdâ ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf

Vürûd-ı emr-i âli

Fi 22 Şaban 1251

Sayfa No: 54

Hüküm No: 1

Kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân İnegöl ve Yenişehir ve Lefke ve Gölpazarı ve Taraklı ve Torbalı ve Beypazarı ve Seferihisar kazaları ihtisâb müdiri izzetlü ağalar zide't-mekâgirihiüm inhâ olunur ki öteden berü tamga-yı cild ve hasılâtı için başka serçîn-i derçîn hasılât için başkaca mümzî ve memhûr defterleri ahz olunarak takdîm

olunmakta ise de cild ve tamga hasilâtı ihtisâb defteri hasilâtı sırasında vaz' olunarak ihtisâb hasilâtıyla beraber mansûre hazinesine takdim kılınmak ve fakat serçîn-i derçîn hasilâtı başkaca tahsil olunub defteri dahi ayrıca olarak mûmzî ve memhûr gönderilmek husûsu bu def'a sâdır olan emr-i âlinin mazmûn-ı münîfi olmağla imdi siz ki ihtisâb müdürü mûmâ-ileyhimsiz. Keyfiyet malûmunuz oldukda bundan böyle tamga-yı cild ve hasilâtını ihtisâb varidâtı defteri esâmilerine tahrîr idüb varidât-ı ihtisâbıyla ma'an gönderilmesine ve serçîn-i derçîn hasilâtını başkaca tahsîl defterini dahi kemâ-fi's-sâbık başkaca tanzîm-i birle mûmzî ve memhûren irsâline mezîd-i dikkat ve mübâderet eylemeniz için iş bu buyruldu tahrîr ve ısdâr ile irsâl olunmuşdur. Gerekdir ki mucibiyle amel ve hareket eyleyesiz deyu.

Fi 27 Şaban 1251

Sayfa No: 54

Hüküm No: 2

Halen Kudbeddin mahallesi ahalisinden Hafız Mustafa Efendi bade't-tahiyyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki iş bu elli bir senesi mâh-ı Zilkade-i Şerîfin on beşinci gününden olmak üzere seni bu def'a vücûh-ı beldenin re'y ve marifetleriyle ber-vech-i niyâbet mutasarrıf olduğum Seferihisar kazasının umûr-ı şer'iyyesi yedime ihâle buyrulmak hasebiyle seni mahkeme kitâbetinde istihdam olunmak için cümel marifetleriyle kâtib nasb ve ta'yîn olunmuşdur. Gerekdir ki bu yekûn-i mevcûd mürâsele-i şer'iyye ve kayd-ı sicillât mucibince umûr-ı şer'iyyeyi ru'yet ve hilâf-ı şer'-i şerîf-i rızâya hareketin gelmemek üzere iş bu mahalle şerhiyle terkîm ve işaret olunmuşdur. Gerekdir ki mucib-i mürâsele amel ve hareket eyleyesiz.

Fi 15 Zilhicce 1251

Sayfa No: 55

Hüküm No: 1

Şeri'at şî'âr Seferihisar kazası naibi faziletli efendi zide ilmühü ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası atufetli ağa zide mecdühü ve vücûh-ı ahâli ve iş erleri zide kadrühüm inhâ olunur ki Seferihisar kazasının ihtisâb vaz' tarihinden

meydana gelinceye kadar tamga-yı cülûd ve haffâf rüsûmatları hitisan müdirleri tarafından bi't-tahsîl ihtisâb defterine kayd ve sebt ile mansûre hazine-i celilesine takdîm olunmuş ise de ihtisâb vaz'ından akdem yine kırk dokuz senesi Rebiü'l-Ahir guresinden elli senesi Zilhicce'sinin gayetine deĝin sekiz aylık rüsûmât-ı cülûd ve haffâf hasılâtı İstanbul ihtisâb tarafına te'diye olunmadığı bu def'a mansûre hazine-i celilesine verilmiş olan ilm ü haberden müstebân olduğu ve bu suretle beyân kılmış olan yedi buçuk aylık hasılât-ı mezkûrun tahsîliyle İstanbul ihtisâb tarafına irsâli muktezâ-yı irade-i aliyyeden idüğü imdi siz ki muhatabûn-ı mûmâ-ileyhimsiz keyfiyet malumunuz oldukda hasılât-ı mezkûre eğer ki selefimiz tarafına verilmiş ise teslîminizi müşîr memhûr senet ile ibrâzına dikkat ve ol vechile senet olmadığı takdirce hasılât-ı mezkûre her kimlerin zimmetlerinde kalmış ise seri'an tahsîl-i birle bir kıt'a memhûr ve mûmzî defteri ve bir kıt'a i'lâm ile der-aliyyeye takdîm olunmak üzere tarafımıza irsâle mübâderet ve bu husûs varidât-ı mîriyyeden olub kaza-yı mezkûrun müddet-i mezkûre cülûd hasılâtının Der-saâdet ihtisâb sanduĝuna teslîmi husûsu matlûb buyrulmuş olduğundan hasılât-ı mezkûre her kimlerin zimmetinde kalmış ise alâ-eyyi-hâlin tamamen tahsîl-i birle defter ve i'lamıyla mübaşîrine teslîmen tarafımızden irsâle müsâra'at eylemeniz için iş bu buyuruldu tahrîr ve ısdâr ile irsâl olunmuşdur. Bi-mennihi te'âlâ vusûlünde ber-muceb-i buyuruldu amel ve hareket eyleyesiz deyu.

Fi 7 Ramazan 1251

Sayfa No: 55

Hüküm No: 2

İş bu bin iki yüz elli bir senesi Ruz-ı Hızırından sene-i merkûm Ruz-ı Kasım'ına gelince dergâh-ı mu'allâm kapucu başlarından hâlâ Hüdavendigâr sancağı mütesellimi atufetlü el-hâc Ahmed Arif Ağa hazretleri marifet ve marifet-i şer'le altı ayda sancağına müte'allik ba-emr-i emr-i aliyye müretteb olan masârifâtın bir kıt'a defteri ibrâzı muktezâm üzere derbâr-ı şevket karâra lede't-takdîm bâlâsına sahh-ı âli-i meserret-i ve bade't-penâhî keşîde kılınarak ber-mu'tâd-ı kadîm tadîl ve tesviye vechile livâ-i mezkûrun hâvi olduğu kazalarına tevzî' ve tahsîl babında sahife pîrâ-yı sūdûr buyurulan bir kıt'a fermân-ı celilü's-şân mucibince marifet-i mezkûre

ber-vech-i tavzî‘ ve taksîm olunub bâlâda mestûr Seferihisar kazasına isabet iden meblağın pusulasıdır.

Fi 13 Ramazan 1251

Sayfa No: 55

Hüküm No: 3

Kır sekiz senesine mahsûben tertîb olunan (...) hümayûn kereste karşılığında kereste nazırı esbâk Mustafa Bey’in kazalar ahâlisinden kırk bin üç yüz yetmiş beş guruş ziyade me’hûzu olduğu bu def‘a tebeyyün etmiş olduğundan meblağ-ı mezbûrun kereste keser kazalar tarafından bi’t-taksîm red ve teslîm husûsuna irade-i seniyye-i mü[1]ûkâne müte‘allik meblağ-ı mezkûr iş bu Ruz-ı Kasım tevzî‘i masârifinden tenzîl kılınmak babında şeref-sâ[d]ır olan emirname-i hazret-i vekalet-penâhi mucibince meblağ mezbûruna kaza-i mezkûr hissesine isabet iden ferr ve nihâde olunmuşdur.

Fi 13 Ramazan 1251

Kaza-i Seferihisar

5779

0700

5079

Medine-i Seferihisar Günyüzü

Sayfa No: 56

Hüküm No: 1

Ya Fettâh e’ûzu billahi mine’ş-şeytânirracîm Bismillahirrahmanirrahîm

Ya Razzâk Ya Latîf ya Rahmân

Undetü’l-müderrişîn-i kirâm faziletlü ders-i âm Hafız Veliyüddin Efendi bade’t-tahiyyetü’l-vâfiye inhâ olunur ki ber-vech-i mansıb mutasarruf olduğum Seferihisar Günyüzü kazasının iş bu sene ihdâ ve hamsîn ve mi’eteyn ve elf Şabanü’l-Mu‘azzâm on beşinci gününden zabt etmek üzere kaza-i mezbûrun umûr-ı

ahkâm-ı şer'iyyesi tarafımızdan canâbınıza ihale ve tafvîz olunmuşdur. Gerekdir ki kaza-i mezbûrun tarih-i merkûmdan zabt idüb ve beyn-el-ahâli icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyyede sa'y-i cemîl ve vakî' olan mevtâ-yı askeriyye muhallefâtını tahrîr ve terkîm ve beny-el-verese bi'l-farizatü's-şer'iyye tevzî' ve taksîm husûsuna ihtimam ve dikkat eyleyüb cadde-i şer'-i şerifi nebevîden serimo inhirâfa cevaz ve ruhsat göstermeyesiz ve's-selâm.

El-hakîrû'l-kadı Mehmed Said

El-kadı el-mutasarrıf

Be-medine-i Seferihisar Günyüzü

Afâ anhü

Sayfa No: 56

Hüküm No: 2

İş bu bin iki yüz elli bir senesi mâh-ı Zilkadetü's-Şerîfin gurreci medine-i Seferihisar mahallâtından Demirci mahallesi sükkânından olub bundan akdem bi-emrillâhi te'âlâ vefât iden Şaban zade el-hâc Mehmed Bey sulb-i kebîr oğulları el-hâc Ahmed ve el-hâc Mustafa ve el-hâc Ali ve kebîre kızı Mavi ve zevce-i Emine namûnlara münhasır olub el-ân hâl-i hayatta olan el-hâc Ali ve karındaşı oğlu Mehmed ve kızı Emine ve el-hâc Mustafa'nın kızı Fatma namûnları münhasır olub marifet-i şer'le bu def'a takrîr ve takdîm olunub yedlerinde mevcûd olan defter kassâmileri mucibince min haysi'l-mecmû'u yetmiş bin yüz yirmi guruşa iblâğı ve iki bin yüz on guruş resm-i kassâmiyye, hüddamiyye, mahzâriyye ve kâtibiyye namıyla ahz ve bakî atmış sekiz bin on bir guruş kalmağla vâris-i mezbûrûnlarının hisselerine isabet iden meblağlar şerhiyle terkîm ve işaret olunmuşdur.

Alâ tarîki'l-münâsaha hisse-i el-hâc Ali ibnü'l-hâc Mehmed guruş 32825	Alâ tarîki'l-münâsaha hisse-i Mehmed İbn ibnü'l-hâc Ahmed guruş 12469
--	---

Hisse-i mezbûre Emine bintü'l-hâc Ahmed	Hisse-i Fatma binti'l-mezbûre el-hâc Mustafa
guruş 6234.5	guruş 15614

Sayfa No: 56

Ve mahalle-i mezbûrda kâin merkûm el-hâc Mustafa'nın zevce-i metrûkesi Ayşe nam mütevaffiyenin verâseti zevc-i metrûku el-hâz Ali ve Sadriye kızı Fatma ve ammim zade Halim ve diğêr Halim namûnlara ihtisârı tahakkukundan sonra müteveffâ-yı mezbûrenin tereke-i mevcûdu min hasü'l-mecmû' marifet-i şer'le tahrîr ve takdîm ve beyn-el-verese taksîm olunmak için yedlerinde olan defter-i kassâmileri mucibince (...) emvâl ve eşyası on altı bin dört yüz on üç buçuk guruşa iblâğ ve mebalîğ-i merkûmdan beherlerinin hisse-i vasîleri şer' ile terkîm ve işaret olundu.

Hisse-i zevcü'l-mezbûre el-hâc Ali	Hisse-i bintü'l-mezbûre Fatma
guruş 4103.5	guruş 8207

Hisse-i ammim zade el-mezbûre Halim	Hisse-i ammim zade mezbûre diğêr Halim
guruş 2051.5	guruş 2051.5

Sayfa No: 56

Ber-vech-i bâlâ tahrîr ve terkîm olunan eşyaların min haysü'l-mecmû'undan beherleri mucib-i tahrîr ve taksîm üzre hisseleri bade'l-ahz her birerleri mukaddem mirâsa müte'allika a'imme-i de'avî kâffe-i muhâsamattan zimmetlerini ibrâğ-ı âm ile ibrâğa ve iskât eyleyüb bade'l-yevm hisse-i vâhidde alaka ve medhallerin yoktur deyu câri olan kelimât-ı meşrûhâtı mucibince iş bu mahalle kayd şod.

Sayfa No: 56

Burada yazılan hüküm iptal olunarak
(iş bu kuyûda itibâr olunmaya)
Şeklinde not yazılmıştır.

Sayfa No: 56

Pirâ-yı bedel-i kat'îyye ve bedel-i mimâriyye ba-takrîr Kapudân Paşa dersâne-i Gemlik ve inşâ kalyon-ı hümayûn zirâ' 65 ba-fermân-ı âli sancak-ı Hüdavendigâr hisse-i Seferihisar

Bedel-i kat'îyye guruş 2625	Bedel-i mimâriyye guruş 175	cem'an yekûn 2800
--	--	-----------------------------

Fi 28 Safer 1252

Sayfa No: 57**Hüküm No: 1**

Saray-ı hümayûndan mahrec elli bir senesi Zilhicce-i Şerîf guresinden İbrahim Bey'in Seferihisar'a bu def'a ihtisâb nasb olunduğu buyuruldu.

(...)(...)

Şeri'at şî'âr Seferihisar kazası naibi faziletlü efendi zide fazlühü ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası saadetlü ağa zide mecdühü ve kaza-yı mezbûrun ihtisâb müdürü rif'atlü İbrahim Bey Efendi ve vücûh-ı ahâli ve iş erleri ihâ olunur ki cümleye tarifden müstağni olduğu üzre bu ihtisâb maddesi asâkir muntazama-i şâhâneye mahsûs varidât-ı cesîmeden olduğu malumlarınız oldukda ber-muktezâ-yı irade-i seniyye husûs-ı mezbûra dair icâb iden mesâlihleri bi'l-ittifâk icrâsına bezl-i makderet ve ber-vech-i tarif husûs-u mezbûru ru'yet ve hâric-i ez-târif fukaraya rencîdeden be-gâyet tehâşî ve mücânebet ve cânib-i cevâb-ı hüsrevâniyye

isticlâb-ı da'vât-ı hayriyyeye bezl-i makderet eylemeniz babında iş bu buyuruldu tahrîr ve mîri mûmâ-ileyh yedine i'tâ olunmuşdur. Gerekdir ki ber-muceb buyuruldu amel ve hareket eylesiz deyu.

Fi 13 Zilhicce 1251

Sayfa No: 57

Hüküm No: 2

Asâkir-i mansûre-i muhammediyye birinci alayın dördüncü taburun birinci bölüğünde dördüncü çavuş Seferihisarlı Ali tarih-i tezkîreden itibâren iki mâh müddet sılasına gidüb gelmek ve tasrîh kılınan müddeti ol memalik mahkemesi siciline kayd-birle hemgâm-ı ikametinde lazıme- hizmetin icrâsıyla müddet-i mu'ayyenesi tekmîlinde iadesi husûsu cümel taraflarından iltizâm kılınmak lazımeden ve eğer izâr-ı vâhiye irâdıyla bila-mucib müddet-i tecavüz ider ise ol mahalın hükkâm ve zabıtân mes'ul ve mu'ateb olacağından başka kendüsü dahi mazhâr-ı mücâzat olacağı ceza-i kanunname-i hümayûn iktizâsından olmağla müddet-i hıtâmından evvelce acdet eylemek şartıyla li-ecli's-sıla vilayeti tarafına azimetine izin ve ruhsat verilmiş olduğunu iş bu mahalle tahrîr olundu.

Emrullah Asitâne

Fi 19 Safer 1252

Fi 4 Rebiü'l-Evvel 1252

Sayfa No: 58

Hüküm No: 1

Bin iki yüz elli bir senesi Ruz-ı Kasım'ından elli iki senesi Ruz-ı Hızır'ma gelinceye kadar ba-emr-i âli ve buyuruldu-i sâmi tevarüd iden matlûbat ve mübaşirân hizmetleri ve kazamız voyvodası atufetlü müselle mân Şükrü Ağa'dan ba-irâde-i seniyye matlûb buyurulan mebalîğ ve masârifât-ı saire cümle müvâcehelerinde yegân yegân muhasebe olarak yalnız bir yük elli altı bin beş yüz doksan iki guruş lede'l-ifâ

mebaliğ-i mezbûrdan ez-gayr-ı mühr kuların beher gayne başına altı yüz elli yedi guruş taksîm ve tavzî'inin defteridir. Ber-vech-i âti zikr ve beyan olunur.

Fî 11 Muharrem 1252

Guruş	
1700	Balıkesir'e nakl olan mîrî yükün kirasına verilen
0750	Ma'iyyetinde giden Hacı Ali'ye harcirah
0350	Gemlik kereste bedel matlûbu için gelen Kamer Ağa'ya hizmet
0500	Zeytun bedeli matlûbuna gelen Süleyman Ağa'ya hizmet
0500	Mütesellim Ağa'nın ba-buyuruldu sancak masârifi için gelen tatarla hizmet
0150	Haric altun alınmaması için ba-fermân-ı âli gelen tatarla himet
3950	Yekûn
0040	Velâdet fermanı getüren tatarla hizmet
0414.5	Elli bir senesinin mevkî-i menzîl taksit-i sani için verilen
0075	Eskişehir'e îdi-şerîf-i tahakkuk için giden Salih Ağa'ya hizmet
1046.5	Şehzâde-i şâhâne donanması için barut ve fişek ve istihdam olunan adamlara ücret
1500	Mâl-ı mukâta'a der-aliyyede mansûre-i hazineye teslim etmek için dört yük hazineye harcirah Mehmed Ağa'ya
7027	Yekûn
0100	Takvîm-i vekâyi getüren tatarla hizmet
0380	Balıkesi'e nakl olan yüklük kaplarının avdetinde kirasına ma'a hamaliyesi
0150	Gemlik kereste nazırının halef selef tahkîme maddesi için verilen
4800	Ankara valisi İzzet Paşa Efendimizin güherçile matlûbu için verilen
0565	Meblağ-ı mezbûrun tahsîline gelen kavasa hizmet
13022	Yekûn
00750	Mâl-ı mukata[']a'nın taksit-i sânisî Asitânedede mansûre hazinesine gönderildikde me'iyyetinde giden ağaya harcirah

00200	Merkûm hazinenin masârifî ve ma'îyyetine giden cebelülere verilen
00700	Mütesellim Ağa'nın i'lâniyye buyuruldusu getüren tatarla hizmet
00450	Gemlik'de kereste nazır Mustafa Bey'in kereste bedeli için gelen Ahmed Ağa'ya hizmet

00450	Sancak masârifî için isti'câline gelen Enderun ağası Mustafa Ağa'ya hizmet
15572	Yekûn
00500	Meblağ-1 mezbûra Bursa sandıkına teslim için Hacı Ali'ye harcirah
00157.5	Ber-mû'tâd-1 kadîm Bursa taksitine verilen
00154.5	Ba-buyuruldu ağnam bedeline verilen
00080	Meblağ-1 mezbûrun tahsiline gelen tatarla hizmet
00200	Jurnalın te'kidine hâvi gelen tatarla hizmet
16664	Yekûn
05077	Elli bir senesi Kasım tevzî'inin Hüdavendigâr sancağının tarh olan bi'l-cümle pusula-i şer'îyyesi sancak masârifî için
00300	Meblağ-1 mezbûrun tahsiline gelen tatarla hizmet
09765	Ba-fermân-1 âli Gemlik kereste bedeli için verilen
00250	Meblağ-1 mezbûrun tahsiline gelen tatarla hizmet
00800	Balıkesir'e nakl olan mîrî yükün kesrine gelen Enderun ağasına hizmet
32856	Yekûn
04045	Ruz-1 Kasım'dan berü Ruz-1 Hızır'ına kadar mürûr-1 ubûr iden asakir-i mansûr mürûrlarında irkâblarına verilen bargir kiraları
00150	Tanbîh-i hâvi emirname-i sâmi getüren adama verilen
05765	Ba-evâmir-i aliyye mürûr-1 ubûr iden hademe ve mübaşirânın konak masârifleri
00415.5	Elli iki senesi def-i menzîl taksit-i evvel
43231.5	Yekûn
03111	Ba-emr-i âli asakir-i mihâdînin masârifî için taksit-i sâni için verilen
17500	Cümle ittifâkıyla cânib-i vilayetden kiracıbaşya verilen îâne

01692.5	Voyvoda konağının ve mahkemenin kirasına 1000 guruş mezbûran tamiri için 692.5 guruş
00795	Ba-fermân-ı âli matlûb buyurulan nüzül ve avârızın kesrine verilen 395 guruş meblağ-ı mezbûrun mübaşîrine 400 guruş hizmet
01083	Ruz- Kasım tevzî'inden bakî kalub müctemi'ul husûl olan
01000	Ruz-ı Kasım'dan Ruz-ı Hızır'ına değin jurnal mahiyesi
68413	Yekûn
01095	Cânib derbentleri bekçilerine verilen mahiye
05005	Şehir kethüdası Hacı Süleyman altı mâh müddetinde ba-defter-i müfredât umûr-ı vilayete sarf etmiş olduğu mebalîğ
00500	Şehir kethüdasının mahiyesi
00600	Sandık emini Ali Efendinin mahiyesi
00400	Mukayyid Mustafa Efendinin mahiyesi
19000	Ber-mû'tâd verilen mâl-ı mukâta'a
95013	Yekûn
43300	Sâbık-ı vech üzere verile gelen semere-i mukata'a ve şecer-i kebîr semeresi ma'a harc ez-gayr-ı hisse-i kaza-i Günyüzü
04000	Ber-mû'tâd verile gelen tahsildariyye
05000	Ber-mû'tâd atufetlü voyvoda ağaya ikamiyye
05000	Cümle ittifâkıyla verilen akçe güzeştesi
01192	Ruz-ı Kasım'ın defterinin harc-ı fermânı
03087	Ber-mû'tâd-ı kadîm guruşda birer pâreden faziletlü Hakim Efendiye harc-ı defter ve imza
156592	Yekûn

Yalnız bür yük elli altı bin beş yüz doksan iki guruş

Veliyüddin Abduh

Bu def'a cümle marifetiyle tarh beyân şod

Fi 10 Rebiü'l-Ahir 1252

Lahm-ı ganem kıyye 1 guruş 68	Lahm-ı sığır kıyye 1 guruş 36	İç yağı erimiş kıyye 1 guruş 4	Kuyruk kıyye 1 guruş 130
---	---	--	--

Ciğer 10	Kelle 20	Mumcu kıyye 1 guruş 5	Ekmekçi dirhem 90 parası 4
--------------------	--------------------	---	--

Sayfa No: 59

Hüküm No: 1

Kıdvetü'n-nüvvabü'l-müteşerri'în Seferihisar kazası naibi mevlana zide ilmühü tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olacak malûm ola ki Mustafa ve Süleyman nam kimesneler Der-saâdetime arzuhâl idüb bunlar Günyüzü Seferihisar kazasına tabî Keban karyesi toprağında vakî' tapu temessüküyle ber-vech-i iştirâk mutasarrıf oldukları malûmü'l-hudûd tarlalarını zabt ve beher sene iştirâken zira'at ve öşr ve resmini sahib-i arza edâ ile gelüb aharın alâkası yok iden ecânibden kaza-i mezbûr voyvodası sâbık Şükrü nam kimesne zikr olunan tarlaları iki yüz elli senesinde hilâf-ı kanun fuzuli zabt ve nem kimesneye ferağ etmekle bunlar dahi arazi-i mezkûreyi zülyet olan merkûmdan olub zabt ve zira'at eylediklerinde vermediğinden huzûr-ı şer'de lede't-terâki zikr olunan yerleri zülyet olan merkûmdan bunun i'tâ eylemesine taraf-ı şer'den tenbîh-i şer'-i olmuş iken yine virmeyüb gadr eyledikleri bildürüb kanun üzre amel olunmak babında emr-i şerîfim sidûrunu istid'a etmekden naşi divan-ı hümayûnumdan kanunu lede's-su'âl münâza'un fihâ olan yerleri merkûman Mustafa ve Süleyman zabt iderler iken zira'at olunmayub üç sene ale'd-devâm bila-mâni' yoz ve hâli bırakub müstehak-ı tapu olmuş iken ve mezbûr Şükrü yoz ve lâ-sâhib arzdan resm-i tapu ile alub badehû merkûm dahi ol yerlerden hak tasarrufu

rızâsı ve sahib-i arz marifetiyle âhara ferağ ve tefvîz etmiş ise bi-hasebü'l-kanun yolunda olub da eğer böyle olmayub da fi'l-hakika merkûman ol yerlerde tapu ve temessüklü mutasarrıflar olarak zabt ve beher sene iştirâken zira'at ve öşr ve resm sahib-i arza edâ ide gelür iken merkûm Şükrü sene-i merkûmede fuzuli zabt ve merkûma ferağ eylediği vakî' ise vech-i meşrûh üzre olan yerler zülyet olan merkûmdan merkûman Mustafa ve Süleyman alı virülüb ber-vech-i iştirâk zabt ve zira'at ettirilmek için emr-i şerîfim i'tâsı muvâfık-ı kanun idüğü tahrîr olunmağla kanun üzre amel olunmak babında fermân-ı âlişanım ısdâr olmuşdur. Buyurdum ki vusûl buldukda bu babda sâdır olan emrim üzre amel dahi sen ki naib mûmâ-ileyhsin husûs-ı mezbûru şer'-i şerîfe ve bâlâda muharrer olan kanun-ı münîfe tatbîk iderek ber-vech-i hakkaniyet ru'yet-i birle fi'l-hakika merkûm Şükrü'den ol yerleri zabt ve âhara ferâğ eylemesi bi-vech ve hilâf-ı kanun idüğü inde'ş-şer' tebeyyün ve tahakkuk ider ise vech-i meşrûh üzre olan yerleri zülyet olan merkûmdan bunlara alı virülüb ber-vech-i iştirâk zabt ve zira'at etdiresin min-bât şer'-i şerîfe ve kanun-ı münîfe ve emr-i âli-şanıma muhâlif kimesneye iş etdirmeyüb husus-ı mezbûr için bir dahi emrim varmalu eylemeyesin. Şöyle bilesin alâmet-i şerîfe i'timad kılasın. Tahrîren fi evâhir-i şehri Zilhiccetü'ş-Şerîfe sene ihdâ ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf

Sayfa No: 59

Hüküm No: 2

Medine-i Seferihisar mahallâtından Elmalı mahallesi sükkânından iş bu ba'isü'l-vesika Mustafa ve Süleyman namân kimesneler meclis-i şer'de ve yine kaza-i mezbûr sükkânlarından Uzun oğlu Mustafa ve ağra Mehmed oğlu el-hâc Ahmed mahzarlarında şöyle da'vâ idüb takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb ta'bîr ve ikrâr iderler ki kaza- mezbûr kuralarından Keban karyesinde vakî' malûmü'l-hudûd ve'l-mikdâr iki aded sulu tarlalarımız ceddimiz Abdurrahman fevt olub hakk tapusu ve tasarrufu da'îmiz Ahmed ve Mehmed namân kimesnelere bade'l-inhisar merkûmanlar bila-veled fevt olub yerleri hâlî ve hakk tasarrufu ve tapuları müteveffiyân-ı merkûmanlar li-ebeveyn kız karındaşı validemiz Elif bint-i Abdurrahman müteveffiyâ bi'l-istihkak münhasıra olmağın validemiz müteveffiyâ-i

mezbûre hakk-ı tapuyu ve tasarrufunu bizlere cânib-i sipâhiden ba-temessük temlik ve teslîm ve birkaç sene mutasarrıfınız iken birkaç sene sonra validemiz müteveffiyenin ammisi Emir Ali nam kimesne ez-gayr-ı mühr-ü sipâhi elimde mühürlü temessük ile müdde'ıyyân-ı aleyhimâ olan merkûman Mustafa ve el-hâc Ehmed namânlara bey' ve ferâğ etmesi ile merkûmanlar fuzuli müdehale ve tasarruf iderler alı verilmesi matlûbumuzdur deyu bade't-da'vâ ve'l-su'âl müdde'ıyyân-ı ileyhimâlar fi'l-vakî' bizlere Emir Ali nam kimesneden iştirâ' eyledik deyu ihbâr etmeleri ile ve ikrârlarını mübeyyin udûl ihrâr-ı ricâl-i müslimînden beyyine talep olundukda sikâtdan habbaz sarıklı zade Ömer ve biraderi Hasan ve gayrihüm istişhâden huzûr-u şer'e gelüb edâ-i şehâdet eylediklerinde hakim mevkî-i kitab turâbi-lede ve hüsn-ü me'âl Efendi hazret-i şuhûd-u merkûmları tezkîye ve adedleri yine sikâtdan olduğu zâhir ve nümâyan-ı birle merkûmların şehâdetleri inde'ş-şer' makbûl ve iltifât-ı sem'a şayî olub kıbel-i şer'den müdde'ıyyân-ı aleyhimâlara müdde'ıyyân-ı merkûmanlara tarlaları teslîm ve edâ ile tenbîh-i şer' kılınmağla kaza-i mezbûr voyvodası hilâf-ı mezbûr üzre amel ve hareket-i birle muhalefât idüb mûmâna'at-ı müdde'ıyyân-ı merkûmanlar hazret-i şeyhü'l-enâm ve seydü'l-kirâm olan veliyyü'n-na'imden istiftâ'-i birle ba-fetvâ-i şerîf izin ve ruhsat virilüb ve padişâh-ı âlem penâh hazretlerinden ba-arzuhâl ifade ve (...) istirhâma ve niyâz-ı birle şehinşâh-ı âlem efendimiz dahi kanun-u münîfe tatbikan müdde'ıyyân-ı aleyhimâlardan ahz, müdde'ıyyân-ı merkûmanların edâ ve teslîm olunmasına fermân-ı âli ısdâr ve tesyîr-i birle ber-mantuk-ı emr-i âli amel ve hareket ve sem'an ve tâ'an merâsimimin bade'l-edâ müdde'ıyyân-ı aleyhimâlara ahz ve müdde'ıyyân-ı merkûmanların teslîm keyfe-ma-yeşâdan mutasarrıf olub bâdehû inde'l-hükkâmi'l-kirâm merkûmanlara müdde'ıyyân-ı aleyhimâlar ta'arruz iderler ise mesmu'a olunmasın için iş bu sicll-i şer'a tescil-i şer' olundu. Hurreire fi evâhir-i mâh-ı Saferü'l-Hayr sene isnâ ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf

Hurreire be-verakatü'ş-şer'

El-fakîr ed-dâî el-kadî Seferihisar Günyüzü

El-mevlâ (...) Hafız Veliyüddin afâ-anhü

Veliyüddin Abduh

Sayfa No: 60**Hüküm No: 1**

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'în Seferihisar Günyüzü naibi mevlana zide ilmühü tevki'-i refi'-i hümayûn vâsıl olacak malûm ola ki kaza-i mezbûra tabî Babadat karyesi sakinlerinden Osman nam kimesne südde-i saâdetime arzuhal idüb arazi tasarruf idenlerden bunun li-ebeveyn er karındaşı İbrahim nam kimesne fevt oldukda oğlu ve kızı kalmayub karye-i mezbûra toprağında vakî mutasarrıf olduğum malûmetü'l-hudûd kırk beş dönüm mikdârı iki kıt'a tarlası tapuya müstehak ve hakk-ı tapu bunun olduğuna binaen sahib-i arzdan tapu ile alub yedine verilen temessük mucibince beher sene zabt ve zira'at ve öşr ve resm sahib-i arza eda idüb dahil olunmak icâb etmez iken karındaşı merkûmun vefâtından on mâh mürûrundan sonra dünyaya gelen baba bir er karındaşları yine karye-i mezbûr sükkanlarından Ömer nam kimesne zuhura gelüb şimdi ilüşüb bâliğ olmamla bana dahi hisse isabet ider deyu hilâf-ı kanun fuzuli müdehale ve nizâdan hâli olmadığını bildirüb kanun üzre amel olunmka babında emr-i şerîfim sudûrunu istid'a etmekden naşi divân-ı hümayûnumdan su'âl olundukda münâza'un-fihâ olan iki kıt'a tarlayı mutasarrıf olan İbrahim fevt oldukda oğlu ve kızı kalmayub arazi-i mezkûre tapuya müstehak ve hakk-ı tapu baba bir er karındaşı merkûm Osman ile ol vakitte dünyaya gelmiş sagîr olarak diğ er li-ebeveyn baba bir er karındaşları mezkûr Ömer'in ise sagîr mezbûrun müşterek idde'âsı bi-hasebi'l-kanun yolunda olub eğer böyle olmayub da inhâ olunduğu üzre mezkûr İbrahim fevt oldukda oğlu ve kızı kalmayarak tasarrufunda olan berâ-yı tapuya müstehak ve hakk-ı tapu kebîr karındaşları Osman'ın olarak sahib-i arzdan tapu ile alub tasarrufunda iken on mâh mürûrundan sonra mezkûr Ömer dünyaya gelüb şimdi ilüşüb bâliğ olmağla karındaşım yerlerinden bana dahi ba-tapu hisse isabet ider deyu nizâ'a tasaddî eylediği vakî ise bu makule karındaşa sarâhaten tapu olmamağla vech-i muharrer üzre müdehalesi hilâf-ı kanun olduğuna binaen mezkûr Ömer'in ol vechile müdehalesi men' ve ol taralalar yedinde olan sahib-i arz temessükü mucibince merkûm Osman'a zabt ve zira'at ettirmek kanundur deyu tahrîr olunmağla kanun üzre amel olunmak emrim olmuşdur. Buyurdum ki ilâ âhir.

Fi 15 Rebiü'l-Evvel 1242

Sayfa No: 60**Hüküm No: 2**

Sâdır olan fermân-ı âli-şâna imtisâlen merkûm Ömer ve akdem ba-hüccet-i şer'iyeye vasisi olan validesi nam hatun meclis-i şer'a ihzâr olundukda merkûm Osman ve karındaşı Mehmed meclis-i şer'de merkûm Ömer ve validesi mezbûre hatun müvâcehelerinde üzerlerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb emr-i âlide mezkûr ba-temessük mutasarrıf olduğumuz tarla-yı mezkûrelerde beni dahi hissem vardır deyu on ki dönüm mikdârını fuzûli zabt ve tasarruf ider su'âl olunub hilâf-ı kanun müdahalesi men' ve tarla-yı mezkûrdan keffiyet ve bizlere ber-muktezâ-yı kanun zabt ve tasarruf etdirilmek matlûbumuzdur deyu bade'd-da'vâ ve su'âl husûs-u mezkûr derûn-u emr-i âlide zikr ve beyân olduğu vech üzre olduğum merkûm Ömer ve validesi mazbûre bi-tav'ihimâ ikrâr ve i'tirâf eylediklerinde bu suretde münâza'ûn-fihâ olan iki kıt'a tarlayı mutasarrıf İbrahim fevt oldukda oğlu ve kızı kalmayub tasarrufunda olan tarlalara tapuya müstehak ve hakk-ı tapu kebîr karındaşları merkûm Osman ve Mehmed'in olarak sahib-i tapu ile alub tasarrufda iken on mâh mürûrundan sonra merkûm Ömer dünyaya gelüb şimdi irişüb bâliğ olmağla karındaşım yerlerinden bana dahi hisse isabet ider deyu nizâ'a tasaddî eylediği vakî ise bu makule karındaşa sarâhaten tapu olmamağla vech-i muharrer üzre müdahalesi hilâf-ı kanun olduğuna binaen merkûm Ömer'in ol vechile müdahalesi men' ve ol tarla yedlerinde olan sahib-i arz temessükü mucibince merkûm Osman ve karındaşı Mehmed'e bi'l-iştirâk zabt ve tasarruf etdirilmek kanundur deyu emr-i âli sarâhaten mezkûr olmağla ber-muceb emr-i âli ve muktezâ-yı kanun merkûm Ömer'in müdahalesi men' ve karındaşları merkûman Osman'ın ve mehmed'in kemâ-fi's-sâbık zabt ve tasarruflarına tenbîh olduğu iş bu mahle kayd şod.

Fi 11 Safer 1252

Sayfa No: 61**Hüküm No: 1**

Şerâyî‘ şî‘âr Anadolu’nun Orta kolunda vakî‘ kazalardan kuzât ve nüvvâb efendiler zide fazlühüm ve mefâhir

Afyon Emri

Memalik-i Anadolu’da bey‘ ve şîrâ olunmakta olan afyon’un resm-i dönüm haşhaş mukâta‘âsı mutasarrıflarına beher çekide müretteb olan kırk pâre rüsûmatı cânib-i devlet-i aliyyeden bi’t-tevfîk ze‘amet ve tımar ashabına verilmek üzere mansûre hazinesine teslîm kılınarak ve afyon zira‘atinden resm-i kadîm ve öşr namıyla bir akçe ve bir habbe mütâlebe olunmamak ve sinîn-i sâbıkada bazı mahallerde ahali afyonlarını me’mûrlara tamamen vermeyüb ketm ve ihfâ ile me’mûrun avdetinden sonra ziyadesiyle (...) ta‘ifesine furûht etmekde oldukları istihbâr ve tahkîk kılınmakla husûs-ı mezbûra kemâl-i ikdâm olunmak üzere müstakilen mübaşir gönderilmiş olduğundan me’mûr-ı merkûmun her bir mahalli tahrîr idüb layıkıyla hüsn-i tesviyesi hususunda bi’l-vücûh lazım gelen mu‘âvenetin icrâsına cümle tarafından dikkat ve afyon mezkûrun sirka ve ihfâsına mütecâsir olanların icrâ-yı te’dibleri zımnında isim ve şöhretlerini iş‘âr müsara‘ât olunmak babında tarafımıza şerefrîz-i sahîfe sudûr olan emr-i âli aynen tarafımıza gönderilmiştir.

Sayfa No: 62**Hüküm No: 1**

Bismillahirrahmanirrahim

Elhamdülillâh rabbi’l-âlemîn ve!s-salâtü ve!s-selâmü alâ seyidinâ Muhammedîn ve âlihî ve sabbihî ecmaîn.

Medine-i Seferihisar kuralarından Memik karyesinde vakî‘ cami‘-i şerîfe Medine-i mezbûr voyvodası atufetlü Mehmed Ağa çirağ ve mum için hasbeten lillâhi’l-meliki’l-müte‘â huzûr-ı şer‘de yüz guruş vakf eylediği bade’l-muhakeme mütevellisi olan el-hâzihî karye-i mezbûr muhtar ve bundan sonra her kim karye-i

mezbûr muhtarı olur ise ânı mütevellî nasb ve devr-i şer'le yüz guruş nemâsı mezbûr cami'-i şerîf çırağ ve mum için sarf etmek şartıyla vakf eylediği tescil olunmuştur.

Fi 28 Cemaziye'l-Ahir 1252

Seferihisar (...) Hafız Veliyüddin gafera leh

Sayfa No: 62

Hüküm No: 2

Bin iki yüz elli iki senesi Medine-i Seferihisar voyvodası atufetlü Mehmed Ağa hazretlerinin kendi hüsn-ü rizasıyla medine-i mezbûrda kâin Dutlu mekteb dimekle Arif nam mahalle bir kıt'a mushâf-i şerîf vakf eylemiş olduğu tescîli şer'i olunmuştur. Zira bundan böyle mu'allim-i sübyân olan efendiler derûn mektebde zarureti olanlara virüb okutmak üzere meşrûta eylemiştir. Kad vakaftü vakfen sahîhan şer'iiyen bi-haysü la-yebâ'u velâ-yühîbû velâ-yürhîku esta'îzü femen bedelihû bademâ selime kâ'imen resmihû (...)

Fi 7 Receb 1250

semi'un âlîm

veliyüddin Abdullah

Sayfa No: 63

Hüküm No: 1

An asıl Mihalcık kazası kuralarından Kayı nam karye sükkânından koru-yı hümayûn nazırı saadetlü Sarı Mehmed Ağa nam kimesne meclis-i şer'-i hatîr ve lazımlü'l-tevkîrde ihzârı lazım gelen vücuh ağaları müvâcehelerinde şöyle tkrîr-i kelâm ider ki Medine-i Seferihisar mahallâtından Faruklar nam mahallede kâin bahüccet şer'iiye mülk-i sahîhim olan fevkâni beş bâb ve tahtâni dört bâb ve bir bâb ahûr ve iki aded kenif ve kebîr kapuyu müştemil olarak bir mikdâr havlisi ile ma'an hudûd-ı atîki üzere kaza-i mezbûr ahâlileri taraflarından vekîl-i murahhasları olan Karacazade el-hâc Hasan ve Sarı zade Osman ve menzîlci Ahmed ve nalbant-zade el-hâc Hüseyin ve Şaban zade el-hâc Mehmed namûn ile bi'l-müvâcehe bey'-i Pazar

olunarak yalnız beş bin yüz guruş bey‘-i bât-i sahîh-i şer‘i ve kat‘-i ile bey‘-i teslîm ile ve temlik eylediğimde onlar dahi ber-vech-i muharrer memleket tarafından konak yapmak üzere iştir‘a idüb semen-i bey‘a-i malûmesi olan mebalîğ-i merkûm ber-vech-i peşîn tamamen ve kâmilen yedime te‘diye ve teslîm ve bade‘l-yevm mülk menzîl-i malûmede asla ve kat‘a alaka ve medhâlim kalmadı deyu câri olan kelimât-ı meşrûhalarını hâvi bi‘l-müvâcehe tasdîk ve kabul eyledikleri tescil-i şer‘i kılınmıştır.

Fi 7 Receb 1252

Sayfa No: 64

Hüküm No: 1

Şerâyî‘ şî‘âr Anadolu‘da orta kolunda vakî‘ kazaların kuzât ve nüvvâbı efendiler zide fazlühüm ve mefahirü‘l-emâsil ve‘l-akrân mütesellimîn ve voyvodagân ve sair zabıtân zide kadrühüm bade‘s-selâm inhâ olunur ki malikâne mutasarrıfları beher sene uhdelerinde olan mukâta‘anın mâl ve kalemiyyesini vakit ve zamanıyla hazine-i âmireye ve havale olunan mahallere tamamen edâ ve taslîm eyleye senesi âharında yedinde olan senedâtı kaleme virüb hesabını ru‘yet etdirerek suret-i muhasebesini almak ve eğer bu şürûta ri‘ayet etmez ise mutasarrıf oldukları mukâta‘at uhdelerinden ref‘ ile ka‘imesi mezada çıkarılmak düstûrü‘l-amel tutulan malikâne-i şşürûtundan olduğuna mebni mansûre ve hazine-i âmire ve tersâne-i me‘mûre hazâ‘in-i celîlelerinden mazbût olan mukâta‘at-ı ma‘mûmdan ma‘adâ fakat malikane mutasarrıfları uhdelerinde olan mukâta‘atın mâl ve kalemiyyeleri hesabının yedlerinde olan senedât mucibince kangı kalemde mukayyed ise ru‘yet etdirilmek üzere ikdâmât-ı lazîmenin icrâsıyla bundan böyle malikâne mutasarrıfı olarak Asitâne‘de olanlardan her kim hesabını görmez ise bu babda hatır ve gönle bakılmayub ve bir suretle terahhüm ve himaye olunmayub uhdelerinde olan mukâta‘aları ref‘ ile mezada çıkarılmak ve ashâb-ı mukâta‘atdan taşrada olanlar bu irâdeyi istimâ ile senedâtını ya getirüb ve yahud gönderüb ru‘yet-i hesap eylemesi biraz vakte muhtâc olduğundan o makuleler için bir ve nihayet iki sene mehel verilüb müddet-i mezkûrede onlar dahi icrâ-yı irâde-i seniyyeye imtisâl etmezler ise kezâlik mukâta‘aları ref‘ ile âhara fûrûht olunmak üzere icrâ olunması ve memalik-i mahrûsada kâin kazalarda mutavattın kesân uhdelerinde olan mukâta‘at ve evhâm ve

vezâ'if mahlûl olduklarında vaktiyle bu tarafda istihbâr olunamayub alâ haletihî kalarak bu keyfiyet hazine-i âmireye hesabı mucib olduğuna (...) vefâtını şöhretiyle (...) mahallâtdan haber verdiklerinde hazine-i âmireye aid uhdelerinde sehim ve mukâta'at ve vezâ'if var ise ba-tahrîr zabt olunmakta ve her ne kadar taşradan gelen jurnal defterlerinde bu misüllü vefâyat yazılmakta ise de ism ve şöhreti ikdamda olan kayda ekser tevâfuk itmediğinden uhdesinde hazine-i âmireyi iadesi olup olmadığı malûm olmadığına binaen bu husûsun bir taht-ı zabıtaya idhali lazım gelmiş olup şöyle ki fimâbad taşralarda olan jurnal kâtibleri defterlere yazdıkları vefâyat ashâbından her kimin uhdelerinde sehim ve mukâta'a ve vezâ'if misüllü nesne var ise bi't-takîka esâmisi bâlâsına şerh ve işaret ile der-saâdete ihbâr kılınması husûsları hazine-i âmire defterdârı müşîr-i mükerrerem atufetlü efendi hazretleri tarafından ifade olunmuş olup her bir nizâmat-ı seniyyenin icrâsı ihsâ-yı matlûb ve murâd olduğuna nazaran nizâm-ı mezkûrun ilâ maşallahü te'âlâ düstûrû'l-amel tutulmak üzere icâb iden mahle kaydıyla iktizâ idenler ve isti'âr ve i'lân kılınmış olmağla siz dahi zîr-i iradenizde kain kaza ve kasabatda o makule mukâta'a ashâbının mehel-i mazkûrun hizmetine yani bir sene nihayet iki sene tamamına kadar ru'yet-i hesâb eylemelerini ve etmedikleri halde uhdelerinde bulunan malikaneleri ref' ile âhara tavnîh olunmak üzere mezada verileceğini istid'a ve malikane ashâbından vefât idenlerin dahi ism ve şöhretleriyle esâmisi bâlâlarına jurnal kâtibleri taraflarından şerh ve işaret olunarak der-saâdete ihbârıyla bundan böyle nizâm-ı mezkûrenin ale'd-devâm icrâsı husûsuna bi'l-ittifâk say ü gayret eylemeniz için tanbihen ve mahsûsan iş bu mektub tahrîr ve irsâl olunmuş innallahü te'âlâ vusûlünde ber-vech-i muharrer mübâderet eyleyesin ve's-selâm

Fi 13 Safer 1252

Sayfa No: 66

Hüküm No: 1

Şerâyî' şî'âr Anadolu'nun sağ kolunun yemîn ve yesârında vakî' kazaların kuzât ve nüvvâbı efendiler zide fazlühüm ve mefahirü'l-emâcid ve'l-ayân mütesellimîn ve voyvoda ve ayanları zide mecdühüm bade's-selâm inhâ olunur ki memalik-i mahrûsada kâin bilâd vakî' mahallât ve kura muhtarlarına mühürlerinin ve

i'tâ olunması ba-irade-i seniyye nizâma raht olmuş ve o misüllü ashâb-ı mühürden ber-takrîb mührünü zayi' idenlere mahallerden i'lâm ve tahrîrat vürûdunda müceddeden mühürler hakk ile irsal ve i'tâ olunması dahi mu'ahharan tansîb ve irâde buyurulmuş olmağla şimdiye dek mühür zayi' idenlere nizâmı mucibince darphâne-i amireden müceddeden mühürler verilmekte ise de bu esnada o misüllü mühür zayi' idenler teksîr idüb hatta nüvvâb ve muhtarları kimi firar ile mühür alındı gitti ve kimi dahi sebebi na-malûm olmak üzre zayi' idi diyerek i'lam ve tahrîrat vürûd itmekde olduğundan bu keyfiyet mürûr-ı nizâmının ihlalini mucib olmakda olub şöyle ki bir mahalde mühür zayi' oldukda yerine mühür hakkı lâ-ekal birkaç mâh dahi mürûrunda mutâc olacağından müddet-i mezbûre zarfında amed şod idecek nüfûs tezkîre almayarak yahud civârında vakî' nüvvab ve muhtarândan hilâf-ı nizâm tezkîre alarak ber-takrîb mürûr etmekde olmak hasebiyle bu hususda önü kesdirilmesi lazımeden olduğu beyânıyla fi-mâbâd o misüllü mühür imâline me'mûr olan nüvvâb ve muhtarân ve defter nazırı ve mukeyyidler ve kocabaşılar yedlerinde olan mühürleri güzelce nısf etmeğe dikkat eylemeleri zabıtân memalik taraflarından tenbîh ve te'kid olunması ve nüvvâb efendiler dahi ber-takrîb mühür zayi' idenlere tahrir ve temsîk etmediğinde heman i'lâm verilmeyüb zayi' olan mühür ki bir vechile bulunmayacağı tahkîka eyledikten sonra ne sebep ile zayi' olduğunu tasrîh idüb i'lân olunması hususu ricâl-i devlet-i aliyyeden cerîde nazırı efendi taraflarından bu def'a ba-takrîr inha ve ifâde olunmuş olub memalik-i mahrûsa-i şâhânedede kâin kazahât ve kuraya ol vechile mühürler i'tâsı mücedded mürûr maddesinin tetarruk-u halelden vikayesiyle asayiş-i hâl-i bilâd ve ibâd emr-i ehemmiden ibaret ve bu vechile bu hususa bi'l-cümle me'mûrîn taraflarından tekayyüdât-ı lazımenin icrâsına dikkat vacibe ve mühime olarak bundan böyle o misüllü mühür imâline me'mûr olanlar mühürlerini güzelce hıfs idüb nizâm-ı mezbûrun halelden vikayesine kemâliyle i'tinâ ve içlerinden mührünü zayi' iden olur ise bu vechile ve ne sebep ile zayi' eylediği sarahaten i'lâm ve inhâ olunması hususu te'kidât-ı lazıme derciyle bu def'a tarafımızdan Anadolu ve rumeli'nde üçer kollarına mektublar tahrîri ile mütenebbih iş'âr kılınmış olmağla siz dahi iş bu hususa lazı mü'l-i'tinada tekayyüdât-ı mukteziyyenin kemâliyle icrâsıyla heman zîr-i idârenizde olan mahallerde mühür imâl idenlerden ez-kaza mühür zayi' iden olur ise ber-minvâl-i meşrûh taharri ve tahkîk-birle ve ne sebep ile zayi' olduğu izâhan inha ve i'lâm mübâderet ve nizâm-ı

mezkûrun tatarruk-ı halelden vikayesini katibîn dahi bi'l-ittifâk i'tina ve dikkat eylemek için mahsûsan iş bu mektub tahrîr ve irsâl olunmuşdur.

Sayfa No: 68

Hüküm No: 1

E'ûzu billahi mine's-şeytânirracîm bismillâirrahmânirrahîm

İzzet me'âb şeri'ât nisâb müderrisîn-i kirâm zü'l-ihtirâmıdan Veliyüddin Efendi kâm-yâb bade't-tahiyyatü'l-vâfiye inhâ olunur ki ber-vech-i mansıb mutasarrıf olduğum Seferihisar Günyüzü kazasının iş bu sene isneyn ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf şehr-i Saferü'l-Hayrın vasatından kemâgân uhdenize ibkâ olunmuşdur. Gerekdir ki kaza-i merkûme şehr-i vasat-ı mezbûreden bi'n-niyâbe mutasarrıf olub beyn-el-ahâli icrâ-yı ahkâm-ı şer'-i ve vukû'-yafte olan muhalledât-ı mevtâ-yı askeriyeyi tahrîr ve terkîm ve beyn-el-verese bi'l-farizâtü's-şer'iyeye tavzî ve taksîm eyleyüb cadde-i şer'-i mutahhâreden kimesneye inhirâfa cevaz göstermeyesin ve's-selâm

El-kadı Mehmed el-mutasarrıf

Be-kaza-i merkûm

Sayfa No: 68

Hüküm No: 2

Bin iki yüz elli iki senesi Ruz-ı Hızır'dan Ruz-ı Kasım'ına kadar gelince altı ay mâh mürûrunda tekâlîf-i şakka ve masârifât-ı saireye sarf olmuş olan tevzî'inin mablağının defteridir.

Guruş	
000220	Burusa müteselliminin vekil nasb ettiği Hüseyin Bey'in i'lamiye buyuruldusu getüren tatar 80 guruş ecnâs altun için gelen tatar 140 guruş
000220	Ba-buyuruldu tezkîre yoklama için gelen tatar 150 guruş asker-i rediflerin mahiyesini getüren tatar 70 guruş
000460	def'a rediflerin mahiyesini getüren tatar 70 guruş ba-fermân-ı âli

	imdâd-ı hazeriyye 100 guruş yükün kesri için gelen ali Ağa'ya 290 guruş
002890	Merkûmun uşağına verilen 20 guruş def'a rediflerin mahiyesini getüren tatar 70 guruş ba-fermân-ı âli kereste kasabasına 2800 guruş
000880	Matlûbun tahsiline gelen mibaşire hizmet 470 guruş rediflerin tüfenkliğini Burusa'dan getiren kavasa 410 guruş
004670	Yekûn
000290	Ba-buyuruldu Yörük aşâyirini teftiş için gelen tatar 140 guruş ba-fermân-ı âli (...) ta'îşleri alınmamak için gelene 150 guruş
005963	Muhtarların müürlerini (...) için gelen tatar 100 guruş sancak masârifî için 5563 guruş matlûbun mübaşire 300 guruş
001070	Merkûmun getirene hizmet 100 guruş ba-fermân-ı âli kereste bedeliyesine gelen 620 guruş kuzu matlûbuna gelen mübaşire 350 guruş
000950	Sancak masârifinin isti'câline 600 guruş kavasa baş hizmeti getirene 250 guruş rediflerin mahiyesini getüren tatar 100 guruş
012943	Yekûn
000940	Rediflerin Burusa'ya gitmek için gelen tatar 100 guruş yük isti'câline verilen 700 guruş takdîm için verilen 140 guruş
026990	Ba-fermân-ı âli matlûb buyurulan yük 24850 guruş yüklük kaplarına 1490 guruş yüklük isti'câline 650 guruş

038760	Müşir Ahmed Fevzi Paşa hazretlerinin i'lân-müşa'a buyuruldusu için 580 guruş ba-fermân-ı âli kereste bedeliyesi 38180 guruş
000925	Kereste bedeliyesinin isti'câline 600 guruş yük için ahz olan urgan bahası 210 guruş hamallara verilen 115 guruş
080558	Yekûn
002680	Balıkesir'e nakl olan yüklük kereste 1980 guruş yükü Balıkesir'e nakl eden el-hâc İsmail'e harcirah 700 guruş
005585.5	Ba-fermân-ı âli zeytun bedeliyesi 3396.5 guruş kereste bedeliyesi isti'câline 680 guruş Ruz-ı Hızır defterinin harc-ı fermânı 1509 guruş
012500	Ba-fermân-ı âli kalyon bedeliyesine iki taksit

001000	Matlûbun mübaşirine hazine hizmeti namıyla verilen
102323	Yekûn
000300	Merkûm mübaşirin kendisine verilen hizmet
009333	Ba-fermân-ı âli asâkir-i cihâdiyyenin masârifleri için iki taksit
01065	Konağın ve mahkemenin tamirâtına
04190	Ba-evâmîr-i aliyye mürûr-ı ubûr iden hademe ve mübaşirânın konak masârifleri
117211.5	Yekûn
004904	Rûz-ı Hızır tevzi'inden Kasım'ına kadar mürûr-ı ubûr iden asâkir-i mansûr mürûrlarında irkâblarına verilen bargir kirası
001095	Candar derbendi bekçilerine altı mâhda mahiye
005096	Şehir kethüdâsı el-hâc müteselliminin altı mâhda ba-defter-i müfredât umûr-ı vilayete sarf etmiş olduğu mebalîğ
001000	Altı mâhda jurnal efendilere mahiye
129307	Yekûn
003240	Ruz-ı Hızır tevzî'inden bakî' kalub müctemî'ül-husûl olan
000500	Mukayyid efendi mahiyesi
000500	Şahir kethüdâsı mahiyesi
000600	Sandık emini ücreti
134147	Yekûn
005000	Ber-mu'tâd virüle gelen tahsildariyye
004000	Ber-mu'tâd atufetlü voyvoda ağaya ikramiye
005000	Cümle ittifâkıyla verilen akçe güzeştesi
0148147	Yekûn
0003650	Ber-mu'tâd-ı kadîm gurusda bir pâreden faziletlü hakim efendiye harc-ı defter ve imzâ
00151797	Yekûn

Yalnız bir yük elli bir bin yedi yüz doksan yedi guruşdur.

Temme'l-keâm bi-avnillahi'l-meliki'l-allâm

Veliyüddin

Sayfa No: 69

Hüküm No: 1

Bismillâhırrâhmanırrâhîm

Ya Ganî   Ya Munî   Ya Fettâh   Ya Rezzâk

İzzet me'âb şeri'ât-nisâb eşrâf-ı kuzât-ı kirâm zü'l-ihtirâm mevlana Penbe-
zade Mehmed Esat Efendi kam-yab

Bade't-tahiyyatü'l-vâfiye inhâ olunur ki ber-vech-i mansıb mutasarrıf
olduğum Seferihisar Günyüzü kazasının umûr-ı niyabet-i şer'iyyesi iş bu sene isneyn
ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf şehr-i Şabanü'l-Mu'azzam'ı guresinden tarafımızdan
cenâb-ı fuzalâlarına bi'n-niyâbe ihâle ve tefvîz olunmuştur. Gerekdir ki kaza-i
mezbûru gurre-i şehr-i merkûmeden zabt idüb beyn-el-ahâli icrâ-yı ahkâm-ı
şer'iyyede sa'y-ı cemîl ve vakı'a olan muhalefât mevtâ-yı asakiriyyeyi tahrîr ve
beyn-el-verese tevzîf ve taksîm idüb cadde-i şer'-i şerîfden serimo inhirâfa cevaz
göstermeyesiz ve's-selâm

El-fakîr Mustafa Tahir

El-kadı kaza-i mezbûr

Sayfa No: 69

Hüküm No: 2

Şeri'ât şî'âr Yenişehir kolunda vakîf kazaların nüvvab faziletli efendileri zide
fazlühüm mefahirü'l-emâcid ve'l-akrân voyvodaları saâdetlü ağalar zide macdühüm
vücûh ve ahâli ve iş erleri zide kadrühüm inhâ olunur ki mahrûsa-i şâhânedede sâkin ve
mutavattın ahl-i İslam ve reaya kâffe-i nüfûs-u tahrîr ve defter nazırları ve
mukayyidler tenkiline taharri rabıtaya koymak ve idhâl olunmuş ve reayanın cizye-i
şer'iyyelerine dahi esnaf-ı selâse itibâr buyurulmuş ve sâye-i merâhim vâye-i
şâhânedede cümlelerin hukukun üzre hüsn-ü himaye ve sıyânet-i kemâ-yenbağî istihsâle
buyurulmakda olmağla iş bu nizâm-ı tahrîr muktezâ-yı umûr-ı seniyyeden bulunmuş
ve derbâr-ı adle takdîm kılınan yoklama defterleri layıkıyla gönderilmemiş ve

reayanın evrak-ı selâse itibâr ile cizyelerine tagayyür ve tebdîl gibi halât vukû'a gelmiş olduğundan bahisle fimâ-bâd İslam için başka ve reaya için başka iktizâ iden yoklama defterleri bi't-tanzîm ol vechile tahrîr Receb yoklamasına Şaban'da ve Muharrem yoklamasını Saferü'l-Hayr'da beher hâl takdîm ve tahrîre kemâl-i ihtimam ve dikkat olunmak üzere ekîd mazmûn-ı fermân-ı âli-şân şeref sudûr olunmuş ve bundan sonra yoklama defterleri İslam ile reaya mahlût olarak ve nizâmatda yazılmayarak kabûl-ü şâhâne olmayub ve nizâm-ı tahrîr ve hâlel geldiği halde defter nazırı ve mukayyid bulunanların mes'ûliyet-i (...) himmete karîb olmağla bâde-ezîn iş bu maddeye kemâliyle ihtimam muktezâ-yı irâde-i seniyyeden olduğu tarafları gönderilen suret-i emr-i âliden malûmunuz oldukda ber-tarîk-i irâde-i seniyye İslam için başka ve reaya için başka iktizâ iden yoklamalarını tahrîr ve vakt-i zamanıyla defter nazırı atufetlü efendi hazretleri tarafına tesyîr ve emri me'mûriyetlerine kemâl-i ihtimam ile cerîha-i betâ'et vukû'a gelir ise vakt-i âhara mukayes olmayarak ve mes'ûl ve mu'ateb olacaklarını zîr-i hükümet ve irâdenizde olan defter ve mukayyidlerine tafhîm ile nefislerinizi mes'ûliyetden vikaye eylemeniz için bermuceb-i emr-i âli (...) livâ-i Hüdavendigârdan iş bu buyuruldu tahrîr ile tesyîr olunmuşdur. Bursa mütesellimi tarafından bi-mennihî te'âlâ vüsûlünde gerekdir ki ber-mantuk-ı emr-i âli ve bermuceb-i buyuruldu amel ve hareket eyleyesiz ve's-selâm

Fi 5 Şaban 1252

Sayfa No: 69

Hüküm No: 3

Bursa Mütesellimi

Şeri'at şî'âr Yenişehir ve kolunda vakî' kazaların nüvvab ve kuzât faziletlü efendiler zide fazlühüm ve mefahirü'l-emâcid ve'l-ayân voyvodaları saadetlü ağalar zide mecdühüm vücûh-ı ahali zide kadrühüm inhâ olunur ki taraf-ı aliyyeye mensûb olarak hasebi ve nesebi malûm-ı vâsıl olan zevâta tekâyâ ve zevâyâ tevcîhi i'lâm olunarak na-ehil makuleleri arz ve i'lâm kılınacağından bahisle fimâ-bâd o makule harekât-ı na-hemcâreden mücanebet ile remze-i müstehakîn hakkında istid'a olunarak babında şeref-sünûh iden irâde-i kerâmet edâ-i mülûkane taraflarınıza irsâl

olunan suret-i emr-i âli-şândan müstebân olacağı bazı keyfiyet irâde-i seniyye malûmunuz oldukda bâde-ezîn bu babda tenfîz-i irade-i aliyyenin harf be-harf icrâsıyla cânib-i seniyyü'l-havadis-i mülûkâneye ed'iyye-i hayriyye istic'lâbına mübaderet (...) emr-i âli hareketden mübâ'adet eylemeniz için ber-muceb-i emr-i âli iş bu buyuruldu irsâliyle (...) olmuşdur. Tetimme-i makâl vusûlünde gerekdir ki ber-mantuk-ı emr-i âli ve buyuruldu amel ve hareket eyleyesiz ve's-selâm.

Fi 17 Şaban 1252

Sayfa No: 69

Hüküm No: 4

İş bu bin iki yüz elli iki senesi mâh-ı Şabanü'l-Mu'azzam'ın gurrelerinden cümle marifetiyle ve marifet-i şer'le kaza-i mezkûrun esnafına verilen narh defteridir ki bu vech-i âti zikr olunur.

Fi Gurre Şaban 1252

Nân-ı azîz dirhem 100 pâre 4	Lahm-ı ganem kıyye 1 pâre 68	Lahm-ı sığır kıyye 1 pâre 36	Kuyruk kıyye 1 pâre 130
--	--	--	---

İç yağı kıyye 1 pâre 100	Baş aded 1 pâre 20	Ciğer 1 pâre 30	Âlâ yağ kıyye 1 guruş 7
--	--	--	---

Pirinç kıyye 1 pâre 98	Üzüm kıyye 1 pâre 68	Ağda kıyye 1 pâre 100	Pekmez kıyye 1 pâre 82
--	--	---	--

Ebeveyn balı kıyye 1 pare 140	Oğul balı kıyye 1 pâre 220	Haşhaş yağı kıyye 1 pare 250	Susam yağı kıyye 1 pâre 280
---	--	--	---

Sabun kıyye 1 pâre 320	Mum kıyye 1 pâre 200
--	--

Ber-vech-i meşrûh gerek habbâzân ve gerek kasab ve gerek bakkal mecmû‘u esnaf cümle müvâcehesinde huzûr-u şer‘ şerîf-i enverde fiyât-ı kat‘i ile müte‘ahhîd oldukları ve bu fiyât-ı mezkûrdan ziyadeye her kimler cesaret ider ise marifet-i şer‘le (...) satar ise yüz elli deynek darb oluna ve’s-selâm.

Fi Gurre Şaban 1252

Sayfa No: 70

Hüküm No: 1

Kıdevetü’n-nüvvâbi’l-müteşerri‘în Seferihisar naibi mevlana zide ilmühû tavkî‘-i refî‘-i hümayûn vâsıl olacak malûm ola ki sen ki naib mûmâ-ileyhsin südde-i saâdetime vürûd olan i‘lâmında zikr-i âti karyeler ahâlisinden malûmü’l-esâmi kimesneler meclis-i şer‘e varub bunlar karyeleri topraklarında vakî‘ malûmü’l-hudûd tarla ve kadîmi ot biçülür çayır tapulu ve temessüklü ber-vech iştirâk mutasarrıf

olmaları ile ol yerleri beher sene zabt ve zira'at ve ol çayırın dahi beher sene otun biçüb öşr ve resmin sâhib-i arza edâ ide gelüb âharın alâkası yok iken ecânibden saslar yörükânından malûmü'l-isim kimesneler zuhûruyla ol tarla ve çayırlar bizim yaylağımızdır deyu hilâf-ı kanun fuzûli müdehaleden hâli olmadıkları beyânıyla kanun üzre amel olunmak babında emr-i şerîfim sudûru niyâzında oldukları derece iş'âr olunmuş olmakdan naşi defterhane-i âmiremde mahfûz defter kazalara mürâca'at olundukda hüdavendigâr sancağında Seferihisar nâhiyesine tabî' fukarât-ı karye Etekli Viran hâsılı tahtında resm-i çift ve hinta ve şa'îr yükün ma'a garihû bin üç yüz elli dokuz akçe ve yine nâhiye mezbûra tabî' mezra'a-yı demirci on çiftlik yerler hâsıl-ı ani'l-galle ve gayr-i ve yine nâhiye mezbûra tabî' fukarât ile karye-i ortakları ve hâsılı tahtında resm-i çift ve gayr-ı hinta ve şa'îr ve yekûn (...) altı bin altı yüz elli bir akçe yazılar ile defter-i mufassalda muharrer kılınmasıyla başka başka tahrîr olduğu mestûr ve mukayyid olub imdi merkûmlar münaza'ûn fihâ olan tarla ve kadîmi ve ot biçülür çayır tapu ve temessüklü ber-vech-i iştirâk mutasarrıflar olub zabtı beher sene zira'at ve ol çayır ki beher sene otun biçüb öşr ve resmin sâhib-i arza edâ gelirler iken ecanibden olan merkûmlar ol tarla va çayır bizim yaylağımızdır deyu fuzûli müdehale eyledikleri vakî' ise karye-i merkûmenin defterhane-i âmiremde resm-i yaylak namıyla senet tahrîr olunmamağla ecânibden olan kimesnelerin ol tarla ve çayıra bizim yaylağımızdır deyu vakî' olan müdehaleleri men' ve def'-i birle ol tarla ve çayır yedlerinde olan sâhib-i arza temessüklü mucibince merkûmâna iştirâk zabt ve zira'at ve mazarrat etdirilmek muvâfık-ı kanun olacağına binaen bu babda kanun üzre amel olunmak emrim olmuşdur. Buyrudum ki hükm-ü şerîfim vusûl buldukda bu babda sâdir olan emrim üzre amel dahi sen ki naib mûmâ-ileyhsin husûs-u mezbûru şer'-i şerîf ve bâlâda muharrer olan kanun-ı münîfe tatbîk iderek ber-vech-i hakkâniyet ru'yet-i bire ecânibden olan merkûmunun ol tarla ve çayır bizim yaylağımızdır deyu müdehale eyledikleri vakî' ise men' ve def'-i birle ol tarla ve çayır yedlerinde olan sâhib-i arz temessüklü mucibince bir karâr (...) iştirâk merkûmuna zabt ve zira'at ve tasarruf etdirdesin min-bâd şer'-i şerîfe ve kanun-ı münîfe ve emr-i hümayûnuma muhalif kimesneye iş etdirmeyüb husûs-u mezbûr için bir dahi emr-i şerîfim varmalu eylemeyesin. Şöyle bilesin alamet-i şerîfe i'timad kılasın.

Muharrem 1252

Sayfa No: 70**Hüküm No: 2**

Ma'rûz-ı da'î-i devâm-ı ömr-ü devletieridir ki Zeyl karyesi ahâlisinden muhtar-ı evvel Hasan ve muhtar-ı sani Ömer ve Çolak Süleyman ve Kurt Bekir ve Miza oğlu Süleyman ve Deli Mâri oğlu Süleyman ve Süleyman oğlu Ali ve Deli Mâri oğlu Ahmed ve Kurtoğlan oğlu Halil Dana Baş oğlu Hamza ve Kurtoğlu Mahmud ve Çakır oğlu Mehmed ve Kartal oğlu Halil ve Ömer oğlu Ahmed Bayram oğlu İsmail Tatar Ahmed oğlu Emin Hacı Ahmed damadı İsmail ve Bali oğlu Mehmed bi-ecma'ihim Seferihisar Günyüzü mahkemesine ihzâr etdirdikleri murtazâ ve zevcesi Ayşe nam hatun müvâcehelerinde şöyle takrîr-i kelâm iderler ki mezbûre Ayşe karye-i mezkûrede sakine olub lakin kendü halinde olmayub na-mahremden isticnâb olunmamağla erâzîl ve eşnâsdan kendünü sakınmayub kâh be-kâh na-mahrem ile cemî' olub iyâl ve evlatlarımıza hurûb ve şutûm ve ağzımıza (...) ve cümlemizin saçımıza ve sakalımıza (...) mezbûr ve mezbûreden bir dürlü rahatımız meslûb olmuşdur deyu mezbûr Murtazâ ve mezbûre Ayşe Hatun'un bi'l-muvâcehe sû'î hâlini ihbâr ile karye-i mezbûrdan ihrâc olunmasını iltimas eylediklerinde bi'l-iltimas huzûr-ı âlilerine arz ve i'lâm olundu. (...) emr hazreti menlehül emrindir. Hurrîre fi'l-yevmi'l-hâmis min şehr-i Zilkadetü'ş-Şerife sene isnâ ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf

sayfa No: 70**hüküm No: 3**

Seferihisar voyvodası atufetlü ağa bade'l-islam inha olunur ki Koltan karyesi sakinlerinden Mahmud Hüseyin ve Mustafa namûn kimesneler iş bu ba'îsü'l-mürâsele Ahmed ibn Mahmud nam kimesnenin irsen yirmi beş seneden berü hıfz-ı hirâset eylediği tarlasını bi-gayr-ı hakk fuzûli mezbûrların yedinde olan sahte temessük ile tarla-yı mezkûr bizimdir deyu mezbûr Ahmed'i te'addî ve recîdeden hâlî olmadıklarını ihbâr ve iştikâ etmesiyle erbâb-ı vukûfdan su'âl olundukda karye-i mezkûr muhtarı ve ihtiyarları ve bi'l-cümle ahâlisinden tahkîk olundukda bi't-taleb iş

bu mürâsele-i şer'iyeye-i (...) tahrîr olundu. Vusûlünde gerekdir ki Mahmud ve Hüseyin ve Mustafa namûn kimesnelere te'addî ve rencîdeden keff-iyed idüb ve ber-muceb-i mürâsele-i şer'iyeye ile amel ve hareket eylesesin ve's-selâm.

Fi 15 Zilkade 1252

Kaza-i mezbûr i'dâdından zuhûr iden

Guruş	
700	Sasularından ahz olan
500	Veli Abdullah'dan red
1200	Yekûn
1200	Konak matbahı için bir bâb menzîle verilen
0000	Yekûn

Sayfa No: 70

Hüküm No: 4

Ba'is-i tahrîr-i hurûf oldur ki

İş bu elli bir senesi mâh-ı Zilkade-i Şerîf gurreti itibârıyla beldemizde sandık emini nasb ve ta'yîn kıldıkları Ruz-ı Hızır tevzî'inden sonra yedime teslîm olan meblağ beyân olunur.

Guruş	
04000	Elli bir senesi atufetlü voyvodamız Süleyman Şükrü Ağa hazretlerinden yük akçesi olarak
00511	Def'a yedime teslîm olan
04063	Def'a voyvodamız Mehmed Ağa hazretlerinden yük akçesi olarak
00130	Def'a başçavuş yediyle hinta akçesi olarak
06833	Asıl sandıkda mevcûd mine'l-hays ber-vech-i yekûn kirasına bedeliyesinden fazla kalan

33717	Yekûn
00460	Karamürsel'e irsâl kılınan asakir-i hassa masârifinden fazla kalan Hacı İsmail yedinden ahz
00150	Burusa'ya irsâl kılınan redifler masârifinden fazla kalan Hacı Ahmed yedinden ahz
02000	Asâkir-i redifin masârifinden dolayı Ruz-ı Kasım tevzî'inde beş mahalle reayadan ahz olunan
00346	Sırac zade Hüseyin Ağa'dan yük kıymeti olarak ahz olunan
36673	Yekûn
05240	Voyvoda atufetlü Seyid Mustafa Ağa yedinden yün bedeliyesi ahz olunan
41913	Yekûn
00400	Günyüzü kazasından konak yevmiyesi olarak ahz olunan
00700	Sasılar karyesinden maktû' bedeliyesi ahz olunan
43013	Yekûn
00307	Hacı Ali'nin Burusa'ya getirdüğü redif asakiri masârifinden fazla kalan
00077.5	Günyüzü kazasından sâ'i maddesi diyerek kabz olunan
00116.5	Abdül Nebi Ağa'dan revgan-ı sâde bahası olarak
00700	Sasılar karyesinden maktû' bedeliyesi ahz olunan
05453	Atufetlü voyvodamız Mehmed Nursi Bey'den ahz olunan yük akçesi olarak
49667	Yekûn
02200	Demirci karyesinden mukaddem matlûb olub tahsîs olunamadığından fer ve nihâde
47467	Yekûn
47467	Cedîd tescîle kayd kılınmıştır
00000	Yekûn

Sayfa No: 71**Hüküm No: 1**

Şeri'ât nişâr Seferihisar kazası naibi efendi zide ilmühû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodası ağa zide kadrühû inhâ olunur ki Hüdavendigâr sancağı kazalarından Lefke kazası ahâlisinden Kel Ahmed ve Hüseyin nam kimesnelerin ihlâl-i umûr-ı memleket ve fesad ve tahrîk-i ahali ra'iyet misüllü harekât-ı (...) cesaret eylediklerinden bahisle birer mahalle nefy ve iclâl olunmaları husûsu kaza-i mezkûr tarafından ba-i'lâm ve mahzar-ı emirnâme istid'a olunmuş ve merkûmanın bu vechile harekete cür'etleri bi'l-vücûh mugâyir-i rızâ-yı âli olarak müstehak-ı te'dîb olduklarında mahal-i âhara nefy ve tağrîb olunmaları lazım gelmiş olmağla merkûmlar ta'yîn olunan mübâşirine terfi'an ol tarafa nefy ve irsal kılınmış olduğu malumunuz oldukda merkûmanı ol tarada bir münasib mahalde meks ve ikamet etdirdesin firarlarından muhafazaları emrine ihtimam ve dikkat ve diğer buyuruldumuz varmadıkça ıtlâkı husûsunda be-gâyet tehâşi ve mücânebet eylemeniz babında divân-ı kapudân-ı deryâ ve müşir-i livâ-i Hüdavendigârdan iş bu buyuruldu ısdâr ve tisyâr olunmuşdur. Bi-mennihi te'âlâ vüsûlünde ber-muceb-i buyuruldu amel ve harekete dikkat yeleyesiz deyu.

Fi 29 Zülkade 1252

Sayfa No: 71**Hüküm No: 2**

Düstürîn-i mükerremîn-i müşirîn-i mufahhamûn nizamü'l-âlem müdebbirî umûrû'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimî mehâmü'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhidü bünyanü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyidî erkânü's-sa'âdet ve'l-iclâl el-mahfûfîn-i bi-sunûfi avâtufü'l-meliki'l-âlâ redif asâkir-i hassa-i eyalet-i Hüdavendigâr müşîrlîği inzimâmıyyla bi'l-fiil kapudân-ı deryâ vezirim Fevzi Ahmed Paşa ve redif-i mansûre-i eyalet Aydın müşiri ve Saruhan ve Suğla ve Menteşe sancakları mutasarrıfı vezirim Yakub Paşa edâmallahü te'âlâ iclalehûmâ ve mefahirü'l-emâcid ve'l-ekârim camidü'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtassûn-ı bi-mezîd-i inayeti'l-meliki'd-dâim dergâh-ı mu'allâm kapucu başlarından mîr-ahûr-u şehriyârânem pâyesiyle Saruhan sancağı mütesellimi el-hâc Eyyüb ve Burusa

mütesellimi Halil Kamil ve Mentеше sancağı mütesellimi Tavaslı Osman ve yine dergâh-ı mu'allâm kapucu başlarından Karesi sancağı mütesellimi Şerif ve Suğla sancağı mütesellimi İlyas zade Mehmed Bey dâme mecdühüm ve mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fezâ'il ve'l-keâm Eskişehir ve Karesi ve Hüdavendigâr ve Suğla ve Aydın ve Saruhan ve Mentеше sancaklarında vakî' kazaların kuzât ve nüvvâbı zide fazlihüm ve mefahirü'l-ulemâ'î'l-muhakkıkîn ve sair ulema ve müftüler ve e'imme ve zabıtân ve hutebâ ve sulehâ zide ilmühüm kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayan Eskişehir sancağı mütesellimi Mehmed Bey zide mecdühü ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodagân ve ayân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zide kadrihüm tefik-i refik-i hümâyûn vâsıl olacak malûm ola ki cümle müslimîne beyândan müstağni olduğu vechile evkâf-ı hamseyi kemâ-farazallahû te'âlâ edâya kıyam ve muvâhabet-i husûsi ale'l-umum cevher-i imân ve İslam ile mütehallî ve nur-ı tevfiik ile kalbleri münevver ve mütecellî olan her bir mü'mîn ve muvahhide farz-ı ayn olarak iş bu salât-ı nefûza-yı amden târik olanlar haklarında zâhirce tecdîd-i şer'î iktizâ eylediği misüllü herhangi bilâd ve mahalde olur ise olsun o makuleler e'uzu billâhi te'âlâ min-kablirrahmân envâ'î mesâib-i ilâhiyye ve menâviyyede duçâr olageldikleri rehîn-i bedâhet-i ve hatta bazı mahallere ara ara mücerret-i ahâli-i islamdan kendüyü bilmezlerin gerek salât-ı nefrûzayı edâda derkâr olan mi'bâdet ve gerek gûna gûn menâhi ve münâkerâtı irtikâb misüllü na-meşrû' harekâtlarından neş'et ider bir mürâzat-ı ilâhiye kabilinden olduğu erbâb-ı basiret indinde müstağni-i beyân ve işaret ve halbuki da'ima muhafaza-i dîn-ü devlet ve himaye-i mülk ü millet ve icrâ-yı ahkâm-ı şerî'ât kâffe-i zât-ı hilafet simât-ı şehinşâhâneme vedi'a-i cenâb-ı izzet ve bu maddelere ale'd-devâm tekayyüd ve dikkat uhde-i me'âli adde-i şehriyârâneme mütehattim zimmet olmak hasebiyle o makule mübalât-ı deyniyyede kayıtsızlık vebâlini mürtekib ve târik-i salâtılıkta mükib olanlara rû'-yi müsâmaha gösterilmek ve ibâd-ı müslimînin emr-i ma'rûf ve neh-yi ani'l-münker ahkâmını icrâda zerre kadar tekâsüllerine zabıtân taraflarından cevaz verilmek suretlerine bir vechile ve hiçbir vakitte rızâ-yı mes'adet iktizâ-yı şehin-şâhâneme olmadığı vâzılı ve müsbit olmakdan naşi bu def'a karîme-i ilhâm-ı sarîha-i cihandârânemden mevhebet bahş-ı sünûh olan emr-i hümâyûn ve irâde-i bu tarafda lazım gelenlere beyaz üzerine mü'ekked fermânları tastîriyle darü's-saltanati's-seniyyemde ve bilâd-ı selâsede sakin ahâli-i islamın salât-ı mefrûza-yı cema'atle edâ ve emr-i ma'rûf ve neh-yi ani'l-

münker ahkâmını kemâyenbağı icrâ eylemeleri cümleye tenbîh ve ihtâr ve bundan böyle daire-i ashâbı olan bendegâne-i devlet-i aliyemden imamı bulunmayanlar dairelerine birer imam alarak salât-ı hamsede mefrûza-yı cema'atiyle edâ ve imam olmağa kudreti olmayan ve acezeden bulunanlar oldukları mahallerde ve esnaf takımı gündüz dükkanlarında ve gece mahallelerinde ezân-ı muhammedî kıra'at olduğu gibi işini bırakub kurb ve civarında olan cevâmi' ve mesâcide bi'l-ferîha kezâlik salât-ı mefrûza-yı cema'atle edâ eylemeleri ve'l-hasıl özr-ü sahih-i şer'î olmadıktan sonra bila-muceb cema'atden i'râz ve salât-ı mefrûza-yı edâda geflet ve iğmâz-ı ehl-i islamdanım diyenlere bir vechile caiz olmadığından bu madde için taraf taraf me'mûrlar gönderilerek namaz vakti olduğu gibi zükâklarda camîye gitmemiş adam gördükleri halde sebebinin su'âl ile bila-özür târik olduğu anlaşıldıkda derhal zabıta tarafına gönderilüb ol şahıs her kim olur ile olsun hakkında şer'an iktizâ iden tâzîr her ne ise icrâkılınması ve'l-hasıl es-salâtü imadü'd-dîn mazmûn-u şerîfi üzere salât-ı hamse-i erkân-ı celîle-i dîn-i Muhammedînin üss-i esâsı olmak mülâbesesiyle iş bu irade-i ilhâm ifâde-i mülûkânemin layıkıyla icrâ ve ilâ maşallahü te'âlâ tesîs ve ifâsı ve bir de bi-hamdihî sübhanehü ve te'âlâ ve hüsn-ü tevfiika cümlelerin meşhûd-ı bâsıra-i basireti olduğu vechile birâyeye zât-ı hilye âyât-ı mülûkânem olan cevher-i cihan edâ-yı müceddidîn-i valâ ve hisse-i celîle-i hilâfet kübrâ lazımesince cânib-i celîlî'l-menâkıb-ı cihandârânemden her tarafda bunca cevâmi' ve mesâcid ihya ve inşasına an be-an sarf olunmakda olan hüner-i muvaffâkiye cavibü'l-Mahmud-ı padişâhânem ancak ikâme-i salât-ı cema'at-i müslimîne hazret-i rabbü'l-âlemîn kazıyye-i hayriyyesinden ibâret ve bi'l-cümle ehl-i imân olanlar bunun şükrünü bilerek edâ-yı salât-ı mefrûzaya devâm ve cema'ate ihtimam eylemeleri cümleye vâcibe-i uhde-i diyanet iken böyle aksini irtikâb asmanallahü te'âlâ beher hâl mücazât-ı ilahiyye ve mesâ'ib-i menaviyyeyi kendü kendükerine davet ve isticlâb demek olduğu bi-şek ve irtiyâb olduğu ecilden ona göre bu dakikalara dikkat ve ikdam ve her bir mahalinde cevâmi' ve mesâcid mevcûde ve me'mûrenin ale'd-devâm tahâret ve nezâfet üzere tutulmasına kâffe-i me'mûrları taraflarından takayyüd-ü tâm olunması vesâye ve tenbihâtı derc ve enzâr ve bu madde zımında Anadolu'nun diğer kollarıyla Rumeli'nin üç koluna ve saire lazım gelen mahallere diğer evâmir-i şerife-i şâhaneme neşr ve tisyâr kılınmış olmağa siz ki müşirân-ı izâm ve müsellimîn ve kuzât ve nüvvâb ve sair mûmâ-ileyhimsiz. Siz

dahi keyfiyet-i zir-i hükümet ve idarenizde kâin ibâd-ı müslimîne etrafiyla ilân ve işâ'at ve takayyüdât-ı şeşrûtayı ol taraflarda dahi kâmilen ifâ-birle emr-i ma'rûf ve nehy-i ani'l-münker ahkâm-ı şerîfesi kemâyenbaği icrâya bi'l-ittifâk (**Sayfa No: 72**) ihtimam ve dikkat ve hilâfından gayet ilgâya tehâşi ve müba'adet eylemeniz (...) olmağla tenbihen ve te'kîden ve eyzân ve tehdîden mahsusan iş bu emr-i calilü'l-kadrim ısdâr ve sadrazam mektubusu hulefâsından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akran mîr Mehmed Vasıf zide mecdühü ile tisyâr olunmuşdur. İmdi bu madde mevadd-ı saire mukayyin olmayub umûr-ı aliye-i diniyyenin azami olduğuna mebni fimâ-bad bu emr-i münîfe layıkıyla dikkatle âmme-i ehl-i imân üzerlerine farz olan salât-ı hamseyi ezan-ı şerîf okunduğu gibi cevâmi' ve mesâcid ve daire sahibi konaklarında cema'atle edâya müdâvemet ve huzû' ve huşû' ve ta'dîl-i erkân ve sene-i seniyye hazret-i resûl-ü kibriyâ aleyhi efdalü's-salâti ve't-temâya ve tesbîh ve tehlîl ve tertîb-i dua-yı icâbet edâya kemaliyle ri'ayet ve muvâhamet eylemeleri e'izz-i me'ârib-i şehri-yârânem olduğu ve bu tarafda me'mûrlarınız verileceği misüllü taşralarda dahi bi'l-cümle müşîrân-ı izâm ve vülât-ı kirâm ve mitesellimiyye ve voyvodagân ve sair zabıtân-ı islâm taraflarından her bir mahallin ahvâli sirran ve aleniyyen tecessüs etdirilerek bu babda iğmâz ve tesâhül edna derece ve tesamüh ve tezâhül vukû'una cesaret idenler mes'ûl ve mu'ateb olmaları matlûb-u kat'i-i şâhanem iden malumunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer amel ve hareketle icrâ-yı lazıme hatemkâri ve diyanete bi'l-ittihad mezîd-i ikdam ve gayret ve makâbiri vaz'ı tecvîz ile dünya ve ukbâda duçâr-ı itâb ve mes'ûliyet olmakdan tehâşi ve mücânebed ve meyâsir-i mûmâ-ileyhe beher kazadan kırk ellişer gurus hidmet verilüb ziyade bir akçe i'tâsından müba'adet eylemeniz babında fermân-ı âli-şânım sâdır olunmuşdur. Buyurdum ki vusûl buldukda bu babda vech-i meşrûh üzre şeref-yafte-i sudûr olan fermân vacibü'l-ittibâ' ve lazımu'l-imtisâlimin mazmûn-ı ita'at makrûnuyla amel ve hareket eylesiniz. Şöyle bilesiz alamet-i şerîfe i'timad kılasız.

Sayfa No: 72

Hüküm No: 1

Düsturîn-i mükerrerîn müşirîn-i mufahhamûn nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûri'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmimi mehâmü'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhidi bünyabü'd-devlet-i ve'l-ikbâl müşeyyidi'l-erkân-i sa'adet ve'l-iclâl el-mahfûfiyet-i bi-sunûf-i avârufi'l-meliki'l-âlâ redîf-i asâkir-i hassa eyalet-i Hüdavendigâr müşîrlîği inzimâmıyla bi'l-fiil kapudân-ı deryâ vezirim Fevzi Ahmed Paşa ve redîf-i mansûre eyaleti Aydın müşîri ve Saruhan ve Suğla ve Menteşe sancakları mutasarrıfı vezirim Yakub paşa edamallahü te'âlâ iclalehümâ ve mefahirü'l-emâcid ve'l-ekârim camiü'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtassûn-ı bi-mezid-i inâyeti'l-maliki'd-dâim dergâh-ı mu'allâm kapucu başlarından mîr ahûr-ı şehriyârânem pâyesiyle Saruhan mütesellimi el-hâc Eyüb Burusa mütesellimi Halil Kamilî ve Menteşe sancağı mütesellimi Tavaslı Osman ve yine degâh-ı mu'allâm kapucu başlarından Karesi sancağı mütesellimi Şerif ve Suğla sancağı mütesellimi İlyas zade Mehmed Bey dâme mecdühüm ve mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm madenü'l-fezâ'il ve'l-keâm Eskişehir ve Karesi ve Hüdavendigâr ve Suğla ve Aydın ve Saruhan ve Menteşe sancaklarında vaki' kazaların kuzât ve nüvvâbı zide fazlühüm ve mefahirü'l-ulemâ'il-muhakkıkîn sair ulema ve müftüler ve e'imme ve hutebâ ve sulehâ zide ilmühüm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân Eskişehir sancağı mütesellimi Mahmud Bey zide mecdühüm ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodagân ve ayân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zide kadrühüm tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsil olacak malûm ola ki muktezâ-yı irade-i isâbet-âde-i mülûkânem üzre memalik- Anadolu ve Rumeli'de kâffe-i menzilhaneler bundan akdem kiraya tahvîl olarak hasebü'l-icâb Der-saâdetimden taşralara me'mûr ve izâm kılınan ve yahud bir mahalden mahall-i âhara gönderilen kâffe-i me'mûrîn ve zabıtân-ı askeriyye ve sair hademe ve tatarânın rükûblarına ve ahmâl ve eşyalarının tahmîline muktezî olan hayvanatın me'mûr oldukları mahallerin mesafesine göre saat hesabı üzre icab iden ücretleri gerek taraf-ı devlet-i aliyyemden ve gerek vüzerâ-yı izâm ve sair me'mûrlar taraflarından tamamen yedlerine i'tâ ve kirâhane tarafından ol vechile ahz ve istifa olunması karargîr olan nizâm-ı muktezâsından iken el-haletü hazîhî o makule zabıtân-ı askeriyye ve saireden bazıları mukaddem ki menzîlhane

usûlünce râkib oldukları hayvanata ücret vermediklerinden başka kendülerine muktezî olan bargirlerine ma'adâ bila-muceb birkaç re's yük dahi çekdirmek ve sekiz on saat mesafesi olan mahalle üç dört saatde gitmek ve ez-cümle tatarlardan birazı istishâbından olan hazine yüklerinin irtikâblarından naşi ucuna iki bargire vaz'a ictisâr ile hayvanat-ı merkûmenin ekserisi sakatlanub telef olmakda olduğu bu def'a bi'l-ihbâr tahkîkinizde şâhanem olub bu suret rızâ-yı cenâb-ı barînin hilâfı ve nizâma ve bi'l-vücûh irade-i mülûkâneme mugâyir bir keyfiyet olmakdan naşi ol babda yehdidât-ı lazıme yi hâvi Anadolu'nun diğer kolları ve Rumeli'nin üç koluna başka başka evâmîr-i şerîfim tasdîr ve tesyîr kılınmış olmağla siz ki müşîrân-ı müşâr ve mütesellimler ve kuzât ve nüvvâb ve sair mûmâ-ileyhimsiz. Vusûl-ü fermân-ı celilü'l-unvânımda siz dahi keyfiyeti zîr-i hükümet ve iradenizde kâin mahallerde bulunan kirâhane me'mûrlar ve sair lazım gelenlere ifade ve tefhîm-birle bâde-ezîn me'mûriyyetle bir mahale gönderilen ve yahud me'sûnen sılasına giden büyük ve küçük zabıtân ve neferât-ı askeriyye ve hademe ve tatarân ve saireden her kim olur ise olsun yedlerinde hükm-ü şerîfim ve yahud buyuruldu bulunanların hîn-i azîmet ve avdetlerinde kendilerinde muktezî olan bargirlerin usûlü üzre ücret-i mu'ayyeneleri tamamen ahz ile öylece irkâb olunub içlerinden mikdâr-ı kifâyeden ziyade hayvan sürmek ve yahud esnâ-yı râhda hayvanatı itlâf derecesinde bila-muceb şitâh ve sür'at eylemek misüllü harekete cür'et ider olur ise kat'an hâtır ve gönle bakılmayarak o makuleler isim ve şöretleriyle i'lâm ve inhâ ve telef eyledikleri hayvanatın icab iden bahası derhal ahz ve ifâ olunması ve bir re's bargire iki denkden ziyade hazine tahmîl etdirilmemesi esbabının istihsâline bi'l-ittifâk mezîd-i i'tina ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın tenbîhan ve tehdîden divân-ı hümayûnumdan mahsusan iş bu emr-i celilü'l-kadrim ısdâr ve tisyâr olunmuşdur. İmdi bu hususu tekayyüd ve i'tina olunacak mevaddan olduğuna mebni bi'l-icrâ peyk olunan nesâyâ tenbihât-ı padişâhânemin her bir mahalde daima ve müstemirren tenfîz ve icrâsı matlûb-u mülûkânem idiğü ve bu babda iğmâz ve rehavetle hilâf-ı hareket yahud bu vesile ile kirâhanelerde bi-vech tasvîb ve usûl-ü mükadderesinden ziyade ücret talep olunarak emhâm-ı devlet-i aliyemin (**Sayfa No: 73**) bir dakika ta'vîk ve te'hîri misüllü ve vaz' ve hâlet vukû'una bir-vechile rızâ-yı şerîfim olmadığı malumunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve harekete bi'l-ittihâd ziyade ihtimam ve gayret ve hilâfından gâyetü'l-gâye tehâşi ve mücânebed ve bu maddeden başka hizmet-i mübaşiriyye

nâmı ve nâm-ı âharla bir akçe ve bir habbe i'tâsından mübâdet eylemeniz babında fermân-ı âli-şânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki vusûl buldukda bu babda vech-i meşrûh üzere şerefyafte-i sudûr olan fermân-ı vacibü'l-ittibâ' ve lazımu'l-ımtisâlimin mazmûn-ı ita'at mekrûnuyla amel ve hareket eyleyesiz. Şöyle bilesiz alamet-i şerîfe i'timad kılasız.

Fi 7 Rabiü'l-Ahir 1252

Sayfa No: 73

Hüküm No: 1

Şeri'ât şî'âr mevali-i fihâmdan mahrûsa-i Burusa naibi semâhatlü efendi zide't-fezâ'ilühû ve iftiharü'l-emâcid ve'l-ekârim mütehayyizân-ı hâcegân-ı divân-ı müşeyyidü'l-erkândan olub bu def'a taraf-ı hâlis-ânemizden hüdavendigâr sancağı mütesellimi nasb ve ta'yîn kılınan saadetlü el-hâc Ahmed İzzet Efendi dâme mecdühü ve şeri'ât me'âb livâ-yı mezbûrda vakî' kazaların kuzât ve nüvvâbı faziletlü efendiler zide ilmühüm ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân ve vücûh-ı memleket ve zabıtân ve voyvodagân ve bi'l-cümle iş erleri azimet mendim ağalar zide kadrihüm inhâ olunur ki bir müddetden berü Hüdavendigâr sancağı mütesellimi bulunan bir âhur-u şehriyâri pâyesiyle Mübeccel atufetlü Kamilî Efendinin Burusa'nın havasıyla ülfet ve imtizâc idemediği bi'd-defâ'at vakî' olan iş'âr ve iltimaslarından malûm-u âli buyrularak kendileri sâye-i şevket vâye-i hazret-i mülûkânede ahar hizmet ve me'mûriyyetle kayrılmak üzere Der-saâdete celb kılınacağından irâde-i umûr ve mesâlih-i seniyye zımında tarafımızdan birinin mütesellim nasbı lazım gelerek müte'allik buyrulan irâde-i aliyye mucibince efendi mûmâ-ileyhe mahsûsan ve murahas mütesellim nasb ve ta'yîn kılınmış olmağla siz ki mevlana ve sair mûmû-ileyhimsiz efendi-i mûmâ-ileyh ol vechile livâ-i mezbûre mütesellim nasb ve ta'yîn kılındığı meczûmunuz oldukda kendisiyle merâsim ittifâk ve ittihâda ri'âyet ve mesalih-i vakî'a ve matlûbât-ı saltanat-ı seniyyeyi vakt-i zamanıyla idare ve ru'yet ve her halde vikâye-i asayiş ve rahat-ı ahâli ve fukarayı mucib olur harekât-ı memdûha vücûda getirerek hiçbir vakitte rızâ-yı bâri ve mizâc-ı âliye mugayir ve menâfi evzâ' vukû'a getirmemeye be-gâyet itina ve himmet ve tekrarı hâsılı tahsil olduğu üzere âcizîn esas me'mûriyyetim mücerred ve matlûb-u âli zillullâhın olan asâkir-i redife-i

hassa-i şâhânenin te'îd-i nizâm-ı mehâsin-i intizâmıyla tahsîl-i istirahat-ı fukara-yı ra'iyet garaz-ı hakikisinden ibaret ve bu madde ise ittifâk-ı kulûb ile hâsıl olacağı rehîn-i rûtbe-i bedâhat olmağla bi'd-defâ'at vakî' olan vesayâ-yı hâlis-anemiz vechiyle icrâ-yı levazım rızâ-yı cûyi ve hamiyyetle müttefikân bezl ve husûl-i miknet ve sen ki mütesellim mûmâ-ileyhsin livâ-yı mezbûrun uhde-i ru'yetine ihâlesinden maksûd-ı âli ve matlûb-u mecci mücerred zât-ı merâhim simât-ı cenâb-ı cihandâriyye vedi'a-i hazret-i bâri olan ahâli bilâd ve aceze-i ibâdın vekâyi'a-i refah ve asayişleri demek ve bu husus re'sen mes'ele-i me'mûriyyet ve bâ'is-i fevz ve felâh-ı dünya ve ahiret idüğü bi-şek olduğundan evvel emirde bu hususda hayriyyet-i nasûhun icrâsına terk-i hâb ve rahatla nişâr-ı nakdiyyete ceht ve tâkat ve badehû umûr-u vakı'a ve mesâlih-i devlet-i aliyyeyi vakit ve zamanıyla tesviye ve ru'yet ve mürettebât ve matlûbât-ı saltanat-ı seniyyeye dahi icâb-ı vechile tahsîl ve mahalline ifâ ve teshîle mezîd-i itina müsâra'at ve bu def'a tertîb ve celb ve cem'î zımnında mahsus buyuruldular terkîm ve tesrîb olunan asâkir-i redife-i hisse-i şâhânenin saadetlü miralay bey ve yoklamacı efendi marifetleriyle ve marifetin ve marifet-i şer' şerîf ve cümle ittifâkıyla hüsn-ü tanzîm ve tahrîriyle defterinin biran akdem taraf-ı halis-ânemize takdîm ve tesyîrine ve bade't-tanzîm lazıme-i talîm ve ta'allümlerinin icrâsıyla fûnûn-u harbiyye ve sanâyi-i cihâdiyede iktisâb-ı meleke ve mahâretlerine leyl ü nehâr ve sarf-ı iktidâr ve bezl-i ru'yet ve hususât-ı vakı'anın kâffe-i dilhâh-ı âli üzre ru'yetine senâ ve nakdine miknet şaban ihzâr ve iş'âr-ı mevâdd-ı peyder pey tarafımıza tahrîr ve izbâr-ı birle mgâyir-i me'mûlû hareketi tecvizden mübâ'adet eylemeniz babında divân-ı kuyudât-ı deryâ ve müşîr-i eyalet-i Hüdavendigârdan iş bu buyuruldu ısdâr ve tisyâr olunmuşdur. İmdi gerekdir ki ber-muceb buyuruldu amel ve hareket bi'l-ittifâk mezîd-i ihtimam ve bezl-i ru'yet ve mugâyir-i ve sâye-i meşrûha hareket vakı'a gelmemesine i'tina ve sarf-ı himmet eyleyesiz.

Fi 7 Rebiü'l-Ahir 1252

Sayfa No: 73**Hüküm No: 2**

Şeri'ât şî'âr Yenişehir kolundan vakî' kazaların nüvvâbı faziletli efendiler zide fazlühüm ve mefahirü'l-emâsil ve'l-ayân voyvodagân izzetli ağalar zide mecdühüm ve mefahirü'l-emâsil muhtarân ve vücûh-ı ahâli ve defter mukayyidleri ve jurnal kâtibleri efendiler ve ağalar zide kadrühüm inhâ olunur ki bi-tevfikillâhi te'âlâ aksâ-yı murâd-ı hayriyye-i iştimâl-i hazret-i mülukâne imâl-i berâd ve ümmet ve asayiş kâffe-i ahâli ve ibâd kasabasından ibâret olub beyândan müstağni olduğu üzere iş bu irade-i seniyyenin dahi (...) mes'ele bi-inâyetillâhi te'âlâ tesekkür-ü asâkir-i munzama-i şahâne ve istihkâm-ı nizamât-ı mülkiyye ile hâsıl alacağı karîne-i rütbe-i berâhîn ve suret-i istikdârı dahi usûl-ü tahrîre kemâl-i dikkatle tatarruk-ı halelden vikâyesi vâcibe-i zimmet olub bu hususda bazı mahallerde müsîbâne halât vukû' bulmuş olduğu rivayet olunmuş ise de fimâ-bâd yedinde tezkîre olmadığı halde bir ferdin ba-kayd bir azadan âhar kaza ahâlisi çiftlikân ve mahal-i sairede zinhar zinhar tevkîf etdirilmeyüb mukayyed olduğu kazasına beher hâl i'ade kılınmak ve ber-muceb-i idare nasb ve ta'yîn ve yedlerine cânib-i darphâne-i âmirenden mühür i'tâ buyurulan mahallât ve kura muhtarlarından fevt olan hasebü'l-icâb tebdîli lazım geldikde şürût-u vechile defter nazırı efendi tarafından lâhak için ism-i tasrîhiyle muhtarlık tezkiresi i'tâsı için mütesellimimiz ve defter nazırı taraflarından istid'a ile nizamât-ı mer'iyyesi icrâ ve nasb olunan muhtarlar dahi idareye muktedir olmak ve yoklama defterlerinin İslam için başka ve reaya için başka iktizâ iden yoklama defterleri me'mûrları taraflarından usûlüne tatbikân dikkatle tahrîr ve tesviye ve kayıdları tahîh olunmak üzere defter nazırı bulunanlar tarafına irsâliyle bir vakitte zamân-ı takdîrini tecavüz etdirilmeyüb da'ima ve müstemiren kâffe-i emr ve irâde-i seniyyenin tenfîz ve icrâsına kemâl-i dikkatle ber-vech-i mugâyir vukû'a gelmemek üzere iş bu buyuruldu ısdâr ve ile tisyâr olunmuşdur. Vusûlünde keyfiyet malumlarınız oldukda ber-muceb buyuruldu amel ve hareket ve hilâfindan eyleyesiz.

Fi 11 Rebiü'l-Evvel 1252

Sayfa No: 74**Hüküm No: 1**

Şeri'ât şî'âr Seferihisar Günyüzü kazası naibi faziletli efendi zide ilmühü kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân sâbika mübâyacısı olub kaza-i mezbûr voyvodalığının emr-i irâdesi uhdesine ihâle ve iltizâm olan izzetli Mustafa Ağa zide mecdühü ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri ağalar zide kadrühüm inhâ olunur ki muhavvel ahid ve şa'îranemize olan Hüdavendigâr eyaleti dahilinde bulunan iltizamât iş bu iki yüz elli iki senesi Mart'ına mahsûben vakt-i hâlesi hulûl iderek iktizâsının icrâsı lazım gelmiş olduğuna binaen iltizamât-ı mezkûreden ma'a perakende ve merbûtât Seferihisar Günyüzü kazası voyvodalığı vâhid-i şartı üzre ağa-yı mûmâ-ileyhe ihâle ve iltizâm olunmuş olmağla siz ki naib mûmâ-ileyhsiz ve muhatabûn mûmâ-ileyhimsiz voyvodalık-ı mezkûrun ol vechile ağa-yı mûmâ-ileyhe ihale kılındığı meczûmunuz oldukda kedisüyle merâsim-i ittifâk ve ittihâd ri'ayet ve kâffe-i mehâm ve mesalih-i devlet-i aliyye ve matlûbât-ı saltanat-ı seniyyenin vakt-i zamanıyla tesviye ve te'diyesine ve her halde rızâ-yı bâri ve mizâc-ı âli vechile harekete bi'l-ikdâm ihtimam ve dikkat sen ki ağa-yı mûmâ-ileyhsin senin evzâ'-i mergûben ve istikâmet ve nasfet ile insafın derkâr ve umûr-ı voyvodalığı hüsn-ü idare ve tesbît ile edeceğin aşikâr olmakdan naşi ma'a iltizamât ve perakende ve ber-mu'tâd salifü'z-zikr Seferihisar Günyüzü kazası voyvodalığı sarrafın ta'ahhüdü ile uhdene tefvîz ve iltizâm olunduğu malûmun oldukda göreyim seni muktezâ-yı me'mûriyet ve istikâmetin üzre voyvodalık mezkûru sen merkûmeye mahsûben öteden berü olageldiği vechile zabt ve idare-birle devlet-i merâhimet-i hazret-i mülûkâneye ve vedî'a-i cenâb-ı kibriya olan ahâli memleket ve fukarâ-yı ra'iyet-i dilhâh-ı merâhim iktinâb-ı şâhâneye ve cümle himâyet ve sıyânetleri ile bi'l-vücûh zulm ve ağnâkdan vikayelerine dikkat ve sarf u reviyet iderek taraf-ı eşref-i cenâb-ı şehinşâhı için da'vât-ı hayriyye istic'lâbına devam ve meyân-ı gayret ve kaza-yı mezkûrdan ba-evâmir-i aliyye meziyet-i matlûb olan umûr-ı mîriyeye ve sairenin vakt-i zamanıyla tedârik ve mahallerine irsâl ve tavsîte cümle ile bi'l-ittifâk ittihâd-ı mezîd-i i'tîna ve himmet ve'l-hâsıl her bir umûr-u şer' şerîfe tatbîk ve rızâ-yı âliye tevfiikan idare ve ru'yet ile mâriyetde mucib-i fevz ve felâh olacak halât-ı iltizâm ve bir gûne sızıltı çıkarmayub tahsil-i nîk-i nâma sa'y-i mâlâ kelâm ve

semerât-ı muktezâtı dahi makâsıtı vechile sarf kılındığı te'diye ve itmâm eyleyerek mugâyir-i rızâ-yı müşîrânemiz halât vukû' tecvizden ve kimesneye bila-sebeb tecrîmden havf ve mübâ'adet eylemeniz babında voyvodalık-ı mezkûrun zabtını hâvi divân-ı kapudân-ı deryâdan ve divân-ı müşîri eyalet-i hüdavendigârdan iş bu buyuruldu ısdâr ile tisyâr olunmuşdur. İmdi gerekdir ki ber-mantuk-u buyuruldu amel ve harekete bi'l-ittifak be-gâyet i'tinâ ve dikkat ve mugâyir-i vukû'a gelmemesine mezîd-i ihtimam ve sarf u makdûriyyet eylesin deyu.

Fi 15 Şevval 1252

Sayfa No: 74

Hüküm No: 2

Şeri'ât şî'âr Seferihisar Günyüzü naibi faziletli efendi zide ilmühü ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân kaza-i mezbûr voyvodası izzetli Mustafa Ağa zide mecdühü ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri ağalar zide kadrühüm inhâ olunur ki muhavvel uhde-i hâlisânemiz olan mukâta'atdan Seferihisar Günyüzü kazasının umûr voyvodalığı sen ki mûmâ-ileyhsin sana ihâle ve iltizâm olmak vechiyle kaza-yı mezbûrların ihtisâbiyye ve tamga ve eşyâ-yı mütenevvi'â rüsûmâtla Seferihisar tahmîsi mukâta'anın dahi uhdene tafvîz-i iltizâm gelerek rüsûmât-ı mezbûrenin iş bu iki yüz elli iki senesi Mart'ından Şubat'ı gâyetine değin emr-i idare sarrafın ta'ahhüdüyle sana derûhde kılınarak bir kıt'a deyn tahvîli alınmış olmağla muktezâ-yı me'mûriyyetin üzre rüsûmât-ı mezkûrenin sene-i merkûma mahsûben öteden berü olageldiği ve müterife ve mukırrası vechile tarafından hüsn-ü zabt ve idâresine ve mâl-ı mukâta'anın tekâsıtı ve sarrafın ta'ahhüdü üzre bu tarafa irsâl isâresi husûsuna dikkat ve me'âbir-i usûl-ü kadîmi ve menâfi-i ta'arûfe mukayyedir rüsûmât ahz ve tahsîliyle ahâli fukârayı mübâ'adet ve siz ki naib mûmâ-ileyh ve sairsiz rüsûmât-ı mezkûrenin ol vechile vücûda mûmâ-ileyhe ihâle ve iltizâm kılındığı meczûmunuz oldukda kendüsüyle bi'l-ittifâk hüsn-ü idâre ve reviyetle mugâyir-i nizâm ve hitisâb vaz' ve hâlet vukû'a gelmemesine dermeyan-ı gayret merhûn-u rızâ-yı âli hareketden mücânebet eylemeniz babında ihtisâb-ı mezkûrun zabtını hâvi divân-ı kapudân-ı deryâ ve müşîr-i eyalet-i Hüdavendigârdan iş bu buyuruldu ısdâr ve tisyâr olunmuşdur. Gerekdir ki ber-

muceb-i buyuruldu amel ve harekete ve mugâyir-i vaz'-ı tecvîzden mübâ'adet eyleyesin deyu.

Fi 5 Şevval 1252

İş bu elli iki senesi Seferihisar Günyüzü kazasına vürüd iden cizye evrâkı beyân.

Fi gurre Muharrem 1252

Cizye evrâkı

Aded	
067	Âla
608	Evsâd
195	Ednâ
870	

Sayfa No: 74

Hüküm No: 3

Şeri'ât şî'âr Yenişehir kolunda vakî' kazaların nüvvâbı fziletlü efendiler zide fazlühüm ve mefahirü'l-emâcid ve'l-ayân voyvodaları saâdetlü ağalar zide mecdühüm ve mefahirü'l-emâsil vücûh-ı memleket ve sair iş erleri zide kadrühüm inhâ olunur ki bi-tevfikihî'l-müte'âl bu def'a bazı elviyeden tertîb buyurulduğu misüllü Hüdavendigâr sancağından dahi redif asâkir-i hassa-i şâhâne tertîb buyurulan bundan akdem kazalara neşr ve irsâl buyurulan buyuruldu-i sâmi-i hazret-i veliyyü'n-ni'âmîde tasrîh ve beyân ve her kazanın hissesi taksîm ve ayan buyurulmuş ve askerliğe sezâ ve bahadır ve tu'âna (...) ve (...) kişi zedelerden tahrîr ve redif asâkir-i hassaya ilave ile üç tabura iblâğ olunmak atîk ve cedîd matlûb olan neferâtın yanlarına ademler terfîkı ve kayıdlarına tatbikan esami ve eşkallerini mübeyyin defteriyle mahrûsa-i Burusa'ya irsâl ve veliyyü'n-nimet-i müşîrû'n-ileyh efendimiz hazretleri dahi akîb-i îd-i şerîfde bu tarafı teşif ve cümlesi manzûr-u müşîrâneleri olarak münâsiblerinden zabıtân ta'yîn ve elbiselerini ona ve yine

vilayetlerine iade ile her birinin mahalinde ta'lim ve ta'allümlerine ihtimam kılınmak husûsu irâde-i seniyye cenâb-ı cihanbâri iktizâsından idüğü buyuruldu müşîrânelerinde derc ve tastîr kılınmışd. İş bu usûl-ı müstahsîne üzre çünkü herkes yine vatanlarında mukim olacaklarından bu suret cümle haklarında mahz-ı inâyet ve hüsn-ü tesviye ve suret-i tanzîmine ikdam ve gayret cümle sadakatkarân ve me'mûrîn-i devlet-i aliyye vâcibe-i zimmet olmuş ve îd-i şerîf dahi takrîbi atmış ise de zîr-i idarelerinizde olan kazalrın askeri henüz gelmemiş olduğundan ve evvelce tanzîm ve tesviye olunan kazalr me'mûrânı haklarında ne vechile tahsîl-i âli derkâr ise betâ'et üzre olanlar haklarında dahi ol vechile tavbîh buyurulacağı bedîhi ve bedîdar olmağla imdi tahrîr olunan cedîd neferât ile tertîb-i âtika neferâtın[ın] bir-vechile te'hîrini tecvîz etmeyerek heman tanzîm ve yanlarına adamlarınız terfîkiyle bir gün evvel bu tarafa irsâl ve tesyîr ve mübâderet ve bu babda tehâvün ve tekâsül ile mes'ûl ve mu'ateb olmakdan be-gâyet tevakkî ve mücânebet eylemeniz babında mütesellimlik-i livâ-i Hüdavendigâr dahi iş bu buyuruldu tasdîr ve dairemiz ağavâtından Hafız Ağa ile ba's ü tesyîr olunmuşdur. Bi-mennihi te'âlâ vusûlünde gerekdir ki ber-muceb-i buyuruldu amel ve harekete dikkat eylesin.

Fi 15 Zilhicce 1252

Sayfa No: 75

Hüküm No: 1

Şeri'ât şî'âr Yenişehir kazasında vakî' kazaların nüvvâbı faziletlü efendiler zide fazlühüm ve mefahirü'l-emâcid ve'l-ayân voyvodaları saadetlü ağalar zide mecdühüm ve mefahirü'l-emâsil ve vücûh-ı memleket ve sair iş erleri zide kadrühüm inhâ olunur ki bi-tevfikıllahi'l-meliki'l-müte'âl her nizamât-ı hasene ve usûl-ü hayretşümûl-i müstahsîne vech-i layıkı üzre icrâ olunmakda olduğu misüllü kazaların yoklama defterleri usûlünün dahi kemâyenbağı ücrâsı lazımeden ve muktezâ-yı irâde-i seniyyeden olup yani bir kazadan âhar kazaya tezkîresiz gidenler ve bila-kayd olanlar tevkîf etdirilmeyerek iade ve İslam için başka ve reaya için başka iktizâ iden yoklama defterleri nâzır defter bulunan mevâli-i izâmdan semâhatlü Hüseyin Bey Efendi taraflarına irsâl ile kayıdları tashîh ve vaktiyle derbâr-ı mâdelet karâra takdîm olunması icâb-ı maslahatdan olarak keyfiyet bundan akdem taraf-ı vâzihü's-şirk-i

hazret-i veliyyü'n-ni'âmîden buyuruldu-i sâmi irsâliyle tarafınıza bildirilmiş ise de el-hâletü hâzihî ekser kazaların yoklama defterleri henüz gelmediğini nâzır-ı mûmâ-ileyh ifâde ve ihbâr eylemiş olmağla bu misüllü umûr-ı müstenâ ve sair [e]hem olan husûsatın avk ve te'hîri teksîr-i mübaşeret ve tezâyüd-ü masârifî müstelzim olacağı aşikar ve ma'a hâzâ her bir kazanın ayrı ayrı mukayyidleri olduğundan emr-i me'mûriyyetlerini bilmeleri lazıme-i halden olarak eğer akdemde kusurları ve teseyyüb gûna hareketleri olur ise ihzârları ile te'dîbleri icrâ olunacağı bedîhi ve bedîdâr olmağın imdi keyfiyet zîr-i idârelerinizde olan kazaların defter mukayyidlerine ifâde ve tefhîm olunarak yoklama defterlerinin tanzîmiyle sür'at-i irsâl husûsuna dikkat ve Burusa sandığında mevcut olan mebalîğ umûr-ı mühimmeye sarf olunmakda olarak akçe husûsunda muzâyaka derkâr olduğundan sancak tevzî'inden ve saireden dolayı olan deynlerinizi derhal tedârik ve mûtemed adamlarınız ile Burusa sancağına isbâl ve müsâra'at ve imhâl ve te'hîr ile mehâm-ı seniyyemi tatilden ve mahsûs mübâşir irsâline hacet (...) etdirilmesinden mücânebet eylemeniz için mütesellimîn livâ-yı hüdavendigârdan iş bu buyuruldu tastîr ve dairemiz ağavâtından Hafız Ağa ile tesyîr olunmuşdur. İmdi bi-mennihi te'âlâ gerekdir ki ber-muceb-i buyuruldu amel ve harekete dikkat eyleyesin.

Fi 15 Zilhicce 1252

Sayfa No: 75

Hüküm No: 2

Şeri'ât şî'âr Hüdavendigâr sancağının Yenişehir kolunda vakî' kazaların nüvvâbı faziletlü efendiler zide fazlühüm ve mefahirü'l-emâcid ve'l-ayân voyvodagân saâdetlü ağalar zide mecdühüm ve mefahirü'l-emâsil defter mukayyidleri ve vücûhları efendiler ve ağalar zide kadrühüm inhâ olunur ki mürûr-ı madde-i hayriyyesinin ve nizâm-ı tahrîre ve muhtarân hakkında karargâr olan nizamât-ı seniyyenin her bir mahalde kâmilen icrâsı babında veliyyü'n-nimetimiz devletlu ebhetlü efendimiz hazretlerine ve defter nazır atufetlü Hüseyin Bey Efendi'ye defter mukayyidlerine ve saire hitâben şeref-sünûh iden irade-i kerâmet-âde-i hazreti mülûkâne bu def'a gönderilen suret-i emr-i âliden ve nazır mmâ-ileyh hazretlerinin iş bu müzekkereleri me'âlinden müstebân olacağı vechile tenfiz ve

icrâsına her bâr dikkat kâffe-i me'mûrîne vâcibe-i zimmet olmuş ve hilâfi hâlât vukû'a geldiği halde defter mukayyidlerinin te'dibât-ı layıkası icrâ olunmak icâb-ı maslahatdan bulunmuş olmağla imdi keyfiyet irâde-i seniyye-i malûmlarınız oldukda ona göre icâb ve iktizâsını ale'd-devâm icrâyaya mezîd-i i'tinâ ve dikkat ve hilâfından tevakkî ve mübâ'adet eylemeleriniz için mütesellimlik-i livâ-yı Hüdavendigârdan iş bu buyuruldu tahrîri ile tesyîr olunmuşdur. Bi-mennihi te'âlâ vüsûlünde ber-vech-i muharrer amel ve harekete himmet ve dikkat eyleyesiz.

Fi 23 Rebiü'l-Ahir 1252

Sayfa No: 75

Hüküm No: 3

Marûz-ı dâ'i-i riyâh-ı cânibleridir ki

Nizâm- tahrîri mûtenâ-yı umûr-ı mülkiyyeden ve tatarruk-ı halelden vikâyesi kat'iyen muktezâ-yı irâde-i seniyyeden olduğundan her bir usûl-ü mer'iyyesi icrâsı kâffe-i me'mûrîn ve esdikâ-yı devlet-i aliyyeden olanlara vacibe-i zimmet olduğu karî-i rütbe-i bedâhet ve her bir kazaya ma'aş tahsîs ve ta'yîniyle defter mukayyidi nasb ve ta'yîninden maksûd-u âli heman ma'aşlarını alarak medâr-ı ta'yîn olmayub emr-i me'mûriyetine kemâl-i dikkatden ibâret darü'l-kudret icâb-ı ihzâr olunmakda ise de i'lâm-ı resmiyeleri vürûd ve muktezâ-yı irâde-i aliyye ekser kazada metrûk ve cerîde kaleminden her bir nizamât-ı mer'iyyesinin kaydı olduğundan asla icrâ olunmaz mertebesine varmış ve cerîde kalenimde bulunan kuyûdât hâliyle kalmış ve mukaddem ve mu'ahhâr evâmir-i âlinin te'kîdini hâvi mülhâkatıyla eyalet-i Hüdavendigâr müşîri kapudân-ı deryâ vezir-i Felaton (Eflatun) tedbîr veli-nimet Ekrem Efendimize ve taraf-ı âcizâ[n]eme defter mukayyidlerine ve saire hitâben bu def'a sahife-i beyzâ sūdûr iden bir kıt'a fermân-ı celilü'l-unvânın mûmzî ve mahtûm sureti livâ-i mezkûr kazalarına irsâl kılınmak icâbından bulunmuş ve iş bu emr-i mutenâyaya teveccühle dikkat lazım geleceğini müşarunileyh efendimiz taraf-ı bahirü's-şerîf-i müşîranelerinden dahşi akdemce ba-buyuruldu emr ve tenbîh buyurulmuş ve bundan böyle hilâf-ı hâlât vukû' bulduğu halde defter mukayyidleri me'mûr müstakil bulduklarından keyfiyet-i hâl taraflarımızdan beyân ve ifâdeye mecbur olunmuş ve te'dibât-ı layıkları icrâ byurulacağı zahir olmuş olmağla bir kere

dahi iktizâsı ifâde ve tefhîm ile cümlesinin tekrar ihzârı lazım gelmiş olmağla bâlâ-yı takrîr ve ayâneme buyuruldu emr üslûbları testîriyle defter mukayyidleri ve sair lazım gelenlere muktezâ-yı irâde-i aliyyenin i‘lân ve ve tanbîh buyurulmak menûtu re’y-i âlileridir.

Fi 23 Rebiü'l-Ahir 1252

Sayfa No: 75

Hüküm No: 4

Şerâyi‘ şî‘âr Hüdavendigâr sancağının Yenişehir kolunda vakî‘ kazaların nüvvâbı faziletli efendiler ve voyvodagân atufetli ağalar hazerâtıyla defter mukayyidleri ve bi’l-cümle vücûhu efendiler ve ağalar zide kadrühüm inhâ olunur ki yoklama hakkında

Marûz-ı dâ‘î-i riyâh-ı cânibleridir ki

Hüdavendigâr sancağının hâvi olduğu kazalarından mukaddem ve mu‘ahhar tevarüd iden yoklama defterlerinde reyanın mürd ve helâk olanları var ise de beher sene alınacak mürâhikdan me’mûl olan fazlanın aksi zuhûruna mebni etyeh-i emvâl-i seniyyeden olan mâl-ı cizyenin noksâniyyeti tebeyyün etmiş olduğundan o makule mürd ve helâk olan reyanın oğlu muktedir ve kağıt ednâ ise ilân ve evsâda tebdîl ve ednâ kağıdı olan reaya münasib olduğu halde evsâd ve âlâya tahvîl ve mürâhik hükmünde bulunan makuleye dahi cizye kağıdı i‘tâsı hususlarına bi’l-ihitimam mâl-ı cizyenin kesr ve noksandan vikâyesiyle reyadan fazla zuhûruna sa’y-i mâlâ kelâm olunarak Muharrem ve Recep itibariyle beher altı ayda bir kere irsâli mu‘tâd olan yoklama defterlerinde doğan ve ölen ve gelen ve giden İslam ve reyanın mevcûd olan tahrîr defterlerine tatbikan sıra ve rakamlarıyla sinn ve eşkâl ve sakin oldukları mahallât ve kura ve çiftlikâtı beyân olunması ve reyadan gelenler kangı mahalden ve ne için gelmiştir ve müddet-i ikameti var mıdır ve bulunduğu yerde ol senenin cizye evrâkını almış mıdır ve ne makule sınıfdandır yedlerinde olan tezkîre ve cizye evrâkına bakulub keyfiyeti tahrîr ve müddetine göre ileri senenin cizye evrâkını ne mahalden alacak ise yoklamalarda imâ ve tezkîr ve giden reyanın kangı kaza reayasından olduğu ve ne için gittiği ve mikdâr-ı müddeti ve tahrîr defterinde sin ve

eşkâl ve sınıfı bi't-tasrîh tezkîre verilmesi ve bu makulelerin keyfiyeti ve müddetine göre ileri senenin cizye evrakını ne taraftan almağa tesadüf idecek ise mahâlli yazılması ve mürd ve helâk olanların istihkâklarına nazaran evladlarına evrak verilmek üzere hâl-ve derece ve sinn ve istihkak-ı hakîkileri isimleri bâlâsına işaret ile gönderilecek yoklama defterlerinin İslam için başka ve reaya için başka olarak Muharrem ve Recep gurrelerinde tanzîm ve tekdîme müsâra'at ve on yaşında olan reaya evlâdı mürâhik hükmünü tecavüz ile cizye kağıdına istihkâkına mebni bu babda kimesne tarafından ve kocabaşları cânibinden kat'an mûmâna'at olunmak icâb etmeyeceğinden nizâm-ı mezkûrun livâ-i mezbûr kazalarında harf be-harf icrâsıyla sinnen istihkâkı olan o misüllü mürâhik kağıdı i'tâsına mübâderet ile hilâfi vaz' ve hâlât vukû'yla mazhâr mu'âheze ve itâb (**Sayfa No: 76**) olmakdan be-gâyet tehâşî ve mücânebet olunmakdan mülhâkâtıyla eyalet-i hüdavendigâr müşîri hâlâ kapudân-ı deryâ vezir-i Felatun (Eflatun) tadbîr veliyyü'n-nimet-i ekrem devletlü merhametlü efendimiz hazretlerine ve bu abd-i acize ve defter mukayyidleri ve saire hitâben ekîd-i mazmûn b def'a bir kıt'a fermân-ı celilü's-şân şeref-sunûh etmiş ve iş bu emr-i mutenâ hakkında akdemce bir kıt'a dahi kavî-i emr-i âlişân sūdûr ve cerîde nazırı veliyyü'n-ni'am efendimiz tarafından dahi emirname vürûduna mebni iktizâsı kazalar me'mûrlarına ilân kılınmış iken bazı kazalardan gelen yoklama defterleri irâde-i aliyyeye muvâfik olmadığından ve bu kazalardan hiç gelmemekle vakt-i mürûr eyledikten bundan böyle itizâra mahal kalmamış olmağla defter mukayyidleri tahsîsle iş bu emr-i mutenâyâ vaktiyle hâtır ve gönül ve gayrının rızâ ve her menfa'atine bakmayarak ifâ-yı me'mûriyetine vaktinde ibâret ise de bu mezâyâ-ya sarf-ı efkâr olunmayarak mevcûd olan reayayı ketm ve ihfâ ve başdan savma resmice yoklama defteri ba's ve isrâ' eyledikleri karîn-i rütbe-i bedâhat ve taraf-ı âcizâ[n][e]me dahi müstevcib-i mes'ûliyet olacağı bu def'a savb-ı âcizâneme gelen emirname me'âlinden mahsûs ve her bir kazanın iktizâ iden i'lâmı cerîde kaleminden matlûb buyurulmuş olmağla iş bu def'a sūdûr iden emr-i âli-şanda suret-i âlisi kazalara irsaliyle her hangi kazanın yoklaması hilâf-ı usûl olur ise mukayyidinin hakkında beher hâl ve hayrû'l-encâm olacağı me'âl-i mer-i âliden münfehim ve muktezâ-yı irâde-i seniyyeyi icâb idenlere bir kere dahi tefhîm ile dâ'ileri dahi ifâ-yı me'mûriyyet etmiş olacağından defter mukeyyidleri dahil me'mûriyyetleri olan kazada mevcûd olan İslam ve reayanın başka başka icâb iden yoklama defterlerini

ber-tıbk-ı irâde-i aliyye bi't-tahkîk tanzîm ve seri'an irsâl ve suret-i emr-i ali-şân cerîdelerine kayd ile her vakitte hüsn-ü nizamâtına dikkat ve reayaya kağıd i'tâsında tenfîz ve icrâsına cemî'-i me'mûrîn sarf ve sa'y ü makderet eylemek tenbîhini şâmil bâlâ-yı takrîr-i âcizâneme buyuruldu emr üslûbları testîr ile icâb ve iktizâ idenleri ihtâr ve te'kîd ve derbâr-ı adle takdîm lazım gelen i'lâmâtı matlûb buyurulmak menût-ı re'yi âlileridir.

Fi 23 Zilhicce 1252

Sayfa No: 76

Hüküm No: 1

Düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbîr-i umûr-ı cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmîm-i mehâmlü'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhid-i bünyanü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyîd-i erkânü's-saâdet ve'l-iclâli'l-mahfûf-ı bi-sunûf-i avatûfû'l-meliki'l-âlâ hâlâ mülhâkatiyle eyalet-i Hüdavendigâr müşîri vezirim Ahmed Fevzi Paşa edamallâhü te'âlâ iclâlehû ve aksâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ velâtü'l-muvahhidîn madenü'l-fezl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü'ş-şeri'atı ve'd-dîn vâris-i ulümü'l-enbiyâ-i ve'l-mürselîn el-muhtassu bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevâli-i fihâmdan Hüdavendigâr sancağı defter sancağı Hüseyin Hüsnü Bey zide't-fezâ'îlühü ve mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm madenü'l-fezâ'îl ve'l-ikelâm livâ-i mezbûrun hâvi olduğu mahallerin kadıları ve naibleri zide fazlühüm ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân ayan ve voyvodagân ve zabıtân ve mukayyidân ve vücûh-ı memleket ve iş erleri zide kadrühüm tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olacak malûm ola ki nizâm-ı tahrîr ve mürûr-ı madde-i hayriyyesinin tatarruk-u halelden vikâyesine kemâl-i dikkat ve ihtimam olunması ricâl-i devlet-i aliyyemden hâla cerîde nazırı iftiharü'l-ekâbir ve'l-ekârim mütesellimân Faik zide ulüvvühü tarafından mahaline yazılmış ise de nizâm-ı mezkûrun şerâ'itinden olan muhta[r]-ı evvellerin fevti ve yahud tebdîli vukû'unda muhtar-ı lâhıkın ismi tasrîhiyle muhtarlık tezkîresi i'tâsı icâbından olarak bu vechile Hüdavendigâr sancağının hâvi olduğu bazı kazalarda icrâ olunmakta ise de bazılarında adem-i icrâsı cihetiyle her ne kadar kazalar me'mûrları ihzâr olunmakta ve ol vechile i'lâmât-ı resmiyyeleri vürûd itmekte ise de bazı mahallerde adem-i dikkat mahsûs olduğuna mebni bu babda dahi bir kıt'a emr-i şerîfim ısdârı bu def'a mahallinden tevârüd iden ma'rûzatdan inhâ olunmuş ve bu

makule sancak ve kazalar defter nazırları taraflarından muhtarlar yedlerine tezkîre verilmek ve muhtarlar dahi fevt olan ve hasebü'l-icâb tebdil kılınanların yedlerine olan atık muhtarlık tezkîresi ve mührü her bir kazanın defter nazırı tarafından red ve isrâ ve yerlerine nasb olunan muhtarın ismi deftere kayd ile badehû muhtâr-ı lâhık-ı merkûme müceddeden tezkîre ve mühr-ü mezkûr i'tâ olunmak ve verilen nizâm-ı müstahsîne muktezâsından olarak ol vechile livâ-i mezbûrun hâvi olduğu kaza ve kasabat ve mahallâtın e'imme ve muhtarânına mukaddemâ ber-muceb defterdarda cânib-i darphane-i âmiremden hak ve i'tâ olunmuş olan mühürlerin hîn-i irsâline nizâmı hâvi başka ve mu'ahharan dahi te'kîdi muhtevi başka evâmir-i şerifem isdâr ve tis'yâr kılındığı cerîde kuyûdundan müstebân olmuş olduğuna binaen ber-muceb-i nizâm müstahsîn-i mezkûr muhtarlık tezkîresi şürût-u vechile i'tâ olunub nizâm-ı tahrîr ve mürûr madde-i hayriyyesinin tatarruk-u halelden vikâyesi esbâbının istihsâline dikkat olunmak babında evâmir-i şerifim isdârı cerîde nazırı mûmâ-ileyh ba-takrîr ve i'lâm ifâde ve iş'âr eylediğini hâlâ mansûr defterdârı müşîr-i sadakat düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem es-seyyid Abdurrahman Nafiz Efendi edamallâhü te'âlâ iclâlehü takrir arzıyla ifhâm etmiş ve mucibince emr-i şerîfim isdârı husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk eylemiş olmağla vech-i meşrûh üzere amel be hareket olunmak fermânım olmağın mahsûsan iş bu emr-i âli-şânım isdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi vüsûlünde keyfiyet irâde-i aliyyem sen ki müşîr müşârünileyhsin mantuk emr-i şerîfimden malumun oldukda ber-minval-i muharrer amel be hareket-i birle zikr olunan muhtarlık tezkîresinin şürût ve nizâm-ı müstahsîni mezkûr vechile i'tâsıyla nizâm-ı tahrîr ve mürûr madde-i hayriyyesinin herhalde tatarruk-u halelden vikâyesi esbâbının istihsâline bezl-i cell-i himmet ve sarf-ı küll-i miknet eyleyesin ve siz ki defter nâzırı ve kuzât ve nüvvâb ve voyvodagân ve ayân ve zabıtân ve mukayyidân ve vücûh-ı memleket mûmâ-ileyhim ve sairlerimiz siz dahi mucib-i emr-i şerîfimle amel ve hareket ve hilâfından be-gâyet hazer ve mücânebet eylemeniz babında fermân-ı âli-şânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki hükm-ü şerîfim ile vardıkda bu babda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan iş bu emr-i şerîf-i celilü's-şân vâcibü'l-ittibâ' ve lazımu'l-imtisâlimin mazmûn-ı münîfi üzere amil olasız şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timad kılasız.

Sayfa No: 76**Hüküm No: 2**

Düstûr-ı mükerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbîr-i umûrû'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmîm-i mehâmü'l-enâm bi'r-re'yi's-saib [mümehhîd] bünyânü'd-devle ve'l-ikbâl müşeyyidi'l-erkânü's-saâde ve'l-iclâl el-mahfûf-ı bi-sunûfi avâtufü'l-meliki'l-âlâ hâlâ mülhâkatiyle eyalet-i hüdavendigâr müşîri vezirim Ahmed Fevzi Paşa edamallâhû te'âlâ iclâlehû ve akzâ kuzâtü'l-müslimîn evlâ vülâtü'l-muvahhidîn madenü'l-fezâ'îl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü'ş-şerîf ve'd-dîn vâris-i ılûmü'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtassu bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevâli-i izâmdan Hüdavendigâr sancağı defter nâzırı Hüseyin Hüsnü Bey zide't-fezâ'îlühü ve mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm madenü'l-fezâ'îl ve'l-hükkâm livâ-yı mezbûrun hâvi olduğı kazaların kadıları ve naibleri zide fazlühüm ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodagân ve zabıtân ve mukayyidân ve vücûh-ı memleket ve sair iş erleri zide kadrühüm tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsil olacak malûm ola ki Hüdavendigâr sancağı kazalarından mukaddem ve mu'ahhar gönderilen yoklama defterlerinden müstevlî olan hastalıktan naşi hayli reaya noksan zuhûr itmekde ve Burusa (**Sayfa No: 77**) sancağı reayası topu beş altı yüz neferden ibaret iken der-saâdetime tevârüd iden yoklama defterlerinde fazla bulunmakda olduğundan marû'z-zikr Hüdavendigâr sancağının cesâmetine göre göre her ne kadar mürd olanları var ise de beher sene alınacak mürâhıkdan me'mûl olan fazlanın asker noksanın zuhûrunun sebebi mutlaka adem-i dikkat ve mukeyyidlerin dahi kasten veya sehven tekâsül ve rehâvetlerinden neş'et etmiş ve keyfiyet ricâl-i devlet-i aliyyemden hâlâ cizye nazırı iftiharü'l-ekâbir ve'l-ekârim Süleyman Faik zide ulüvvühü tarafından akdemce mahaline iş'âr ve her haline etyeb emvâlde olan mâl-ı cizyenin kesr ve noksandan vakasıyla elli üç senesi Muharrem'i yoklama defterlerinin bi'l-ihtimam reayadan fazla zuhûruna sa'y-i mâlâ-keâm olunması (...) ve mahaline dahi o makule mürd ve helâk olan reayanın oğlu muktedir ve kağıdı ednâ ise âlâ ve evsâd tebdîl ve ednâ kağıdı olan reaya muktedir ve münasib ise evâsıt ve âlâya tahvîl misüllü halâtıyla ceb-i noksana gayret olunması ve mürâhık hükmünde olanlara dahi cizye kağıdı i'tâsı hususları her bir kazaya iş'âr ve ihtâr olunmakda bulunmuş ise de bu babda kocabaşılar tarafından mümâna'at olunmakda tafsilat ile ol babda tambîhi şâmil bir kıt'a emr-i şerîfim ısdârı bu def'a

mahalinde tevârüd iden ma'rûzâtıyla münderic ve mezkûr ve bu makule eyalât ve elviye kazaların Muharrem ve Receb itibariyle beher altı ayda bir kere irsâli mu'tâd olan yoklama defterlerine doğan ve ölen ve gelen ve giden İslam ve reayanın ol tarafda tahrîr defterlerine tatbikan sıra ve rakamlarıyla sinn ve eşkâl ve sakin oldukları mahallâtı ve kura ve çiftlikâtı beyân olunması ve reayadan gelenler hangi mahalden ve ne için gelmişdir ve müddeti var mıdır ve bulunduğu yerde ol senenin cizye evrâkını almış mıdır ne makule sınıfdandır yedlerinde olan tezkîre ve cizye evrâkına bakulub keyfiyet tahrîr ve müddetine göre ileri senenin cizye evrâkını ne mahalden alacak ise imâ ve tezekkür kılınması ve giden reayanın dahi hangi kazanın reayasından olduğu ve ne için gittiği ve mikdâr-ı müddeti ve defter-i tahrîrde sinn ve eşkâl ve sınıfı ne vechile ise bi't-tasrîh tezkîresi ve bu makulelerin kayfiyet ve müddetine göre bulunduğu sene ise ilerisinin cizye evrâkını ne taraftan almağa tesadüf idecek ise mahali yazılması ve mürd ve helâk olan reayanın istihkâklarına göre evladlarına evrak verilmek üzere hâl ve derece ve sinn istihkâk-ı hakikatleri isimleri bâlâsına işaret ve bi'l-vech-i muharrer gönderilecek yoklama defterinin İslam için başka ve reaya için başka olarak Muharrem ve Receb gurrelerine tanzîm ve takdîmine müsâra'at ve dikkat olunması mukaddem ve mu'ahharan karargîr olan nizâmından olduğu âzerde-i küfle-i sûtûr olduğuna ve on yaşında olan mürâhik hükmünü mütecâviz edeceğinden cerîde usûlünce cizyaya istihkâkı olmak üzere farz-ı takdîr olunarak ol vechile yoklama defterlerinin asıl cizye defterlerine nakil olunmakda olduğundan bu babda kimesne tarafından ve kocabaşılar cânibinden mümâna'at etmeyeceğine binaen nizâm-ı mezkûrun livâ-i mezbûr kazalarında dahi harf be-harf icrâsıyla sinnen istihkâkı olan o misüllü mürâhika kağıd i'tâsı husûsuna mübâderet olunmak babında emr-i şerîfim ısdârını cerîde nazır mûmâ-ileyh ba-takrîr inhâ etmiş ve nazır mûmâ-ileyhin inhası nizâmına ve nefsu'l-emirde muvâfik bulunmuş olduğuna binaen ol babda emr-i şerîfim ısdârı husûsunu halâ mansûre defterdârı düstûr- mûkerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müşeyyîd-i sadakat semîrim es-seyyid Abdurrahman Nafiz Efendi edamallâhü te'âlâ iclâlehü tarafından ba-takrîr lede'l-arz mucibince emr-i şerîfim ısdârı husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk etmekde vech-i meşrûh üzere amel ve hareket olunmak fermanım olmağın te'kîden ve ifhâmen mahsûsan iş bu emr-i âli-şânım ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi vüsûlünde sen ki müşîr müşarûnileyhsin keyfiyet irâde-i aliyyem ve nizâm-ı mezkûre mantuk-ı

emr-i şerîfimden malûmun oldukda mucib ve muktezâ üzre amel ve hareket-i birle nizâm-ı mezkûrun livâ-i mezbûr kazalarında dahi harf be-harf icrâsıyla sinnen istihkâkı olan o misüllü mürâhîka kağıd i'tâ olunması esbâbına bi'l-istikmâl her halde infâz-ı emr-i âli-şânıma bezl-i cidd-i himmet ve sarf-ı küll-i miknet eylesin ve siz ki defter nazırı kuzât ve nüvvab voyvodagân ve zabıtân ve mukayyidân ve vücûh-ı memleket ve iş erleri mûmâ-ileyhimsiz siz dahi mucib-i emr-i şerîfimle amel ve hareket ve hilâf-ı vaz' ve hâlât vukû'yla mazhâr-ı mu'âheze ve itâb olmakdan be-gâyet tehâşi ve mücânebet eylemeniz babında fermân-ı âli-şânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki hükm-ü şerîfimle vardıkda bu babda vech-i meşrûh üzre şerefyafte-i sudûr olan iş bu emr-i şerîf-i celilü's-şan vâcibü'l-ittibâ' ve lazimü'l-imitsâlimin mazmûn-ı münîfi ile amil olasız. Şöyle bilesiz âlamet-i şerîfime i'timad kılasız.

Fi 23 Zilhicce 1252

Sayfa No: 77

Hüküm No: 1

Bismillâhirrahmanirrahîm

Ya Ganî Ya Muğnî Ya Fettâh Ya Rezzâk

İzzet me'âb şeri'ât nikab Seferihisar Günyüzü naibimiz mevlana eşrâf-ı kuzât-ı kirâm zü'l-ihirâmından Penbe-zade Mehmed Esad Efendi kam-yâb-ı ba'de't-tahiyyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki ber vech-i mansıb mutasarrıf olduğum kaza-i mezkûrun umûr-ı ahkam-ı şer'iyyesi iş bu elli üç senesi Muharremü'l-Harâm guresinden zabt etmek üzere kema-gân cenâbınıza ifâ ve tefevvüz olunmuştur. Gerekdir ki gurres-i mezbûrun kaza-i mezbûru bi'n-niyâbe zabt idüb beyn-el-ahâli icra-yı ahkâm-ı şer'iyyede dikkat-i tâm ve vakî' olan muhallefât-ı mevtâ-yı askeriyeyi dahi beyn-el-verese bi'l-farizatü's-şer'iyye tavzî ve taksîm idüb cadde-i şeri'ât-i garrâdan serimo inhirâ[fa] cevaz göstermeyesiz ve's-selam.

el-muhibbü'l-kadîm Mustafa Tahir

el-kadı be-kaza-i

Seferihisar

Sayfa No: 77

Hüküm No: 2

Seferihisar Günyüzü sakinlerinden Berber zade Mustafa nam kimesnenin hoca Yakub nam mahalde eşcâr-ı gayr-i müsmireden kabîr ağaçlarından beş ağaç ve öküzgönü tabir olunur bir ağaç cem'an altı aded ağacı ol mevki'e vakf eyledim. Eğer mürûr-u eyyâm ile ağaçların birinden birine bir kaza olur ise satun bahasıyla civarında olan bu kâra sarf oluna deyu vakf ebedî ile vakf etmiştir.

Fi 15 Safer 1253

Sayfa No: 77

Hüküm No: 3

Seferihisar kazasına tabî' Oğlakçı ve Mülk karyelerinin ortasından cereyan iden suları için beynehümâlarında münâza'at-ı kesr ve vakı'a olmuş ise de beynehümâlarına müsallihün tavassud idüb şöyle kavlı karar eylediler ki öteden berü mu'tâd-ı kadîmi üzere cereyan iden su üç gün Mülk karyesi ve üç gün Oğlakçı karyesi karyelerine akmak üzere bi'l-cümle ahâli ve vücûh re'yi ittifâklarıyla karargîr olunmuştur. Eğer beynehümâlarında münâza'a olur ise beş yüz guruş her hangi karyeden zuhûr ider ise hakime ve voyvodaya nezir olsun deyu huzûr-ı şeri'ât ikrarları iş bu mahalle kayd olundu.

Fi 15 Safer 1253

Sayfa No: 78

Hüküm No: 1

Bi-tevfikihî te'âlâ ber-muceb-i irâde-i seniyye Hüdavendigâr sancağı kazasından tertîb buyurulan üç tabur asâkir-i redîfe-i kassâ-i şâhânededen ikinci tabur tertîbinden Seferihisar kazasından lede'l-irâde tahrîr olunan neferât mevcûdesi defteridir.

Seferihisar

Der-hisse-i atîk tertîb

Yedinci bölümde birinci on başının onuncu nefer Koçaş karyesinden Seyid Mahmud veled-i Tekke nişin oğlu Mehmed sinn 20	İkinci taburda yedinci bölümde mülâzim-i evvel Yenice mahallesinden Hüseyin veled-i Zavrak oğlu Ali sinn 24	Bölük mezbûrun üçüncü çavuşu Karabaşlı mahallesinden İbrahim veled-i Musa oğlu Süleyman sinn 24
---	--	--

Bölük mezbûrda mülâzim sâni Mülk karyesinden İsmail veled-i Ayşe oğlu Kara İbrahim sinn 23	Bölük mezbûrda dördüncü on başı Demirci mahallesinden Halil veled-i Emrullah oğlu İsmail sinn 19	Bölük-i mezkûrda yedinci on başının birinci neferi Araklı mahallesinden Halil veled-i Başcı oğlu Mehmed sinn 19
--	---	--

Yedinci bölümde dördüncü çavuş Çabaklı mahallesinden Seyid Hasan veled-i Cabakçı Hüseyin sinn 22	Yedinci bölümde yedinci on başı Kudbeddin mahallesinden İsmail veled-i Kandilci oğlu Mehmed sinn 23	Yedinci bölümde üçüncü on başının dördüncü neferi Tatlar mahallesinden Abdullah veled-i Boyacı oğlu Ahmed sinn 20
---	--	--

Yedinci bölümde üçüncü on başının altıncı neferi Hisar mahallesinden Eyüb veled-i Kabağaçlı oğlu Mehmed sinn 20	Yedinci bölümde ikinci on başının ikinci neferi Şeyh mahallesinden Mehmed veled-i Emirza oğlu Mustafa sinn 22	Yedinci bölümde yedinci on başının ikinci neferi Hacı Eskici mahallesinden Ahmed veled-i Uzun Mehmed sinn 22
---	---	--

Yedinci bölümde ikinci on başı Kubbeli mahallesinden Ömer veled-i Süleyman oğlu Mehmed Ali sinn 22	Yedinci bölümde üçüncü on başının birinci neferi Kılıç mahallesinden Osman veled-i Kasab Feyzullah sinn 20	Yedinci bölümde yedinci on başının dördüncü neferi Hacı Hasan mahallesinden Hüseyin veled-i Kabalı oğlu İbrahim sinn 24
--	--	--

Yedinci bölümde on başının ikinci neferi Gedik mahallesinden Seyid Mehmed veled-i Tobar oğlu Halil	Yedinci bölümde üçüncü on başı Çubuk mahallesinden Süleyman veled-i Sarrac oğlu Salih sinn 18	İkinci taburda (...) çavuşu Kılıç mahallesinden Seyid Süleyman veled-i Kabakçı oğlu Sarı Osman sinn 17
---	---	--

İkinci taburda (...) çavuşu Gedik mahallesinden Ahmed veled-i Hacı Murtaza oğlu Ahmed sinn 18	Yedinci bölümde üçüncü on başının beşinci neferi Kubbeli mahallesinden Mustafa veled-i Boyacı oğlu Ahmed sinn 20	Yedinci bölümde ikinci on başının birinci neferi Yenice mahallesinden Mehmed veled-i Tuzlu oğlu Hasan sinn 23
---	--	---

Yedinci bölümde ikinci on başının yedinci neferi Hazinedâr mahallesinden Abdullah veled-i Cansız oğlu Halil sinn 22	Yedinci bölümde ikinci on başının ikinci neferi Şeyh mahallesinden Seyid İbrahim veled-i Kâtib oğlu Süleyman sinn 20	Yedinci bölümde ikinci çavuş Müsellem Akdoğan mahallesinden Seyid Osman veled-i Melek oğlu Hasan sinn 22
---	--	---

Yedinci bölümde sekizinci on başı Araklı mahallesinden Seyid Mehmed veled-i Okcu Veli oğlu Süleyman sinn 19	Yedinci bölümde üçüncü on başının dokuzuncu neferi Hacı Eskici mahallesinden Emir veled-i Mustafa Efendi sinn 22	Yedinci bölümde üçüncü on başının üçüncü neferi Karabaşlı mahallesinden Mehmed veled-i Sadır oğlu Hüseyin sinn 21
---	--	---

Yedinci bölümde ikinci on başının dördüncü neferi Yenice mahallesinden Seyid Ali veled-i Asker oğlu Çakır Süleyman sinn 24

Sayfa No: 79

Yedinci bölükde üçüncü on başının onuncu neferi Yenice mahallesinden Osman veled-i Kuzucu oğlu Mustafa sinn 22	Yedinci bölükde ikinci on başının üçüncü neferi Gazi Sinan mahallesinden Seyid Ahmed veled-i Cennet oğlu Ali sinn 20	Yedinci bölükde yedinci on başının üçüncü neferi Demirci mahallesinden Said Hüsnü veled-i Kara Bekir oğlu Halil fevt fi 15 Şaban 1253 sinn 23 Yerine mahalle-i mezbûreden Seyid Hüseyin veled-i Ümmet oğlu Salih Fi 21 Şaban 1253
--	--	--

Yedinci bölükde yedinci on başının altıncı neferi Yenice mahallesinden Süleyman veled-i Ekşi oğlu Habib sinn 23	Yedinci bölükde birinci on başının yedinci neferi Babadat karyesinden Mahmud veled-i Köse Ömer oğlu Mahmud sinn 18	Yedinci bölükde birinci on başının altıncı neferi Mülk karyesinden Hasan veled-i Hacı Kel Hasan sinn 22
---	--	--

Yedinci bölükde birinci on başının üçüncü neferi Hortu karyesinden Mehmed veled-i Safer oğlu Safer sinn 22	Yedinci bölükde birinci on başı Babadat karyesinden Halil veled-i Ali Paşa oğlu Ali sinn 22	Yedinci bölükde üçüncü on başının sekizinci neferi Hortu karyesinden Hasan veled-i Tantan oğlu Mustafa sinn 19
--	---	--

Yedinci bölümde birinci on başının ikinci neferi Babadat karyesinden Ali veled-i Hacı Osman oğlu Osman sinn 22	Yedinci bölümde ikinci on başının dokuzuncu neferi Dürmek karyesinden Ali veled-i Civelek oğlu Halil sinn 21	Yedinci bölümde üçüncü on başının onuncu neferi Zey karyesinden Seyid Halil veled-i Emir oğlu Ali sinn 22
--	--	---

Yedinci bölümde ikinci on başıda sekizinci neferi Memik karyesinden Osman veled-i Aşir oğlu Mustafa sinn 20	Birinci bölümde birinci on başıda birinci nefer Elcik karyesinden Seyid Hüseyin veled-i Kel Osman oğlu Osman sinn 24	Yedinci bölümde birinci on başıda beşinci nefer Demirci karyesinden Hamza veled-i Koca oğlu Mehmed sinn 25
---	--	--

Yedinci bölümde üçüncü on başıda yedinci nefer Kara Burhan karyesinden Mustafa veled-i Molla Hasan oğlu Hüseyin sinn 21	Yedinci bölümde ikinci on başının beşinci neferi Dinek karyesinden Yusuf veled-i İğdeci oğlu Halil sinn 18	Yedinci bölümde birinci on başının dördüncü neferi Hortu karyesinden Süleyman veled-i Kapusuz oğlu Mustafa fevt fi 17 Şaban 1253 sinn 24 Yerine karye-i mezbûreden Mehmed veled-i Teleli oğlu Ali Fi 22 Şaban 1253
---	--	---

Yedinci bölümde birinci on başının sekizinci neferi Kapulu karyesinden İbrahim veled-i Kel İsmail sinn 18	Yedinci bölümde yedinci on başının beşinci neferi Böğürtlen karyesinden Seyid İsmail veled-i Topal Osman oğlu Hüseyin sinn 19	Yedinci bölümde yedinci on başıda dokuzuncu nefer Oğlakçı karyesinden Seyid Mustafa veled-i Ali oğlu Hasan sinn 19
---	---	---

Yekûn nefer

aded

49

Sayfa No: 80

Hüküm No: 1

Der-kaza-i mezbûr cedîd tertîb

Yedinci bölümde sekizinci on başının sekizinci neferi (...) karyesinden İsa veled-i Göbel oğlu Mustafa sinn 20	Yedinci bölümde sekizinci on başıda dokuzuncu nefer Doğray karyesinden Mehmed veled-i Kâbil Yusuf sinn 22	Yedinci bölümde sekizinci on başının beşinci neferi Hortu karyesinden Ahmed veled-i Halim oğlu Osman sinn 21
--	---	---

Yedinci bölükde dördüncü on başının üçüncü neferi Kapulu karyesinden Ömer veled-i Çoban Hüseyin sinn 20	Yedinci bölükde dördüncü on başının birinci neferi Karye-i mezbûeden Veli veled-i Moroden Ali sinn 18	Yedinci bölükde dördüncü on başının dördüncü neferi Gür Söğüt karyesinden Mehmud veled-i Gök oğlu Mahmud fevt fi 28 Ramazan 1253 yerine karye-i mezbûreden Mehmed veled-i Hafız Mehmed fi 15 Zilkade 1253
---	--	---

Yedinci bölükde altıncı on başının onunc neferi Dinek karyesinden Ömer veled-i Ömer Beşe oğlu Kibritci Süleyman sinn 23	Yedinci bölükde dördüncü on başının ikinci neferi Elmalı mahallesinden Seyid Hasan veled-i Yogan oğlu Halil sinn 22	Yedinci bölükde yedinci on başının yedinci neferi Cami-i Kebîr mahallesinden Seyid Ahmed veled-i Hozoz oğlu Hasan sinn 19
--	---	---

Yedinci bölükde yedinci on başının dokuzuncu neferi Faruklar mahallesinden Mehmed veled-i (...) oğlu Ali sinn 18	Yedinci bölükde dördüncü on başının altıncı neferi Demirci mahallesinden Seyid Mustafa veled-i Bandırma oğlu İmam Mustafa sinn 18	Yedinci bölükde dördüncü on başının beşinci neferi Karabaş mahallesinden Seyid Yakub veled-i Safer oğlu İbrahim Ethem sinn 19
--	--	---

Yedinci bölükde yedinci on başının onuncu neferi Gedik mahallesinden Ebubekir veled-i Tahtalı oğlu Hasan sinn 19	Yedinci bölükde yedinci on başının sekizinci neferi Kudbeddin mahallesinden İbrahim veled-i Dinekli İsmail sinn 22	Trampete ciyânda yedinci nefer Kılıç mahallesinden Abdullah veled-i Kadı oğlu Ali sinn 19
--	--	---

Yedinci bölükde dördüncü on başının yedinci neferi Tatar mahallesinden Seyid Hasan veled-i Karka oğlu Mehmed sinn 18	Yedinci bölükde sekizinci on başının altıncı neferi Araklı mahallesinden Mehmed veled-i Kurnacı oğlu Osman sinn 18	Yedinci bölükde sekizinci on başının ikinci neferi Karadat karyesinden Hüseyin veled-i Hacı oğlu Ahmed sinn 22
--	--	--

Yedinci bölükde sekizinci on başının yedinci neferi Oğlakçı karyesinden Mehmed veled-i Sarı Hasan sinn 20	Yedinci bölükde sekizinci on başının yedinci neferi Hatuncuk karyesinden Seyid Ahmed veled-i Kavlan oğlu Hasan fevt Fi 21 Şaban 1253 sinn 20 Yerine karye-i mezbûreden Mehmed veled-i Mahmud oğlu Ahmed Fi 21 Şaban 1253	Yedinci bölükde sekizinci on başının üçüncü eferi Mülk karyesinden Osman veled-i Kirkid oğlu Mustafa sinn 20
---	---	--

Yedinci bölümde sekizinci on başının dördüncü neferi Karye-i mezbûreden Seyid Ömer veled-i Hallı Yusuf sinn 21	Yedinci bölümde dördüncü on başının sekizinci neferi Halil Bağ karyesinden İbrahim veled-i Çil Koca oğlu Osman sinn 21	Yedinci bölümde sekizinci on başının onuncu neferi Döğrek karyesinden Halil veled-i Ali Beşe oğlu Ali sinn 21
--	--	---

Yedinci bölümde dördüncü on başının dokuzuncu neferi Sâdık Bağ karyesinden Hüseyin veled-i Burnu Kırık oğlu Bekir sinn 18	Yedinci bölümde dördüncü on başının onuncu neferi Tokat mahallesinden Seyid Hüseyin veled-i Tavlacı oğlu Ahmed sinn 19	Trampete ciyânda beşinci nefer Çaykoz karyesinden Mustafa veled-i Mahmud oğlu Mehmed sinn 20
---	--	--

Altıncı bölümde altıncı on başının sekizinci neferi Biçer karyesinden Süleyman veled-i İdris oğlu İbrahim fevt fi 15 Ramazan 1253 sinn 21 Yerine ortaklar karyesinden Osman veled-i Berber oğlu Hüseyin Fi 27 Ramazan 1253
--

Sayfa No: 81

Altıncı bölümde onuncu on başının dördüncü neferi Kaymas karyesinden Ali veled-i Alibaba oğlu Hasan sinn 21	Altıncı bölümde üçüncü on başının beşinci neferi Karye-i mezbûreden Ali veled-i Alibaba oğlu Mehmed sinn 17	Trampete ciyânda on ikinci nefer Dürmek karyesinden Hüseyin veled-i Sabuncu oğlu Osman sinn 19
---	---	--

Traöpete ciyânda altıncı nefer Zey karyesinden Seyid Hüseyin veled-i Topal Muslu sinn 19	Beşinci bölümde sekizinci, onuncu nefer Silibağı karyesinden Seyid Ali veled-i Ali oğlu Hüseyin sinn 20	Yedinci bölümde saka Karaca Kaya karyesinden Seyid Halil veled-i Çukurcu oğlu Ömer sinn 25
--	---	---

Altıncı bölümde üçüncü on başının üçüncü neferi Kargın karyesinden Mustafa veled-i Küçük Ali sinn 20	Altıncı bölümde altıncı on başının yedinci neferi Gür Söğüt karyesinden Osman veled-i Gedik Osman'ın Salih sinn 17	Nefer nefer 1 Çubuk mahallesinden Seyid İbrahim veled-i Öksüz oğlu Ali sinn 17
--	--	--

Altıncı bölümde beşinci on başının onuncu neferi Elcik karyesinden Seyid Ramazan veled-i Kolay İbrahim oğlu Mehmed sinn 18	Altıncı bölümde üçüncü on başının dokuzuncu neferi İlk Viran karyesinden Seyid Mustafa veled-i Karaya'nın oğlu İbrahim sinn 19	Trampete ciyânda sekizinci nefer Şeyh mahallesinden Ali veled-i Kuş Mehmed oğlu Mehmed sinn 18
--	--	--

cem'an yekûn neferât

49	Atîk
40	Cedîd
89	

Yekûn nefer

40	Aded
-----------	------

Esâmileri tezekkür ve beyân olunduğu züre kaza-i mezbûrda cem'an seksen dokuz nefer asakir-i redîfe-i hassa-i şâhâne olmağla tâlim ve ta'allümleriyle kemâliyle mahalinde dikkat ve ihtimam kılınmak ve hasebü'l-irâde içlerinden biri vefât idüb ve yahud müstevlî-i illet oldukda mukayyid olduğu mahallin darphâne-i âmireden i'tâ buyurulan mühürler ile defter mukayyidleri ve muhtarları ilm u haberleri i'tâ ve voyvodası tarafından ve kibel-i şer'den i'lâm ve inhâ ile bade'l-ifâde ve'l-istizân yerine âharı kayd olunub yani bi'l-istizân ve'l-ifâde zinhar zinhar tebdîl ve tağyîr olunmamak irâde-i kâtî'a ve kanun ve nizâm-ı mer'iyyesinden olmağla mahiyeleri verileceği o anda me'mûrları tarafından beher mâh yoklanmak icâbından olmağla bi'l-istizân bir mahalin neferâtından tebeddülât zuhûr ider ise voyvoda ve hakim ve defter mukayyidi haklarında vahimü'l-encâm olacağı karîn-i rütbe-i bedâhat olmağla iş bu defter sicill-i mahfûza ve nufûs cedîdesine kayd olunarak bundan böyle düstürü'l-amel tutulmak iktizâsından olduğu şerh verildi.

Sayfa No: 81**Hüküm No: 1**

Mirliva-i Haydarpaşa livâsının birinci alayının üçüncü taburunun borozan çavuşlarından Seferihisarlı Hüseyin veled-i Ömer iş bu tezkîre tarihinden itibâren (...) alayına dahil ve vâsıl olacağı güne kadar iç mâh müddet nakliyle sılasına azîmete izin ve ruhsat verilmiş olduğu müşîr divân-ı ser-askerîden iş bu tezkîremiz tahrîr ve ve yedine i'tâ olundu.

Fi 24 Safer 1253

Sayfa No: 81**Hüküm No: 2**

Medine-i Seferihisar kuralarından Ballı Hisar karyesine tabî' olan medine-i mezbûr sakinlerinden el-hâc Bekir Ağa'nın mülk-ü sahîh-i olan Eğri Göz Karma oğlunun sâliyânesini meclis-i şer' de bi'l-cümle vücûh huzûrlarında senevî otuz beş guruş virmesine maktû' olmuştur. Bir taraftan dahil olunmamak için iş bu mahalle şerh verilmiştir.

Sayfa No: 82**Hüküm No: 1**

İzzet me'âb Seferihisar Günyüzü kazasında sakin Yakub Efendi bade's-selâm inha olunur ki kaza-i mezbûda me'zûn-ı bi'l-iftâ olan Cafer Efendi'nin fevtiyle hizmet-i fetvâ mu'attâl kalmış olduğu ve senin ehliyet ve istihkâkına mebni hizmet-i fetvâyâ me'zûniyyetin ba-i'lâm istid'a olunmağla kaza-i mezkûrda müteveffâ-yı mezbûrun bir sene hizmet-i celile-i fetvâyâ tarafımızdan sana izin verilmiştir. Gerekdir ki lede'l-istiftâ esahh-ı akvâl-i e'imme-i hanefiyye aleyhim rahmet-i rabbi'l-beriyye ile iftâ idüb kütüb-i mütebereden nakl-i sarîh ve imzalarında Seferihisar Günyüzü müftüsü deyu tasrîh eylesin ve's-selâm. Hurre el-yevmü'l-hâmis min Saferi'l-Hayr sene selâse ve hamsîn ve mieteyn ve elf.

el-fakîr Mekki zade Mustafa

asım afâ anhümâ

fi 1253

iş bu bin iki yüz elli üç senesi Ruz-ı Hızır'ından elli dört senesi Ruz-ı Hızır'ına değin esnafa verilen narhdır ki ber-vech-i âti zikr olunur.

Nân-ı azîz	Lahm-ı ganem	Lahm-ı kuzu
pâre	kıyye	kıyye
4	1	1
dirhem	pâre	pâre
120	56	60

Lahm-ı sığır	Kuyruk	İç yağı
kıyye	kıyye	kıyye
1	1	1
pâre	pâre	pâre
32	110	90

Sayfa No: 82

Hüküm No: 2

Düstûr-ı mükerrerrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem müdebbîr-i umûrû'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmîm-i mehâmü'l-enâm bi'r-re'yi's-saib mümehhid-i bünyanü'd-devlet ve'l-ikbâl müşeyyîd-i erkanü's-saâdet ve'l-iclâli'l-mahfûf bi-sunûfi avâtufü'l-meliki'l-âla redîf-i hassa-i eyalet-i hüdavandigâr müşîrliği inzimâmıyla bi'-fiil kapudân-ı deryâ verizim Fevzi Ahmed Paşa edâmalâhü te'âlâ iclalehü kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân hacegân-ı divan-ı hümayûnumdan eyalet-i merkûm yoklamacısı Ahmed Şevki zide mecdühü tevki'-i refî'-i hümayûn vâsıl olacak malûm ola ki asakir-i redîf padişâ[hâ]nemin usûl-ü atıfesinde olay tertîbi olmadğından ve mu'ahharan karargîr olan nizâmnâme-i hümayûnumda ve gerek yoklamacılara verilen ta'allümnâmede miralay ve sair bazı zabıtânın ma'aş ve ta'ayyünâtıları mikdârları musarrah bulunmadığına nazaran iş bu miralay ve mu'allimlerin evvelki buldukları rütbelerine tatbikan mahiye ve ta'ayyünâtıları iki yüz elli iki senesi Mart'ına kadar mansûre ve Mart ibtidâsından i'tibâren ilerisi redîf-i hazîne-i celilelerinden i'tâ etdirileceğı derkâr ise de zikr olunan redîf miralaylara

asakir i mansûrem miralaylarına tatbikan yahud daha önce ma'aş ve ta'ayyünât tahsîsi şıklarından kangısına irâde-i seniyyem müte'allik olur ve şimdiye kadar gönderilmiş ve gönderilecek mu'allimlerin evvelki rütbelerine mahsûs ma'aş ve mahiye ve ta'ayyünâtlarının mansûre ve redîf-i mansûre hazinelerinin kangısından verilmesi tensîb ve irâde kılınır ise ona göre tanzîmine ibtidâr olunacağı mansûre hazinesi tarafından ba-takrîr ifâde ve istizân kılınmış olub vakı'a şevket-vâye-i mülûkânemde bunların tanzîm-i ma'aş ve ta'ayyünâtları lazımeden ve fakat bu taraftan gönderilecek zabıtân ile mahallerinde bi'l-intihâb me'mûr kılınan zabıtânın ma'aşları farklı olması iktizâ ideceği yani der-saâdetimden me'mûr kılınacak zabitanın mahalinde bir gûne alaka ve varidât-ı sairesi olmayub idâre-i masârifat hudûdiyyeleri yalnız kendü ma'aşlarına münhasır ve mahalinde kişi zade ve hanedân-ı memleketden zabıt nasb olunanların ekser mahalinde çift ve çubuğu bulunacağından ma'aşların ona göre bi'l-müvâzene tahsîsi lazım geleceği bidîhi ve bahîr olmak mülâbesesiyle ber-minvâl-i muharrer şimdiye kadar nasb olunmuş olan ve gerek bundan böyle nasb ve ta'yîni iktizâ iden zabitanın ve ma'aş ve mahiyeleri tamamen i'tâ ve mahallerinde o makule haredân zadelere nasb olunacak zabıtânın iktizâ iden ma'aşlarının dahi redîf-i asakir-i mansûrem nizâmnâmesi iktizâsınca teslim ve icrâsı ve zabıtân ve mu'allim-i mûmâ-ileyhimin evvelki buldukları rütbelerine mahsûs olan ma'aşları Mart'a kadar kema-gân mansûre hazine-i celilesinden verileceği misüllü Mart'dan sonra görünen rütbelerine tatbikan ma'aş ve ta'ayyünâtı lazımelerinin dahi iş bu nizâma tevfiikan redîf-i mansûre hazinesi cânibinden tahsîs ve ifâsı hususlarına münâsibi gibi mütalâ olunarak mütalâ ve itizân olduğu vechile tanzîm ve icrâlarına ibtidâr olunması husûsuna irâde-i seniyye-i mülûkânem ta'alluk iderek ol babda hatt-ı hümayun şevket-makrûn-ı padişâhânem sahîfe-pirâ-yı sudûr olmuş ve elli iki senesi Mart'ı sene-i merkûm Zilhicce'si evâ'ilinde vakî' olacağı ve bi'l-cümle asâkir-i muntazama-i mülûkânem ma'aş ve ta'ayyünâtlarının şühûr-u ariyye ile verilmekte olması cihetiyle bunların dahi ol vechile i'tâsı lazımeden bulunmuş olmaktan naşi keyfiyet baş muhasebeye kayd-ı birle mukteyezâ-yı irâde-i seniyye-i mülûkânem üzre kişi zade ve hanedân-ı memleketden nasb olunmuş ve olunan büyük zabıtânın ma'aş ve ta'ayyünât mukteziyyeleri redîf nizâmnâmesi ve ber-minvâl-i muharrer bu taraftan gönderilen ve bundan böyle ta'yîn ve irsâli lazım gelen zabitan-ı mu'allimlerin evvelki rütbelerine mahsûs ma'aş ve ta'ayyünât-ı

mukteziyyeleri asakir-i mansûrem nizâmı vechile sene-i merkûm Zilhicce'si gayetine değin mansûre hazine-i cellesinden verilmek üzere mahallerinde bi'l-i'tâ defâtir-i lazimesi başkaca Der-saâdetime irsâl ve elli üç senesi Muharrem'i guresinden i'tibâren ve kezâlik rütbelere göre asâkir-i mansûrem nizâmnâmesine tevfikân redîf mansûre hazinesinden i'tâ olunacak ma'aşların tevzî'i ve taksîmi vesaili istikmalî ve verilen talimnâme-i seniyyem vechile ta'ayynünât lazımlerinin dahi bu vechile tetemmüm ve ikmâliyle ona göre beher mâh der-saâdetime gönderilecek defterin idhâl ve derc olunmak ve iş bu zabıtân ve mu'allimlerin zikr olunan defterlere asâkir-i nizâmiyeden mansûre oldukları esâmisi bâlâlarına şerh ve [i]şâ'at kılınmak üzere bi'l-cümle müşîrân ve ferikler ve yoklamacılar hitâben al-emr-i aliyyem ısdârı lazım geleceği redîf zimmeti defterlerinde der-kenâr olunub keyfiyet ol vechile baş muhasebeye kayd etdirilerek ol babda vesayâ-yı meşrûh bi-şâmil sair müşîrân-ı müşâr ve ferikler ve yoklamacılar mahsûs el-emr-i şerîfim tasdîr ve tisyâr kılınmış olmağla sen ki vezir-i hamîyyet-semîr-i müşârûnileyhsin sen dahi usûl-ü meşrûhânın icrâsı esbâbını istihsâl-i birle ifâ ve lazıme-i mehâm-şînâsi ve ru'yet-i ihtimam ve silk-i mukadderet eylemek fermânım olmağla baş muhasebeden vürûd iden ilm u haber müdde'âsı üzere divân-ı hümayûnumdan mahsûsan iş bu emr-i celilü'l-kadrim ısdâr ve tesyâr olunmuşdur. İmdi keyfiyet malûm-ı hamîyyet melzûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer amel ve harekete ziyade ikdam sıtk-ı ru'yet eyleyesin ve sen ki yoklamacı mûmâ-ileyhsin huzûr-u şerîfim senin dahi meczûmun olarak ve infâz-ı emr-i irâde-i mülûkânemle bâlâda muharrer usûlün kâmilen icrâsı esbabının istihsâline mazîd-i ihtimam ve dikkat ve mugâyir-i vaz' ve hâlet vukû'unu tecvîzden be-gâyet ittikâ ve mübâ'adet eylemek babında fermân-ı âli-şânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki alâmet-i şerîfe i'timad kılınız.

Fi 19 Rebiü'l-Evvel 1253

Sayfa No: 83

Hüküm No: 1

Tatlar mahallesinden Hacı Ali Ağa'nın vakfiyesinin suretidir

Medine-i Seferihisar mahallâtından Tatlar mahallesinden sakin Bacacı Ali Ağa ibn Ömer nam kimesne meclis-i şer' şerîf-i enverde vakf-ı âtiyü'l-beyân li-

ecli't-tescîl mütevellî nasb ve ta'yîn eylediği İbrahim ibn Ömer mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb hâlâ ba-hüccet-i şer'îyye şer'an mâlik ve silk-i mülk-i yedimde münselik olub medine-i mezbûrda re'is sokakda vakî' etrâf-ı erba'anın bir tarafı Haşim zade es-seyyid Mustafa ve tarafeyni Gülcü oğlu Abdullah dükkanları tarafı âharı tarîk-i âm ile mahdûd bir bâb bakkal dükkanımı hasbeten lillâhi te'âlâ vakf-ı sahîh-i mü'ebbet ve habs-i sarîh-i muhalled ile vakf ve habs idüb şöyle şart eyledim ki nefsim hayatta oldukça dükkan-ı mezbûrda kendim sakin olub mütevellisi olam ve bâdevefâti evlâdı zükûrum sakin olub içlerinden ekber ve erşedi hasbî mütevellisi ola ve dükkan-ı mezkûrun hâsıl olan gallesinden senevi sekiz gurusun medine-i mezbûda debbağhânında vakî' Orta çeşme dimekle meşhûr çeşmenin hîn-i iktizâda su yolları ve kanalât ta'mîr ve meremmetine ve râh-ı (...) ücretine ve sair levâzım mühimmesine harc ve sarf olunan ve ol vechile velâd-ı zükûrun batnen bâdebatnin içinde sakin olub mutasarrıf olalar vasî-i mütevellisi olalar ve evlâd-ı zükûrun mutasarrıf oldukda çeşme-i mezkûrun mütevellisi olan kimesne hasbî mütevellî ve nazırı olan kimesne dahi hasbî nazırı olub dükkan-ı mahdûd-u mezkûru tâlib olanlara ecr-i misli ile icâr idüb hâsıl olan icâreyi vech-i meşrûh üzre çeşme-i mezkûrun levâzım mühimmesine harc ve sarf ideler. Vakf-ı mezbûrun tabdîl ve tagayyürü ve taklîl ve teksîri müddet-i bâde uhrâ yedimde ola deyu dükkan-ı mahdûd-u mezkûru fârigan eni's-şevâyıl mütevellî-i mezbûra teslîm ol dahi vakfiyyet üzre teslîm ve kabz ve sair evkâf mütevellileri gibi tasarruf eyledi dedikde gıbbe't-tasdîk-i şer'-i vâkîf-ı mezbûr Ali Ağa semt-i vifâkdan cânib-i şikâka âzim ve husûmet niza'a câzim olub vakf-ı akar hazreti imam muhtar ebu Hanife Numan ibn Sabit el-küfî katında sahîh olub lakin gayr-ı lazım olmağla vakf-ı mezbûrdan rücû' ve mülkûme istirdâd murâdımdır deyucek mütevellî-i mezbûr cevâbında eğer ki ol imam-ı celflü'l mikdâr hazretleri katında vakf-ı akar gayr-i (...) lâkin imam-ı sâni Ebi Yusuf ibn Yakub es-samedâni ve imam-ı sâlis Mehmed ibn Hasan eş-şeybâni katlarında sıhhat-i lüzûm lazımdır deyu reddin imtinâ idüb hakim-i mevki-i kitâb tuğbâ-ledd ve hüsn-ü mesâb hazretleri huzûrunda müterâfi'ân olduklarında onlar dahi tarafeynin kelâm-ı ihfâ ve cânib-i vakf-ı ûlâ ve âharı görüb âlimen bi'l-hılâf ve merâ'inen (...) mürâ'ata eşya fî tescili'l-evkâf vakf-ı mezbûrun sıhhat ve lüzûmuna alâ kavî-i min yerâh hükm-ü sahîh-i şer'-i ve kaza-i sarîh-i mer'i idüb min bâd vakf-ı mezbûr sahîh ve lazım olub nakz ve nakîzine mecâl muhâl oldu. Femen bedelihî

bâde ma-sem'ihî ka'imen e'imme-i ale'd-dîn bi-bedelûn innallâhe semî'un alîm ve ecru'l-vâkıf ale'l-hayyi'l-cûd ve'l-kerîm cerâ-yı zâlık ve hurrîre fi'l-yevmi'l-hâdi ve'l-ısrîn min şehr-i Muharremü'l-Haram sene selâse ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf.

Şuhûd-u hâl

Mîr Hüseyin yazıcı zade Hüseyin

Osman Ağa Sarı zade ve nalbant

hâc ve (...) el-hâc mehmed ve

Osman'ın Salih ve el-hâc Feyz ve

Kuyruk oğlu İsmail ve sandık emini Ali

Efendi berber oğlu Mustafa ve Halit

Oğlu Hüseyin ve mumcu Mehmed ve

(...) oğlu Mehmed ve kırka oğlu

Sülük ve jurnal Mehmed Efendi ve

biraderi Helil Efendi

ve gayrihüm

Sayfa No: 85

Hüküm No: 1

Medine-i Seferihisar ahâlisinden olub bundan akdem fevt olan Ali bin Abdullah'ın verâseti zevce-i menkûhası Zeynep ibnetü Hatab oğlu Ali Ahmed ile sulbiye-i kebîre kızları Ayşe ve Zeliha ve Ümmühâni'ye ve li-ebeveyn Ömer oğluna münhasıra olduktan sonra zât-ı mu'arrefe zevce-i mezbûre Zeynep kadın meclis-i şer'-i münirde merkûmetân ayşe ve Ümmühâni hâzıra oldukları halde zikr-i âti bir bâb bağa vaz'-ı yedi mütehakkık olan ba'isü'l-vesîka tüccardan Hacı Ali Ağa ibn Hâşim nam kimesne müvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb Seferihisar kasabası bağları hilâlinde Kozlar Sekisi nam mahalde vakî' malûmü'l-hudûd bir kıt'a Mülk Bağ babamız mûrisimiz müteveffâ-yı mezbûre hayatında ile'l-vefâ yedinde mülkü ve bâde-vefâtihi benimle kızlarım mezbûrâta ve ammi oğluna mevrûs olduktan sonra ammi oğlu mezbûr dahi terekeden âlâ tarîki't-tebârüc-ü şer'-i sulh olub ol vechile mecmû' bağı mahdûd-ı mezkûr bizim mülk-i mûrisimiz olub merkûm Hacı Ali Ağa fuzûli ve bi-gayr-ı hak zabt itmekle su'âl olunub bağ mahdûd-ı

mezkûrda benim ve kızlarım merkûmetânın hisse-i irsiyyemizden keff-i yet ve bize teslîme merkûm Hacı Ali Ağa'ya tembîh olunmak bi'l-verâse matlûbumuzdur deyu da'vâ etdiklerinden merkûm Hacı Ali Ağa dahi cevâbında bağ-ı mahdûd-ı mezkûr müteveffâ-yı merkûmun yedinde mülkü iken 40 sene mukaddem zevcesi müdde'iyeyi mezbûreye kırk guruş semen-i makbûza bey' ve teslîm ol dahi iştir'a ve kabz etdikden sonra bağ-ı mezkûru sene 237 hilâlinde iki yüz guruş bana bey' ve semenini yedimden ahz ve ben dahi iştir'a ve teslîm ve kabz itmemele ol vechile bağ-ı mahdûd-ı mezkûr şer'an mülküm olduğuna binaen bi-hakkın zabt ve tasarruf iderim deyu ruret inkârlarına nazaran da'vâ etdikde merkûm Hacı Ali def'-i mezkûruna ikamet-i beyyine viremeyüb ancak müdde'iyeyi mezbûre Zeynep ile ve Ümmühâni Hacı Ali def'-i meşrûhunda tasdik ve bi't-taleb mezbûr Ayşe'ye vech-i şer'-i üzre adem-i ilme yemîn teklif oldukda yemininden nükül etmeyin mucibince müdde'iyât-ı mezbûrât Zeynep ve Ümmühâni ve Ayşe da'vâ-yı mezkûresiyle merkûm Hacı Ali Ağa'ya bi-vech-i şer'-i mu'ârazadan men' olundukdan sonra merkûm Hacı Ali Ağa malından teberru'an mezbûre Ümmühâni'ye elli guruş huzûr-u şer'de karışıklık ol dahi bâde'l-kabz ile emriyle umûruna sarfla istimlâk itdükden sonra merkûme Ümmühâni bi'l-cümle husûs-u mezkûre ve sair cemî'-i hukûk-u şer'iyeye müte'allike âmme-i da'vâdan merkûm Hacı Ali Ağa'nın zimmetini ibrâ-i âmm-ı sahîh-i şer'le ibrâ ve iskât eylediğinde ol dahi ibrâ-i mezkûru kabûl ve meblağ-ı müstehlîk-i merkûmun istirdâdına müte'allika âmme-i da'vâdan mezbûre Ümmühân'ın zimmetini kabûlü hâvi ibrâ eylemeyin ma-hüve'l-vakî' bi'l-istifâ katb olundu.

Fi 21 Rebiü'l-Ahir 1251

Şuhûdü'l-hâl

Musa Efendi Mehmed Efendi Süleyman Efendi Yakub Efendi Mustafa Efendi
Muhzır Eyüb Efendi

Sayfa No: 86

Hüküm No: 1

Medine-i Seferihisar mahallâtından Benli mahallesi mütemekkinlerinden olub iş bu tarihten 4 ay mukaddem hâlik olan Aydınlı oğlu Acı Kırkor nam zimmînin ve

verâseti sulb-i kebîr oğulları Artin ve Devnik zımmîler ile sulbiye-i kebîre kızları Aksabet ve Serpohi nasrâniyelere münhasıra olduktan sonra mersûm Devnik zımmî ile şahs-ı mu‘arefe Serpohi nazrâniyye meclis-i şer‘ hatîr-i lazımu‘l-tevkîrde karındaşları olub zıkr-i âti bir bâb menzîl ve bir bâb mülk bağ ve eşya-yı saireye vaz‘-ı yedi mütehakkık olan hamîlü‘r-rakîm-i mezkûr Artin zımmî müvâcehesinde üzerine da‘va ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrda vakî‘ bir taraftan seyyah oğlu Artin menzîli ve bir taraftan Batberden menzîli ve bir taraftan Çatalbaşı zımmî menzîli ve taraf-ı nâbi-i tarîk-i âm ile mahdûd fevkâni iki tahtani altı bâb oda ve bir mikdâr havliyyi müşt Emil bir bâb mülk menzîl ve Porşuk Vıranlı nem mahalde kâin (...) malûmü‘l-hudûd otuz sıra bir kıt‘a mülk bağ ile sekiz aded bâkir ve 2 müstâ‘mel minder ve 2 müstâ‘mel yasdık ve 5 re’s koyun ve 48 re’s keçi ve 27 re’s oğlak ve 2 re’s toklu ve 17 vukiyye evâni-i nihâsiyye-i malûme mûrisimiz babamız hâlik-i mersûmun sağığında ile‘l-helâk yedinde mülkü ve ve bâde helâkîhi bize mevrûz olmağın mersûm Artin zımmî zıkr olunan menzîl ve bağ ve hayvanat ve eşya-yı muharreseden bize hisse virmeyüb fuzûli müstakîlen zabt ve vaz‘-ı yet itmekle salifü‘z-zıkr menzîl ve bağ ve hayvanat ve eşyadan hisse-i irsiyyemizi karındaşımız mersûm Artin zımmîden bi‘l-verâse taleb ederim deyu da‘vâ etdiklerinde ol dahi cevâbında menzîl-i mahdûd-u mezkûr babamız hâlik-i mezkûrun yedinde mülk iken 1248 Şehr-i Rebiü‘l-Evvel’i evâ‘ilinde bade‘t-tahliye farigân ani‘ş-şevâgil bana hibe ve teslîm ben dahi meclis-i hibede mani-i ittihâb ve teslîm ve kabz ve kabûl eyledikten sonra bağ-ı mahdûd-u mezkûr ile leff-i hayvanat ve eşya-yı muharrereyi dahi sene-i sâbıka Zilkadetü‘ş-Şerife’sinin selhi günü kezâlik ba-hüccet bana hibe ve cümlesini teslîm ben dahi ittihâb ve teslîm ve kabz ve kabûl etmeyle ol vechile salifü‘l-beyân menzîl ve bağ ve hayvanat ve eşya-yı mezkûrun cümlesi emlak-ı mevhubum olmağla bi-hakkın müstakîlen zabt ve vaz‘-ı yet iderim deyu eylediği zimmeti ve mazmûn hüccetleri her biri lede‘t-tezkîye adl ve makbûl-ü şehâde idikleri ihbâr olunub ta‘yîn ve temdîd iden tüccardan Sarı zade Osman ile millet-i erâmine kocabaşlarından Mardoros veled-i Artin ve Artin veled-i Aramis nam zımmîler şahâdetler ile bi‘l-müvâcehe vech-i şer‘i üzre isbât etmeyin mucibince bade‘l-hüküm müdde‘iyân-ı mersûman Devnik ve Serpohi nasrâniyye hisse-i irsiye da‘vâlarıyla mesfûr Artin zımmîye bi-vech-i şer‘-i mu‘ârazadan men‘ olunmalarıyla ma-vaka‘a bi‘t-taleb katb olundu.

Fi 28 Rebiü'lAhir 1251

Muhzır Molla Eyüb

Şuhûd-u hâl

Osman Ağa

Sayfa No: 87**Hüküm No: 1**

Emirü'l-ümerâ'î'l-kirâm undetü'l-küberâ'î'l-fihâm zü'l-kadr-i ve ihtirâm el-muhtassu bi-mazîd-i inayeti'l-meliki'l-allâm piyade asâkir-i hassa-i şâhânem mirlivalarından iken bu def'a zikr-i âti redîf-i hassa-i padişâhanem mirlivalığına nakl olunan Mustafa Mazhar Paşa (...) (...) tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olacak malûm ola ki cenâb-ı nizâm-ı aferîn-i mesâlih-i ibâd ve talîm fermâ-yı vücûh-i cehâr-ı celbü'l-e'imme hazretleri irâde-i celîle-i sübhâniyye ve bürhâniyye-i mirîyye-i samadâniyyesi râbıt-ı mehâm devlet-i aliyye ve (...) kavvâm-ı saltanat-ı seniyyemi haylü'l-mu'în tevfikât-ı ezeliyyesine bend ve ulvetü'l-vüskâ-yı te'bîdât-ı lem yezeliyyesiyle (...) idüb bi-fazl-i ve keremmihî te'âlâ zamân-ı meyâmîn-i iktirân-ı şâhanemde temhîr-i fûnûn ve sanayi-i cihâdiyye ve tecdîd-i kavâ'it ve kavânin-i asâkiriyyeye es-ser-nev tevfik ve kudret-i zebâniyye ve hibr ve istiyâdı olarak muharrer ve te'sîs-i mebâliğ-i dîn ve terfî ve ayât-ı mücâhidîn niyyet-i hayriyyesiyle sunûf-ı asakir-i encüm şumâr ve sufûf-ı kitabet-i zafer şî'âr ve tanzîm ve tavsîfine muvaffakiyyet-i padişâhanem müyesser-gerde habâb-perver ve kâr olmuş ve tevâ'if-i asâkirimden yararlığı meşhûd ve me'mûl olanların avâtîf ve ihsân-ı şâhânemden (...) ve avârîf ve iltifât-ı mülûkânemle ser-bülend olanları şân-u ve şevket-i cihân âra-yı hidivânem iktizâsına tertîb etmiş ve asâkir-i hassa-i şâhânemin dahi istikmâl-i hüsn-ü nizâm ve istihdamları için asakir-i mansûre-i Muhammediyye misüllü her bir alayına bir mirliva nasb ve ta'yîn olunmuş ise de bi'l-iktizâ birkaç alay asâkirin toptan bir mahalline sevk ve irsâllerinde her bir miralay yalnız kendü alayını kumanda iderek alay-ı diğeri idâre idemeyeceğinden beher iki alay idâre ve kumanda itmek üzere bir mirliva nasbı dahi kavâ'id-i mer'iyye ve usûl-ü nizâmiyyeden ve bi-tevfik-i sübhanehü ve te'âlâ redîf-i asâkir-i hassa ve mansûre-i şâhanem hakkında ittifâk-ı âra ile virilen karar iktizâsınca şimdiye kadar tertîb ve tanzîm olunmuş olacak taburların idâre ve kumandası ve lazım talîm ve ta'allümlerinin icrâ ve ifâsı hususlarına dikkat etmek üzere iktizâsına göre mirliva ve alaylar nasbıyla asıl zabıtân-ı hassa ve

mansûre-i şâhaneme ihsân kılınan diyet ve imtiyazâtın iş bu asâkir-i redîfe sınıfı hakkında dahi icrâsı icâb-ı halden idüğüne mebni hüdavendigâr redîf-i hassa taburları muktezâ-yı irâde-i seniyye-i mülûkânem üzre asıl asâkir-i hassa-i şâhânem taburları vechiyle ta'rif ve tanzîm-i birle iktizâ iden miralayları nasb ve ta'yîn olunarak birinin dahi mirliva nasbı lazım gelüb sen ki paşa-yı mûmâ-ileyhsin edîb ve dirâyetkâr ve talîm ve ta'allüm ve idâre-i umûr-ı asâkiriyyede kesb-i vukûf-ı tâm ile istihkâkın bedidâr olmağla zikr olunan hüdavendigâr eyaleti redîf hassa mirlivalığına naklinle ol babda emr-i şerîfim ısdâr olunması hususu asâkir-i hassa-i şâhanemle Anadolu tarafı redîf-i hassa ve mansûre-i padişâhânem ser-askerî damâd-ı sâni şehir-i yârânem düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezirim Mehmed Said Paşa edâmallâhü te'âlâ iclalehü tarafından arz ve iş'âr olunmuş ve iş'âr-ı vechile zikr olunan hüdavendigâr redîf-i hassa-i şâhânem mirlivalığına naklin hususuna irâde-i seniyye-i mülûkânem ta'allukuyla ol babda hatt-ı hümayûn şevket-makrûn-ı padişâhânem şeref-bahşa-yı sahîfe sudûr olmuş olmağın me'mûriyyetini hâvi iş bu mer-i celilü'l-kadrîm ısdâr ve i'tâ olunmuşdur. İmdi sen dahi b vechile nail olduğun imtiyâz ve itibâr ve müterettib olduğu vechile her halde icrâ-yı muktezâ-yı me'mûriyyet (...) dayîn-i ifâ-yı farîzâ-yı sıdk ve istikâmet ikdam ve gayretle dîn-i devlet-i aliyem uğrunda ibrâz-ı hüsn-ü hizmet ve sadakat (...) ve sa'y ü kudret eylemek babında fermân-ı âli-şânım sâdir olmuşdur. Buyurdum ki vusûl buldukda bu babda vech-i meşrûh üzre şeref-yefte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lazımu'l-ımtisâlimin mazmûn-u ita'at makrûnuyla amel ve hareket eylesin. Şöyle bilesin alâmet-i şerîfime itimat kılâsin. Tehrîren fî evâ'il-i şehir-i Muharrem sene selâse ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf.

Sayfa No: 87

Hüküm No: 2

Aksâ kuzâtü'l-müslimîn mevâli-i fihâmdan mahrûsa-i Burusa'da sinîn besinîn şeri'ât-ı (...) ve nüfûs nezâreti me'mûriyyetiyle kamurân olan faziletlü efendiler zide feza'ilihümâ ve iftiharü'l-emâcid ve'l-ekârim mütehayyizânından Hüdavendigâr sancağı mütesellimi saâdetlü İzzet Efendi dâme mecdühü ve (...) livâ-yı mezbûrda vakî' kazalar naiblerini faziletlü efendiler zide ilmühâ ve mefahirü'l-

emâsil ve'l-akrân voyvodagân ve sair zabitân ve defter mukayyidleri ve muhtarân ve iş erleri gayret-mendim ağalar zide kadrühüm inhâ olunur ki cümleye beyândan müstağni olduğu üzre ve memalik-i mahrûsada sâkin ve mutavattın ahâli ve ibâd ve sair asayiş ve istirahatleri istihsâl-i mazbût-ı menût ve tahrîr-i nüfûs nizâm hayriyyet-i esâmi ve bu murâd-ı mirâhimet-i itimâtın hüsn-ü hüsûlüne ve men'-i mürûr maddesinin temâmi-i icrâsına mebni ve asayiş kavî idüğü reşne-i müselleme ile merbût olarak bu maddeye ale'd-devâm dikkat ve ihtimam olunması vâcibât-ı umûr iken tahkikât-ı müşîr-âmize göre biraz dikkatden беру nizâm-ı mezkûr bazı cihetleriyle layıkıyla dikkat olunamadığından burusa'da ve civarında ve etrafında olan çiftlikâtda bir takım bekar ve habâset-şi'âr ve firarî ve şekâvet asâr eşhâs-ı namalûme ihtifâ ve karar ile envâ'-ı melânet ictisâr ve katl-i nüfûs ve henk-i ırz-ı namus misüllü evzâ'-ı na-hemvâra ibtidâr itmekde olub halbuki bu madde bâ'is-i ihlâl-i asayiş ve istirahat ve badî-i islâb-ı ârâmiş ve emniyet ber-keyfiyet olarak bi'l-vücûh rızâ-i barî ve mizâc-ı âliye menâfi madem ki sâye-i şevket-vâye-i hazret-i mülûkânede livâ-i mezkûr ve civarında bulunan sair livâyâ siz te'essür-ü muhavvel-i ahdimiz olmak cihetiyle bu misüllü mevaddın ekserîsini (...) zimmet-i me'mûrinimiz olduğu bedîhi ve kâffe-i husûsun nik ve bedî âcizden su'âl olmak hasebiyle ma'azallâhü te'âlâ ileride cümlemiz hakkında müstelzim-i vehamet olacağı derkâr ve celî olmakdan naşî birlikde bulunarak icrâ-yı iktizâsına mübâderet eylemek üzre (...) kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Süleyman Ağa zide kadrühü mahsûs me'mûriyyetin ve ma'ıyyetinde çend nefer nüfûs tedkîk ve tesyîr olunmuş olmağla siz ki muhatabûn-ı mûmâ-ileyhimsiz muktezâ-yı ru'yet ve fetânetiniz üzre şu maslahat halen ve istikbâlen ru-nümâ olan uygunsuzluğu derpîş-i hâtır idüğü o makule çiftlikât-ı mekîde ve livâ-i mezkûru hâvi olduğu kâffe-i kaza ve kasabat ve mevrâda sâlik-i bâğî ve şekâvet ve mütecâsir-i habâset-i mefsedet olan ne mikdâr bekar ta'ifesi bulunur ise marifetiniz ve ağa-yı mûmâ-ileyh mübaşeretiyile cümlesini sebt ve tenmîk ve kavî küfelâyâ rabt ve ta'vîk ile fimâ-bâd maslahat-ı mühimmesi olmayan ve yedinde muhtar kefâletiyile tezkiresi bulunmayan şahs-ı vâhidin bir mahalden bir mahale gidememesi ve o makule uygunsuz harekete cesaret edememesi esbabını istihsâle bi'l-ittifâk mazîd-i i'tinâ ve dikkat ve eşhâs-ı merkûmeden adem-i ita'at tehrîrden mübâ'adet ider olur ve içlerinden kâvi kefil göstermeyüb emniyet olamayanları bulunur ise o misüllülerin def'-i vücûdu şekâvet-ârudeleri zımnında derhal kayd-ı

bendiyle yanlarına müstevfâ ademler terfîk olunarak doğru tersâne-i âmireye sevk ve sâlikine müsâra‘at ve çiftlikât-ı merkûmede fülânın ve bu fülâna müte‘allik denilübde hatır ve gönle bakmayub bu suretle müsâmaha ve betâ‘et lazım gelür ise hakkı ve celî tahkîk olur ise sâye-i şâhânedede mesâlih-i saire ve hâlisânem sermed-i (...) hâli üzre terk ile bi’n-nefs ol tarafa âzimet ve ruhsat-ı seniyye istihsâl-i terbiye ve ta‘ife-i şekâvete sa’y-i mehmân olmak mümkünatdan olacağı derkâr idüğünden ona göre hareket dermiyân-ı gayret her halde men‘-i mürûr ve tahrîr maddesinin halelden vikâyesiyle hüsn-ü ifâsı vâcibe-i hâl-i ibâd vikâye-i emniyet ve sair mefrûzâsının bir vakt-i matlûb icrâsı hususuna inşâ-i maddûriyyet ve fatâneti ve mugâyir ve rızâ-yı hâl ve hareket vukû‘ bulur ise menâfi rızâ evzâ‘ tecâsür olur ise kat‘an ve kat‘iyyeten hatır ve gönle bakılmayarak tenbihân ve ikâzan ve te’kîden ihtiyâr-ı divân-ı eyalet-i cerâyir ve kağudan-ı deryâ müşîr ve divân-ı eyalet-i Hüdavendigârdan iş bu buyuruldu hatt-ı ısdâr ve mübâşir-i mûmâ-ileyh ile tesyâr olunmuşdur. İmdi vusûlünde gerekdir ki ber-mantuk buyurulduharekete mazîd-i ihtimam ve vesâyâ-yı meşrûhânın tamamî-i icrâ ve infâzına sa’y-i mâlâ kelâm ile mugâyiri vasfı tecvizden ittikâ-i tâm eyşeyesiz deyu.

Fi 27 Rebiü'l-Evvel 1253

Sayfa No: 88

Hüküm No: 1

Bin iki yüz elli iki senesi Ruz-ı Kasım’ından elli üç senesi Ruz-ı Hızır’ına kadar vukû‘ bulan tekâlif-i şâzze ve masârifâtının tevzî‘ defteridir.

Guruş	
00700	Zeytun bedeli isti‘câline gelen mübaşire hizmet
00400	Bedeliyye-yi mezbûru Burusa’ya getüren Hasan Ağa’ya haricirah
01200	Ba-emr-i âli müretteb kılınan bahr-i sefide irsâl kılınan asker için gelen kavasa hizmet
00460	Balıkesir’e nakl olan potin kuyudiyiye kirasına verilen
05850	Bahr-i sefide irsâl kılınan elli bir nefer askerin ma‘iyyetinde giden cebelülerine verilen harcirah

08610	Yekûn
01600	Mâl-ı mukâta'ayı der-aliyye mansûre hazinesine teslim etmek üzere emin kavasa ve terfîkine harcirah
00350	Mezbûr hazinenin masarfâtı için verilen
04800	Ankara valisi İzzet Paşa Efendimizin güherçile matlûbu için verilen
00550	Meblağ-ı mezbûrun tahsiline gelen kavasa hizmet
15910	Yekûn
00370	Ba-buyuruldu yoklama için gelen tatarla hizmet
00600	Bahr-i sefide irsâl kılınan askerin isti'câline verilen hazine hizmeti namıyla ver[ilen]
00150	Merkûmun kendüye hizmet
00650	Ba-emr-i âli matlûb kereste bedeline Burusa'ya getüren Mustafa Ağa'ya harcirah ve erfikine
17680	Yekûn
00129.5	Ba-emr-i âli matlûb buyurulan nüzül avârızının zam için verilen
00100	Asakir-i rediflerin mahiyesini getüren tatarla hizmet
02250	Bahr-i sefide ikmâli için irsâl kılınan sekiz nefer askerin cebelülerine verilen
00500	Ba-pusula-i şer'-i sancak masârifi için verilen hizmet hazine hizmeti namıyla
20659.5	Yekûn
00150	Merkûmun kendüye hizmet
00400	Bahr-i sefide irsâl kılınan asker isti'câline gelen mübaşire hizmet
00600	Sancak masârifi isti'câline gelen mübaşire hizmet
00350	Ba-emr-i âli ecnâs altunu mübaya'aciye verilmek için gelen mübaşire
22159.5	Yekûn
00600	Asakir-i hassanın ahzı için gelen Habib Ağa'ya hizmet
00250	Ba-byuruldu nüfus defteri için gelen mübaşire hizmet
00200	Redfilerin talime vakti için gelen tatarla hizmet
00100	Merkûmların mahiyesini getüren tatarla hizmet

00300	Merkûmmların ma'aşlarını getüren tatarla hizmet
23609.5	Yekûn
06004	Elli iki senesi Kasım tevzî'inden hüdavendigâr sancağından ba-mahkeme pusula-i şer'-i sancak masârifi için verilen
00550	Matlûbun mübaşire verilen
00600	Meblağ-ı mezbûru Burusa'ya getüren Hüseyin Ağa'ya ve Refik Mustafa Ağa'ya harcirah
00457	Elli iki senesi ref'-i menzîl için verilen
00300	Bahr-i sefide irsâl kılınan asker için isti'câline gelen Ali Ağa'ya hizmet
31520.5	Yekûn
01400	Ruz-ı Kasım sahh-ı âli keşîdesne verilen
00400	Rediflerin tabutları Burusa'ya gitdikde harcirah verilen
00270	Merkûmların mübaşirine verilen
00800	Bu def'a müretteb olan cedîd rediflerin mübaşiri Ahmed Fevzi Paşa Efendi kavasına hizmet
00500	Mütesellim ağanın i'lâniyye buyurulduzu getüren Ali Ağa'ya hizmet
34890.5	Yekûn
00200	Tezkire yoklaması için gelen tatarla
00200	Menzîl için gelen tatarla hizmet
00155	Selâtü devam için gelen Mehmed Ağa'ya hizmet
02350	Ba-buyuruldu asâkirin redifleri Burusa'ya gitdikde cebelülerine harcirah
11767.5	Merkûmların müdiri el-hâc İsmail yediyle Burusa'da sarf olan meblağ
49563	Yekûn
03250	Elli nefer cedîd redifler için ahz olan has ma'a külah
01810	Merkûmların Ruz-ı Kasım'ından Ruz-ı Hızır'ına kadar altı mâh zarfında ayakkabılarına
00250	Yoklama ve cizye hususuna gelen tatarla hizmet
01456	Ba-pusula-i şer'-i kereste kirasına kat'iyye ve mimâriyyesi için verilen
00300	Meblağ-ı mezbûrun hizmet mübaşiriyyesi
56629	Yekûn

00099	İmdâd hazeriyyesine verilen
02510	Hafız Paşa Efendimiz vurûdunda şehir kethüdâsı yediyle ba-defter sarf olmuş olan
01890	Müşâr mûmâ-ileyhin haremi vurûdunda merkûm yediyle sarf olan
03750	Altı mâhdan berü konak ve mahkeme için tamirine sarf olmuş olan
09819	Ruz-ı Kasım'dan berü ve Ruz-ı Hızır'ına mürûr-ı ubûr iden asâkir-i mansûremiz mürûrlarında irkablarına verine bargir kirası
74697	Yekûn
10972	Ba-evâmîr-i aliyye mürûr-ı ubûr iden hademe ve mübaşîrânın konak masârifleri
17500	Cümle ittifâkıyla cânib-i vilayetden kiracı başıya verilen
01200	Ruz-ı Kasım'dan Ruz-ı Hızır'ına kadar jurnal efendi mahiyesi
02450	Candar derbendi bekçilerine verilen
106819	Yekûn
013565	Şehir kethüdâsı Osman Ağa'nın altı mâh müddetde ba-defter-i müfredât umûr-ı vilayete sarf olmuş olan
009280	Ruz-ı Kasım tevzî'inden baki kalan mümteniü'l-husûl olan
000500	Şehir kethüdâsı mahiyesi
000600	Sandık emini mahiyesi
000600	Mukayyid efendi mahiyesi
131364	Yekûn
019000	Ber-mu'tâd verilen mâl-ı mukâta'a
066650	Sâbık-ı vechi üzre verile gelen semere-i mukâta'a ve şecer-i kebîr semeresi ma'a harc ma'a harc-ı bâb ez-gayr-ı hisse-i kaza-i Günyüzü
006000	Ber-mu'tâd verilen tahsildâriyye
006000	Ber-mu'tâd atufetlü ağa efendimize ikramiye
010000	Ruz-ı Kasım'dan Ruz-ı Hızır'ına kadar sarf olan akçenin güzeştisi
239014	Yekûn
005842	Ber-mu'tâd-ı kadîm gurusda birer pâreden faziletlü Hakim Efendimize harc-ı defter ve imza
244856	Yekûn

Yalnız iki yük kırk dört bin sekiz yüz elli altı guruş

Eddâ-i el-kadı be-makâm-ı
kaza-i Seferihisar el-mahrusa
Mehmed Esad zade
Gaferâ lehümâ

Sayfa No: 89

Hüküm No: 1

Şerâyî‘ şî‘âr Yenişehir kolunda vakî‘ kazaların nüvvâbı faziletlü efendiler zide fazlühüm ve mefahirü’l-emâsil ve’l-ayân ve voyvodaları saadetlü ağalar zide mecdühüm ve vücûh-ı memleket ve sair iş erleri zide kadrühüm inhâ olunur ki bazı kaza ve mahallerde olan ihtisab ve gümrük me’mûrlarının ve sairlerinin mugâyir-i irâde-i seniyye ve hilâf-ı usûl ve nizâm hareketleri vukû‘una mebni bazı tenbihât-ı aliyyeyi şâmil bu def‘a tarafımıza ve cümleye hitâben şerefrîz-i sahîfe-i südür olan fermân-ı celilü’ş-şânının mümzî suret-i ihrâc ile tarafımıza gönderilmiş olmağla keyfiyet-i me‘âl-i münîfden malûmların oldukda kazalarınızda der-saâdete ve İzmir’e nakl olunacak emti‘a ve eşya-yı sairenin ber-muceb-i nizâm (...) ve mikdârını mübeyyin ashâb-ı yedlerine meccânen tezkîreleri i‘tâ ve bu suretin serîr-i seniyye iderek rüsûm-u ihtisâbiyyesi alınmaksızın der-aliyye ve İzmir’den ma‘ada mahallere bir şey kaçırılmayub bu makulelerin usûlü üzre mahalinde me’mûru marifet-i rüsûmat-ı tamamen ahz olunması ve ve İzmir’den kazalarınıza vürûd iden kahve ve emti‘a-yı sairiyye yed-i vâhid vesilesiyle râyicinden noksana baha teklif olunmayub pazarlıkları uyuşmadığı halde ihtisâbiyye-i varakiyye gümrüğü ve rüsûm-u yevmiyesi İzmir ihtisâbı tarafına verilmiş olduğu mübeyyin tezkîre ibrâz eyledikde ol mahlin ihtisâbın me’mûru tarafından ve saireden bir akçe talep olunmayarak mahall-i âhara nakle mumâna‘at olunmamasını icâbından olduğundan bu hususlara kemâl-i mertebe ihtimam ve dikkat olunarak ve irâde-i seniyyenin harf be-harf icrâsıyla mugâyiri vaz‘ ve hâletde vukû‘undan mübâ‘adet ve nizâm-ı mezkûrun tatarruk-u halelden vikayesi emrine mezîd-i i‘tina ve dikkat eylemek için ber-muceb-i emr-i âli mütesellimîn liva-i hüdavendigârdan iş bu buyuruldu iş‘âr ile tesyâr olunmuşdur. Bi-

mennihi te'âlâ gerekdir ki ber-mantûk suret-i emr-i âli ve mucib buyuruldu amel ve harekete dikkat eyleyesiz ve's-selâm.

Fi 29 Rebiü'l-Evvel 1253

Sayfa No: 89

Hüküm No: 2

Düstûr-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizâmü'l-alem müdebbîr-i umûrû'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmîmi mehâmü'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhîd-i bünyanü'd-devle ve'l-ikbâl müşeyyîd-i enkânü's-saâde ve'l-iclâl el-mahfûf-ı bi sunûf-i avâtufü'l-meliki'l-âla halâ mülhâkatıyla hüdavendigâr eyaleti müşiri vezirim Ahmed Fevzi Paşa edemallâhü te'âlâ iclâlehü ve mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm madenü'l-fezâ'il ve'l-kelâm Hüdvendigâr sancağında kâin kazaların kadıları ve naibleri zide fazlühüm ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân zikr-i âti rüsûmatın emanete tahsîline bu def'a cânib-i ihtisâbdan me'mûr kılman emin Bey zide kadrihû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsil olacak malûm ola ki ricâl-i devlet-i aliyemden halâ İstanbul ihtisâb nazırı iftiharü'l-emâcid ve'l-ekârim es-seyyid İbrahim dâme mecdühû takdim eylediği takrîri mefhûmunda cânib-i nezâret-i ihtisâbdan idâre olunmakda olan İstanbul ve tevâbi'i serçîn ve derçîn mukâta'sı mülhâkatından Hüdavendigâr sancağının hâvi olduğu kazalar rüsûmatının iş bu iki yüz elli iki, senesi Mart ibtidâsından Şubat'ı gâyetine gelince icâb idenlerden ber-muceb-i müte'arrif me'mûr-u merkûm marifetiyle cem' ve tahsîl için şürûtu derciyle emr-i şerîfim südürünü tahrîr ve inha olunmuş ve kuyûda bi'l-mürâca'a mukâta'a-yı mezbûre mansûre hazine-i celilesi tarafından an yed-i vâhid zabt ve idâre oluna gelen mukâta'atdan olarak rıbha gelen bakar ve koşu sığır (...) ve basdırmalıklarına beherinden yüz yirmi ve camusun beherinden yüz seksen ve koyun ve kuzu ve keçi ve oğlakların beherinden üçer ve revgân-ı (...) (...) beher kantarında yüz otuz ikişer pâre hınzırın beher re'sinden yüz yirmişer ve meşe fiçı tahtasından üç gürgenin adem-i tahammülüne mebni kadîmi üzre ve fiçı hınzırının beher deminden on iki ve cedîd yapılan fiçidan sagîr ve kebîr birbirine uydurularak atuz altışar akçe ve koyun sürüsü kaçırın ele geçdikde kadîmi üzre on ikişer akçe kaçgun resmi ve yüz guruş cerîmeleri alınmak ve fiçıcıdan tutmak salan rüsûmu olarak taşra fiçıcılarının beherinden senevi altışar guruş tahsîl olunub ve alınub ve satılan mal üzerine

varılamayub alınmış verilmiş olduğu yedinde bulunandan hesabıyla rüsûmatı tahsil olunmak ve hîn-i tahsîlinde biz askeriz ve yahud çiftlik mahsûlümüzdür deyu muhalefât iden olur ise muhalefetlerin men‘ ve def‘ olunub evkâf-ı salâtin zabıtların ve voyvodalar ve beytü’l-mâl eminleri ve erbâb-ı timar ve zu‘amâ misüllü kimesneye muhalefet etdirilmek hususları şürût-ı nizâmından bulunmuş ve inha olunduğu üzre sene-i sâbıkada dahi emr-i şerîfim verilmek mülâbesesiyle iki yüz elli iki senesine mahsûben dahi tahsîl babında emr-i şerîfim ısdârı hususuna irâde-i seniyyem ta‘alluk eylemiş olmağla vech-i meşrûh üzre amel ve hareket olunmak fermânım olmağın hassaten iş bu emr-i celilü’l-kadr ısdâr ve me’mûr-u merkûm ile irsâl olunmuştur. İmdi vüsûlünde siz ki müşir-i müşâr ve kuzât ve nüvvâb-ı mûmâ-ileyhimsiz. Keyfiyet irâde-i aliyyem mantuk-ı emr-i şerîfimden malûmunuz oldukda livâ-i mezbûr kazalarının ber-muceb-i şürût nizâm-ı mezkûr rüsûmat-ı serçîn ve derçînin sene-i merkûmeye mahsûben dahi me’mûr-u merkûm marifetiyle icâb ve iktizâ idenlerden tahsil olunub bu babda kimesnenin inat ve muhalefet eylemeleri esbâbının istihsâline biz ecl-i himmet ve mezîd-i i‘tinâ ve dikkat eyleyesin ve sen ki me’mûr-ı merkûmsun sen dahi rüsûmat-ı mezkûreyi şürût-ı mezbûre mucibince müşir mişârunileyhin inzimâm-ı re’yî ve marifeti ve marifet-i şer‘le icâb ve iktizâ idenlerden tamamen tahsîl idüb ziyade nesne talebiyle fukarâ-yı iz‘âcdan tevakkî ve mübâ‘adet eylemek babında fermân-ı âli-şânım sâdır olmuştur. Buyurdum ki hükm-ü şerîfimle vardıkda bu babda vech-i meşrûh üzre lerefyafte-i sudûr olan iş bu emr-i şerîf-i celilü’ş-şân vâcibü’l-ittibâ‘ ve lazımu’l-ımtisâl mazmûn-ı münîf-i birle âmil olası şöyle bilesiz.

Fi 5 Zilhicce 1252

Sayfa No: 89

Hüküm No: 3

Düstûr-ı mükerrerem müşir-i mufahham nizâmü’l-alem müdebbîr-i umûr-ı cumhûr bi’l-fikri’s-sâkıb mütemmîmi mehâmü’l-enâm bi’r-re’yi’s-sâib mümehhîd-i bünyanü’d-devle ve’l-ikbâl müşeyyîd-i enkânü’s-saâde ve’l-iclâl el-mahfûf-ı bi sunûf-i avâtufü’l-meliki’l-âla halâ redîf hassa-i eyalet Hüdavendigâr müşirliği inzimâmıyla bi’l-fiil kapudân-ı deryâ vezirim Fevzi Ahmed Paşa edemallâhü te‘âlâ iclâlehü ve emirü’l-umera‘i’l-kirâm umdetü’l-küberâ‘i’l-fihâm zülkadri ve’l-ıhtirâm

el-muhtassu bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-allâm redîf asâkir-i hassa-i şâhânem mirlivalarından bolu sancağı muhassılı Mustafa Mazhar Paşa dâme't-me'âliyhû ve iftiharü'l-ekârim camiü'l-mefâhir ve'l-mekârim el-muhtassu bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'd-dâim dergâh-ı mu'allâm kapucu başlarından mîr-ahûr-u şehr-i yârânem pâyesiyle Karesi sancağı mütesellimi Şerif zide ulüvvühû ve mefahirü'kuzât ve'l-hükkâm madenü'l-fezâ'il ve'l-keâm Hüdavendigâr ve Kocaeli ve Bolu ve Karesi ve Eskişehir sancaklarında vakî' kazaların kuzât ve nüvvâbı zide fazlühüm ve mefahirü'l-emâcid ve'l-ayân hâcegân-ı divân-ı hümayûnumdan Burusa mütesellimi el-hâc ahmed İzzet ve Kocaeli mütesellimi Mehmed ve Eskişehir sancağı mütesellimi Mahmud Bey zide mecdühüm ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zide kadrühüm tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olacak malûm ola ki asâkir-i mansûre-i şâhânem tabur ve alayların ikmalî noksanları için Anadolu ve Rumeli'den müretteb neferâtın istibdâsı nizâm-ı mehâsin-i iktisâmına ve gerek memleketlerinde ve gerek b tarafda isimleri bâlâlarına şöhret ve sinn ve makamları ve vatanları keyfiyâti tasrîhiyle künyeleri işâretinden zühûl olunmuş olduğundan içlerinden vefatlarından ve firar etmiş olub da bulunamayanların yerlerinde hasebü'l-nizâm âharların tedârik ve celb olunmak üzere memleket ve esâmisini mübeyyinasâkir-i mansûre yoklamasından mahrec defteri mantukunca mahallerinden taleb ve taharrîsinde ekserinin şehriyye ve esâmîni tevâfuk itmeyerek bi'z-zarûre müceddeden neferât tahrîr ve irsâline mecbûriyet vukû' bulmakda olub bu suret tâdil ve tesviye usûlüne menâfi ve bi'l-vücûh rızâ-yı meyamin-i iktizâ-yı mülûkânemin hilâfî bir keyfiyet olmakdan naşi ber-taht-ı zâbitaya idhâli yani sâye-i merâhim vâye-i mülûkânemde hem ahâliye bâr olmayacak vechile usûlü hakkâniyyet-i mucib ve hem de devâm ve sebât kıssasını müstevcib olmak suretlerinin istihsâli lazım olduğuna mebni eğerçi asâkir-i mansûre-i mezkûrun mevcudlar için mahiyye ve ma'âş defterlerinde künyeleri işâret etdirilmekte ise de bundan böyle Anadolu ve Rumali'de kâin eyalet ve elviyeden alayların ikmâlî noksanı zımnında ileride neferât tertîbi icâbında kangı kazadan istenilmek lazım geleceği bilinmek için mahalinden tedârik ve tesyîrinde kendülerinin(Sayfa No: 90) ve babalarının isim ve şöhretleri ve buldukları kaza ve nahiye ve karyelerin keyfiyetleri ba-tasrîh mahallerinde öylece defteri tanzîm ve imzâ ve tahrîr ile sicill-i mehâkime bade'l-kayd zîr-i (...) idaresinde buldukları müşîrâna benâm ve vüzerâ-

i izâm ve ferik ve mîr-i mirân ve mütesellimîn taraflarından ba-tahrîrat ve i'lâm bâb-ı ser-askeriyye irsâl olunarak vürûd iden neferât kangı tabur ve alaya taksim olunacak ise ona göre defâtir-i vârideye tatbikan başka başka defter gûna yoklama kâtiblerinin tahrîr idecekleri tezkîrelerde her birinin isim ve kendüsü izahan gösterilerek neferât-ı merkûm taraf-ı ser-askerîden takım takım me'mûrlar terfikiyle tabur ve alaylara gönderildikde kangı zamîm ve bölük ve tabura verilmiş ise derhal alay defterine kayd ve jurnale idhal-i birle gönderilecek tezkîrede muharrer esâmi mahaline işaret ve vusûlünü musaddak ümerâ ve zabıtânı temhîr iderek tezkîre-i mezbûru canib askeriyyeye lede'l-i'ade asâkir-i mansûr kâtibi bulunanların hattıyla ba-buyuruldu ser-askerî yoklamaya kayd ve jurnal tarafında hıfs olunmak ve iş bu taksîm olunacak neferât-ı merkûmenin akraba ve ta'allukâtı padişah askerliği nâm-ı fevz-i ittisâmı ihrâz eylediği ve kumandası dahil olduğu alayı ve taburunu bilmek ve zikr olunan vülât ve mutasarrıf ve sair zabıtân-ı memleket ve vücûh-ı ahâli dahi neferât-ı mersûlenin mahaline vâsıl olduklarına ve içlerinden esnâ-yı râhda celle ilâhi vukû' bulan ve firarı ve yahud askerliğe alıvirmeyüb iade kılınanları olur ise onlara ittîlâ kesb eylemek için mahalinden gelen defterde muharrer esâmisi zîrine dahi neferât-ı mezkûre kangı hayme ve bölük ve tabura verilmiş ise işaretle sicill-i mehakimde kayıtları mahaline şerh verilerek hıfs ve iktizâsı icrâ olunmak üzere defter-i mezkûr cânib-i ser-askerîden tamhîr ve tasdîk ile bab-ı âli tarafından mahallerine i'ade kılınmış ve taşra me'mûriyetlerinde bulunan alayların tekmîl-i noksanları için mensub oldukları eyalet ve elviyenin müşîrân ve vülât ve mutasarrıfı câniblerinden bi't-taleb neferât tahrîr ve sevki icâbında dahi bâlâda beyân olunduğu vechile künyeleriyle sebt-i defter olunub taraflarından ve cânib-i şer'eden tamhîr-i birle yanlarına terfik olunacak me'mûrlar ile mevkî' me'mûriyetlerine lede'l-vürûd bu tarafda icrâ olunan usûle tatbikan evvel ayda hayme ve bölük ve tabura verilmiş ise künyesiyle tabur defterine kayd olunduktan sonra isimleri bâlâlarına işaretle ümerâ ve zabıtânı ba-temhîr derbâr-ı şevket-karârıma irsal olunmak üzere ol defterlerine me'mûru yediyle mahalline iade ve idhâl olundukda hayme ve bölük ve tabur sicilinde olan isimleri kayıtları mahallerine bade'l-işâret usûl-ü muharrerin icrâsı zımında ba-tahrîrat ve i'lâm Der-saâdetime takdîm ve takımıyla bab-ı âliden cânib-i ser-askeriyye tisyâr kılınmak üzere icrâsı hususları bi't-tensîb ol babda Anadolu ve Rumeli'ye icâb-ı vechile evâmîr-i aliyem şartıyla lazım gelen mahallere ilm u

haberinin tisyârı husûsu halâ bi'l-istiklâl asakir-i mansûre-i ser-askerî imâd-ı şehri-yârânem düstûr-u mükerrerem müşîr-i mufahham nizâmü'l-âlem vezirim Halil Rifat Paşa edamallâhû te'âlâ iclalehû tarafından ba-takrîr ifade ve inbâ olunmuş ve vakı'a bu husûs i'tinâ ve dikkat olunacak mevâddan yani iş bu asker maddesi cümleye beyândan müstağni olduğu vechile bünyân-ı dîn-i devlet-i aliyemin rükn-ü izâmı mesâbesinde olarak emr-i bârda her dürlü teşhîr ve istikmâl revâbıt-ı nizâm-ı halelleri nezd-i me'âli vefri cihandârânemde cümle umûrdan akdem olarak bu kazalara her tarafda kemahî hakkuhâ ihtimam ve dikkat-i kafiye-i me'mûrîne ve belki cümle tahrîr ve tanzîm olan neferât hakkında bede' ve icrâ ile bundan böyle ileride ale'd-devâm öylece yürüdülmesine i'tinâ olunmak vesâyasını şekl-i iktizâ idenlere bu dahi başka başka evâmîr-i şerîfim tasdîr ve lazım geldikde ilm u haberini tasdîr ve tesyîr kılınmış olmağla siz ki vezirim ve mir-i mirân ve mütesellim ve kuzât ve nüvvâb mûmâ-ileyhimsiz. Emr-i şerîfim mucibince zîr-i irâdenizde kâin mahaller cümlesini usûl-ü meşrûhiyye tatbikan tahrîr ve itmam ve bundan böyle gelen asâkir-i muntazama-i şâhânem tabur ve alaylarının ikmâl-i noksanları için gönderilecek neferât haklarında bu usûle ri'ayet ihtimam ile hiçbir vakitte hilâf-ı vaz' ve hareket vukû'a gelmemesi esbâbını istihsâle bi'l-ittifâk ve dikkat eylemeniz için iş bu celilü's-şân ısdâr olunmuştur.

Fi 23 Rebiü'l-Ahir 1253

Temel-kelâm bi-avnillâhi'l-meliki'l-allâm

Mehmed Esad

Sayfa No: 90

Hüküm No: 1

Bismillâhirrahmânirrahîm

Ya Fettâh Ya Rezzak Ya Ganî Ya Munî Ya Hafız

İzzet me'âb şeri'ât nisâb eşrâf-ı kuzât-ı kirâm zü'l-ihtirâmdan mevlana es-seyyid Ahmed Efendi kâm-yab

Bade't-tahiyyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki ber-vech-i mansıb mutasarrıf olduğum Seferihisar Günyüzü kazasının iş bu sene selâse ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf Cemaziye'l-Evvel'i guresinden zabt etmek üzere kaza-i mezbûrun umûr-ı ahkâm-ı şer'iiyesi tarafımızdan cenâbınıza ihale ve tefvîz olunmuşdur. Gerekdir ki kaza-i mezbûru tarih-i merkûmdan zabt idüb ve beyn-el-ahâli icrâ-yı ahkâm-ı şer'iiyede sa'y-i cemîl ve vakî' olan mevtâ-yı askeriyye muhalefâtını tahrîr ve terkîm ve beyn-el-verese bi'l-farizâtü's-şer'iyye tavzî' ve taksîm husûsuna ihtimam ve dikkat idüb cadde-i şer'i şerîf nebevîden serimo inhırâfa cevaz ve ruhsat göstermeyesin ve's-selâm.

El-fakîr Mustafa Tahir el-kadı

Be-kaza-i Seferihisar Günyüzü

Sayfa No: 90

Hüküm No: 2

Düstûrîn-i mükerrâmîn müşîrîn-i mufahhamîn nizâmü'l-âlem müdebbîri'l-umûrû'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmîmi nizâmü'l-âlem bi'r-re'yi's-sâ'ib mümehhîdü bünyanü'd-devle ve'l-ikbâl müşeyyîd-i enkânü's-saâde ve'l-iclâl el-mahfûfîn-i bi-sunûfi avâtufü'l-meliki'l-âlâ redîf asâkir-i hassa-i eyâlet-i Hüdavendigâr müşîrliği inzimâmıyla bi'l-fiil kapdân-ı deryâ vezirim Fevzi Ahmed Paşa ve redîf-i mansûre-i eyalet Aydın müşîri ve Saruhan ve Suğla ve Mentese sancakları mutasarrıfı vezirim Yakup Paşa edamallâhû te'âlâ iclalehümâ ve mefahirü'l-ekâbir ve'l-ekârim camiü'l-mefâhir ve'l-mekârim el-muhtassûn-ı bi-mezîd-i inayeti'l-meliki'd-dâim dergâh-ı mu'allâm kapucu başlarından mîr-i ahûr-ı şehir-i yârânem pâyesiyle Saruhan sancağı mütesellimi el-hâc Eyüb ve Mentese sancağı mütesellimi Tavaslı Osman ve Karesi sancağı mütesellimi Şerif zide ulüvvühûm ve iftiharü'l-emâcid ve'l-ekârim camiü'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtassu bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'd-daim Suğla sancağı mütesellimi kapucu başı İlyas zade Mehmed dâme mecdühü ve mefahirü'l-kuzât ve'l-hükkâm madenü'l-fezâ'il ve'l-kelâm Eskişehir ve Karesi ve Hüdavendigâr ve Suğla ve Aydın ve Saruhan sancaklarında vakî' kazaların kuzât ve nüvvâbı zide fazlihüm ve mefahirü'l-emâcid ve'l-ayan hâcegân-ı divan-ı hümayûnumdan ve sadrazam mektubcusu

hülefâsından zikr-i âti hususa bu def'a me'mûr ve ta'yîn kılınan el-hâc Hüseyin ve Burusa mütesellimi el-hâc İzzet ve Eskişehir sancağı mütesellimi Mahmud Bey zide mecdühüm ve mefahirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodagân ve ayân ve zabıtân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zide kadrühüm tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olacak malûm ola ki beyândan müstağni olduğu üzre bi-lutfihî sübhânehû ve te'âlâ zât-ı hilâfet simâh-ı mülûkânem bâ'is-i selâmet-i dâreynimiz olan şeri'ât-ı mutahhara-i hazret-i nebeviyyenin hâdim ve hamisi olarak ahkâm-ı şerîfim kaffe-i memalik-i mahrûsatü'l-memalik-i padişâhânemde kemâhî hakkuhâ icrâsı zimmet-i vâlâ töhmet-i padişâhâneme mütehattim ve müterettib ve ba-husûs şeref ve şehir-i yârânemde akdem amâl ve e'izzi me'ârib olduğu derkâr ve bu dakikalara dikkat ve her halde usûl-ü hakkâniyyeti ri'ayetle kaffe-i usûl ve mesâlihi kırtâs-ı şer'î kavîme tatbikan tesviye ve ru'yet iderek taraf-ı eşref-i şâhânem için cümleden da'vât-ı hayriyye isticlâbına sa'y ü dikkat eylemeleri şer'î şerîf me'mûrları olan kuzât ve nüvvâba farîza-i uhde-i me'mûriyyet iken bir müddetden berü o makule hükümet-i şer'ide bulunan kadı (**Sayfa No: 91**) ve naibler adem-i mübâderet ve dikkat ve tama'-ı hâma teb'iyyet ile taşra ahâlisinden ve me'mûriyyetden bazı kimesneler hakkında şakir ve şikayeti mârızında şahs-ı validesi hem aleyhine ve hem lehine ve bazı (...) inhâsı takrîben yekdiğerin verdiği i'lâmın hilâfına mütehâlif-i mazmûn i'lâm i'tâsıyla hakk-ı ibtâl ve emr-i savâyı ketm ve ihlâl etmek ve bundan başka hitâbet ve imâmet ve tevliyet ve cihât-ı saire mutasarrıflarından biri fevt oldukda cihât-ı mahlûlenin müteveffânın evletları var ise evladına ve bila-veled ise ehil ve erbabına tevcîhi usûl-ü kadîme mer'iyyesinden iken bu usûle dahi adem-i ri'ayetle mâ-ehil makuleler yed-i marifeti fâhiş harc ahzıyla i'lâm virüb bila-mucib hukuku ızrâra cesaret eylemek ve hatta o misüllü kasabat ve kurada zuhûr iden cihât-ı mahlûleyi fi'l-asıl taşra ahâlisinden olub tahsîl-i ulûm-i aliyye zımnında der-saâdetimde medâriside sakin bulunan ve yahd mahalinden gelen talebe-i ulûm ve sair kesânın öyle aşuru hâre vermeyle adem-i kudretleri cihetle i'lâm alamayarak cihet-i mutasarrıfı müteveffânın bila-veled irtihâlini yalnız razuhâle takdîm ile ifade ve istid'a ve rahmeten-lehüm bazılara müsa'ade olunarak taveccih ve berât i'tâ olunmakda ve bu kabilden olanlardan ekserinin mahalinde evladları bulunub mu'ahhar vukû'a gelen istid'a ve istirhâma mebni cihât-ı mezkûre tekrar ref' ve asıl mutasarrıfı evladına verilerek bu tarîk dahi tarafeyni mübteşâ-yı zarâr ve ziyân etmekte ve'l-hâsıl gerek de'avî-i vakı'a ve gerek

vezâ'if ve cihât-ı mahlûle zımında verile gelen i'lâmatda hakkaniyyet ve istihkâk ve ehliyet aranmayarak cihât külliyyetli harc i'tâsına ve yahd vücûh ve zabıtân vilayetin nasb ve iltimâsına mğnhasır olduğu tahkîk olunub bu suretde dînen ve mülken muzır ve bi'l-vücûh rızâ-yı meyâmin arıza-i şehin-şâhâneme mugâyir bir keyfiyet olmakdan naşi husûs-ı mezbûrun bir suret-i haseneye rabt ve tevsikîyle uygunsuzluğun men' ve def'i vâcibâtdan ve ekser elviye ve eyaletde evkâf-ı hümayûn-u feyz-i meşhûn-ı mülûkânem nezâreti cânibinden sicillât nâzırı me'mûr ve ikâme olunub bunların evkâf husûsâtında vukûf ve malûmatları vazihâtdan olduğuna mebni fimâ-bâd cihat ve vezâ'if mahlûlâtının tevcîhi istid'asına dair olan i'lâmâtı musaddak nuzâr-ı mûmâ-ileyh taraflarından dahi başkaca memhûr arz takdîm olunmak ve mu'accelât nâzırı bulunmayan mahallerde dahi voyvoda ve mütesellim câniblerinden hasbîce inha ve bu bahane ile ashâb-ı mesâlihden harc i'lâmâtı ve nam âhar ile hilâf-ı rızâ-yı şâhânem bir akçe ve bir habbe taleb ve ahza her kim cesâret ider ise emsâlinin terhîb zımında o makulelerin terfîkleri hakk ve te'dîbat layıkları icrâ kılınmak üzere vesâyâ-yı lazıme-i hâvi Anadolu ve Rumeli'ye fermânlar neşri husûsu nezâreti de'avî divan-ı hümayûnum tarafından ba-taksîr ifade olunub ol vechile evâmir-i aliyyem sudûrunu bi'l-fiil şeyhülislâm ve müftî'l-enâm olan mekki zade alemü'l-ulema'î'l- mütebahhirîn efdâlü'l-fuzelâ'î'l-müteverri'în mevlana Mustafa Asım edamallâhû te'âlâ feza'ilühû işaret etmeleriyle işaretleri mucibince evâmir-i aliyyem ısdârıyla ilm u haberleri i'tâsına irade-i aliyyem ta'alluk etmiş ve bu madde zımında Anadolu'nun orta ve sol kollarına ve Rumeli'nin üç kollarına başka başka evâmir-i celile-i mülûkânem tasdîr ve mevlana-yı müşarunileyh taraflarından bi'l-cümle hükkâm ve cânib-i nezâret-i evkâf-ı hümayûnumdan mu'accelât nâzırları mûmâ-ileyhime tembihnameler tasdîr ve tesyîr kılınmış olamğla siz ki müşîr-i müşâr ve mütesellim kapucu başılar ve kuzât ve nüvvâb ve sair mûmâ-ileyhimsiz vusûl-ü emr-i şerîfimde keyfiyeti lazım gelenlere ifade ve tefhîm-i birle bâde-ezîn (...) vakı'ada bir madde için muhâlifü'l-mazmûn tarafına i'lâm verilmemesi ve vezâ'if ve cihât-ı mahlûlenin asıl mutasarrıfı olan sahîha-i sulbiyyesi var ise usûl-ü mer'iyyesi üzere evladına ve bila-veled mahlûl olanların şart-ı vâkıfa bi'l-ri'âye zinhâr hatır ve gönle bakılıb da na-ehil yedlerine i'lâm ve arz verilmeyüb bi't-tahkîk ahil ve erbâbına tevcîhi ba-i'lâm ve tahrîrat derbâr-ı şevket-karârıma inha-yı birle şunun bunun için zinhâr be-zinhâr kuzât ve nüvvâb ve nuzzâr-ı mûmâ-

ileyhim taraflarından harc-ı i'lâm ve arz ve inhalarının ashab-ı mesâlihdeb bir akçe ve bir habbe alınmaması ve bunun hilâfından bulunan hikkam min-bâd bir işde istihdâm olunmamak şartıyla ibreten lissâ'irîn tarîki hakk ve nefy ve tağrîb olunacağı misüllü o makule hilâf-ı rızâ-yı harekete mütecâsir olan mütesellimîn ve voyvodagânın dahi haklarında te'dibât-ı şedîde icrâ olunacağından ona göre harekete mübâderet kılınması emr-i ehemmine bi'l-ittifâk ziyade ihtimam ve sarf-ı makderet eylemeniz fermânım olamağın divan-ı hümayûnumdan mahsûsan iş bu emr-i celilü'l-kadrîm ısdâr ve mübâşir mûmâ-ileyh ile tesyâr olunmuşdur. İmdi bu husus husûsât-ı saireye mukayyes olmayub be-gayet ihtimam olunacak umûr-u şer'iyeden olduğuna mebni bâlâda beyan olunan vesaya ve tenbihât-ı padişâhânemin her bir mahalde ale'd-devâm tenfîz ve icrâsı irâde-i aliyyem muktezâsından idüğü ve bu babda iğmâz ve tesâmüh ile hilâf-ı vaz' ve hareket vâdisinde mütesellim müstelzim-i peşimânı ve nedâmet olacağı malûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve harekete bi'l-ittihâd mezîd-i ikdam ve gayret ve hilâfından gâyeti'l-gâye tehâs ve mücânebet eylesesiz ve siz ki me'mûr mûmâ-ileyhsi[z] mazmun-ı emr ü fermân-ı mülûkânem sen dahi meczûmun olarak mucib ve muktezâsının icrâsı hiçbir vakitte ehilâf-ı vaz' ve hareket vukû'a gelmemesi esbâbının istihsâline dikkatle icrâ-yı muktezâ-yı me'mûriyyetine mezîd-i i'tinâ ve gayret eylemeniz fermân-ı âli-şânım sâdir olmuşdur. Buyurdum ki vech-i meşrûh üzre şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı vacibü'l-ittibâ' ve lazımu'l-ımtisâlimin mazmûn-u ita'atmakrûnuyla amel eylesesiz. Şöyle bilesiz ki alamet-i şerîfime i'timât kılasız.

Sayfa No: 91

Hüküm No: 1

Seferihisar kasabasında zımmî Akdoğan mahallesi mütemekkinlerinden Agob veled-i Mıgırdıç zımmî meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zikr-i âti vakfına li-ecli'd-tescîl mütevellî ta'yîn eylediği Müslim Akdoğan mahallerinde Akçeşme mütevellisi Melik oğlu Hasan mahzarında ikrâr-ı tâm ve ta'bîr-i ani'l-merâm idüb zikr-i âti vakfin sudûruna değin yedimde mülk va hakkım olub zümmî Akdoğan mahallesinde kâin bir tarafı Çetin oğlu bir tarafı Hacı Ohannes bir tarafı Karabet ve bir tarafı Cebel iş bu hudûd ile Mahdûd fevkanî ve tahtanî iki oda ve bir mikdâr havliyi müştemîl bir

bâb menzîlimi vakf-ı sahîh-i mü'ebbet ve habs-i sarîh-i muhalled ile vakf ve habs idüb şöyle şart eyledim ki menzîl-i mezbûr yed-i mütevellî ile icâr olunub hâsıl olan rub' ve galesi zikr olunan çeşmenin su yollarına sarf ve harc oluna ve mürûr-ı eyyâm ve kürûr-ı a'vâm ile mezkûra ri'ayet (...) ve menzîl-i mezkûr harâba müşerref olur ise bi-izn-i mütevellî ve izn-i hâkim ile sûk-u sultânide bade'l-müzâyede âhara bey' ve akçesi rehn-i kavî ve kefil-i malî ile istirbâh olunub ve mahalle-i mazbûr ahâlileri hasbî nâzır olalar deyu menzîl-i mezbûru mütevellî merkûma teslîm ol dahi tesellüm idüb sair mütevellîlerin evkâfda tasarrufları gibi tasarruf eylesin dedikde mütevellî merkûm dahi tasdîk eylediği iş bu mahalle kayd olundu.

Fi 25 Cemaziye'l-Evvel 1253

İmam Mehmed hazretleri ve İmam Yusuf hazretleri
kavl-i şerîfleri ile vakaftü denildi.

Şuhûd-u hâl

Hasan bin Süleyman Efendi

Seyid Mustafa bin Mahmud

Ali bin Hızır

Ceroz oğlu Hüseyin

Uzun Ömer oğlu Ali

Ve gayrihüm

Sayfa No: 91

Hüküm No: 2

Seferihisar kasabasında Cam hanında mütemekkin çerçi iken bundan akdem hâlik olan Kayserili Kirkor veled-i zâhirde vâris-i ma'rûfu olmayub terekesi Emin beytü'l-mâle aid olmağla hâlâ kaza-i mezbûr voyvodası atufetlü Mustafa Ağa Emin-i beytü'l-mâl olmağla ağa-yı mûmâ-ileyh talebiyle tahrîre ve semen-i misliyle âhara bey' olunan hâlik mersûmun terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olundu.

Fi 15 Rebiü'l-Evvel 1253

Çorab çift 147 guruş 270	Kuşak aded 17 guruş 115	Mai dizlik guruş 18	Şeytan bezi entari guruş 11 pâre 10
---	--	----------------------------------	---

Şeytan bezi entari guruş 13	Çuka kaplı kürk guruş 56	Mai dizlik guruş 26	Cedîd basma entari ma'a yelek guruş 22
--	---------------------------------------	----------------------------------	--

Köhne entari ve yelek ve kuzu kürkü Guruş pâre 37 10	Şal 1 guruş 15	Penbe şilte guruş 15 pâre 10	Kıl heybe guruş 10
---	---------------------------------------	--	---------------------------------

Fes ma'a hırdavat guruş 9	Beyaz cedîd şal guruş 65	müstâ'mel kilim guruş 25	Aba yağmurluk guruş 242
--	---------------------------------------	---------------------------------------	--------------------------------------

Nakd-i mevcûd guruş 300	cem'an yekûn guruş 1031.5
--------------------------------------	--

Cife lâşesi guruş 35	Hancıya deyni guruş 7	Resm-i adî guruş 50	Resm-i beytü'l- mâl guruş 50
-----------------------------------	------------------------------------	----------------------------------	--

Resm-i ihtisâb guruş 25	Dellâliyye guruş 10	cem'an yekûn guruş 177	Sahhü'l-bâkî guruş 854.5
--------------------------------------	----------------------------------	-------------------------------------	---------------------------------------

Bade'l-ihrac masârif sekiz yüz elli dört buçuk guruş bi'l-emân mûmâ-ileyh Mustafa Ağa'ya teslim olunduğu iş bu mahalle şerh verildi.

Sayfa No: 92

Hüküm No: 1

Seferihisar Günyüzü müderrislerinden el-hâc Hasan Efendi medresesinde tahsil-i ilm için mütemekkin iken bundan akdem vefât iden oğlu Mehmed Efendi bin Abdullah'ın zâhirde vâris-i ma'rûfu olmayub terekesi Emin beytü'l-mâle aid ve râci' olub bu makule terekeler hâlâ kaza-i mezbûr voyvodası atufetlü Seyid Mustafa Ağa bi'l-emân-ı beytü'l-mâl olmağla ağa-yı mûmâ-ileyh marifetiyle tahrîr ve semen-i misilleriyle sûk-u sultânide bade'l-müzâyede âhara bey' olunan müteveffâ-yı mezbûrun terekesidir ki ber-vech-i âti zikr olundu. Tahrîren fi'l-yevmi'l-hâmis min şehri Recebü'l-ferd sene selâse ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf.

müstâ'mel çuka cebe guruş 25 pâre 10	Bez dizlik ma'a hırdavat guruş 20.5	Heybe çift guruş 6	müstâ'mel yeşil kuşak guruş 5.5
---	---	---------------------------------	---

Köhne fes guruş 5	Devât guruş 1	Bargir ma'a semer guruş 91.5	Mültekâ ve adalı ve evrak guruş 50
--------------------------------	----------------------------	--	--

Nakd-i mevcûd	cem'an yekûn	
guruş	guruş	pâre
200	404	30

Minhâl ihrâc

Techîs ve tekfîn	Resm-i adî	Resm-i beytü'l-mâl	Dellâliyye
guruş	guruş	guruş	guruş
30	20	20	4.5

Eşyayı getüren uşağa	cem'an yekûn		Sahhü'l-beyân
hizmet	guruş	pâre	guruş
guruş	89	30	315
15			

Teskîm-i beytü'l-mâl

Mütevffâ-yı mezbûrun yedinde olan bir aded mushâf-ı şerîf vakıf olmağla (...) erbâbından bir fakir talebeye verildiği iş bu mahalle şerh verildi.

Mütevffâ-yı mezbûrun bâlâda mezkûr sahhü'l-bâki üç yüz on beş guruşu halen beytü'l-mâl olan halen kaza voyvodası atufetlü Seyid Mustafa Ağa'ya bi'l-emâne teslîm olunduğu iş bu mahalle şerh verildi.

Sayfa No: 92

Hüküm No: 2

Seferihisar mahallâtından mahallesi sakinlerinden iken bundan akdem sefer-i hümayûnda mefkûd olan Zeybek İbrahim bin Hüseyin iş bu tarihte ekmeççi İbiş bin Mehmed ve dellal Mehmed bin Hacı Halil şehâdetleri ile Müftü Efendi hâzır olduğu halde vefât-ı sabit olduğu iş bu mahalle şerh verildi.

Fi gurre-i Şaban 1253

Şehâde ale'ş-şehâde üzre

Sayfa No: 92

Hüküm No: 3

İzzet me‘âb şeri‘ât nisâb mevlana es-seyyid Hafız Ali Efendi bin Mehmed Salim kâm-yâb

Bade't-tahiyyatü'l-vâfiye inhâ olunur ki Seferihisar Günyüzü mutasarrıfı es-seyyid Mehmed Tahir iş bu sene selâse ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf Cemaziye'l-Ahir'esi gayetinden üç ay tevkîkiyle ref' ve yeri be-hâme-i müfti olduğun kazasker-i esbâk rûz nâmçesinde mukayyid olub sezâvâr-ı inâyet-i şehriyârı olmakla ber-tevcîb-i esbâk sana ibkâ olunmuşdur. Gerekdir ki kaza-i merkûme sene-i mezbûre şehr-i Ramazanü'l-mübârek'i guresinden ancak altı ay mutasarrıf olub beyn-el-ahâli icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyyede ve tahrîr ve taksîm muhalefât mevtâ-yı askerîde dahi sa'y-i cemîl ve bakıyye-i müddet-i örfiyyesi kaza-i âharda tekmîl eyleyesin ve's-selâm.

El-fakîrû's-selîmü'l-molla

Es-seyyid Abdürrahîm

El-kadı be-asker-i Anadolu

Sayfa No: 92

Hüküm No: 4

Fi Cemaziye'l-Evvel

Sene selâse ve hamsîn

Ve mi'eteyn

Ve elf

Seferihisar Günyüzü mutasarrıfı es-seyyid Mehmed Tahir gâyet-i şehr-i âtiden üç ay tevkîkiyle ref' ve yeri be-hâme-i müfti olduğu kazasker-i esbâk rûz nâmçesinden mukayyed-i sezâvâr-ı inâyet-i şehrivâri mevlana es-seyyid Hafız Ali bin Mehmed Salim da'ilerine ba-tevcîh-i esbâk ibkâ olunur. Sene-i mezbûre Ramazân-ı mübâreke guresinden ancak altı ay mutasarrıf olub bakıyye-i müddet-i örfiyyesin kaza-i âhardan tekmîl eylemek icrâsına bade'l-arz sadaka buyuruldu.

Sayfa No: 92**Hüküm No: 5**

İzzet me‘âb şeri‘ât nisâb eşrâf-ı kuzât-ı kirâmdan mevlana es-seyyid Ahmed Efendi kâm-yab.

Bade't-tahiyyeti'l-vâfiye inhâ olunur ki ber-vech-i mansıb mutasarrıf olduğum Seferihisar Günüyüzü kazasının umûr-u şer'iyyesi iş bu sene selâse ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf mâh-ı Ramazan-ı Şerîf guresinden tarafımızda cenâb-ı âlinize kemagân ibkâ olunmuşdur. Gerekdir ki kaza-i merkûme gurre-i şehir-i mezbûrda bi'n-niyâbe zabt idüb ve beyn-el-ahâli icrâ-yı ahkâm-ı şer'iyyede sa'y-i cemîl ve vakî' olan muhalefât mevtâ-yı askerîde dahi tevzî'i ve taksîm eyleyüb cadde-i şeri'ât-ı ahmediyyede serimo inhirâfa cevaz göstermeyesin ve's-selâm.

El-fakîr es-seyyid Hafız Ali

El-mutasarrıf be-kaza-i mezbûr

Sayfa No: 93**Hüküm No: 1**

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki

Hâlâ kapudân-ı deryâ vezîr-i âsaf-âsa devletlu übbetlü efendimiz tarafından ba-buyuruldu-i sâmi iş bu elli iki senesine mahsuben voyvodalığı uhdemzide bulunan Seferihisar kazası kuralarından Elcik karyesinde kain bir tarafı Hacı oğlu Halil tarlası ve bir tarafı Kabak tarlası ve bir tarafı ark ve bir tarafı tarîk-i âm ile mahdûd tahminen altı dönüm dört keyl tahum isti'âb ider kıt'â tarlası mutasarrıfı olan Söylemez oğlu kızı Hatice nam hatun mutasarrıf olduğü Acem oğlu tarlası dimekle ma'rûf zikr olunan tarlası derûnunda olan bi'l-cümle eşcârlarıyla dârende-i temessük damadı Hortulu Veli nam kimesneye semenî-i malûme ile ferağ etmiş ol dahi bade'l-kabûl semen olan meblağ tamamen edâ ve teslîm eylemiş ve ben dahi kaza-i mezbûr voyvodası bulunmuş olduğum hasebiyle kanun-ı kadîm üzre iktizâ iden resmini alub merkûm Veli'nin zabt ve tasarruf etmesi içün iş bu temessük tahrîr ve temhîren yedine i'tâ olunmuşdur. Gerekdir ki bundan böyle zikr olunan tarlayı derûnunda mevcûd eşcârlarıyla beher sene zabt ve zira'ât ve hırâset eyleyüb âşar-ı şer'iyye ve

rüsûm-ı örfiyyesin sâhib-i arz olanlara edâ ve teslîm eyledikçe zabt ve tasarrufuna tarafımızdan ve taraf-ı âharda bir kimesne müdehale ve mu'âraza itmeye ve's-selâm.

Sayfa No: 93

Hüküm No: 2

Humbaracıları (...) fermân suretidir

Voyvodagân ve ayân ve vücûh-ı memleket ve bi'l-cümle iş erleri zide kadrihüm tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olacak malûm ola ki cümleye beyândan müstağni olduğu üzere asker maddesini erkân-ı dîn ü devlet-i kavî-i şevketimin üss-i esâsı mesâbesinde olarak bi-tevfîkı sübhânehû ve te'âlâ hemîşe-i efkâr-i hayriyye âsar-ı mülûkânem bu madde-i mu'înen bihânın tebşîr-i revâbıt-ı hüsn-ü istikmâli kazıyye-i hayriyyesine masrûf olub binâ-berîn süvâri-i asâkir-i mansûre ve humbaracı ve lağımcı timarât-ı mahlûlesinin bâde-ezîn mansûre hazine-i celîlesinden zabt olunmayarak tevcihâtı yürüdümesi irâde-i isâbet-âde-i cihandarânem muktezâsından ve ittifâk-ı ârâ ile karargîr olan usûl-ü nizâmı icâbından olmak mülâbesesiyle husûs-u mezkûr bâb-ı ser-askerîde meclis-i dâr-ı şûrada bi'l-müzâkere tanzîm kılınan erbâhada gösterilmediği üzere asakir-i mansûre süvârisine ilhâk olunan eyalât ve elviye timar olmasından mukaddemâ ara yere yazılıb mütekâ'id olmuş ve yahud hiç araya yazılmaksızın tekâvüdlere tevcih olunmuş ve ba-kadîm cebelü ile teka'üdlük vechile kalmış olanlar ile bu def'a asâkir-i mansûreye ilhâk olunan humbarahâne-i âmirem ve lağımcı mütekâ'idlerinden Rumeli ve Anadolu'da ne mikdâr var ise tüvânâ oğulları olduğu halde ketm ve ihfâ' etdirilmeyerek o makule tüvânâ oğullarını ve askerliğe sezâ olub mahalinde redîf-i mansûreye yazılmış olmayan akraba ve karındaşlarından müceddeden mülâzımlık vechile timara talib ve süvâri olmakla hâhiş-ger ve râgıb olanları bi'l-istihsâb on iki on beş yaşına varmış ne mikdâr sabî kaydıyla timar mutasarrıfları var ise onlar dahi beraber olarak bir neferi girüye kalmaksızın bi-mennihî te'âlâ evvel baharda dârü'l-hilâfetü'l-aliyyemde cümlesi mevcûd bulunarak ferdin ferdin yoklamaları sureti tensîb ve istihsân olunmuş ve ol vechile icrâsına irâde-i seniyye-i mülûkânem ta'allukuyla ol babda şeref-efzâ-yı sahîfe-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn-ı padişâhânem muktezâsı üzere Anadolu'nun diğer kollarıyla Rumeli'nin üç koluna ve Erzurum ve

Diyarbakir ve Trabzon ve Karahisar-ı şarkî taraflarına başka başka evâmir-i aliyem tasdîr ve tesyîr kılınmış olmağla siz ki müşirler ve vüzerâ-yı müşâr ve ferikler ve mîr-i mirân ve mevâli ve kuzât ve nüvvâb ve sair mûmâ-ileyhimsiz. Keyfiyeti lazım gelenler ifâde ve tefhîm-i berâ-yı zîr-i idârenizde olan eyalât ve elviyede kâin o makule mütekâ'idenin ve sinnleri on iki on beş derecede sabî kaydıyla bulunan timar ashâbının yoklanmak üzere bi-mennihî te'âlâ evvel baharda takım takım gelüb der-aliiyemde mevcûd olmaları ve tüvânâ mütekâ'id evlâdı ketm olunmaksızın ve o misüllü mülâzımlığa hâhiş-ger olanlar zinhar zinhar girü bırakılmaksızın onların dahi beraber yoklanmaları esbâb ve vesâ'ilini istihsâl ve istikmâle bezl-i cell-i miknet eylemek fermânım olmağın i'lâmen ve tenbîhen mahsûs divân-ı hümayûnumdan iş bu emr-i celilü'l-kadrîm ısdâr ve asâkir-i mansûrem ser-askerî düstûr-ı mûkerrem vezirim Halil Rifat Paşa edamallahü te'âlâ iclâlehûnun ikinci kavasî Osman ile tisyâr olunmuşdur. İmdi keyfiyet malûmunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer amel ve harekete ikdam ve gayret ve hilâfından tevakkî ve mübâ'adet eylemeniz babında fermân-ı âli-şânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki alâmet-i şerîfe i'timat kılasız. Tahriren fi evâhir-i şehri Şabanü'l-Mu'azzâm sene selâse ve hamsîn ve mi'eteyn ve elf.

Sayfa No: 93

Hüküm No: 3

Müderri Süleyman Efendinin sâmi-i kaydı

Saadetlü mekremetlü meveddetlü sûtûde kârım ağa-yı muhterem hazretleri esbâk Seferihisar kazası müftüsü bâ'is-i nemîka-i meveddet faziletlü Süleyman Efendi hâline-i ilm-i hilm ve takvâ ile mütehaffî bir zât-ı sûtûde sîret olunan geçen mah-ı Ramazân-ı Şerîf'de sultan Bayazıt-ı velî caî-i şerîfde ders-i ilm ile meşgûl olarak camî-i mezkûrda manzûr ve meşhûd-ı hümayûn-ı hazret-i şâhâne buyrulmuş ve efendi-i mûmâ-ileyh da'vât-ı hayriyyesi i'tinâm olunub zevatdan olmadığından münasib ma'aş ile kayırılması emr ü fermân-ı mekârim unvân-ı cenâb-ı mülûkânedden bulunmuş idüğüne binaen zât-ı sa'adetleri tarafından olmak üzere mahiyye yüz elli guruş i'tâ olunmak ve ahlâf-ı sa'adetleri taraflarından dahi ömrü oldukca ahz ve istîfâ ile da'vât-ı hayriyye-i hazret-i şehriyâriyye muvâzabat eylemek üzere mahiyye-i

mezkûre tahsîs kılınarak efendi-i mûmâ-ileyh yedine bir kıt'a buyuruldu muz tastîr ve i'tâ olunmuş olmağla vüsûlünde hakkında ri'âyet ve hürmet-i layıka ifâsıyla buyuruldu-i mezkûrun sicill-i mahkemeye kaydıyla mucibince mahiyye-i mezkûrenin mâh be-mâh efendi-i mûmâ-ileyh tarafına i'tâsına himmet ve ol vechile isticlâb-ı da'vât-ı hayriyyesine bezl-i fütûvvet buyurulmaları me'mûlüyle şukka-i (...) terkîmine ibtidâr kılındı.

İş bu emirname-i sâminin buyuruldusu yolda suya düşmekle okunmadan berî olduğundan yalnız samî kayd olundu.

Sayfa No: 93

Hüküm No: 4

Bâ'is-i tahrîr oldur ki

Medine-i Seferihisar kazası kuralarından Elcik karyesinde kain bir tarafı Hacı oğlu Halil tarlasını ve bir tarafı Kabak tarlasını ve bir tarafı ark ve bir tarafı tarîk-i âm ile mahdûd tahminen altı dönüm dört kile tohum isti'âb ider kıt'a tarlaya mutasarrıfa olan Söylemez oğlu kızı Hatice nam hatun tarlası mutasarrıfa olduğu Acem oğlu tarlası dimekle ma'rûf zikr olunan tarlasını derûnunda olan bi'l-cümle eşcârlarıyla damadı Hortulu Veli nam kimesneye semen-i malûm ile ferağ ve kasriyet etmiş ol dahi bade'l-kabûl semeni olan meblağını tamamen edâ ve teslîm eylemiş ve kaza-i mezbûr voyvodası bulunan Mustafa Ağa kanun-ı kadîm üzre iktizâ iden resmini alub yedine memhûrlu temessük i'tâ eylemiş ve kadı-i mezbûr efendi huzûrunda murâfa'a olunub hüküm tezkîresi i'tâ eylemiş olduğundan bir dahi da'vâcısı zuhûr ider ise adem-i i'tibâr olunması için tescîl olunmuşdur. Vakt-i hâcetde ibrâz oluna ve Koca Hüseyin Süleyman nam kimesnenin ve Berber Süleyman namân kimesneler müzevvirler olub da'vâlarını kabûl olunmamak için tahrîr olunmuşdur ve's-selâm.

Sayfa No: 94

Hüküm No: 1

İş bu elli üç senesi Rûz-ı Hızır'dan Rûz-ı Kasım'ına kadar vukû' bulan tekâlif-i sâni ve husûsan sairenin tevzî' defteridir ki ber-vech-i âti zikr ve beyân olunur.

Guruş	
03396.5	Ba-emr-i âli matlûb buyurulan zeytun bedeliyesi
06250	Ba-emr-i âli matlûb buyurulan kalyon bedeliyesi taksit-i evvel
15133	Ba-emr-i âli matlûb-ı cihandâri buyurulan kereste bedeliyesi
04666.5	Ba-emr-i âli matlûb buyurulan i'ane-i cihâdiyye taksit-i evvel
00914	Ba-emr-i âli matlûb buyurulan ref'-i menzîl
30290	Yekûn
02140	Rûz-ı Hızır sahh-ı âli keşîdesine
01367	Elli bir senesi Rûz-ı Kasım harc-ı fermân
18000	Matlûb-u âli buyurulan Balıkesir'e nakl olan yük kıymetleri
00850	Hacı İsmail Ağa'ya harcirah 700 guruş, yük (...) hamallara 150 guruş
52717	Yekûn
00200	Ba-buyuruldu-i sâmi tevarüd iden mütesellim ağanın ve hancı başlarına
00400	Ba-emr-i âli Afyon mübayâcıya verilmek için vürüd iden tatar Mehmed Ağa'ya haccgân hizmeti nâmıyla verilen
00250	Merkûmun kendüsüne 100 guruş maslahat der-aliyyeye giden sâ'ie 150 guruş
00350	Ba-buyuruldu (...) vürud iden dervişe 250 guruş, Burhanlar karyesi için Karahisar mütesellimi tarafından gelen Ahmed Ağa'ya 300 guruş
54117	Yekûn
00250	Asâkir-i re[d]if hassa-i şâhânenin has kıymetlerini Burusa'ya getüren Hüseyin Ağa'ya harcirah
02200	Ba-emr-i âli matlûb buyurulan nüzül avâriz ma'a tâm
00250	Matlûbun mübâşirine

00650	Mâl-ı mukâta'asını der-aliyyeye getüren Ali çavuşa harcirah
57467	Yekûn
002150	Hazinenin yol masârifi ve ma'iyyetinde giden cebelülere verilen
000600	Mâl-ı mukâta'anın taksit-i sânisini der-aliyyeye irsâlde Mehmed Ağa'ya harcirah
002400	Hazinenin yük masârifi için ve ma'iyyetinden giden cebelülere harcirah 2150 guruş, kaim-makâm bey vürûdünde dairesine verilen bahşiş 250 guruş
000750	Ba-emr-i âli matlûb buyurulan kuzu matlûbu için gelen tatar Osman Ağa'ya hazine hissesi 600 guruş, merkûmun kendüsüne 150 guruş
063367	Yekûn
006107	Elli üç senesi Rûz-ı Hızır tevzî'inden ba-pusula-i şer'i matlûb buyurulan sancak masârifi
002800	Demirci karyesinden ba-buyuruldu matlûb buyurulan güherçile bedeliyesi 2400 guruş, matlûbun mübâşirine verilen 400 guruş
000700	Devletlû kapudân-ı deryâ efendimizin kavas başları Süleyman Ağa'ya
001150	Ba-buyuruldu mütesellim ağa tarafından mûmâ-ileyhin ma'iyyetlerinde gelen kavasân ve kâtib efendiye
074124	Yekûn
000550	Ba-buyuruldu asâkir-i hassanın kararlarını mahallerine nakl için vürûd iden tatar ve hancı başı hizmeti namına 400 guruş, merkûmun kendüsüne 150 guruş
001150	Asâkir-i merkûmları Burusa'ya getüren (...) cebelüye harcirah 1000 guruş, ihtisab hususu için vürûd iden tatar hizmet 150 guruş
000650	Ba-pusula matlûb buyurulan sancak masârifi için gelen Emin Ağa'ya kethüdâ bey hizmeti namıyla 500 guruş, merkûmun kendüsüne 150 guruş
000850	Asitane'ye irsâl kılınan asâkir-i hassanın mübâşirine hizmet
077324	Yekûn
000600	Ba-emr-i âli matlûb buyurulan serçîn-i derçîn husûsu için gelen emine 500 guruş, uşağına 100 guruş

000650	Güherçile maddesi için Ankara'ya giden Halil Ağa'ya harcirah 200 guruş, kereste bedeliyyesi için gelen Hasan Ağa'ya 450 guruş
000150	Asâkir-i hassanın istikmâli için gelen tatar İsmail Ağa'ya
003650	Tokatlı Osman Ağa'nın da'vâsı için gelen mübâşire hizmet 1000 guruş, Burusa'ya giden beş nefer vücûhun harcirah ve yol masârifleri 2650 guruş
082374	Yekûn
001878	Burhanlar karyesi için gelen fermân masârifi 878 guruş, ba-emr-i âli matlûb buyurulan kalyon hümayûn mübâşiriyyesi 1000 guruş
000950	Ba-buyuruldu defter yoklaması için gelen Salih Efendi'ye 650 guruş, evkâf-ı hümayûn için gelen Osman Efendi'ye 300 guruş
000600	Ba-buyuruldu sancak masârifi isti'câline gelen tatar ve hancı başı hizmeti namıyla 450 guruş, merkûmun kendüsüne hizmet 150 guruş
000600	Ba-emr-i âli matlûb evkâf hususu için gelen çalık tatar hazine hizmeti namıyla 450 guruş, merkûmun kendüsüne 150 guruş
086402	Yekûn
019810	Voyvoda ağalara has kılınan konak harâb olub müceddeden ibnâ olmağla ba-defter masârifi
000600	Bahr-i Sefîd'de sakin topucuyân askerinin kararı husûsu için gelen Hasan Ağa'ya 300 guruş, miralay bey azîmetlerinde dairesine verilen bahşîş 300 guurş
011250	Asitâneye irsal kılınan asâkir-i hassa-i şâhâne nefer yetmiş beş beher sene yüz ellîşer guruşdan
009450	Merkûmların ma'iyetlerinde giden on sekiz nefer cebelülere harc 5800 guruş ve yol masârifleri için ve kayık navlunu için ve kumanyalarına 3650 guruş
127512	Yekûn
000550	Def'a güherçile husûsu için vürûd iden mübâşire 350 guruş, defter yoklaması için vürûd iden tüfenkçiye 200 guruş
010000	Tokatlı Osman Ağa'nın da'vâsı için Burusa'da verilen resm-i âdi ve harc-ı hüccet ve kendüsüne verilen

002680	Asâkir-i redîf-i hassa elbiselerini ilbâs için Burusa'ya gitdiklerinde beherine 30 guruşdan
001150	Merkûmların celbi husûsuna gelen tatar Mehmed Ağa'ya 150 guruş, Burusa mütesellim ağaya gönderilen esb baha 1000 guruş
141892.5	Yekûn
003310	Ba-emr-i âli matlûb buyurulan yük mübâşirine 1000 guruş, Balıkesir'e nakl için kereste 1510 guruş, matlûb Balıkesir'e götüren Hacı İsmail Ağa'ya 800 guruş
000550	Ba-pusula matlûb buyurulan sancak masârifini Burusa'ya getüren Hasan Ağa'ya 450 guruş, nüfûs defterini Burusa'ya getüren sâ'iyeye 100 guruş
000650	Kereste bedeliyyesi için virûd iden Mustafa Ağa'ya 400 guruş, Bahr-i Sefid'de sakin topcuyan askerinin tahkîkine vürûd iden Osman Ağa'ya 250 guruş
009870	Rûz-ı Hızır'dan Rûz-ı Kasım'a gelene kadar vukû' bulan mübâşirân ve hademenin bargir kiralari
156282.5	Yekûn
009850	Ba-evamir-i aliyye mürûr-ı ubûr iden hademe ve mübâşirânın konak masraflari
003350	Candar derbendi bekçilerine altı mâhlık mâhiyeleri ve it'âmiyeleri
000470	Altı mahlık jurnal mahiyesi
000500	Mukayyid mahiyesi
000600	Sandık emini mahiyesi
000400	Şehir kethüdâsı
171453	Yekûn
021781	Rûz-ı Hızır tevzî'inden pes-mânde kalan 8781 guruşu, ber-mu'tâd virüle gelen tahsildâriyye 6500 guruş, ber-mu'tâd virüle gelen ikrâmiyye 6500 guruş
007000	Rûz-ı Hızır'dan Rûz-ı Kasım'a gelince umûr-ı vilâyete harc ve sarf olunan akçenin icâb iden güzesteşi
200234	Yekûn
005006	Ber-mu'tâd guruşda birer pâreden hakim efendiye harc-ı imzâ

205240

Yekûn

Yalnız iki yük beş bin iki yüz kırk guruş.

(...)

Es-seyyid Ahmedel-mevâli

Be-kaza-i Seferihisar Günyüzü

El-kadı el-fakîr eş-şer'î

Gafera leh

Sayfa No: 95

Hüküm No: 1

Voyvoda ağamız Nuri Bey hazretlerinin fermanı kayd şod

Mefahirül-kuzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fezâ'[i]l ve'l-keîâm Seferihisar Günyüzü ve Şecer-i Kebîr kazaları zide fazlihüm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân Seferihisar Günyüzü ve Şecer-i Kebîr kazaları voyvodalıkları bu def'a uhdesine müceddeden ihâle kılınan Nuri Bey zide mecdihû tevkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olacak malûm ola ki hüda vendigâr eyaleti müşîrliğinin hâvi olduğu elviye-i hâmse kazalarının asâkir-i redîfe masârifi (...) bi'l-irâde redîf hazinesine tahsîs kılınan menâfi ve vakı'a-i cerîdesinden fazla zamîme-i zulmiyye ile voyvodalıkları mugâyir-i rizâ-yı aliyem ekserî mechûlü'l-ahval kesâna ihâlelerinden dolayı ahâli ve fukarâya zulm ve te'addî vakı'a ve bu keyfiye mü'essis olan müşîrleri nizâm-ı müstahseni mucibince mansûre-i hazine-i celîlem idâre-i hâliye ve usûl-ü mer'iyyesinin inhilâlini müstenbî' olduğu bi'l-etraf meşhûd ve malûm-ı aliyem olub halbuki zıll-ı zalîl-i mekârim-adîl-i şehin-şâhânende mahmî ve müstazîl olan ahâli ve fukarâ ve reaya ve berayâ cümlesi zât-ı hilâfetsimât-ı şâhânem vedi'a-i cenâb-ı kibriyâ olan olmak cihetiyle bir gûne zulm-dîde ve rencîde olunmalarına rızâ-yı şâhanem olmayarak daima asâyîş-i hâl istirahat-i ahvâlleri marzî ve matlûb mülûkânem olduğuna ve bu babda müte'allik olan irâde-i merâhim-âde-i şâhâneme mebni elviye-i mezbûrenin umûr-u askeriyyesi hâlâ Anadolu ser-askerî düstûr-ı mükerrerem müşîr-i mufahham nizâm ola ki vezirim Said Ahmed Paşa edamallâhû

te'âlâ iclâlehû tarafından ve umûr-u maliyesi mansûre-i hazine-i celîlem cânibinden ru'yet olunmak üzere ber-vech-i vâkî' olan zamîme-i zulmiyyenin elli üç senesin[den] i'tibâren rahmen li'l-fukarâ afv ve tanzîl icrâ kılındığı misüllü derûn-ı emr-i şerîfime mavzû'an irsâl olunan memhûr ve mûmzî bir kıt'a sûre-i defterde muharrer ve murakkam Seferihisar ve Günüyüzü ve Şecer-i Kebîr kazalarından dahi mansûre-i hazine-i celîleme mahsûs kadîm semerâları olan seksen bin guruşdan ma'adâ tahkîk olunduğu üzere ma'a zamm-ı zaleme geçen sene yüz altmış bin guruş menâfi istihsâl olunmuş ve meblâğ-ı mezbûrun kırk bin guruş zamîme-i zulmiyye olduğu bi't-tebeyyün rahmanü'l-fukarâ bu def'a afv ve tanzîl kılınmış olduğundan fakat müşîrlerin ma'asıyla mârû'l-beyân redîf-i hazine-i celîleme aid menâfi cedîdesi olmak üzere bakî' kalan yüz yirmi bin guruş marû'z-zikr semeresi kadîmine bi'l-ilave ol vechile kazahâ-i merkûm voyvodalıkları iki yüz bin guruş semerât ve menâfi-i cedîde ve merbûtu olan bir kayd timar dahi iki bin guruş bedelât mukayyidleri ve sarraf ta'ahhüdüyle sen ki voyvoda mûmâ-ileyhsin senin muttasıl ve fakîr-perver olduğun ser-askerî müşarünileyh tarafından ba-takrîr inha kılındığından ol vechile elli üç Mart'ı senesine mahsûben uhdene müceddeden ihâle kılınmış ve bu vechile tarafınızdan dahi bi'l-kabûl mebâliğ-i mezbûrenin vakti ve zamanı ile mansûre-i hazine-i celîlem ve bunlar ile ittibâ'en beyân olunacağı vechile süvari mansûre ve humbaracı ve lağımcı asâkiri timarâtında başka gerek hazâ'in-i saire-i şâhânemde mazbût ve gerek ashâb-ı uhdelerinde olarak ber-muceb nizâm yed-i vâhid hazine-i merkûm defter iltizâmatında mukayyed olan perâkende iltizâmat bedelâtı dahi hazine-i merkûmenin memhûr senedâtıyla evkâf-ı mu'ayyenesinde bila-cevr ve ezâ mahal ve ashâbına te'diyyesini nâtik sarrafın kıbelinden hazine-i merkûmeye memhûr deyn temessükü verilmiş ve süvari mansûre ve humbaracı ve lağımcı asâkir mahlûlâtından olarak mansûre-i hazine-i celîlemden zabt olunmuş olan timarâtın bu def'a güşâd olunan süvari asâkirîne ne vechile bademâ hazine-i mezbûrdan zabt olunmayub teveccühâtının yürüdülmesi ve asâkir-i mezkûrenin gerek kadîmde uhdelerinde bulunan ve gerek ber-vech-i muharrer tevcîhi karargîr olan timarâtın toptan asâkir-i merkûmelerin kendü taraflarından zabt ve ta'sîrine ruhsat verilmek lazım gelse mesela ta'sîr mevsiminde bir gü[n]de birkaçı birden bulunarak ta'[da]d ve zabıtânı ve ahâli ve fukarâyâ dahi bazı mertebe ta'adiyâtı mucib olacağı cihetle iş

bu mahzûru dâfi olmak üzere beher sancağında ne mikdâr timarlı süvari asâkiri bulunur ise her biri başka başka çıkmayan gakat içlerinde birkaç nefer mücerreb ve muhtarları intihâb livâ sancağının müşîr ve ferik ve valisi tarafına bi'l-ifâde onların dahi re'y ve marifetleri inzimâmı ve yedlerine ruhsatı munzam buyuruldu i'tâsıyla iş bu çend nefer muhtarlardan birer neferi ta'sîr mahaline varub bu suretle cümlesinin timarı hisseleri onların marifetleriyle ta'sîr ve tahsîl ve bâlde herkesin hissesi tamamen ashâbına i'tâ ve teslim kılınması ve bu def'a müşîrlerin nizâmı iktizâsınca asâkir-i redîfe masârifâtına karşılık istihsâl olunan varidât tahtında bu makule timarât temettu'âtı dahil olduğundan bundan böyle o makule timarât ber-vech-i meşrûh olunacağı derkâr ise de varidât-ı merkûmeye dahi hâlel gelmemek üzere buna mukâbil timarât-ı merkûmenin hasılât-ı vakı'asına göre misli ondalık suretinde ve yahud âhar hadd-i münâsibde müşîrân-ı nizâm ve mutasarıfîn-i kirâmım taraflarına semere tahsîs ve te'diye etdirilmesi husûsları bu def'a nizâmgîr olmuş olmağla marû'l-beyân süvari mansûre ve humbaracı ve lağımcı asâkiri timarâtından başka voyvodalık ve iltizamât-ı mezbûre öteden berü ne vechile zabt u rabt ve idâre oluna gelmiş ise sene-i merkûm Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gâyetine kadar sene-i kâmile tarafından dahi ol vechile zabt u rabt ve idâre ve vakî' olan mahsûlât ve rüsûmatının mu'tâdı ve olageldiği üzere ahz u kabz olunması ve timarât-ı merkûm hakkında karargîr olan nizâm-ı mezbûr dahi infâz ve icrâ kılınması emrine mübâderet ve bir de kaza-i mezbûr voyvodalığının kadîmi ve cedîd semeresi olan marû'z-zikr iki yüz bin guruş kâmilen voyvodalık temettu'âtından virülür yoksabirazı ol vechile edâ ve ma'adâsı tevzî'-i idhâli ahz ve istifâ kılınır bâde-ezîn bir taraftan bir gûna zulm ve te'addî ve bila-irâde-i seniyyem zam' ve zamîme olmamak için keyfiyetin mansûre hazine-i celîleme sabt ve kayd olunması lazımeden ve muktezâ-i irâde-i seniyyemden olduğundan ol vechile li-ecli'l-kayd mûmzî müfredât defteriyle keyfiyetin evvel be-evvel izâhen iş'ârı ve bundan böyle bâlâda muharrer olduğu üzere eğerçi zamîme-i zulmiyye ve sair gûne te'addî olunduğu ihbâr ve ihsâs olunur ise her kim olur ise olsun te'dibât-ı layıkası icrâsında ve (...) olunacağından ve bu madde daima sirran ve alenen tahkîk kılınacağından işte ona göre amel ve harekete mezîd-i i'tinâ ve dikkat eylemek fermânım olmağla talebini hâvi ba ilm u haber iş bu emr-i âli-şânım ısdâr ve tisyâr olunmuşdur. İmdi vusûlünde keyfiyet irâde-i seniyye-i şahânem mantuk-ı emr-i şerîfimden malûmun oldukda vech-i meşrûh üzere amel ve hareket-i

birle her halde infâz-ı emr-i âli-şânıma dikkat ve cânib-i seniyyü'n-menâkıb-ı padişâhanem için ahâli ve reayâdan isticlâb-ı da'vât-ı hayriyyeye mübâderet ve hilâf-ı hareketle nefsinı mühlikeye ilkâdan hazer ve mücanebet eylesin ve siz ki kadılar mûmâ-ileyim siz dahi mucib-i emr-i şerîfim ile amel ve hareket eylemeniz babında fermân-ı âli-şânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki hükm-ü şerîfimle vardıkda bu babda vech-i meşrûh üzere şerefyafte-i sudûr olan iş bu emr-i şerîf-i celîlü'l-kadr-i vacibü'l-ittibâ' ve lazımu'l-ımtisâlimin mazmûn münîfi üzere amel olasız. Şöyle bilesiz alamet-i şerîfime i'timat kılasız.

Fi 11 Rebiü'l-Ahir 1253

Sayfa No: 95

Hüküm No: 2

Reayâların hazine fermânı kayd

Kıdvetü'n-nüvvâbi'l-müteşerri'ın Seferihisar naibi mevlana zide ilmühû ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-ayân Seferihisar voyvodası Nuri zide mecdihû tevkî-i refî-i hümayûn vâsıl olacak malûm ola ki mansûre hazine-i celîlemden zabt ve idâre olunan küberâdan cizyelerinden Seferihisar kazası cizyesinin ber-muceb tahrîr sâbık olan sekiz yüz yetmiş aded esnâf-ı selâse evrak ve ma'a zimam-ı şer'iyye-i erba'a gayr-i ez-ma'aş cizyedâr yirmi dört bin üç yüz kırk beş buçuk guruş mal ile iki yüz elli dört senesine mahsûben emr-i cibâyeti bi'l-irâde-i seniyye-i şâhânem sen ki voyvoda mûmâ-ileyhsin sana imzâmen ihâle olunacak evrak boğçası tarafına irsâl olunmuşdur ve emvâl-i cizye cibâyeti vedi'a-i cenâb-ı kibriyâ olan fukarâ reayanın mezâlim ve te'adiyâtından muhafaza ve himâyeti haklarında evvel ve ahir neşr ve ısdâr olunan evâmîr-i şerîfimde usûl-ı cedîd-i müstahseneye rabt ve ta'vîk ile tefâsil ve beyân kılın dığı üzere kaffe-i cizyeleri kalem i'tibârı fesh ve mültezimine ihalesi men' ile sancakca ve kazaca bi't-tevfik mahalleri veli ve mütesellim ve voyvodalarına ve bazı mukâta'ata merbût olanlar mukâta'a emânetine bi'l-ihâle zikr olunan cizyeler için mahallerine gönderilen cizye evrâkı boğçası ya mahkemede ve yahud cümle ittifâkıyla derûn-ı kasabada ehl-i İslam semtinde ta'yîn olacak bir mahall-i mahsûsda hakim-i memleket ve ve mütesellim ve voyvoda misüllü bulunan zabıtân-ı vilâyet ve yahud taraflarından birer mutemed adamlar me'mûr ve ol

memleket reayâsı beynlerinde rü'esâ-yı millet add olunan papaz ve yahud kocabaşlarından çend nefer reayâ cizye tahsîlinin ardı alıncaya değin haftada iki üç gün tecemmû iderek efrâd-ı reaya takım takım mahal-i mezkûra celb ile her birinin cizye evrâkı hal ve temettûlarına göre esnaf-ı selâse vechile cümle müvâcehelerinde ale'r-ru'us tevzî' ve i'tâ ve cizye evrâkının ber-muceb-i nizâm ma'aş-ı tahsildâriyyesi olan beher â'lada ikişer ve evsâdda birer ve ednâda yarımşar guruş keflime ve harc ikdâmı dahil olmak üzere ma'a zamâ'im-i şer'iyye-i erba'a â'lâsından altmış ve evsâdından otuz ve ednâsından on beşer guruş olarak iktizâ iden malı tahsîl ve istifâ olunub rü'esâ-yı milletin marifeti olmak mezid-i reayâdan hiçbir ferde cizye kağıdı verilmemek ve beher cizye kağıdını hakim-i şer' ve zabıtân-ı memleket ve yahud taraflarından bulunacak me'mûr temhîr idüb rü'esâ-yı milletin biri dahi zahrına imza gûne bir şeyi işaret eylemek ve hükkâm ve zabıtân dahi bu babda rü'esâ-yı mersûmenin(**Sayfa No: 96**) ifâdât-ı sahîfasına bila-muceb adem-i i'tibârıyla yine eski usûl üzere reayaya te'addî ve bazen aşağı yukarı kullanılacak adamlar için bir gûna avayid talebine tasaddî olunur ise keyfiyet ol mahalın rü'esâ-yı ra'iiyeti cânibinden der-saâdetime gezdirilmeyeceğinden rü'esâ-yı millet dahi mevcûd olan reayadan bir neferini ve yahud cizye evrâkı tevzî'inde memleketde bulunmayub sonradan gelenlere ketm ve ihfâ ve layıkından dûn kağıt aramağa teşebbüs misüllü harekete ihzâ iderler ise hükkâm ve zabıtân taraflarından kezâlik i'lâm ve inbâ olunarak taraflarından inha ve iştikâ'sı cânib-i saltanat-i seniyyemden seza ve alenen bi't-tahkîk kabahat her kangı tarafda ise cürm ve kabahatine göre lazım gelen te'dibleri icrâ kılınmak ve boğça küşâdıyla tevzî' olarak esnâsında cizyeden sâkıt olan sâhib-i illet ve amel-mânde reayâ fikarâsından be henüz hadd-i şer'iyye vâsıl olayan çocuklardan cebren cizye tahsîli misüllü fezâhat vukû'ndan mübâ'adet olunmak beher kazada yabancı olarak bulunan ve amed şud iden reayanın iktizâ iden cizye evrâkı bulunduğu kaza tarafından virülüb ol evrak her bir mahalde mer'î ve mûteber tutularak kendü kazası ve yahud âhar kaza taraflarından tekrar cizye evrâkı teklifle te'addî olunmamak ve evrâk-ı mersûleden iğdâr-ı vâhibe ve (...) namıyla velev bir varak olsun i'ade evrâk istid'a olunur ise kable't-tahkîk olunmayacağından ona göre tevzî'î evrâk maddesine kemâliyle dikkat kılınmak usûl-ü cedîd-i müstahsîne iktizâsından ve irâde-i katı'a-i mülûkânem muktezâsından bulunmuş olduğundan binaen ol vechile kaza-i mezbûr cizyesi için irsâl olunmuş

olan evrak boğasını elli dört senesinin Muharrem'i guresinde ber-muceb-i usûl-ı müstahsîn-i mezkûrenin ve küşâd ve tevzî' ve i'tâsıyla icâb iden mallarının ma'a zamâ'im-i şer'iyye-i erba'a fiyât-ı mezbûre üzre kâmilen cibâyet ve tahsîs husûsuna mibâderet ve fiyât-ı mu'ayyene-i mezkûreden başka gerek hakim ve gerek tarafından me'mûrlar cânibinden küşâdiye ve ikrâmiye ve ma'aş-ı tahsildâriyye namı ve bahane-i saire ile bir akçe ve habbe ahzı ve reayâdan cizyedâr pusulalarıyla ve yahud birkaç reayâdan (...) pullu bir cizye kağıdı i'tâsıyla emval cizye tahsîli misüllü hâlât vukû'na ber-vech-i rizâ-yı şâhânem olmadığından ona göre bu makule harekât-ı namarziyyeden mücânebet ve evrâk-ı mersûle-i mezkûre yetişmeyüb de daha iktizâsı takrîrinde Der-saâdetimden gönderilmek için zıykı ve mikdârı beyânıyla keyfiyeti iş'âra müsâra'at ve'hâsıl usûl-ü müstahsene-i meşrûh harf be-harf icrâsına sarf-ı makderet ve hilâf-ı hareketle gerek tarafından me'mûrlar ve gerek rü'esâ-yı millet ve sair mazhar-ı me'hâze ve inâyet olmasına kemâl-i sa'y ü gayret eylemek fermânım olmağın zabt ve cibâyetine hâvi hasa iş bu emr-i âli-şânım ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi bâlâda bast ü beyân olunduğu üzre keyfiyet irâde-i kâtı'a-i mülûkânem mantuk-ı emr-i şerîfimden malûmun oldukda mucib ve muktezâsından icrâsıyla her halde infâz-ı emr-i âli-şânım kemâliyle ikdam ve gayret eyleyesin ve sen ki naib mûmâ-ileyhsin sen dahi mucib emr-i şerîfimle amel ve hareket ve hilâfından gâyetü'l-gâye ittikâ' ve mübâ'adet eylemek babında fermân-ı âli-şânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki hükm-ü şerîfimle vardıkda vech-i meşrûh üzre şerefyafte-i sudûr olan iş bu emr-i şerîf-i celilü's-şân vacibü'l-ittibâ' ve lazımlü'l-intisâlimin mazmûn-ı münîf-i birle âmil olasın. Şöyle bilesin alamet-i şerîfe i'timâd kılâsın.

Fi 29 Şaban 1253

Sayfa No: 96

Hüküm No: 1

Saadetlü mekremetlü meveddetlü ağa-yı muhterem hazretleri

Memalik-i mahrûsa-i şâhânede ve elvye ve kazalarda bulunan mutasarrıfın ve mütesellimîn ve voyvodalar buldukları mahallerin iktizâsından ziyade kavas ve

tüfenkci ve sekbân neferâtı istihdâm etmekde ve bunların ma'aş ve yiyecekleri külliyyen ahâli ve reayâdan çıkmakta olduğuna ve bundan başka bunlar serbestîde ve zabıtsızlığa alışmış kavim olduklarından ahali ve fukaraya etmedikleri kalmadığına binaen sâye-i şevket-vâye-i hazret-i şâhânede şu mezâlimin ve zîr-i destan üzerlerinden def'i muhasenâtdan olacağına mebni mesela Burusa mütesellimi bulunanda hakîki kaç nefer kavas ve tüfenci ve sekbân neferâtı marzî ise Burusa kasabasında münâvebede olmayan sair asâkir-i redîfenin istihdâmıyla o makule kavas ve tüfenci ve sekbân neferâtına ruhsat verilmesi münâsib ise de münâvebesi tekâmül iden asâkir-i redîfenin istihdâmı kendü işlerinin ta'tilini badî bir keyfiyet olacağından mahalın cesâmetine göre elviye-i merkûm mütesellimleri ma'ıyyetlerinde beş on kavas ve on on beş tüfenkci ve sekiz on sekbân bulunarak maslahatın oluşuna göre bazı hususlarda asâkir-i merkûm ve bazı mesâlihde kavas ve tüfenkci ve sekbân istihdâm olunmak bi't-tensîb evvel emirde Burusa ve İzmit ve Bolu ve Karesi ve Eskişehir sancakları mütesellimlerinin dairelerinde bu husûs-ı hayriyye icrâ olunması iş'âr olunmuş olduğu beyânıyla taraf-ı saâdetlerine hitâben dahi tasdîr kılınan emirname-i sâmi-i hazret-i sadaret-penâhi tesyîr kılınmış olmağla ber-mentuk-ı irâde-i seniyye daire-i saâdetinizde bulunan o makule kavas ve tüfenkci ve sekbân neferâtının tahkîki ve icâb ve iktizâsına göre neferât-ı merkûmenin lüzûmu takdîrinde münâvebede olmayub nefsi Burusa'da sakin (...) asâkir-i redîfeden ne mikdâr neferât istihdâmı iktizâ idecek ise taraf-ı hâlisânemizden bi'l-istizân neferât-ı merkûmenin istihdâmı ve hüddâm-ı mezkûreden dahi ne mikdâr tahkîk ve takdîri tavkîf ve istihdâm olunacak ise onun dahi tarafında iş'ârı husûsâtı mübâderet-i birle sâye-i şevket-vâye-i hazret-i mülûkânede zîr-i destan ve neferâtın masârifinden vikâyesi vesâ'ilini istihsâle gayret ve husûs-ı mezbûru zîr-i idârenizde olan voyvodaları i'lâm ve işâ'at ile emirnâme-i mezbûremin infâz ve icrâsına gayretle bu babda müsâmaha gisterilmeyerek ifâ-yı merâsim mehâm-ı şînâsiyye bezl-i makderet eylemeniz siyâkında şukka-i mahsûsa-i muhibbânemiz terkîm ve irsâl kılınmıştır.

Sayfa No: 96**Hüküm No: 2**

İftiharü'l-emâcid ve'l-ekârim camiü'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtassu bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'd-dâim dergâh-ı mu'allâm kapucu başlarından Burusa mütesellimi el-hâc Mustafa dâme mecdihû ve mefahirü'kuzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâ'il ve'l-kelâm Burusa ve havâlisi kazalarının kadıları ve naibleri zide fazlühüm ve Burusa erbâbü't-tahrîr ve'l-kalem umde-i eshâb-ı tahrîr ve'r-rakîm evkâf-ı hümayûn hazinesi mülhâkat zimmeti mu'în-i evveli olub zikr-i âti husûsa me'mûriyyeti fermânım olan Mehmed Recai zide reşîdihî tavkî'-i refî'-i hümayûn vâsıl olacak malûm ola ki mahrûsa-i Burusa ve havâlisinde kâffe-i evkâf-ı hümayûnuma mülhâk ve bila-nezâret olan bi'l-cümle evkâf-ı şerîfenin beher sene lazım gelen muhasebeleri bi'r-ru'ye icâb iden ma'aş-ı muharrer ve harc-ı muhasebeleri tamamen tahsîl ve mûmzî defâtiriyle hazine-i behiyye-i evkâf-ı hümayûnuma irsâl ve teslîm olunmak muktezâ-yı nizâmından bulunmuş ve bunlardan başka aklamında kaydı olmayarak mahalinde cânib-i şer'den ba-hüccet nasb ve ta'yîn kılınan mütevellileri marifetleriyle idare olunmakta olan bir takım nükûd vakıflarının dahi meşrûta ve nizâmına tevfikân muhasebelerinin ru'yet olunması lazım gelmiş ise de şimdiye kadar havale-i merkûmeden mu'accelât nazırı bulunanlar mesâlih-i cesîme-i evkâf-ı saire ile meşgûl olmaları cihetiyle muhasebât-ı merkûm henüz ru'yet olunmayarak kalmış ve böyle hâli üzre bırakılması ca'iz olmayacağından bu husûsa muktedir birinin ta'yîn ve irsâliyle evkâf-ı mezkûre muhasebeleri nizâmına terfikan bir ru'ye varidatlarının tahammüllerine göre ber-muceb-i nizâm lazım gelen ma'aş-ı muharrer ve harc-ı muhasebeleri tertîb ve tanzîm ve mütevellilerinden tahsîl olunarak hazine-i merkûmeye irsâl ve salifü'z-zikr vakıfların mahlûl olub bi'l-cümle fûruht olunmuş arazi ve musakkafâtları olduğu halde vakı'ası dahi tamamen muhasebelerine idhâl olunmak üzre tesviyesi iktizâ-yı maslahat ve muhassenâtdan görülmüş ve sen ki mûmâ-ileyh Mehmed Recai zide reşîdihî sen umûr-ı evkâfa âşina olduğundan bu husûsa me'mûriyyetin tensîb kılınmış olmağla el vechile tanzîmi muvâfık-ı irâde-i seniyyem olduğu halde mucibince haremeyn-i şerifeyn muhasebe kalemine kayd ile me'mûriyyeti hâvi emr-i şerîfim ısdâr ve evkâf-ı hümayûnum mülhâkât-ı zimmetleri rûz namçe ve sergisi defterlerine ilm u haberleri i'tâsıyla icrâsı lazım geleceğini

mütehavyizân-ı ricâl-i devlet-i aliyyemden halen evkâf-ı hümayûnum nâzırı iftiharü'l-ekâbirim ve'l-ekârim Ahmed Ziver zide ulüvvühü ba-takrîr ifade ve ifhâm eylediği ecilden mucibince tanzîmi.

Sayfa No: 97

Hüküm No: 1

İftiharü'l-emâcid ve'l-ekârim camü'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtass-ı bi-mezîd-i nâyeti'l-meliki'd-dâim dergâh-ı muallâm kapucu başlarından Hüdavendigâr sancağı mütesellimi el-hâc Mustafa dâme mecdühü malûm ola ki beyândan müstağni olduğu vechile memalik-i mahrûsa-i şâhânemde bazı mahallerinden müretteb olan süvari ve piyade bi'l-cümle redîf- asâkir-i muntazama-i şâhânem neferâtının hasebü'l-icâb der-saâdetime celb olundukları yahud âhar mahallere me'mûr oldukları evkâtda gayrıdan yani kürs-i livâ-i münâsebelerinde buldukları ve münâvebede olmayarak memleketlerinde kaldıkları vakitlerde nizâmat me'mûrları icâbınca rûb' hesâbıyla ma'aş vermekde ve asâkir-i mu'azzafada nasb olanlardan ma'adâ zabitlerinin ma'aşları dahi kezâlik rûb' hesâbıyla i'tâ kılınmakda ise de asâkir-i merkûme mahaller münâvebelerinde ol mikdâr ma'aş ile kendülerini idâre idemeyerek ve münâvebede bulunmayan dahi ma'aşlarının ahz için sakin oldukları kasabat ve kuradan kalkıp kürsî-i livâyâ gelür iken alacakları ma'aşın iki katını esnâyı râhda sarf iderek bu cihetlerin hem mübtelâ-yı muzâyaka ve zarûret ve hem dûçar-ı mecd ve meşakkat olageldiklerinden ve bu misüllülerin ma'aşları buldukları mahallere gönderilmek lazım gelse götüren me'mûrların beher mâh bir takım masârifleri olacağından ve ol dahi bila-hazine kendülerinden çıkacağından ona el-hâsıl ne suretle olsa ma'aş-ı mezkûr kay'a işlerine yaramayub ale'l-husûs bir müddetden berü şuraya buraya me'mûriyetle ekser vakitler hareket üzere geçmiş ve bu müddetde çekdikleri sefaletden başka memleketlerinde olan kâr ve kesb ve temettû ve ticâretlerinden dûr ve mehcûr olarak emr-i zira'at ve hırâsetleri dahi mu'attal ve hâli kalmak derecesine varmış olub halbuki asâkir- merkûmenin muktezâ-i isti'dâd ve gayretleri üzere şimdiye kadar tâlim ve ta'allûmden tahsîl idbildikleri ma'lûmatları bundan böyle buldukları mahallere kendü kendülerine icrâ-tı tâlim ve ta'allüm eylemeye kâfi olduğuna binaen mücerred bunların sâye-i

mekârim vâye- mülûkânemde bir müddet kendü ve işlerine meşgûl olarak esbâb-ı istirahatleri istihsal kılınmak üzere şimdilik iş bu münâvebe usûlü terk ve afv ile bâde-ezîn buldukları mahallerde boş kaldıkça kendü kendülerine icrâ-yı tâlim ve ta'allüm eylemeleri bi't-tensîb ol-vechile asâkir-i muvazzafadan olarak bu taraftan nasb ve irsâl olunmuş olan zabıtânın ma'aş ve ta'yînatları kemâ-gân i'tâ olunarak kusur zabıtân ve neferâtın ma'aşları ber-mantûk kuyud henüz ma'aş i'tâ olunmayan müddetden ve ta'yînatları dahi mahallerinde münâvebelerinden ruhsat verildiği günden i'tibâren külliyyen kat' olunması ve bu tarafa gönderilmiş olan zabıtânın ma'aş ve ta'yînat-ı mu'ayyeneleri buldukları mahallerin me'mûrları taraflarından kendülerine ve redîf hazinesinden dahi zikr olunan me'mûrlara i'tâ olunmak üzere mâh be-mâh defterlerinin der-saâdetime takdîm ve irsâl ve el-hâletü hazîhî münâvebede mevcûd bulunub ruhsat virecekleri yedlerinde bulunan tüfenk ve kılıç ve sair mühimmât-ı harbiye ve muzika takımı misüllü eşyanın mahallerinde me'mûrları taraflarından münâsib mahallerde hıfs etdirilerek mikdâr ve kemiyetleri bi't-tatbîk kalemine kayd olunmak için defterlerinin bu tarafa isbâl kılınması asâkir-i merkûme için ta'yîn olunmuş olan yoklamacıların bâde-ezîn lüzûmu olmayacağından onların Der-saâdetime celb olunmaları icâb eylemiş ve ber-vech-i muharrer tanzîm ve icrâsı husûsuna irâde- seniyye-i mülûkânem ta'likiyle ol babda şerefrîz-i sunûh ve sudûr olan emr-i hümayûn-ı şevket-makrûn-ı padişâhânem muktezâ-yı minîf üzere bi'l-cümle asâkir-i redîfe müretteb olan mahallere evamir-i aliyem ısdâr ve isrâ ve maruz-zikr yoklamacıların bu tarafa avdet eylemeleri keyfiyeti dahi bi'l-fiil sadrazâm-ı sutûde-şiyem ve vekîl-i mutlak kavîyyü'l-himem cânibinden kendülerine bi'l-fiil ve ba-mektub iş'âr ve inbâ ve lazım gelen mahallede ilm u haberleri i'tâ kılınmış olmağla siz ki mütesellim ve sair mûmâ-ileyhimsiz vusûl-ı fermân-ı celilü'l-unvânımda siz dahi keyfiyeti yani asâkir- merkûmenin bu vechile şimdilik münâvebelerinin afv-ı mücerred bir (...) kendü işlerine güçlerine bakub zilli zâlîl-i merhamet delîl-i şâhânemde huzûr ve asayişleri hâsıl olmak ve ma'aşlarının kat' olunması dahi bâlâda ısdâr olduğu üzere sûret-i tefhîm ve i'tâsından dolayı dûçar oldukları zahmet ve meşakkat ve zarûriyyü'l-vukû' olan tekallüfât ve usretten vikâye kılınmak garazından ibâret olduğu zîr-i hükümet ve idârenizde olan mahallerde vakî' asâkir-i redîf-i padişâhânemin cümlesine ve saire iktizâ idenlere güzelce tefehhüm ve tebeyyün ve haklarında zuhûr iden iş bu

merhamet-i seniyye ve inâyet-i aliyye-i şehin-şâhânemin şükrünü bilerek du‘a-yı devâm-ı ömr-i devlet ve kıvâm-ı ferd-i satvet-i şehir-i yârânemle beraber memleketlerinde boş kılındıkları vakitlerde kendü kendülerine icrâ-yı talîm ve ta‘allüme fûnûn-ı harbiyede kemâyenbağı tahsîl-i meleke ve malûmat eylemelerini gûş-i hûşlarına gereği gibi tenbîh ve telkîn iderek müteferri‘âtı olan husûsat-ı sairenin dahi usûl-i meşrûhâya tatbika icrâsı ve sailinde istikmâline bi‘l-ittifâk kemâliyle ihtimam ve ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın i‘lâmen ve tembîha divân-ı hümayûnumdan mahsûsa iş bu emr-i celilü‘l-kadrim ısdâr ile tisyâr olunmuşdur. İmdi keyfiyet malûmunuz oldukda ber-minvâl-i meşrûh amel ve hareket ve infâz-ı emr ve fermân-ı şehin-şâhânemle ifâ-yı levâzım kâr-güzârı ve sadakat bi‘l-ittihâd mezîd-i sa‘y ü gayret ve hilâfından hazer ve mücânebed eylemeniz babında fermân-ı celilü‘ş-şânım sâdır olmuşdur. Buyurdum ki vusûl buldukda bu babda vech-i meşrûh üzere şerefyafte-i sudûr olan fermân-ı vacibü‘l-ittibâ‘ ve lazımu‘l-ımtisâlimin mazmûn itâ‘at-makrûnuyla amel be hareket eylesiniz. Şöyle bilesiz alâmet-i şerife i‘timad kılasız. Tahriren fi avâsıt-ı şehir-i Cemaziye‘l-Ahir sene hamse ve hamsîn ve mi‘eteyn ve elf.

Sayfa No: 97

Hüküm No:2

Düstürün-ı mükerrerün müşirün-ı mufahhamûn nizâmü‘l-âlem müdebbirü‘l-umûr bi‘l-fikri’s-sâkıb mütemmîm-i mehamlü‘l-enâm b‘r-re‘yi’s-sâ‘ib mümehhidü‘l-bünyânü‘d-devle ve‘l-ikbâl müşeyyidü‘l-erkânü‘s-saâde ve‘l-iclâli‘l-muhaffe‘ün bi-sunûfi‘l-avâtıfı‘l-a‘lâ Anadolu’nun orta kolunda vakî‘ yemîn ve yesâr nihâyetine varınca müşirân vüzerâ-yı izâm edamallâhû te‘âlâ iclâlehüm ve a‘zemü‘l-ümerâ‘i‘l-ikrâm efdâli‘l-küberâ zü‘l-ihtirâm ashâbü‘l-iz ve‘l-i‘tinâm el-muhtassûn-ı bi-mezîd-i inâyeti‘l-meliki‘l-a‘lâ faziletli mîr-i mirân-ı kirâm zide‘t-me‘aliyehüm ve aksâ kuzâtü‘l-müslimîn ve evlâ vülatü‘l-muvahhidîn madenü‘l-fezâ‘il ve‘l-yakîn râfi‘ü‘l-i‘lâmi‘l i‘lâmi‘ş-şeri‘âti ve‘d-dîn el-ulemâ‘i‘l-enbiyâ ve mefahirü‘l-emâcid tevkî‘-i refî‘-i vâsıl olacak malûm ola ki beyândan müstağni olduğu üzere men‘-i mürûr-ı nizâm vacibü‘l-ittibâ‘-i umûrdan olarak kâffe-i me‘mûrîn taraflarından olarak bu emr-i ehemme daima ve müstemirren gereği gibi tekayyüd ve ihtimam ve nasb-ı

nefs-i ikdâm ile her halde tatarruk-ı halelden vikâyesi esbâbının bi'l-istihsâl cümlesine ferîza-i zimmet ve uhde-i me'mûriyyet ve sadakat iken el-hâletü-hazîhî bazı mahallerde hükkâm ve zabıtânları tekâsil ve adem-i dikkatlerinden naşı Anadolu ve Rumeli taraflarından tezkîreli ve tezkîresiz ve bazı dahi sahte tezkîre ile bir takım mechulü'l-eşhâs der-saâdetime gelmekte ve bunlar ile beraber erbâb-ı fesâddan olub mukaddema birer tarafa nefy ve iclâ olunmuş olan kesân dahi ferden bâb-ı duhûl olmakda olub bu sûret min külli'l-vücûh nizâm-ı mezkûrlara hilâf ve rızâ-yı meyâmin iktizâ-i mülûkâneme mugâyir ve menâfi bir keyfiyet olarak her hâl bu uygunsuzluğun önü kesdirilmesi lazım gelmiş olmakdan naşı evvel emirden der-saâdetimde bulunan o makule mechûlü'l-ahvâl e'imme-i mahallât esnaf ve hancılar kethüdâları neferâtıyla bi't-tecessüs yegan geldikleri mahallere iade ile fimâ-bâd hilâf-ı nizâm uygunsuz makulelerin der-saâdetime azîmetleri için memleketleri tarafından zinhar ve zinhar tezkîre verilmemek ve bila-tezkîre firâr eylemeye cesaret iden eşhâs her ne mahale gelir ise hiçbir taraftan kabul olunmayub her kim ketm ve ihfâyâ ihtisâl iderler ise şahs-ı mektûm ile beraberliği icrâ ve haklarında te'dibât-ı mukteziyye icrâ olunmak üzere zâbit-i kaviyye rabt ve münîfi husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk ol babda tenbîhât-ı lazime-i hâvi Anadolu'nun diğer kollarıyla Rumeli'nin üç koluna başka başka evâmir-i aliyyem tasdîr ve tesyîr kılınmış olmağla siz ki müşîrân ve vüzerâ-yı ferîkan müşârûnileyhimsiz vusûl-ı fermân celilü'l-unvânımda siz dahi bu emr-i vâcibü'l-i'tinâyâ tarafınızdan kemâliyle tekayyüd ve ikdâm iderek bundan sonra hiç bir mahalde bu misüllü mechûlü'l-ahvâl ve uygunsuz olanların asla ve kat'a der-saâdetime gelmelerine irâdet-i ruhsat ve yedlerine tezkire i'tâsına cür'et vukû' bulmaması ve o makule der-saâdetime gelmek şöyle dursun bir kazadan bir dğer kazaya mürûr-ı ubûr yol bulamamaları ve bila-tezkîre frar eylemeye cesâret iden eşhâs her ne mahale gelir ise zinhar ve zinhar kabul olunmayub heman geldiği mahale i'ade ve eşîrrâ ve bu misüllüleri her kim ketm ve ihfâyâ ictisâr ider ise şahs-ı mektûm ile beraber nefy ve iclâ olunmak için heman ahz u girift keyfiyetin seri'an derbâr-ı şevket-karârıma i'lâm ve inhâ ve her ne mahalden uygunsuz makulelerin der-saâdetime gelmesine irâdet-i ruhsat olunur ve ve yedlerine mürûr tezkîresi verilmesine mütecâsir olanların haklarında dahi te'dibât-ı mukteziyye icrâ olunmak üzere kezâlik bu tarafa iş'âr ve inbâ olunması ve sahîh-i maslahat olanları der-saâdetime gelmesi icâb idenin hâl-i keyfiyeti güzelce tahkîk ve tedkîk ve kavî

kefile rabt ve tevsîk olunarak böylece tezkîre verilmesi ve'l-hâsıl iş bu madde-i mûtenâ-bihâya tarafınızdan gece ve gündüz ihâle-i enzâr-ı dikkat ve basîret olunarak ve gereği gibi şiddetli ve etraflı tutularak hiç bir vakitte uygunsuz makulesnin tezkîreli ve tezkîresiz hatve- hâtibe olduğu yerden mahal-i âhara mürûr-ı ubûra ve ale'l-husûs der-saâdetime gelmeye bir veçhile fırsat-yâb olması esbâbının istihsâline cümleiniz bezl ve sa'y ü ihtimam ve bu maddelere dair bundan akdem bi'l-fiil sadrû'l-azâm câniblerinden her tarafa neşr ve idâre olunmuş olan ve kâtbinden muharrer kaffe-i vesâya ve tenbîhat mucibince davranılıb hilâf-ı vaz' ve halât vukû'yla mu'aheze olmakdan ittikâ' eylemeniz fermânım olmağın tenbîhan ve tehdîden iş bu emr-i celilü'l-kadrim ısdâr ve saire tatar ile tisyâr olunmuştur. İmdi ş bu tenbîhat kemâliyle menkûş-ı kûşlarına dikkat ve ihtimam etmeyüz bundan sonra dahi bu emr- ehemme ednâ derece ita'at idenler olur ise haklarında icrâ kılınacak va'idât-ı padişâhânem kendülerine peşince ihtâr olduğundan cümle tarafından nizâm-ı mezkûra halel vikâyesi esbâbının istihsâline ale'd-devâm ihtimam eylemeniz matlûb-ı kıt'a-i padişâhânem idüğü ma'azallâhû mugâyir-i tenbihât-ı şâhânem ve vaz'-ı vukû' bulduğu olunur ise cesaret iden haklarında bâlâda muharrer va'idât icrâ olunacağı fermânım olmağın şöyle bilesiz alâmet- şerîfe i'timâd kılınız.

Sayfa No: 98

Hüküm No: 1

Bismillâhirrahmânirrahîm

İnnâ fetahnâ leke fetân mübînâ

Ya mufettihül-ebvâb iftahlenâ haysü'l-bâb ya vedüd ya hadî ya ehâd ya ganî ya mûnî

Ya Rezzâk Ya Vasî ağtînî bi fezlîke ve keramîke ve lutfîke

İzzet me'âb şerî'ât nisâb mevlana eşref-i kuzât-ı kirâmdan Müfti zade es-seyyid Ahmed Şakir Efendi kâm-yâb.

Bade't-tahiyyetü'l-vâfiye inhâ olunur ki ber-vech-i mansıb mutasarrıf olduğum Seferihisar Günyüzü kazasının umûr-ı ahkâm-ı şer'iiyesi iş bu sene hamse ve hamsîn ve meteyn ve elf zilkadetü's-şerîfesi gurrelerinden tarafımızdan cenâb-ı şerîfe ihâle ve tefvîz olunmuştur. Gerekdir ki kaza- mezbûru gurre-i merkûmeden

bi'n-niyâbe zabt idüb beyn-el-ahâli icrâ-yı ahkâm-ı şer'-i âlide ve vakî' olan muhalefât-ı mevtâ-yı askeriyyenin mucib tahrîr olanlarını tahrîr ve terkîm ve beyn-el-verese bi'l-farizatü's-şer'iyye tevzî'i ve taksîm eyleyüb cadde-i şer'-i şerîfden serimo inhirâfa cevaz göstermeyesin.

El-fakîr es-seyyid Mahmud

El-kadı Seferihisar Günyüzü

Sayfa No: 98

Hüküm No: 2

Bursa mütesellimi Kâni Mustafa Bey Efendi tarafından

Voyvoda ağalar yediyle vürûd iden buyuruldu suretidir

Şeri'ât şî'âr Seferihisar kazası naibi faziletli efendi zide fazlihû ve mefahürü'l-emâsil ve'l-akrân voyvoda vekili ağa ve vücûh-ı ahâli ve iş erleri zide kadrühüm ve mahallât ve kura muhtarları inhâ olunur ki bu def'a voyvodanız ile muhasebeniz marifetimiz ve marifet-i şer'le bu tarafa gelen vücûh-ı ahâliniz vekaletiyle ber-vech-i hakkaniyet ru'yet olunmuş ve fukaraya istirdâdı lazım gelen makbûzâtı deyninizden bade't-tenzîl sahhü'l-bâkî matlûbunun Mart'a kadar tahsîl ve vekile tamamen te'diye ve teslîm olunmasına kadar virilerek voyvoda-i mûmâ-ileyhin vekili ile vücûh-ı ahâli ol taraf i'ade olunmuş olmağla imdi vusûllerinde akdemce hilâf-ı rizâ-yı âli hareketle vakî' olan cürm ve cünhanızdan sarf-ı nazar olunmuş ise de bundan böyle o makule harekât na-becâ her kimden zuhûr ider ise icrâ-yı cezâ-yı ma-yelikâsında dakika-i vâhîde te'hîr olunmayacağını bilüb ona göre amel ve hareket ve voyvodanız mûmâ-ileyhin matlûbu müsbeti olan mebâliğ-i malûmü'l-mikdârı marifet-i şer' ve vekili marifetiyle ve cümleliz ittifâkıyla heman sür'at-i tahsîl ve ceste ceste vekil-i mûmâ-ileyhe te'diye ve teslîm iderek Mart'a kadar bir akçe matlûbu kalmamak husûsuna mezîd-i sa'y ve gayret ve eğer kazanızı sa'i fesâdından infisâda cür'et iden şahs ihsâs olunur ise ehl-i irz ta'ifesi naib efendi voyvodası vekiline derhal ihbâr iderek bila-tevakkuf ism ve şöhretleriyle tarafımıza i'lâm ve inbâya müsâra'at ve emr ü rahat-ı fukara husûsuna bu cihetle dikkat idüb taraf-ı müstecmiu'l-mecd ve şeref-i hazret-i şehn-şâhâneye cümleden da'vât-ı hayriyye celbine mübâderet eylemeniz babında

vesâya ve tenbîh-i hâvi makâm-ı mütesellimîden iş bu buyuruldu ısdâr ile tisyâr olunmuşdur. Bi-mennihî te‘âlâ vusûlünde gerekdir ki ber-muceb buyuruldu amel ve hareket ve hilâfindan hazer ve mücânebet olunmak.

Fi 25 Rabiü'l-Evvel 1255

Mütesellim-i lvâ-i
Hüdavendigâr Ahmed
Kad vasale inbâ

3 Rebiü'l-Ahir 1255

Sayfa No: 98

Hüküm No: 3

Marûz-ı da‘i-i devâm-ı ömr-i devletleridir ki

Hüdavendigâr sancağında Seferihisar nahiyense tabî‘ Akça Döynük , Obruklu Kuyu, Pınarbaşı ve Müdam Şeyh mezarına mutasarrıfa Der-saâdete seknesinden Atiye bint-i Abdülkadir nâm hatun mutasarrıfa olduğu mezaraya ve yine nahiyeyi mezkûrede vakî‘ Babadat karyesinin nisf eşkincilü mülk timar hissesiyle müştereken mutasarrıf Hüseyin veled-i Ebubekir mezbûra Atiye hissesine bila-muceb dahil eyledi deyu istid‘a inâyet ve merkûmun müdahalesinin men‘ ve def‘ babında taraf-ı âlilerine ve bu da‘ilerine hitâben sâmiha-i berât-ı sudûr iden fermân-ı celilü’ş-şân mucibince buyuruldu- sâmilere mübâşir kulunla ağa yediyle ve ma‘iyyetleri bulunan mezbûre Atye tarafından vekil-i murahhasları Abdül Nebi bin Ali medine-Seferihisar mahkemesine lede’l-vürûd merkûm Hüseyin veled-i Ebubekir huzûr-ı şer‘a celb ve me’zûn-ı bi’l-iftâ efendi da‘ileri ve vücûh-ı ahâli ve sair lazımlu’l-huzûr müvâcehelerinde feth ve kıra‘at ve merâsim-i mutâba‘atı asârü’l-edâ ber-mantuk-ı emr-i âli Akça Döynük ve Obruklu Kuyu ve Pınarbaşı ve Müdam şeyhi’l-mezbûr deyu iddi‘a eylediği araziler Ahiler karyesi civârında karye-i Döynük ve tevâbi‘âtı mezâri‘lerden Darbükü ve Bolat Hisarı ve Tatar olanlarının tasarruf eylediği karye ve mezâli‘a ba-berâd mutasarrıflar olan Seyid Mehmed ve Seyid Süleyman ve Rukiye ve Mahiye namûnların ber-vech-i cebelü eşkincilü mülk timarı arazilerinden olduğu

merkûm Seyid Süleyman asaleten ve müşterikleri tarafından vekâleten vekil-i merkûm Abdül Nebi bi-vech müdahalesinin def'ini iddi'a eyledikde münâza'un fih olan arazi üzerinde akd bulunan meclis-i şer'ide vukû'a gelen iddi'alarına muvâfık tarafeynden beyyine taleb olundukda mezbûr Atiye'nin vekili merkûm Abdül Nebi bin Ali isbât-ı beyyineden külliyyen izhâr-ı acz idüb karye-i mezkûr karye-i Döynük ve tavâbi'âtı mezâri'âlara mutasarrıf merkûm Seyid Süleyman ve vekâleten iddi'a ve münâza'un fih olan arazi mutasarrıf olduğu karye-i Döynük ve gayr-ı mezra'alar arazsinden olduğunu ve mine'l-kadîm karye-i Döynük mutasarrıfı taraflarından zabt ve ta'sîr oluna geldiğini ve münâza'un fih olan arazide vekil-i merkûm Abdül Nebi'nin müvekkilesi olduğu Atiye Hatun'un alaka ve medhali olmayub mezra'a-i Akça Döynük ve Obruklu Kuyu ve Pınarbaşı ve Müdam şeyhi'l-mezbûr ism ve şöhretleriyle garîb ve ba'id mahallerde istimâ'ımız ve malûmatımız bulunmayub ancak münâza'un fih bulunan arazi karye-i Döynük ve tavâbi'âtı ve mezâri'alar arazisinden olduğunu vekil-i merkûm Abdül Nebi tezvîrâta sükûk ile ızrâr kastında olduğunu ve bi'd-defa'at terafu'-ı şer'- şerîf olunub tezvîrâtı inde's-şer' tebâyün eylediğini efendi-i mûmâ-ileyh ve vücûh-ı ahâli ve münâza'un fih arazi civârında kâin Ahiler karyesi ve Karaca Viran ve Kurt Şeyh ve Topal karyeler ahâlileri ve hayme-nişîn aşâ'ir ahâlileri cem'-i kafîr ve cem'-i kesîr mazbûtü'l-ism muvassafü'l-ism kesânlar edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde badehû şerâ'iti'l-kabûl şehâdetleri makbûl olunub vekil-i merkûm Abdül-Nebi bi-vech müdahale ve ta'arruz ve merkûm Hüseyin veled-i Ebubekir'in arazi-i mezkûra müdahalesi olmayub alaka ve madhali olmadığı ve vekil-i merkûmun tezvîrât ve ızrâr kastıyla olduğu ve merkûm Abdül Nebi mine'l-kadîm zümre-i mezbûrundan olduğu inde's-şer' zâhir ve nümâyan olmağla bi-vech müdahale ve ızrâr men'-i birle evvelki vakî'u'l-hâldir. Hasbeten lillâhi'l-mûta'âl huzûr-ı lami'ü't-te'ammütlerine i'lâm olundu. Bakiyü'l-emr hazret-i menlehü'l-emrindir.

Fi 21 Rebiü'l-Ahir 1255

Sayfa No: 99

Hüküm No:1

Sûret-i emirnâme

Ga'ibde bulunan bazı kesânın emvâl-i metrûkesi hakkında vürûd iden emirnâme suretidir.

Seferihisar kazası meclisine me'mûr zevât ve hazerâtı vârisi mahall-i malûme ve mechûlede bulunan kesândan birinin vefâtı vukû'unda emvâl-i metrûkesi marifet-i şer'le fûrûht olunarak esmân-ı hâsılası mevkûfen defter-i kassâmıyla muhassıllık sandığına vaz' olunmakta ise de bazı vârisin müddet-i medîde gelmemesine ve me'mûrunun tebeddülü vukû'una mebni o makule mevâl-i metrûke hakkında bazı mertebe nesne vukû' melhûz olduğundan tanzimât-ı hayriyyeye gelince mehâkimde ve bazı mahall-i sakinlerinden mütesellim ve voyvoda zimmetlerinde kalmış olan ve şimdiye kadar emvâl sandıklarında hıfs olunan emvâl-i metrûke târikin ism ve şöhretleriyle defter-i veridâtına kayd olduğu ve vârisi zuhûrunda ber-vech-i şer'-i isbât-ı verâset ittiği halde hisse-i irsiyyesi bade'l-edâ mâh be-mâh takdîm kılınan defter-i masârifata terkîm olunmak üzere tesviyesi muktezâ-yı irâde-i seniyyeden olmağla ber-minvâl-i muharrer şimdiye kadar müterâkim olan emvâl-i metrûke dahil-i irâd olub bade'l-i'tâ masraf kayd olunacağından târikin ism ve şöhretiyle sebt-i defter olunması için şukka-i meccî tahrîr ve tesyîr kılındı.

Fi 25 Rebü'l-Evvel 1257

SONUÇ

2 Numaralı Sivrihisar Kadı Sicili toplam 54 varaktan oluşmaktadır. Sicilin 9, 65, 67 ve 84. sayfaları boş olup, mikrofilmden cd'ye aktarılan 24 ve 25. sayfalar ise iki defa yazılmıştır. 51. sayfa da ise denizcilikle ilgili terimler olduğu için tarafımdan okunamamıştır.

Bu tez çalışmasında H. 1249-1257 / M. 1833-34 / 1841-42 tarihleri arasındaki hadiseler vardır. Sicilde Sivrihisar'dan “ Seferihisar” olarak bahsedildiği için metnin çevirisinde kelime bizim tarafımızdan da “ Seferihisar” olarak yazılmıştır. Sicildeki hükümler belirli bir düzene göre sıralanmamış, deftere karışık bir şekilde kaydedildiği görülmektedir.

Çalışmamıza konu olan 2 Numaralı Sivrihisar Kadı Sicili, tereke kayıtlarının çok olduğu tipik sicil defterlerinin aksine, fermanların ağırlıkta olduğu, sadece Sivrihisar değil o dönemdeki hemen hemen bütün kazaların durumuyla ilgili bilgi edinmemizi sağlayacak bir orijinallik göstermektedir. Fermanlarda genellikle, bütün kaza ahalilerinin asayişlerinin teminleri, kadı naibi tayinleri, askerlikle ilgili düzenlemeler, Gayrimüslim ve Müslimlerin yükümlü oldukları vergilerin düzenlemeleri, yapılan ithalat ve ihracat işleriyle ilgili alınan kararlar ya da yapılan yenilikler, vakıflarla ilgili yeni düzenlemeler gibi konular işlenmiştir.

Fermanların yanı sıra i'lam, tereke, hüccet, mahzar, vakfiye, buyruldu, emirname, dilekçe vs gibi çeşitli belgelerin de bulunduğu 2 numaralı sicil, hem Osmanlı'nın genel durumu hem de Sivrihisar ve Sivrihisar'a bağlı bütün kaza, köy, kasaba vs. yerler hakkında bizlere çok geniş bir çalışma alanı sağlamıştır. Defterdeki hükümleri incelediğimizde sadece Müslimlere ait değil Gayrimüslimlere ait de i'lam, tereke, hüccet, dilekçe örnekleri görmekteyiz. İncelediğimiz defterin kapsadığı dönemlerde Sivrihisar'da çok sayıda Ermeni vatandaşın yaşadığını anlamaktayız. Belgelerden edindiğimiz bilgilere göre; her ne kadar Müslimlerle Gayrimüslimler arasında ayırım gözetilmese de bu iki unsurun aslında ince çizgilerle birbirilerinden ayrıldığını söylemek çok da yanlış olmaz. Ermenilerin çoğunlukta olduğu köy ya da kasabalarda çok fazla Müslüman yaşamıyor olması sanırım bir önceki cümlemizi

destekler nitelikte olacaktır. Devletin farklı dinlere mensup ve o dönemde millet olarak adlandırdığı bu guruplara yönetsel açıdan farklı uygulamalarla yaklaştığı bilinmektedir. Bu açıdan sicile bakıldığında, Müslimlerle Gayrimüslimlerin ödedikleri vergilerin farklı olması en göze çarpan örnektir.

O dönemde çıkartılan ferman ya da mahkeme kayıtlarına baktığımız zaman Sivrihisar'da insanlar arasında çok fazla huzursuzluğun olduğunu söyleyemeyiz. Çalışmamızın konusunu ihtiva eden defterde genellikle tarla hududu ihlali, alım-satım işlerindeki anlaşmazlıklar gibi konular ağırlıktadır. Bu mahkeme kayıtlarına göre kavga ya da birisini yaralama gibi durumların pek sık yaşanmadığını görmekteyiz. Ancak, bu durumun Osmanlı Devleti'nin geneli için aynı olduğunu söyleyemeyiz. Çünkü, halk arasında huzursuzluk yaşandığını, halkın asayiş ve refahının temin edilmesi gerektiğine dair çıkarılan fermanlardan, Osmanlı Devleti'nin belli yerlerinde huzursuzlukların yaşandığını, halkın asayişinin yeterince sağlanamadığını anlamaktayız.

Sicilin tereke kayıtlarına bakıldığında Sivrihisar'da 19. yüzyılın ikinci yarısını kapsayan dönem içerisinde halkın ekonomik durumu ile ilgili pek çok çıkarımda bulunmak mümkündür. Tereke listelerine baktığımız zaman içerisinde inci, altın kolye, küpe, büyük ve küçük baş hayvan, bağ, bahçe, tarla, ev vs gibi maddi değeri yüksek olan değerli eşyalar göze çarpmaktadır. Bu kayıtlara baktığımız zaman halkın ekonomik durumunun oldukça iyi olduğunu söylemek çok da yanlış olmayacaktır. Ayrıca sicildeki i'lam ve hüccetler de bu iddiamızı doğrular niteliktedir. Bu belgeler halkın sosyo-ekonomik durumu ile ilgili bilgi veren, hangi tür davaların mahkemeye yansıdığını gösteren önemli kayıtlardır. Davalara baktığımızda alım-satım anlaşmazlığı, mal paylaşımı gibi konuların ağırlıkta olduğu söylenebilir. Bu da halkın refah düzeyinin yüksek olduğu görüşünü doğrular niteliktedir.

Hüccet, i'lam, vakfiye ve terekeler incelendiğinde halkın sosyal ve dini yaşayışı hakkında da fikir edinmek mümkündür. Bu belgelerde halkın bireysel olarak ya da bir araya gelerek, yaşadıkları yerlerdeki cami, medrese, çeşme tamiri gibi ortak kullanımda olan yerler için para topladıklarını ya da belli miktar para hibe ettiklerini,

bazı şahısların mülk gelirlerinin bir kısmını vakfettiğini görmekteyiz. Aynı durum Ermeniler için de geçerlidir. Ayrıca sicilde 2 adet cizye evrakı bulunmaktadır. Bu iki cizye evrakında sayılar veriler de verildiği için, bu iki hüküm bizim, o dönemde belli köy ve kasabalarda yaşayan Ermenilerin nüfusunu ve ekonomik profilini deelde etmemizi sağlamaktadır.

Bu çalışmamızda her ne kadar Sivrihisar'ın sosyo-ekonomik ve kültürel yapısıyla ilgili çok önemli bilgilere ulaştık da, merkezden gönderilen ferman ve emir suretleri, Osmanlı Devleti'nin 19. yüzyıldaki genel durumuyla ilgili çıkarımlarda bulunmamıza da imkan sağlamıştır. Çalışmamız Tanzimat dönemini kapsadığı için, bu fermanlar sayesinde Tanzimat dönemi çerisinde yapılan reformların Osmanlı halkına ya da devlet teşkilatına ne şekilde yansıdığına az da olsa ipuçlarını bulma şansımız olmuştur.

Sonuç olarak, bu çalışmayla birlikte Osmanlı Devleti'nin genelinde olmasa da Sivrihisar halkının refah düzeyinin iyi olduğu, her ne kadar halkın asayişini sağlamak için fermanlar çıkartılsa da en azından Sivrihisar'da halk arasında huzursuzlukların yok denecek kadar az olduğu ve bunun gibi pek çok çıkarımda bulunmak mümkün olmuştur. Bu çerçevede değerlendirecek olursak kadı sicilleri, günümüz tarihçileri ve tarihe meraklı pek çok insanın yolunu aydınlayabilecek çok önemli bilgileri içeren kaynak serileri arasında yer almaktadır diyebiliriz.

KAYNAKÇA

Adalıoğlu, Hasan Hüseyin ve Sakarya, Tuğçe Müge (2010). “ XIX. Yüzyılda Sivrihisar’ın Sosyal, Ekonomik ve Demografik Yapısı”, *Eski Yeni, Eskişehir Valiliği Aylık Şehir Kültürü Dergisi*, Yıl: 2, Sayı: 22, Eskişehir. ss. 52-54

Akgündüz, Ahmet (1986). *Mukayeseli İslam ve Osmanlı Hukuku Külliyyatı*, Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Yayınları, Yayın No: 6, Diyarbakır.

Akgündüz, Ahmet (1988). *Şer’iyye Sicilleri 1: Mahiyeti, Toplu Kataloğu ve Seçme Hükümler*, Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı Yayınları, Yayın No: 52, İstanbul.

Akgündüz, Ahmet (1990). *Osmanlı Kanunnameleri ve Hukuki Tahlilleri*, Cilt: 1, FEY Vakfı Yayınları, Yayın No: 1, İstanbul.

Albek, Suzan (1991). *Dorylaion’dan Eskişehir’e*, Anadolu Üniversitesi Eğitim Sağlık ve Bilimsel Araştırma Çalışmaları Vakfı Yayınları, Yayın No: 89, Eskişehir.

Anıl, Yaşar Şahin (1993). *Osmanlı’da Kadılık*, İletişim Yayınları, İstanbul.

Aslan, Nasi (1998). “Milli Arşivimiz İçerisinde Şer’iyye Sicilleri Eğitim ve Terminoloji Problemi”, *1. Milli Arşiv Şurası Tebliğler-Tartışmalar (20-21 Nisan 1998)*, Yayın No: 12, Ankara, ss. 187-194.

Atalar, M., (1980). “Şer’iyye Mahkemelerine Dair Kısa Bir Tarihçe” *Ankara Üniversitesi İlahiyet Fakültesi İslam İlimleri Enstitüsü Dergisi*, S.4, Ankara, s. 310-311-312.

Atar, Fahrettin (2001). “Kadı”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, Cilt: 24, İstanbul, ss. 66-69.

Avcı, Orhan (1998). “Kültür Tarihi Kaynağı Olan Şer’iyye Sicilleri’nin Türk Milli Arşivciliği’ne Katılması”, *1. Milli Arşiv Şurası Tebliğler-Tartışmalar (20-21 Nisan 1998)*, Yayın No: 12, Ankara, ss. 195-208.

Aydın, Mehmet Akif (2003). “Osmanlı Devleti’nde Mahkeme”, *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, Cilt: 27, Ankara, ss. 341-344.

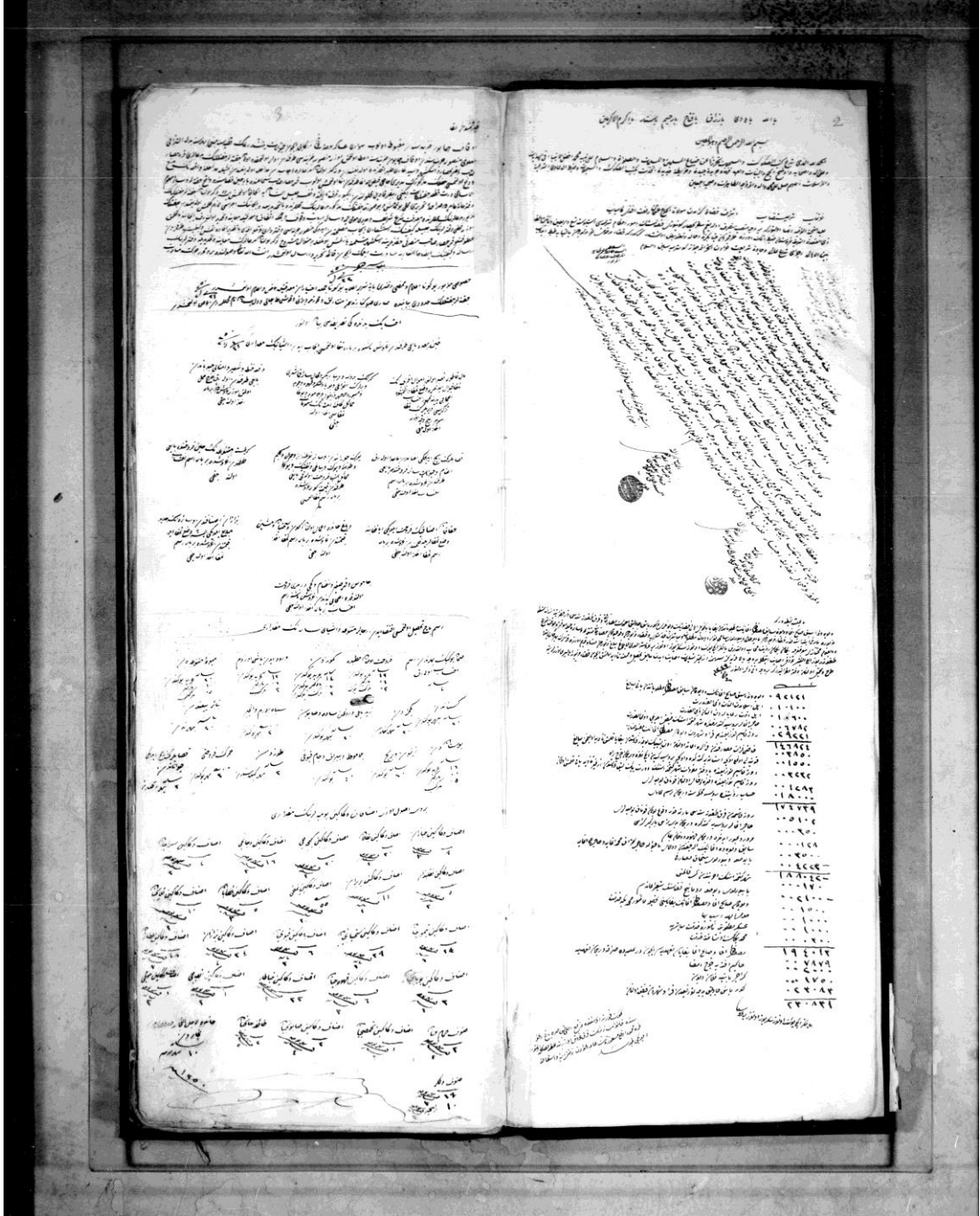

- Bayındır, Abdülaziz (2002). “Örneklerle Osmanlı’da Ceza Yargılaması”, Türkler, Cilt: 10, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara. ss. 69-82.
- Becerik, Mehmet Fatih (2002). Sivrihisar’ın XIX. Yüzyılda Sosyo-Ekonomik Durumu (Temettuat Defterlerine Göre), Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Cin, Halil ve Akgündüz, Ahmet (1990). Türk Hukuk Tarihi 1: Kamu Hukuku, Timaş Yayınları, İstanbul.
- Çağatay, Neşet (1987). “İslam Hukukunun Ana Hatları ve Osmanlıların Bunun Bazı Kurallarını Değişik Uygulamaları”, Belleten, Cilt: LI, Sayı: 200, (Ağustos 1987), Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara. ss. 625-649.
- Doğru, Halime (1990). Osmanlı İmparatorluğunda Yaya-Müsellem-Taycı Teşkilatı, Eren Yayınları, İstanbul.
- Doğru, Halime (1997). XV. ve XVI. Yüzyıllarda Sivrihisar Nahiyesi, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.
- Ercin, Abdülkadir (2014). 1 Numaralı Sivrihisar Şer’iyye Sicili, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Fedayi, Cemal (1999). “Osmanlı Devleti’nde Şeyhülislamlık Kurumu”, Osmanlı, Cilt:6, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara. ss. 447-452.
- Feyzioğlu, Hamiyet Sezer (2010). Tanzimat Döneminde Kadılık Kurumu ve Şer’i Mahkemelerde Düzenlemeler, Kitabevi Yayınları, İstanbul.
- İşcan, Nejat (2000). Fotoğraflarla Sivrihisar Justinianopolis, İşcanYayınları, Eskişehir.
- Karaman, Hayrettin (2010). Ana Hatlarıyla İslam Hukuku, Cilt: 2, Ensar Yayınları, İstanbul.
- Keskin, Orhan (2001). Bütün yönleriyle Sivrihisar, Bayrak Matbaası, İstanbul.
- Kurt, Yılmaz (1999). Osmanlı Dersleri 2, Akçağ Yayınevi, Ankara.
- Kütükoğlu, Mübahat (1994). Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik), Kubbealtı Akademisi Kültür ve San’at Vakfı Yayınları, Yayın No: 35, İstanbul.
- Ongan, Halit (1958). Ankara’nın 1 Numaralı Şer’iyye Sicili: 21. Rebiülahir-991-Evahir-i Muharrem-992, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.

- Özkaya, Yücel (2001). “Sivrihisar’ın XIX. Yüzyıldaki Durumuna Genel Bakış”, Tarihte Eskişehir Sempozyumu (2-4 Kasım 1998), Anadolu Üniversitesi Fakültesi Yayınları, Eskişehir. ss. 11-20
- Parla, Canan (2005). Sivrihisar Bindirme Tavanlı Camiler, Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir.
- Polat, Halil (2003). 751 no’lu Balıkesir Şer’iyye Sicil Defteri’ne Göre Balıkesir’in Sosyal, Hukuki ve Dini Yapısı (H.1269-1272 / M.1854-1857), Süleyman Demirel Üniversitesi, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Sezgin, İbrahim (2009). “Sivrihisar”, Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, Cilt: 37, İstanbul. ss. 289-291.
- Şafak, Ali. (1999) “Osmanlı Devleti’nde Dinin Yargı Üzerinde Etkisi”, Osmanlı, Cilt: 6, Yeni Türkiye Yayınları, Ankara. ss. 418-425
- Tanıdı, Duygu (2013). R-3 Numaralı Rusçuk Şer’iyye Sicilinin Çeviriyazısı ve Tahlili (H. 1093-1100/M. 1682-1688), Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Basılmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Taş, Kenan Ziya (1998). “Arşiv Malzemesi Olarak Şer’iyye Sicilleri ve Taşra Üniversitelerinde Tarih Araştırmaları”, I. Milli Arşiv Şurası, Tebliğler-Tartışmalar (20-21 Nisan 1998), Yayın No: 12, Ankara. ss. 175-186.
- Üçok, Coşkun., Mumcu, Ahmet., Bozkurt, Gülnihal (1996). Türk Hukuk Tarihi, Savaş Yayınevi, Ankara.
- Yurtışığı, Işıl. (2009) 979 Numaralı Bolu Şer’iyye Sicili’nin XIX. Yüzyıl Bolu Tarihine Katkıları: H. 1295-1296/M. 1878-1879), Bolu Halk Kültürünü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları, Yayın No: 7, Ankara

EKLER

Ek 1: 2 Numaralı Sivrihisar Kadı Sicili Sayfa 2-3

Ek 2: 2 Numaralı Sivrihisar Kadı Sicili Sayfa 72-73

